

Consilia Joannis de Imola.

Consilia aurea eruditissimi viri

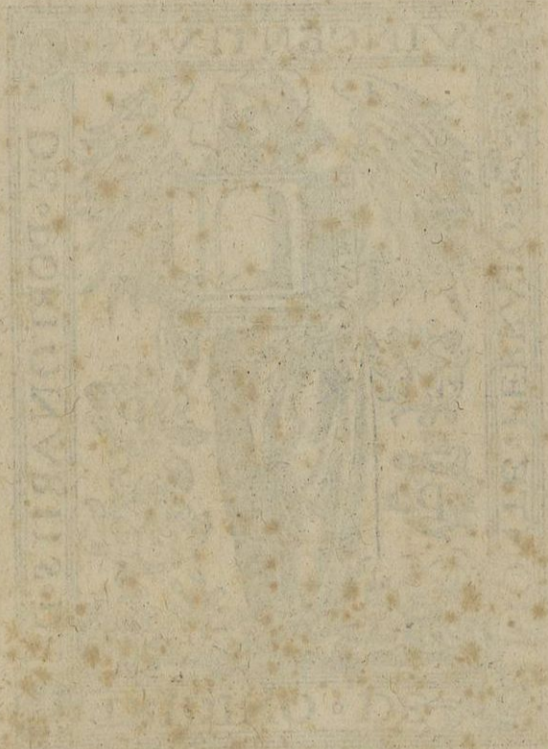
domini Joannis Imolensis Juris vtriusq; profes-
soris: In quibus habes optime lector multorum
Canonici Juris titulorum materias fusius
nedum sed et clarius enodatas quam ha-
ctenus vspiam: Quibus studiosorum
labori consulentes **Summaria nu-
meris marginarijs distincta ap-
poni curauimus** et singulas de-
cisiones notatu dignas
aocupantes Alpha-
betica serie no-
tauimus.

E
1 5 3 2

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPOSITUM

LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL: 773-936-3200
WWW.CHICAGO.EDU

Repertorium alphabetica serie compilatum eleganti stilo digestam super Consilijs dñi Joan nis Imolensis Juris vtriusq; Professoris doctissimi cum numeris et folijs quo in loco quelibet materia collocetur clarissime demonstrans.

Absolutio a iuramento quando peti possit. cōsilio. liij. nu. 1. fo. 19.
Actio ex vendito personalis dicitur. consil. xxx. nu. 3. fo. 10.
Actio utilis alteri queritur ex stipulatione notarij. consil. xlvj. nu. 1. fo. 17.
Actor si non probauerit reus absoluetur. cōsilio. c. nu. 2. fo. 35.
Actor et reo existentibus de diuersis diocesis extra diocesim suam potest trahi reus. consil. xxxv. nu. 6. et. 9. fo. 12.
Actore non probante reus absoluitur. consil. xcvi. nu. 1. fo. 31.
Actus agentium operantur secundum intentionem ipsorum. consil. lv. nu. 6. fo. 20.
Actus alteri pñdicialis absq; citatiōe factus ē inualidus. cōsilio. cxviii. n. 1. f. 46.
Ad dictio quando inclusiue capiatur. consil. x. nu. 1. fo. 4.
Ad iectio inutilis non vitiat. consil. cxlvj. nu. 6. fo. 55.
Ad iectio hereditatis ante inuentarij confectionem facta censetur nulla. consil. xcix. nu. 2. fo. 32.
Agnati vel cognati in successione emphyteotica extraneis sunt preferendi. consil. xxvij. nu. 3. fo. 10.
Alienatio rei minoris decreto iudicis cum cause plena cognitio ne requirit. consil. xcviij. nu. 8. fo. 32.
Alienatio rei minoris etiam sine decreto iudicis valet minore facto adulto non reclamante. consil. xcviij. nu. 16. fo. 32.
Anni a natiuitate vel ab incarnatione in instrumentis an debeant poni. consil. viij. nu. 2. fo. 4.
Anecedens prius vel tempore vel saltem natura desideratur q̄ consequens. consil. lxxxvj. nu. 5. fo. 28.
Appellari an possit a sententia lata secundum sapientis consilij. consil. cxxx. nu. 5. fo. 47.
Appellari non potest a vicario potestatis ad ipsum potestatem. consil. cx. nu. 1. fo. 42.
Appellari non debet a sententia arbitrorum qui ex compromisso assumuntur. consil. cxlvij. nu. 10. fo. 57.
Appellari non debet a sententia in iudicio possessorio super possessione lata. consil. lv. nu. 5. fo. 20.
Appellatio a sententia regulariter est permittēda. cōsilio. cxliij. nu. 3. fo. 52.
Appellatio an resciciatur propter dignitatem iudicis sicut propter naturam cause. consil. cxlv. nu. 8. fo. 54.
Arbitrio iniquo vtens mortaliter peccat. consil. cxlvij. nu. 11. fol. 57.
Arbitri tres si eligantur duo eorum absq; tertio pronunciare nō posse dicuntur. consil. cxxx. nu. 1. fo. 46.
Argumentatio a sufficienti partium enumeratione licita. consil. xij. numero. 1. fo. 5.
Argumentum a consuetis validum est. consil. xliij. nu. 2. fo. 16.
Argumentum de matrimonio carnali ad spirituale inualidum. cōsilio. l. nu. 4. fo. 18.
Argumentum a contractibus ad voluntates postremas licitum. consil. xxi. nu. 5. fo. 8.
Auia quoto gradu sit cum nepote. consil. cxliij. nu. 7. fo. 4.
Auunculus filiam sororis in vxorem quando ducere potest. consil. liij. numero. 1. et. 4. fo. 2.
Bellum indictum sine auctoritate impera. pape vel populi romani illicitum. consil. l. nu. 2. fo. 18.
Bona fides non patitur vt idem bis exigatur. cōsilio. xxiiij. numero. 6. fo. 9.
Bona vsurarij pro restitutione vsurarum an sint obligata. consil. xliij. numero. 2. fo. 16.
Buletinum concedere quis possit. consil. liij. nu. 1. fo. 18.
Cancellatio et verba subscriptionis notarij post cancellationem apposta an preiudicent parti. consil. lxxxix. numero. 2. fo. 29.
Castrum quomodo probetur in emphyteosim datum. cōsilio. cxvi. nu. 4. et seq. fo. 42.
Castrum vel villa statuta potest dare bonorum administrationem cōmunitatis concernentia. consil. xxxiiij. nu. 1. fo. 11.
Castrum vel ciuitas in preiudicium priuate persone nil statuere pōt. consil. xxxiiij. nu. 2. fo. 11.
Causa si quis omitteretur iuri cōmuni relinquif. consil. cxx. nu. 4. fo. 43.
Causa inopie contingentis in stipulatione dotis restituende quando includatur. consil. c. nu. 4. et. 5. fo. 33.
Causa in partis liberatoz quando requirenda. consil. i. nu. 2. fo. 1.
Causa iusta litigandi an dicatur etiam si partes ipse non citentur. consil. cxlvij. nu. 1. fo. 57.
Clausula que in fine ponit ad oīa pcedētia referē. cōsilio. cxx. nu. 5. fo. 43.

Causa an dicatur etiam anteq; lis ipsa contestetur. consil. cxviii. numero. 4. fo. 48.
Causa originis et causa accidentalis simul concurrentibus causa originis potior attendetur. consil. xxxv. nu. 2. fo. 12.
Causa perempta perimitur et effectus. consil. xxxiiij. nu. 1. fo. 11.
Causa que nocet potius attenditur que prodesse potest. consil. xxxv. numero. 5. folio. 12.
Causa iusta litigandi qñ excuset ab expensis. consil. cxlvij. nu. 4. fo. 57.
Causam iustam litigandi habens sicut ab impensa sic et a pena excusandus. consil. v. nu. 4. fo. 3.
Cessio ob licitam causam facta censet valida. cōsilio. lxxij. nu. 2. fo. 24.
Cessio bonorum ob duplicem causam fienda. consil. lxxij. nu. 1. fo. 24.
Circumstantie in testibus querunt a iudice. cōsilio. cxxxv. nu. 7. fo. 48.
Citari an debeat is qui presens est. consil. cxij. nu. 2. fo. 38.
Citatio ad vnum actum facta in alio non erit nociua. consil. xcviij. numero. 9. fo. 31.
Citatio in quo loco fieri debeat. consil. cv. nu. 1. fo. 36.
Citationem non precedere et minus legitimam precedere paria sunt. consil. xcviij. nu. 4. fo. 31.
Citationis solennitas quid requirat. consil. cxxxii. nu. 4. fo. 47.
Citatus vnam diem ad minus habebit ad comparandum. cōsilio. xcviij. nu. 2. folio. 31.
Ciuis venetus venetijs conueniri potest ratione contractus alibi inuēti. consil. xxxv. nu. 14. fo. 15.
Ciuis verus ex priuilegio quis esse potest. consil. xxxv. nu. 11. fo. 12.
Clausula in dubio si adiiciatur non per hoc dispositio ampliabit. consil. xx. nu. 2. fo. 7.
Clausula posita in literis hoc modo etiam si specialis vel specialissima mentio fieri deberet quid operetur. consil. cvij. nu. 2. fo. 37.
Clericus an possit puniri a iudice seculari de delicto ante clericatum perpetrato. consil. cxviij. nu. 1. fo. 43.
Clericus in fraudem factus a iudice seculari iuxta delicti exigentiam potest mulctari. consil. cxix. nu. 1. fo. 43.
Compatriota nō semper in teste admittit. consil. cxxxv. nu. 6. fo. 48.
Compromissa stricti iuris esse censentur et strictam interpretationem sortiuntur. consil. xx. nu. 1. fo. 7.
Concessio generaliter facta indistincte est intelligenda. consil. cxij. numero. 1. fo. 43.
Concesso aliquo media ad illud concedi vident. cōsilio. xxiiij. nu. 3. fo. 11.
Concilium vel arengum validum quid requirat. consil. xxxij. nu. 1. fo. 11.
Conductor antiquus nouiter conducere volenti preferendus. consil. xxxviiij. nu. 3. fo. 15.
Conductor emptor quandoq; vocatur. consil. lxj. nu. 3. fo. 21.
Conductor rei illam potest alteri locare. consil. lxxix. nu. 1. fo. 26.
Conductores gabellarum ab omnibus erigere possunt sine acceptioe personarum. consil. lxxiiij. nu. 1. fo. 28.
Confessio inter easdem personas facta in alio iudicio quando noceat. consil. cv. nu. 2. fo. 36.
Confessio dolo vel blanditijs extorta non nocet confitenti. consil. cix. numero. 2. fo. 37.
Confessio facta in partis presentia probat. consil. cxxxviiij. nu. 4. fol. 50.
Confessio facta constante matrimonio quando preiudicet creditoribus confitentis. consil. cx. nu. 8. fo. 38.
Confessio dolo facta equiparatur ei que fit per metum. consil. cix. numero. 3. fo. 37.
Confessio ficticia censetur si numeratio non probetur. consilio. lv. numero. 5. fo. 20.
Confessio debiti preiudicat debitori. consil. cxxxiiij. nu. 1. fo. 48.
Confessio propria quando sufficiat ad condemnationem. consil. cix. numero. 1. fo. 37.
Confirmationem illegitime factam asserens hoc ipsum probabit. consil. cxxxiiij. nu. 3. fo. 47.
Connexa tribus modis considerantur. consil. cxxxix. nu. 2. fo. 51.
Connexorum et dependentium idem esse iudicium quomodo intelligatur. consil. cxl. nu. 5. fo. 52.
Connextas negotiorum comprehenditur altero de tribus modis. cōsilio. cxxxix. nu. 6. fo. 51.
Consanguinei compromittere cōpelluntur si inter eos aliqua lis oriat. consil. cxxxiiij. nu. 2. fo. 48.
Consensus requiritur ad hoc vt quis iure suo priuetur. consil. xxiiij. numero. 5. fo. 9.
Constitutio post facta non trahitur ad preterita. consilio. lxxvij. numero. 4. folio. 23.
Constitutio nona super materia prohibita quando porrigatur ad preterita. consil. lxxvij. nu. 5. fo. 23.
Conuetudo in vectigalibus et locationibus attendenda. consil. lxxix. nu. 2. folio. 26.
Conuetudo loci in solennitate contractus seruanda est. consilio. primo. nu. 12. fo. 1.
Conuetudo antiquissima est seruanda. consil. lxxviiij. nu. 3. fo. 23.
Consules quando dicantur iudices competentes. consilio. cxxxix. numero. 5. folio. 51.

Repertorium Consiliorum

Contractus fictitius simulatus et in fraudem factus dicitur si res minus ad dimidiam iusti precij vendatur. consil. x. nu. 4. fo. 5.
 Contractus in instrumento contentus ab instrumento est distinctus. consil. xvij. nu. 3. fo. 7.
 Contractus cum principe aut cum leges dicendi potestatem habente initus legis vigorem obtinet. consil. xxiiij. nu. 3. fo. 9.
 Contractus omnium bonorum reprobatum pro quibus omnibus vni ca merces constituitur. consil. xxxix. nu. vnico. fo. 15.
 Contractus per eum initus qui legis ferende potestatem habet legis vigorem obtinet. consil. liij. nu. 2. fo. 19.
 Contractus linelli emphyteotico contractui assimilandus. consil. viij. nume. 6. fo. 4.
 Contractus inuestiturarum vltimo factarum naturam sapit contractus alterius q̄ locationis. consil. lxxv. nu. 6. fo. 23.
 Contractus vsurariozum vsurarij simul et fictitij presumuntur. consil. cxvij. nu. 3. fo. 43.
 Contumax verus appellare non potest. consil. cxxy. nu. 2. fo. 45.
 Conuentio partium et equalitas inter ipsas seruanda. consil. xliij. numero. 2. fo. 6.
 Conuentio que in confessione apponit regulariter seruanda est. consil. xxxviii. nume. 1. fo. 15.
 Conuentio in qua quis ad peccandum inducitur est inualida. consil. lxxxij. nu. 3. fo. 27.
 Conuentiones et pacta de iure sunt obseruanda. consil. lxx. nu. 2. fo. 24.
 Copulatio incompassibilibus interposita in disunctiuā est resoluenda. consil. lxx. nu. 2. fo. 21.
Creditor instare presumitur vbi decretum interpositum creditur. consil. cxvij. nu. 10. fo. 32.
 Creditor libertatem soluendi debitori auferens vsuram quomodo committat. consil. xxy. nu. 2. fo. 9.
 Creditores hereditarij sunt legatarijs preferendi. consil. cxij. nu. 8. fo. 39.
 Curia mercantie curia equitatis dicitur. consil. cxlij. nu. 1. fo. 52.
Datio in solutum pro quantitate certarum emptionis obtinet. consil. viij. nu. 7. fo. 4.
Datio tutele vt sit valida que sint requisita. consil. xcix. numero. 3. fo. 32.
 Dationem tenute factam colibili die nullam esse est necesse. consil. cxvij. numero. 8. fo. 31.
 Datam non soluitur nisi publicum instrumentum conficiatur. consil. xvij. nu. 2. fo. 7.
 Datum pro contractu societatis quando sit soluendum. consil. xvij. nume. 1. fo. 7.
Debitor quis dicatur. consil. cxxy. nu. 7. fo. 49.
 Debitor quodammodo debitum possidere censetur. consil. cxiiij. numero. 4. folio. 44.
 Debitum quanto tempore non petatum prescribatur. consilio. cxiiij. nume. 2. fo. 44.
Decretum iudicis absq̄ cause cognitione interpositū reputat nullum. consil. cxvij. nu. 6. et. 12. fo. 32.
 Decretum iudicis si ex iusta causa venditioni rei minoris interponi creditur. consil. cxvij. nu. 9. fo. 32.
 Decretum ex falsa causa interpositum contractum reddit nullum. consilio. cxvij. nu. 7. fo. 32.
 Decretum iudicis quando venditioni necessario sit interponendum. consil. xcix. nu. 6. fo. 33.
 Delegati tres a eandem causam duo absq̄ tertio non ferent sententiam. consil. cxxy. nu. 2. et seq. fo. 47.
 Dependencia siue coherentia que dicantur. consil. cxxy. nu. 1. fo. 51.
 Deponenti contrarium ei quod prius dixerat non creditur. consilio. iij. nume. 3. fo. 2.
 Depositarius negans depositum torture subijci potest. consilio. ij. numero. 3. fo. 2.
 Descendens ex femina in materia penali non continetur sub verbo generatio. consil. lxx. nu. 3. fo. 21.
 Dicitio et vltra a teste prolata nihil efficit. consil. cy. nu. 5. fo. 36.
 Dies termini in termino non annumeratur. consil. xj. nu. 1. fo. 5.
 Discussum in iudicio penali non nocet in principali. consilio. cxlv. numero. 12. et. 13. fo. 54.
 Dispositio generalis ad specificata non trahitur. consil. xxxix. numero. 7. folio. 51.
 Dispositio locum habere debet vbi legis verba veritatem assequitur. consil. ix. nu. 1. fo. 4.
 Dispositum in casu simplici in casu mixto locum sibi non vendicabit. consil. xxxv. nu. 4. fo. 12.
 Diuersitas diei date licentie et diei in libro descripti non obstabit. consilio. iij. nu. 5. fo. 2.
Dolus coniecturis et euidentibus signis cognoscitur. consil. lxxviii. nume. 2. fo. 25.
 Dominium non transfertur ex conuentione nisi res ipsa tradatur. consilio. xij. nu. 1. fo. 6.
 Dominus et usufructuarius simul et semel nemo esse potest. consil. xij. numero. 5. folio. 6.

Donatio renocari an possit ratione ingratitude. consil. xxxv. numero. 21. fo. 13.

Ecclasiastica bona alienari nequeunt sine solennitate canonica. consil. cy. nu. 1. fo. 41.

Ecclasia nemini iniuriam inferre dicitur. consil. lxxviii. nu. 5. fo. 22.

Ecclie subditi a nullo possunt capi. consil. lxx. nu. 3. fo. 8.

Edictum de testibus certarum personarum prohibitorium. consil. lxxviii. nu. 1. fo. 20.

Effectus iuxta modū sue cause restringendū. consil. lxxix. nu. 1. fo. 29.

Electio erit debitoris in materia contractuum si fuerit. consil. xliij. nume. 6. fo. 6.

Electione quis dicatur canonice assequutus. consil. cxxy. nu. 6. fo. 47.

Emens rem cum fraude dimidia iusti precij illam restituere tenetur. consil. xxx. nu. 2. fo. 10.

Emphyteosis ecclesiastica ad heredes extraneos nō denoluitur. consil. cxvij. nu. 1. fo. 10.

Emphyteosis ecclesie emphyteota sine liberis decedente ad ecclesiam reuertitur. consil. xliij. nu. 1. fo. 16.

Empor vltra dimidiam iusti precij si ledatur dolus abesse non creditur. consil. j. nu. 6. fo. 1.

Episcopus inuestituram rei ecclesiastica facere nequit sine canonica solennitate. consil. cy. nu. 9. fo. 42.

Erroz iuris qñ dicatur non prodesse. consil. cxvij. nu. 15. fo. 32.

Es alienum certi loci facultates non concernit. consil. xxxv. numero. 25. fo. 14.

Es alienum ante oia semper est detrahendū. consil. l. nu. 5. fo. 18.

Es alienū vniuersum respicit patrimonium. consil. xxxv. nu. 20. fo. 17.

Estatem minorem probare volenti que requirantur. consil. xliij. numero. 3. fo. 8.

Etas. lv. annorum ab oneribus personalibus excusat. consil. lxxvij. numero. 7. fo. 25.

Etate minore allegans illam probare debet. consil. xliij. nu. 2. fo. 8.

Et. dictio abbreviate scripta quid contineat. consil. lxxvij. nu. 4. fo. 28.

Euictio quando ex facto legatarij prouenire dicatur. consil. lxxvij. numero. 2. fo. 27.

Exceptio vsuraria an obstat via ordinaria agenti. consil. lxxvij. numero. 4. fo. 28.

Exceptio non excepta non facit contineri sub regula. consil. lxxviii. numero. 2. fo. 28.

Exceptio nullitatis laudī coram quo iudice possit opponi. consil. cxxy. nu. 2. et seq. fo. 46. et. 47.

Exceptio rei iudicate quando non dicatur obstat. consil. cxlvij. numero. 6. folio. 58.

Exceptio non admittitur post sententiam que transit in rem iudicatam. consil. cxlvij. nu. 5. fo. 58.

Exceptio compensationis lite pendente non admittitur. consil. cxlvij. nu. 15. fo. 57.

Exceptio nullitatis laudī qñ possit obijci. consil. cxxy. nu. 8. et seq. fo. 47.

Exceptio non debet obijci post sententiam ex quo in rem iudicatam transit. consil. xxxvij. nu. 5. fo. 15.

Exceptioni sibi competenti nemo presumitur renunciaisse. consil. xliij. nume. 1. fo. 17.

Executor testamēti officij nō trāffert i heredē. consil. cxxy. nu. 3. fo. 49.

Executor sententie de eius iniustitia non potest cognoscere. consilio. cxxy. nu. 2. fo. 46.

Executio sententie absolute potest denegari si constet ipsam executionem non mereri. consil. cxxy. nu. 5. fo. 46.

Experientia rerū efficax magistra. consil. xliij. nu. 1. fo. 16.

Expromissor venit noie satisfactionis. consil. cxlvij. nu. 7. fo. 56.

Extenso etiam in exorbitantibus libera putatur vbi de anime salute agitur. consil. j. nu. 5. fo. 1.

Extenso quando ex identitate vel maiozitate rationis fieri debeat. consil. lxxij. nu. 3. fo. 22.

Ratum ipsum non attenditur, sed fieri debitum. consilio. cxliij. nu. 5. fo. 52.

Ratum quod statuto punitur absq̄ dolo non patitur. consilio. cxliij. nu. 1. fo. 35.

Ratum probationem supplet. consil. xxxv. nu. 17. fo. 13.

Remina cum masculo succedere potest in emphyteosi ecclesie. consil. cxvij. nu. 2. fo. 10.

Regeneratores diem cambij non scribentes rationis calculate diem apponere solent. consil. iij. nu. 7. fo. 2.

Ridem frangenti fides frangatur. consil. xv. nu. 1. fo. 6.

Rides de impedimento quando sit fienda. consil. lxxvij. nu. 9. fo. 29.

Ridesiutores liberantur si a p̄io iudice discedat. consil. xlvij. nu. 1. fo. 17.

Rilia dici potest aut natiuitatis respectu aut matrimonij intuitu. consil. cxij. nu. 1. et. 3. fo. 39.

Rij primij matrimonij pariter cum his qui secundi in dotis augmento et parafernalibus succedunt. consil. cxiiij. nu. 13. fo. 41.

Rij secundij matrimonij in materna successione preferendi. consil. cxliij. numero. 5. fo. 41.

Filius non potest testamenti paterni preiudicare dispositioni. consilio. cxij. numero. 3. folio. 38.
Filius qui possit rem hereditaria pro sua legitima eligere et eam alienare vel legare. consilio. cxij. numero. 12. folio. 39.
Fiscus an teneatur creditoribus satisfacere in certarum rerum confiscatione. consilio. xxxv. numero. 26. folio. 14.
Fiscus sententiam sui fauore lata non allegabit iniquam. consilio. xxxv. numero. 29. folio. 14.
Fiscus territorij sui causa quomodo teneatur. consilio. xxxv. numero. 28. folio. 14.
Fortales in territorio inimici an licite possint capi. consilio. lxxij. numero. 4. folio. 18.
Forte dicitio non semper dubitationem importat. consilio. cxvj. numero. 7. folio. 42.
Frater carnalis an possit in causa fratris testificari. consilio. xxxv. numero. 20. folio. 5. folio. 48.
Fructus naturales quando restitui debent et quando industriales. consilio. cxij. numero. 13. folio. 39.
Gabella non soluitur de rebus que pro ciuitatis tuitione conducuntur. consilio. lxxxiij. numero. 4. folio. 28.
Gabelle ab episcopo si exigantur exactor excommunicatus censetur. consilio. lxxxiij. numero. 5. folio. 28.
Gabelle non debentur de rebus que pro usu familie conducuntur. consilio. lxxxiij. numero. 2. folio. 28.
Generatio gradus idem importat. consilio. lxxij. numero. 4. folio. 21.
Generatio verbum ab homine prolatum de quibus intelligatur. consilio. lxxij. numero. 2. folio. 21.
Generatio verbum in materia non penali descendentes per feminam includit. consilio. lxxij. numero. 5. folio. 21.
Glossarum intellectus in consulendo est seruandus. consilio. cxl. numero. 6. folio. 52.
Glosse in consulendo seruande. consilio. cxlv. numero. 7. folio. 54.
Gradus secundus in linea inequali matrimonio coniungi est prohibitus. consilio. iij. numero. 3. folio. 2.
Grammatica seu latinitas mala an vitiet rescriptus. consilio. cxxiij. numero. 5. folio. 48.
Gratia subreptitia censetur si falso suggesto veritas supprimatur. consilio. cxxiij. numero. 1. folio. 47.
Heredes coreorum debendi an possint se prescriptionis exceptione tueri. consilio. xliij. numero. 4. folio. 17.
Heredes sui qui dicantur. consilio. xxj. numero. 3. folio. 8.
Hereditas que non est soluenda potest cedi sicut et vendi. consilio. lxxij. numero. 3. folio. 24.
Heredi suo quilibet prouidere presumitur. consilio. xxj. numero. 4. folio. 8.
Hereditatem qui adit cum creditoribus quasi contrahit. consilio. cxij. numero. 15. folio. 35.
Hypotheca tacita certis casibus in iure contrahitur. consilio. l. numero. 3. folio. 17.
Iactare suum nemo presumitur. consilio. xxix. numero. 1. folio. 10.
Immunitas ob numerum duo decim liberorum concessa an expiret nonnullis ex ipsis decendentibus. consilio. lxxvij. numero. 4. folio. 25.
Impetrans carebit impetratis qui in impetratione mentitus fuit. consilio. cxxiij. numero. 1. folio. 48.
Impetrans impetratis non priuatur si in impetrando non dolose mentitur. consilio. cxxiij. numero. 3. folio. 48.
Infinitas ex partium conuentione proueniens toleratur. consilio. xxv. numero. 1. folio. 9.
Inicicitia non semper a testimonio repellit. consilio. cxxvij. numero. 7. folio. 50.
Iniustus differt ab eo quod est iniustus esse. consilio. cclvj. numero. 7. folio. 55.
Innouatio facta absque canonica solemnitate censetur non valere. consilio. cxvj. numero. 3. folio. 42.
Inquisitio non permittitur de dolo quo in crimen falsi non caditur. consilio. ciiij. numero. 2. folio. 36.
Instrumentis notariorum standum est. consilio. iij. numero. folio. 2.
Instrumento est credendum ubi nil in eo presumitur esse scriptum. consilio. xxj. numero. 1. folio. 11.
Instrumento an credatur in dubio. consilio. cxxvij. numero. secundo. folio. 49.
Instrumento creditur ubi oppositum non probatur. consilio. xxvij. numero. 3. folio. 10.
Instrumentum an sufficienter probet sic quod ei nil possit opponi. consilio. cx. numero. 7. folio. 37.
Instrumentis in dubio fides datur. consilio. centesimovigesimotertio numero. 1. folio. 44.
Instrumentum depositi quando valeat. consilio. quadragesimoquarto numero. 1. folio. 16.
Intentionem suam ex negatiua fundans eam probare debet. consilio. cxiiij. numero. 10. folio. 40.
Interesse cessante cessabit actio ad ipsum. consilio sexto. numero tertio. folio. 3.
Interpretatio fieri debet ut res valeat magis quam pereat. consilio viij. numero. 3. folio. 4.
Interpretationem strictam in exorbitantibus fieri qualiter intelligatur. consilio. xxxv. numero. 12. folio. 13.
Intrusus quis dicatur. consilio. cxxij. numero. 7. folio. 47.

Inventario legitime facto fides adhibetur. consilio. lxxv. numero. 1. folio. 25.
Inventarium faciens an solum usque ad vires hereditatis teneatur. consilio. cxij. numero. 12. folio. 35.
Inventarium confectum hereditariis creditoribus non citatis an sit validum. consilio. xcix. numero. 5. folio. 33.
Inventarium an prius debeat confici quam tutor vel administratio de cerni. consilio. xcix. numero. 4. folio. 33.
Inuentura qualiter facta probetur. consilio. cxvj. numero. 2. folio. 42.
Inuentura in contractu mere locationis non fienda. consilio. lxxvij. numero. 2. folio. 23.
Inuentura de castro in emphyteosim dari non solito est nulla. consilio. cxvj. numero. 8. folio. 42.
Judei iuramentum violantes per ecclesiasticum iudicem puniri possunt. consilio. j. numero. 8. folio. 1.
Judei agendo et defendendo iure romano uti debent. consilio. j. numero. 1. 3. 0. 2.
Judei legibus imperialibus subiciendi. consilio. iij. numero. 5. folio. 2.
Judeis non licet mutare ad iuras sed nec fenerari Christianis. consilio. vi. numero. 2. folio. 3.
Judeus non erit testis aduersus Christianum. consilio. ii. numero. 2. folio. 2.
Judeus canonicis preceptis non est astrictus. consilio. iij. numero. 2. folio. 2.
Juder alias incompetens ratione incidentis cognoscere potest. consilio. cxl. numero. 2. folio. 51.
Juder rem pupilli immobilem vendi non permittet ubi immobiles superfuerint. consilio. xcviij. numero. 5. folio. 32.
Juder suum officium impartietur ne a partibus ad rixas perueniatur. consilio. lxxvij. numero. 2. folio. 29.
Juder qui semel sententiam tulit possit rursus de eadem causa se intromittere. consilio. xcviij. numero. 11. folio. 31.
Juder interrogare partem atque pro veritate er uenda cogere potest equitate suadente. consilio. xxiij. numero. 1. folio. 8.
Juder an possit forenssem afficere ad instantiam ciuis creditoris. consilio. cxvii. numero. 4. folio. 46.
Juder terminum a statuto datum abbreviare vel protendere quando potest. consilio. lxxvi. numero. 8. folio. 28.
Juder incompetens de incidenti cognoscere potest. consilio. cxxix. numero. 4. folio. 51.
Juder delegatus super causa principali quando possit super incidenti cognoscere. consilio. cxxix. numero. 3. folio. 51.
Juder secundum allegata et probata non secundum conscientiam iudicare debet. consilio. lxxxiij. numero. 1. folio. 27.
Juder coram quo petitur executio sententie de ipsa non debet cognoscere. consilio. cxvii. numero. 1. folio. 46.
Judicata solues an dicantur firmam approbare. consilio. cxlvi. numero. 8. et sequens. folio. 55.
Judicium penale accessorium censetur. consilio. cxliij. numero. 3. folio. 53.
Jura nemine contra proprium iuramentum admittunt. consilio. lxxij. numero. 1. folio. 20.
Juramentum defertur semiplene probanti. consilio. cxlvij. numero. 3. folio. 56.
Juramentum quod eterne salutis non preiudicat est seruandum. consilio. lxxxiij. numero. 3. folio. 25.
Juramentum non nocet ei qui se lesam enormiter asserit. consilio. lxxxiij. numero. 2. folio. 27.
Juramentum super facto alieno defertur. consilio. cxlvij. numero. 4. folio. 56.
Juramentum si salutis eterne non preiudicat seruandum est. consilio. j. numero. 4. folio. 1.
Juramentum vim clausule obtinet ut si actus iuratus non valet ut agitur valet ut valere potest. consilio. j. numero. 11. folio. 1.
Juramentum obligat eum cui bonis est interdictum. consilio. j. numero. 7. folio. 1.
Juramentum verbum in quibus iuris veritate obtineat. consilio. lxxvij. numero. 3. folio. 28.
Juri futuro per pactum renunciari potest. consilio. lxxvij. numero. 5. folio. 26.
Juri futuro an possit renunciari. consilio. liij. numero. 2. folio. 18.
Juri alterius preiudicare nemo potest. consilio. liij. numero. 3. folio. 19.
Juri adeundi spacio. xxx. prescribitur. consilio. lxxiiij. numero. 1. folio. 24.
Juri communi per statutum non derogatur nisi hoc ipsum exprimat. consilio. cx. numero. 3. folio. 43.
Jurisdictioni ordinarie quoniam faueri debeat. consilio. cxl. numero. 3. folio. 51.
Jurisdictioni non extinguitur si sententia lata nulla probetur. consilio. xcviij. numero. 10. folio. 31.
Jurisdictioni iudicis in causa non expresso impediri non debet. consilio. cxlv. numero. 5. folio. 53.
Juriste an sint ab omnibus exempti oneribus an salarii recipientes a communi. consilio. lxxvij. numero. 5. folio. 25.
Jus excipiendi absque cessione in singulari successorem potest transferre. consilio. cxxvij. numero. 3. folio. 46.
Jus code in interpretatione statutorum ledi non debet. consilio. lxxxiij. numero. 2. folio. 25.
Jus emptori si supenerit successoris perdit. consilio. viij. numero. 8. folio. 4.
Jus conditionis adimplere quoniam ad heredem transeat. consilio. xv. numero. 2. folio. 6.
Jus excipiendi semel acquisitum nunquam auferri poterit. consilio. viij. numero. 9. folio. 4.
Jus code in causis Iudeorum seruandum. consilio. ij. numero. 1. folio. 2.
Jus commune correctum non presumitur in casu qui non exprimitur. consilio. cxiiij. numero. 10. folio. 41.
Jus quod non habes in alium transferre non potest. consilio. xl. numero. 1. folio. 16.
Lapidinam suo labore improbo inueniens in terra aliena acquirit eam sibi soluendo tamen decimam. consilio. cxxiiij. numero. 3. folio. 45.
Lapidine que in aliqua terra reperiuntur eius pars esse censetur. consilio. cxxiiij. numero. 1. et sequens. folio. 45.
Reper. consilio. Joan. de Imola. Et iij

Repertorium Consiliorum

Lando non pareatur si arbitri dolus probetur. cōsi. clvii. n. 18. fo. 57.
Laudum vt equum vel iniquum probetur que requirantur. cōsi. v. nume. 5. folio. 3.
Laudū quot modis ⁊ quare possit dici nullū. cōsi. cxxij. nu. 1. fo. 47.
Laudum in scriptis redactū an penitus deat executionē fortiri. 2. si. cxxx. nu. 8. fo. 47.
Laudum annullatur qđ ex defectu potestatis fertur. cōsi. cvj. numero. 1. folio. 36.
Legatarius decedens modo legati non impleto ad heredem trās fertur cum onere implendi modum. cōsi. cxxvj. nu. 2. fo. 49.
Legatum pro anima quartam bonorum partem non superabit. 2. si. lxxij. nume. 7. fo. 24.
Legatum modale dicitur qđ per dictionem vt alicui relinquitur. cōsi. fil. cxxvj. nu. 1. fo. 49.
Legatum filiabus factum de natis intelligi debet. consilio. cxij. nume. 2. ⁊. 7. folio. 39.
Legatum factum prime filie de qua intelligi debeat. consilio. cxij. numero. 5. folio. 40.
Legatum filie factum cum nupserit: ad tempus nuptiarum debet referri. cōsi. cxij. nu. 9. fo. 40.
Legitima filiorum quanta. cōsi. cxij. nu. 6. ⁊. 11. fo. 41.
Legitima non debet minui per legata. cōsi. cxij. nu. 9. fo. 39.
Legitima filio debetur non obstantibus his que per testatorē legantur. cōsi. cxij. nu. 10. fo. 39.
Legitima quid sit ⁊ cui ⁊ quando debeat. cōsi. cxij. nu. 4. fo. 40.
Legitima bonorum dimidia dicitur. cōsi. xvij. nu. 1. fo. 7.
Legitima tertia partis dicitur. cōsi. lxxij. nu. 1. fo. 21.
Legum condendarum potestatem quis habeat. cōsi. liij. nu. 1. fo. 19.
Lex secunda. C. de rescin. vendi. locum non habet in transactione. cōsi. xiiij. nu. 1. fo. 6.
Lex gaus. locum. habet quando pater dotem sibi aut filie sue reddi stipulatur. cōsi. lxxij. nu. 1. fo. 22.
Libellanti fauetur ⁊ supplicanti. cōsi. clvj. nu. 5. fo. 55.
Liber rationum societatis inter socios erit communis. cōsi. lxx. numero. 2. fo. 22.
Licentia semel data non potest honeste reuocari. cōsi. xij. nu. 3. fo. 5.
Literis non nitetur qui eas impugnasse inuenitur. consilio. xij. numero. 2. ⁊. 3. fo. 43.
Locatio terre simpliciter facta ad fructuum dimidiam fieri dicitur. cōsi. xxij. nu. 2. fo. 8.
Locatio facta nulla mercede expressa dicitur inualida. cōsi. xxij. numero. 1. folio. 8.
Locator finito locationis tempore non cogitur eidem conducēti re locare. cōsi. lxxvij. nu. 1. fo. 23.
Locator ⁊ conductor conuentis stabunt. cōsi. cxxvj. nu. 2. fo. 14.
Locus in conscribendis instrumentis attendendus. 2. si. viij. n. 1. fo. 4.
Lucrum in societate esse quando dicatur. cōsi. lxx. nu. 1. fo. 22.
Maior intrans se non venturum contra: si tandē se deceptū dixerit non audietur. cōsi. xiiij. nu. 2. fo. 6.
Masculinum femininum non concipit in contractibus. cōsi. cxxvij. nu. 2. fo. 15.
Matrimonium contractum lite super primo matrimonio pendēte quando valeat. cōsi. cxxvj. nu. 2. ⁊. 3. fo. 45.
Matrimonium quot testibus probari possit. consilio. cxxvj. nume. 1. ⁊. 4. folio. 48.
Mendaces ⁊ dolosi iuribus sunt erosi. cōsi. lxxvij. nu. 9. fo. 26.
Mens ⁊ effectus potius quam verba sunt attendenda. cōsi. cxxvj. nume. 27. folio. 14.
Mens ex prefationibus colligitur. cōsi. cxxvij. nu. 2. fo. 46.
Menor intrans non contrauenire qualiter intelligatur consilio. j. numero. 9. folio. 1.
Modici non attenditur sic qđ actum vel contractum vitiet. cōsi. ix. nume. 2. folio. 4.
Mora ulterius non purgatur si solutio ultra diem prefiram prorogatur. cōsi. xv. nu. 3. fo. 6.
Mulier de bonis suis immobilibus non dotalibus libere disporre potest. cōsi. lxxij. nu. 1. fo. 25.
Mulier decedens cum liberis vtriusq; matrimonij qualiter ⁊ vsq; ad quantum possit testari. cōsi. cxij. nu. 15. fo. 41.
Mulier eius ciuitatis est ciuis cuius est ipsius vir. cōsi. lxxij. nu. 8. folio. 24.
Mulier quando transiens ad vota scđa tutore non petito successiōe priuetur. cōsi. cxij. nu. 9. fo. 41.
Mutuare nomine proprio vel nomine societatis quis dicatur. cōsi. lxxvj. nu. 2. fo. 28.
Negatiam an probare debeat is qui super ea intētionem fundat. cōsi. cxxvj. nu. 6. fo. 49.
Nepos ex filia de generatione aui materni non censetur. cōsi. lxxij. nu. 1. fo. 21.
Nepotes ⁊ neptes generationis masculinē ⁊ femininē appellatione veniunt. cōsi. lxx. nu. 2. fo. 23.
Nepotes ex filia an dicant de posteris aui. cōsi. lxxij. nu. 6. fo. 21.

Numerus duodecim liberorū an excuset a munerib; patrimoniis libus. cōsi. lxxvij. nu. 1. fo. 25.
Numerus octo filiorum cum quatuor ex vno ipsorum a muneribus non erimet. cōsi. lxxvij. nu. 3. fo. 25.
Ocupare nemini permittitur id qđ ad alium spectare no scitur. cōsi. lxxij. nu. 1. fo. 27.
Ocupare rem ab alio possessaz autoritate propria nemini permittitur. cōsi. xvj. nu. 1. fo. 6.
Officiales de quibus possint sc̄ctibus cognoscere. 2. si. cl. nu. 1. fo. 51.
Officialium mercantie dignitas quanta. cōsi. clvj. nu. 4. fo. 53.
Omissio leuis solennitatis non vitiat. cōsi. viij. nu. 4. fo. 4.
Onera quis imponere possit. cōsi. lxxvj. nu. 1. fo. 22.
Pacta inter potestatem legis condende inita tanq; leges sunt seruanda. cōsi. cxxvj. nu. 1. fo. 12.
Pactum in emptio. ⁊ vendi. augmentū quandoq; ⁊ non nunq; decrementū operat. cōsi. xxij. nu. 4. fo. 9.
Pactū sup vna re factum in alia nō p̄iudicabit. cōsi. cxij. nu. 1. fo. 5.
Pactū de nō succedēdo nequa; tenendum. cōsi. j. nu. 3. fo. 1.
Pactū a iure cōi exorbitas est restringendū. cōsi. xij. nu. 1. fo. 16.
Papa iuris ignarus non presumitur. cōsi. cxxij. nu. 2. ⁊. 5. fo. 47.
Parafernalia bona que dicantur. cōsi. lxxij. nu. 4. fo. 27.
Partes an possint reductionem petere que laudo se parituras promiserunt. cōsi. clvj. nu. 17. fo. 57.
Paritas precij sine pacto nō vitiat sc̄ctū. cōsi. lv. nu. 4. fo. 20.
Pastoris boni officium est oues proprias tueri. cōsi. li. nu. 6. fo. 18.
Pf ⁊ m̄ in cā m̄imoniali p̄nt i testes admitti. 2. si. cxxvj. nu. 3. f. 48.
Pater quando teneatur pro filio. cōsi. lxx. nu. 1. fo. 26.
Paterni muneris est propria dotare filiam. cōsi. lxxvij. nu. 2. fo. 10.
Pena in contractu venditionis est seruanda. cōsi. xxij. nu. 2. fo. 9.
Pene sūt restringēde: in penis interpretatio fiet p̄ reo. 2. si. xij. nu. 5. fo. 5.
Pedētia nullitas laudi ei; executionē nō meret. 2. si. cxx. nu. 7. f. 47.
Pesio annua i locatiōe maior q̄ i iustitura tribuit. 2. lxxij. n. 7. f. 23.
Pesio nō auget fundos steriles melioratib;. cōsi. lxxvij. nu. 4. fo. 23.
Permissio posita an sequatur prohibitum. cōsi. cl. nu. 4. fo. 52.
Petitio non potest dari pendente iudicio ⁊ processu super nullitate precepti. cōsi. cxij. nu. 6. fo. 38.
Pignozatas petias panni recipiens sine licentia rectoris artis lane an sit condemnandus. cōsi. viij. nu. 1. fo. 2.
Pign; p̄toz si plures habeat qđ eoz sit p̄ferēdus. 2. si. cx. nu. 6. fo. 37.
Possessio q̄dragenaria firmat ⁊ decētio p̄dit. 2. si. cxj. nu. 2. fo. 38.
Possessio sine app̄hēsiōe corporali de lege cōi nō acq̄rit. 2. lxx. n. 2. f. 6.
Possessio i solutū sine decreto iudicis datā v̄dicari p̄t. 2. lxxij. n. 9. f. 2.
Possessio ciuili facit vt quis propria autoritate possessiones possit apprehendere. cōsi. xvj. nu. 3. fo. 6.
Possessio p̄ procuratorē abnti ⁊ ignorati q̄ri p̄t. cōsi. lvij. nu. 1. fo. 20.
Possessio eiusdē rei nō p̄t per plures haberi. cōsi. cxxvj. nu. 6. f. 42.
Possessionē nō d; destruere q̄ scit eā aliū possidere. 2. si. cxj. nu. 3. f. 38.
Possessionem recuperat infra annū venies expensas soluēdo absq; de iudicio fisti satisfando. cōsi. cxxij. nu. 6. fo. 31.
Possessores clandestini p̄nt violenter expelli. 2. si. cxxij. nu. 4. fo. 45.
Potest verbum necessitatem nullam dicit. cōsi. cx. nu. 2. fo. 43.
Precedētia sunt sequentium declaratiua. cōsi. lxx. nu. 5. fo. 26.
Precedentia declarantur per sequentia. cōsi. clxij. nu. 1. fo. 52.
Precedentia sequentium sunt contentiua. cōsi. xix. nu. fo. 7.
Precedentia sequentium declaratiua. cōsi. xij. nu. 3. fo. 6.
Precedētia iuxta eoz q̄ sequūt sensus sūt intelligēda. 2. lxxvj. n. 1. f. 28.
Precepta iudicialia mosaice legis qualiter ligent post Christi aduentum. cōsi. j. nu. 14. fo. 2.
Preceptū sine cause cognitione sc̄m qñ valeat. cōsi. cxij. nu. 1. fo. 38.
Preceptū sup p̄fisiōe fūdatū snia diffinitiua reputat. 2. cxx. n. 5. f. 38.
Prescriptio cum mala fide non potest p̄cedere. cōsi. clvj. nu. 2. fo. 17.
Prescriptio an currat in actione personali ex mera non petētis negligentia. cōsi. cxxij. nu. 1. fo. 44.
Prescriptio nō incipit quādiu hereditas iacebit. 2. si. lxxij. n. 5. f. 24.
Prescriptio xxx. annorum de bonis minorū non incipit nisi postq; adoleuerint. cōsi. cxx. nu. 8. fo. 33.
Prescriptio decēni ex sola nō petētis negligentia non inducitur. cōsi. cxxij. nu. 6. fo. 44.
Prescriptio cū mala fide nūq; procedit. cōsi. cxxvj. nu. 1. fo. 9.
Prescriptio triginta annorum in etate pupillari locum non obtinet. cōsi. xxx. nu. 4. fo. 10.
Pntia p̄tū de q̄ mērio nō fit i istfo an sit p̄sumēda. 2. si. viij. nu. 5. fo. 4.
Presumitur in rebus dubijs in mitiore parte. cōsi. viij. nu. 6. fol. 2.
Presumptio ex p̄tumacia p̄surgēs loco p̄batiōis h̄t. 2. cxxvj. n. 22. f. 13.
Priiceps ius faciēs id de iure facere dicitur. cōsi. clvj. nu. 2. fo. 55.
Priiceps que possit ⁊ que non. cōsi. clvj. nu. 1. fo. 55.
Priiceps proprium patrimonium a camera fiscali separatus habere potest. cōsi. cxxvj. nu. 23. fo. 13.
Priiceps vel quicunq; superior aliū sua possessione nō spoliat sine cā. cōsi. cxxj. nu. 2. fo. 43.
Priiceps iniqtati sententie occurrere d; supplicationē recipiēdo. cōsi. clvj. nu. 13. fo. 57.
Priincipali

Prinicipali liberato liberabitur fideiussor. consil. xij. nume. 4. fol. 5.
Priuilegia officio prioratus concessa per statuta non tolluntur. consil. lxxvj. nu. 2. fo. 22.
Priuilegia per parlamentum et per concilia generalia tolli possunt. consil. cvij. numero. 4. fo. 37.
Priuilegium ciuilitatis non proderit ubi pactum iam vinculum iniecerit. consil. xxxv. nume. 8. fo. 12.
Probans possessionem pacificam tempore spoliationis restitui debet. consil. cxj. nume. 1. folio. 38.
Probatio leuior coram arbitratore sufficiens erit. consil. xcj. nu. 5. fo. 30.
Probatio conclusionum necessariam inferre debet. consil. cxxxvij. numero. 5. folio. 49.
Probatio difficilis eorum que occulte agunt. consil. cxlvij. nu. 8. fol. 56.
Probationes due semiplene faciunt unam probationem plenam. consil. cxxxvij. nume. 5. folio. 50.
Probationes in criminalibus debent esse luce clariores. consil. cxxxvij. numero. 2. folio. 49.
Procedi quando possit contra priuilegiatum officio prioratus dominorum priorum et c. consil. cvij. nume. 1. fo. 37.
Procedi non debet de iure in solenni festo seu feriato die. consil. xcviij. nume. 7. folio. 31.
Proditus in dubio non est quis presumendus. consil. cii. nu. 14. fol. 35.
Promittens parere laudo sub pena si iuste laudetur intelligi debet. consil. v. nume. 2. folio. 3.
Promissio ultra hereditarias vires exclusa quando valeat. consil. cii. nume. 13. fo. 35.
Promissio indemnitate secundum naturam contractus ex apprehensione bonorum resultat regulariter. consil. cii. nu. 16. fo. 35.
Promissio non extendit si ab alio res promissa petatur. consil. lxx. nu. 1. f. 23.
Promissio quae fieri dicatur nomine tutorio. consil. cvj. nu. 2. fo. 36.
Promissio in terris ecclesie facta efficaciter agit. consil. cii. nu. 8. fo. 34.
Promissio iuxta naturam contractus precedentis est intelligenda. consil. cii. nume. 11. folio. 35.
Promissio generalis de non appellando non omnes casus speciales continet. consil. lxxvj. nume. 1. folio. 25.
Promissum non adimplet mendacium dicit. consil. lxxvij. nu. 3. fo. 26.
Pronomina mensuratum: suum: qualiter capienda. consil. xxi. nu. 2. fo. 8.
Prorogatio cum eadem qualitate fieri debet. consil. xi. nume. 1. folio. 5.
Proreneta non potest testis esse in causa. consil. cxxxiij. nu. 2. fo. 48.
Publicatio omnium bonorum in uno loco facta ad bona certi loci restricta quae effectum producat. consil. xxxv. nu. 24. fo. 13.
Prohibet presumitur bonis nisi constet de opposito. consil. xliij. nume. 2. fo. 16.
Ratificatio ab initio valida temporis tractu non infirmatur. consil. lxxvij. nu. 3. fol. 23.
Ratificatio cum iuramento facta quando obstat ratificationi. consil. lxxvij. numero. 1. folio. 23.
Ratibatio quid operetur ex postfacto. consil. cxxxij. nu. 8. fo. 48.
Ratio legis si exprimitur contra ipsum agentem trahitur. consil. cxxij. nume. 5. folio. 44.
Ratio administrationis tutelae secundum quos libros reddenda sit. consil. lxxv. numero. 3. folio. 25.
Rebellio non imputabitur ei qui metu iusto mouetur. consil. xxxiiij. numero. 3. folio. 11.
Reditio rationum continetur nomine reliquorum. consil. xxxv. nu. 18. fol. 13.
Relatio fieri debet cum qualitate que in precedenti dispositione continentur. consil. cxij. nume. 4. fol. 59.
Relatio ad res in genere et non in specie fienda. consil. c. nu. 6. fo. 34.
Relatio valere debet si iuramentum interponatur. consil. cxxvij. nu. 4. f. 46.
Remedia que contra sententiam introducta fuerint. consil. cxlij. nu. 2. fo. 52.
Remedia contra iniquam sententiam que sint. consil. cxlv. nume. 3. folio. 53.
Remedio uno contra sententiam sublato an censetur aliud sublatum. consil. cxlv. nume. 9. folio. 54.
Remissio precii quando fiat conducenti propter damna contingentia. consil. v. nume. 1. folio. 3.
Remissio precii quae debet fieri propter timorem guerre vltis. consil. vij. nu. 2. f. 4.
Remissio datarum ob siccitate fienda. consil. lxx. nu. 1. fo. 21.
Remissio in contractibus de iure fieri non debet. consil. xxxv. nu. 3. fo. 12.
Rem alienam sine causa auferre vel rapere non licet. consil. lxx. nu. 5. fol. 18.
Renunciatio suo iuri non poterit illo vti. consil. lxxvj. nu. 1. fo. 27.
Renunciatio iuri quae dicitur qui post lapsum diei actum illi contrarium operatur. consil. x. nume. 3. fo. 5.
Renunciatio dolose inducta inducti non perdit. consil. xxvij. nu. 1. fo. 25.
Renunciatio sed et omnis conuentio super hereditate uiuentis facta censetur nulla. consil. j. n. 1. folio. 1.
Res clericorum eodem priuilegio quo res ecclesie gaudebunt. consil. lv. nume. 7. folio. 20.
Res immobilis pupilli quando ob es alienum a tutore vendi possit. consil. lxxvij. nume. 3. fo. 32.
Rescripta contra dicitur perpetua. consil. cxlvj. nu. 12. fo. 55.
Rescriptum iuri municipali vel consuetudinario contrarium dicitur

nullum. consil. xxiij. nume. 1. fo. 9.
Reservatio generalis non semper operatur. consil. cxij. nu. 7. fo. 39.
Restitutio dotis propter inopiam constante matrimonio non fienda. consil. c. nume. 1. fo. 33.
Restitutio in integrum petitur ubi ex postfacto satisfactum esse comprobatur. consil. xxxvij. nume. 2. fo. 15.
Restitutio in integrum aduersus sententiam petere potest qui per ignorantiam exceptionem solutionis obicere omisit. consil. xxxvij. numero. 3. folio. 15.
Reuocatio legitime facta non debet reuocari. consil. xcviij. nu. 1. f. 31.
Reus actor dicitur quando per eum excipitur. consil. cxxxvj. nu. 34. f. 49.
Reus vel inquisitus absoluitur si nil contra ipsum probetur. consil. cxxxvij. nu. 1. fo. 49.
Reus quando suam exceptionem probare tenetur. consil. cxxxvj. nu. 5. fol. 49.
Roma a Constantino Imperatore data fuit ecclesie. consil. cvj. nu. 1. fo. 42.
Ratificationis nomine veniunt pignoris et fideiussoris datio. consil. cxlvij. nu. 5. fo. 56.
Scriptura non solenniter acopiata fidem non facit. consil. cxix. nu. 1. fo. 46.
Scriptura datariorum quando et contra quos fidem faciat. consil. xcvi. nu. 3. fo. 31.
Scriptura priuata non probat. consil. xxxvij. nu. 4. fo. 15.
Scriptura contra scriptorem probat. consil. lxxvij. nu. 6. fo. 28.
Scriptura habenti cancellaturas et interlineaturas in loco suspecto non creditur. consil. cvj. nu. 4. fo. 36.
Scriptura fides non datur si oppositum probetur. consil. xxxij. numero. 2. fo. 11.
Sculpturis in lapidibus antiquis creditur. consil. lx. nu. 1. fo. 21.
Semel malus semper presumitur malus. consil. lxxvij. nu. 7. fo. 26.
Sententia an dicatur ius facere. consil. cxliij. nu. 2. fo. 53.
Sententia arbitralis quando nulla dici possit. consil. cxxxvj. numero. 3. folio. 45.
Sententia retractatur que ex falsis instrumentis vel testibus fertur. consil. cxlvij. nu. 12. fo. 57.
Sententia euidenter iniqua retractari debet. consil. cxlvij. numero. 14. fo. 57.
Sententia confiscationis bonorum sola bona loci in quo fit confiscatio comprehendit. consil. xxxv. nu. 19. fo. 13.
Sententia plebani quando dicatur executionem mereri. consil. cxxxvij. nume. 3. fo. 46.
Sententia lata secundum consilium absolutorium an valeat non obstat. secundo consilio condemnatorio. consil. xliij. nu. 4. fo. 17.
Sententia lata an possit retractari per instrumenta nouiter reperta. consil. xxxvij. nu. 1. fo. 15.
Sententia in causa recursus lata facit ius in pena. consil. v. nu. 1. fo. 3.
Sententia lata pro obseruatione laudi in causa recursus obstruit os iniquitatem docere volenti. consil. v. nu. 3. fo. 3.
Sententia iniqua super principali preiudicat in accessorio. consil. cxlvij. nu. 2. f. 3. fo. 57.
Sententia an dicatur per solutionem approbari. consil. cxlv. numero. 11. folio. 54.
Sententia executioni mandari potest et cum hoc potest supplicari. consil. cxlij. nu. 4. fo. 52.
Sententia quando iniuste lata dicatur. consil. cxlvij. nu. 1. fo. 56.
Sententia quando retractari possit. consil. cxlij. nu. 1. fo. 52.
Sententia lata forma statuti non seruata est nulla. consil. xcviij. numero. 3. folio. 31.
Sententiam approbare dicitur iudicatum soluens. consil. cxliij. nume. 1. fo. 53.
Sententiam approbans remedia sibi competentia tollit. consil. cxlvj. nume. 13. fo. 5.
Separatorum separata est ratio. consil. lviij. numero tertio. fo. 21.
Sequestratio prohibetur. consil. l. nu. 1. fo. 17.
Sequestratio ubi expedierit reuocanda. consil. l. nu. 2. fo. 17.
Sequestrum quando fieri debeat. consil. cxxv. nu. 1. fo. 45.
Significatum proprium verborum non deseritur nisi cum verba nil operarentur. consil. c. nu. 2. fo. 33.
Simulationes qualiter fiant et qualiter probentur. consil. cxxxvij. nume. 3. f. 6. fo. 49. et 50.
Sine dictio in copulam resoluitur. consil. xliij. nu. 3. fo. 16.
Societas ad rem illicitam facta nullo pacto seruanda. consil. vj. nu. 1. fo. 3.
Socius testis esse potest in causa socii. consil. cxlvij. nu. 9. fo. 56.
Solennitas intrinseca que dicatur. consil. lxxvj. nu. 2. fo. 28.
Solennitas leuis omissa si fuerit instrumentum non vitiat. consil. cxij. nume. 4. fo. 2.
Solennitas intrinseca contractibus in dubio interuenisse presumitur. consil. lxxvj. nu. 1. fo. 28.
Spes de futura successione non debet attendi. consil. j. nu. 10. fo. 1.
Spurus filius patri succedere non potest. consil. lxxj. nu. 1. fo. 24.
Spurus decedenti ab intestato non succedit. consil. cv. nu. 4. fo. 36.
Spurus heres ab auia institui potest legitimis deficientibus. consil. lxxj. nu. 2. fo. 24.

Repertorium Consiliorum Joannis de Imola.

C Statuens ad communiter accidentia oculos habere debet. consil. lxxx. nu. 4. fo. 26.
Statuta laicorum in foro episcopali quandoq; seruari debent. consil. cxij. nu. 1. fo. 38.
Statuta stricte interpretantur ne ius cōe ledať. cōsi. cxlv. nu. 1. fol. 53.
Statutum mutuanti sine licentia sociorum penam imponens qualiter intelligendum. consil. lxxxv. nu. 3. fo. 28.
Statutum a iure communi exorbitas sic limitatur vt nemo quid dā ni patiatur. consil. xvij. nu. 4. fo. 6.
Statutum de successione ab intestato in quibus locum sibi vēdi cet. consil. lxxij. nu. 2. fo. 22.
Statutum patrem pro filio obligans a iure communi an sit exorbitans. consil. lxxx. nu. 3. r. 5. fo. 26.
Statutum qđ debitum decēnio non petitus prescribatur qualiter sit intelligendum. consil. cxiiij. nu. 7. fo. 44.
Statutum de potestate erequendi testamentum in foro ecclesiastico vendicat sibi locum. consil. cxij. nu. 11. fo. 39.
Statutum de muliere in matrimonio decedente r de dote restituenda qñ r in quibus locum habeat. consil. cxiiij. nu. 12. r. 14. fo. 41.
Statutum de pena rem alienam vendentis qualiter intelligendū. cō silio. xxxvj. nu. 1. fo. 14.
Statutum qđ succumbens in appellatione non possit querelari quō intelligatur. consil. cxlv. nu. 10. fo. 54.
Stipes quando sit pro gradu computandus. cōsil. cxiiij. nu. 8. fo. 41.
Subastatio in veditioe an sit necessaria. consil. xcix. nu. 6. fo. 33.
Substantia si non fuerit nulla qualitas eē poterit. qñ. cxiiij. n. 2. fo. 11.
Subditi an possint a dño in testes pducī. consil. xxxv. nu. 15. r. 16. fo. 13.
Subditi imperatoris nō possunt sibi inuicem bellum indicere absq; eius licentia. consil. l. nu. 1. fo. 18.
Successio ab intestato locū non habet successione ex testamento durā te. consil. cxiiij. nu. 1. fo. 40.
Supplicās scđo an dicat pñe supplicatiōi renūciare. 2. cxlvj. n. 11. f. 55.
Supplicari an possit eo casu qđ appellari nō pōt. qñ. cxlv. nu. 6. fo. 53.
Supplicari potest a snā pape vel imperatoris. consil. cxlv. nu. 2. fo. 53.
Supplicatio admittitur si appellatio p̄hibeat. qñ. cxlvj. nu. 10. fo. 55.
Supplicatio qualiter formari debeat. consil. cxlvj. nu. 3. r. 4. fo. 55.
Supplicatio vsq; ad qñ tps possit p̄cipi porrigi. qñ. cxliij. n. 2. f. 52.
Suspecto tutori datur coadiutor. consil. lxxvij. nu. 8. fo. 26.
Suspect⁹ de mala admīstratōe nō ē p̄mouēd⁹. qñ. lxxvij. n. 6. fo. 26.
T Antū dictio quō excludat. consil. lxxvij. nu. 7. fo. 28.
T P̄s inspicit ad qđ dispositio ip̄a referť. 2. cxij. n. 2. f. 44.
T enuta facta citatione legitima non precedente censetur nulla. consil. cx. nu. 1. fo. 37.
T enuta data ex instro guarentigie an valeat. qñ. cx. nu. 5. fo. 37.
T enuta qđ ē bōa r iusta an pdi possit ex postfacto. cōsi. cx. nu. 2. fo. 37.
T enuta cēset valida si seruet statutorum forma. consil. cx. nu. 3. fo. 37.
T erminus reo dandus ad ius suum probandum prius qđ veniatur ad secundum decretum. consil. xcviij. nu. 5. fo. 31.
T estm̄ minoris quatuordecim annis qñ valeat. qñ. cxiiij. n. 2. fo. 40.
T estm̄ annullat in quo filia preteritur. consil. cxiiij. nu. 3. fo. 40.
T estatoris verba scōm eius verisimilem intentionem sunt capiēda. consil. cxij. nu. 6. fo. 40.
T estes singulares nihil probant. consil. xcj. nu. 3. fo. 30.
T estes deponētes s̄ scripturā actorū audiunt. consil. cx. nu. 4. fol. 37.
T estes reproborū an s̄ p̄batorios qcludant. cōsi. lix. nu. 1. fo. 21.
T estes discordes in dictis suis nō probāt. consil. cxij. nu. 1. r. seq. fo. 34.
T estes r instrumenta equaliter probant. consil. lxxvij. nu. 2. fo. 23.
T estes duo qñ plenam fidem facere dicantur. consil. cxlvij. nu. 2. f. 56.
T estes per eūdem p̄meditatum sermonem deponentes repellunt. consil. cxviiij. nu. 3. fo. 48.
T estes in facto si cōcordauerint valebit p̄batio. cōsil. cxij. nu. 6. fo. 34.
T estes in loco r tpe varij nō sunt testes. consil. cxiiij. nu. 8. fo. 44.
T estes quo ad possibile fuerit ad concordiam reducendī. consil. cx. numero. 5. folio. 34.
T estes suspecti non probant. consil. cxij. nu. 9. fo. 34.
T estificari potest quis in causa propria. consil. lvij. nu. 2. fo. 21.
T estimonium duorū vel triū censetur verum. consil. xcj. nu. 1. fo. 30.
T estibus varijs r singularibus nō credit. consil. cxviiij. nu. 1. fo. 49.
T esti domestico non creditur. consil. cv. nu. 3. fo. 36.
T esti singulari non creditur. consil. cxv. nu. 2. fo. 46.
T esti de scriptura deponēti non creditur qui eā scribi non vidit. cō silio. cxvii. nu. 4. fo. 49.
T esti non iurato r parte non citata recepto non datur fides. consil. cxvii. numero. 3. fo. 49.
T esti de cōsanguinitate pducētis non credit. consil. cvj. nu. 3. fol. 36.
T estis vnicus non facit fidem. consil. xcj. nu. 2. fo. 30.
T estis vnicus cum fama sufficet in ciuili causa. consil. xcij. numero. 1. folio. 30.
T estis vnicus probat vbi de anime periculo agitur. qñ. xcj. n. 3. fo. 30.
T estis minus rite examinatus iterum est examināndus. consil. cxlvij. numero. 6. folio. 56.
T estis deponens de confessione in absentia partis non probat. con

filio. cxiiij. nume. 9. fo. 45.
T estis dicens quē possedisse tempore r temporib⁹ in instrumēto cō tentis qualiter intelligendus. consil. cx. nu. 4. fo. 34.
T estis sic intelligendus est vt falsitatem non incurrat. consil. cx. nume. 1. r. 3. fo. 34.
T estis deponens p̄verbum credo/non p̄bat. consil. xcvi. nu. 2. fo. 31.
T estium varietas quādo r quibus p̄iudicet. consil. cxij. nu. 5. fo. 34.
T utela r si onus dicatur ei tamen resistitur. consil. lxxvij. nume. 4. folio. 26.
Tutor sine solēnitate requisita a iure pupilli possessionē alteri non potest dare. consil. lxxij. nu. 4. fo. 24.
Tutor sine pupilli consensu hereditatem non adibit. consil. lxxij. numero. 2. folio. 24.
Tutor finita tutela administrationem reddere debet. consil. lxxv. nume. 6. folio. 25.
Tutor frumentum qđ superest pro vtilitate pupilli iusto precio vendere potest. consil. lxxv. nu. 5. fo. 25.
Tutor de leui communiter tenetur. consil. lxxv. nu. 2. fo. 25.
Tutor pupilli p̄dia siue rustica siue vrbana non venundabit. consil. lxxvij. nume. 2. fo. 32.
Tutor bonorum possessionem coram iudice agnoscere potest. consil. lxxij. nume. 3. fo. 24.
Tutori iuranti super expensis descriptis in libro rationum quando creditur. consil. lxxv. nu. 4. fo. 25.
Tutori vel tutrici es alienum subesse affirmanti non creditur. consil. xcviij. nu. 4. r. 13. fo. 32.
V ecigalia imponendi potestas quibus verbis concedi dicatur. consil. cxij. nu. 4. fo. 44.
V ecigalia imponere nullus potest inferior principe. consil. cxij. nu. 3. folio. 43.
Venditio rei immobilis minori pertinentis per tutorem facta qñ sit valida. consil. xcviij. nu. 1. fo. 32.
Venditio facta cum iudicis decreto valida censetur. consil. lxxvij. numero. 14. folio. 32.
Venditio in fraudem causa vitandī iudicij facta dicitur vera. consil. lxxvij. nume. 2. folio. 20.
Venditio qñ vera r quando simulata dicatur. consil. lxxvij. nu. 1. fo. 20.
Venditio rei minoris creditore non instante fieri potest si debitū sit suis vsuris. consil. xcviij. nu. 11. fo. 32.
Venditor quando possit esse testis in causa emptoris. consil. cxij. numero. 10. folio. 34.
Venditori decepto in dimidio precij iusti quo subueniat remedio. consil. xxx. nume. 1. fo. 10.
Venditoris interest agere ad precium: emptoris ad rem ipsam. consil. cxij. nu. 1. fo. 35.
Vene coterie in fundo reperte ad fundi possessorem dicuntur pertinere. consil. lxxvij. nu. 1. fo. 29.
Verba clara interpretationē non requirūt. consil. lxxvij. nu. 1. fo. 10.
Verba dedit r constituit tutricem: quid importent. cōsilio. xcix. numero. 1. folio. 32.
Verba stipulationis iuxta significatum proprium intelligenda. consil. c. nume. 6. fo. 33.
Verba generalia quo ad licet sint restringenda. consil. xcvi. nu. 1. fo. 30.
Verba contractus dubia si fuerint partium voluntas consideranda erit. consil. xxxv. nu. 10. fo. 12.
Verba secundū materiā subiectā interpretanda. consil. xcj. nu. 1. fo. 8.
Verba testatoris in sensu vero an semper debeant intelligi an in sensu ficto possint capi. consil. cxiiij. nu. 8. fo. 40.
Verba dici cōsuetā ei qui in fine sue firme licētiā. consil. xcij. nu. 2. fo. 5.
Verba secundum materiam super qua proferūtur sunt intelligēda. consil. xcvi. nume. 2. folio. 30.
Verba cōtract⁹ attendunt a quibus non recedūt. cōsil. liij. nu. 2. fo. 19.
Verba late debent accipi vbi agitur de materia vitandī peccati. consil. cxiiij. nume. 3. fo. 44.
Verba per plures annos/quantū tps designent. consil. cx. nu. 2. fo. 34.
Verba dubia secundum materiam subiectā sunt capiēda. consil. cxli. numero. 2. fo. 52.
Verba in contractu posita secundū contractus naturam sunt capiēda. consil. c. nume. 3. fo. 33.
Verbum promisit/qualiter intelligendum. consil. cxij. nu. 7. fo. 34.
Veritas omnis iustitie finis dicitur. consil. cxlvij. nu. 16. fo. 57.
Vicarius episcopi iudex cōpetēs censet etiā si alius sed nō in eadē causa delegetur. consil. cxvii. nu. 1. fo. 42.
Viro vergente ad inopiam an possit in bonis eius agi ad restitutio nem dotis. consil. c. nume. 7. fo. 34.
Volūtas tū vbi tū etiā factis manifesta sit. qñ. lxxij. nu. 6. fo. 24.
Vsq; dictio/quomodo inclusue poni dicatur. consil. x. nu. 1. fo. 5.
Vsurarius mutnare gratis nunq; presumit. consil. cxvii. nu. 4. fo. 43.
Vsurarius qualiter quis sufficienter probet. cōsil. cxvii. nu. 2. fo. 42.
Vtile quando per inutile vitietur. consil. lxxij. nu. 1. fo. 23.

Consilia aerea clarissimi ac veridici in vtraq; censura dei Bo-
nificii religiosissimi Domini Joannis de Imo. diligenter visa
ac castigata ad verbum per prestantissimum iureconsultum dñm
Ludovicum de Bolognini sacri palatii apostolici consistoriales
Et christianissimi Francorum regis consiliarium di-
cino catum: Jura civilia ordinarie in vetustissimo Bononiensi stu-
dii legentem: Transumpta ab originalibus propriis cum nona
etiam tabula per eundem ad ea consilia composita pro omnibus
in eis contentis facile reperendis.

De iudeis. Consilium Primum.

Renunciatio et omnis conventio super hereditate viuentis
facta censetur nulla.
Causa in pactis liberatoris quando requirenda.
Pactum de non succedendo nequaquam tenendum.
Iuramentum si saluti eterne non preiudicet seruandum est.
Extensio etiam in exorbitantibus libera putatur vbi de anime sa-
lute agitur.
Empor vltra dimidiam iusti precij si ledatur dolus abesse non
creditur.
Iuramentum obligat eum cui bonis est interdictum.
Iudei iuramentum violantes per ecclesiasticum iudicem puni-
ri possunt.
Iudicior iurans non contravenire qualiter intelligatur.
Spes de futura successione non debet attendi.
Iuramentum vim clausule obtinet vt si actus iuratus non valet vt
agitur valeat vt valere potest.
Consuetudo loci in solennitate contractus seruanda est.
Iudei agendo et defendendo iure romano vti debent.
Precepta iudicialia mosaice legis qualiter ligent post Christi
aduentum.

In nomine domini

nostri Iesu Christi etc. In casu pre-
missio duo principaliter sunt videnda.
Primo videndum est an dicta re-
nunciatio facta per dictam dominam
Florem valuerit necne. Secundo pre-
supposito quod valuerit an sit delata
hereditas Rose que decessit pubes fa-
cta abintestato. Quo ad primus erit
videndum. Primo an valuerit attentio iure communi. Secundo
an valuerit attentio iure municipali ciuitatis Arimini vbi facta
fuit dicta renunciatio. Quo ad secundum principale etiam pri-
mo erit videndum an deferatur hereditas inspecto iure communi.
Secundo an deferatur inspecta lege mosaica et hebraica. Tertio
an obseruari debeat inter hebreos dicta lex mosaica: an vero ius
commune. Circa primum videtur primo dicendum quod non
qua dicta renunciatio et refectio fuit facta super hereditate tunc
superstitis et sine eius consensu cum de illo non appareat. ergo non
videtur valuisse per id quod legitur et notatur in l. qui supersti-
tis. ff. de acqui. here. et in l. si. C. de pac. quinimo videtur esse contra
bonos mores vt ibi et sic non videtur firmari iuramento per id
quod legitur et no. in l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verbo.
obli. et in regula non est obligatorium. de reg. iur. in. vi. et per regu-
lam. l. si quis pro eo. ff. de fideius. fecit etiam quod not. per Bal. in
d. l. si. Et pro predictis etiam facit quia super hereditate viuentis
nulla videtur posse fieri conventio. l. si. interdum. ff. de heredi.
vel actio. vendita. et in l. neminem. et in l. si quis mihi bona. §. ius
sum. ff. de acqui. here. et probatur etiam in d. l. si. et de colla. l. pactum
et d. l. qui superstitis. ff. de acqui. here. Tertio pro hac quia ista
domina Flora erat minor. xxy. annis tempore quietationis et re-
missionis in qua quidem quietatione et remissione veniebant im-
mobilia et sic videtur quod non valuerit cum non interuenit des-
cretum iudicis per id quod legitur et no. in l. si ad resoluen dam.
C. de predijs mino. et in l. j. C. si aduersus transa. Quarto pro hoc
quia ista remissio et hoc pactum de non succedendo fuerunt facta
respectu certe cause scilicet quia sibi domine Flore fuit satisfactus
vt patet ex tenore instrumenti ibi hanc autem finem etc. Causa au-
tem restringit et limitat dictam. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de le-
ga. ii. et l. adigere. §. quamuis. ff. de iure pat. et l. quod debet. ff. de
pac. et in. c. cum cessante. ff. de appel. at in casu proposito causam vide-
tur fuisse subreptitia et impossibilis et non conueniens nature:
quia facta super remissione habita hereditate viuentis quod fieri
non potuit cum viuentis non sit dare hereditatem. l. j. ff. de be-
redi. vel ac. vendi. et etiam hereditas potuit augeri vsq; ad mortem.
et sic videtur fraudata ex causa impossibili et non conueniente na-
ture ideo videtur non valere per id quod legitur et no. in l. confes-
sionem. ff. de interro. act. et l. si is cuius. §. fin. et ff. ad l. acqui. l. inde-
neratus. §. si. cum. l. se. Item videtur facta ex causa erronea: quia
confessio fuit se habuisse omne id et totum quod ex dictis bonis

et hereditate habere deberet et posset. facit quod no. Bar. in l. au-
relio. §. gaus. ff. de li. legata. et tamem mobilia dicte hereditatis
omnia sunt penes. d. stellam et sic apparet quod erronea fuit con-
fessio. d. Flore cum constet rem aliter se habere. facit quod legitur
et no. in l. error. et l. si post diuisionem. C. de iur. et fact. igno. Ad
predicta etiam facit quia licet in pactis liberatoris non requi-
ratur causa. l. tale pactum. ff. de pac. tamen vbi apponitur causa li-
beratio regulatur secundum eam et valet quatenus eam importat
iuxta id quod no. Bal. in l. creditori. C. de pact. Quanto pro hac
parte facit quia ista rosa decessit pubes et sic eo tempore quo con-
dere poterat testamentum. l. qua etate. ff. de testa. et sic non facien-
do testamentum videtur voluisse quod veniat hereditas ad ve-
nientes abintestato. l. conficiuntur. et l. si quis cum nullus. ff. de in-
reco. et ideo sicut si rosa fecisset testamentum et matrem instituis-
set vel aliquid reliquisset matri admitteretur ad id quod sibi esset
relictum non obstante renunciatione quia potuit rosa suo fauo-
ri renunciare. facit quod legitur et no. maxime per Rayne. in l. la-
beo. ff. de iure iur. et etiam patet ex his que leguntur et nota. in d. l.
si. C. de pac. et in d. l. stipulatio hoc modo. ff. de ver. ob. per Ray. Et
patet etiam ex tenore instrumenti refutationis. ergo eodem mo-
do ex tacita voluntate debet admitti cum tacitum et expressum equi-
parentur. l. cum quid. ff. si cer. pe. cum simi. Sexto pro hac par-
te accedat quia certum est quod pactum de non succedendo non
tenet vt legitur et no. in l. pactum. C. de colla. vnde solum restat du-
bium an firmetur iuramento. Et dubium notatur ex auten. sacra-
menta. C. si aduersus vendi. et ex capi. quamuis. de pactis. in. vi.
C. Nam videtur quod predicta iura validentur iuramento. et sic
fuerit validatum in casu proposito. Sed ad dicta iura videtur
posse multipliciter responderi. Et primo ad aut. sacramenta. quod
illa loquitur quando interponitur super contractu valido vel in
ualido ratione minoris etatis. vnde non videtur habere locum
quando contractus est inualidus alia ratione quia iuramentum
representat minorem maiorem vt legitur et no. in d. aut. sacra-
menta. et in l. j. C. si aduer. ven. sed in casu proposito contractus est in-
ualidus etiam in maiore vt in l. pactum. C. de coll. et l. si. C. de pac.
ergo non videtur tunc habere locum dicta aut. sacramenta. et preci-
pue cum simpliciter fuerit iuratum non contravenire nec fuerit
dictum ratione minoris etatis vel alia quacumque. facit quod not.
Bar. in d. aut. sacramenta. et in l. j. C. de rescin. ven. Ad. c. qua-
uis. videtur posse multipliciter responderi primo quia illud. c. vi-
detur loqui quando fit cum eo cui debet succedi hic cum alio.
Item illud. c. loquitur quando aliquid est datum loco legitime:
patet ibi dote contenta etc. hic autem non apparet aliquid babi-
tum nec obstat confessio facta: quia illa non videtur valere vt su-
perius est dictum et sic quod dictum. c. non debeat extendi cum sit
correctum iure civili et videatur odiosum velut tendens ad priua-
tum debito naturali. facit. l. cum quidam. ff. de lib. et posthu. et ff.
sol. mat. l. si vero. §. de viro. Item tertio illud. c. videtur procedere
quando non interuenit dolus sed hic videtur interuenisse dolus
salfate ipse propter enormem lesionem. facit quod legitur et not. in l. si
quis cum aliter. ff. de ver. ob. et quod habetur in l. j. ff. de liberis et
posthu. videtur etiam dolus re ipsa propter confessiones erroneas
per ea que superius dixi. Item quarto dici potest illud. c. habe-
re locum quando iuramentum non tendit in dispendium tertij:
sed hic tendebat in dispendium patris. d. Flore videlicet Deoda-
ti in cuius erat potestate et cui veniebat querendus usufructus vt
l. cum oportet. et l. si. C. de bo. que libe. ergo non habet locum in ca-
su proposito. Et pro hoc etiam quod legitur et no. in l. fin. §. filius
autem. C. de bo. que libe. vbi Bal. dicit quod iuramentum presti-
tum a filiofamilias sine consensu patris non valet nec obligat etiam
post mortem patris ex eo presertim quia filiusfamilias circa bo-
na aduentitia equiparatur illis quibus bonis est interdictum.
Et ideo sicut iuramentum prodigi cui est bonis interdictum non
firmat contractum vt legitur et no. in l. is cui bonis. ff. de ver. ob.
per Bar. et per scriben. in l. qui habet. ff. de tutel. ita non videtur
obligare iuramentum filiofamilias. Item quinto dici potest
quod illud. c. quamuis. fuit inductum in fauorem anime et sic vi-
detur habere locum in christianis non autem in iudeis quia sunt ex-
tra ecclesiam et extra salutem anime cum de his qui foris sunt nil
ad papam vel ecclesiam. ij. q. j. multi. faciat quod legitur et no. in l.
qui adulterium. C. de adul. et in l. j. C. de sum. tri. In contrarium
videlicet quod dicta refutatio et dicta conventio tenuerit ex quo
interuenit iuramentum videtur aperte probari in. c. quamuis. de
pactis. li. vj. et in aut. sacramenta. C. si aduer. ven. faciat quod legi-
tur et no. in. c. cum contingat. de iure iur. et eo. ti. licet mulieres. li.
vj. in quibus patet quod iuramentum quod seruari potest sine in-
teritu et dispendio salutis eterne est seruandum sed tale est huius
modi iuramentum prestitum per do. Florem ergo etc. Nec videt
esse contra bonos mores cum tale iuramentum obliget per ea que
habentur in d. c. quamuis. et que notantur in d. l. stipulatio hoc
modo. Pro predictis etiam facit quia nemo debet posse redire
re ad ius quod remisit. l. queritur. §. si venditor. ff. de edi. edict. et

Consilia domi. Joan. de Imola.

¶ q. j. quam sit periculosum. et precipue interuenire iuramentus per id quod habetur in. d. c. n. et in. l. n. C. de rescin. ven. Et quia casus videtur apertus in. d. c. quamuis. non videtur ulterius insistentum in allegationibus pro hac parte: nec videtur bone rñsiones date ad dictū. c. Et primo non videtur bona prima quia licet hic pactum non sit factum cum eo cui succedi debet tamen factum fuit cū eius tutore qui sibi querere potuit vt. l. eū qui. §. iul. ff. de consti. pecu. preterea ratio illius. c. est generalis. §. qd seruari debet iuramentum qd seruari potest sine interitu vel dispēdio salutis eterne vbi aut vendicat sibi locū ratio habet locū dispositio l. cū mulier. ff. so. ma. et ff. ad. l. aquil. l. illud. et in. c. n. de trāsa. pla. ¶ Et cum agamus de fauore et salute anime videtur quod libera et exorbitantibus et correctorijis per id quod notauit glo. et Bar. in aut. sacramenta. C. si aduersus vend. et per hoc patet etiam qd secunda rñsio non est bona. ¶ Nec videtur etiā procedere tertia responsio qd ter. in. d. c. quamuis. videtur intelligēdus de dolo presumpso nō re ipsa p id qd legitur et no. in simili in. l. n. C. de rescin. ven. iuncta. l. si quis cū aliter. ff. de ver. obli. in quibus patet qd si emptor est lesus vltra dimidiā iusti precij dicitur dōlus inesse re ipsa vt patet ex his que leguntur et no. in. d. l. si quis cū aliter. et habet remediū. l. n. saltē cū iuramento tenet renunciatio vt legitur et no. per gl. et doc. in. d. l. n. ergo eodē modo presumpso. ¶ Nec ob. etiā qd dicta renunciatio facta fuerit ex causa erronea: qd ad hoc rñdebitur inferius. ¶ Itē nō videtur bona quarta rñsio quia licet dictum iuramentum non valet quatenus tangit preiudiciū tertij tñ saltem quo ad preiudiciū ipsius iurantis debet valere quia licet quis non possit iuri tertij preiudicare potest tñ preiudicare iuri suo per id quod legitur et no. in. l. j. C. de pac. et ex tra de regularibus ad apostolicam. cum concor. et per hoc bene facit quod legitur et no. in. l. iuris gentiū. §. si paciscar. ff. de pac. per glo. vbi in simili glo. dicit qd pactum respiciens priuatam vtilitatem et etiā publicā valet respectu priuate vtilitatis licet nō respectu publice ad preiudiciū publice vtilitatis. ¶ Et sic etiā videtur tenere Spec. in ti. de actore. §. j. ver. sed quid si super hoc iurauerit cum Inno. transit Jo. an. licet Bal. in. d. §. filius aut. dicat Spe. tenere contrarium: videlicet qd nullatenus valeat iuramentū sed certe imo dicit oppositū vt ibi patet. ¶ Nec ob. qd filius familias quo ad aduentitia in quibus pater habet vsufructū equiparatur illi cui est bonis interdictū: quia istud non reperitur iure tantum. ¶ Preterea etiam est dubium an ille cui bonis est interdictū obligetur per iuramentū. et do. meus do. Ant. de but. in. c. cuz contingat. de iureiur. hoc tenet vtz qd obligatur per iuramentum et ibi etiā de hoc plene dixi. ¶ Itē nō videtur bona quinta rñsio qd etiam iudei tenent ad obseruandum iuramentū per eos prestatum quia illud est de iure naturali et diuino vt in. c. et si Christus. de iureiur. ad quod etiam iudei tenentur vt no. Inno. in. c. qd sup bis. de voto. vbi etiam patet quod per ecclesiasticos iudices possunt puniri quando talem legem transgrediuntur licet non possint puniri directe pena spiritali cum sint extra ecclesiam per id qd habetur. n. q. j. multi et infra de iudeis. ita quorundam. et in. c. post miserabile. de vsuris. ¶ Nec etiā videtur bona rñsio in quantum dicitur qd aut. sacramenta. solū representat vt maiorem et minorem iurantē et sic videtur qd si actus esset talis qd celebratus a maiore esset nullus non firmetur tunc per iuramentū minoris et sic videtur qd cum pactum de non succedendo factum per maiorem non valeat licet valeat si fiat a maiore cum iuramento vt in. d. ca. quamuis. tñ si fiat a minore non valeat etiam cum iuramento nisi dicatur in iuramento qd iurauit nō cōtrauenire ratiōe minoris etatis vel alia quacūq. ¶ Mā pōt rñderi qd dictū. c. quāuis. in ratiōe sui habet locū etiā in minore iurante. nā cum possit suū iuramentū seruare sine interitu salutis eterne merito videtur qd illud debeat seruare per id qd ibi habetur et qd legitur et no. in. c. et si Christus. de iureiur. et in. c. n. de delictis puerorum. ¶ Et qd illud. c. lo cum habeat etiā in minori etate ante etatē. xv. annorum vt docet experientia et sic etiā fieri debet scdm dispositionem. l. vt patet ex his que habentur in aut. sed si post. xv. C. de inof. test. ¶ Sed hanc rñsionē fortiter videtur facere qd no. Bar. in. d. l. n. C. de rescin. ven. vbi dicit qd qñ minor iurat simpliciter non contrauenire intelligitur scilicet ratione minoris etatis. et sic ratione minoris etatis potest contrauenire si maiori subueniatur. Sed certe pōt dici qd dictū Bar. procedit qñ iurat simpliciter non venire contra aliqua ratione vel causa vel ingenio de iure vel de facto quo casu videtur nocere etiā ratione maioris etatis vt no. Ang. in aut. sacramēta. C. si aduer. ven. pro quo hñ facit qd no. glo. in clem. j. in verbo earū parte. de fo. cōpe. vbi glof. dicit qd licet vbi simpliciter fit mētio de parte intelligatur de dimidia tñ secus est qñ adiciat verbum aliqua qd tunc comprehendit omnem partem. et sic eodē modo videtur dicendū in proposito qd aliud sit simpliciter iurare nō cōtrauenire. aliud iurare nō cōtrauenire aliqua ratiōe vel cā. ¶ Preterea est dubium an dictū Bar. procedat. nā Saly. tenuit cōtrariū per. l. j. §. quibus. ff. de succes. edicto cū ibi no. vbi qñ quis pōt venire duplici iure si simpliciter renūciat intelligitur vtriq

renūciasse. facit etiā qd not. zhs. in. l. n. C. de rescin. ven. in. v. q. vbi idē videtur. ¶ Itē nō obstat prima ratio facta superius in parte ne gatiua qd licet non fuerit facta conuentio et refutatio cū Rosa tñ ei acquirere potest vt legitur et not. in. l. eum qui. §. iulianus. ff. de consti. pecu. et in. l. interdum. §. qui tutelam. ff. de furtis. nec censetur esse contra bonos mores pactum de non succedendo vt not. in dicta. l. stipulatio hoc modo. per Bar. et etiam in. l. si. C. de pac. et probatur etiam in dicto. c. quamuis. vbi firmari potest iuramentū quod non contingere si censeretur esse contra bonos mores vt patet ex his que habentur in regula non est obligatorum mores vt gu. iur. lib. vi. ¶ Nec obstat quod super hereditate viuentis de re test fieri conuentio quia illud verum est nisi fiat de non succedendo et iuramento firmetur vt patet ex his que habentur in dicto. c. quamuis. ¶ Item non ob. secunda ratio quia illa similiter non habet locum quando pactum de non succedendo est firmatum iuramento vt patet in dicto. c. quamuis. ¶ Item non ob. tertia ratio qd posset procedere quando iuramentū non interuenisset se si aduer. ven. vbi etiā si contractus sit nullus propter defectum decreti iudicis firmatur iuramento. preterea dicta ratio posset habere locū qñ minor haberet ius de presenti ad immobilia vel speraretur habere ex spe cōsiderabili. ¶ Sed spes que ex successiōe futura habetur non debet attendi vt legitur et nota. per Ray. in. l. post emancipationem. §. illud. ff. de li. legata. de colla. ¶ Item nō ob. quarta ratio et primo dum dicitur qd facta fuit preterea cause impossibilis: quia respectu confessionis facte super hereditate viuentis qd non simpliciter fuit confessio se habuisse hereditatē Rose se viuētis sed fuit confessio habuisse omnem partem et sortem sibi nomine Floze debitam vel debendam cum omni sua debita iure nature et falcidie sibi debitam vel debendam in bonis iuris et hereditate dicte Rose et omne id et totum quod sibi domine Floze debebatur vel deberi poterat an posset in dictis bonis rebus et hereditate de presenti aut in futurum. hoc autem non erat omnino impossibile quia poterat esse et euenire qd hereditas non creuisset et qd habuisset totum quod habere debuisset. ¶ Preterea cū iuramentū interueniret in hac renunciatioe et iuramentū habet vim clausule qd si nō valet actus vt agitur valeat omni modo quo potest vt legitur et nota. in. l. cū pater. §. filius matrem. ff. de leg. ii. verū tñ dicta renunciatio interueniente iuramento posset valere si per se consideretur non habita cōsideratiōe ad dictā causam vt patet in dicto. c. ij. de pactis in. vj. qd licet dicta causa fuerit appositā non per hoc vitari debet dicta renunciatio et potissime qd dicta causa si dicatur non vera vt notorie non vera et sic potius ad cautelā fuisse appositā et ostendendū qd vocabat se tacitā et cōtē tā de oī eo qd petere posset qd certum est ipsum facere potuisse. et in dubio sumi dēt intellectus per quem actus potius valeat quā pereat. l. quoties in stipulationibus. ff. de verborum obligatio. et in. c. abbate. de verbo. significatio. ¶ Itē non obstat dum dicitur qd confessio fuit erronea qd apparet qd non habuit mobilia. nā pōt dici qd non debet dici erronea sed potius cōfessio scienter facta super falso qd vñ preiudicare per id qd legitur et notatur in. l. iulianus. ff. de confess. ¶ Itē non obstat quinta ratio quia tollit ex eo qd expresse Dña Floza renūciauit etiam iuri succedendi ab intestato vt patet in vers. item specialiter et expresse de omni eo et toto et c. ¶ Et ideo non videtur quod possit venire ab intestato: licet si aliquid fuisset sibi expresse relictū posset illud petere et licet renūciauerit etiam iuri succedendi ex testamento dēt intelligi si aliter forte ex testamento pmo vel auito posset vñre: nō si ex testō ipsius Rose cum voluerit quā matris posse venire ad id qd ipsa Rosa sibi relinqueret vt patet ex tenore instrumenti. faciat etiā quod notauit Bart. in dicta. l. stipulatio hoc modo. et in dicta. l. fin. Et hec procedunt de iure cōi. ¶ An autem de iure municipali ciuitatis arimini valuerit dicta renunciatio. Et certe videtur dicendum qd sic qd vult expresse qd filius familias masculus vel femina dñm maior decē et octo annis possit se obligare et contrahere vel quasi etiam sine patris consensu et vltra etiam qd nō obstat exceptio macedoniam et qd nō possit obijci de nullitate propter defectū consensus patris. Si igit dicta Dña Rosa fuit maior decem et octo annis tēpore renūciationis videtur qd dicta renūciatio et conuentio facta p illam valuerit et tenuerit. ¶ pro hoc faciat quia in seruanda solennitate contractus seruari et solennitas loci vbi cōtractus celebratur vt legitur et notatur in. l. si fundus. ff. de euict. et in. l. j. C. de emancipa. libero. et per zhs. et Ray. in. l. j. C. de summa trinita. Et pro hoc etiam qd Abraham eius vir habebat domicilium in ciuitate ariminenfi. et sic videtur quod similiter ipsa domina Floza ei⁹ vxor donec fuit vidua. l. fili⁹. §. vidua. ff. ad municipa. et idē in. l. si. §. itē remiserūt. eo. ti. p. Bar. et sic ligabatur statuto dicte ciuitatis arimini p ea qd habetur in dicta. l. n. C. de summa trini. et fide catholica. Et hec sufficiant de pio principio. ¶ Circa scdm videlicet presupposito qd dicta renunciatio tenuerit qd succedere dēt dicte Rose. et primo vidēdum est de in re cōi

Et certum est qd si dña Flora mater nō renūciasset
 re cōmuni. **Et** certum est qd si dña Flora mater nō renūciasset
 ipsa vocaretur tanq̄ existens in primo gradu ⁊ excluderet auum
 maternū ⁊ etiā auia paternā ⁊ etiā paternū ⁊ alios filios aliorū
 maternū ⁊ etiā auia paternā ⁊ etiā paternū ⁊ alios filios aliorū
 paternū per id qd legitur ⁊ nota. in aut. defuncto. C. ad tertul.
 Si autem dicamus dictam Dominam Flo. exclusam per renun-
 ciationē ⁊ conventionem factam per illā videtur quod venire de-
 beat auius maternus videlicet deo datus ⁊ auia paterna cum sint
 pares in gradu. per id qd legit ⁊ no. in. d. an. defuncto. ⁊ excludi
 patres in gradu. per id qd legit ⁊ no. in. d. an. defuncto. ⁊ excludi
 vident p̄dicti v̄z patruus ⁊ filij patruorū p̄ ea q̄ habent in. d. aut.
Sed advertendū qz videt dicta dña Flora nō potuisse renūcia-
 re ad p̄iudiciū patris sui Deodati p̄ id qd legit ⁊ nota. in. l. fi. in
 re ad p̄iudiciū qz lib. vnde videt qz sicut si dicta dña Flora nō fe-
 pin. C. de bonis q̄ lib. vnde videt qz sicut si dicta dña Flora nō fe-
 cisset viuēte dicta Rosa dictā renūciationē sed post mortē Rose
 ipsa dña Flora renūciasset pater dñe Flore potuisset illā habere vt
 pater in. d. l. fi. ita videt qz in casu p̄posito in quo dña Flora renun-
 ciavit viuēte Rose cū nō potuerit renūciare ad p̄iudiciū patris
 sui Deodati vt est dictū. facit qd habet in. d. l. in prin. ⁊ eo. ti. §.
 filij aut. **Et** hoc non obstat si dicat qz v̄z venire cū Deodato
 auius materno. D. stella auia paterna qz illud p̄cederet si. d. Flora
 mater Rose nō virisset tpe mortis Rose secus qñ viuūt ⁊ excludit
 per repudiantē qz tūc loco eius venit pater habēs illā in potesta-
 te vt patet in. d. l. fi. in prin. **Ad**vertendū tñ qz si dictus Deoda-
 tus ignorauit renūciationē factā per. d. Florā ignorauit heredi-
 tate sibi delatā ex quo sciebat sup̄esse. d. Florā ideo nō transfuisset
 ius deliberandi per id qd habet in. l. cū antiquioribus. C. de iure
 delib. a. ⁊ rario sensu nec trāsmittit hereditatē descendētū nō agni-
 tā vt habet in. l. fi. C. ad. or. sic. sec. si sciūisset renūciationē factā p. d.
 dña Florā qz tūc sciūisset hereditatē sibi delatā nā potuisset trāsmi-
 ttere ius deliberandi per ea q̄ habent in. d. l. cū antiquioribus.
 modo infra annū adita fuerit hereditas alias secus vt ibi ptz.
Et hoc p̄cedit de iure cōi. **Restat** videre qs succedere debeat
 scdm legē mosaicā ⁊ hebreorū. **Et** tūc videt dicendū qz succedat pa-
 truis exclusis oibus alijs p̄dictis p̄ id qd habet numeri. xxvij.
 vbi ad literā sic dicit ⁊ homo cū mortuus fuerit absq̄ alio ad filiā
 eius trāsmittit hereditas si filiū nō habuerit habebit successores fra-
 tres suos: quod si fratres non habuerit dabit hereditatē fra-
 tribus patris eius sin aut nec patruos habuerit dabit hereditas
 his qui eius primiores sunt. **Et** ideo cū dicta Rosa deceaserit si-
 ne filijs ⁊ sine fratribus v̄z hereditas deuenire ad patruū ⁊ sic ad
 Salomonē fratrem patris oibus alijs exclusis. **Restat** nūc ⁊ vlti-
 mo videre qd ius seruari debeat: an lex iuris cōis an vero lex mo-
 saica. **Et** breuiter videt dicendū qd seruari debeat lex cōis p̄
 id qd legit ⁊ not. in. l. iudei romano. vbi d̄ qz in agēdo ⁊ defenden-
 do debet vti iure romano ⁊ cōi iure. ⁊ sic videtur ibi casus aptus.
Et pro hoc etiā facit qz p̄cepta iudicialia veteris legis nō li-
 gāt in hona post aduentū xp̄i nisi quatenus expresse fuerit appro-
 bata p̄ id qd legit ⁊ no. in. c. trāslato. de cōsti. per Thomā de aqui
 no in prima scde. q. ciiij. ar. iij. facit qd no. p. gl. ⁊ p. Archi. vj. di. §.
 bis ita. ⁊ ideo cū p̄ceptū de quo habet numeri. xxvij. fuerit p̄-
 ceptū iudiciale vt de se ptz nō habet ligare hodie post legē Chris-
 ti. **Et** ideo videt qz seruari debeat ius cōe ⁊ ita videtur casus ex-
 pressus vt p̄dixi in. d. l. iudei romano. Jo. de imol.

Casus talis est.

In furore populi cōmune et ho-
 mines britanorū derobāt quendā hebreū ibidē habitantē qui in
 principio rumoris subito aufugit ad arcē britanorū vt securus
 esset. ⁊ in eius habitationis domo remāsit vxor q̄ aliquos saccos
 plenos rebus volēte Latherina eius vicina ⁊ dicente qd illos po-
 nat in domo sua qz illos saluabit in domo dicte Latherine poni
 fecit vt hoc clare probatū est non tñ est pbatum que res erant in
 sacis nec rerū valor sed in odiū istius Latherine depositarie de-
 negantis reddere has res est petitum deferri iuramentum in li-
 tem istī vxori istius hebrei derobati q̄ fuit illa que deposuit res su-
 per valore dictarum rerum dicit qz ista est hebreia ⁊ qd hoc iura-
 mentum non cadit in personam hebrei contra christianum: quia
 est species probationis. modo queritur quid iuris.

De deposito ⁊ de iudeis. Consilium Secundum.

- 1. Ius commune in causis iudeorum seruandum.
- 2. Iudeus non erit testis aduersus Christianum.
- 3. Depositarius negans depositum torture subijci potest.

In nomine domini nostri
 Iesu Christi ⁊c. **In** casu p̄posito considerandum
 videt an dicti sacci dati fuerint ligati ⁊ sigillati. an ve-
 ro ligati sed nō sigillati. Itē an fuerint dari nō ligati nec sigillati.
Et an fuerint designate res existētes in sacco ⁊ ostense. An ve-
 ro nō fuerint designate sed simpliciter sacci pleni assignati. Pri-
 mo casu qñ sacri fuissent sigillati tūc si similiter sigillati fuissent re-
 stituti nō haberet de quo cōquerat hebreia q̄ deposuit per id qd le-
 gitur ⁊ not. per Bar. in. l. j. §. si cista. ff. de positi. ⁊ in l. j. ff. nau. cau.

⁊ stabu. ⁊ per no. in spe. de furtis. §. i. ver. quid si peregrinus. cū se-
 quentibus. **Si** autē nō redderent vel redderent dissigillati tunc
 succedere pōt dubiū de quo queritur iuxta ea que leguntur ⁊ no.
 in locis p̄allegatis ⁊ per Inno. in. c. si. qd met. cau. ⁊ per doct. in
 l. si qñ. C. vnde vi. quo casu est dubium quid dicendū. **¶** Nam vi-
 detur qd tunc standum sit iuramēto hebreie que deposuit in odiū
 eius per ea que habentur in. d. l. si quando. in. d. c. fi. ⁊ per ea que
 no. in locis p̄allegatis ⁊ p̄ hoc faciat qz in causis iudeorum vi-
 detur seruandum ius commune per id quod legitur ⁊ not. in. l. in
 dei. C. de iudeis. **¶** In contrarium videtur dicendū qz iudei nō
 admittuntur in testimonium contra christianum vt probatur in
 l. quoniam multi. C. de hereti. ⁊ in clemen. j. de iudeis. ⁊ no. in. c. iu-
 dei. de testibus. **Et** ideo si non admittitur testimoniū iudei con-
 tra christianum multo minus debet credi sacramento iudei con-
 tra christianū in causa propria ipsius iudei ar. corū que nota. per
 glo. in. c. cū in cunctis. de elec. circa prin. ⁊ qd no. in aut. multo ma-
 gis. C. de sac. san. eccle. ⁊ per hoc etiam quia non apparet an ipsa
 Latherina vel alius de sua familia dissigillauerit saccos ergo nō
 videtur deferendum iuramentum contra dictam Latherinā cuz
 demū deferatur qñ constat illum contra quem deferatur dolū com-
 misisse vt patet in. d. l. si qñ. ⁊ in. d. c. fi. ⁊ no. per Bar. in. d. l. j. furti
 aduer. nautas. **¶** Advertendum tñ qd si dicta Latherina negas-
 uit se recepisse dictos saccos ⁊ probatum sit contrarium presum-
 ptio est contra ipsam p̄pter mendaciū vnde index pro veritate
 eruenda videtur posse torquere illam ⁊ alios de familia per id qd
 legitur ⁊ no. in. l. quoties. ⁊ in. l. de submerf. C. de naufrag. lib. rj. ⁊
 no. per Ray. in. d. l. j. furti aduersus nautas. **Et** pro hoc faciat qz
 eadē equitas eē videtur in casu p̄posito que est in legibus p̄edi-
 ctis ex quo dictum depositum factum fuit propter fauorem popu-
 li dispositi ad derobandum iudeum ⁊ eius vxorem. **¶** **Et** idē vi-
 detur si dicta Latherina confessa est se habuisse saccos sed in illis
 non fuisse tot res quot dicit fuisse hebreia si sacci redditi sunt dissi-
 gillati cum sigillati fuissent dati. Si vero non fuerunt dati sigilla-
 ti nec ligati vel etiam ligati sed non sigillati videtur idem dicen-
 dum videlicet quod ex quo probatum est fuisse datos saccos ple-
 nos index pro veritate eruenda poterit subiicere torture dictam
 Latherinam ⁊ alios de familia per dictam. l. quoties. ⁊ l. de sub-
 merf. ⁊ per no. per Bar. in. d. l. j. ff. furti aduersus nautas. **Et** hoc
 procedunt quando non fuerunt res que erant in sacco ostense cor-
 ram testibus nam si coram testibus fuissent ostense possent tunc
 testes p̄dicti super rebus p̄dictis testificari. l. testium. C. de tes-
 tibus. Joannes de Imola.

Casus an auunculus qui est frater matris possit filiam sororis
sue accipere in vxorem.

De consan. ⁊ affi. ⁊ de iudeis. Consilium Tertium.

- 1. Auunculus filiam sororis in vxorem quando ducere potest. et numero. 4.
- 2. Iudeus canonicis p̄ceptis non est astrictus.
- 3. Gradus secundus in linea inequali matrimonio coniungi est prohibitus.
- 5. Iudei legibus imperialibus subijciendi.

In nomine domini nostri
 Iesu Christi ⁊c. **¶** Illud in dubiū renocat an auuncu-
 lus qui est frater matris possit filiā sororis sue accipe-
 re in vxorē. **¶** **A**d id videtur dicendum qz sic qz iudei cū sint in fides
 les ⁊ sic extra ecclesiā non videntur ligari constitutionibus cano-
 nicis per id qd legitur ⁊ no. ij. q. j. multi. ⁊ in. c. gaudemus. de di-
 uortijs ⁊ sic solum lege diuina videntur ligari per id qd no. Inno.
 in. c. qd super de voto. in. l. autem diuina non videtur esse prohibi-
 tum secundus gradus in linea transversali sed tantum in descen-
 dentibus vt videtur probari lenitici. xvij. c. ⁊ no. per glo. in. c. lite-
 ras. de resti. spo. in glo. in verbo diuina ⁊ in. d. c. gaudemus. in gl.
 j. **¶** **I**deo cum auunculus sit in secundo gradu collateralium cum fi-
 lia sororis que est neptis sua vt patet ex his que habentur in arbo-
 re consanguinitatis ⁊ in. c. si. de consan. ⁊ affi. ⁊ in. c. quod dilecto
 eo. ti. Nam filia sororis distat secundo gradu a stipite ergo eodez
 gradu dicitur esse cum auunculo licet auunculus non distet secun-
 do gradu a stipite per ea que habentur in. d. c. quod dilecto. ⁊ c. fi.
 ideo debet posse secundum. l. diuinam. contrahi matrimonij in-
 ter p̄dictos ⁊ pro hoc videtur etiam esse casus in. c. queritur cur
 patriarcha. xxij. q. ij. vbi patet quod Jacob habuit in vxorem filiā
 fratris ⁊ sic eadem ratione potest quis habere in vxorem filiā so-
 rozis cum non sit dare rationem diuersitatis. arg. c. ij. de transla-
 prela. ⁊ l. illud. ff. ad. l. aquilia. **¶** **I**n contrarium videtur dicen-
 dum quia secundum legem diuinam secundus casus collateralitū
 in linea inequali videtur esse prohibitus per id quod legit ⁊ not.
 in. c. j. ⁊ in. §. bis ita. xxxv. q. j. ⁊ expresse no. Jo. an. in. d. c. gaudem⁹
 super prima gl. ⁊ in. d. c. literas. super gl. in ver. diuina. ⁊ ideo licet
 Consilia domi. Joau. de Imola. a ij

secundus gradus collateralium non sit prohibitus in linea equali ut sunt filii duorum fratrum tamen in linea inequali videtur esse prohibitus. unde non potest matertera que est soror patris habere in virum filium sororis sue nec similiter amita que est soror patris potest habere in virum filium fratris ut probatur leuitici. xx. c. 7 sic eadem ratione auunculus non debet posse habere in uxorem filiam sororis nec patruus filiam fratris. Nec ob quod habetur in d. c. queritur cur patriarcha. ubi Jacob habuit in uxorem filiam sororis quod illud fuit ante legem ut dicitur gl. in d. s. his ita. xxxv. q. j. unde post legem fuit prohibitum per illud turpitudinem sororis tue non reuelabis quod habetur leuitici. xviii. c. cum appellatione sororis secundum vetus testamentum contineretur filia sororis ut patet in dicto. c. queritur. 7 not. in d. s. his ita. Et pro predictis bene facit quod non per glo. in c. pitatum. xxx. q. iij. 7 quod habetur leuitici. xx. c. ubi matertera filium sororis non potest habere in virum nec amita filium fratris 7 sic eadem ratione non potest auunculus habere in uxorem filiam sororis vel patruus filiam fratris ut superius est dictum. Et sic ex predictis videtur concludendum quod inter prefatum auunculum 7 filiam sororis non potest esse matrimonium secundum legem diuinam licet hoc aequaliter videretur esse dubium propter ea que habentur in d. c. queritur cur patriarcha. ad quod superius est responsum. Et secundum predicta etiam debet intelligi 7 limitari quod dicitur gl. in d. c. literas. in verbo diuina 7 in c. gaudemus. in prima glossa. ut patet ex not. per Jo. an. super qualibet glo. predictarum. 7 ex predictis etiam satis patere potest responsio ad contraria. Item etiam est aduertendum quod alia ratione videtur etiam dictum matrimonium non valere cum certum sit in deos subesse legibus imperialibus. l. iudei. C. de iudeis. in legibus autem imperialibus expresse dicitur quod in conuentionibus 7 in nuptiis non debent seruari leges suas l. nemo. C. de iudeis. sic videtur quod in nuptiis contrahendis debeant seruari ius civile secundum vero ius civile expresse prohibet matrimonium contrahi per auunculum cum nepte filia sororis ut probatur in si. de nup. in. s. inter eas. vers. fratris vel sororis. 7 C. de nuptiis. in. l. nemini. ergo tale matrimonium nullo modo valet de iure autem canonico clarum est quod non valet ut patet in c. non debet. de consan. 7 affi. verum quia iudei constitutionibus canonicis non ligantur ut probabitur in d. c. gaudemus. non est in hoc considerandum ius canonicum sed ius diuinum 7 ius civile secundum autem utrunque ius prefatum matrimonium non valet ideo concludendum est prefatum matrimonium inter dictum auunculum 7 filiam sororis contrahi non potuisse neque posse 7 si contractum fuerit non valuisse nec valere per ea que superius sunt dicta. faciat. l. qui contra. C. de incest. nuptiis.

Joannes de Imola.

De fide instru. de pigno. Consilium Quartum.

- 1 Pignoratias petias panni recipiens sine licentia rectoris artis lane an sit condemnandus.
- 2 Instrumentis notariorum standum est.
- 3 Deponenti contrarium ei quod prius dixerat non creditur.
- 4 Sollemnitas leuis omissa si fuerit instrumentum non vitiat.
- 5 Diuersitas diei date licentie 7 diei in libro descripti non obstat.
- 6 Presumptio in rebus dubiis in mitiorem partem.
- 7 Generatorum diem cambij non scribes rationis calculate dies operare solent.

In nomine domini nostri

Jesu Christi etc. Causa copia statuti posita sub rubri. Labe nuno togia in peno lana pagni alcunio vero cauezi de panno etc. Et inquisitione formata contra. P. hebreuz vigore dicti statuti per dominum rectorem artis lane in qua in effectu continetur dictum dominum rectorem inuenisse duas petias panni pignoratias sub nomine caroli de papazonibus sine signo ipsius caroli 7 sine licentia domini rectoris dicte artis ac responsione dicti. P. hebrei 7 alius que narrantur in puncto. Reuocatur in dubium an dictus dominus rector possit condemnare dictum. P. vigore dicti statuti. Videretur prima facie dicendum quod sic ex eo quia non apparet dictum. P. aliquam licentiam penes se habere prout videtur requirere statutum predictum in quantum requirit quod de dicta licentia debeat apparere per schedulam que contineat dictam licentiam manu notarii societatis artis lane. a verbis enim statuti non videtur recedendum. l. j. s. si is qui nauē. ff. de exercitoria. hoc etiam videtur coadiuuare dictum Caroli predicti qui productus in testem pro parte dicti hebrei dixit 7 deposuit se nunquam habuisse licentiam pignorandi tales petias 7 quod tempore talis pignorationis non erat in ciuitate boni. Item tertio pro hoc facit quia dies date licentie de qua dicitur apparere in libro notarii societatis artis lane non concordat cum descripto in libro dicti hebrei. Et sic non videtur apparere quod vigore licentie date fuerit facta pignoratio. diuersitas enim

- 2 tps videt quod pena statuti loci habeat. In contrarium videtur dicendum ex eo maxime quod apparet per librum 7 scripturam notarii expresse fuisse datam licentiam dicto Carolo dictas petias panni pignorandi constat autem standum esse scripturam notarii per id quod plene legitur 7 notatur in. l. si quis decurio. C. de falsis. 7 in. c. illud. ad finē. de presump. 7 in. c. ad audientiam. de presump. Nec obstat dicto non est standum sed potius scripture dicta scriptura quia eius nit Ly. in dicta. l. si quis decurio. ubi concluditur per id quod notatur quod si notarius scripsit testem certo modo deposuisse licet testis non est persona suspecta sed fide digna prout in dubio si notarius per id quod legitur 7 nota. in. d. c. illud. 7. c. ad audientiam. presumunt tamen Bar. in. l. j. ad si. ff. quoadmodum testamen. aper. facit quod notarius ipse Carolo non videtur credendum cum prius dixerit contrarium eius quod nunc dicit per id quod legitur 7 notatur in. l. eos. ff. de falsis. 7 ibi notatur per Bart. Item quia mattheus expresse dicit se restituisse petias dicto Carolo ea die qua data fuit licentia 7 sic non videtur standum dicto ipsius Caroli attenta scriptura libri dicti matthei 7 matthei. Item non ob. dum dicit quod non habet licentiam penes se dictus. P. quod possibile est quod illa perdidit prout asserit 7 in hoc videtur standum eius sacramento per id quod legitur 7 notatur in. l. si. C. de fide instru. Et notatur Spec. in ti. de ap. s. nūc breuiter. per. qd ergo. Presumptio enim est pro ipso. P. quod illa habuerit ex quo apparet de illa per scripturam notarii: an in dubio est standum ut legitur 7 notatur in. l. cum precibus. C. de probatio. Preterea si ponerentur verba statuti non dicitur quod ille cui pignozantur petie debent habere penes se licentiam scriptam manu notarii sed simpliciter dicitur quod nemo presumat assumere in pignus petias panni sine licentia domini rectoris de qua licentia debeat apparere per schedulam continentem dictam licentiam scriptam manu dicti notarii unde si apparet de licentia per schedulam manu notarii scriptam 7 illa schedula esset penes notarium forte posita in filza notarii verificata essent verba statuti 7 de alia scriptura vel schedula non apparet 7 similiter de dicta licentia satis videtur appere per schedulam scriptam manu dicti notarii ex quo per eius scripturam scriptam manu dicti notarii in eius libro apparet cum equipollenti idē debeat esse in dicto. l. si. ff. mada. 7 quod eadē vlt esse non vtrobique siue scribat in schedula siue in libro ipsa licentia quod vtrobique apparet de illa 7 per quos idē ius ar. l. illud. cum simi. ff. ad. l. aquil. Et pro hoc etiam quod ommissio leuis sollemnitatis non habet vitium. l. j. s. ff. de ven. ipsi. facit quod nota. Bar. in. l. si. C. de iure delib. Ideo 7 de licentia deberet apparere per schedulam non debet nocere 7 de illa non appareat per schedulam ex quo apparet de illa per scripturam factam per notarium in eius libro quod esset ommissio leuis sollemnitatis ut de se patet. Item non ob. diuersitas diei date licentie 7 diei descripti in libro hebrei. naz apparet post diem date licentie per multos dies postea fuisse dictas petias pignozatas quia responderi potest quod in scriptura licentie continetur dies date licentie. Non autem in ea continetur dies in qua debet pignozari dicte petie: ideo potuerunt pignozari etiam per aliquos dies post datam licentiam. Facit quod legitur 7 nota. in simili in. l. qui fundum. ff. de contrab. emp. 7 ibi bonus tex. quo ad hoc. Et sic dicta diuersitas non habet obstat quod non est circa idem sed circa diuersa que sunt adinuicem compassibilia quod ista stat simul vna die datam fore licentiam de pignozando. Et deinde post aliquos dies factam fuisse pignozationem 7 non in die date licentie. Et tamen verum erit dicere pignozationem fuisse factam habita licentia. Ideo tunc non debet habere locum pena statuti que solus habet locum quando sine licentia pignozantur ut patet ex tenore statuti quia pene velut odiose sunt restringende 7 non ampliande. de pe. dist. j. s. pene. 7 in regula odia. de reg. iur. li. vi. Et ideo cum in casu proposito appareat licentiam de pignozando fuisse habitam ante pignozationem merito non debet habere locum pena statuti. Nec obstat quod habetur in dicto. c. cum causam. 7 in d. c. nihilominus. quod id locum habet quando diuersitas temporis est circa idem: hic circa diuersa ideo secus. Pro predictis faciat quod etiam si esset dubium an pignozatio fuisset facta ante licentiam datam an vero postea cum simus in materia penali presumendum esset in dubio illam factam post datam licentiam 7 sic tempore permisso per id quod legitur 7 nota. per glo. in. l. j. C. de pe. bo. redi. 7 per Bar. in. l. non solum. s. sed ut probari. ff. de oper. noui. nunc. Et per id quod nota. Bal. in. l. j. ff. solu. mat. sic cessaret pena ergo multo fortius debet cessare in casu proposito in quo constat pignozationem factam post habitam licentiam licet per aliquos dies post licentiam datam facta fuerit ar. a ut multomagis C. de sacrosanc. eccle. Preterea dicitur dictas petias pignozatas loco alterius pignozis 7 sic in cambium alterius pignozis. quo casu dicitur consuetudinem esse generatorum non scribere diem cambij sed diem in quo ratio calculatur. Et si de tali consuetudine apparet non esset imputandum dicto. P. si non scripsit diem cambij facti quod potuit fieri in die date licentie sed diem calculi cum

eam consuetudo attendi debeat arg. l. ij. C. de emancip. libero. cuz
 sim. Et ex predictis concludendum videt dictu. qd nullatenus fo
 re condemnandū sed potius ipsum fore absolvendū a dicta in
 quisitione per dictū dominum rectorem qz non apparet ipm ve
 nisse contra formam statuti predicti per ea que superius sunt di
 cta z quia in penis in dubio potius fieri debet absolutio q̄ con
 demnatio vt legitur z not. in. l. absentem. ff. de penis. faciat. l. si pro
 des. z. l. interpretatione. eo. ti. Jo. de Imol.

Casus talis est.

Quidam magister Jacobus ser

Antonij de popio fuit cōdenatus cuidā magistro David hebreo
 in quantitate centū duorū flo. z in expēs. q̄ sentētia trāsivit in rez
 indicatā demū ortis quibuldā differētis inter partes predictas
 factū fuit cōpromissum gñale z latissimū inter eos in tres sub cer
 ta pena cū potestate q̄ duo absqz tertio possint pronunciare qui
 duo in effectu laudauerūt condēnando dictū magistrū David di
 cto magistro Jacobo in quinquaginta flo. C̄tē q̄ quidā liber
 rogationū scriptus per dictū ser Antonijū patrem dicti magistri
 Jacobi notariū publicū i q̄b' erāt scripta infra spectātia ad ma
 gistrū David qui erat deposit' penes tertijū traderet dicto C̄tē q̄
 dictus magister Jacobus intelligeretur z esset quietatus a dicto
 magistro David ab omni z toto eo quod petere potuisset vsqz in
 die lati laudi z similiter ecōtra dict' magister David a dicto ma
 gistro Jacobo. C̄demū p pte dicti magistri David dictū fuit
 de nullitate dicti laudi z petita reductio ad arbitriū boni viri et
 tandē assumpto cōsultore de volūtate vtriusqz partis super dicta
 causa recursus vt consuleret q̄ esse deberent partes iudicis in di
 cta causa recursus cōsultor partes iudicis esse in pronun
 ciando nō esse pbata incūbentia p parte. d. magistri David z per
 consequens eum male recurrisse z arbitramentum exequendum
 esse z de expensis factis in causa remisit arbitrio delegati coram
 quo causa recursus vertebatur. demum per iudicem delegatum
 pronunciatum fuit sub hac forma q̄ declarauit pronunciauit et
 sententiā dictū magistrū iacobū clare iustificasse laudatā z dictus
 magistrū David hebreū de sibi incūbētibus in dicta causa recur
 sus nil probasse z per consequens male recurrisse z laudum latū
 validum esse z tenere z valere z exequendū esse z executionem me
 reri in qualibet sui parte. Et ipsum magistrū David hebreū in ex
 pensis dicte cause quarū taxationē sibi reseruauit dicto magistro
 iacobo demum tractu temporis. d. magister Jacobus occupauit
 vnum podere dicti magistri David pro dictis quinquaginta flo.
 vt applicaretur parti obseruanti z alia pars magnifico z potenti
 dno. d. comiti popij modo dictus magister David vellet dictum
 podere recuperare a dicto magistro Jacobo dicens dictū podere
 spectare z pertinere iure directi dñij vtilis vel quasi ad ipsum ma
 gistrum David et de facto occupatus per dictum magistrum
 Jacobum ex aduerso dicitur quod fuit sibi adiudicatus pro di
 ctis quinquaginta floze. z pro pena replicat q̄ pcessus adiudica
 tionis si quis apparet est nullus z factus ordine non seruato. du
 plicatur quod etiam si id esset saltem competit retētio pro dictis
 quinquaginta floze. z pro pena. Triplicatur q̄ non potest retine
 ri qz speciei ad quantitātē nō admittit compensatio z qz dimidie
 tas pene solū venit applicanda parti. Et podere valet multo plus
 quam quantitātē flo. quinquaginta z dimidietas pene. Quadru
 plicatur q̄ dictum podere est obligatus pro dictis quinquaginta
 floze. z pro pena vt patet ex tenore compromissi z sic licet non pos
 sit obici compensatio tñ competere videtur retētio tanq̄ rei obli
 gate pro sorte z pena saltē vsqz pro dimidia parte pene que debet
 parti. ex aduerso quintriplicatur q̄ pena non est commissa qz re ve
 ra laudum fuit iniquum. Et aduerso sextriplatur quod sentētia
 lata pro laudo in causa recursus facit ius in pena. Et aduerso se
 ptriplicatur id non procedere qñ fertur ex eo qz nō probatur vt fuit
 in casu proposito attenda forma consilij. z licet commissariis vl
 tra contenta in consilio pronunciauerit magistrum Jacobum in
 iustificasse laudum non videtur id facere potuisse qz precise debuit
 sequi formā consilij z aliter z alio modo non pronunciare attēta
 forma statuti terre popij. C̄modo ex predictis queritur an pos
 sit de iniquitate laudi doceri ad finem excludendi penas predictā
 dictus magister Jacobus petit penam appositam compromisso
 a dicto magistro David excipitur quod non potest qz re vera lau
 dum fuit iniquum. replicatur qd id non potest allegari ppter sen
 tentiam latam in causa recursus pro laudo que facit ius in accesso
 rio pene duplicatur q̄ id non procedit quando lata fuit sentētia
 qz non probatum prout fuit in casu proposito attenda forma con
 silij z licet commissarij vltra contenta in consilio pronunciauerit
 dictum magistrum Jacobum iustificasse laudum non videtur id
 facere potuisse qz precise debuit sequi formā consilij z aliter z alio
 modo non pronunciare attenda forma statuti terre popij. C̄modo
 ex predictis queritur an possit de iniquitate laudi doceri ad
 finem excludendi penam predictam z quid iuris sit in Dei nomi
 ne consulatur.

De arbitris. z de penis. Consilium Quintum.

- 1 Sententia in causa recursus lata facit ius in pena.
- 2 Promittens parere laudo sub pena si iuste laudetur intelligi dō.
- 3 Sententia lata pro obseruatiōe laudi in causa recursus obstruit os iniquitatem docere volenti.
- 4 Causam iustam litigandi habens sicut ab impensa sic z a pena excusandus.
- 5 Laudum vt equum vel iniquum probetur que requirantur.

In nomine domini nostri

Iesu Christi zc. C̄ In casu premissio videretur breui
 ter dicendum qd dicta pena nullo modo possit excludi
 ex eo maxime qz sententia lata in causa recursus pro obseruatione
 laudi etiam si fuerit iniqua z sic etiam si laudum fuit iniquum fa
 cit ius in pena tanq̄ in eius accessorio vt legitur z nota. in. l. qui
 rome. §. duo fratres. vbi casus secundū vnā lecturam. ff. de ver. ob.
 faciat. l. ex diuerso. §. j. ff. de rei ven. z de reg. iur. accessorij. li. vi. sed
 in casu pposito in causa recursus lata fuit sententia pro laudo. er
 go illa facit ius in pena z per consequens videtur q̄ illa oīno sit
 debita nec possit excludi. z sic dicitur. Dy. determinasse vt refert
 Bar. in. l. iul. verum debitorem. circa primam lecturam. ff. de condi.
 2 di. indeb. C̄ In contrariū videtur veritas per id qd legit z not.
 maxime per Bar. in. d. l. iul. verū debitore. circa primā lecturam.
 ff. de condi. indeb. nam certum est q̄ vbi in compromisso promit
 tit quis parere laudo sub pena intelligitur si eque fuerit laudatū
 vt legitur z nota. in. l. si libertus. ff. de oper. liber. z plenē in. l. si so
 cietatem. §. arbitrorū. ff. pro soc. z in. c. quinquauallis. de iureiuran.
 C̄ Et ideo si inique fuerit laudatum non debet dici commissam
 esse penam. z per consequens non debetur ex quo non extat condi
 tio licet tacite subintellecta per id quod legitur z nota. in. l. item.
 ff. de pac. z in. l. cedere diem. ff. de ver. sig. z in. l. interdum. ff. de ver.
 ob. z ideo si appareat inique laudatum fuisse videtur qd pena nō
 3 debeatur z omnino excludatur. Et si dicatur hoc q̄ laudū sit. vel
 fuerit iniquum non poterit apparere: qz sententia lata pro obser
 uatione laudi in causa recursus videtur claudere os volenti doce
 re de iniquitate per id quod legitur z nota. in. l. ex diuerso. §. j. ff.
 de rei vendicatione. z in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de verboruz
 obligatio. C̄ Respondetur q̄ illud procederet vbi sententia lata
 pro obseruatione laudi in causa recursus fuisset lata ex eo qz lau
 dum fuisset equum sed vbi latum fuisset ex eo quia petens redu
 ctionez non probasset incūbentia tunc non impeditur volens ad
 enitacionem pene docere de iniquitate laudi vt satis probatur ex
 his que leguntur z not. in. d. l. iulia. verum debitorem. circa primā
 lecturam. ff. de condi. inde. z ibi expresse hoc tenet Bart. z hoc sa
 tis videtur iustum z rationabile ex quo ad alium finem modo di
 sputatur de iniquitate laudi quam fuerit disputatum in causa re
 cursus per id quod legitur z nota. in. c. veniens. el. ij. de testibus.
 C̄ Nec obstat quod in casu proposito sententia in causa recursus
 fuit lata per commissariū seu delegatū non solū ex eo qz magister
 David non probauit incūbentia sed etiam fuit lata ex eo qz ma
 gister Jacobus iustificauit laudū vt patet ex tenore sententie qz
 responderi potest q̄ attenda forma consilij solum debuit pronun
 ciari z referri sententia ex eo quia magister David non probauit
 incūbentia vt apparet ex tenore consilij. Et ideo cum secundū
 tenorem statuti terre popij vt supponitur in pūcto debeat iudex
 precise sequi consilium z aliter z alio modo non pronunciare nō
 potuit adicere illud quod adiecit in sententia per eum lata vide
 licet magistrum Jacobum iustificasse laudum z sic in ea parte sen
 4 tentia fuit nulla z sic non habet impedimentum aliquod prebere
 de reg. iur. c. non prestata. lib. vi. Illud etiam satis rationabile vi
 detur q̄ sicut habens iustam causam litigandi excusatur ab expēs
 sis vt legitur z not. in. l. properandum. §. sin autem alterutra. C. de
 iudi. z in. §. oportet. in. aut. de iudi. col. vj. ita habens iustam cau
 sam litigandi excusetur a pena que multo magis est odiosa q̄ ex
 pense z ideo magis restringenda. de pe. dist. j. §. pene. z in regula
 odia. de reg. iur. in. vj. z. ff. de lib. z posthu. l. cum quidam. Et hoc
 etiam videtur tenere Jo. an. in addi. Spe. in. ti. de arbi. §. sequit.
 ver. quid si compromissum super quo an indistincte procedat ad
 presens aliter non insisto. Et ideo si apparet magistrum David
 habuisse iustam causam litigandi vt qz appareat laudum fuisse
 iniquum merito videtur ipsum debere accusari a pena per id qd
 5 proxime dixi. C̄ Aduertendum tamen qd ad hoc vt excludatur
 laudum fuisse iniquum oportebit articulari z probari quod non
 obstante eo qd deberetur dicto ser Antonio z consequenter dicto
 magistro Jacobo eius filio z heredi occasione cogationum facta
 rum pro dicto magistro david per dictum ser Antonijū z non
 obstante etiam quodam asserito saldo scripto manu dicti ser An
 tonij in quodam folio bombacino qd lōgo tempore dicitur stetit
 se penes magistrum David z penes eum repertum in quo in effe
 ctu continebatur montano idenari che io ho adbauere flo. xix. s.
 xij. Item floz. xv. communiter per quoslibet bonos viros non fuit
 Consilia domi. Joan. de Imola.

set damnatus dictus magister David dicto magistro Jacobo in dicta quantitate quinquaginta florenorum in qua fuit datus imo potius fuisset absolutus attēto maxime q̄ dicit magister Jacobus fuerat cōdēnatus dicto magistro David in quantitate flo. cū. z in expens. Itē q̄ cōiter p̄pter dubiū p̄dētē litis inter dictū magistrum Jacobū z dictū magistrū David corā arbitris dictis attētis superius narratis equū fuisset potius magistrū Jacobus aliqd dare dicto magistro David q̄ ecōtra z siue trāsactio poti⁹ fieri debuisset vt dictus magister Jacob⁹ aliqd daret dicto magistro David quā ecōtra z sic cōiter quilibet intelligēs z discretus habēs notitiā de predictis diceret z assereret z iudicaret. faciat q̄ nota. Bar. in. l. si societatem. §. arbitrorū. ff. pro socio. Et si predicta probentur satis apparebit de iniquitate laudi per ea que notantur in. d. §. arbitrorum. Nec ob. predictis q̄ in causa recursus consultor fuerit assumptus de partium voluntate quia id nō habet impedire quominus de iniquitate consilij possit queri per id quod legitur z not. maxime per Bar. in. l. si conuenerit. ff. de iudi. z in. l. ex consensu. ff. de appel.

Calus talis est.

Abraham contraxit societatem

cū Bonauētura z Ventura hebreis habitātibus in castro sancti Petri. z cōuenit ipse Abrahā qui habitabat in ciuitate Imole venire ad habitandū in dicto castro sancti Petri z ibidē stare p̄ factore bāchi z ponere in ipsa societate libras mille ducētas Bonō. z p̄dicta societas facta fuit de mēse Septēbris. M̄ccccxxiii. z de mēse p̄dicto ipse Abrahā posuit in dicto bācho libras centū quinquaginta Bonō. z de mēse Januarij inchoata fuit guerra p̄ dominū Sanctie cōtra ciuitatē Imole z de mēse M̄dai tūc secur⁹ procurauit h̄se saluū cōductū z habuit z iuit a ciuitate Imole ad dictū castrū sancti Petri z portauit z dimisit in dicta societate libras centum Bonō. z vltra z incōtinēti reuersus fuit Imolā. et abinde in antea nūq̄ iuit amplius ad dictū castrū nec in dicto bācho aliqd posuit. Nec se operabat tū bis scripsit p̄fideb⁹ ad dictū bāchū q̄ ipm Abrahā quisare deberēt de eorū valitudine z de factis bāchi z nūq̄ ab eis habuit r̄sum aliqd. mō sunt octo dies vel circa magnific⁹ capitaneus ipm Abrahā detineri fecit z vult ab eo restū pecuniarū p̄ ipm p̄missarū poni in dicto banco vsq̄ ad dictā summā. M̄cc. lib. z dicit ipm Abrahā eē dicti bāchi debitorē in dicto resto. z de mēse Octobris. M̄ccccxxiii. p̄dict⁹ capitaneus habuit castrū p̄dictū. z oīa bona in dicto bācho tūc existētia. Cū hodo querit vtrū p̄dictus Abrahā teneat de iure ad soluēdū dictū restū dicte pecunie attēto q̄ amplius ibi nō est bāchū nec ne. z si tenet cui tenet vel deō capitaneo vel deis ei⁹ socijs.

Pro socio. Consilium Sextum.

- 1 Societas ad rem illicitam facta nullo pacto seruanda.
- 2 Iudeis non licet mutuare ad vsuras sed nec fenerari Christianis.
- 3 Interesse cessante cessabit actio ad ipsum.

In nomine domini nostri

Jesu Christi zc. In casu p̄missio primo est vidēdū an dicta societas tēnerit. cū videat fuisse facta ad rē illicitā vsq̄ ad exercēdū vsuras q̄ de iure vident p̄bibe vt legi⁹ z not. in. c. qz in oibus. de vsur. z in aut. ad bec. C. de vsur. C̄scō vidēdū an p̄supposito sine veri p̄iudicio q̄ dicta societas fuerit licita agi possit aliquo mō ztra dictū Abrahā ad id q̄ restabat p̄ eū soluedū attēta forma cōuētōnis. C̄ Circa primū videt q̄ dicta societas nō tēnerit cū facta fuerit sup re illicita p̄ id q̄ legi⁹ z not. in. l. qd aut. z in. l. nec p̄termittendū. ff. p socio. qd aut dicta societas facta fuerit sup re illicita patet qz sup vsuris exercendis q̄ illicite sunt vt legi⁹ z nota. in iurib⁹ superius allegatis. Et licet fiat dubiū an iudeis licitū est mutuare ad vsuras christianis tū Jo. an. aperte cōcludit q̄ iudeis nō est licitū fenerari christianis in. c. cōquestus. sup glo. de vsuris. z sic videt qd talis societas fuit inita sup re illicita z ideo ex illa nō videt fuisse orta aliqua obligatio p̄ id qd legitur z not. in. d. l. nec p̄termittendū. z. l. qd aut. videt q̄ ex conuentione facta deponendo in societate mille ducētas libras nulla orta fuerit obligatio contra dictū Abrahā z p̄ cōsequēs de iure non videt posse aliqd ab eo erigi virtute dicte cōuētōnis. C̄scō vidēdū est p̄supposito sine veri p̄iudicio qd dicta societas fuisset licita an vigore dicte quētōdis possit a dicto Abrahā aliquid erigi breuiter videtur dicendum qd aut magnificus vult aliqd erigere nō videt posse qz nihil fuit cū eo cōuentū aut cōtractū cū dicto Abrahā z sic nulla actio videt sibi competere. Nemo em sine actiōe experiri p̄t. l. si pupilli. §. videamus. ff. de neg. gest. z. l. quoties. §. itē si temporali. ff. de admi. tuto. Et ideo de iure nō videt per dñm capitaneum aliqd peti posse aut illi cū quibus fuerit contracta societas volūt agere cōtra dictū Abrahā. z hoc etiā videt dicendū q̄ nō possunt qz dictus Abrahā tenebat ponere dictas pecunias in societate banchi que societas nūc non viget imo

est dissoluta per occupationē bonorū dicti bāchi factā per dñm capitaneū per id qd legi⁹ z nota. in. l. actione. §. publicatione. ff. pro socio. z sic non p̄t agi vt dicta pecunia ponatur in societate que nō est z p̄ cōsequēs agi nō p̄t ad id qd deuenit in dicta conuentione cū id fieri non possit qz nō potest poni pecunia in dicta conuentione est dissoluta z nō viget de presenti. Nec videtur etiā posse agi ad interesse ex eo qz non fuit posita dicta pecunia in societate qz attēto casu secuto occupationis facte bonorū dicti bāchi per dñm capitaneū nō videt interesse predictorū cū quibus facta fuit conuentione dicta pecuniā ponēdi in dicta societate. C̄ Mā si fuisset posita fuisset occupata sicut z alia bona bāchi. Et ideo cū nō videatur interesse predictorū dicta pecuniā fuisse posita in societate dicti bāchi non videt posse agi ad interesse qz actio que debet dari ad interesse nō cōpetit si cessat interesse. l. si procur. §. mādau. ff. man. ta vel actio p̄scriptis verbis q̄ cōpeterēt ad interesse. l. si quis a socio. ff. pro soc. merito cū nō videat interesse p̄dictorū nō videt eis terfit eorū dicta pecuniā fuisse posita in dicta societate prout non videt posse allegari attēto casu occupationis secute videt qd agi nō possit p̄dictos cōtra dictū Abrahā. z ex p̄dictis cōcludēdū videt q̄ rebus sic se habētibus vt narra⁹ z alio nō apparēte de iure nō p̄t aliqd erigi a dicto Abraham p̄ ea q̄ supius sunt dicta. Nec obstat s̄dicatur qd dictus Abrahā videt teneri predictis cū quibus facta fuit societas ad resarciendū partē dicti dāni per eos habiti occasiōe dicte occupationis per id qd legitur z nota. in. l. cum duobus. §. quidā sagariā. ff. p socio. qz ibi socius qui portabat pecuniā propriā portabat pro negotio cōi vsz pro emendis mercibus pro societate. z sic ex tali facto quilibet socius habuisset lucrū z partē lucrū z ideo similiter debet habere partē dāni sed in casu p̄posito ex pecunijs que erāt in bācho dictus Abrahā vltra illas quas posuerat Abrahā nullā vtilitatē nec aliqd lucrum debeat p̄cipere ipse Abrahā prout mibi in facto assertū est. sed solus p̄ rata pecuniarū positarū per eū id solum debet habere dānū pecuniarum per eum positarum. Non aut debet conferre ad damnum deperditionis aliarum ex quibus nullū debebat lucrū percipere z ideo non debet resarcire aliquid pro dictis occasione dāni per eos recepti cum damnum reguletur z regulari debeat secundum naturam lucrū. institū. pro socio. §. illud. Jo. de Imol.

Locati z conducti. Consilium Septimum.

- 1 Remissio precij quando fiat conducenti propter damna contingentia.
- 2 Remissio precij quando debeat fieri propter timorem guerre vniuersalis.

In nomine domini nostri

Jesu Christi zc. In casu p̄missio presupposito qd cū dicto Titio initus fuerit cōtractus locationis vel talis qui p̄ locatione habeatur secundum notata p̄ Bar. in. l. cotē. §. qui marimos. ff. de publicanis. C̄ Videndum est an aliqua remissio fieri debeat dicto titio p̄pter casus incurfos z impedimēta occursa de quibus in puncto fit mētio p̄ cuius declaratiōe est aduertendum q̄ si facta fuisset locatio simpliciter nō facta exceptuatiōe aliquorum casuum satis videt q̄ si p̄pter dicta impedimēta dictus titius non habuit patientiā vtendi dictis datijs iuxta morē consuetum si p̄pter id sit enormiter lesus q̄ sibi pro tpe quo non censeret habuisse fīda foret remissio mercedis per id qd legitur z not. in. l. si merces. §. ius maius. z. l. ex conductor. §. i. ff. locati. z. l. si fundus. in fi. eo. ti. Et no. Bar. in. d. §. qui mansiones. verum qz in casu p̄posito fuit expresse conuētū q̄ dictus titius nō possit nec sibi liceat querelare nec restitutionē alicuius damni ipso datio petere aliquo modo vel causa excepto q̄ si guerra vel mortalitas seu sterilitas generalis per totā cōitatem Bonō. fuerit. Et sic solū dicti tres casus fuerunt excepti quorum neuter euenisse vī dicēdū dictū titiū nullā remissionē posse petere quia exceptio firmat regulam in alijs vt legitur z not. in. l. pap. §. idē r̄dit ff. de fun. instr. z in. l. in bis. ff. de legi. z in rubrica. de regu. iur. in vj. per glo. z Dy. Et ita prima facie videtur dicendum. sed aduertendū q̄ si diligētē considerent q̄ narra⁹ta sunt nō videtur id simpliciter procedere. C̄ Mā ponderandum est primo qd nō debuit mitti vinum ad campum sine licentia dicti titij cōductoris. ideo cum asseratur missum fuisse sine dicta licentia si ita se habet ritas nō videtur dubiū qd dicto titio satisfieri debet de omni dāno occurso ex non obseruantia dicti pacti per id qd legitur z not. in. l. stipulationes non diuiduntur. vers. celsus. ff. de ver. ob. z in. l. si quis ab alio. §. si. ff. de re iudi. z. ff. locati. l. si in lege. §. colonus. et §. item vtiliter. respectu autē aliorum impedimentorum est aduertendum qd dictus titius non videt posse se fundare ratione p̄ctis generalis qz illa non fuit. Nec similiter ratione sterilitatis generalis quia illa etiam non fuit licet in quampluribus locis z nō pariter fuerit

dis fuerit et attulerit enorme preiudicium tam respectu bladoruz
 quam respectu vuaruvt est notoriu vñ lz de stricto iure ppter illa
 no videatur fieda aliqua remissio tñ cū dicat ppter cam predicta
 valde enorme lesione fore secuta nō videret iniquū si aliqua remis
 sio fieret p̄dicto titio arbitrio boni viri. Et similiter videretur
 dicendū de alijs impedimētis occursis alia de cā quā occasione
 guerre vel timoris secuta sit valde enormis lesio nō videret iniquuz
 missio cū ex illis secuta sit valde enormis lesio nō videret iniquuz
 si aliqua remissio fiat arbitrio boni viri cū iura videant velle suc
 currēdū esse grauitē et enormiter lesis vt legitur et nota. in. l. ij. C.
 de rescin. ven. et in. c. j. de emp. et vendi. et l. ex causa. §. j. ff. de minori.
 Et restat videre an ppter timorē vniuersalis seu generalis guer
 re qui fuisse aserit ppter aduentū inimicorū cū magna multitu
 dine equitū et peditū armatorū et ppter signa vexilli seu bāderie
 posite in turri asinellorū plurib⁹ dieb⁹ prout fieri cōsuevit qñ est
 guerra gñalis fieda sit aliqua remissio. Et breuiter videt dicendū
 q ex tali timore secutū sit dānū qd sequi cōsuevit ex guerra gene
 rali q de tali dāno quatenus secutus esset haberi deberet ratio p
 id qd legit et nota. in. l. habitatores. §. si. ff. locati. faciat. l. in hac sti
 pulatione. ff. de dam. infec. sufficere em videt iustus timor vbi dā
 nū sequit ppter illū licet vera guerra nō fuerit subsequuta per ea
 que legunt et nota. in. iuribus preallegatis. Et adē em vī ratio in
 casu iusti timoris guerre gñalis qui est in ipsa guerra qñ idē esse
 ctus subsequit et id idē ius vtrobis seruandū videt p id qd legit
 et nota. in. l. illud. ff. ad. l. aquil. et in. c. ij. de trans. prela. Et sic videt
 q lz casus iusti timoris nō fuerit exp̄sse exceptuatus tñ intelligat
 tacite exceptuatus cōsiderato q ius vult haberi rationē dāni sub
 secuti ratioē iusti timoris sicut qñ subsequit ratione casus fortui
 ti vt patet ex his q habētur in. d. l. habitatioes. §. si. et in. d. l. in hac
 stipulatioē. faciat qd legitur et nota. in. l. si. §. si. ff. mandati. et in. l.
 iii. C. de insti. et substi. et l. mulier. ff. ad. treb. in quib⁹ ptz q subcasu
 exp̄presso includitur alius eundē effectū importās. Ex predictis cō
 cludendū videtur q dicto titio fieri debeat remissio arbitrio bo
 ni viri occasiōe dāni supportati rōne iusti timoris guerre gñalis
 quaten⁹ fuit secutū dānū put secutū fuisset si gñalis guerra inter
 venisset per ea q superius sunt dicta Jo. de imo. legum doctor.

De fideiussor. de donationibus. de iure emphy. Consil. viij.

- 1. Locus in conficiendis instrumentis attendendus.
- 2. Anni a natiuitate vel ab incarnatione in instrumentis an de
 beant poni.
- 3. Interpretatio fieri debet vt res valeat magis quam pereat.
- 4. Omissio leuis solennitatis non vitiat.
- 5. Presentia partium de qua mentio non fit in instrumento an sit
 presumenda.
- 6. Contractus liuelli emphyteotico contractui assimilandus.
- 7. Ratio in solutum pro quantitate certayim emptionis obtinet.
- 8. Ius emptori si superuenerit successori proderit.
- 9. Ius excipiendi semel acquisitum nunquam auferri poterit.

In nomine domini nostri
 Jesu Christi etc. In casu p̄misso circa primū dubiū
 in quo queritur vtrū valeat instrumentū donationis
 facte p̄ dictā dñam Adagdalēna dicto Luisio cōtarenō filio quō
 dā dñi Bartholomei cōtarenō de ducatis quadringētis triginta
 quinqs scdm stilū ciuitatis venetiariū marime cū cōfectū fuerit in
 ciuitate padue sub anno dñi ab incarnatione et sub dispositiōe iur
 ris cōis: et instrumēta scdm cōsuetudinē ciuitatis padue cōficiā
 tur sub anno dñi a natiuitate. Et videretur prima facie dicendum
 qd nō qz in cōficiēdis instrumētis vī qd attēdi debeat solēnitas
 loci vbi instrumēta cōficiūtur p id qd legitur et nota. in. l. j. C. de emā
 cipa. li. et in. l. j. C. de sum. tri. et si. catbo. Et nota. Spe. in. ti. de instru.
 edi. §. ij. ver. subsequen. In cōtrariū vī veritas qz satis videtur
 esse q anni dñi ponantur in instrumēto vt notauit glo. in. l. gene
 rali. C. de tabula. lib. x. Et sic ibi dicit per glo. q esse debeat magis
 anni dñi a natiuitate q ab incarnatione. ideo vī q sufficiat siue
 ponatur anni dñi a natiuitate siue ab incarnatione et q sufficiat
 ponere annos dñi ab incarnatione videtur exp̄ssum in. c. in noie
 dñi. c. xij. dis. p que ter. dixit Spe. in loco p̄alle. q nedū de cōsuetu
 dine poni debent anni dñi in instrumēto sed etiā de iure lz quidā
 dixerint q solū de cōsuetudine poni debeat vt videtur velle gl. in
 l. generali. C. de tabularijs. li. x. Et licet in ciuitate paduana sit cō
 suetudo q ponatur anni dñi a natiuitate nō tñ erit inualidū ins
 trumētū ibi cōfectū si appositi fuerint anni dñi ab incarnatione
 cū de iure in dicto casu sit validum vt pbatur in. d. c. in noie dñi.
 nec repariatur statutū cōtrariū nec similiter consuetudo et sic stan
 dum est iuri cōi in dicto casu arg. l. si extraneus. ff. de condi. ob cau
 sam. Et p hoc qz in dubio debet fieri interpretatio vt potius res
 valeat quā pereat per id qd legitur et nota. in. l. quoties. ff. de reb.
 dubijs. et in. c. Abbate. de ver. signi. Et pro hoc etiā faciat qz ita
 traditur instrumētum certū ex tpe qñ ponūtur anni dñi ab incar

natione sicut qñ apponūtur anni dñi a natiuitate. ergo vtrobis
 dz valere instrumētum cum eadē sit ratio et per cōsequēs idē ius
 arg. l. a titio. ff. de ver. ob. et l. illud. ff. ad. l. aquil. Et p̄dicta satis
 patere pōt rñsio ad allegata in cōtrariū qz pcedunt vbi esset talis
 cōsuetudo q inualidaret actū aliter factum licet scdm formam in
 4 ris cōis esset factum q nō cōtingat in casu pposito. Pro p̄dictis
 etiā faciat qz omissio leuis solēnitas nō habet vitare vt legi. et
 not. in. l. j. §. j. ff. de ven. inspi. Ista aut videtur esse leuis solēnitas
 qñ omittunt anni dñi a natiuitate ex quo apponuntur anni dñi
 ab incarnatione cū vt p̄dixi instrumētum satis reddatur certū in
 tpe sicut et qñ apponuntur anni a natiuitate. et hec sufficiat de pri
 5 mo dubio. Circa scdm in quo queritur vtruz presumi debeat
 presentia partium in dicta donatione cum nulla fiat mētio de pre
 sentia in dicto instrumento donationis de persona dicti Luisij vt
 videtur patere ex copia dicte donationis. nā in illo instrumento
 dicitur ego Adagdalena relicta quondā magistri Joānis de ala
 mania spōte libere et ex certa sciētia et nō per errozē purā merā et
 irreuocabilē donationē que dicitur inter viuos facio vobis nobi
 li viro Luisio cōtarenō quōdā nobilis et egregij viri dñi Bartho
 lomei cōtarenō de ducatis quadringētis trigintaquinqs quos
 habere debeo a cōmissaria dicti dñi Bartholomei vigore instru
 menti confessionis debiti rogati manu ser Bartholomei Tho
 masij notarij publici in millesimo quadringentesimodecimoter
 tio dans mādans et cedens vobis oia iura mea etc. et sic nō fuit di
 ctū aliqd de presentia dicti Luisij. Unde queritur an de iure pre
 sumi debeat dictum Luisium fuisse presentē tpe dicte donationis
 sibi facte. et certe videtur breuiter dicendum q sic per id qd habet
 in. l. optimā. C. de contraben. et commit. stip. in ver. sancimus. Et
 voluit etiā glo. ibi in verbo seruus. et in verbo ipso die. idem etiaz
 voluit exp̄sse glo. in. l. j. in. d. ti. de contraben. et commit. stipula. in
 verbo inter presentes. et ibi expresse hoc tenet Bar. idē tenuit Jac.
 bu. in. d. l. optimā. circa prin. faciat qd legitur et nota. in. §. si scriptū
 insti. de inuti. stipu. et in. l. sciendum. ff. de ver. ob. et ideo licet aliter
 nō fiat mētio de presentia dicti Luisij tñ satis presumitur ex iure
 presumptionis ipsam fuisse presentem p ea que habentur in iure
 p̄allegato. et hoc etiā satis indicant illa verba facio vobis nobili
 viro etc. qz talia verba cōsueuerāt dici in presentia attēto cōi vsu
 loquēdi qui dz attēdi p id qd legitur et nota. in. l. cum delamidis. §.
 asnā. ff. de fun. instru. et hec sufficiant de scdo dubio. Venio ad
 tertium in quo queritur vtrum predicta donatio que fuit facta ei
 dem Luisio p̄ afflictibus liuelli non solutis. cuiusdā possessionis
 quā habuerat ad liuellum dictus dñs Bartholomeus pater di
 cti Luisij a parte dictorum Bald. et dicti Jacobi in. ad. cccxij. de
 mēse nouēbris ascendētibus ad quantitatē sercētorū ducatorum
 dederat in solutum dictā possessionē positā in villa nocte padua
 ni districtus Baldo et Michaeli et domino Jacobo eius fratri po
 tuerit ad preiudicium dictorum Bal. et fratris reuocari post di
 ctam dationē in solutum dicte possessionis et post instrumentum
 donationis productum in iudicio per dictum Bal. et sic an pote
 rit noie dicte dñe Adagdalene cōtradici dationi in solutum dicte
 possessionis ratione hypothecae que a principio cōpetit dicte dñe
 Adagdalene vigore instrumenti debiti ducatorū quadringētorū
 trigintaquinqs in quo oia bona dicti dñi Bartholomei erāt obli
 gata et p̄ dñs dicta possessio respectu iuris qd in illa habebat idēz
 dñs Bartholomeus cōtarenō. Nā videtur fraudulenter et dolose
 fuisse facta dicta reuocatio in preiudicium p̄dictorū Baldi et dñi
 Jacobi et p̄ dñs nō videtur fieri potuisse. p cuius declaratione est
 aduertēdum qd possumus cōsiderare quatuor tpa. Primum est
 tps qd erat anteq̄ dicta donatio fieret et ante dationē in solutum
 factā per dictum Luisium. secundum est tempus qd post factam
 dictam donationem et ante dationem in solutum. Tertium est tem
 pus quod fuit et est post factam donationem et post dationem in so
 lutum. Quartum est post reuocationem dicte donationis. Sed
 queritur an in primo tempore dicta domina Adagdalena habue
 rit ius auocandi per hypothecam dictam possessionē quā recepit
 ad liuellum dictus dominus Bartholomeus cōtarenō. Videre
 tur breuiter dicendum q sic q obligatio quesita dñe Adagdale
 ne in quantitate quadringētorum trigintaquinqs ducatorū cō
 tra dñm Bartholomeum cōtarenō et eius bona p̄cessit cōtractuz
 liuelli dicte possessiones p multos annos qd patet ex eo qz cōtra
 ctus dicte quātitatis fuit factus in. ad. cccxij. sed cōtractus liuel
 li fuit factus in. ad. cccxij. Et sic obligatio hypothecae cōpetens
 dicte Adagdalene vigore debiti dicte quantitatatis fuit prior tpe et
 per cōsequēs videtur q debeat esse prior in iure per id quod legi
 tur et nota. in regula qui prior. de reg. iuris. in. vj. C. qui potiores in
 pig. ba. l. ij. et l. iij. et l. licet. et l. seq. et sic videtur quod potuisset per
 hypothecariam auocare dictam possessionem ratione iuris vti
 lis quod acquisitum fuit domino Bartholomeo occasione dicti
 6 contractus liuelli. Nam talis contractus similis est contractui
 emphyteotico iuxta notata per Bar. in. l. si finita. §. si de vectigali
 bus. ff. de damno infec. Et sic vtile dominium fuit questum ex di
 cto contractu sicut ceteri queruntur ex contractu emphyteotico vt
 Consilia Joannis de Imola. a iij

legitur et nota. in. l. j. ff. si ager vectigalis vel emphiteoticus petat
 In contrarium videtur dicendum quod ita demum poterat dominus Bartholomeus contareno uti uti dominus si solvisset annuum censum alias si per triennium cessasset non poterat uti tali uti dominus invito domino qui cessit imo cadebat a iure suo per. l. ij. C. de iure emphi. et sic poterat dicta possessio ab eo auocari per patrem dictorum Baldi et domini Jacobi. et similiter per dictum Bal. et dominum Jacobum eius fratrem tanquam heredes patris. et ideo videtur quod dicta domina Adagdalena si census non fuisset solutus per triennium non potuisset dictam possessionem aduocare invito patre dictorum Baldi et domini Jacobi. faciat quod habetur in l. lex vectigali. ff. de pigno. Et sic patet quod licet dicta domina Adagdalena esset prior in tempore tamen non deberet preferri patri dictorum Baldi et domini Jacobi vel ipsis Baldo et domino Jacobo si dictus Bartholomeus contareno cessasset in solutione debiti canonis per triennium quod non fuit simpliciter dicto domino Bartholomeo questum ius vtilis dominii ut sic esset continue penes eum sed ita demum quando non cessaret per triennium in solutione ut patet in. d. l. ij. C. de iure emphi. et in. l. ij. ff. si ager vectigalis. Non enim potuit plus iuris queri domine Adagdalene ex persona dicti domini Bartholomei contareno quam fuerit acquisitum domino Bartholomeo per id quod legitur et nota. in. d. l. lex vectigali. in. l. nemo potest. ff. de re. iu. Et hec pars videtur verior per predicta. Circa secundum tempus videtur breuiter dicendum quod si dictus dominus Bartholomeus contareno seu iustus eius filius et heres cessauerint in solutione debiti census per triennium ut supponi videtur in facto ceciderunt a iure suo ut probatur in. d. l. ij. C. de iure emphi. ideo merito videtur posuisse accipi in solutum per dictos Bal. et dominum Jacobum per censibus preteritis non solutis cum cecidisset a iure suo ut est dictum et per consequens dicta domina Adagdalena non videtur posse aduocare dictam possessionem a predictis Baldo et domino Jacobo quod nullum ius habebant in dicta possessione ex quo per solutionem non factam per triennium per dominum Bartholomeum vel dictum Iustium ceciderant predicta a iure suo per dictam. l. ij. C. de iure emphi. et per consequens resolutionem etiam erat ius hypothecae competens dicte domine Adagdalene per dictam. l. lex vectigali. Circa tertium tempus est aduertendum quod datio in solutum rei pro certa quantitate habet vim
 7
 8
 9
 emptiois. l. si predium. C. de euic. Et item quod ius superneniens emptori prodest etiam successori. l. emptori. C. de euic. et ff. de rei ve. l. si a titio. ff. de rei ven. hoc supposito videtur dicendum quod cum donatio facta per dominam Adagdalenam fuerit facta dicto Iustio contareno post mortem dicti domini Bartholomei contareni si dictus Iustus erat heres dicti domini Bartholomei sui patris debitoris dicte domine Adagdalene cum idem Iustus non posset esse debitor et creditor sui ipsius. l. debitori. C. de pac. Extincta fuisset obligatio per dictam. l. et sic questum fuisset ius excipiendi dicto Iustio contra dictam dominam Adagdalenam et consequenter dictis Baldo et domino Jacobo successoribus ipsius Iustii in iure quod habebat in dicta possessione per id quod habetur in. d. l. si a titio. et in. d. l. emptori. Videtur autem dictus Iustus fuisse tunc heres patris sui. d. Bartholomei quod soluerit eius debitum dando in solutum ius quod habebat in dicta possessione per censibus non solutis per id quod habetur in. l. ij. C. de iure deli. ubi patet quod soluens debitum paternum videtur eius hereditatem agnoscere. Et per predicta videtur posse in ferri ad quartum tempus quod ex quo semel fuit questum ius excipiendi dictis Baldo et domino Jacobo ex facto dicti Iustii sui autoris non potuit postea illis auferri per factum dicti Iustii per id quod legitur et nota. in. l. ff. de pac. et l. si post mortem. ff. de contratab. faciat quod leg. et nota. in. l. petede. C. de temp. resti. in integ. Et ex predictis concludendum videtur dictam dominam Adagdalenam non posse de iure obtinere dictos Bal. et dominum Jacobum nec potuisse dictam donationem renocari ad preiudicium dictorum Baldi et domini Jacobi per ea que superius sunt dicta.
 C. Joan. de Imola vtriusque iuris doctor.

De muneri. et oneri. et ad munici. Consilium Nonum.

- 1 Dispositio locum habere debet ubi legis verba veritatem assequuntur.
- 2 Adodicum non attenditur sic quod actum vel contractum vitiet.

In nomine domini nostri

Iesu Christi etc. C. Viso tenore pmissiois predictae et consideratis bis que narrantur in puncto est aduertendum quod si dictum castrum sancti Petri continue stetit sub obediencia civis bononiensis. usque in presentem diem non esset dubium quod dictus Petrus esset et fuisset exceptus a dicta terra et civitate sancti Petri per lapsus decennium quod finitum fuit in. Adccccliiij. de mense februarii ex quo ipse Petrus stetit per dictum decennium in civitate bononie non exercendo opera rusticalia vel manualia sed exercendo artem notariatus et subivit ac soluit onera quelibet in dicta terra sancti Petri et et in civitate bononiensis. cum civibus dicte civitatis. Nam fuissent impleta omnia que dicta pmissio erigit et requirit ad hec ut descendens ex comitatu veniens ad habitandum in civitate bononiensis. eximatur a ter

ra et civitate in qua erat firmus a quibusque oneribus in dicta civitate occurrerent ut patere potest ex verbis dicte pmissiois. Sed merito locum habere debet dispositio. l. gallus. ff. et bene verba se habent. ff. de liberis et posthu. et l. j. ff. si is qui nave. ver. in re igitur dubia. ff. de exercitoria. faciat. l. non aliter. ff. de leg. iij. et c. ad audiencia. de exercitoria. dubium facit quod per certum tempus dicti decennium dictum castrum iectum non habebit locum dicta pmissio que pro dicto tempore non fuit sub eos arctare. ar. l. si. ff. de iur. om. iud. et in. c. ij. ff. de consti. in. vi. facta. decennium. Et per consequens cum dictum castrum per sex annos vel circa duodecim non decem diebus decennium esse elapsum. In huiusmodi veritas quod ex quo a principio tempore quo incepit decennium erat dictum castrum subiectum sine tri. l. j. cum ibi not. C. de sum. trini. et fide catho. Et ideo cum decennium reperiat lapsum et reperiat dictum castrum esse subiectum media tempore non debet attendi. ar. l. si alienum. ff. in extraneis. ff. de heredi. instituti. satis enim esse videtur quod a principio dictum castrum erat subiectum civitatis bononiensis. Et nunc tempore quo agit de effectu dicte pmissiois similiter dictum castrum est subiectum cum reperiantur verificata verba dicte pmissiois. Et sic dicta pmissio locum debere per id quod habetur in. d. l. j. ff. si is qui nave. et in. d. l. gallus. ff. et bene et licet in mille. mo. cccc. liij. de mense februarii non fuisset subiectum non videtur id curandum ex quo nunc tempore quo queritur de effectu dicte pmissiois reperitur esse subiectum et lapsum esse decennium. Et sic cum non possit negari quin verba dicte pmissiois sint verificata quod per decennium continuum et ultra habitavit in civitate bononiensis. non exercendo opera rusticalia nec manualia et subeundo et soluendo onera in dicto castrum sancti Petri et etiam hic in civitate bononiensis. merito videtur habere locum dicta pmissio que continue loqui videtur et esse in viridi observantia ar. l. arriani. C. de hereti. non attento quod medio tempore inter inchoatum decennium et postea lapsum pro aliqua parte temporis dictum castrum non fuerit subiectum civitatis bononiensis.
 2 Nec ob. etiam si dicatur quod non continue habitavit dictus Petrus bononiensis. cum iuerat ad dictum castrum tempore messium et vindemiarum: quod tale modicum ex quo postea factis messibus et vindemiis rediit bononiensis. non debet attendi per id quod legitur et nota. per glo. et doct. maxime Dyn. et Barto. in. l. j. ff. solu. matrimonio. et per id quod habetur in. l. si quis ita legaverit. ff. de conditio. et demonstratio. Ex predictis igitur concludendum videtur dictum Petrum exemptum esse comunitate predicta castri sancti Petri et ab omnibus et quibuscumque oneribus in ipsa civitate et comitatu occurrentibus et per quos non posse cogi ad aliquam solutionem debiti per ea que superius dicta sunt. Pro predictis et faciat quod dicta civitas castri sancti Petri vix ex ipsius culpa incurrisse preteritum debitum cum illud potuisset evadere per se redeundo et veniendo ad obediencia ut est manifestum: id non videatur tale debitum posse imputare dicto Petro quod in nulla culpa fuit cum tibi non esset sed bononiensis. ar. l. quod quis. ff. de reg. iur. et in regula damanum. de regu. iur. lib. vj. C. Jo. de Imola iuris vtriusque doctor.

De verbo. signi. et de usuris. Consilium. x.

- 1 Ad dictio quando inclusivè capiatur.
- 2 Usque dictio/quomodo inclusivè poni dicatur.
- 3 Renunciare iuri questio dicitur qui post lapsum diei actum illi contrarium operatur.
- 4 Contractus fictivus simulatus et in fraudem factus ubi si res minus ad dimidiam insti precij vendatur.

In nomine domini nostri

Iesu Christi etc. In casu pmissio tria videntur in dubium renocari. Primum est vtrum in conventionem seu pmissioe de qua supra dictio ad intelligi debeat inclusivè vel exclusivè. Et an porne rit dictus venditor preteritum dictis emptoribus in festo natiuitatis domini nostri Iesu Christi offerre et sur ipsi nolentibus recipere consignare et deponere. Secundo an supposito sine preiudicio quod intelligi deberet exclusivè et sic non potuisset in dicta die offerri. An saltem dictis emptoribus factum fuerit preiudicium ex eo quod in festo sancti Joannis post diem natiuitatis predictae dicti emptores fecerunt regi coram platea terre sancti Victoris ut veniret ad restituendum ipsi preteritum quod ipsi erant parati restituere possessionem dicte rei et rescire instum venditionis postea cum viderit venditor paratum preteritum restituere noluerit acceptare. Tertio supposito quod possessio predicta valeret tempore venditionis plusquam fuerit vendita. et dicti venditores sint soliti mutare pecunias ad usuras: an dictus preteritus venditoris presumat fuisse fictivum et simulatus in fraudem preteritus pignoris et usurarii. Circa primum vix breuiter domini quod dictio ad intelligat inclusivè per id quod legitur et nota. in. l. ad diem. ff. de ver. obli. cōiuncta glo. ubi per quod promittens dare aliquid ad diem certam debet esse in mora si lapsa sit dicta dies. faciat. l. si. ff.

1. ff. de nantico fenore. Idē vñ dōm si dictū fuisset qđ si dictus vē
 ditōr emprohibus restituisset precium vsq; ad festum natiuitatis
 teneretur dicti emprohibes restituere seu reuendere dictam posses
 sionem. Iq; dictio vsq; poneretur inclusive per id qđ legitur 7 no.
 in. l. qui ante calendas. 7. l. eum qui. §. qui ita stipulatus ante calē
 das. ff. de ver. obli. 7 notauit expresse Bar. in. l. patronus. §. j. in. ff.
 col. vñ. quandoq; dictio vsq; ponitur super tempore. ff. de le. iij.
 Et per predicta videtur quod dictus venditor potuit in dicta
 die offerre dictum precium dictis emprohibibus 7 consequenter eis
 non recipientibus consignare 7 deponere per id quod legitur et
 no. in. l. acceptam. C. de vsu. 7 hec sufficiant de primo. ¶ Circa se
 cundam videtur breuiter dicendum qđ per petitionem seu requi
 sitionem predictam factam post diem natiuitatis ad instantiam
 dictorum emprohibitorum factum sit eius preiudiciū per id qđ legitur et
 no. in. l. post dies 7. l. prece. §. si. ff. de lege commissoria. 7 in. l. ij. C. de
 in. domi. impe. in quibus patet qđ licet p lapsum diei sit alicui ius
 questum tñ si post facit aliquem actum illi contrarium videtur
 renunciare iuri questito per lapsum diei. Et sic in proposito p sup
 pposito sine preiudicio qđ fuisset ius questum dictis emprohibibus
 retinendi dictam possessionem inuito venditore ex eo qđ ante fe
 stum natiuitatis non fuisset facta requisitio per dictum vendito
 rem cum tali iuri videtur renunciatum per dictos emprohibes per
 requisitionem factam postea per ipsos emprohibes licet postea no
 fuerint recipere precium per id quod no. gl. in. d. l. post diem. 7 qđ
 habetur in. l. emilius. ff. de mino. 7 hec sufficiant de scdo. ¶ Circa
 tertium posset instari allegando pro 7 contra. ¶ Nam videtur
 qđ ex quo res valebat triginta flo. vltra precium conuentum. 7 sic
 multo plusquam fuerit vendita quia fuit vendita pro centum. 7 si
 dicti emprohibes erant soliti fenerari ex quo etiam interuenit pa
 ctum de renendendo qđ intelligatur dictus contractus fuisse fi
 cticius 7 simulatus 7 factus in fraudem contractus pignoris et
 vinarum per id qđ legitur 7 no. per gl. in. c. conquestus. de vsuris
 7 per Archi. riiij. q. iij. c. pleriq;. Facit qđ habetur in. c. illo nos. de
 pig. 7 in. c. ad nostrā. de emp. 7 ven. ¶ In contrarium potest alle
 gari quod notat Ly. in. l. iij. C. plus valere quod agitur 7c. 7 Joā.
 and. in. d. c. illo vos. de materia plene dixi in. c. ad nostram de em.
 7 vendi. vnde ad presens non insisto de voluntate partium festi
 nantium ad recessum. ¶ Sed conclude oblationem factam fuisse
 per dictum venditorem infra terminum in promissione seu cōue
 nitione contentū. Et supposito sine iudicio quod nō fuisset facta
 i. terminū dicti emprohibitorum fecerūt sibi preiudiciū per requisitio
 nem per eos factā seu ad eorū instantiā post dictū terminū p ea qđ
 superius sunt dicta. Jo. de imo.

Casus talis est.

Titius paduanus in. Mccccxx. die quarto mensis Septem
 bris precibus 7 instātia Sempronij solēniter obligauit se 7 eius
 bona p instrū publicū vt in eo patet Seio vicētino 7 eius fratri
 bus stipulantibus pro se 7 suis heredibus qđ si 7 inquātū cōtin
 gat dictū Seium 7 eius fratres aliquāter obligari siue p instrū
 publicū vel literā priuatā penes dñm Jo. maurocenū nobilem ve
 netiarū siue apud aliū nomine 7 vice ipsius dñi Jo. stipulantis
 ad preces 7 iussu ipsius Sempronij vel eius legitimi nunci. j. xv.
 dies prime vētuos in quātitate centū ducatorū auri. 7 seu vt sa
 pra in ea quātitate ducatorū centum auri dare 7 soluere ipsi dño
 Joāni mauroceno vsq; ad quatuor menses proxime futuros seu
 alium vteriorē terminū eam quātitatem ducatorum centum sol
 uet 7 numerabit dicto Seio vicētino 7 eius fratribus 7 prout la
 tius in instrū videri poterit. ¶ Post hec cū Seius 7 fratres nō
 potuissent in dicto termino ppter eius breuitatē predicta adim
 plere cum dictus Joannes tūc esset in ciuitate bāsiē Titius pre
 dictus per aliud instrumentū cōfectū suprascripto millesimo die
 xvij. mensis Septembris se obligauit in absentia tamen Sessvicē
 tini 7 fratrum notario publico stipulanti 7 recipiēti stipulatio
 nem predictam nomine pdictorum. verba autem scđi instrumen
 ti sunt hec. In christi noie amē 7c. Millesimo 7c. Titius padua
 nus 7c. cognoscens se pmisisse 7c. ex causa in dicto instrū 7c. put
 in dicto instrūmēto cōtinet 7c. Seius vicētinus 7c. qui terminus
 quindecim dierum finitur hodie per totā presentem diem. xvij.
 Septembris 7 referens se tamen ad primum instrumentū vt ap
 paret in hoc instrū secundo. sequitur in instrū hoc 7 volens pfa
 ctus Titius paduanus dictum terminū. xv. dierum prorogare di
 cto Seio sponte 7 ex certa scientia 7 animo deliberato oī modo
 via 7 forma 7c. prorogauit 7 prorogat mihi notario infra scripto
 stipulanti 7 recipienti vice 7 nomine Seij 7 fratrum 7c. dictū ter
 minum. xv. dierum adhuc per spatium aliorum. xv. dierum prox
 ime venturoz inchoadoz dicto scđo termino hodie 7 finiēdoz
 vsq; ad. xv. dies proxime venturos in quo termino scđo. xv. dierū
 si dictus Seius adimpleret p tēta in dco instrū. idē Titij padua
 nus pmittit adimplere oia p tēta in prio instrū. Apparet denuo
 vñ literē tenor scripte manu dicti Titij paduani die. xvij. septē
 bris dicto Seio. Auisione cōpadre come qđto die o facto progare
 el termine de la charta in che me obligai conditionalmete per al

tri. xv. di del qual termine e rogato Truise nodaro paduano 7c.
 Accidit qđ die. iij. octobris sit obligatio per dictum Seium 7 sol
 uit ad terminum vult seius contra heredes Titij paduani recu
 perare centum opponitur qđ promissio non fuit facta in termino
 illorum vltimorum. xv. dierum 7 sic mandatum seu conditio non
 fuit adimpleta dubitatur de duobus. ¶ Primum an dies qua se
 obligauit Titius paduanus in primo instrumento computetur
 in numero primorum quindecim dierum. ¶ Scđm posito qđ non
 nunquid per illa verba prolata in hoc instrumento cum dicitur
 dictum terminum. xv. dierum adhuc per spatium aliorum quin
 decim dierum proxime venturoz inchoandoz dicto secun
 do termino hodie 7 finiēdoz vsq; ad. xv. dies videntur adhuc
 dati. xv. dies agenti post lapsum integrum primorum. xv. dierū.
 an vero vltimi. xv. dies fuerint prorogati 7 sic an cedant seio. xv.
 dies integri vel. xxvij. vel. xxix.

De verbo. obli. 7 si quis cautio.

Consilium. xi.

- 1 ¶ Prorogatio cum eadem qualitate fieri debet.
- 2 Dies termini in termino non annumeratur.

In nomine domini nostri

Jesu christi amen. ¶ In casu premissio visis 7 ponder
 ratis que narrantur in pūcto 7 copia dictorum instru
 mentorum ac etiam copia litere de qua sit mentio in puncto. Et
 presupposito prout in facto mihi est assertum qđ dictus seius nul
 lam habuit notitiam de prorogatione nisi per literam predictam
 vigore cuius litere se obligauit die quarta octobr. ad soluendum
 in certo termino 7 elapso termino habuit necesse facere solutionē
 de dictis centum ducatis 7 die quarta septemb. in. Mccccxx. ie
 30 titius paduanus se obligauit conditionaliter dicto seio vicē
 tino si. j. xv. dies proxime vētuos obligaret se in quantitate cen
 tum ducatorum 7c. vt. s. dicitur in punctis visis etiam ac ponder
 ratis que superius consulta sunt per eximium doctorem dominū
 Jacobū videretur prima facie dicendus qđ dictus seius nō possit
 recuperare ab heredibus dicti titij dictos centum ducatos ex eo
 quia dictus titius se dicto seio obligauit conditionaliter si infra
 certum terminum seius se alteri obligaret vt patet ex tenore primi
 instrumenti. ¶ Et licet terminus fuerit prorogatus fuit prorogatus
 cum eadem conditione cum prorogatio intelligatur fieri cum ea
 dem qualitate per id quod legitur 7 notatur in. l. si manente. ff. de
 precario. 7 in. c. p. 7. g. de offi. delega. faciat qđ le. 7 no. in. l. labeo. §.
 si. ff. de arbitris. ¶ Et ideo si conditio non fuit impleta. j. termi
 num non videtur obligatus dictus titius nec eius heredes per
 id quod le. 7 no. in. l. cedere diem. ff. de ver. sig. 7 in. l. diligenter. ff.
 manda. non videtur autem se obligasse. j. terminum prorogatum
 cum inciperet die. xvij. septembris: vt apparet ex tenore instrumē
 ti prorogationis 7 sic finiebatur terminus. xv. dierum incipiendo
 in dicta die in die secunda octobris. cum enim de expressa mente
 prorogantis appareat ex tenore instrumenti prorogationis non
 videtur esse locus coniecturis: per id quod legitur 7 notatur in
 l. continuus. §. cum ita. ff. de verborum obligatione. Et ideo cum
 se obligauerit die quarta octobris videtur se obligasse vltra ter
 minum 7 sic non videtur euenisse conditio. ¶ Nec conseruata vide
 tur fuisse forma mandati ideo videtur quod dictus seius non pos
 sit agere contra heredes titij. ¶ In contrarium videtur veris
 tas ex eo potissime quia dictus titius obligauit se die quarta
 septembris dicto seio si ipse seius obligaret se infra quindecim
 dies venturos. vnde certum est quod terminus dictorum quin
 decim dierum incipiebat post diem quartam septembris quia
 dies termini non computatur in termino vt legitur 7 notatur in
 l. j. ff. si quis caut. 7 ibi Jaco. butrica. 7 Barto. faciat. l. eum qui ca
 lendis. §. plane. ff. de verbo. obligatio. 7 sic primus terminus inci
 piebat in quinta die septembris 7 finiebatur in die. xix. completa
 eiusdem mens. 7 sic verisimiliter putauit 7 debuit putare dictus
 seius ex quo sic erat de iure argu. l. leges sacratissime. C. de legibus
 Et per hoc potest inferri quod cum dictus seius non fuerit p sēns
 instrumento prorogationis nec habuerit eius notitiam aliter quā
 per literas sibi transmissas in qua in effectu continebatur quod
 ipse titius prorogauerat terminum quindecim dierum ad alios
 quindecim dies verisimiliter putauit 7 putare debuit quod post
 dictos quindecim dies primos haberet alios quindecim dies vir
 tute prorogationis. Et quod sic illi alij quindecim dies incipe
 rent post decimam nonam diem Septembris. Et sic in die vigesi
 ma eiusdem mensis 7 finietur in quarta die Octobris futuri.
 ¶ Et ideo iustam causam habuit credendi se satisfacere termi
 no prorogato faciendo promissionem in die quarta Octobris ex
 quo aliter non erat facta sibi expressa 7 specifica notitia de forma
 prorogationis. ideo debet posse agere contra heredes dicti Ti
 tij ex quo habuit iustam causam putandi se posse obligare
 in dicta die quarta. Octobris et consequenter si soluit vigo
 re obligationis per eum facte in die predicta debet posse re

cuperare ab heredibus Titij imputet em ipse Titius quare non auisauit dictum Seyum specificice qñ terminus. xv. dierum prorogatorum incipiebat die. xvij. Septembris. Non enim debuit hoc diuinare ipse Seius. facit. l. fideiussor. §. j. ff. mandati. sed potius debuit putare se posse obligare in die predicta: quia erat vltima dies termini secundorum. xv. dierum prorogatorum intelligendo quod incepissent post primos finitos prout putare verisimiliter debuit ex quo aliter non habuit notitiam de specifica forma prorogationis sed solum habuit notitiam per literam titij simpliciter terminum. xv. dierum fuisse prorogatum ad alios. xv. dies. Et ideo cum habuerit iustam causam ignorandi specificam formam prorogationis. facit. l. finali. ff. pro suo. et se obligauit in die quam verisimiliter putauit et putare debuit esse de termino prorogato prout patere potest ex superius dictis ideo debet posse recuperare et recuperare dictos centum ducatos argumen. eorum que habentur in dicta lege si fideiussor. §. primo et secundo. ff. mandati. Et per predicta satis patere potest responsio ad contraria Joan. de imola.

De re militari et fideiussoribus. Consilium. xij.

- 1 Argumentatio a sufficienti partium enumeratione licita.
- 2 Verba dici consueta. et qui in fine sue firme licentiat.
- 3 Licentia semel data non potest honeste reuocari.
- 4 Principali liberato liberabitur fideiussor.
- 5 Pene sunt restringende. et in penis interpretatio fiet pro reo.

In nomine domini nostri

Jesu christi etc. Causa quodam instrumento fideiussionis facte per magnificum Capitaneum Battamelatam et magnifico capitaneo Petro de nauarino pro Perino de placencia homine armigero. Et visis attestatiõibus receptis ad instantiam et petitionem dicti Battamelate. illud in dubiis reuocatur an pro parte dicti Petri de nauarino possit aliqua pena peti et precipue quantitas ducatorum ducentorum quinquaginta auri. Et breuiter videtur dicendum quod non pro cuius declaratione est aduertendum quod dictus Perinus promisit principaliter duo dicto Petro de nauarino primum est quia promisit dicto Petro per unum annum tunc proxime futurum dicto Petro fideliter et legaliter ac sollicitate seruire. Secundum tuit quia promisit idem Perinus dicto Petro quod durante dicto anno et eo expleto non discederet sine expressa licentia et voluntate dicti Petri. Et predicta promisit seruare sub pena ducatorum quingentorum auri pro cuius pene medietate fideiussit idem magnificus vir Battamelata. Et pro alia medietate magnificus vir Ludouicus de michelocis. Aut ergo dicitur dimidiam dicte pene quingentorum ducatorum auri peti posse a dicto Battamelata ex eo quia dictus Perinus non seruauerit primum principaliter per eum promissum. aut ex eo quia non seruauit secundum aut ex eo quia neutrum seruauit. Alij enim casus non possunt considerari. Sed neutrum predictorum videtur dici posse attentis attestatiõibus receptis ad instantiam et petitionem procuratoris dicti Battamelate vt inferius deducetur: ergo videtur quod medietas prefate pene quingentorum ducatorum nullatenus peti possit a prefato Battamelata cum licita sit argumentatio a sufficienti partium enumeratione vt legitur et notatur in l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui iur. et l. obligationum fere. §. plz. ff. de act. et obl. Quod autem non possit peti ex eo quod dicitur Perinus non seruauerit primum principale promissum satis apparere potest ex attestatiõibus predictis. Nam primus testis videlicet Antonius christo fori expresse deponit quod Perinus firmam eidem Petro promissam expleuit et cum ipso stetit tempore quo debuit prout dictus Perinus eidem promiserat. et plus etiam dicit videlicet quod vltra dictam formam seruauit dicto Petro per duos menses in hoc etiam concordat secundus testis videlicet villanellus titij. Nam expresse dicit quod dictus Perinus firmam dicto Petro promissam expleuit et cum dicto Petro stetit tempore quo debuit prout idem Perinus dicto Petro promiserat. et quod dictus Perinus seruauit vltra predictam firmam dicto Petro per duos menses. et in predictis etiam concordat tertius testis videlicet Laurentius christo fori vt ex eius attestatiõibus expresse apparet. et quod seruauerit dictus Perinus dicto Petro vsque ad finem decem firme et steterit cum dicto Petro dicta firma finita per plures dies deponit Salameschia quartus testis vt patet ex tenore sue attestatiõis. Et cum Salameschia et concordat quintus testis videlicet Jo. de rata. Et ex predictis clare patet quod ex primo capite non potest peti dicta pena attento quod per attestatiões predictas apparet probatum esse dictum Perinum seruasse promissam per eum quo ad primum principaliter promissam quod autem etiam ex secundo capite et vigore secunde promissionis principaliter facte per dictum Perinum dicto Petro peti non possit dicta pena similiter patere potest ex attestatiõibus predictis

et precipue ex primis tribus. Nam dicit Antonius primus testis quod dum esset homo armiger vt socius dicti Petri de nauarino vidit et presens fuit quando dictus Petrus de nauarino concessit licentiam Perino de placencia vt in capite sue firme possit se aptare et familiam suam cum quocumque capitaneo cõe vel persona prout sibi placuerit. et aduertendum quod illa verba in persona firme intelliguntur. i. in si. sue firme attento cõi vsu loquendi. Nam quoniam quis vult dare licentiam alicui in si. sue firme cõsuevit dici vulgari sermone: Jo te do licentiam che in chao de la tua firma tu te posse acõsare cõ chi te placera. et dicta verba in chao de la tua firma intelliguntur liberorum. §. quod tamen cassius. ff. de le. iij. Cum Antonio etiam concordat villanellus et similiter Laurentius vt patet ex eorum attestatiõibus et ideo non potest dictus Perinus dici recessisse a dicto Petro sine ei licentia si recessit finita. firma quã habebat cum dicto Petro prout fecit quod vt superius dictum est compleuit dictam firmam suam dictus Perinus cum dicto Petro et et vltra tempus firme finitum stetit cum dicto Petro vt patet per testes et ex his que dixi circa primum articulum. et ideo virtute licentie sibi date per dictum Perinum potuit se firmare dictus Perinus absque aliqua pena post tempus dicta firme completum cum commune flo. Et ex quo semel dicta licentia fuit data dicto Perino non videtur quod potuerit postea reuocari per id quod legitur et notatur in regula quod semel de re. in. li. vi. faciat quod habetur in. l. sicut. C. de ac. et ob. Et ex predictis patere potest quod et ex secundo capite seu vigore secunde promissionis non potest aliqua pena peti a dicto Battamelato viro Battamelata cum nec et peti posset a dicto Perino. Pro predictis etiam faciat quod dictus Petrus de nauarino antequam finiret tempus firme dicti perini accepit dictos equos et arma et bona ipsius perini. et fuerunt estimata de communi concordia dictorum petri et perini per dominum Joannem vngberum et Salameschiam et duos alios ascendere ad quantitatem debitam per dictum perinum dicto petro vt probatur ex attestatiõibus Salameschie et Joannis de zara. et sic vult dictus Petrus res predictas voluisse habere in solutum per quantitatem sibi debita a dicto perino et per hunc fuit sibi satisfactum per id quod legitur et notatur in. l. et eleganter. in prin. ff. de pi. ac. et in. l. si predictum. C. de eui. et sic liberatus fuit a dicto Petro idem perinus vt patet ex his que habentur in iuribus preallegatis. Et per hoc et sequitur quod dictus Battamelata fuit liberatus a dicto petro quod liberato principali liberatur et fideiussor per id quod legitur et no. in. l. fideiussor. in prin. ff. de fideiussoribus. faciat de reg. iur. accessorium li. vi. et ff. de excep. l. omnes. vbi exceptio competens principali competit etiam fideiussori. Et ideo licet postea idem perinus se nouiter colligauerit dicto Petro nouum pactum faciendo vt dicunt per predicti duo testes videlicet salameschia et Joannes pro dicta noua obligatione non fuit obligatus Battamelata qui semel intelligebatur fuisse liberatus per satisfactionem factam dicto Petro cum in noua obligatione non appareat interuenisse consensum dicti Battamelate per id quod legitur et no. in. l. item queritur. §. qui impleto. ff. loc. et in. l. cum hermes. C. loc. Et ex predictis concludendum vult dictum magnificum virum Battamelatam ad nullam penam conueniri posse occasione fideiussionis facte per eum pro dicto perino dicto Petro per ea que superius sunt dicta. Et pro predictis faciat quod pene sunt restringende de pe. di. j. §. pene. et ff. de penis. l. si pnes. et l. interpretatiõne. et in dubio in penis fienda est interpretatiõ pro reo per ea que habentur in dictis iuribus et in regula in penis. de reg. iur. li. vi. Jo. de Imo.

De iure dotium et de usufructu. Consilium. xij.

- 1 Pactum super vna re factum in alia non preiudicabit.
- 2 Conuentio partium et equalitas inter ipsas seruanda.
- 3 Precedentia sequentium declaratiua.
- 4 Dominium non transfertur ex conuentione nisi res ipsa tradatur.
- 5 Dominus et usufructuarius simul et semel nemo esse potest.
- 6 Electio erit debitoris in materia contractuum si fuerit.

In nomine domini nostri

Jesu christi etc. Causa quodam instrumento inito inter duas filias quodam chechi de nauarijs cõtatis Imole ex vna parte et Benuenutij quodam aduzali de nauarijs de ladeichio cõmunitatis predictæ in. addeccij. sub die. xx. Januarij manu sergentilini quodam marci de nauarijs de ladeichio cõtatis predictæ notarij publici dubitatur an dicta. d. gilia intelligatur predictum instrum fecisse sibi preiudicium in dotibus suis. Et aduertendum quod clarum est quod non inquantum ipsa fecit finem et remissionem et ab solutionem de omni illo ad quod dictus Benuenutus obligatus erat vigore et occasione hereditatis chechi patris dicte. d. gilie et et vigore et occasione hereditatis Tonij fratris dicte Bilie. Nam pactum factum super vna re non preiudicat in alia. l. si vnus. §. an oia. ff. de pact. Sed dubium esse potest inquantum dictus Benuenutus per se et suos heredes voluit et promisit dicte dñe Bilie pñti et stipulanti quod

toto tempore ipsius vite cōdicando omnes alios vsufructus suo
 rum bonorum cū dicto Benvenuto z suis heredibus sit z esse de
 beat domina z vsufructuaria vna cū dicto Benvenuto donec vi
 berit de bonis ipsius Benvenuti z domine Silie. z e converso Be
 nventus dictus sit z esse debeat dominus z vsufructuarius cōdicā
 do cū dicta domina Silia omnes vsufructus omnium suorum bo
 norum. An vigore dicte conventionis quesitum sit aliqd ius ipsi
 Benvenuto z suis heredibus in bonis dotalibus dicte domine
 Silie. Et prima facie videretur dicendum qd sic qz presuppo
 nitur in facto qd donec vivit idem Benvenutus cōdicavit vsufru
 ctum suorum bonorum dicte. d. Silie z simul steterunt z sic adim
 ptisse videtur ex parte sua z per consequens videtur quod ques
 itum sit ius in bonis dicte. d. Silie z cum conventio partium sit ser
 vanda. l. i. §. si conveniat. ff. de positi. z. l. contractus. ff. de regu. iur.
 Sed advertendum qd dictum fuit qd dictus Benvenutus cō
 municando cum dicta domina Silia omnes vsufructus suorum
 bonorum sit z esse debeat dominus z vsufructuarius. qd videtur
 intelligendum. s. vna cum dicta domina Silia vt sic equalitas in
 ter eos servetur ar. l. i. C. de fructibus z lit. expen. z. de arbi. l. si cū
 dies. §. pe. et. l. si. ff. de acceptila. Et quia per precedentia declarā
 tur sequentia z e contra. l. si servus plurium. §. si. cum. l. seq. ff. de
 leg. i. Et modo videndum est de virtute dicte conventionis z bre
 viter videtur dicendum qd ex sola dicta conventionione si non inter
 venit traditio non fuit translatum dominium neqz constitutus
 vsufructus per id quod legitur z no. in. l. traditionibus. C. de pa
 ctis. z. ff. de vsufu. l. iij. §. dare z sic sola obligatio fuisse orta hinc
 inde vt communicando secundum formam conventionis teneat
 alteri dare dominium z vsufructum z cum autem copula po
 natur inter incompatibilia quia non potest esse quis dominus z
 vsufructuarius. l. si titio. ff. de vsufu. le. resoluitur copula in disti
 ctam vt ibi patet. Et ideo cum sumus in contractibus videtur
 qd electio sit debitoris. l. plerunqz. in fi. ff. de iure do. z de regu. iur.
 in alternatis. li. vj. z sic electio est z fuit ipsius domine z potest
 potuit eligere dare vsufructum prout vt fecisse dicto Benne
 vno habitando secum z communicando fructus suorum bono
 rum qui vsufructus videtur extinctus morte ipsius Benvenuti
 in. de vsufu. §. finitur. faciat. ff. de vsufu. l. titio cum morietur.
 Et sic ex predictis videtur concludendum qd ex quo mortuus
 est dictus Benvenutus dicta domina Silia possit de dote sua di
 sponere iuxta libitum per ea que superius sunt dicta. Joannes
 de Imola.

Casus talis est.

Inter ser franciscum quoddam domini Jacobi de capucis in vna
 parte z dominum Antonium de cartaneis ex alia confectum fuit
 quoddam instrumentum in. adcccxxij. de mense septembis in
 quo in effectu continetur quod dum questio esset inter dictū fran
 ciscum ex vna parte z dictum dominum Antonium ex alia sup
 quadam domo in qua habitabat dictus. d. Antonius z de qua sit
 mentio in dicto instrumento quam dicebat dictus franciscus ad
 se spectare z e contra dominus Antonius hoc negabat z dicebat
 ad se dominum Antonium spectare deuenere ad talem cōposi
 tionem z transactionem per annum ante confectionem dicti in
 strumēti prout dicte partes confesse fuerūt quia dictus dominus
 Antonius promisit dare z soluere dicto ser francisco li. centū bo
 non. pro omnibus iuribus sibi competentibus in dicta domo taz
 iure hereditario dñi Jacobi ei' patris quā iure hereditario dñe
 Lucretie eius matris. Et pro quibuscūqz iuribus sibi in dicta do
 mo quolibet cōpetentibus z versa vice dictus franciscus suo no
 mine proprio z vt eius heres z hereditario nomine dicti. d. Jaco
 bi sui patris z dicte domine lucretie eius matris per se z suos he
 redes promisit solēniter dicto domino Antonio pro se z suis he
 redibus stipulantis renūciare oibus iuribus sibi in dicto domo z
 qualibet eius parte cōpetētibus z cōpetituris z de legitima defen
 sione pro suo dato z facto dictis modis z noibus pmittere z quō
 dictus franciscus volēs dicte cōpositioni z transactioni cōcludere
 z sine dare z ad executionē mandare per se z suos heredes z fessus
 fuit habuisse z recepisse a dicto domino Antonio li. centū in pecu
 nia numerata ren uncians exceptioni non habite nō numerate z
 non recepte dicte quātitatatis pecunie vigore dicte transactionis z
 cōpositionis. z ideo renunciauit dicto domino Antonio p'senti z
 stipulati pro se z suis heredibus oibus iuribus z actionibus sibi
 quolibet cōpetētibus z cōpetituris in dicta domo z qualibet ei'
 parte z de cetero non molestare per se vel alium dictā domum vel
 aliquā eius partem dicto domino Antonio vel suis heredibus sz
 potius ipsam defendere autorizare z disbrigare a quocūqz oibus
 suis sumptibus z expēsis tam in proprietate qm in possessione pro
 suo z dictorum domini Jacobi z domine lucretie sue matris da
 torfacto. Et demum dictus franciscus lz maior esset. xv. annis
 ad robur omnium predictorum iuravit corporaliter ad sancta del
 euangelia manibus tactis scripturis predicta omnia z singula
 vera esse z fuisse z ea perpetuo rata habere tenere z obseruare z in
 nullo p' facere vel venire p se vel aliū aliqua rōne causa vel ingenio

de iure vel de facto sub pena perjurii promittens etiam ac iurans
 a dicto iuramento non petere absolutionem nec absolui a dicto iu
 ramento. Casus contingit qd post mortem dicti Antonij di
 ctus ser franciscus mouet questionem filijs z heredibus dicti do
 mini Antonij de domo supradicta dicens illam ad se spectare he
 reditario nomine dicti domini Jacobi patris sui quem dicit di
 ctam domum emisse pro quadringentis quinquaginta li. bonon.
 Et dicit instrumentum compositionis z transactionis per eū
 factum cum dicto dño Antonio de quo supra fit mentio non ha
 bere sibi obstare qz asserit se deceptum vltra dimidiam iusti precij
 cum dicta domus fuerit empta per eius patrem pro quadringen
 tis quinquaginta li. bonon. z tñ ipse non recepit nisi centū. ecōtra
 dicit qd imo habet obstare precipue propter iuramentum per eum
 prestitum. modo queritur quid iuris.

De rescin. ven. z de iureiu. Consilium. xiiij.

- 1 Lex secunda. C. de rescinden. vendi. locum non habet in trans
 actione.
- 2 Maior iurans se non venturum contra: si tandem se deceptū dice
 rit non audietur.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. In casu premissio videretur prima facie
 dicendum franciscum audiendum per ea que habetur
 in. l. ij. C. de rescin. ven. z in. c. cum dilecti z. c. pe. de emp. z venditio
 ne. C. In contrarium videtur dicendum z primo qz sim aliquozū
 opi. d. l. ij. non videtur haber e locum in transactione per id qd le
 gitur z no. in. l. lucius. §. si. ff. ad treb. de quo tamen dicendum est
 prout ibi consuevit dici. Et secundo z fortius quia vbi maior ven
 dens rem aliquam iurat non contrāuenire nō debet audiri si post
 ea velit dicere se deceptum vltra dimidiam iusti precij vt est gloss.
 quam communiter sequuntur doc. in. l. ij. C. de rescin. vend. z in. c.
 pe. de emp. z ven. imo tunc veniens contra iuramentum videtur
 periurus z non videtur audiendus per id qd legitur z no. in. l. si
 quis maior. C. de transac. z q bec est communis opi. videlicet qd
 maior iurans non contrāuenire non potest dicere z allegare se de
 ceptum vltra dimidiam iusti precij vt patet ex his que leguntur z
 notat in dicta. l. ij. z in. d. ca. tum causa z in iudicando z consulens
 do a communi opinione non est recedendum per id quod legitur
 z no. per Jac. but. in. l. j. C. qui pro lua iuris. z per Bar. in. l. si. C. de
 pena iudicis. z per Joan. and. in. c. j. de constitutio. Ideo vltorius
 super hoc non insisto. Sed concludo dictum ser franciscum
 audiendum non esse obstante iuramento per eum prestito z ei ob
 stare exceptionem perjurii per ea que superius sunt dicta. Joannes
 de Imola.

Casus talis est.

Guido de vbaldis dedit Joanni thuris ex causa mutui li. cē
 tum quinquaginta deinde ad paucos dies Joannes fregit z fu
 git cum esset extra ciuitatem venit ad compositionem cū credito
 ribus suis z multi dimiserunt sibi quartam partem aliqui medie
 tatem aliqui plus z quilibet creditor scripsit in quadā charta p
 pria manu pactum z conuentionem factam cum dicto Joanne
 Guido vero fecit pactum z dimisit eidem Joanni debitori qcqd
 debebat habere ab eo pro lib. xv. z scripsit in charta in qua scripse
 runt alij hoc modo videlicet. adcccxxv. adi. xj. de nouēbre io gui
 do deglinbaldini creditore di Gioanni del thura del fregnano
 mi sono composto z acordato cum lui per casione de la impossibi
 lita de sua per lib. xv. de bolognini cioe per miser lo giudice p tut
 to quello che io debio hauere da lui equali denari debito hauere
 da lui fra sei mesi proximi commenciando comme de sopra e scri
 pto e pagato cheme hauera lo assolno generalmente de tutto qllo
 che io douessi hauere da lui e per chj a reza de cio io Guido me so
 no sotto scripto de mia propria mano de lano e del mese sopra scri
 pto. Ciste Joannes nunq soluit z Guido iam per bienniū de
 cessit heredes ipsius volunt petere totam quantitatem videlicet
 lib. centum quinquaginta queritur nunquid possit necne.

De pactis. de solutionibus z libe. Consilium. xv.

- 1 Fidem frangenti fides frangatur.
- 2 Ius conditionis adimplende quando ad heredem transeat.
- 3 Adora vltorius non purgatur si solutio vltra diem prefixam pro
 rogatur.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. In casu premissio videtur breuiter
 dicendum quod dicti heredes possunt petere dicta
 centum quinquaginta quia dicta conuentio facta per dictum
 guidonem cum dicto Joanne fuit facta pro libro quindecim.
 quas debebat habere a dicto Joanne dictus guido infra sex
 menses proxime tunc secuturos. Cum ergo non fuerit

facta solutio dicto Suidoni per dictum Joānem infra dictū ter-
minū vñ q̄ non possit se tueri dicta conventionē per id quod legi-
tur 7 no. in. l. cū personas. C. de pactis. 7 in. c. peruenit. el secundo
1 de iureiur. 7 non enim debet dici seruandam esse conventionem
dicto Jo. ex quo ipse econtra non seruauit q̄ ipse promiserat per
ea que habentur in iuribus preallegatis. Et pro hoc etiam fa-
ciat quia dictus Suido voluit dictum Joānem fore absolutus
ab eo q̄ debebat demum cum soluisset dictam quantitatem. xv.
lib. Et sic ex quo non soluit videtur voluisse a contrario sensu
q̄ daret pristina obligatio. faciat quod legitur 7 no. in. l. apud an-
tiquos. C. de furtis. 7 in. l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius cui manda-
est iurisdī. Nec ob. si dicatur q̄ si petat dicta quātitas a dicto
Joanne per heredes dicti Suidonis. videtur q̄ dictus Joānes
poterit purgare moram añ lit. conte. per id q̄ legitur 7 no. in. l. si
ue apud acta. 7 l. si quis maior. C. de transac. quia responderi po-
test q̄ illud verū qñ voluisset purgare infra modicū tēp̄ sic ma-
gnū tēpus est elapsū q̄ biennū 7 vltra post dictum terminū 7
sic purgari non potest per id quod legitur 7 no. in. l. si ita quis. §.
scia. ff. de verb. obli. in. tex. 7 gl. 7 per Bar. in. l. si insulam. in. secun-
da oppositione. 7 in. vl. col. circa finem eo. titu. q̄ ex quo mortuus
est dictus Suido non videtur posse purgare moram quia illa
verba epagado chegilara. videntur fuisse prolata in vi ablatiui
absoluti. Et sic in effectu ita videtur dixisse 7 facta solutione
dictorum denariorum ego absoluo eum generaliter de eo quod
ab ipso habere deberem. constat autem quod ablatiui absoluti re-
soluantur in conditionem vt legitur 7 no. in. l. a testatore. ff. de cō-
di. 7 demon. 7 in. l. euict. agris. ff. de vsur. 7 sic est sensus 7 si solue-
ri dictam quantitatem ego absoluo eum generaliter de eo quod
ab ipso habere debeo. cum ergo conditio predicta non fuerit im-
pleta vno dicto Suidone non videtur quod postea possit imple-
ri per id quod legitur 7 no. in. l. qui rome. §. augerius. ff. de verb.
obli. Sed certe hoc non videtur bene dictum: quia secundum
hoc sequeretur quod si infra sex menses fuisset mortuus Suido
2 nō potuisset fieri solutio heredib⁹ q̄ nō vñ dicēdū. 7 Preterea qñ
ille qui ex implemento cōditionis future obligat p̄cipit aliqd vt
obligetur trāsit ins implēdi conditionem ad heredem tā ex par-
te implentis quam cui impletur vt legitur 7 nota. per Barto. in.
l. si decem cum petiero. ff. de verbo. oblig. faciat quod habetur in
3 l. j. C. de pac. inter emp. Sed melior ratio quia hic ex solutio-
ne partis debiti nil censetur adesse vt no. Bart. in. l. si intra. ff. de
pactis. ideo si infra diem prefixam non est facta solutio videtur
q̄ non possit vltius mora purgari per ea que habentur in. d. l.
si intra. a contrario sensu. sed certe ibi hoc nō dicitur. Ideo vi-
detur q̄ intelligi debeat secundum nota. in. d. l. sine. 7 in. l. si quis
maior potest dicere moram non posse purgari quia lapsus est ma-
gnū tempus. Jo. de Imo.

De acqui. posses. 7 de acqui. hered. Consilium. xvi.

- 1 Occupare rem ab alio possessam auctoritate propria nemini permittitur.
- 2 Possessio sine apprehensione corporali de lege communi non acquiritur.
- 3 Possessio civilis facit vt quis propria auctoritate possessionē possit apprehendere.
- 4 Statutū a iure communi exorbitans sic limitatur vt nemo quid damni patiat.

In nomine domini nostri

Iesu christi &c. Cū is casu transmissio 7 habens que
in eo narrantur ac etiam tenore instrumenti confessio-
nis facte per ser Jacobum de rodulhis de imola patrem domine
Dorothee vxoris egregij legum doctoris domini Fortiboni de
fortibonis de cesena. Nec non etiam copia statuti positi sub rubri-
ca quod possessio persone defuncte in heredes intelligatur conti-
nuata absq̄ corporali apprehensione quia dicta domina Doro-
thea visa confessione predicta putās sibi licere apprehendere cor-
poralem possessionem bonorum maternoꝝ domine videlicet
Hille olim eius matris 7 olim vxoris dicti ser Jacobi propria
auctoritate sine iudicis aut nutricis filioꝝ pupilloꝝ dicti ser
Jacobi auctoritate apprehendit dictam corporalem possessionem
1 dictoꝝ bonoꝝ. Queritur an id facere potuerit. Et breui-
ter videretur dicendum q̄ non sed potius ceciderit a iure suo cū
nemini sit licitum propria auctoritate occupare rem ab alio posses-
sam 7 si hoc facit videtur quod cadat a iure suo per id quod legi-
tur 7 notatur in. l. si quis in tantam. C. vnde vi. Si igitur appre-
hensa fuerit possessio dictoꝝ bonoꝝ per tutricem vel aliuꝝ de
mandato nutricis noie pupilloꝝ videtur quod non fuit licitum
per dictā dominā Dorotheam vel aliuꝝ de eius mādato posses-
sionem dictoꝝ bonoꝝ apprehendere per dictā. l. si quis. idē vi-
detur dicendū si nō fuerat apprehensa possessio per dictos pupil-
los vel aliuꝝ eius nomine attenda dispositione statuti de qua su-

pra cum per dictū statutū expresse disponatur q̄ in heredes vel
successores defuncti quoscunq̄ ex testamento vel ab intestato ipso
iure auctoritate dicti statuti per solam hereditatis agnitionē seu
apprehensionem absque alia corporali possessione intelligatur esse
2 translatā possessio 7 quod heres per solam agnitionem heredita-
tis sic 7 intelligatur esse dominus 7 possessor. Licet enim heredita-
communi sine corporali apprehensione non acquiratur de iure
vt legitur 7 notatur in. l. cum heredes. ff. de acqui. po. tamen secus
videtur vigore dicti statuti prefati cum statutum in loco vbiviget
babeat vim legis vt legitur 7 notatur in. l. omnes populi. ff. de iur.
sti. 7 iur. 7 in. §. ius autem civile. insti. de iusti. 7 iur. In contra-
lam matrem dicte domine Dorothee vt dicitur in casu. Et etiam
patet ex confessione facta per dictū ser Jacobum 7 per consequēs
eis mortua dicta domina Hille successit dicta domina Dorothea
filia dicte domine Hille per id q̄ legitur 7 notatur in. aut. succes-
sio. C. de suis 7 legi. heredibus 7 sic dictus ser Jacobus pater di-
cte domine Dorothee habuit solum vsufructum: dicta autē do-
mina Dorothea habuit proprietatem per id quod legitur autē do-
tur in. l. j. C. de bonis maternis. faciat quod habetur in. l. cū opor-
tet. C. de bon. que liber. Et per consequens dictus ser Jacobus
habuit naturalem possessionem ratione vsufruct. 7 dicta domina
Dorothea habuit civilem possessionem ratione proprietatis vt
expresse notauit glo. in. l. possessio. §. j. de acquirenda possessio. per
mortem autem dicti ser Jacobi finitus fuit vsufructus. institut.
3 de vsufr. §. finitur. Ideo videtur quod vigore civilis possessionis
quam habebat dicta domina Dorothea potuit propria auctori-
te intrare possessionem dictoꝝ bonoꝝ 7 illorum possessionē
apprehendere per id quod legitur 7 notatur in. l. clam possidere.
§. fina. ff. de acquirenda possessione. 7 in capitulo olim causam. de
restitutio. spoliato. Et per id quod notat Barto. in. l. iii. C. de pi-
gno. in. secunda principali questione 7 in quarta versicu. 7 predi-
cta. 7 versicu. distingue. Et circa finem dicte quarte questionis
versicu. sed pone. 7 hoc videtur clarum de iure communi per pre-
allegata. l. clam possidere. in. §. fina. cum alijs superius allegatis.
4 Nec habet obstare statutum preallegatum quia predictum
statutum est exorbitans a iure communi vt patet ex his que habē-
tur in dicta lege cum heredes. Ideo debet restringi 7 limitari ne
quis damni indebite patiat per id quod legitur 7 notatur in.
l. j. C. de nora. 7 in. l. omnes populi in. vi. principali questione per
Barto. ff. de iustitia 7 iure. 7 per consequens debet intelligi quā-
do alius non erat qui haberet civilem possessionem vt erat in ca-
su proposito quia erat dicta. d. Dorothea vnde non est verisimile
quod statutum voluerit in dicto casu quod possessio naturalis q̄
erat penes defunctum ratione iuris vsufructus quod per ipsius
mortem extinguebatur transfret in heredes cum id non fuisset ra-
tionabile ex quo ius vsufructus non transibat ad heredes. faciat
quod habetur in. l. stipulatio ista. §. si quis ita. ff. de verbo. obliga-
tio. preterea presupposito sine preiudicio quod vigore dicti statuti
ti dicti pupilli heredes fuissent possessores tamen cum defunctus
solam naturalem habuisset sola naturalis foret in eos translata
vnde sicut si finitus fuisset vsufructus in vita ipsius ser Jacobi li-
citur fuisset vigore civilis propria auctoritate apprehendere pos-
sionem per dictam. l. clam possidere. §. fina. 7 per ea que habentur
in dicto. c. olim. 7 in. d. l. in. C. de pignori. ita videtur quod ex
quo per mortem dicti ser Jacobi finitus fuit vsufructus fuit li-
citur dicte domine Dorothee propria auctoritate apprehendere
possessionem dictoꝝ bonoꝝ non obstante possessione dicto-
rum pupilloꝝ per preallegatā. l. clam possidere. §. fina. 7 per ea
que le. 7 not. in iuribus preallega. Et ex predictis etiam patere
potest reponso ad allegata in contrarium quia procederent vbi
dicta domina Dorothea non habuisset civilem possessionem cu-
ius vigore propria auctoritate fuisset sibi licitum intrare possessio-
nem cuius contrarium fuit 7 est in casu premissis per ea que super-
ius sunt dicta. Et ex predictis etiam concludendū videtur q̄
licitum fuit dicte domine Dorothee apprehendere possessionē di-
ctoꝝ bonoꝝ propria auctoritate nec per hoc cadit a iure suo.
Pro quo etiam bene facit quia non videtur interesse dictoꝝ
pupilloꝝ dictam possessionem sic fuisse apprehensam cum ten-
neantur libere absq̄ aliquo litigio vel contradictione dicta bo-
na dimittere 7 relaxare dicte domine Dorothee. vt patet ex his q̄
continentur in instrumento confessionis ideo dicti pupilli audi-
ri non debent contra dictam dominam Dorotheam per id quod
habetur in. l. prima. ff. de appellatio. canonizata secunda questio-
ne sexta. non solent. 7 per id quod notauit gloss. in. l. nisi hoc actū
ff. de pactis. 7 quod notauit Ange. in. l. decem. ff. de verbo. oblig.
Joan. de Imo.

De publica. de vectigalibus 7 commissis. Consilium. xvii.

- 1 Datum pro contractu societatis quando sit soluendum.
- 2 Datum non soluitur nisi publicum instrumentum conficiatur.

Contractus in instrumento contentus ab infro est distinctus.

IN nomine domini nostri

Jesu christi etc. In causa que vertitur et versa est inter datarios civitatis Arimini ex vna parte et heredes quondam Pauli Lazarini et dñm Nicholaum filium quondam dicti Lazarini seu habentes causam a dicto domino Nicholao ex alia occasione datij registri petiti per dictos datarios occasione contractus societatis omnium bonorum que di fuisse inita inter dictum Paulum et dictum dñm Nicholaum prout di esse probatū per testes qui fuerunt recepti coram arbitro ad instantiam dicti dñi Nicolai viso puncto transmissio et narratis in eo illud potissime in dubium reuocatur. Et in visis prouisionibus registri civitatis Arimini debeat solui datum de dicto contractu societatis. Et breuiter videtur dicendum q non quia si bene ponderentur dicte prouisiones: primo ponunt quando debeat solui datum de contractu siue fuit instrumentum siue non et hic videtur tunc de contractu ad versum de infro mutui. in quo versu et sequenti profecti vsq ad versum de infro mutui. in quo versu et sequenti bus vs loqui solum quando de instrumento soluatur datiu et hoc satis videt clare percipi posse vbi dicit de quolibet compromisso de quacūq re vel lite soluatur datum si inde fuit instrumentum publicum. et sic videt velle q vbi non fieret instrumentum publicū non soluatur datiu. Et similiter potest induci id q dicit de arbitrio seu arbitramento quia non soluitur datum nisi factum fuerit publicum instrumentum et sic vs velle ponere casus in dicto versu de infro mutui et sequentibus quādo solum soluatur datiu de instrumento et nō de tractu. et pro hoc faciat quia in precedentiibus expresse dixerat siue de dictis tractibus fiat instrumentū siue nō vt patet in versu de instrumento finis et in versu item prouidentur qd de instrumento dotis ibi siue fiat de eo instrumentū siue non. vnde cum simpliciter in versu de instrumento mutui et sequentibus dicat de instrumento solui datum nec adiecerit de contractu solui debere siue sit factum instrumentū siue nō prout adiecit in precedentibus cum id faciliter facere potuisset si voluisset. Non videtur dicta prouisio registri voluisse solui datum de contractibus in dictis casibus qui enumerantur in versu de instrumento mutui et sequentibus sed solum de instrumento per id quod legitur et no. in. l. j. §. si autem a deficiente. C. de caduc. tol. Et ideo cum de contractu societatis de quo supra fit mentio nō fuerit factum instrumentum nō videtur q solui debeat datum cum in dictis prouisionibus solū dicatur qd de infro societatis debeat solui. Nec adieciatur qd de contractu societatis soluatur siue fiat infro siue non ar. d. §. si autem a deficiente. Et per predicta p3 qd non est necessesse stare an evitari possit solutio datij virtute capituli loquentis de scripturis inter mercatores publicos in quo canetur q de scripturis inter mercatores publicos factis nil soluatur quia licet nō esset probatū q dictus dñs Nicholaus reputatus fuerit publicus mercator inter alios mercatores Arimini prout videtur regere forma dictarum prouisionū registri tñ ex quo de contractu societatis facto cum Paulo nō fuit facta scriptura seu instrumentum et non sit ordinatum per prouisiones qd de contractu societatis soluatur datum sed solū de instrumento societatis ideo non videtur posse peti datiu. Aliud enim est instrumentum aliud tractus contentus in instrumento vt de se p3 merito ex quo dicte prouisiones dicunt solum de instrumento societatis et non dicunt de actu solui debere datum vs q non possit peti datum de dicto contractu societatis quia a verbis dictarum prouisionum non est recedendum per id quod legitur et no. in. l. non aliter. ff. de le. iij. et in l. quicquid astringen. ff. de ver. obl. Et precipue q vbi fit mentio de instrumento societatis non fuit adiectum siue de contractu fiat instrumentum siue non prout in aliquibus casibus de quibus supra dixi superius fuerat adiectum quod faciliter adijci poterat p facientes dictas prouisiones. Et sic cum id non fuerit adiectū non videtur fuisse mens statuentium de contractu societatis solui datum sed solum de instrumento per id quod habetur in. d. l. j. §. si autem a deficiente. et per id quod superius dixi. Nec videtur posse dici q sumus in casu dubij cum verba prouisionis sint clara et loquantur solum de instrumento societatis et non de tractu. ideo non est opus interpretatione per. l. ille aut ille. §. j. ff. de le. iij. Jo. de Imo.

De trien. et semi. et qui potio. in pig. habe. Consilium. xvij.

IN nomine domini nostri

Jesu christi etc. Causis et consideratis que narrant in puncto et bis que superius cōsulta sunt p eximij doctores dñm nicholaū satis vs dicendū q dictus Antoni⁹ nō potuit grauari in sua legitima p id qd legit et no. in. l. qm in pri. oibus. C. de inoff. testa. Legitima autem in casu proposito attenda forma statuti lucani est dimidia bonorum ipsius Gulielmi ex quo non

supererat tempore mortis dicti gulielmi nisi vnicus filius masculus videlicet ipse Antonius. Nam cum ex forma dicti statuti sub rubrica de legitima filiorum legitima sit pro numero filiarum cōnumerata persona patris et superesset solum dictus Antonius p consequens legitima fuit et est dimidia in qua vt dixi nō potuit grauari et per consequens illam potuit obligare dicto francisco eius creditori pro quātitate mutui recepta per dictum Antoniū ab ipso francisco. Et aduertendum qd si dictum podere de quo fit mentio in puncto nō fuisset specialiter obligatum qz in illo podere dictus Antonius habebat dimidiam et aliam dimidiam in alijs bonis pro sua legitima solum pro dimidia dicti podere fuisset obligatum dicto francisco et alia bona pro alia dimidia p dicta quantitate. lx. florenorum. et sic non haberet ius retentiōis in dicto podere nisi pro dimidia ipsius: verum qz obligauit specialiter ipsum podere vs elegisse legitimā suā in illo qd vs facere potuisse iuxta id quod legitur et no. in. l. marcellus. §. resq. ff. ad tert. et ibi per Bar. cū aut legitima ipsius Antoni⁹ esset dimidia bonorum Gulielmi et sic quantitas. lx. flore. cum hereditas ascenderet ad quantitatem. clx. flore. vt narratur in puncto et dictum podere ascendat ad quantitatem floz. vs qz pro sex partibus ex septem dicti podere possit retineri dictū podere per dictū franciscum donec si bi soluatur quātitas p̄dicta flo. lx. p septima aut parte retinere non pōt tñ in illa nō videat sibi aliqd ius q̄sitū cū sit vltra legitimam dicti Antoni⁹ vs et q fructus percepti et q percipiunt p dictū franciscū estimet p rata ipsorū dictā quantitatem sortis floze. x. per id quod legitur et no. in. l. j. et ij. C. de pig. act. Jo. de Imo.

De errore calculi. Consilium. xix.

Precedentia sequentium sunt contentina.

IN nomine domini nostri

Jesu christi etc. In causa que vertitur et versa est inter Michaelē Joannis de gubario cōitatus bon. ex vna parte. Et Tomium quondam Joannis ghibelini de agurano territorij castri bolognesij ex altera corā nobili viro Nicholao de gozadinis de bon. honorabili potestate castri bolognesij occasione petitionis per dictum Michaelē contra dictū Tomiū in qua in effectu continetur qd in. dcccxxij. de mense marcij dictus Tomi⁹ sponte et ex certa sciētia promisit dicto Michaeli pro se et suis heredibus stipulanti et recipienti dare tradere et numerare eidē Michaeli lib. quadraginta octo et solidos quatuor et den. x. bon. i vna parte. Et in alia pte assignare eidē Michaeli tot veros debitores bonos et legitimos qui ascendunt ad quantitatem lib. quindecim bonorū. in festo paschatis resurrectionis domini nostri Jesu Christi tunc proxime futuri et occasione responsionis facte per dictum Tomiū et ser Bartholomeum eius procuratorem vna petitione predicta et similiter predicta responsione ac etiam attestatiōibus testium productorum pro parte dicti Tomi⁹ et instrumento debiti producti per dictum Michaelē necnon instrumentum de positi confessati per gualterij de gualterij ad instantiam dicti Tomi⁹ et alij actitatis in dicta causa illud potissime in dubium reuocatur que sint et esse debeant partes dicti domini potestatis in causa predicta. Et breuiter videtur dicendum partes dicti domini potestatis esse in pronuncian do et declarando dictū Tomiū cogi non debere ad solutionem dictarum lib. xlvij. et consequenter instrumentū debiti productū per dictum Michaelē nō mereri executionē nisi reuideatur rō societatis que fuit inter p̄dictos Michaelē et Antonium et appareat dictum Tomiū remanere debitorem secundum tenorem dicti instrumenti et sic non appareat in illo erratū. Et hoc ideo qz probatū est per duos primos testes videlicet magistrum Antoniū laurentij pilipariū et Albarcum quondam dominici de pastolis est probatum qd ad banchū iuris antequam confiteretur dictum instrumentum debiti fuit dictum per dictum Michaelē qd volebat q ois ratio male facta reuertetur in bene factam. Et demū post dicta verba in eodē loco cōfectum fuit dictum instrumentum et sic per consequēs rōne dicte p̄fationis facte p dictum Michaelē presente dicto Tomio instrumentum postea subsecutus eadē parte et eodē loco ita demū dz habere effectū si nō reperiatur erratū esse in calculo cum dicta in precedentibus in sequentibus intelligantur repetita. l. titia. §. idē re spondit. ff. de ver. ob. et in. l. itē quia. ff. de pactis. Et licet dictus Albarcus videatur alijs verbis vt in suo testimonio quam dictus magister Antoni⁹: tamē verba dicti marci idem in effectu important quod important verba dicti magistri Antoni⁹ et sic nō debet nocere per id quod legitur et no. in. c. nihil obstat. de ver. si. licet em non dicat expresse quod omnis ratio male facta reuertatur in bñ factam tamen satis in effectu idē dicit dum dicit Michaelē dixisse quod si haberet ad domum illas. xl. lib. de quibus dicebatur esse erroz et reperitur erratum qz ipse restitueret retro. hoc enim in effectu nil aliud est dicere nisi quod volebat dictus Michaelē quod rō male facta reuertatur in bñ factā. Et lz et dicat mar

cus qd de eo quod testificatur pnt esse quinqz mēses vel circa sa-
tis apparet eū errasse qz referebat se ad tempus instrumēti confe-
cti qd cōstabat esse octo mēsum vel circa. id id non hz obstare: et il-
la verba vel circa ex quo refert se ad tps instrumēti includunt di-
ctum tps et sic apparet mētem dicti Adichaelis et dicti Tonij fuis-
se. q ratio reuideri posset. et deberet ad instantiam dicti Tonij vt
sic videatur an bñ fuerit rō calculata: an vero fuit erratum. predi-
cta et coadiuuantur p dictum Bernardini et Sualterij qui dicūt
q audierūt dictū Adichaelē dicere ser Adherghino q poneret li-
bras. xl. boñ. ad rōnem ad librum rōnum dicti Tonij si nō appa-
rent posite ex inspectione dicti libri satis vñ q dici possit appare-
re de errore p id quod legit et notat in. l. ij. C. de errore aduocatorū
et plus etiam dicit Sualterius dictum Adichaelem dixisse q vo-
lebat q suus error tolleretur qz sic adiuet supradicta. Et pre-
dictis concludēdum vñ prout superius est dictū partes dicti ptā-
tis esse in pronunciano et declarando dictum Tonium non esse
cogendum ad soluendum dictas li. xviii. et consequenter dictum
instrumentum debiti productum per dictum Adichaelem nō
mereri executionem nisi reuideatur rō societatis que fuit inter di-
ctos Adichaelē et Antonij et appareat dcm Tonij remanere de
bitore scdm tenore dicti instrumēti. Et sic nō appareat erratū in
illo p ea que superius sunt dicta. Jo. de Imo.

De arbitris et rem ra. babe. Consilium. xx.

1. Compromissa stricti iuris esse cēsentur et strictam interpreta-
tionem sortiuntur.
2. Clausula in dubio si adiciatur nō p hoc dispositio ampliabitur.

In nomine domini nostri

Jesu christi et c. C. Viso quodam compromisso facto p
ser Joānē de tofano ciuē trigesti procuratoris nomine
dñe Latherine vxore quondā ser Joānis de tofano filij quondaz
ser Hectoris ex vna parte: et ser Augustinum de tofano ciuē tri-
gesti procuratorio nomine domine Joanne vxore ser Homoboni
belli dicti bonani et procuratorio nomine filiorum et heredum ser
Petri de tofano et procurator. nomine ser Petri belli filij dicti
ser Homoboni curatoris filiorum dicti ser Petri ac etiam procu-
ratorio nomine dicti ser Homoboni belli dicti bonano ex alia.

Qui ser homobonus in omnibus in dicto cōpromisso siue lau-
do contentus promisit de rato pro se et omnibus supradictis sal-
uo qd dictus Homobonus non teneatur ad aliquam executionē
sententie que veniret p predictos filios et heredes dicti ser Petri
Et visa sententia lata p arbitros in compromisso predicto. no-
minatos et descriptos et potissime in ea parte in qua condemna-
runt dictam dominam Joannam heredem dicti quondam ser
Joannis et ser Augustinum eius procuratorem quod debeat sol-
uere dicte domine Latherine vel suis heredibus li. duo millia par-
uorum in duobus terminis in sententia laudi expressis. Et in
ca' u in quo hereditas dicti quondam ser Joannis quondam ser
Hectoris non sufficeret ad integram solutionem et numeratio-
nem dictoz duoz illiū lib. paruorum p dote predicta danda di-
cte domine Latherine vel eius heredibus condēnarunt ipsum ser
bonane ad complendum et soluendum de suis bonis omne illud
qd defecerit in integra solutione fienda de hereditate dicti quon-
dam ser Joannis in duobus millibus lib. paruorum pro dote et
nomine dotis predictae illud in dubium reuocatur an viso tenore
dicti compromissi et tenore dicte sententie tenuerit sententia lata
contra dictum ser bonani sup residuo dicte dotis in casu in quo
nō sufficiat hereditas ser Joānis. Et prima facie videretur
dicendum qd sic. primo ex eo quia dictus ser bonani promisit de
rato pro se et omnibus in compromisso siue laudo contentis sal-
uo qd pro filiis ser petri. Et ideo vñ qd virtute dicte promissio-
nis tenuerit condēnatio de eo facta ex quo in laudo p dictos arbi-
tros in predicta forma extitit condēnatus. Nam vñ p dictam
promissionem dedisse arbitris potestatem dictam condēnatio-
nem faciendi ideo vñ dicta snia tenuisse per. l. non distinguemus.
§. de officio. ff. de arbitris. Item pro hoc faciat quia factum fuit cō-
promissum de litibus et questionibus inter ipsas partes vertenti-
bus et que versa fuerunt et verti possent pretextu et occasione dua-
rum litium siue questionum quarum vna erat ex quadam centu-
ra argentea et duabus vestibus quarum vna erat de ietanino
rubeo alia de ietanino nigro et quodam cincto de plis et alijs ba-
latijs et de expensis factis tam in principali causa quam syndica-
tu et alia de libris duo mille prout in instrumento dotis cotinet.

Et ideo cum occasione lit. libz. duorum millium pro dote fue-
rit facta dicta condēnatio ser bonani vñ valuisse cum videant
dicti arbitri satis habuisse potestatem attentis verbis predictis in
compromisso prolatis et per consequens dicta sententia debet va-
lere p ea q habetur in dicto. §. de officio. Et in dñum vñ fore di-
cendum. Nam ponderandum est quod compromissa sunt stricti
iuris et non veniunt nisi ea que in ipsis deducunt vt legit et notat

in. c. cum dilecti. de arbitris. et in. l. in compromis. et l. de bis. ff. de
arbitris. in casu aut predicto si bñ ponderetur verba compromis-
si factum fuit cōpromissum de litibus et questionibus inter ipsas
partes vertentibus et que versa fuerunt et verti possent pretextu
et occasione duarum litium siue questionum exagitarū per p.
Antonio baldana de vtino. tunc vicario et locum tenente do-
mini capitanei et Adharco de sancta agata tunc vicario et locum tenente do-
do locum tenente prefati domini capitanei. Constat autē qd
coraz predictis lis occasione dotis nō versabat inter dictā dñam
Latherinā et dictū ser bonanū sed inter ipsam dñam Latherinā et
Joannam vxorem dicti ser bonani vt patet ex tenore petitionis et
porrecte pro parte dicte domine Latherine super dicta dote licet
occasione vestium et iocalium bene esset lis inter dictam dominā
Latherinam et dictum ser bonanum et filios ser Petri vt patet
ex petitione contra predictos porrecta. Ideo non videtur posse
dici super questionem dotis datam aliquam potestatem dictis
arbitris contra dictum ser bonanum ex quo nulla lis erat con-
gitatarū coram dictis dominis Antonio et Adharco. cum ad illas
partes se restrinxerint et ex illis non appareat questionem aliquā
fuisse super dote contra dictum ser bonanum occasione aliquā
per consequens arbitri non videtur habuisse potestatem dotis. et
nandi ser bonanum occasione dotis cum eorum potestas ad id
se non extenderet per ea que habentur in dicto. c. cum dilecti. et di-
cta. l. non distinguemus. §. de officio. ff. de arbitris. Nec ob.
dictis in dñum allegatis. Nam non obstat prima ratio quia licet
dictus ser bonani. promiserit de rato pro se et omnibus in compro-
misso contentis intelligitur promississe in quantum arbitri pronū-
ciarent super his super quibus data fuit potestas ipsis arbitris.
Non enim videntur dicta verba fuisse dicta ad ampliandum po-
testatem arbitrorum sed ad roborandum illa que laudarent sup-
bis super quibus habebant potestatem. Ideo cum dicti arbi-
tri tulerint sententiaz super eo super quo non fuit data potestas
vt superius est ostēsum nō dēt teneri dictus ser bonanus. Et fa-
ciat pro predictis quod legitur et notatur in clemen. prima de pre-
ben. vbi clausula adiecta in dubio nō ampliat dispositionem. nō
ob. scda ratio quia licet in compromisso expressa fuerit vtraqz lis
non tamen exprimitur q aliqua lis occasione dotis foret inter
dominam Latherinam et dictum ser bonanum imo potius videt
fuisse dictū oppositū in quātū partes! cōpromittētes se retulerūt
ad lites et questiones vertentes et que verti possent occasione dua-
rum litium agitarū per dictas partes corā dicta domino An-
tonio baldana et dicto domino Adharco: cū constet ex neutra di-
ctarum litium fuisse questionem occasione dotis inter dictam do-
minam Latherinam et dictum ser bonanum. Ideo videtur qd
nisi aliud appareat fuisse de mente partium q dicti arbitri non
potuerint dictum ser bonanum condēnare in dicto residuo
virtute ptatis sibi attribute a partibus cum super hoc sibi
nō videat fuisse data ptas. Ideo snia videt in dco capitulo fuisse
nulla per id qd legit et notat in. d. l. nō distinguemus. §. de officio
ff. de arbitris. Jo. de Imo.

Casus talis est.

Nobilis Nicholaus de proxoda fecit quandā donationem cu-
iusdam ville et quorundam aliorum locorum filio suo in hunc mo-
dum. Et concedimus vobis et vestris et c. Est nunc dubium q
comprehendantur appellatione vestrorum simpliciter sine alia
adiiectione heredum vel filiorum vnde gratia huius questionis
cum in multis instrumentis contineantur hec verba et similia.
Talis donauit Titio et suis vel legauit titio et suis vel sic vobis
et vestris vel tibi et tuis: vel instituo talē et suos sine alia adiectione
ne. Est dubium qui meorum et tuorum et suorum seu vestrorū ap-
pellatione comprehendantur. Nam iura super significatione
horum verborum varie loquuntur. Quandoqz enim verbū suis
profertur in materia in qua agitur de suite respectu domesti-
tatis seu familie de qua in. l. diuus. ff. de officio. pref. in. §. cum
aut. Quis in mā i qua agit de successioe respectu patrie seu natio-
nis vt. l. in bello. §. manumittendo. ff. de capti. et possi. reueris.
Quis respectu patrie ptatis vel idētitatis psonarū vt. §. sui.
isti. de hēdū quali. et disse. Quis in mā i qua agit de agnatione seu
parētela alicuius magne dom' puta alicui' nobilis vel ducis et si
miliū de quo i. l. pñciatio. §. cōi iure. de vñ. signi. Quis talia
vba pferūt respectu liberalitatis vel debiti naturalis de quo i
l. j. §. i. iūcta gl. C. de iponēda lucratina prestatiō. l. i. Quis re-
spectu attinētie et cōiūctiōis rōne sanguinis vt. l. cū scimus. §. fin.
C. de agrico. et cens. li. xj. et l. hēditas. i. fi. de iure do. Quis ratioe
successionis in ius defuncti vt. l. si post diē in principio in glo. in
vbo sum. ff. qñ dies lega. cedat. Quandoqz respectu accusationis
criminalis de quo in. l. si femina. iuncta glo. C. ad turpil vnde ex-
istis eliciunt solum dicta dubia quid ipoztat predicta verba hoc
est quid contineat si apponant i vltimavoluntate. Item quid im-
portent et quid contineat in pñctibus vltro citroz obligatiōis.
Item

quid contineat si apponant in vltima voluntate. Itē quid im-
 portent & quid contineatur in dictionibus vltro citroq; obligatorijs.
 Item certio quid comprehendatur si dicta verba apponantur in
 donationibus vel privilegijs vel gratijs in materia feudali nō est
 dubitatio cum ad certas personas tantum transeat & tanq̄ ex iu-
 re consuetudinario vix recipiuntur argumenta ad extraneam ma-
 teriam. Item quid si sit donatum vel venditum vel concessum ti-
 tio & suis. an per istam dictionem & suis. debeatur dicta res filijs
 vel alijs qui appellatione suorum continebantur in tantum quod
 ille cui facta est donatio venditio vel concessio non possit rem pre-
 dictam in aliam extraneam personam transferre imo quasi ex iu-
 re cuiusdam substitutionis ad illos qui a principio suorum nomi-
 ne continebantur debeat pertinere eadem questio est quando in
 vltima voluntate puta in institutione vel legato talia verba reperiū-
 tur. Item an in predictis casibus vel eorum quolibet illi cui est fa-
 cta donatio venditio vel concessio vel institutio vel legatum posi-
 to quod vigore predictae adiectionis & suis vel vestris &c. non pos-
 sit rem in extraneam personam transferre an saltem poterit grati-
 ficari vni ex suis vel venient omnes qui sunt in eodem gradu & in
 hoc est tota vis.

De verborum significatione & de verbis meum/ tuum/ suum.
 Consilium. xxj.

Verba secundum materiam subiectam interpretanda.
 Pronomina meum/ tuum/ suum/ qualiter capienda.
 Heredes sui qui dicantur.
 Heredi suo quilibet prouidere presumitur.

IN nomine domini nostri

Jesu christi &c. In casu premissio in quo queritur de
 significato dictionum tuis suis & vestris. Est aduertendu-
 dum quod dicta verba aliter & aliter accipiuntur secundum diuer-
 sas materias vt colligi potest ex his que superius in puncto sunt
 deducta. Nec mirum quia verba debent intelligi & interpreta-
 ri secundum subiectam materiam vtz legitur & notatur in. l. syno-
 in prin. ff. loca. & in. l. imperator. ff. de in diem adie. & l. si stipulat.
 ff. de vltis. & l. si legati. ff. de leg. j. & l. damni infecti quidam. ff. de
 damno infecto. vnde restat videre primo qualiter dicta verba acci-
 pi debeant in contractibus. Secundo qualiter in vltimis volū-
 tatis. Tertio qualiter accipi debeant in privilegijs siue gra-
 tijs. Circa primum videlicet qualiter dicta verba accipi deant
 in contractibus. videretur prima facie dicendum quod in contra-
 ctibus cum dicta verba videantur esse dubia: an videlicet intelli-
 gantur de heredibus quibuscunque etiam extraneis: an vero so-
 lum de descendentes vel his qui dicuntur sui heredes de quib?
 in. l. sui. institu. de heredi. qualita. & diff. fieri debet interpretatio
 contra eum qui dicta verba protulit per id quod legitur & nota-
 tur in. l. veteribus. ff. de pactis. & in regula contra eum. de reg. iur.
 in. vj. Et. l. labeo. ff. de contraben. empt. Et si non appareat a quo
 sint prolata debet fieri interpretatio contra eum pro quo seu pro
 cuius vtilitate censentur prolata. per id quod legitur et notatur
 in. l. si in emptione. in prin. & l. cum manu. ff. de contraben. emptio-
 ne. & notatur Bar. in. l. veteribus. pal. & plus vs̄ sentire glo. in. d. l.
 veterib. & in. d. l. cum manu lata quod nō attēdatur a quo sint pro-
 late sed pro cuius vtilitate vt sic ex iuris interpretatione ab illo cē-
 seant prolata licet Bar. aliter videatur velle in dicta. l. veteribus
 videlicet quod primo inspiciatur a quo fuit prolata si id apparet
 & si id non apparet tunc presumantur prolata ab eo pro quo seu
 pro cuius vtilitate sunt prolata. & sic secundum opinio. gloss. cum
 videantur dicta verba esse prolata in fauorem recipientis aliquid
 ex contractu vt sic nedum dictus contractus recipiat eum sed et
 alios suos ipsius recipientis contra eum videretur siēda interpre-
 tatio vt sic dicta verba intelligantur pro descendentes & non p-
 extraneis. Nam etiam sic intelligitur interdum verbum heredes
 dicitur vt notatur Specu. in titu. de locato. §. nunc aliqua. ver-
 si. c. iij. quoniam videtur quod intelligi debeat de descendentes
 qui futuri sint in potestate recipientis aliquid ex contractu per id
 quod legitur & notatur in Specu. in dicto. §. nunc aliqua. in vers.
 c. l. vj. & in. §. sui. insti. de hered. quali. & diff. secundum Bart. vero
 attendi deberet a quo essent prolata si id posset apparere vt sic con-
 tra eum fieret interpretatio. Sed aduertendum quod in casu
 premissio primo ante omnia esset considerandum an verba predi-
 cta receperint aliquam interpretationem ex loci consuetudine:
 quia tunc interpretari deberent secundum predictam per id quod
 legitur & notatur in. l. minime. ff. de legib. & l. liberorum. §. quod
 tamen cassius. ff. de lega. iij. & in. l. cum delationis. §. asnam. ff. de
 sum. instruc. Et in. c. ex literis. de spon. Si autem non apparet de
 aliqua interpretatione consuetudinis tunc inspiciendum eēt an
 ex aliquibus coniecturis posset apparere de mente partium.
 Nam tunc illa esset seruanda per id quod legitur & notatur in

l. semper in stipulationibus. ff. de regu. iur. & in regula inspicimus
 de re. iur. li. vj. facit quod notauit glo. in dicta. l. veteribus. & in di-
 cta regula contra eum. Cuius autem nō appareat de aliqua in-
 terpretatione nec de aliquibus coniecturis tunc cum in dubio qui
 libet presumatur velle prouidere nedum sibi sed etiam heredi suo
 extraneo. & sic etiam communiter fieri consueuerit vt legitur & nota-
 tur in. l. si pactum. ff. de proba. & in. l. iure gentium. §. pactorum. ff.
 de pactis videtur quod in dubio dicta verba debeant intelligi de
 heredibus etiam extraneis per ea que habentur in dicta. l. si pa-
 ctum. & in dicto. §. pactorum. faciat quod habetur in textu cū glo.
 in dicta. l. si post diem. ff. quando dies le. cedat. & hoc q̄ proferun-
 tur in materia transmissibili ad heredem etiam extraneum alias
 si esset solum transmissibilis ad descendentes de illis solum intelli-
 geretur & notatur in. c. j. de successione feudi. & quod notat etiam
 per Bar. in. l. gallus. §. etiam si parente. ff. de lib. & postb. & hoc ve-
 rum nisi intelligendo vniuersaliter de heredibus etiam extraneis
 resultaret aliquid absurdum quia tunc non intelligeretur de ex-
 traneis per id quod legitur & notatur in. l. ex facto. §. si. ff. ad tre-
 bellianum. Et per id quod notauit Bar. in. d. §. etiam. Nec ob-
 stat predictis quod legitur & notatur in dicta. l. veteribus. & in di-
 cta regula contra eum. quia dicta iura videntur habere locū quā-
 do vertitur dubitatio super re in contractum deducta vt patere
 potest ex notatis in dictis iuribus non autem quando dubitatur
 an quis velit prouidere descendentes vel illis de familia vel he-
 redibus extraneis qz tunc in dubio si verba patiuntur prout fa-
 ciunt in casu proposito debent dicta verba intelligi vt facta sit
 prouisio heredibus etiam extraneis per iura superius allegata et
 ideo videtur qz si in contractibus dicatur vendo tibi & tuis vel do-
 no tibi & tuis intelligi debeat. s. heredibus & similiter si dicat ven-
 do vel dono vobis intelligeretur. s. heredibus eadem ratione. Et
 si notarius in tertia persona scripserit in instrumento. Talis do-
 nanit vel vendidit titio & suis intelligeretur scilicet heredibus p-
 iura preallegata nisi consuetudo dicta verba aliter esset interpreta-
 ta vel nisi ex aliquibus coniecturis appareret aliud fuisse de men-
 te partium vel nisi dicta verba essent prolata in materia solū trās-
 missibili ad descendentes per ea que superius sunt dicta & hoc in
 contractibus. In vltima vero voluntate videtur idem dicen-
 dum arguendo de contractibus ad vltimas voluntates quod li-
 citum est per id quod legitur & notat in. l. seruum filij. §. eum qui
 chirographum. ff. de le. ij. & in. l. pactum. ff. de pac. & ar. l. in testamē-
 tis. ff. de reg. iur. faciat quod habetur in. l. in annalibus. C. de leg. &
 quod notauit Bar. in. d. §. etiam. In privilegijs vero & gratijs
 contra ius v̄ standum eī qd̄ habetur. ff. de iure immunitatis. qz
 videtur privilegium intelligendum in gratia de posteris per ma-
 sculum descendentes per id quod habetur in dictis iuribus. in
 feudis autem dicta verba intelliguntur de descendentes masculi-
 lis & per masculinū per id quod habetur in. c. j. de successione feu-
 di. In beneficio autem principis quod non caderet in feudum
 cū id latissime sit interpretandum. l. si. ff. de consti. principum vide-
 retur idem dicendum esse quod dictū est in dictionibus per id qd̄ ha-
 betur in. d. l. si. & in. c. cum dilecti. ad finē. de dona. Joannes de imo
 la legum doctor.

Casus talis est.

Causa statuto ciuitatis parme sub rubrica de mezadris & quot
 vicibus terre debeant arari. & de forma scambandi. Et alio
 statuto ex quibus causis datus intelligantur simulati. Et instro
 venditionis petie terre facte per Joannem filios & fratres quon-
 dam martini de colla habitatores terre mariani districti parme
 dño bartolino de catabulano & locatiōe facta p̄ dictū dñm barto-
 linum eodem die & corā eisdem testibus dictis Joanni & gerar-
 do de dicta petia terre dicto domino Bartolino per predictos.
 Et visis ac consideratis que narrantur in puncto illud potissi-
 me in dubium reuocatur an post mortem dicti Bartholini filij
 eius potuerūt propria autoritate intrare possessionem dicte petie
 terre attento quod tempore venditionis dicte petie terre & de lo-
 cationis dicti Joānes & Gerardus erāt mezadri dicti Bartholini
 & laborabant alias petias terre dicti Bartholini ad medietatem
 fructuū positas in dca villa vbi habitabāt dicti Joānes & Gerar-
 dus cū bobus & bestijs dicti Bartholini tanquam mezadri & colo-
 ni dicti Bartholini & cōtinuarūt laborare a. d. dcccxxvij. die. xx
 ix. februarij. quod fuit tempus dicte venditionis & dicte locatiōis
 vsq; ad annū. d. dcccxxij. in quo anno p̄dicti Joānes & Gerardus
 recesserūt a mezadria & cultura terrarū dicti Bartholini & in re-
 cedendo non dimiserūt dictā petiā terre v̄dite dicto Bartholi-
 no sed ipsam retinuerūt & laborarūt vsq; ad tps. d. dcccxxij. & nū-
 quā in isto termino tps qd̄ euenit a die recessus vsq; ad dictum
 millesimū aliquid dederunt dicto Bartholino rōne dicte petie
 terre vendite & locate vt supra. Et mortuus est dictus Bartholi-
 nus in d. millesimo. ccccxxvij. aliquo non discussio de dicta petia
 terre quo mortuo filij dicti Bartholini volentes & intendentes
 continare possessionem quam habuit dictus Bartholinus ei?
 p̄ in dicta petia terre vendita intrarunt in possessionē dicte petie

terre ab anno citra z illam terram laborari fecerunt z faciunt di-
centes dictam terram ad se spectare tam iure proprietatis quam
possessionis. queritur igitur an hoc facere potuerunt attentis p-
dictis z etiam attento quod tempore venditionis dicte petie ter-
re z locatidis eius dicti Joannes z Girardus laborabant vt est
dictum cuz bestijs z bobus dicti Bartolini alias petias terre di-
cti Bartolini z similiter etiam dictam peciam terre venditaz nō
fū in portatōe reddituū dixerunt taliter predicti quod sciatur qđ
discreuerint seu separauerint fructus ipsius petie terre vendite z i-
cendo. hi sunt fructus terre quam vendidimus vobis sed si dictos
fructus reddiderunt: reddiderunt mixtos cum fructibus aliarum
terrarum Bartolini. nescitur tamen an reddiderunt fructus di-
cte terre vendite per ipsos quia de ipsis nunquam fuit facta mē-
tio specialis. ¶ Item attento quod dictus Bartolinus simplici-
ter locauit dictas Joanni z Girardo dictam petiam terre. z pre-
dicti promiserunt bene laborare z diligenter secundum formam
statutorum communis parme z non reperitur quod pro aliqua
mercede facta fuerit dicta locatio sed simpliciter vt supra. z ideo
dicitur eam non valere nec opitulari dictis filiis bartolini z con-
tractus venditionis presumitur simulatus cum dicti filij Barto-
lini non videantur posse continuari ex dicta locatione cuz videa-
tur in illa z statutū loquens de cōtractu simulato inquantū fuit.

Locati z conducti z de acqui. pos. Consilium. xxij.

- 1 ¶ Locatio facta nulla mercede expressa dicitur malida.
- 2 Locatio terre simpliciter facta ad fructuum dimidiam fieri dicitur.

In nomine. Dñi nostri Iesu Christi zc. In casu proposito aduertens
dum qđ si dictus Bartholinus locasset dicto Joanni
dictam petiam terre pro certa mercede vel ad mediu-
vel tertium aut quartum vel ad certum fictum tunc non deberet
presumi contractus simulatus vel patere potest ex tenore statuti
positi. ¶ sed dubium facit in proposito quia simpliciter facta fuit
locatio non expressa aliqua mercede. Nam videtur quod dicta lo-
catio non valeat ex quo non apparet de certa mercede. Nec ex fa-
cto certe persone sit certificanda per id quod legitur z notatur
in. l. si merces in principio. ff. locati. Et per consequens videtur
quod dictus contractus presumatur simulatus attenda forma sta-
tuti predicti ex quo dictus Joannes remāsit in possessione dicte
rei vendite per triennium z ultra z fructus percepit. Nec appa-
ret vt narratur in puncto quod ex dicta petia terre aliquos fru-
ctus perceperit dictus Bartolinus z precipue infra spacium triū
annorum proximorum post dictam venditionem prout requirit
statutum. ¶ In contrarium facit quia presupponitur in facto
quod dictus Joannes erat mezadrus seu colonus ad medietatē
fructuū dicti Bartolini z laborabat alias petias terre dicti Bar-
tolini positas in dicta villa vbi habitabat dictus Joannes cum
bobus z bestijs dicti Bartolini tanqđ mezadrus z colonus dicti
Bartolini ad medietatem fructuum tempore venditionis z loca-
tionis dicte petie terre. Presupponitur etiam in facto quod alie
petie terre vicine dicte terre vendite z locate similis conditionis
erant locate z consueuerant locari ad medietatem fructuū. ¶ An-
de presuppositis predictis videtur quod licet locatio dicte petie
terre facta fuerit simpliciter presuatur et intelligatur fuisse fa-
cta ad medietatem fructuū prout erant locate alie petie terre dicti
Bartolini dicto Joanni z prout erant locate. Et consueuerunt
locari alie petie terre similis conditionis vicine dicte petie terre
locate. per id quod legitur z notatur in. l. exceptio. C. locati cum
ibi no. per glo. z doc. z argu. l. vel vniuersorum. ff. de pigno. actio.
z. c. ex parte. de censibus. faciat. l. quod si nolit. §. quia assidua. ff.
de edi. edic. z. l. si finita. in princi. ff. de damno infecto. z ideo si ex
presse fuisset facta locatio dicte petie terre ad medietatem fructuū
non presumetur contractus venditionis fictitius z simulatus
ita nec in casu isto quia taciti z expressi eadem debet esse disposi-
tio. vt legitur z notat in. l. cū qđ. ff. si certū peta. ¶ Et ex predictis
sequitur quod dicitur? Joānes vt tenuisse continue dictam petiam
terre tanqđ colonus et postqđ recessit a cultura aliarum terrarum
Bartolini ex quo dictam petiam terre tenuit: z coluit ac labora-
uit etiam pro tpe quo nullam mercedem soluit si non apparet qđ
interuertit possessionē dicti bartolini per id qđ legit z notat in. l.
male agit. C. de pscript. xxx. annorum. z p hoc inferitur qđ filij dicti
bartolini potuerunt propria autoritate ingredi possessionē dicte
petie terre post mortē p̄ris et illius possessionē hēre p id quod le-
gitur z notatur in. l. qui vniuersas. §. quod per colonum. ff. de ac-
pos. Et potuerunt id facere etiam contra voluntatem dicti Jo-
annis cum dictas Joannes vt est dictum esset colonus z sic me-
detentator nec aliquam possessionem habebat. vt legit z notatur
in. l. j. c. communia de vsucap. ¶ Ex predictis concludendum vi-
detur qđ stantibus que superius sunt dicta nō o3 contractus ven-
ditionis dicte petie terre presumi simulatus z quod dicti filij bar-

tolini potuerit ppria autoritate ingredi possessionē deē petie ter-
re per ea que superius dicta sunt quomodo etiaz videtur qđ pro
tempore quo recessit a cultura z mezadria aliarum terrarum bar-
tolini z non dedit medietatē fructuum dicte petie terre qđ tenea-
tur ad medietatem fructuum perceptorum ex dicta terre qđ tenea-
dicto tempore per id quod legitur z notatur in dicta. l. male agit
C. de pscript. xxx. annorum. ¶ Nec obstat predictis dicta. l. si mer-
ces. in principio. quia ibi non fuit simpliciter locata res sed p mer-
cede alterius arbitrio declaranda et sic arbitrio incerte persone:
ideo non valuit vt ibi patet. secus quando simpliciter locatur qđ
tunc intelligitur locata iuxta id quod consuetum est fieri vt legit
z notatur in dicta. l. exceptio. C. locati. ¶ Et satis etiam videtur
presumendum quod virtute dicte locationis medietatem fructuū
dicte petie terre vna cum alijs aliarum terrarum dedit dictus Jo-
annes dicto Bartolino cum illos etiam cum alijs commiseret vt
in facto mihi est assertum z sic diuerso iure non deberent ab alijs
censeri. argumen. l. eum qui edes. ff. de vsuca. Joannes de Imola
legum doctor.

Casus talis est.

¶ A. per literas suas scripsit z mandauit. B. debitori suo absen-
ti. qđ numeraret. L. illa decem que sibi. B. ipse debebat dum postea
A. faceret rationem cum dicto. B. dixit. B. se numerasse dicto. L.
predicta decem z exhibuit sibi dictas literas mandati sui z subre-
ptas literas a parte inferiori erat quedam scriptura quas asserit
ipse. B. esse de manu dicti. L. cui asserit dicta decem numerasse vir-
tute dictarum literarum z mandati dicti. A. z in qua scripta con-
tinetur sicut dictus. L. recepit a dicto. b. dicta decem: cum retulisset
deinde ipse. A. predicta decem. L. ipse. L. negauit ex quo ipse. A.
fecit eum citari coram iudice z narrans predicta petiit ipsum cogi
ad recognitionem dicte scripture an sit scripta manu sua necne
ipse. L. fecit per iudicem precipi asserto suo curatori absente tamē
ipso. A. nec citato quod compareret ad autorizandum ei tāqđ mi-
nozi z cum ambo venissent coram iudice z peteret eum autorita-
te curatoris asserti copiam dictarum literarum z scripto p̄dicto
dictus. A. dixit dictum assertum curatorem non esse curatorem nec
admittendum z petiit illum. L. cogi ad recognoscendum dictam
scriptam vt maiorem etiam qđ non erat nec est minor dictus. L.
produxit instrumentum cure iam factum duobus annis elapsis
A. vero dicit scriptam illam factaz ab illo. L. vt maiore sine auto-
ritate alicuius curatoris z etiam produxit aliqua instrumenta p
que apparet predictum. L. se exercuisse in datijs z mercationibus
sine curatore qui tamen. L. ex aspectu non potest discerni minor
aut maior. ¶ Ad qđ qđ sint partes iudicis in pcedēdo an in cogēdo
dictū. L. ad recognitionē dicte scripture absqđ curatore vllō p̄
ut sine curatore facta fuit an admittēdo p̄bationē etatis z an si ad
mittēdo p̄bationē etatis vtrū dicti. A. z. L. pbare debeat reb? sic
se hūitibus vt se hūit etatē. Et faciat qđ filij p̄ deō. A. h. iuris sit z p̄
L. deat rridere sup recognitione dicte scripture absqđ curatore vel sal-
tē cū pronūciatione reservationis iuris vtriqđ parti qđ p̄risionē
predictā nō fuit preindiciuz quo minus illa pars probare debeat
etatē que de iure probare prius debebat aut qđ ipse. L. tanqđ vo-
lens admitti cum curatore contra voluntatē dicti. A. ad effectus
postea infringendi dictam scriptam tanqđ factam p̄ statuta ciuita-
tis disponētia minorē sine autoritate curatoris z decreto iudicis
obligari non posse debeat pbare etatē et cū ipse autoritate vt
dicit curator non interfit respondeat cum curatore vel non. Joā-
nes de imola legum doctor.

De minoribus z de probationibus Consilium. xxij.

- 1 ¶ Iudex interrogare partem atqđ pro veritate eruenda cogere potest equitate suadente.
- 2 Etatem minorem allegans illam probare debet.
- 3 Etatem minorem probare volenti que requirantur.

In nomine domini no-

stri iesu xpi zc. ¶ In casu premissis est ante oia
aduertendū qđ iudex quicūqđ equitas sua deat p̄
facere interrogationē z interrogare partē p̄ veri-
tate inuestigāda z cogere partē ad rridendū vt le-
git z notat in. l. vbi cūqđ. ff. de interro. ac. z in. c. cū ioānes. de fide
instru. ¶ Item aduertendum qđ dictus Jacobus de buralis ab-
legat in effectu minorem etatem ad excusandum se ne cogatur re-
spondere sine curatore interrogationi que petiitur ab eo fieri ideo
videtur qđ debeat minorem etatem probare quia ille qui fundat
intentionem suam ex etate minori illam debet probare. vt legitur
z notatur in. l. si te minorem. C. de resti. in integram. z ibi hoc no.
Bart. z in. l. de etate. ff. de mino. Et probatur etiam in. c. in p̄sen-
tia. de probationi. z ibi etiam notat. cum enim appareat subscri-
ptionem de qua est questio facta esse sine curatore satis vide-
tur esse fundata intentio dicti luce contra dictum Jacobum alio
non apparente sicut z si apparet cōtractum aliquem factū fuisse
cum

am dicto Jacobo sine curatore et dictus Jacobus vellet se defendere allegando se fuisse minorem tempore contractus. Nam sibi incumberet onus probandi minorem etatem ut probatur expresse in d. l. si te minore. et in d. c. in presentia. an autem sufficiat ad probandum minorem etatem probare quod duobus annis iam elapsis datus fuit sibi curator tanquam minori videtur breuiter dicendum quod non est possibile est quod tunc minor erat. xxv. annis et tamen modo et tempore facte dicte subscriptionis erat maior. xxv. annis. et sic probatio non concludit necessario ideo non liberat per id quod legitur et notatur in l. spadone. §. qui absolutus. ff. de excusa. tuto. et in l. non ob hoc. C. unde cognati. et in c. in presentia. de proba. Et pro hoc etiam si expresse pronuntiatus fuisset iam duobus annis elapsis ipsum Jacobus fuisse minorem viginti quinque annis tamen talis sententia non sufficeret ad probandum quod hodie esset minor quod possibile esset quod tunc fuisset minor. xxv. et tamen modo esset maior iam potuisset esse viginti quatuor annorum tunc et sic tunc fuisset minor viginti quinque annis et tamen modo esset maior. ideo per talem sententiam non probaretur quod modo esset minor et hoc expresse tenuit Bar. in l. de etate. in vlti. col. ff. de mino. in versi. sed quod si in vno iudicio etc. Et predictis concludendum videtur quod si aliter non fuerit probata minor etas dicti Jacobi quod cogi possit ad respondendum sine curatore dicte interrogationi an dicta subscriptio fuerit per eum facta vel non. Ex quo apparet illam sine curatore factam fuisse per ea que superius sunt dicta. Joa. de imo. legum doc.

De publicanis. de vectiga. et com. et de contrahenda emptio. Consilium. xxiij.

Rescriptum iuri municipali vel consuetudinario contrarium videtur nullum. Pena in contractu venditionis est seruanda. Contractus cum principe aut cum leges dicendi potestatem habente initus legis vigorem obtinet. Pactus in emptio. et venditio. augmentum quandoque et nonnunquam incrementum operatur. Consensus requiritur ad hoc ut quis iure suo priuetur. Bona fides non patitur ut idem bis exigatur.

In nomine domini nostri

Jesu xpi etc. In casu proposito duo sunt videnda an tenuerit concessio facta dicto Alouisio in quantum eidem concessum fuit quod quicumque tempore conducte per eum facte emerit vinum pro extrahendo soluat datum ordinatum secundum formam provisionum et capitulorum antiquorum dictarum gabellarum siue extrahant vinum siue non emptum gabellarum predictarum secundum est presuppositum quod dicta concessio tenuerit an mercatores qui emerunt vinum in ciuitate Lesene de mense martij pro extrahendo extra ciuitatem predictam et modo volunt extrahere de mense aprilis debeant soluere gabellam dicto Alouisio cuius conductio durabat de mense martij et cui concessum fuerat capitulum de quo supra an vero debeant soluere nouis datariis qui sunt de mense aprilis et de quo mense aprilis volunt extrahere vinum. Circa primum videretur breuiter dicendum quod dicta concessio non tenuerit: quia rescriptum contra ius consuetudinarium vel municipale non facta speciali mentione de illo videtur surreptitium cum tales consuetudines et talia statuta sint facti et in factis consistant: ut legitur et notatur in c. j. de constitutio. lib. vj. et sic princeps rescribens illa presumitur ignorare per id quod habetur in d. c. j. de constitutio. lib. vj. Et ideo talis concessio non videtur valere et pro hoc bene facit quod legitur et notatur in l. prescripti. C. contra ius vel utilitatem publicam. per glo. et per Barto. et per Bal. in l. fin. eodem titu. in. iij. q. vbi dicit idem tenere doctores communiter et quod per hoc multe concessiones poterunt infringi. In contrarium videtur dicendum quia dictus Alouisius emit gabellas ciuitatis Lesene cum certis capitulis inter que est capitulum de quo supra fit mentio et ideo dictum capitulum debet si bi seruari quia pena apposta in contractu venditionis est seruanda per id quod legitur et notatur in l. imperatores. ff. de contrahenda emptio. et in l. iuris gentium. §. ait pretor. ff. de pactis. et ff. de regu. iur. l. contractus. et l. j. §. si conueniat. ff. depositi. et in regula contractus. de reg. iur. libro. vj. per concessionem autem factam de dictis capitulis per magnificum et potentem dominum Edmondum pandulphum videtur in effectu factus dictus contractus emptiois cum eo si illi a quibus emit dictus Alouisius non habebant potestatem vendendi absque concessione et confirmacione dicti magnifici domini et censetur ipse magnificus dominus in effectu vendidisse per id quod legitur et notatur in l. legatus in utiliter. ff. de lega. j. et in l. adoptio. ff. de adop. Et per id quod notauit Bar. in l. et q. ff. de iur. om. iudi. Contractus autem est prescriptus magnificus ut patet ex his que notauit Bar. in l. omnes populi. in. iij. q. prime questionis principalis habet vim legis ut

legitur et notatur in l. Cesar. ff. de publicanis. et in l. penultima. C. de donatio. inter virum. Ideo videtur quod dictum capitulum tanquam lex seruari debeat Papa propter dictum pactum verisimiliter maius precium fuit datum per dictum Alouisium quam alias fuisset datum cum propter pacta in contractu emptiois et venditionis apposta quandoque minus quandoque plus defuit ut patet ex his que leguntur et notantur in l. fundum. ff. de contrahenda emptio. facit quod legitur et notatur in l. semper. in stipulationibus. ff. de regulis iuris. et sic reperiretur dictus Alouisius emptor deceptus si sibi dictum pactum non seruaretur quod seruari debebat secundum mentem partium secundum ea que habentur in dicta. l. semper in stipulationibus. et d. l. si fundum. et in d. l. contractus. et hec pars verior videtur per predicta. Nec obstat allegata in contrarium quia loquitur quando princeps vel dominus rescribit aliter quam faciendo contractum. Nam ubi contractus facit debet contractus seruari cum talis contractus habeat vim legis ut est dictum. Plus dici potest quod contrarium procedit in principe vel Papa qui probabiliter possunt ignorare statutum particularium locorum. secus videtur in domino loci qui verisimiliter presumitur scire statuta loci cuius est dominus cum sint publica in loco per id quod legitur et notatur in c. j. de postula. prela. et in c. quod dicitis. xvj. di. per id quod notauit Bart. in l. quod nerua. ff. depositi. in quinta principali questione. versu iuxta predicta quero. et hec sufficiant de primo dubio. Circa secundum videretur breuiter dicendum quod ex quo concessio predicti capituli tenuit quod ius fuit prope sue conducte vinum pro extrahendo extra ciuitatem Lesene et sic dato quod non extraxerint tempore sue conducte nihilominus soluere sibi debeant ex quo semel obligati fuerunt ad solvendum arg. l. sicut. C. de actio. et obliga. et l. in commodato. §. sicut. ff. de comodati. et de regu. iur. quod semel. lib. vj. Nec tale ius videtur sibi auferripotuisse sine consensu suo. arg. l. fin. ff. de pactis. In contrarium facit: quia si noui gabellarum emerunt gabellas cum pacto quod sibi liceat exigere datia et gabellas cum pactis antiquis et consuetis et secundum provisiones et capitula antiqua et secundum illa consuevit fieri solutio tempore extractionis et non tempore emptiois prout videtur colligi ex tenore capitulorum antiquorum videtur quod licitum sit tempore conducte ipsorum attenda forma antiquorum capitulorum secundum que emerunt dictas gabellas que videtur esse seruanda cum statuta loci seruanda sint. ut legitur et notatur in l. omnes populi. ff. de iusti. et iure. et etiam conuentiones in contractu facte. ff. de regulis iur. l. contractus. Sed certe satis videtur dicendum quod dicto Alouisio fieri debeat solutio et non nouis gabellarumque venditio facta nouis gabellarum intelligitur facta absque preiudicio dicti Alouisij. arg. l. nec auus. C. de ema. li. et l. si quis a principe. ff. ne quid in certo loco. et c. sup. eo. de offi. dele. et c. ex tuarum. de auctoritate et vsu pallij. et c. pastoralis. de priuilegiis. et hoc satis videtur iuri consonum si dicti noui gabellarum sciuerunt de dicto capitulo concessio dicto Alouisio: quod debuerunt verisimiliter sibi prouidere et aliquid minus dare quam si non fuisset dictum capitulum dicto Alouisio concessum. Et si hoc non fecerunt imputent sibi. arg. de reg. iudam. lib. vj. Si autem ignorassent tunc videtur quod ad magnificum dominum Edmondum Pandulphum debeat facere eos conseruari indemnes ex quo non possunt exigere datia a dictis mercatoribus extrahentibus vinum tempore eorum conducte ex facto ipsius magnifici domini qui concessit dictum capitulum prefato Alouisio arg. l. si fundus. ff. locati. Nam tales debent soluere dicto Alouisio ex quo emerunt pro extrahendo tempore sue conducte attenda forma capituli sibi concessi. Et bona fides non patitur ut idem bis exigatur. ff. de regu. iur. l. bona fides. et de reg. iur. c. bona fides. lib. vj. Si autem esset dubium an sciuerint vel non tunc dicendum quod si erat publica vox et fama in ciuitate quod dictum capitulum fuerat dicto Alouisio concessum tunc presumitur quod sciuerint per id quod notauit glo. in l. si tutor. C. de periculo et commo. tutorum. et Bar. in l. is potest. ff. de acquiren. heredi. faciat. c. j. de postula. prela. et xvj. distinc. c. quod dicitur. alias presumetur ignorantia per id quod legitur et notatur in l. verius. ff. de probatio. et in l. fin. ff. pro suo. Joannes de imo. legum doctor.

Casus talis est.

Dato sine preiudicio veritatis

predicti Jacobus et zanantionius se obligauerunt et promiserunt prout in ipso instrumento continetur quod tamen falsum est. tamen queritur nunquid illud pactum appositum in instrumento videlicet quod Bartholomeus vel eius heredes nullo modo valeant arctari per dictos Jacobum et zanantionium debitores seu eorum alterum in iudicio vel extra contra eius velle ad recipiendum dictam quantitatem frumenti: sed semper in eius arbitrio etc. valeat et teneat ita quod dicti debitores teneantur semper seruare dictum frumentum ad libitum dicti Bartholomei et suorum heredum. item dato quod sic esset queritur nunquid saltim ipsi debitores possint dictum frumentum tenere et seruare aut deponere in certo

Consilia Joan. de imo. b

loco ita q̄ stet periculo Bartholomei creditoris vel suorum hereditum et omne vitium siue deterioratio contingens ipso frumēto in futurum sit damno dicti Bartholomei et suorum hereditum. Item queritur viso ipso instrumēto de alio iuris remedio adhibendo dictis debitoribus cōtra caliditatem doli et malitiam dicti Bartholomei creditoris qui apposuit pactū solēni stip. vallatum q̄ dicti debitoribus et quilibet eorum insolidū per se et eorum heredes dicto creditori et suis heredibus dare et restituere debeant quantitatem frumenti mutuam eiusdem bonitatis et qualitatis et consignare in civitate Vincentie vbi et quancūq̄ eidem creditori placuerit et videbitur et non aliter dummodo per ipsum prius admoneatur dicti debitoribus seu eorum alter per unū mensem antequā dictam quantitatem frumēti sibi restitui statuerit ita q̄ nullo modo vel pacto predictus creditor vel eius heredes valeat arctari p̄ dictos debitoribus seu eorum alterū in iudicio vel extra cōtra eius velle ad recipiendū dictā quantitatem frumēti sed semp̄ in eius arbitrio et libera potestate cōsistat accipiēdi et repetēdi dictū frumentū vt supra a dictis debitoribus admonitis prius per unum mensem ante vt supra.

De usuris et de solutionibus.

Consilium. xxv.

- 1 Infinitas ex partium conventionione proveniens toleratur.
- 2 Creditor libertatem solvendi debitori auferens usuram quomodo committat.

In nomine domini nostri Jesu Christi etc. In casu premissis videtur dicendum dictum pactum tenere et valere q̄ tolerari videtur in

finitas quando ex partium cōventionione procedit per id quod legitur et notatur in. l. si ita stipulatus a seio. ff. de fideius. Et notavit Barto. ibi et in. l. si finita. in p̄ncipi. ff. de damno infe. Impunitandum ergo videtur talibus debitoribus qui sic se obligaverunt arg. de reg. iur. damnū. et lib. vi. et ff. de reg. iur. in. l. q̄ quis pap. ex quo ultra quantitatem mutuam nil d̄ restituere videtur q̄ non possit dici tale pactum usurarium ex quo nil ultra sortem d̄ restitui. faciat q̄ legit et notatur in. c. consuluit. de usuris. Et q̄ notavit Archidiaconus in. c. si quis clericus. xiiij. q. iij. vbi dicit q̄ l̄ frumentum mutuatum plus valeat tempore quo redditur quā valuerit tempore facti mutui nō est usura ex quo nil ultra sortem debita restituit. facit. c. nullus. eadē causa et questione. In contrarium facit q̄ ex quo per pactū creditor auferit debitori libertatem solvendi et vult demum sibi solui quādo eidem placuerit verisimiliter nunquam peteret sibi solui nisi quando multo plus valebit quam valuerit tempore contractus mutui. Et sic per tale pactū videtur agere in effectu plus debeat recipere. Et ideo videtur tale pactū sapere usurā et per consequens non valere cum usure sint prohibite in nouo et veteri testamēto. vt legitur et notat in. c. q̄ in omnibus. et c. sequenti. de usu. et pro hac parte bene facit q̄ notavit Jo. calde. in. c. nauiganti. de usu. in. vi. q. vbi dicit q̄ verisimile est quod res mutuata erit preciosior et sic maioris precij tempore solutionis et creditor abstulit libertatem se liberandi. Et sic vult se exonerare et debitorem onerare q̄ tunc est usura. et hec opinio innuitur magne equitati vt ipse ibi dicit. et idem etiam tenuit dominus Laurentius de rodolphis in tractatu usurarum quem fecit in repetitione. c. consuluit. de usuris. in. xxvij. q. Et hec pars verior videtur per predicta. Nec obstat allegata in contrarium. Nam primo non obstat quod dicitur tolerandam esse infinitatem que provenit ex partium conventionione quia illud verum nisi saperet usurariam prauitatem prout contingit in casu proposito. Nam tunc non est toleranda cum usure sint prohibite vt est dictum. Item non obstat quod notatur per Archidiaconum in. c. si quis clericus. quia illud procedit quando non est ablata facultas debitori se liberandi alias secus. vt patet ex superius dictis. Item nō obstat q̄ nil ultra sortem mutuam debet reddi: quia licet respectu quantitatis frumenti mutuati non debeat maior quantitas solui tamen quia verisimiliter petent tempore quo plus valebit et ablata est facultas debitori se liberandi ideo satis quo ad effectum videtur fuisse actum vt plus in effectu reddatur quia erit maioris precij et extimationis. Nulla enim ratio verisimiliter assignari potest quare creditor apposuerit pactum q̄ debitor nō possit sibi solvere nisi quando sibi placuerit quam illa: quia verisimiliter intendit petere tempore quo plus valebit. Et ideo talis videtur fuisse causa dicti pacti. facit q̄ notavit Bal. in. l. si. C. de liberis preteritis. in quarta colū. vbi dicit q̄ quando vna sola ratio reddi potest illa satis dicitur esse certa arg. l. nominatim. ff. de libe. et posthu. faciat quod legitur et notatur in regula in spicimus. de regu. iur. in. vi. Et per predicta videtur concludendum dictum pactum quod debitoribus predictis non possint solvere nisi quando placuerit creditori non valuerit tanquam appositum in fraudem usurarum. conantur enim volentes committere usuram varijs modis ad illam palliandam: vt notavit Joan. an. in. c. ad

nostram. de emptio. et venditio. Et ex predictis etiam videtur posse dari remedium quod dicti debitoribus vel eorum alter cōsignet apud alium. Nam tūc erit piculo ipsi creditoris p̄ id q̄ legit et notat in. l. accepta. C. de usuris. et l. obsignatio. C. de solutio pacto ex quo dictum nō v̄z tanquā factū in fraudē usurarum per ea que superius sunt dicta. Jo. de imola.

Casus talis est.

Casus instrumēto obligationis de lib. ccccxxij. solidos quinq̄ den. venetorum et de ducatis quinquaginta boni auri facto soleniter per commune et homines terre portus guaris circumspetto viro magistro Nicolao de nordijs de transio cum obligatione omnium bonorum dicti communis que dictum commune constituit se possidere precario nomine dicti magistri nicholai appariti in instrumento rogato in. ad ccccxxij. indictione quinta die xxj. mensis Aprilis Visa enim constitutione dicte patrie sub rubrica de prescrip. per quam disponitur q̄ nisi creditor. j. spatij. xx. annorum citari fecerit debitorem vel cum eo compromiserit infra predictum tempus sit debitor ipso iure liberatus prout in dicta constitutione continetur: presupposito quod dictum commune tempore predicte obligationis facte predictum commune haberet bona in quibus posset cōstitui obligatio pignoris. Queritur an heredes dicti magistri Nicolai possint exigere debitum de quo in predicto instrumento non obstante dicta constitutione et non obstante lapsu temporis cum sint anni. l. vel circa elapsi cum simus in. ad ccccxxij. de mense adan.

De precario et de prescriptionibus.

Consilium. xxvj.

- 1 Prescriptio cum mala fide nunq̄ procedit.

In nomine domini nostri Jesu Christi etc. In casu premissis visis et consideratis q̄ narrant in p̄ncipio et que superius consulta sunt videtur

satis dici posse quod ex quo dicta communitas constituit se precario nomine dicti magistri Nicolai possidere bona sua quod tale constitutum duravit etiā quo ad personam heredum dicti magistri Nicolai per id quod legitur et notatur in. l. questum. §. q̄ a titio. ff. de precario. et sic possidendo nomine dicti magistri Nicolai et successiue nomine suorum heredum occasione dicti debiti videtur continue dictum commune agnouisse se debitorem dicti magistri Nicolai et successiue suorum heredum. Et q̄ videtur quod habuerint scientiam dicti debiti et per consequens non v̄ potuisse prescribere tanq̄ existens in mala fide: cū prescriptio et in actionibus p̄sonalibus non p̄cedit cum mala fide p̄ id quod legitur et notat in. c. si. de prescrip. Nec valet lex vel statutum dictas oppositum p̄ dictum. c. si. Et p̄ id quod b̄ in regula possessor. de regu. iur. li. vi. Et hoc et tenuit. Bar. in. l. oēs popu. ff. de iusti. et iure in tertia principali q̄one. et Jo. an. in. c. ij. de exceptionibus. lib. vi. Et dominus meus dominus Antonius in. d. c. fin. et ista est cōmunis opin. vt ibi plene dixi. licet aliter dixerit ipse Barto. in. l. sequitur. §. si viam. ff. de usuca. sed non bene vt ibi dixi. et plenus in. d. c. fin. Et per predicta videtur quod non obstante dicta constitutione et non obstante cursu temporis dictum debitum possit peti per heredes dicti magistri Nicolai per ea que superius sunt dicta. et ita videtur de iure dicendum. Jo. de imola.

De iure emphyteotico.

Consilium. xxvij.

- 1 Emphyteosis ecclesiastica ad heredes extraneos nō deuoluit.
- 2 Femina cum masculo succedere potest in emphyteosi ecclesie.
- 3 Agnati vel cognati in successione emphyteotica extraneis sunt preferendi.

In nomine domini nostri Jesu Christi etc. Casus quodā instrumēto cōpositionis facte in magistrū lippum de bagnaria et Bartoli quodā dadioli de imola ex parte vna et brighete quodā gearoli de bagnaria suo noie et vice et noie filiorū Petri zaffagnini et filiorum Joānis mātuani ex altera sup bonis et hereditate Joānis quondā magistri Bartoli de barberijs de bagnaria oli habitato ris imo. Reuocat in dubiū an nō obstante dicta cōpositioe dictus brighete potuerit se facere inuestiri p̄ reuerēdiū in Christo patrē dōminū episcopū Imol. de oibus bonis emphyteoticis que detinebantur per dictū Joannem considerato q̄ filij dicti Petri zaffagnini fuerūt filij domine Dominice olim filie dicti magistri Bartoli patris dicti Joannis de barberijs qui etiam dictas res emphyteoticas tenuerit: et cui successit dictus Joānes de barberijs et filij Joānis mātuani fuerūt filij dñe Jacobe oli filie dñi magistri Bartoli. et sic d̄ descendētibz dicti magf̄i Bartoli. Cōdo reuocat

tatur in dubium an dictus brigbente faciendo fieri in sui perso-
na dictam inuestituram de dictis bonis et nolendo illa participa-
re scdm formam compositionis incurreret penam contentam in
instrumento. Circa primum aduertendum qd supponitur in fa-
cto qd dictus Joa. de barberijs instituit sibi heredes vniuersales
magistrum Lippum de bagnaria et Bartolum dadioli de imola
qui non erant de descendentes dicti magistri Bartoli nec di-
cti Joannis de barberijs. Et sic videtur quod ex quo dicte res
empbiteotice deuenerunt ad dictum Joa. de barberijs qui de-
cesserat sine descendentes deuoluit ad ecclesiam. et sic ad
episcopatum imolensem cum empbiteotice ecclesiastica no traseat
ad extraneos heredes: vt legitur et notat in l. etiā. ff. solu. ma. per
glo. et Bar. et etiā per eundem Bar. in l. qd dicit. ff. de verb. obli. et
per Jo. an. in c. in presentia. de proba. super glo. et per cosequens
videtur qd dictus brigbente potuerit inuestiri de dictis rebus
empbiteoticis: nec aliqd ius habuerit in rebus predictis dicti
magistri Lippus et dictus Bar. dadioli ex quo non erant de des-
cendentibus dicti Bar. nec dicti Joanis de barberijs. In con-
trarium facit vsqz qd dictus Brigbente non potuerit nec debuerit
inuestiri de dictis bonis empbiteoticis in preiudicium filio-
rum dicti Petri zaffagnini et filiorum dicte domine dominice et
filioꝝ dicti Joa. mantuani filioꝝ dicte domine iacobe que
domina dominica et domina iacoba fuerunt. filie dicti magistri
bartoli et sic filij predictarū sunt de descendentes dicti magistri
Bartoli. Nam de iure cōmuni in empbiteosi ecclesiastica succe-
dit filia femina cum masculo per id qd legit et notat in. s. empbi-
teosim. in aut. de non alienan. col. ij. et sic dicto magistro Bartolo
de iure successisset in dictis bonis dictus ioānes de barberijs eiꝝ
filius pro vna tertia parte et dicta domina Dominica pro alia
tertia et dicta domina iacoba pro alia tertia et portio ioannis pre-
dicti velut deficiens ex quo decessit sine descendentes accreuisset
dictarum dominarū Dominice et iacobe per id qd notauit
Barto. in l. si mihi et titio. ff. de verb. ob. Et glo. in l. qd dicitis. ff.
de impensis. in verbo creuisse. Si autē dicatur qd ex forma statu-
ti extantibus filiis masculis femine non succedant tunc empbi-
teosis accepta ab ecclesia pro se et heredibus suis vel pro se et filiis
masculis et feminis intelligitur concessa ordine successiuo vt vide-
licet non extantibus filiis masculis filie femine veniant: vt nota-
uit Barto. in l. vt iurisiurandi. s. si liberi. ff. de operis. liberto. Et
hoc casu dicto magistro Barto. successisset dictus Joannes eius
filius et non dicta domina dominica et honesta. vnde videndū est
an decedente dicto Joanne sine descendentes vocentur ad di-
ctas res empbiteoticas dicti filij dictarum dominarum. videtur
enim quod ex quo semel fuissent exclusi a successione propter exi-
stentiam masculi dicte domine dominice et iacoba cosequenter
eius filij qd amplius non vocentur per id qd legitur et nota. in c.
i. quando etiā. cum ibi notatis per Bal. in titu. episcopum vel
Abbatem. et sic videretur dictas res fuisse deuolutas ad ecclesiaz
et per consequens dictū brigbentem potuisse inuestiri. In cō-
trarium facit quod notauit Bar. in d. l. j. ff. de priuilegiis credito-
rum. et in l. j. s. pmittitur. ff. de aqua quo. et estina. vbi vult qd licet
finita sit empbiteosis tamē descendentes si extant vel cognati de-
bent inuestiri et alijs extraneis preferri. et si hoc non fiat est iusta
causa appellandi per id quod legitur et notatur in d. s. permittit
et per id quod habetur in d. l. j. et tunc videtur qd male fecerit dicti
brigbente faciendo se inuestiri de dictis rebus quinimo videt qd
venerit contra compositionem predictam in qua suo nomine et
nomine et vice filioꝝ dicti Petri et filioꝝ dicti Joa. promissit
nullum cōtractum facere vel fieri facere quominus dicta compo-
sitiō et transactio infringat. Nec obstat si dicat qd dicta compo-
sitiō et transactio intelligitur fuisse facta de alijs bonis proprijs di-
cti Joannis et non de empbiteoticis que non censebantur esse in
eius hereditate cum fuissent deuoluit ad ecclesiam qd responderi
potest qd modica erant bona propria dicti Joānis vt mihi in fa-
cto dictum est et assertum fuit. et sic non est verisimile qd propter
illa sola facta fuerit compositio sed potius propter alia bona em-
pbiteotica. arg. l. semper in stipulationibꝝ. ff. de re. iur. et c. inspic-
mus. de re. iur. lib. vi. Et qd hoc fuerit de mente partium etiā
pꝛ qd in dicta compositione fuit actum qd brigbente haberet vñ
calamentum vnus tornature quod erat de dictis bonis empbi-
teoticis: reliqua vero bona diuiderentur pro quarta parte vt di-
citur in dicta compositione. Et sic satis videtur partes cogitasse
etiam de bonis empbiteoticis attenda qualitate dicti calamenti
expressati. arg. c. sedes. de rescriptis. et l. si. s. cui dulcia. ff. de vino et
tratico legato. Et ex predictis concludendum qd dictus brigbē
te nullatenus debuit facere se inuestiri de dictis bonis empbito-
ticis. imo sic faciendo venit contra dictā compositionem et trāsa-
ctionem et contra suū iuramentū. et ex hoc potest inferri ad scdm
videlicet quod dictus brigbente faciendo se inuestiri de dictis re-
bus cum venerit contra dictam cōpositionem vt est dictum incur-
rit penam periurij et penam quinquaginta dyatorum auri que
ad eo peti potest scdm formā dicte compositionis per partes ob-

seruantes dictam compositionem. vt patet ex tenore instrumenti
dicte compositionis. Item videtur qd ex quo dictus Brigbē-
te iurauit omnia et singula contenta in dicta compositione atten-
dere et obseruare et contra illa vel aliquod ipsorum non facere vel
venire per se vel aliam aliqua ratione vel causa possit conueniri
in foro ecclesiastico corā vicario episcopi et peti ac implorari offi-
cium eius vt cogat ipsum iuris remedijs virtute dicti iuramenti
ad obseruandum compositionem predictam per ea que leguntur
et notantur in c. cum. l. laicus. de foro cōpe. lib. vi. Jo. de imo.

De iure dotium.

Consilium. xxviiij

- 1 Verba clara interpretationem non requirunt.
- 2 Paterni muneris est propriam dotare filiam.
- 3 Instrumento creditur vbi oppositum non probatur.

In nomine domini nostri

Jesu Xpi etc. Causo instrumento in quo in effectu cō-
tinetur qd bertutius filius quondā domini Alberti de
velenans ciuis mutinensis sponte et ex certa scientia nō per erro-
rem nec spe future numerationis fuit confessus et cōtentus se ha-
buisset et recepisse et sibi integre datas et solutas traditas et nume-
ratas fuisse et esse a Joāne et Paulo Antonio fratribꝝ filiis quon-
dam magistri Francisci de tyrris alias de coradinis ciuibꝝ mu-
tinensibꝝ lib. mille marcher. in dote et nomine dotis pro dote do-
mine vsoline filie dicti Joannis sponse et vxoris future egregij le-
gum doctoris domini catelani filij dicti bertutij. et hoc tam de bo-
nis paternis ipsius domine vsoline quā maternis eiusdē domi-
ne vt dixerunt et protestati fuerūt ipsi fratres corā Bartholomeo
de trizolonis notario et testibus in instrumentis descriptis. Illud
in dubium reuocatur de quibus bonis intelligatur dotata dicta
domina Arsolina vltra bona materna. Videretur primo dicē-
dum qd ex quo dicti duo fratres simul dederūt dictam dotem vi-
delicet dictus Joannes et dictus Paulus Antonius qd intelli-
gantur dedisse de bonis cōmunibꝝ eorum. arg. l. reos. s. cum ta-
bulis. ff. de duobus reis. In cōtrarium videtur dicendum qd
vbi verba sunt clara et certa ac aperta non indigent interpretatio-
ne. vt legit et nota. in l. ille aut ille. s. cū in verbis. ff. de le. iij. s. in ca-
su proposito expresse dicitur qd dicta dos fuit data de bonis pater-
nis ipsius domine et de bonis maternis ipsius eiusdem domine et
sic de bonis matris dicte domine Arsoline. ergo non est dicendū
qd intelligatur data de bonis cōmunibus ipsorum fratrum. Nā
si id voluissent nō dixissent nec protestati fuissent qd de bonis pa-
ternis ipsius domine Joanne dabāt dotem si dixissent se dare de
bonis cōmunibꝝ ipsorum fratrum qd minime fecerūt. ergo id voluisse
videntur. arg. l. j. s. sinantez ad deficientis. C. de cadu. tollē. Pro
hoc etiam faciat qd officium paternū est dotare filiam et sic ad Jo-
annem patrem ipsius domine Arsoline spectabat eam dotare
non autē ad dictum Paulum Antonium patrū dicte domine
Arsoline. vt legitur et notatur in l. fin. C. de dotis promissione. et
hoc etiam expresse tenet Spec. in titu. de iudi. s. sequitur. vers. qd
si vnus. vbi dicit quod si duo fratres habeant bona communia
post mortem patris si vnus eorum filiam habeat illa non est dotā-
da de bonis communibus sed patris nisi illud expresse esset actū
faciat quod legitur et notatur in l. si socius pro filia. ff. pro socio.
Nec obstat si dicatur quod si dos dabatur de bonis patris
ipsius domine Arsoline non erat expediens qd Paulus Anto-
nius illam daret cum dicto Joāne patre dicte Arsoline qd respō-
deri potest quod licet id non esset expediens tamen fieri potuit
consentiente dicto Joanne qd etiam potuit cōsentire dicto Pau-
lo vt daret filie ipsius Joannis partem pecuniariam ad ipsum
Joannem spectantius per id quod legitur et notatur in l. seruus
cōmunis. ff. de dona. inter virum et vxor. Et pro hoc etiam quia re-
spectu bonorum maternorum ipsius domine Arsoline dicit qd pau-
lus antonius nullum ius habebat sed solum dictus Joānes qui
habebat ipsorum vsufructum. vt habetur in l. j. et per totuz. C.
de bonis maternis. et tamen simul dederunt Joannes et paulus
etiam dicta bona materna. ergo eodem modo potest tolerari qd
ambo simul dederunt paterna patris ipsius domine Arsoline
pro eius dote et hoc expresse etiam sonant et dicunt verba instru-
menti a quibus non est recedendū per id qd legit et notat in l. nō
aliter. ff. de leg. iij. et in c. ad audientia. de decimis. Nec obstat
allegata in contrariū qd procederēt qñ simpliciter dicti Joānes et
paulus antonius dedissent dotē pro dicta domina Arsolina. Nec
fuisse expressam de quibus bonis sed in casu proposito fuit ex-
pressum de quibus bonis fiebat dotatio ideo in hoc standum est
instrumento et verbis appositis in instrumento alio non appa-
rente per id quod legitur et nota. in l. cum precibus. C. de pba. et
per consequens non est dicendū qd de bonis cōmunibus intelligat
dotata et precipue qd nedū de parte bonorum paternorum com-
munium dictis fratribꝝ tangentem dictum Joannem potuit
dari dicta dos sed etiam de alijs bonis proprijs que spectabant

ad dictum Joannem ut erat quantitas nongentarum lib. boni. que prelegata fuerant dicto Joanni in testamento patris communis ipsius Joannis et Pauli occasione cuiusdam dotis olim cuiusdam uxoris dicti Joannis prout mihi in facto assertum est. et ideo non debet dici dictam dotem datam fuisse de bonis communibus prout superius est dictum. **C**Joan. de imo.

CDe procura. et mandati vel contra.

Consilium. xxxix.

Factare suum nemo presumitur.

In nomine domini nostri

Antonio quondam Gaspari olim Tomi de la ferra castri Bolognesij comitatus imole fecit constituit et ordinavit manzonum quondam pirotti de la ferra suum procuratorem ad lites et ad petendum et exigendum a quibuscumque debitoribus dicti constituentis omnes et singulas quantitates pecunie grani et alterius cuiuscumque bladi in quibus dicto constituti teneret quacumque de causa et ipsos debitores sic solventes dicto procuratori absolvendum cum plena potestate. **C**Itē ad locandum possessiones dicti constituentis ad laborandum et affictandum et de ipsis possessionibus fructibus et redditibus ipsarum et omnibus alijs bonis dicti constituentis faciendum et disponendum prout et sicut ipsi procuratori libere videbitur et placuerit et in eodem instrumento etiā permisit dicti constituentis per se et suos heredes nullo tpe non gravare inquietare vel molestare dictum eius procuratorem vel eius heredes occasione maxime fructuum et reddituum et proveniunt possessionum et bonorum ipsius constituentis seu occasione alicuius alterius introitus bonorum dicti constituentis ad manus dicti procuratoris perventurum seu in futurum perveniendum prout hic latius patet ex tenore dicti instrumenti illud in dubium revocatur an heredes dicti Antonij possint petere a dicto manzone vel eius heredibus fructibus et redditibus perventis ad manus dicti Antonij de bonis dicti Antonij. **C**Et prima facie videretur dicendum quod non ex eo precipue quod dictus Antonius per se et suos heredes permisit illo tpe non gravare inquietare vel molestare dictum procuratorem vel eius heredes occasione fructuum reddituum vel proveniunt ad manus dicti procuratoris vel in futurum proveniendorum: sed si a dicto Antonij peterentur dicti fructus redditus vel proveniunt molestaretur et inquietaretur occasione predictorum ergo id non videtur posse fieri per id quod legitur et nota in l. lucius. §. tres heredes. ff. ad trebel. et ff. de procu. l. non solum. §. si status. et quia pacta et conventiones sunt servanda. l. iuris gentium. §. ait pretor. ff. de pactis. et l. i. §. si conveniat. ff. de depositi. **C**In contrarium videtur dicendum quia in dubio non presumitur quis velle iactare et donare ubi alia coniectura potest capi per id quod legitur et nota in l. cum de in debito. ff. de proba. et in l. si cum aurum. ff. de solutionibus. et ideo cum per dicta verba inquantum dictus Antonius permisit dictum procuratorem non gravare inquietare vel molestare occasione maxime dictorum fructuum possit intelligi dictum Antonellum aliud voluisse quam donare: ergo non debet dici per dicta verba inductam donationem dictorum fructuum. possunt enim intelligi quod non gravabit inquietabit vel molestabit occasione maxime dictorum fructuum scilicet exigendo scrupulosam rationem ab eo ut ratione culpe levis commisit vel negligentie in predictis per id quod legitur et nota in l. si servus vecti. ff. de lega. primo. **C**Non autem debent intelligi dicta verba ut non teneatur reddere rationem ratione doli et reliquorum ut ibi patet. faciat quod legitur et nota in l. aurelio. §. gaius. ff. de lib. leg. et l. non solum. §. si heres. et l. si quis rationes. eodem titulo. et hec pars verior per predicta. **C**Nec obstat allegata in contrarium: quia non procedunt eo casu quo quis gessit et gerebat negotia promittentis non molestare per iura preallegata sed quando alias quis haberet aliquam rem penes se et quis promitteret ipsum in illa re non molestare et sic non procedit in casu de quo queritur in quo dictus Antonius erat procurator dicti Antonij et ipsius negotia administrabat per iura superius allegata. **C**Nec obstat etiam si dicatur quod data fuit potestas dicto Antonij disponendi de fructibus et redditibus possessionum et de alijs bonis dicti constituentis prout et sicut ipsi procura. liber. videbitur et placuerit quia per hoc non intelligitur data potestas donandi nec consequenter sibi appropriandi vel aliquid dolose committendi per id quod legitur et nota in l. creditor. §. lucius. ff. manda. **C**Joan. de imo.

CCasus talis est.

Domina zola avia paterna cuius

dam Thomarine in pupillari etate constituta eiusque tutrix legitima asserens imminere quoddam debitum in hereditate paterna ipsius pupille ob id vendidit quandam possessionem iuris dicte pupille cuidam magistro Nicolao de ferrarijs minori precio quam fuerit dimidia iusti prech. **C**Itē autē dicta Thomarina maior

effecta vult auocare dictam possessionem ab heredibus dicti magistris Nicolai et venditionem factam per suam tutricem rescindere tanquam fuerit contra debitorum iuris alienata. **C**Obicitur sibi per heredes magistris Nicolai episcopi cursus longi tpe et etate ipsius Thomarine non reperitur quod adhuc lapsi fuerint. xxx. anni. **C**Queritur modo nūquid dicta Thomarina dictam venditionem rescindere possit et dictam possessionem auocare vel aliud consequi non obstante contradictione partis aduersę. **C**Joan. de imola.

CDe rescin. vendi. et de prescriptionibus.

Consilium. xxx.

- 1 **C**Uenditori decepto in dimidio prech iusti quo subueniatur remedio.
- 2 **C**Emens rem cum fraude dimidie iusti prech illam restituere tenetur.
- 3 **C**Actio ex vendito personalis dicitur.
- 4 **C**Prescriptio tringintaannorum in etate pupillari locum non obtinet.

In nomine domini nostri

Antonio christi et c. **C**In casu premissis est advertendum quod ubi venditur res minori precio quam fuerit dimidia iusti prech tempore venditionis contracte quo remedio succurratur venditori decepto tres fuerunt opines. una que fuit placita quod succurratur officio iudicis per d. l. h. et l. in contractibus. **C**Ex quibus causis maiores. sed ista opinio communiter non tenetur per officium iudicis videtur demum in subsidium competere quando alia actio non competit per id quod legitur et nota in l. in causa. la. h. ff. de minoribus. et in c. si de offi. iudi. unde secunda fuit opinio. quod succurratur ei condicione ex dicta. l. h. ut notavit glossa in c. penulti. de emptione et venditione et ista communiter non tenetur quia condicione ex l. videtur competere similiter in subsidium quando alia non competit ut legitur et nota in l. ff. de condi. ex lege. idcirco tertia fuit opinio. quod succurratur actione ex eo contractu et sic actione ex vendito arguatur. sed si annus. §. si fundus annam. ff. de contraben. emptio. **C**Et hec opinio communiter tenetur per glossam et doctores iuris civilis ut patet ex his que leguntur et nota in d. l. h. et etiam per glossam et doctores iuris canonici ut colligitur ex his que habentur in c. penul. prealleg. de emptione et venditione. **C**Itē advertendum quod competit dicta actio venditori decepto ultra dimidiam iusti prech contra emptorem vel eius heredes ut rem restituat restituito sibi precio per ipsum emptorem soluto vel suppleat id quod deest ad iustum precium ut colligitur ex his que habentur in d. l. h. de rescin. ven. et in d. c. penult. admittitur enim talis libellus alternatiuus per ea que habentur in tex. et glo. in d. c. penul. et in d. l. h. et ibi etiam nota per Bart. **C**Item advertendum quod actio ex vendito est actio personalis et durat xxx. annis sicut et ceterae actiones personales que habentur in l. h. C. de constit. pecu. et in l. si cut. et l. omnes. C. de prescript. xxx. annorum. et nota etiam per glossam in d. l. h. et etiam in d. c. penult. **C**Item etiam est advertendum quod prescriptio xxx. annorum non currit in pupillari etate sed demum incipit currere in adulta etate ut legitur et nota in d. l. h. **C**Et ideo videtur quod si attento tempore quo dicta Thomarina olim pupilla cuius possessio fuit vendita facta adulta non est adhuc lapsum tempus xxx. annorum prout presupponitur in puncto non sit prescriptum dicte actioni ex vendito per ea que habentur in d. l. h. et l. omnes. **C**Et per consequens ex predictis concludendum videtur quod cum non sit prescriptum dicte actioni ex vendito attentis his que in facto narrantur dictus magister Nicolaus seu eius heredes teneant de Thomarine olim pupille restituere dictam possessionem restituito eidem magistro Nicolao seu eius heredi precio soluto per deum magistrum Nicolaum vel saltē supplere deo olim pupille residuum iusti prech quatenus de possessione valebat tpe dicte venditionis ultra precium solutum per ea que habentur in d. l. h. C. de rescin. ven. et in d. c. penult. de empt. et vendi. et per ea que superius sunt dicta. **C**Joan. de imol.

CCasus talis est.

CPrimum dubium an instrumentum locatiōis factum de vna petia terreatore in quo tempore conventionis habite inter dictum Petrum locatorem et quendam lichum conductorem erant duo edificia domorum tradita per ipsum petrum locatorem dicto conductori que tempore quo confectum fuit dictum instrumentum variant esse demolita non tamen dicitur per quem debeat stari dato quod per aliquos testes probaretur quod unum de predictis edificijs domorum an demolitum post dicti instrumenti confectioem. **C**Secundum an dicto instrumentum in quo apparet quod pro demolitione predictarum domorum dictus petrus locator confitetur se recepisse et habuisse libras septuaginta boni. a supradicto conductore qui petrus certo casu de quo in dicto instrumentum permisit dictas pecunias per ipsum receptas pro demolitione predicta restituere heredibus dicti conductoris

etors debeat credi et per consequens stari. Et vtrum petrus possit contravenire cum iuraverit omnia firmiter adimplere obserbare. Et vbi dubium facit quia non videtur conueniens quod predictus locator restituat dictas pecunias attento quod restitutio dicte petie terre Petrus locator haberet. Tertius an in casu quo predictus locator vigore dicti instrumenti confessati et iurati teneatur et debeat restituere dictas pecunias debeat fieri compensatio de certis arboribus incisis per heredes dicti conductoris existens in dicta petia terre et de alijs petitis respectu quod in reconvictione facta per dictum petrum petitum est. Et per consequens quid debeat iudex in omnibus predictis dubijs pronunciare.

De fide instrumentorum et arborum fur. ce. Consilium. xxxj.

Instrumento est credendum vbi nil in eo dolose presumitur esse scriptum.

In nomine domini nostri

Iesu xpi etc. Ad primum dubium videtur breuiter dicendum quod licet probaretur alterum ex dictis edificijs demolitum per confessionem dicti instrumenti tamen standum est instrumento quo ad disposita in eo. ex eo maxime quod licet id probaretur tamen non sequitur quod notarius id dolose scripserit. Nam potuit esse quod id scripsit propter assertionem partium et sic est verisimile cum notarius verisimiliter non esset de hoc informatus nisi prout partes sibi asseruerunt cum probabilis sit ignorantia in facto alieno ut legitur et nota. in. l. si. ff. pro suo. et in. c. ab excoicato. de rescriptis. et sic non potest dici notarius falsam comississe quod non comittitur sine dolo: ut legitur et nota. in. l. quod sit falsum. ff. de falsis. et in. l. nec exemplum. C. ad. l. cor. de falsis. sed deberet potius dici notarium errasse in illo: sic non debet vitari instrumentum quo ad illa. Preterea forte dictum fuit quod ambo erant destructa quia alterum erat destructus et aliud etiam sperabatur forte de proximo demoliri ideo pro demolito deposuerunt per id quod legitur et nota. in. l. pen. ff. de testa. mili. pro predictis etiam faciat quod no. Inno. in. c. fraternitatis. de heredi. vbi dicit non debere attendi falsitatem que non est circa substantia. Ad secundum videtur dicendum quod credi debet instrumentum quo ad deposita in eo ut superius est dictum in precedenti dubio sic ex quo apparet quod in instrumento Petrus in certo casu qui euenit promisit restituere lib. septuagintaquinque boni. debet obseruare promissionem suam et potissime cum fuerit iurata cum iuraverit omnia et singula in instrumento contenta obseruare cum simpliciter fuerit facta. Nec dictum fuerit quod edificia deberent refici quod de facili potuisset exprimere Petrus si id fuisset de mente partium ideo cum non fuerit expressum videtur quod de mente fuerit simpliciter quod dicitur Petrus restitueret dictas lib. lxxv. ar. l. j. si autem a deficiente. C. de cad. tol. et l. veteribus. ff. de pactis. et de regu. iur. contra eum. li. vi. Nec est hoc iniquum ex quo partes sic voluerunt per id quod habetur in. l. contractus ff. de regu. iur. contractus. lib. vi. et quia etiam intellexi quod valde meliorata fuit et est res vendita. Ad tertium satis videtur dicendum quod si alique arbores sint incise quod precium illarum debeat deduci si sine causa incidit per id quod legitur et nota. in. l. forma. §. i. ver. quod si exciderit. ff. de censibus. Joan. de Imo.

Quod cuiusque vniuersitatis no. Consilium. xxxij.

Concilium vel arengum validum quid requirat. Scripture fides non datur si oppositum probetur.

In nomine domini nostri

Iesu xpi etc. Presupponitur in facto quod congregato arengo sono campane et voce nunciij in ecclesia sancte Marie castri sancti Petri positum fuit partium super facto duodecim hominum qui deberet assumi per argentum et qui haberet plenum arbitrium et libertatem posse remittere omnes errores qui fuissent super extimis et ita possendi itingere illis qui emissent et similiter minuere. Et posito partito ad fabas et lupinos more consueto ut quibus placeret ponerent fabas et quibus displiceret ponerent lupinos repetitum fuit quod fabe fuerunt. lxxvij. et lupini. xij. et successiue fuerunt assumpti duodecim homines in dicto arengo modo reuocatur in dubium an dicti homines habuerint arbitrium et libertatem possendi facere ea de quibus superius est dictum presupposito quod in comunitate castri sancti petri sunt homines trecenti triginta vel circa qui habent vocem in arengo et sic sunt de arengo et per consequens consilio communitatis dicti castri. Et breuiter videtur dicendum quod virtute dicti arengi prefati. xij. homines non habuerint potestatem predictam ex eo prefatum quod ut valeat ea que geruntur in aliquo arengo vel concilio alius cuius communitatis seu vniuersitatis non sufficit arengum vel co-

cilium esse conuocatum in loco consueto sono campane et per nuncium sed requiritur etiam quod intersint due partes illorum qui constituant arengum seu concilium et sic due partes habentium vocem in arengo vel concilio ut legitur et nota. in. l. nominationum forma. C. de decurionibus. li. x. et in. l. nulli. et l. plane. ff. quod cuius. vniuer. Et notauit expresse Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. in secunda questione principali. et bene facit quod habetur in. l. j. C. de predictis curialium. li. x. secundum intellectum Odof. de quo Bar. facit mentionem in. d. ij. principali. q. et ideo cum in dicto arengo non fuerint nisi nonaginta vnus homines dicte communitatis cum dantes fabas fuerint. lxxvij. et dantes lupinos. xij. et sic in totum nonaginta vnus tantummodo patet quod non interfuerunt due partes hominum habentium voces in arengo. Ex quo habentes vocem sunt trecenti triginta vel circa et ideo non valuit quod factum fuit in tali arengo. Et per consequens non tenet electio dictorum. xij. hominum nec potestas eis data in tali arengo per id quod legitur et nota. in. l. iuribus preallegatis. Et sic ob. quod in scriptura facta de dicto arengo dicitur quod in dicto arengo fuerunt plusquam due partes hominum dicti castri quia tali scripture non est standum cum appareat contrarium esse verum per id quod legitur et nota. in. l. optimam. C. de contraben. et commit. stipu. et in. c. cum Joannes. de fide instru. Et ex predictis concludendum videtur quod ea que facta sunt per dictos. xij. homines non valent nec sunt alicuius roboris vel momenti nec alicui de iure habent preiudicare per ea que superius sunt dicta. Jo. de Imola.

Jo. de Imola.

Casus talis est.

Guidantonus de mafredis co-

mes vallis amois fauentie cuicunq; familiari Joannis magni de Imola latoxi presentius cum equis quatuor et duobus alijs famulis et curribus duobus bobus et bubulcis pro ipsis curribus discedendi de Imola et eundi per quecunq; loca ac per totum territorium imo. suppositus illustrissimo domino duci Mediolani et cum dictis equis et curribus oneratis lignis et stramine ac frumeto etc. Imolam redeundi etc. saluum conductum facimus et impertimur. ut libere etc. Adodo contingit quod stipendiarij quidam sub militia prefati dñi. B. constituti belli ministerium exercentes territorium imol. adiuerunt iueneruntq; boies. xij. eutes per dictum territorium imoleñ. supra videtes vbi bonum sensu et strame facere possent inter quos erant tres famuli dicti Joannis magni quorum vnus saluum conductum deferebat ut est dictum qui famuli habebant vnus equum. Item quatuor bubulci licet sine curribus et bobus qui homines. xij. fuerunt a dictis stipendiarijs captiuati modo queritur an aliqui ex eis autoritate dicti salui conductus veniant relaxandi et potissime bubulci. Secundo si aliqui sint relaxandi quot numero. Tertio quibus ex illis bubulcis presupposito quod omnes preter tres famulos essent bubulci seu sub vocabulo bubulcorum. Nam omnes possent esse experti et apti ad ministerium bubulcorum debet optulari beneficium salui conductus attenda disparitate eorum tam in facultatibus quam in ipsorum conductione. quarto quid de equo.

De re militari et de saluo conducto. Consilium. xxxij.

1. Causa perempta perimitur et effectus. et nu. 4.
2. Substantia si non fuerit nulla qualitas esse poterit.
3. Concesso aliquo media ad illud concedi videntur.

In nomine domini nostri

Iesu xpi etc. In casu premissis videretur prima facie dicendum nullos ex predictis relaxandos fore quia dictus saluus conductus videtur concessus ob certam causam videlicet pro lignis stramine et frumento deferendis Imolam ut videtur patere ex tenore salui conductus sed in casu premissis presupponitur quod ligna aliqua stramen vel frumentum defereretur Imolam ergo non videtur prodesse predictis dictus saluus conductus cum cessare videatur causa propter quam fuit concessus et per consequens dictus saluus conductus videtur cessare et non habere locum in casu predicto argu. l. quod dictum. ff. de pactis. et l. adigere. §. quamuis. de iure patrona. et de appella. c. cum cessante. Item dictus saluus conductus videtur fuisse concessus solum tribus familiaribus dicti Joannis et bubulcis necessarijs pro duobus curribus. Sed in casu proposito sunt multo plures. ergo saltim non videtur prodesse illis qui erant ultra numerum predictum. preterea ex quo nulli erant currus non potest dici quod aliqui essent bubulci necessarij pro ipsis curribus quod deficiente substantia necessario deficit qualis iuxta id quod legitur et nota. in. l. eius qui in prouinciam. circa finem. ff. si certum petatur. Et sic videtur quod dictus saluus conductus non habeat prodesse aliquibus ex dictis bubulcis. In contrarium videlicet quod dictus saluus conductus debeat prodesse saltem dictis tribus familiaribus Joannis magni facit quia certum est quod concessio facta cuicunq; familiari Joannis magni deferentibus dictum Consilia Joan. de Imo. b. iij

saluum conductum cum quatuor equis et duobus alijs famulis fuit facta ob causam que respicit fauorem ipsius Joannis magni videlicet vt possit habere ligna et stramina ac frumentum que causa non debet in dubio presumi finalis sed potius impulsua per id quod habetur in l. titio. centum. in principio. ff. de conditio. et demōstra. et in l. ij. §. si. ff. de dona. et per id quod no. per glo. in l. mulier. C. de iure do. Et per not. per Barto. in dicta. l. ij. §. si. ff. de donatio. et ideo lz dicta causa cesset ex quo tamen alia subest concernens fauorem dicti Joannis magni: quia iuerant vt viderent vbi bonus fenum et stramen facere possent: videtur qd debeat prodesse dictis familiaribus dictus saluus conductus et etiam equo quem habebat quia si poterant ire cum quatuor equis multo fortius cum vno cum in maiori summa insit minor. l. diem pro ferre. §. si plures. ff. de arbitris. et l. i. §. si stipulanti. ff. de verboruz obligationi. Preterea quando aliquid conceditur videtur etiam concessum id per quod peruenitur ad illud per id quod legitur et nota. in l. ad rem mobilem. et l. ad legatum. ff. de procu. et faciat. l. oratio. per ar. a contrario. ff. de sponsa. et ideo cum concessus fuerit saluus conductus vt possit deferri stramen consequenter videtur esse concessum vt possit iri ad perquirendum vbi fenum et bonum stramen potest haberi argu. iurium prealle. et per consequens debet dictis famulis prodesse dictus saluus conductus et dicto equo. Et hec pars videtur verior de iure per rationes et iura preallega. Nec habet obstare quod cessante causa cessare debet effectus quia respondetur quod illud procedit in causa finali fecus in impulsua pat. presumitur fuisse in casu proposito per id quod habetur in l. i. §. fenum. ff. de postu. et in dicta l. titio centum. in princip. et per nota. in dicta. l. si mulier. et in dicta. l. ij. §. finali. Per predicta videtur posse inferri quod dictus saluus conductus prodesse etiam debeat dictis quatuor qui vere erant bubulci. Nam licet non iuissent cum curribus tamen iuerunt in fauorem Joannis predicti vt viderent vbi fenum et bonum stramen posset fieri et consequenter vt viderent longitudinem vie et qualitatem vie per quam haberent ire et redire vt sic etiam scire possent quot boues essent necessarij pro curru an videret licet duo an vero quatuor. et ideo videtur quod etiam eis habeat prodesse licet nō iuissent cum curribus quia illa causa vt possent ire et redire cum curribus oneratis respicit fauorem dicti Joannis et ideo licet illa non fuerit impleta ex quo tamen alias iuerūt in fauorem dicti Joannis videtur quod debeat illis prodesse dictus saluus conductus per ea que leg. et notā. in dicta. l. titio centum. in principio et in dicta. l. si mulier. et in dicta. l. ij. §. finali. ff. de donatio. alijs vero qui non videntur fuisse bubulci licet presupponatur quod esse possent experti et apti ad ministerium bubulcorum non videtur habere locum quia ad illum casum ad quem non adaptantur verba dispositionis non extenditur dispositio vt legi. et nota. in l. quod constituit. ff. de testa. mili. et in l. si vero. §. de viro. ff. solu. matri. Joan. de Imo.

4

Ad municipales et de constitutionibus. Consilium. xxxiii.

- 1 Castrum vel villa statuta potest dare bonorum administrationem comunitatis concernentia.
- 2 Castrum vel ciuitas in preiudicium priuate persone nil statueri potest.
- 3 Rebellio non imputabitur ei qui metu iusto mouetur.

In nomine domini nostri

Jesu Christi etc. C. Visis et ponderatis que in duobus punctis transmissis narrantur duo potissime in dubium reuocantur. Primum est an ex eo quod obtentum fuit in publico arengo communis ducie quod domus et bestie ac bona mobilia terrigenarum et forensium terre ducie communitatis Imole que de antiqua consuetudine diutius obseruata erant estimante in estimio communis ducie pro quibus collecte soluebantur et solitum erat solui tollerentur de dicto estimio et quod eorum occasione nullus ad soluendas collectas cogereetur et remaneret estimio possessionum sitarum in territorio terre ducie. an id fieri potuerit in preiudicium tam terrigenarum quam forensium qui dicunt se grauatos ex prouisione facta in dicto arengo asserentes hoc fieri non potuisse in preiudicium eorum quia maior quantitas eis imponitur quam imponeretur prius stantibus rebus in primo statu. Secundum dubium est quia tempore Magnifici domini Suidantonij sub cuius regimine comunitas ducie fuit passa multas expensas imposita fuit collecta in communi ducie secundum eorum estimationem tam contra terrigenas quam contra forenses: an teneantur forenses ad soluendas dictas collectas immoderate factas quantum est ultra communes expensas asserentes se non teneri quia asserunt dictas expensas fuisse factas ex prauitate hominum et communitatis ducie qui se rebellauerunt contra ciuitatem Imole ad guerram faciendum contra dictam ciuitatem. Circa primum videtur breuiter considerandum quod

castrum seu terra ducie habet plenam iurisdictiones in omnibus ciuilibus licet non in criminalibus. hinc est quod vicarius dicte terre potest cognoscere de omnibus causis ciuilibus licet non de criminalibus vt mihi in facto est assertum. Et ideo videtur quod dictum castrum ducie et eius communitas habeat potestates statuendi in his que concernunt administrationem bonorum ipsius communitatis et similiter que concernant iurisdictionem in ciuilibus negotijs per id quod legitur et no. in l. i. §. quibus. ff. quod cuiusq; vninerfi. nomine. et in c. constitutionem. §. i. de verborum signi. li. vi. Et no. expresse per Barto. in l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. in prima principali questione vbi aperte concludit quod castrum potest facere statuta et ordinamenta in his que spectant ad administrationem bonorum communitatis ipsius castri et et in his in quibus habet iurisdictionem. Item considerandum quod licet castrum vel ciuitas habens iurisdictionem non possit aliquid statuere in preiudicium priuate persone per id quod legitur et not. in l. si priuatus. ff. qui et a quibus. tamen illud videtur verum quando fit statutum particulare respectu certe determinate persone secus quando fit statutum generaliter et vniuersaliter omnes concernens per id quod legitur et no. in l. venditor. §. si constat. ff. communia prediorum. Et expresse notauit Barto. in l. antiochenum. ff. de priuilegijs cred. et in l. toties. ff. de pollicitationibus. et secundum predicta videretur intelligendum quod notauit glo. in l. i. §. C. que sit lon. cosue. Et ideo cum in casu proposito dicta prouisio facta in arengo publico quod representabat totam communitatem iuxta id quod legitur et no. per glo. in rubrica. C. que sit lon. consue. videtur quod dicta prouisio et dictum statutum ex quo dicta prouisio non concernit criminalia sed solum ciuilia et concernit generaliter omnes personas et non certas tantum valuerit etiam dato quod aliter non internenerit autoritas superioris per ea que not. Bar. in locis preallegatis. Et sic videtur standum tali statuto et prouisioni saluo nisi ex aliquibus legitimis coniecturis posset verisimiliter apparere talem prouisionem factam fuisse dolose in odium certe persone per id quod legitur et no. in l. i. §. ad si. ff. de doli excep. et quod no. expresse Bar. in d. l. omnes populi. in quinta principali questione circa finem. et hec sufficiant de primo dubio. Circa secundum dubium videtur breuiter dicendum quod si dicta communitas terre ducie habuit iustam causam se rebellandi a communitate Imole prout prima facie videtur habuisse attenda rebellionem facta per castrum tansignani quia assertum est mihi in facto precessisse rebellionem castri ducie. Et attenda potentia dicti magnifici domini Suidantonij que verisimiliter videtur intulisse iustum metum et iustam causam timoris cum poterat verisimiliter minas suas ad effectum perducere si communitas predicta ducie non sperabatur verisimiliter habere posse auxilium prout etiam in facto mihi est assertum per id quod legitur et not. per glo. in l. metum. C. quod met. causa. et in l. ij. ff. ex quib; causis maiores. tunc satis videtur dici posse quod non fuerit imputandum dicte communitati si dictam rebellionem facit ex quo propter iustum metum seu iustam timoris cam se rebellasset a comitate Imole cum imputandum non sit ei qui aliquid facit propter iustum metum per id quod legitur et no. in l. i. §. et per totum. ff. quod metus ca. Et id videtur quod si que expense ultra communem consuetudinem occurrerit tempore regiminis magnifici domini Suidantonij que ad illas debeant teneri pro rata sua tam terrigene quam forenses et ad illas debeant conferre sicut id alijs communibus consueuit fieri. Non enim videretur esse conueniens quod statibus supra dictis dicta comitas sola teneatur ad dictas expensas factas ultra solitum ex quo contigerunt propter dictam mutationem que asseritur fuisse facta propter iustum timorem vt superius est dictum sed potius de seruari et indicari de augmento expensarum quod de ipsis expensis consuetis argumentum inter soceruz. §. cum inter. ff. de pactis dotalibus et l. etiam. C. de iur. do. et de reg. iur. c. accessorium. li. vi. Et hec sufficiant de secundo dubio. Jo. de imol.

Casus talis est.

Agit iam diu pactum inter commune Venetiarum parte vna et commune ferrarie et dominos Marchiones esten. parte altera in quo post aliqua capitula particularia subiungitur capitulum huius tenoris videlicet. Item si venetus habitando Venetijs fecerit aliquod debitum vel maleficium et fuerit inuentus ferrarie per suas literas destinaret et remittere eum ad presentiam domini ducis sufficienti securitate accepta quo ad eius presentiam erit secure deductus simili modo de fugitino seruo et ancilla fiat si fuerint inuenti ferrarie. Item de oibus sententijs datis super ferrarie. si solutio facta non fuerit. aut non habebunt iudicari in loco tuto. Et idem oia vt continet superius de venetis argumentum ferrarie. venetis obseruari in oibus singulis capitulis supradictis. Quo stante contigit in facto quod Nicolaus familiaris et camerarius prefati domini Marchionis dubitans se suspectum de redditione rationis

rationis administrationis infrascripte ad quā se timebat arcta
 ri. Et etiam aliquibus commissis contra voluntatem ipsius do-
 mini archiepiscopi claudine et preter ipsius domini archiepiscopi
 mensuram an fugit a ciuitate Ferrarie et Venetias se contulit
 ubi illius loci se ciuem appellat hodie ibi repertus et ad quem lo-
 cum nonnullas reperit transulisse pecunias quas sibi fecit ascri-
 bi in impressis nulla reddita ratione vel saldo administratorū
 per eum de pecunijs iocalibus et alijs ad eum peruentis de qui-
 bus infra. Contra quem allegari dicitur per ipsum. **M.** q. for-
 mata inquisitione Ferrarie de quibusdam attentatis per eum cō-
 tra statutum ciuitatis Ferrarie et ipsum dominū archiepiscopum
 et factis de eo citationibus et omnibus alijs seruatis que requirū-
 tur de iure et ex forma statutorū Ferrarie secuta fuit sentētia bāni
 capitalis et confiscationis bonorū dominus archiepiscopus pro liqui-
 datione sui crediti legitimis citationibus precedētibus fecit exa-
 minari plures testes bone opinionis autoritatis et fame qui ta-
 men sunt omnes de familia ipsius domini et ei iurisdictioni sup-
 positi qui conuersationē habebant et habuerāt omni tēpore et lo-
 co cum ipso. **M.** q. per alios hoc sciri non poterat nec probari qz
 secretissime agebātur et miscebantur talia qui in effectū cōcorda-
 uit quod iste enim habuit pluribus annis et quādiu fuit in obser-
 uatio dicti domini archiepiscopi infinitas pecunias et iocalia ma-
 gni precij ipsius domini et sub sua custodia et gubernatione. et so-
 lus pro sui libito omnia habebat inclusa in vna capsula quā guber-
 nabat et Ferrarie et mutine et in bōdeno quā ibi residebat et in quo-
 cunqz alio loco ad quem ipse dominus archiepiscopus se cōferret: qz illā
 capsulam faciebat semper portari secum per dictū. **M.** et sub ei⁹ dili-
 gentia cura et administratione qui clauē eius habebat eximebat
 et reponebat pecunias iocalia et similia pro sue libito voluntatis
 probatur etiā de confessione eius aliquādo facta aliquib⁹ ex istis
 testibus in absentia tamē ipsius domini archiepiscopi et per aliquos
 quomodo eis ostendit multa iocalia de illa capsula que assererat
 esse prefati domini archiepiscopi. et ita apud plurimos cōfessus est. **Q**uod
 etiam qualitas rerū preciosarū nō cōuenientiū nisi magno domi-
 no saltē presumptione simul et qualitas loci ubi portabantur re-
 ponebantur et cōseruabant. **P**roponit etiā in facto per ipsum
M. allegari qd dominus archiepiscopus durante cōfidentia et dilectio-
 ne dicti. **M.** cui cōmisit iam annis pluribus custodia personę sue
 pecuniarum iocalium et omniū preciosorum que habebat con-
 cessit ei in feudū plura et diuersa immobilia. Et etiam qd donas-
 sit ei alia inter viuos cum generali promissione de non reuocan-
 do ratione cuiuscūqz ingratitude et in communi forma et la-
 ta cum re vera constet et probatum sit qd eo tēpore quo ipse. **M.** ves-
 nit ad seruitia ipsius domini pauper erat et magna grauatus fa-
 millia et cum prouisione modica continue deseruiuit licet hodie
 reperitur habere multa millia ducatorum. **E**t nescitur quo-
 modo gregata. nec vnde talis acquisitio causari potuerit. vnde
 insurgit euidēs presumptio subtractionis et fraudis apud quos-
 cunqz graues viros. et cōsequenter non modicum fundamentum
 pro iustitia domini archiepiscopi. **A**rchidodo dominus archiepiscopus
 reperiens se fraudatum grauitur administratione predicta per
 dictum. **M.** et ipsum ratione non reddita sic aufugisse ad ciuitates
 Venetiarum petiit a serenissimo dño ven. qd cū hoc sit qd ipse. **M.**
 originaliter ciuis Ferrarie et ibidem residens fecerit cum eo de-
 bitum ex causis predictis satis euidētibus et inueniat hodie
 residere Venetijs nec tale debitum soluerit nec inquam obtule-
 rit se paratum soluere qd ad eius presentiaz erit secure deductus
 secundum formam dictorum pactorū. **E**x quo facto queritur
 de infrascriptis. **P**rimo an ipsi domino archiepiscopo debeat
 fieri ista remissio secundum formam dictorum pactorum. **N**on
 ob. qd dictus Nicolaus se ciuem Venetum ex priuilegio appellet.
Secundo presupposito qd nollent remittere si dominus archiepiscopus
 petat ab eo qd cōdemnetur ad reddendam rationem predi-
 ctorum et reliqua consignanda et in eius contumaciam sibi deser-
 uiramentum in litem secundum naturam actionis intentate
 facta maxime fide de administratione predicta per testes de qui-
 bus supra non obstante qd sint familiares et subditi ipsius domi-
 ni. an hoc de iure debeat obtinere ita qd talis sentētia debeat ere-
 cutioni mandari Venetijs in illis pecunijs quas ibidem reperi-
 tur habere non obstāte si forte assereret se conuertisse in factum
 domini hoc per eum aliter non probato. **T**ertio an talem sen-
 tentiam vel executionē habeat impedire allegata confiscatio bo-
 norum dicti Nicolai facta Ferrarie quasi prius debeat regressus ha-
 beri contra fiscum quatenus saltem apprehendit de bonis ei⁹
 quam ad bona alibi sita. **S**upposita etiam illa opinione qd sen-
 tentia in loco non trabatur ad bona alibi sita. et maxime cum vi-
 deatur fieri posse differentia inter patrimonium propriū ipsius
 domini archiepiscopi ex bonis et terris imperialibus et aliunde
 questis fiscale ferre obligatū pro solutione census qui prestatur
 ecclesie ro. et pro alijs oneribus ciuitatis solutione officialiū et si-
 milibus quotidie occurrentibus in quo principaliter et ante oīa
 talia confiscata camere Ferrarie conuertunt. **Q**uarto an in com-

putatione que fieret de valore confiscatorum detrabi debeāt illa
 debita et etiā bona feudalia de quibus tamē modicū videtur du-
 bium qd propter ingratitude et alia in dominum commissā
 ceciderit a iure feudi et ad cōcedentem libere sint reuersa similiter
 et donata propter eandē causam ingratitude et delicti. **N**on
 obstante aliqua promissione vel renunciatione de non reuocan-
 do qz videt⁹ remissio dolū et inuitasse tacite ad delictū qd in du-
 bio nullatenus presumendū fuisse de volūtate talem liberalitatē
 exercentes. **Q**uinto an per illam assertam sententiā latam con-
 tra dictum Nicolaum in eius contumaciam sint sufficienter pro-
 bate cause ingratitude vel alie in ipsa inquisitione et sententia
 inserte saltem quantum ad preiudicium ipsius contumacie et ad
 commodum ipsius. d. donata reuocare volētis a fisco vel quouis
 alio ad quem talia donata peruenissent sine alia probatione vel
 industria.
 Joan. de Imola.

De foro competenti. De remissionibus. De in litem iurando.
 De testib⁹. De executione rei iudicate. De iure fisci. et De reuocā-
 tionibus.
 Consilium. xxxv.

- 1 **P**acta inter potestates legis cōdende inita tanq̄ leges sunt seruanda.
- 2 **C**ausa originis et causa accidentalis simul concurrentibus causa originis potior attendetur. et nu. 7.
- 3 **R**emissio in contractibus de iure fieri non debet.
- 4 **D**ispositum in casu simplici in casu mixto locum sibi non vendi-
 cabit. et nu. 8.
- 5 **C**ausa que nocet potius attenditur q̄ que prodesse pōt. et nu. 13.
- 6 **A**ctore et reo existētibus de diuersis dioecesib⁹ extra diocesim suā
 potest trahi reus. et nu. 9.
- 8 **P**riuilegium ciuilitatis non proderit ubi pactum iam vinculū
 iniecerit.
- 10 **V**erba cōtract⁹ dubia si fuerint partiū volūtas considerāda erit.
- 11 **C**iuis verus ex priuilegio quis esse potest.
- 12 **I**nterpretationem strictam in exorbitantibus fieri qualiter in-
 telligatur.
- 14 **C**iuis venetus Venetijs conueniri potest ratione contractus ali-
 bi initi.
- 15 **S**ubditi an possint a domino in testes produci. et nu. 16.
- 18 **F**ama probationem supplet.
- 18 **R**editio rationū continetur nomine reliquorum.
- 19 **S**ententia confiscationis bonorum sola bona loci in quo sit con-
 fiscatio contrabenda.
- 20 **E**s alienum vniversum respicit patrimonium.
- 21 **D**onatio reuocari an possit ratione ingratitude.
- 22 **P**resumptio ex cōtumacia consurgēs loco probationis habetur.
- 23 **P**rinceps proprium patrimonium a camera fiscali separatim ha-
 bere potest.
- 24 **P**ublicatio omniū bonorum in vno loco facta ad bona certi lo-
 ci restricta quem effectum producat.
- 25 **E**s alienū certi loci facultates non concernit.
- 26 **F**iscus an teneatur creditoris satisfacere in certarum rerum con-
 fiscatione.
- 27 **A**dens et effectus potius q̄ verba sunt attendenda.
- 28 **F**iscus territorij sui causa quomodo teneatur.
- 29 **F**iscus sententiam sui fauore latam non allegabit iniquam.

In nomine domini nostri
 Jesu xpi etc. **I**n casu premissis circa primū dubium
 videretur dicendū qd fieri debeat remissio de qua que-
 ritur. **E**x quo dictus Nico. est ciuis originarius ciuitatis Ferrar-
 rie contraxit debitum. et ideo h ad presens sit Venetijs videtur qd
 ad requisitionē domini archiepiscopi debet remitti ad ipsum do-
 minū archiepiscopum scdm formā pactorū de quibus supra sit men-
 tio per id qd legit et notatur in l. iuris gentium. §. ait pretor. ff. de
 pactis. **E**t quia dicta pacta fuerunt facta inter illos qui habebāt
 potestatem legis condende. et sic seruanda sunt tanq̄ lex per id qd le-
 gitur et notatur in l. Cesar. ff. de publicanis. et in l. pe. C. de dona-
 tionibus inter virū et vxorē. **N**ec videtur obstare qd dicit⁹ Nicolaus sit etiā
 ciuis Venetijs factus ex priuilegio. **E**t sic videtur qd non p̄rehē-
 datur sub dicto pacto qd non habet locum in veneto qui habitā-
 do Ferrarie aliquid debitum contraxerit vel maleficium cōmisit.
 nam de tali non fit mentio in dicto pacto quia responderi potest
 qd licet ubi quis esset Venetijs tantum si habitando Ferrarie cō-
 traxit debitum vel maleficiū non habeat locum illud pactum ta-
 men secus videtur quādo est ciuis originarius Ferrariensis licet
 sit etiam Venetijs ex priuilegio et sic ex causa accidentalis. **C**ontra
 ubi concurrunt causa originis et causa accidentalis attendi debet
 causa originis et sic naturalis non accidentalis. l. q. h3. in princi-
 piis. ff. de tutelis. et no. p. glo. in l. ciues. C. de incolis. li. r. pro hac parte
 etiā faciat qd ex quo dicit⁹ Nicolaus est ciuis originarius Ferrariē-
 sis videtur quod fuit affect⁹ dicto pacto. **E**t ideo h postea fuerit
 Consilia Joan. de Imola. b iij

effectus civis venetus ex privilegio videtur qd id nō habeat sibi prodesse per id qd notavit Jo. and. in mercurialibus in regula sine culpa. de reg. iur. lib. vi. vbi dicit qd statutū disponēs qd primo genit⁹ succedat qz affectū secūdo genitū anteq̄ fieret clericus. Ad prodest sedogenito clericatus superveniens. faciat etiā quod notavit Jo. cald. in sua questione que incipit statuto civitatis cauetur zc. in solutione questionis. sic igit eodē modo videtur dicendum in proposito qd ex quo dictū pactū affectū dictum Nicolāū tempore quo erat civis originarius ferrariensis non videtur ei prodesse civilitas Venetiā ex privilegio subsecuta cum eadem ratio videatur vtrobiz. z sic vtrobiz idē est dicendū ar. l. illud ff. ad. l. aquil. z l. a titio. ff. de verbo. obligatio. z l. j. §. hoc interdū etum. ff. de fonte. cum si. ¶ In contrariū videtur dicendū qz pactum de quo premittitur videt esse exorbitans a iure cōmuni cū in contractibus z de iure non sit fienda remissio vt legit^r z notat in. c. romana. §. contrabentes. de foro compe. li. vi. licet glo. de hoc dubitavit in. l. heres absens. §. j. ff. de iudicis. z in. l. j. c. vbi de ratiocinis agi oportet. z ibi videat inclinare qz fieri debeat remissio saltem quando agitur de reddēda administratione sed certe hoc ibi non probatur z videtur speciale quando agit de reddēda ratione administrationis publice non private vt videtur probari in. l. ij. eo. ti. z ibi nota. per Saly. tale autē pactū vult fieri remissio nem in contractibus z per consequens exorbitat a iure cōmuni. Ideo videt stricte intelligendū z non ampliandū per id qd legit^r z nota. in regula que a iure. de regulis iuris. in. vj. z in. l. quod vero. ff. de legibus. Et sic cum videat loqui in casu simplici quando scilicet ferrariē. Ferrarie habitando contraxit debitū non videt habere locum in casu mixto quando videlicet existens Ferrariē. Venetijs habitando Ferrarie contraxit debitū: qz dispositū in casu simplici non videtur habere locum in casu mixto in materia exorbitante vel penali per id qd legit^r z no. in. l. vim passam. §. pre scribitur. ff. de adulteris. z in. l. ij. in prin. ff. de verb. obli. ¶ Secundo pro hoc faciat qz vbi concurrūt due cause circa idem quaz vna habet nocere alia prodesse inspicere debet causa que nocet vt legit^r z no. in. l. ij. §. elegāter. ff. ad sillanianum. sed in casu nostro concurrunt due cause civilitas ex origine Ferrar. z civilitas Venetiā ex privilegio et prima habet prodesse vt fiat remissio. Secunda nocere ne fiat qz vbi venetus habitando Ferrarie cōtraxisset debitum non fieret remissio. nam hoc casu non loquitur pactum ideo videt qd attenda causa que nocet remissioni illa fieri non debeat z pro hoc etiā videtur casus in simili in. c. statu. §. cū vero. in verbo eiusde. de rescrip. in. vj. iuncta glo. vbi ptz quod vbi actor z reus sunt diversarum dioecsim potest reus trahi per rescri. extra dioecsim suā sed si sunt eiusdē dioecsis tūc non potest reus trahi extra dioecsim cōmunem vt ibi patet z tamen si actor et reus sint diversarū dioec. si tamen sunt etiam eiusde. dioecsis non potest reus trahi extra dioecsim cōmunē vt ibi ptz z sic etiā ibi inspicitur causa que nocet impetrationi fiende extra dioecsis z non illa que prodesset. Et hec pars verior videtur per predicta. ¶ Nec ob. in contrariū allegata. ¶ Et primo dum dicit qd prevalere dz causa originalis z naturalis accidentāli: qz illud verum quando causa originalis z accidentālis haberēt prodesse sed alio modo haberet prodesse cause originalis z sic naturalis quā accidentālis. z ita loquitur. l. qui hz. nam ibi causa originalis etatis tendit vt prouideri debeat pupillo similiter causa accidentālis furoris lz aliter prouidendū sit propter etatē quā propter furorem ideo ibi inspicitur causa naturalis secus quando vna habet prodesse alia nocere circa id de quo queritur: qz tūc debet inspicere illa que nocet vt probat in. d. l. ij. §. elegāter. z per consequens in casu proposito debet inspicere causa accidentālis que habet nocere non causa originalis que haberet prodesse. ¶ Itē nō obstat qd no. in. l. cines prealleg. qz ibi loquitur quādo causa originalis z accidentālis concernūt eodē tēpore in duobus locis. Ideo tūc in dubio preferat causa originis. sed hic loquimur quādo causa naturalis z accidentālis versant^r circa idē z vna tendit vt profit alia vt noceat. ideo inspicere debet causa que nocet per id qd habetur in. d. §. elegāter. et in. d. §. cum vero. ¶ Itē non obstat dum dicit qz ex quo actū iniicit vinculū nō debet prodesse privilegii civilitatis superveniēs qz pōt dici qd tale pactū nō iniicit vinculū nisi quādo quis cōtrahit vel deliquit vt ptz ex tenore pacti. Ideo cum tpe illo reperiat quis ferrariensis z venetus vt asserit in casu proposito fuisse non iniicit vinculū in talē lz solū in eo qui tantū est ferrariensis. ¶ Et ideo in casu proposito nō videt habere locū dictū pactū. facit qd no. in. d. §. cū vero. Et ita videret dicendū per predicta. sed adverte qz cōtrariū videt forte esse verius per ea que inferius circa idē dubium ponunt. ¶ In nomine dñi nostri Jesu Xpi zc. ¶ In casu premissio circa primum dubium est advertendū qd verba talis pacti vident esse dubia. Nam inquantū dicunt si venetus habitando Venetijs fecerit aliquod debitum zc. possunt intelligi in casu simplici videlicet quando quis esset venetus tantum prout verba prima faciē videntur sonare. ¶ Item possunt etiam intelligi quando quis est venetus licet etiam sit civis alterius civitatis.

nam etiam talis venetus dicitur z sic etiam in eo verificari videtur dicta verba. licet etiam sit civis alterius civitatis vt satis videri colligi ex glo. in. c. statu. §. cum vero. de rescrip. in. vj. in verbo eiusdem. ¶ Unde merito potest dubitari an dicta verba intelligi deant in casu simplici: an vero intelligi deant etiā in casu mixto. Et videret primo dicendū qd solum in casu simplici intelligi debeant quia dictum pactum est exorbitans a iure communi secundū qd non debet de necessitate fieri remissio in contractibus vt legitur z no. in. c. romana. §. contrabentes. de fo. cōpe. in. vj. licet oli inter legistas esset opi. vt ptz ex no. in. l. heres absens. ff. de iudi. z ideo videt stricte intelligendū z sicut in casu simplici prout loqui videt z non in casu mixto ar. regule que a iure. de regu. iur. li. vj. z l. si vero. §. de viro. ff. lo. ma. z ff. de legibus. l. qd vero. ¶ Secundo pro hoc faciat qz dispositum in casu simplici non dz trahit ad casum mixtū in materia exorbitante vel penali. l. vim passam. §. prescri. ff. de adulteris. ¶ Tertio pro hoc faciat qz vbi concurrunt due cause circa vnū actū. quarum vna prodest alia nocet inspicere debet illa que nocet. l. ij. §. elegāter. ff. ad sillanianum z l. qui postbus mos. eo. ti. sed vbi casus est mixtus in eadē persona vt qz sit venetus z etiam ferrariensis qz habitando venetijs fecerit debitum z postea reperiat ferrarie licet ad remissionem prodesset cā quia est venetus si dñs dux literas super hoc scriberet ferrarie tūc cā quia est ferrariensis impediri vñ qz si ferrariensis habitando venetijs fecerit debitū z postea reperiretur ferrarie non deberet venetijs qz hoc casu nō loquitur dictum pactū. vbi enim venetus remittitur habitando venetijs contrahit debitū z postea ferrarie reperitur clarum est quod ad literas domini ducis dēt remitti. Item vbi ferrariensis tantū habitando venetijs contraheret debitum z reperiat ferrarie clarum est et qd non deberet remitti ad literas domini ducis qz de tali qui non est venetus non loquitur pactū si igitur occurrat casus mixtus videt qd quis sit venetus z ferrariensis z habitando venetijs contraxerit debitum z postea reperiat ferrarie vñ qd non sit remittendus ad literas domini ducis qz licet causa qz est venetus suadeat remissionem tamen alia cā qz est ferrariensis hoc nō suadet z sic nocet remissioni ideo illa vñ inspicenda per iura superius allegata. z pro hoc et bñ facit qd legitur z no. in. c. statutum. §. cū vero. in verbo eiusdem. de rescriptis in. vj. vbi patet qd qñ actor z reus sunt eiusdē dioecsis non pōt reus trahi extra dioecsim ipsius rei que et actori est cōsequens sed vbi sunt diversarum dioec. potest reus extra suam dioec. trahi vbi autē ztingat casus mixtus vt qz actor z reus sint eiusdē dioecsis z et diversarū non poterit reus trahi extra dioecsim cōmunem actoris z rei z sic inspicit cā impediens remissionē z non illa que profuit ad remissionem. ¶ In dñam facit qz vbi verba sunt dubia inspicere dz id qd verisimiliter fuit de mēte partium z id quod plerunqz fieri solet vt legit^r z nota. ff. de regu. iur. l. in obscuris. z l. semper in stipulationibus eo. titu. z de regu. iur. c. inspicimus lib. Sed in casu proposito verisimile est partes voluisse comprehendere nedum illum qui esset venetus tantum sed etiā illum qui esset venetus licet esset etiam civis alterius civitatis. Et sic etiam casum mixtum ergo vtqz comprehendet alias sequeretur quod si venetus qz esset civis venetus ex privilegio z qui etiam esset senensis vel florētinus vel civis alterius civitatis habitando venetijs cōtraheret debitum. Et postea reperiretur ferrarie non deberet retineri ad literas domini ducis quod nō est verisimile fuisse de mente partium considerato qz verba pacti verificari vident quia verum est dicere quod venetus habitando Venetijs cōtraxit debitum lz esset etiā civis alterius civitatis vt probat aperte ex eo qd notavit glo. in. c. statutū. §. cū vero in verbo eiusdē. de rescriptis in. vj. Itē ille qui sit civis ex privilegio p habentem potestates dicitur verus civis iuxta no. p Bart. i. l. si maritus. §. legis iulie. ff. de adulteris z in. l. si is qz pro emptore. in materia fictionis inductive. ff. de vsucap. z considerato etiā qz si talis venetus ex privilegio qui et esset civis alterius civitatis non comprehenderet et in dco pacto magis faueretur tali veneto ex privilegio facto quam veneto qui esset civis venetus ex origine quē partes videtur comprehendisse in pacto quod nō est verisimile fuisse de mente partium ideo dicendū est vtrobiz verisimiliter fuisse comprehenditū p id qd habet. in. d. l. in obscuris. z in. d. c. inspicimus. lib. vj. z precipue qz si de vtroqz casu tam simplici quā mixto fuisset facta mētio verisimiliter sup vtroqz expresse disposuissent per id qd superius est dictū ergo vterqz casus in dictis verbis debet seu videt comprehendēdi ex quo verba hoc patiunt z in vtroqz casu verificant. argumē. in. l. tale pactū. §. si. cū ibi no. ff. de pactis. Et per predicta videt qz si existens venetus ex privilegio vel ex origine habitando Venetijs cōtraxerit debitū licet sit etiā civis alterius civitatis comprehenditur sub dicto pacto z sic eadē ratione videt dicendū qz si existens venetus ex privilegio habitando Venetijs cōtraxerit debitum licet esset etiam civis Ferrariē. deberet remitti ad literas domini ducis. Et per predicta videtur qd eodem modo econtra est dicendum qd si existens ferrariensis licet etiam sit venetus habitando ferrarie cōtraxerit debitum z postea reperiat venetijs ad literas

ad literas domini Marchionis remitti debeat cū virtute pacti si
 mile ius seruari debeat in ferrariensibus qđ seruaret in venetijs vt
 apparet ex tenore pacti et per hoc videt qđ dictus. A. cū sit ciuis
 ferrariens et habitado ferrarie cōtraxerit debitū lz esset etiā vene
 ferrariens et habitado remitti debeat scđz formā pacti prefati ad lras
 tus ex privilegio sicut et si dicit. A. habitado venetijs fecisset ibi
 dñi Marchionis sicut et si dicit. A. habitado venetijs fecisset ibi
 debitum et postea reperiretur ferrarie deberet remitti ad literas
 domini ducis ex quo venetus esset licet etiam sit ferrariens. cū ver
 domini ducis verificari videantur vt est dictum. Et hec pars vide
 ba partium verificari videantur vt est dictum. Et hec pars vide
 tur verior per predicta et ad allegata in contrarium responderi
 tur verior per predicta et ad allegata in contrarium responderi
 potest. Et primo ad id qđ dicitur qđ in exorbitantibus stricta
 fieri debet interpretatio qđ illud procedit quando certum est di
 spositionē factā esse in certo casu vt sic non extendatur per iden
 spositionē factā esse in certo casu vt sic non extendatur per iden
 titatem rationis ad alium casum qui non comprehendet in ver
 bis casus expressi vt patet in. d. §. de viro. secus videt quando ver
 bis casus expressi sunt apta comprehendere casum de quo agitur qđ tūc
 ha expressa sunt apta comprehendere casum de quo agitur qđ tūc
 videtur interpretanda qđ illud comprehendant si hoc verisimī
 liter voluerunt partes per iura superius allegata. C. Item non
 ob. dum dicitur qđ in exorbitantibus vel penalibus dispositum
 in simplici non debet trahi ad casum mixtum qđ potest responde
 ri qđ illud procedit quando constat dispositionē factam esse solū
 in casu simplici: sed vbi verba sunt dubia et pregnātia et apta com
 prehendere etiam casum mixtum tunc videtur qđ recurrendum
 sit ad verisimilem mentem disponētium et ad id qđ verisimiliter
 fuisset factum si expressus fuisset casus mixtus per id qđ habetur
 in. l. in obscuris. de reg. iur. et in regula inspiciunt. lib. vi. Et in. l.
 tale pactum. §. si. ff. de pactis. Et ideo cum in casu proposito veri
 similiter fuit de mente partium comprehendere casum mixtū et
 de illo etiam verisimiliter disposuissent si fuisset expressus vt su
 perius est dictum ideo videtur qđ debeat contineri cum verba sa
 tis verificari videantur vt est dictum. Et per hoc satis patere po
 test responsio ad primum et scđm argumentum factum in contra
 rium. C. Ad tertium vero dum dicitur qđ vbi concurrunt due
 cause quarū vna habet prodesse alia nocere inspicit debet illa que
 nocet et non illa que prodest. Responderi pōt qđ illud pcedit nisi
 causa que prodest verisimiliter sit magis pōderata ex tūc dispo
 nitentis. Nam tunc illa videt pponderare alteri ideo tunc potius
 inspicit debet. ar. l. querit. ff. de statu ho. Et facit qđ notauit Bar.
 in. l. si vir. ff. pro donato. et in. d. l. iij. §. eleganter. ff. ad silleianū. se
 cus vbi cessaret dicta verisimilitudo qđ tunc inspicit debet causa
 que nocet per iura superius alleg. et per id qđ not. in. c. statutū. §.
 cum vero. de rescriptis in. vi. et pro ista parte etiam potest allegari
 quia dicit qđ iste. A. est ciuis originarius ciuitatis ferrariens. lz
 ex privilegio sit ciuis venetus et sic videt causa originalis et acci
 dentalis ideo videtur potius inspicit debet causa originalis in hoc
 casu quando habitando ferrarie contraxit debitum. arg. eorum
 que habent in. l. qui habet. ff. de tutelis. et in. l. ciues. C. de incolis.
 li. r. Et hec sufficiunt de primo dubio. C. Circa scđm an. d. Mar
 chio possit petere in ciuitate venetiarum dictum. A. cōdemnari
 ad reddendum rationem pecuniarum et iocalium que fuerunt in
 capla cuius fuerunt assignate claues tempore dicte assignatiōis
 reorū et que postea fuerunt posita et de quibus iocalibus et pecu
 nis dictus. A. habuit administrationem per sex annos vel circa
 14. B. venter videt dicēdū qđ ex quo dictus. A. est ciuis venet. po
 terit ibi cōueniri etiā ratione cōtractus alibi initi per id qđ legi.
 et not. in. l. ij. C. de iuris. om. iudi. et in. l. heres absens. §. j. ff. de iudi.
 faciat. l. j. C. vbi de cri. agi oportet. iuncta. l. omnem. ff. de iudicijs.
 et hoc videt clarum si constet dictum. A. administrasse pecuniā et
 iocalia que tpe assignationis clauium dicte capse erant in dicta
 capla et que etiā postea posita fuerunt per iura prealleg. C. Sed
 aduertendū qđ ad probandum administrationem predictā ad du
 citur et producti sunt in testes illi qui sunt subditi dñi Marchio
 nis et etiam eius familiares vnde dubitatur an hec pbatio sit suf
 ficiens et certe videt dicēdū qđ si dicti testes fuerunt recepti ante
 litem contesta. non profuit per id qđ legi. et not. in. c. j. et c. quoniā
 frequenter. vt lite non contesta. C. Si autem recipiant post litem
 contestatam cum dicto. A. adhuc videtur esse dubium an sint te
 stes idonei. nam videretur qđ non ex quo sunt subditi. d. Mar
 chionis et etiam eius familiares. nam ex vtroqz capite videntur
 non esse idonei. de primo videt patere per id qđ habet. ff. de testi
 bus in. l. idonei. vbi expresse dicitur qđ testis idoneus non est cui
 imperari seu picipi potest vt fiat testis et ibi gl. expresse vult quod
 quis non possit esse testis pro illo sub cuius iurisdictione est. de se
 cundo videtur probari per id qđ habetur in. l. etiam. C. de testi. et
 in. l. presenti. §. sane. C. de his qui ad ecclē. cōfugiunt. et per id qđ
 16. habet in. l. j. §. ad questionem. ff. de questionibus. C. Sed ad pri
 mum pōt responderi qđ ille qui est subiectus ratione patrie vel do
 minice potestatis non pōt produci in teste ab illo cui est subiectus
 et sic intelligat. l. prealleg. idonei. facit qđ not. gl. in. c. literis. de tes
 tibus sed si sit subditus ratione iurisdictionis bene poterit pdu
 ci in testem alias non de facili potest reperiri testis pro rege vel do
 mino qđ non est dicēdū cū probatio non sit angustanda sed po

tius amplianda. l. quoniā. ad fi. C. de here. et hoc tenet Bart. in. d.
 l. idonei. et Ly. in. l. iij. C. de testi. licet glo. aliter dixerit in. d. l. ido
 nei. et sic dūmodo alias sint psona honeste et carentes suspiciōe vi
 detur posse produci in testes. Ad scđm videtur posse dici qđ lz re
 gulariter familiares et domestici nō sint ad testimoniū admitten
 di vt pbatur in iuribus pallegatis tamē illud videt fallere qñ agi
 tur de his que sūt intra domū et que nō sic sūt palā corā oib. per
 id qđ legi. et not. in. l. consensu. §. super plagis. C. de repudijs. et in
 c. veniens. el. ij. de testibus. talia aut sunt illa de quibus querit qz
 assignatio clauis capse vbi sunt iocalia et pecunie nō cōsuevit fie
 ri nisi inter domesticos et intra domū vt docet experientia que est
 efficax rerum magistra. de elec. quā sit. lib. vi. Ideo videtur qđ de
 beant admitti per ea que habentur in iuribus prealleg. per Jac
 but. et Bar. quinimo plus videt qđ omni casu domestici testes
 essent admittēdi si sint pbate vite et opinionis et tales de quibus
 non sit verisimile qđ pro aliquo deierent et tunc videt eis creden
 dum p id qđ leg. et no. in. c. in literis. ad fi. de testi. de quo tñ dicē
 17. dum vt ibi no. C. Itē etiā aduertendū qđ si publica vox et fama
 esset in ciuitate ferrarie qđ dictus. A. habuisset claues dicte capse
 et administrasset pecunias et iocalia ipsius capse que erant tpe as
 signationis et que postea fuerunt posita in dicta capla tūc magis
 clarum esset qđ per dictam famam et dictos testes licet familiares
 probaretur per dictum Nicolaum habuisse claues dicte capse et
 administrasse pecunias et iocalia ipsi capse qz presupposito sine
 preiudicio qđ dicti testes non facerent plenam fidem tamen per
 famam suppleret probatio per id qđ legi. et not. in. c. veniens. el. j.
 de testibus. vbi ptz qđ vnus testis cum fama faciunt plenā pba
 tionem in ciuilibus: et sic eadem ratione et fortiori in casu pposi
 to in quo essent plures testes fiet plena probatio per eos et famā
 argu. aut. multo magis. C. de sacrosan. ecclē. tamen etiā sine fama
 videt qđ sunt admittēdi ad pbatōnē faciendā per not. in. d. §.
 super plagis. ex quo essent plures testes licet domestici seu fami
 liares faciat ad predicta qđ notauit Bar. in. l. admonēdi. in vlti
 ma char. ff. de iureiur. C. Et predictis cōcludendū videt qđ. d.
 Marchio poterit agere in ciuitate venetiarū cōtra dictum. A. et
 narrare quō assignauit sibi claues capse in qua erāt iocalia et mul
 te pecunie ipsius dñi Marchionis et etiā assignauit administra
 tionem dictorum iocalium et pecuniarū et quomodo administra
 uit per sex annos vel circa dicta iocalia et pecunias que erant tem
 pore assignationis dictarum clauium et que postea fuerunt in di
 cta capla et qđ non reddidit rationem administrationis dictorū
 iocaliū et dictarū pecuniarū ideo petit ipsum. A. cogi ad reddē
 dam rationem administrationis dictorū iocalium et pecuniarū
 et ad consignandum reliqua et inquantū hoc nō fecerit petit eum
 cōdemnari quantū in litis fuerit iuratum contra ipsum. videtur
 enim hoc casu cōpetere actio mādātū vt reddat rationem de pdi
 ctis. Faciat qđ nota. in. l. quedā. ff. de edendo. et in. l. j. §. officio. de
 tutelis et ra. dist. per gl. et doc. Et sic videtur qđ debuit dictus. A.
 conficere librum rationū et si nō fecit vel si fecit et nolit ostendere
 videt qđ possit iurari in litem cōtra eum per id qđ legi. et nota. in
 d. l. j. §. officio. ff. de tut. et ra. distr. et per id qđ ibi not. per Jaco. de
 aret. et Bar. vbi concludunt predicti qđ id qđ ibi dicit de tutore
 habet locum etiā in alio administratione. alleg. qđ habetur in. l. si.
 §. inter cetera. ff. de libe. lega. et l. si ita fuerit. §. questio. ff. de ma. te.
 18. Plus videtur qđ sub appellatione reliquorum contineatur red
 ditio libri rationum vt videtur probari in. d. §. questio. et in. d. §.
 inter cetera. Incumbit tamen domino Marchioni probare cla
 ues capse assignasse dicto. A. et quomodo in ea erant multa ioca
 lia et multe pecunie seu magna pecuniarum quantitas et etiam
 postea multe alie pecunie posite fuerunt et quomodo etiam assi
 gnauit dicto. A. administrationem dictorum iocalium et dictarū
 pecuniarum: et hoc poterit probare. d. Marchio etiam per suos
 familiares qui sunt bone et honeste vite et opinionis vt superius
 est dictum: et si etiam probaret publicam vocem et famam esse in
 ciuitate ferrarie super pdictis hoc esset magis clarum. faciat qđ
 leg. et no. in. l. iij. §. eiusdem. ff. de testibus. et qđ no. in. d. c. veniens.
 19. el. j. de testibus. et hec sufficiant de scđo principali questio. C. Re
 stat nunc videre supposito qđ obtineret dñs Marchio sententiā
 pro se an illa sententia deberet mandari executioni in bonis eri
 stentibus in ciuitate venetiarū an vero prius deberet satisfieri de
 bonis dicti. A. cōfiscatis ferrarie presupposito qđ per sententiam
 confiscationis bonorum solum confiscent bona loci in quo facta
 est confiscatio et nō bona alterius loci existentis omnino diuerse
 iurisdictionis de quo tñ per Bar. in. l. j. in vlti. q. C. de sum. trini. et
 supposito qđ prius deberet satisfieri de bonis cōfiscatis ferrarie
 an de illa cōfiscatione debeāt deduci bona feudalia que nō viden
 tur intelligi cōfiscata sed potius redisse ad dñm Marchionē ex
 quo propter iniuriam et offensam illatam in prefatū dñm Mar
 chionem facta est confiscatio bonorum per id qđ legi. et no. in. c. j.
 §. deniqz. que fuerit prima causa beneficii amittēdi. in vlti. feudo
 rum. et per no. per Bar. in. l. si finita. §. si de vectigalib. ff. de dam.
 infe. et ibi etiā deduci debeant bona donata dicto. A. per dictu

dominū Marchionem ratione commissæ ingratitudinis cōtra
 Dominū Marchionē quāuis in instrumēto donationis fuerit
 dictum qd̄ ex nulla causa ingratitudinis possit reuocari. Itē an
 etiā alijs debita deberent deduci. z breuiter videtur dicēdū qd̄
 dicta sententia debet mitti executioni in bonis subiectis ipsi sen-
 tētiā z sic ex quo est lata sn̄a per iudicē ciuitatis venetiāruū
 mādāda executiōi p̄ eū in bonis existētib⁹ in ciuitate venetiāruū p̄
 id qd̄ leg. z no. in. l. cū vnus. §. j. de bo. ant. iudi. pos. quinimo sn̄a
 illa nō posset executiōi mādari in bonis alibi existētib⁹ nisi ad li-
 teras iudicis sentētiātis vt legi. z not. in. l. a diuo pio. §. j. ff. de re
 iudi. vbi plene per Bart. z in Spec. de executiōe sn̄e. §. breuiter.
 ver. qd̄ si index. z satis pbat̄ per id qd̄ habet in. l. pperādū. §. si au-
 tem reus. C. de iudicib⁹. z in. c. romana. §. h̄bētes. de foro cōpeten-
 20 li. vi. ¶ Et pro p̄dictis faciat qz lz es alienū respiciat vniuersum
 patrimoniu nō aut facultates certi loci. l. sed si fideicommissum. §. tra-
 ctatum. ff. de iudicib⁹. tñ illud v̄ verū nisi facultates certi loci
 sint deputate alicui sp̄ali oneri vt pbat̄ in. d. §. tractat⁹. z id cū fa-
 cultates loci ferrariēsi. sint deputate oneri cōfiscatiōis ppter deli-
 cta dicti Nicolai v̄ qd̄ es alienū satisfieri debeat de alijs bonis
 nō cōfiscatis z sic de bonis existētib⁹ in ciuitate venetiāruū: z p hoc
 p̄t̄ qd̄ nō est necesse instare in alijs dubijs de qbus supra fit men-
 tio. ¶ Ad id tñ quo q̄rit p̄supposito qd̄ satisfieri deberet de bōis
 cōfiscatis ferrariēsi prius quā de bonis existētib⁹ in ciuitate vene-
 tiāruū an detrahēda essent bona feudalia: z certū est qd̄ sic ex quo
 nō intelligant̄ cōfiscata sed poti⁹ sunt reuersa ad dñm qui feudū
 21 cōcessit vt superi⁹ est dictū. ¶ An aut̄ res donate deberēt detra-
 hi videt̄ qd̄ nō ex quo ante cōfiscationē nō fuit facta reuocatio.
 Nam ex quo ius est q̄sitū fisco in dictis bonis nō v̄ posse ei tale
 ius auferri. ar. l. si. ff. de pactis. nisi diceret̄ qd̄ rōne ingratitudinis
 reuocari posset donatio z post reuocationē cōpetere vt ille rei v̄.
 de quo in Spec. de do. §. si. ad si. vbi dixi reuocari posse donationē
 ex causa ingratitudinis supposito qd̄ ad sit aliqua de causis posi-
 tis in. l. si. C. reuo. do. z in. c. si. de dona. z qd̄ tñ reuocari pōt p cō-
 dictionē ex. d. l. si. vel per vt ille rei v̄. sed super hoc nō insisto qz nō
 est expediēs ppter ea q̄ dixi in tertio dubio. aduertendū tamē qd̄
 lz nō expedit insistere tñ etiā hoc casu insurgeret dubiū an reuo-
 cari posset donatio ex quo exp̄sse fuit dictū qd̄ etiā ex causa ingra-
 titudinis reuocari nō possit. sed certe tale pactū nō opat̄ respectu
 ingratitudinis cōmissæ post donationē ne alias def̄ materia de
 linquēdi cōtra. l. cōuentre. ff. de pactis do. z. l. si vnus. §. illud. ff. de
 pactis. z notauit Spe. in tit. de dona. §. j. ver. quid si actū. qd̄ pōt
 p̄cedere si nō interuenit iuramentū alias esset magis dubiū pro-
 pter id qd̄ notauit Jo. an. in addi. Specu. super dicto ver. sed qd̄
 si actum. ¶ Item posset esse dubitatio an per sentētiā latā contra
 dictum Nicolaum z processum factum in eius contumaciam fiat
 sufficiens probatio ingratitudinis. nam videretur qd̄ nō per tex-
 in. l. si. C. de reuo. do. vbi dicitur qd̄ demum pōt fieri reuocatio ex
 causis ibi insertis si dilucidis argumentis fuerit cognitionaliter
 approbat⁹ z sic videtur posse dici qd̄ quo ad p̄iudiciū fisci suffi-
 ciat qz non potest dicere sententiam pro se inique latam. arg. l.
 si seruus plurium. §. j. ff. de leg. j. sed quo ad p̄iudiciū tertij in
 quem res donata esset translata vel in p̄iudiciū creditorū vo-
 lentium sibi satisfieri de bonis donatis existentibus penes fiscum
 nō videt̄ sufficiens p̄batio que surgit ex sola cōtumacia sc̄dm for-
 mam statuti z precipue qz ad finē banni z cōfiscationis bonorū
 disponit statutū non autē ad finē vt ex hoc possit reuocari dona-
 tio ideo talis sn̄a z p̄cessus ad finē reuocationis nō videt̄ suffice
 22 re. arg. l. cū querit. z. l. cū de hoc. ff. de execu. rei iudi. ¶ licet econtra
 posset allegari qd̄ p̄sumptio surgens ex contumacia ex dispositio-
 ne statuti habetur pro liquida p̄batione per id qd̄ notauit gloss.
 in. l. tutor. C. de periculo tutorū. sed super hoc non insisto qz non
 expedit vt superi⁹ dixi. de alijs aut̄ debitis satis videt̄ qd̄ nō debe-
 rent per prius detrahi sed potius pro rata satisfieri. arg. l. fina. C.
 23 de bo. auto. iudi. pos. ¶ Et licet dñs Marchio possit dici habere
 propriū patrimoniu separatū a camera fiscali ferrariēsi. sicut etiā
 princeps pōt habere p̄p̄iū patrimoniu separatū a camera fisca-
 li. per id qd̄ leg. z no. in. l. j. z. C. si aduersus fiscū. tñ v̄ qd̄ onera ca-
 mere fiscalis ferrariēsi. nō debeant detrahi per prius qz bona in-
 telligunt̄ cōfiscata que supersunt deducto ere alieno illius cuius
 bona sunt cōfiscata. arg. l. subsignatus. §. bona. ff. de verb. signi.
 z qz fiscus tenet̄ satisfacere creditoribus illius cuius bona sunt cō-
 fiscata. l. si. C. ad. l. iul. de vi. z sic debitu dño Marchioni ratione
 proprii patrimonij prius esset deducendum q̄ onera camere fisca-
 lis ferrariēsi. per id qd̄ habet in. d. l. j. z in. d. §. bona. aduertendū
 tamen qd̄ super predictis non expedit insistere propter id qd̄ di-
 ctum fuit in tertio dubio. ¶ Circa tertiu in quo queritur an sen-
 tentia possit ferri contra Nicolaum venetijs. Et si contingat qd̄
 feratur ibidem cōtra dictum Nicolaum in fauorē domini Marchi-
 onis talem sententiam vel eius executionem impediāt cōfiscatio
 bonorū dicti Nicolai facta ferrariēsi quā prius debeat ha-
 beri regressus contra fiscum ferrariēsi. quatenus saltem apprebē-
 dit de bonis eius quā ad bona alibi sita supposita illa opinio

ne qd̄ sententia in certo loco lata non trabatur ad bona alibi sita
 z maxime cum videatur fieri posse differētiā inter patrimoniu
 propriū ipsius domini Marchionis ex terris imperialibus vt
 aliunde questum z fiscale ferrariē obligatum pro solutione cen-
 sus qui prestatur ecclesie romane z pro alijs oneribus ciuitatis so-
 lutione videlicet officialium z similibus quotidie occurrentibus
 in que principaliter z ante omnia talia cōfiscata camerentibus
 conuertuntur. Est considerandum primo an possit dici actiones
 confusas per cōfiscationem in totum vel in partem ita qd̄ impe-
 diatur per hoc actio intentari cōtra dictum. ¶ In totum qd̄ impe-
 quota cōfiscatorū. ¶ Sc̄do an actiōes actiue z passiue dici vel pro-
 adeo in fiscū translate qd̄ prius debeat agi cōtra fiscū quā contra
 ipsum Nicolaum potius dirigi vel sn̄a reportari etiā si actiones
 confuse non dicantur sed potius translate. ¶ Tertio dato qd̄ sen-
 tentia ferenda sit cōtra ipsum Nicolaum an illa cōfiscatio impe-
 diat executionem in illis bonis z pecunijs ibi sitis venetijs. pro
 declaratione predictorū est aduertendum qd̄ cum dicit̄. ¶. esset
 fortiebatur forum in vtroq; loco z sic vtroq; loco ante cōfiscatio-
 nem bonorum poterit conueniri per id qd̄ legi. z no. in. l. assumpt.
 §. pe. z. l. si quis a pluribus. ff. ad municipa. z. l. labeo. eo. titu. z in
 l. heres absens. §. j. ff. de iudicib⁹. z in. l. ciues. C. de incolis. libro. vi.
 ¶ Item aduertendum qd̄ cum dicit̄. ¶. habuerit bona in ciui-
 tate z territorio ferrariēsi. Item in ciuitate venetiāruū z distincte
 sunt iurisdictiones z burse fiscales dictorum locorum z cōfiscatio
 facta sit sc̄dm formam z consuetudinem iuris municipalis ferrari-
 riēsi. z non sc̄dm formā iuris cōis cōfiscatio omnium bonorū facta
 in ciuitate venetiārum per id qd̄ legi. z no. in. l. si. ff. de iuris. om.
 iudi. z in. c. si. §. j. de constitutione. lib. vi. z expresse notauit Bart.
 24 in. l. j. ad si. C. de summa trini. z fide catholi. ¶ His p̄missis est
 videndum quem effectum induxerit publicatio omnium bonorū
 facta ferrariē considerato qd̄ in effectu restringatur ad bona cer-
 ti loci, v̄z ad sita in ciuitate z territorio ferrariēsi z non ad sita
 in alio loco v̄z in ciuitate venetiārum an per talem cōfiscationē
 dictus Nicolaus fuerit liberatus in totum z si non in totum an
 pro parte z pro qua seu quota parte an vero in nibilum sit libera-
 tus quam questionem tetigit Bal. in. l. tutoris. C. ad. l. iul. de vi. z
 non decidit sed dicit super illa cogitandum. per alium autem nō
 reperio tactum. videretur breuiter dicendum qd̄ in nibilum sit li-
 beratus qz vbi sit cōfiscatio certe rei vtputa vnus domus vel si-
 milis ille qui esset obligatus in centū vel in alia quantitate in ali-
 quo non liberaretur. ¶ Nam nec fiscus in aliquo conueniri pos-
 set sicut nec heres rogatus restituere hereditatem retenta vna re
 vel duabus quem certum est conueniri in aliquo non posse a cre-
 ditoribus hereditarijs vt legi. z not. in. l. de fideicom. hereditati-
 bus. §. si quis vna. cū vtrobiq; videat̄ eadē ratio z per consequēs
 idem ius. arg. l. illud. ff. ad legē aquil. z. l. j. §. hoc interdictū. ff. de
 fonte. cum concor. z. c. si. de translatio. plato. Et pro hoc etiā bene
 facit. l. si debitor. C. de sn̄iam passis. Et qd̄ notauit Bar. in. l. si vo-
 luntate. ff. solu. matri. sed in casu p̄posito licet simpliciter facta sit
 cōfiscatio omnium bonorū tamē ex iuris intellectu restringatur
 ad bona sita in ciuitate z territorio ferrariēsi z sic in effectu ad
 bona certi loci per id qd̄ habet in. l. si. ff. de iuris. om. iudi. z qd̄ no-
 tatur per Bar. in. d. l. j. ad si. C. de sum. trini. Et sic in effectu videt̄
 facta cōfiscatio certarū rerū per id qd̄ legi. z nota. in. l. sed si cer-
 tos. ff. de lega. j. z. l. si seruus. §. quinq; eo. titu. Et ideo videtur qd̄
 fiscus ferrariēsis non teneatur creditoribus z per consequēs vi-
 detur qd̄ dictus Nicolaus nō sit a creditoribus liberatus. In cō-
 trarium facit qz cum facta fuerit publicatio omnium bonorū vi-
 detur qd̄ etiā actiones z iura competentia dicto Nicolao con-
 tra aliquos in ciuitate vel territorio ferrariēsi intelligantur con-
 fiscata per id qd̄ habetur in. l. bonorum. ff. de verbo. significa. z. l.
 princeps bona. eod. titu. ¶ Et ideo sicut actiones competentes
 dicto Nicolao in ciuitate z territorio ferrariēsi intelligunt̄ tras-
 late in fiscum ferrariēsi. sic etiā videtur qd̄ actiones que contra
 ipsum in foro ciuitatis ferrariē poterant intentari intelligantur
 translate in fiscū cum eadem ratio videat̄ per id qd̄ habet in. l. tu-
 toris. C. ad legē iuliā de vi. z. ff. sol. mat. l. si voluntate. z per conse-
 quens idem ius dici debet arg. l. illud. cum simi. ff. ad. l. aquil. Et
 videt̄ qd̄ cum actiones que intentari poterant in foro ferrariēsi
 per dictum Nicolaum z contra eum actiue z passiue fuerint tras-
 late in fiscum ferrariēsem quod dictus Nicolaus fuerit liberatus
 per id qd̄ habetur in. l. si debitori deportato. ff. de fideiuss. Sed hic
 aduertendum qz si dicatur dictum Nicolaum liberatum a credi-
 toribus ferrariēsiibus z eos debere agere contra fiscum videtur
 posse sequi inconueniens v̄z qd̄ si bona cōfiscata ferrariē non
 sufficerent ad satisfactionem ipsorum qd̄ non possent agere cōtra
 ipsum in ciuitate venetiārum pro residuo qd̄ esset absurdum qz
 sic lucraret̄ cum aliena iactura contra. l. nā natura. ff. de condi. in-
 debiti. de reg. iur. locupletari. lib. vi. ¶ Item sequi videtur aliud
 inconueniēs v̄z qd̄ vbi ante cōfiscationē bonorū electio erat credi-
 torū dicti mariani vellēt eū quēnre in foro ferrariē. an v̄o in foro
 ciuitatis

ciuitatis venetiariū: vt pbat in. l. si. §. qui stichum. ff. de eo qd certo loco. modo non potuerunt agere etiam in foro venetiariū vnde ppter p̄dicta v̄ fore dicēdū qd dictus. A. liberatus sit a foro ferrariensi & sic non possit ibi cōueniri a creditoribus suis sed bene poterit conueniri fisco ferrariensi. qz ppter confiscationē bonorum ibi factam videt̄ quasi successor dicti. A. in dicto foro. arg. eorum que notant in. l. heres a debitorē. §. si. ff. de fideius. r. in. l. nō intelli que notant in. l. heres a debitorē. §. si. ff. de iure fisci. r. eius qd no. per Bar. in. l. si vo. §. cum ex causa. ff. de solu. mat. in prin. videtur tamen qd si non sufficerent bona confiscata qd possunt habere recursum contra dictum Nicolaum & agere cōtra eum in foro venetiariū ac sufficiat de bonis ibi erisctibus: ne alias dictus. A. locupletetur cum aliena iactura vt est dictum. ¶ Item videtur dicendum quod creditores habent electionem an velint agere cōtra fiscum ferrariensē. quasi successorem Nicolai in illo foro an vero contra dictum Nicolaum in foro venetiariū & sic non erit in effectu sublata creditoribus electione locorum quam ante confiscationem habebāt & in hoc solum remanebit differentia quia vbi prius poterant creditores agere remanebit in foro ferrariensi modo non poterunt agere contra eū in dicto foro sed tantum in foro venetiariū sed bene poterūt agere cōtra fiscum quasi successorem dicti Nicolai in dicto foro ferrariensi & in bonis ibi sitis. ¶ Et pro predictis faciat quia es alieum non respicit facultates certi loci. l. si fideicommissum. §. tractatum. ff. de iudicijs. Ideo licet sint confiscata bona existantia in ciuitate & territorio ferrariensi non debent ex hoc impediri creditores dicti Nicolai quominus agere possint contra dictum Nicolaum in foro venetiariū & consequenter quominus satisfieri debeat de bonis sitis in dicta ciuitate venetiariū sicut etiam ante confiscationem bonorum factam in ciuitate ferrarie agi poterat. ¶ Nec obstat predictis in quantum dictum est fiscum ferrariensē posse conueniri si dicat̄ qd confiscatio certarū rerū non facit fiscum teneri ad satisfaciendum creditoribus. arg. §. si quis vna. in. l. de fideicom. heredi. r. l. si debitor. C. de sententiā passis. r. notauit Bart. in. l. si marito. in prin. ff. sol. ma. qz illud procederet qz certarū rerum fieret confiscatio totaliter qd nō transirēt actiones alię cōtra debitores in fiscum puta vnius domus vel fundi vel domus & fundi. per. d. §. si qs vna. r. d. l. si debitor. secus vbi fit publicatio omnium bonorū totaliter quod intelliguntur confiscata iura cōtra debitores prout cōtingit in casu proposito cū de lege municipali fiat simpliciter mētio bonorū ideo intelliguntur confiscata iura cōpetentia contra debitores per id qd habet in. l. bonorū appellatio. la. secūda. ff. de verb. signi. r. in. l. §. de bonorū pos. cū ibi not. per glo. r. Barto. Et sic cū intelligantur translata in fiscū ferrariensē iura cōpetentia active dicto. A. cōtra debitores ita etiā intelliguntur translata passive iura cōpetentia cōtra dictū. A. eadē ratione arg. l. illud. ff. ad. l. ag. r. d. l. tutoris. r. d. l. si voluntatē. ¶ Nec ob. l. mulier bona. ff. de iure doti. qz ibi loquitur qn̄ in cōtractu fit mentio de oibus bonis hic qn̄ a lege seu in snia lata virtute legis municipalis quo casu est secus. vt not. per glo. r. Bart. in. d. l. j. faciat quod habet in. l. tutore. ad. l. iul. de vi. r. ideo cū in tali confiscatione veniant iura cōpetentia cōtra debitores eadem ratione videt̄ qd cōtra fiscū transeant iura cōpetentia contra dictū. A. per id qd habetur in. d. l. tutore. r. in. d. l. si marito. ¶ Nec obstat etiam in predictis. l. sed si certos. r. d. l. si seruus. §. qui quinqz. qz ibi non fuit facta mētio omnium bonorū in snia lata virtute legis municipalis & iuris intellectu restringatur ad bona sita in territorio ferrariensi. vt est dictum. ¶ Item non obstat qd habetur in. l. gaius. in prin. pio. ff. de le. ij. vbi si testator legat omnia que habet in tali loco non veniunt nomina debitorum qz ibi non fit mentio de bonis omnibus testatoris simpliciter sed de omnibus bonis que habuit in tali loco ideo ibi non veniunt nomina debitorum. secus quando fieret de omnibus bonis. l. cogi. in principio. ff. ad trebellia. et not. per glo. in. l. princeps bona. ff. de verbo. significa. r. similiter secus in casu proposito in quo facta est mentio simpliciter omnium bonorum in snia lata virtute iuris municipalis ex iuris intellectu restringatur ad bona sita in territorio ferrariensi. ¶ Et ex p̄dictis cōcludendum videt̄ qd creditores dicti. A. possunt agere si volūt cōtra fiscum ferrariensē & si ab illo sibi satisfiat nō poterit Nicolaus amplius ab illis conueniri qz bona fides nō patitur vt idem bis exigat de regu. iur. c. bona fides. lib. vj. ¶ Si vero in parte satisfieret in residuo poterit agi cōtra Nicolaum in foro venetiariū: & idem videt̄ dicēdū cōtra si primo loco actū sit cōtra Nicolaum in foro venetiariū & satisfactum sit per eum qd liberabitur fiscus ferrariensis eadem ratione. ¶ Item videtur dicendum qd creditores possint eligere an velint agere contra fiscum ferrariensē an vero contra Nicolaum in foro venetiariū per ea que superius sunt dicta. ¶ Et per p̄dicta etiam videtur qd cum dominus Marchio videatur habere duplex patrimonium scz fiscale ferrariensē & etiā propriū patrimonium sicut in simili contingit in principe. l. j. r. si aduersus fiscum. quod poterit procurator proprii patrimonij ipsius habere electionem an velint agere contra cameram fiscalem ferrariensē in eo ad qd tenebatur sibi. A. an vero contra di-

ctum Nicolaum in ciuitate venetiariū. Et si contigerit ibi agere in ciuitate venetiariū poterit ferri sententia contra dictū Nicolaum & successiue mandari sententia executioni in bonis sitis venetijs sicut etiam fieri potuisset & debuisset ante confiscationem factam in ciuitate ferrariensi. tale enim ius agendi contra dictū Nicolaum in foro venetiariū competens etiam ante confiscationem ferrariensem non debet dici sublatum dicto domino Marchioni propter factum vel delictum dicti Nicolai arg. l. finali. ff. de pactis. r. de regu. iur. non debet. lib. vj. ¶ Et satis operari videtur confiscatio facta in ciuitate ferrariensi qz liberat ipsum Nicolaum a foro ferrariensi vt nullatenus ibi conueniri possit vbi prius poterat etiam conueniri vt est dictum. ¶ Et per predicta videt̄ qd confiscatio facta ferrarie non habet obstare dño Marchioni si velit agere contra Nicolaum in foro venetiariū. Et si contingat sententiā ferri contra ipsum Nicolaum videt̄ qd snia ibi lata debeat mitti executioni in bonis existentibus in ciuitate venetiariū per id qd legit̄ & not. in. l. cum vnus. §. j. ff. de bo. auto. iudi. pos. quinimo talis snia nō posset mandari executioni in bonis alijs existentibus nisi ad literas iudicis venetiariū vt leg. r. no. in. l. a diuo pio. §. j. ff. de reg. iur. vbi plene per Bar. & in Spec. in tit. de executione snie. §. breuiter. ver. qd si iudex. r. satis v̄ pbari per id qd habet in. l. properandū. §. si autem reus. C. de iudicijs. r. in c. romana. §. contrahentes. de foro competen. lib. vj. Si autē in ciuitate ferrarie agere vellet cōtra dictum Nicolaum nullo modo posset sed deberet procurator proprii patrimonij ipsius domini Marchionis agere contra cameram fiscalem ferrariensē. per ea que superius sunt dicta. Et per id quod habetur in simili in. l. j. r. si. C. si aduersus fiscum. Et si dicatur quod cū dominus Marchio occupauerit bona confiscata v̄ quod non possit agere cōtra dictū Nicolaum etiam in foro venetiariū quasi sibi satisfactum sit de sibi debito saltem si illa bona sufficiant ad sibi debitum. nam creditori cui est satisfactum in ciuitate ferrariensi non competit ius agendi cōtra dictum Nicolaum in ciuitate venetiariū vt superius est dictum. Responderi potest quo licet dominus Marchio occupauerit bona confiscata illa occupauit vt confiscata non animo satisfaciendi sibi de eo quod sibi deberetur a dicto Nicolaus ideo non videtur sibi preiudicasse quominus in ciuitate venetiariū possit petere sibi debitū prout poterat ante confiscationem qz illa que sunt ad vnum effectum aliud non operant quod non hēat necessariam consequentiam arg. l. cum queritur. r. l. cum de hoc. ff. de excep. rei iudica. r. l. legata inutiliter. ff. de leg. j. ¶ Item contra predicta facere v̄ qz confiscatio bonorū facta ferrarie s̄m predicta in modico releuabit dictum Nicolaum ex quo insolidum poterit cōueniri in ciuitate venetiariū & fieri executio in bonis ibi sitis lz liberatus esset de foro ferrariensi vt ibi cōueniri nō possit quod non bene v̄ rōnabile vnde videt̄ dicendum qd attendat an bona q̄ habebat in ciuitate vel territorio ferrariensi ascēdāt ad dimidiā oium bonorū que dictus Nicolaus hēbat confideratis ēt bonis q̄ hēbat in ciuitate venetiariū an vero ad tertiā vel quartam vt in illa quota intelligat̄ liberat̄ ad quē ascendunt ad dicta bona sita in ciuitate & territorio ferrariensi. ¶ qz tūc in tali quota quo ad effectum intelligit̄ cōdemnatus dictus Nicolaus cum magis mens & effectus quam verba viderent̄ consideranda p̄ id quod legitur et not. in. l. cum virū. C. de fideicommissis. r. j. q. j. c. Marchio & basilides. Sed predictę obiectioni potest responderi quod non est absōnū hoc casu dictum Nicolaum remanere insolidum obligatum vt conueniri possit in ciuitate venetiariū licet quo ad effectum in dimidia vel tertia aut quarta parte facta sit confiscatio sicut etiam contingeret si in vna re que in effectu valet dimidiam tertiā aut quartā fuisset facta confiscatio quo casu certum est quod conueniri posset insolidū non obstante dicta confiscatione per id quod legitur & not. in simili. §. si quis vna. in. l. de fideicommissis. heredi. r. in. l. si debitor. C. de sniam passis. iuncto eo quod notauit Bart. in. l. si marito. in prin. ff. sol. mat. Et ideo non videt̄ absōnū quod in casu proposito liberetur solū a foro ferrariensi licet nō liberetur a creditoribus suis in totum vel pro parte ex quo in effectu omnia bona dicti Nicolai nō sunt publicata sed solum bona sita in ciuitate & territorio ferrariensi. Nec facta est publicatio sub nomine quote. ¶ Et per predictas cōcludendum videtur dominum Marchionem agere posse contra dictum Nicolaum in ciuitate venetiariū & sententiā ferri posse contra dictū Nicolaum quatenus reperit dominum Marchionem fouere iustitiam ac etiam dictam sententiā posse & debere mandari executioni in bonis sitis in ciuitate venetiariū non obstante confiscatione bonorum facta ferrarie & quod per dictam confiscationem nō sunt cōfuse actiones cōpetētēs dño Marchioni quominus agere possit insolidū cōtra dictū Nicolaum in ciuitate venetiariū. ¶ Item qd nō est necesse prius agi cōtra fiscū ferrariensē. quā contra dictū Nicolaum in ciuitate venetiariū vt satis patere pot̄ ex his que superius sunt dicta p̄ q̄ satis etiā patere pot̄ r̄sio ad oia dubia superius facta. ¶ Nec ob. his que superius dicta sunt qd notauit Bal. post Petrū in. l. ex facto. la grande. ff. de heredi. in. l. i. qz lo-

quid quādo publicatio est talis quod extēdit se ad bona vtriusq; territorij licet sint diuerse burse fiscales z diuerse iurisditiōes qđ
 28 quādo sit no. Bart. in. l. j. ad fi. C. de sum. trini. † quo casu dicit qđ
 qlibet fiscus tenet rōne sui territorij z quod non sunt loco cohere
 dum sed sunt separati heredes diuersarum hereditatū sed hic lo
 quitur quando publicatio solum habet effectum quo ad bona
 loci in quo facta est publicatio z non quo ad bona alterius loci
 z territorij z sic in casu penitus diuerso loquitur Bald. in. d. l. ex
 facto. z ideo non habet obstare eius dictum. Circa vltimū du
 bium in quo queritur an per illam assertam sniam latam contra
 dictum Nicholaum in eius contumaciam sint sufficienter proba
 te cause ingratitudinis vel alie in ipsa inquisitione z snia inser
 te saltē quantū ad p̄iudiciū ipsius cōtumacie z ad cōmodū ipsi
 us dñi archionis donata volentis reuocare a fisco vel quo
 nis alio ad quē talia donata peruenissent sine alia p̄batione vel
 discussione. Videtur breuiter dicendum quod lz de hoc posset
 dubitari p̄ ea que dixi in alio consilio quia non v̄ quod de iure
 porrigere debeat effectum ad aliā personam vel ad aliam causam
 vel ad alium effectum p̄ id quod legit z nota. in. l. cum queritur
 z. l. cum de hoc. ff. de except. rei iudica. z sic sine noua probatione
 causarū ingratitudinis videat non posse donata vel feudata re
 uocari. z per q̄ns qđ p̄dicta nō possint añ oīa de p̄fiscatione dedu
 ci alio non probato sed debeat dñs archio ante omnia in suo
 debito cōputare z sic ad tanto minus agere quātum est istud qđ
 facta excussione publicatorum ipse domin⁹ archio restat ha
 bere tñ satis videt de iure dici posse qđ dca snia lata cōtra dictū
 A. facit fidem ad p̄iudiciū fisci pro domino archione volē
 29 te reuocare a fisco ex causa ingratitudinis donata dicto. A. † ex
 eo p̄cipue qđ fiscus nō p̄t sniam in sui fauorem z p̄ se latam alle
 gare fuisse iniquā p̄ id qđ legit z no. in. l. si fuus pluriū. §. j. ff. de le
 ga. j. sed respectu tertij ad quē puenissent dca bona donata. Nec
 similiter respectu creditorū si vellent sibi satisfieri etiam in rebus
 donatis p̄ suis creditis nō videt sufficere dicta snia qz solū ad fi
 nē confiscationis bonorū z ad p̄iudiciū fisci in eo qđ. s. dixi
 videtur facere fidem z non quo ad alias p̄sonas nec quo ad aliuz
 effectum p̄ id quod legit z nota. in. d. l. cuz querit. z. l. cum de hoc
 ff. de exceptio. rei iudicate. Ad finem autem occupandi feudalia
 satis videt dicta snia facere fidem p̄ domino archione per id
 quod notauit Bartol. in. l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dā
 infec. Nam ex quo propter delictum concernens iniuriā z offens
 sam domini facta est publicatio bonorum reuertitur feudum ad
 dominum vt legitur z nota. in. tit. que fuit prima causa beneficij
 amittendi. c. j. §. deniqz. in v̄sibus seu. Jo. de imola.
 Casus talis est.

Antonius dedit concessit z loca

uit Petro ad terminum quatuor annorum ad effectum vtendū
 fruendum emendum z frāchandū vnam domum cupatam cū
 curia puteo z alijs suis pertinentijs. postum in castro centi ple
 bis iuxta suos cōfines pro afficto anno quolibet librarū sex boni.
 soluendo pro dimidia in festo natiuitatis dñi nostri Jesu christi
 z pro alia dimidia in festo resurrectionis dñi nostri Jesu christi.
 cum pacto presentationis pignozū in casu quo per dictū. p̄. con
 ductorē cessatū fuerit in solutione affictuū. Et cū pacto qđ dictus
 dctorū quatuor annorū emere francare z per emptionē sibi acq
 rere pro p̄cio in summa lib. cētū boni. de quo p̄cio lib. cētū boni. di
 ctus. p̄. cōductor p̄misit soluere dicto. A. locatori infra terminū
 xvij. mēsiū lib. xxv. boni. p̄ parte p̄cij z frācatione domus p̄dicte z
 cū pacto qđ si z inquātū dicit. p̄. cōductor solueret dictā quāti
 tatē pecunie lib. cētū boni. p̄ p̄cio dicte domus qđ dicit. A. locator
 teneret z deberet dicto. p̄. cōductor in instr̄m publicū venditione
 domus predicte validandū z roborandū scōm morem formā z
 cōsuetudinē dicte terre. dictus vero. p̄. infra dictum terminū
 xvij. mēsiū dedit z soluit dicto. A. locatori lib. xxv. boni. p̄ parte
 solutionis z francationis domus predicte sibi locate prout pro
 misit z soluit dicto. A. locatori conuenit. Et adueniente fine z ter
 mino predicto dctorum quatuor annorum dictus. p̄. cōductor
 cessauit z omisit soluere dicto. A. locatori residuum p̄cij domus
 predicte z ipsam infra dictum tempus infra qđ eidem licebat dic
 tam domum emere z francare elapso incontinenti dicto termi
 no quatuor annorū dictus. A. locator protestatus fuit dicto. p̄.
 conductori qđ eidem. A. deberet dare z prestare possessionem li
 beram vacuum z expeditam dicte domus cum ipso. A. locator no
 lit amplius ipsam domum eidem v̄dere postquā per ipsum. p̄.
 cessatum est in solutione restitū. z francationis p̄cij domus p̄
 dicte infra tempus sibi licitum als protestabatur de dānis expen
 sis z interesse suis z de pena turbantis aliquem in sua possessiōe
 dictus. p̄. visa dicta protestatione negauit ius protestandi com
 petere dicto. A. z obtulit se paratum velle residuum p̄ch domus
 predicte soluere z dictā domū integraliter francare pro p̄cio su
 pradicto. Pro parte aut dicti. p̄. conductoris allegatur se nō te

neri ad prestandum possessionem vacuum liberam z expeditā di
 cte domus maxime stante statuto posito sub rubrica de pena ven
 dentis rem alienam z petentis rem alienatam z alijs diuersis ca
 pitulis. Quia ex forma dicti statuti dicta domus intelligitur fuis
 se z esse reconducta modis pactis p̄cio z conventionibus fuis
 bus supra eo quia pro parte dicti. A. locatoris fuit protestandū
 infra tempus limitatum per dictum statutum prout tenebatur
 z debebat. Et pro tanto eidem. p̄. conductori prout tenebatur
 posse dictam domum integraliter francare z licere et licitū esse
 dicti soluere infra aliud tempus z terminum quatuor annorum
 pro parte dicti. A. locatoris allegatur z opponitur dictum statu
 tum in presenti casu non habere locum z pro tanto dictum statu
 tum teneri ad prestandum eidem possessionem vacuum liberam z ex
 peditam domus predicte non obstante dicto statuto ac etiam nō
 obstante protestatione comparitione z oblatiōe per dictum. p̄.
 facta. Casus do queritur quid iuris copia statuti de pena vendē
 tis rem alienam z petentis rem alienatam z alijs diuersis capitu
 lis. C. Prouidemus et ordinamus quod nulla persona audeat
 vel presumat vendere vel alienare rem aliquam immobilem quā
 non possideat zc. C. P̄terea statuimus quod in p̄dictis tam ve
 ctio facta eidem pactis pensione forma modis et conventioni
 bus penis z obligationibus ac qualitatibus quibus prima loca
 tionem ab altero eorum denunciatum fuerit per tres mēses ante
 finem locationis in locatione seu conductione se persistere velle
 que denunciatio fieri debeat per publicum instrumentum cuius
 copia dimittatur ei cui denunciatio fiat vel in presentia trium
 testium: z idem in quibuscunq; rebus mobilibus locatis probi
 bemus zc.

De locato.

Consilium. xxxvj.

- 1 Statutum de pena rem alienam vendentis qualiter intelli gendum.
- 2 Locator z conductor conuentis stabunt.

In nomine domini nostri

Jesu Christi zc. C. In casu premissio de duobus potest
 principaliter dubitari. C. Primum est an statutū de
 quo fit mentio in puncto sub rubrica de pena vendentis rem alie
 nam habeat locum in casu proposito. C. Secundo an presupposi
 to quod non habeat locum possit conductor finito termino loca
 tionis si non francauit infra terminum locationis libere expelli
 z an teneatur z debeat dare z prestare possessionē liberam vacuā
 z expeditam dicte domus dicto locatori cū ipse locator nolit am
 plius eidem ipsam domum vendere. postquā per ipsum cōducto
 rem cessatum est in solutione restit. z francationis p̄cij domus
 predicte infra tempus sibi licitum. C. Circa primū videtur bre
 uiter dicendum quod dictum statutum non habeat locū in casu
 premissio qz dictum statutum loquitur z locum habet quādo per
 tres menses ante finem locationis potest locator denunciare qđ
 non vult persistere in dicta locatione: z similiter conductor. sed in
 casu premissio dicta denunciatio fieri nō potest cū non fuerit sim
 plex locatio sed locatio cum pacto qđ possit z teneatur francare
 sic inuito cōductore non potest locator ab illa discedere. Nec simi
 liter conductor inuito locatore. l. sicut. C. de act. z oblig. z. l. incom
 modato. §. sicut. ff. cōmodati. z sic non bene adaptantur verba dic
 ti statuti ad casum istum ergo nec eius dispositio. argu. l. hos ac
 cusare. §. omnibus. ff. de accusa. z. l. iij. §. toties. ff. de dam. infec. et
 c. in dēnitatibus. §. sed cum eas. de electio. lib. vj. z in. l. qđ consti
 ff. de testa. mili. z. l. ita autem. in princi. ff. de admi. tuto. z sic statu
 tum predictum videtur solum habere locum in simplici locatiōe
 in qua post terminum quis cogitur persistere. Non autem in lo
 catione facta cum pacto qđ possit z teneatur infra terminum frā
 care. Et sic videtur qđ iste casus remaneat in dispositiōe iuris cō
 2 munis z hec sufficiant de primo. C. Circa secundum videretur
 prima facie dicendum qđ sic qz ex quo non seruauit conuentionē
 ipse conductor similiter videtur qđ ei non teneatur eontra loca
 torē seruare per id quod legitur z notatur in. l. cum proponas. C.
 de pactis. z in. c. peruenit. el. ff. de iureiurando. C. In contrarium
 videtur dicendum quia ex quo recepit locator lib. xxv. bonorū. pro
 parte p̄cij videtur quod perfecta fuerit venditio iuxta illud qđ
 legitur z notatur in. l. j. z. ij. C. quando liceat ab emptione di. Et
 sic videtur quod ab illa non possit discedi inuita altera parte per
 ea que habentur in. d. l. j. z. ij. z in. l. sicut. C. de acti. z obliga. z. l. in
 commodato. §. sicut. ff. cōmodati. Et ideo si conductor est para
 tus soluere residuum p̄cij videtur audiendus. Nam videtur ei
 licitum fore purgare morem ex quo non potest ab emptione disce
 di per id qđ legitur z notatur in. d. l. ij. z in. l. interdum. §. finali. ff.
 de verbo. obligatio. z in. §. finali. in. ff. de pepe. z temporalibus
 actionibus. v̄ditor enim videtur habere actionem ad residuum
 p̄cij

proch nō aut vt res reddatur vel relaretur per id qđ legitur nō
tam in. l. ff. C. quando liceat ab emptione discedere. r sic si offerē
residū pch videt offerri qđ debet ideo debet posse purgari mora
per id qđ legi. r no. in. d. l. inter dum. §. si. per Bar. in. d. §. si.
Joannes de imola.

De exceptionibus. De solutionibus. De in integrum restitu-
tione. De edendo. r de nouatio. Consilium. xxxvii.

Sententia lata an possit retractari per instrumenta noui-
ter reperta.
Restitutio in integrum petitur vbi ex postfacto satisfactum esse
comperitur.
Restitutionem in integrum aduersus sententiā petere potest qui
per ignorantiam exceptionem solutionis obicere omisit.
Scriptura priuata non probat.
Exceptio non debet obici post sententiā ex quo in rem iudica-
tam transit.

In nomine domini nostri

Iesu christi etc. **C**onsideratis ac cōsideratis que late scripta
sunt p eximiu legū doctorē dñm Angelū de aretio ac
eadem his que narrantur in puncto de quo fit mentio in consilio
prefati domini Angeli ponderandum est quod iam diu vcs. xvi.
annis iam elapsis r vltra Nicolaus de buralibus de parma obli-
gavit se Christoporo de valariis de parma in florenis quingentis
ex causa depositi prout apparet ex tenore publici instrumēti quo
tempore Jacobus eius filius vt asseritur erat pupillus. **C**item
ponderandum est qđ diu post mortem dicti Nicolai Andreas fi-
lius quondam dicti Christopori petiit a Jacobo predicto dictos
florenos quingentos. r contra ipsum obtinuit sententiā: r demū
petiit executionem dicte sententiē contra quam dictus Jacobus
opposuit exceptionem instrumentorum solutionis dicti depositi
post sententiā repertorum per que asseritur deprehendi solu-
tionem seu integram satisfactionē dicti depositi factā dicto quon-
dam Christoporo vel alijs personis de eius voluntate: contra au-
tem replicauit dictus Andreas dictum Jacobum non debere au-
tem replicari instrumenta de nouo reperta obstante iure communi et
iure municipali quo cauē qđ executioni sententiē non possit op-
poni aliq̄ exceptio nisi sit de numerat̄ in statuto: vt qđ sit exceptio
nullitatis pueniēs ex defectu iudicis sniantis vel exceptio solu-
tionis facte post sniam vel exceptio aut defensio que eidē meretur
per formam aliquorum statutorum communis r populi parme
prout apparet ex tenore dicti statuti positi sub rubrica de executio-
ne sententiē vna cum instrō depositi dicitur etiā pro parte dicti
Christopori qđ illa instrumenta non pbant qđ libri thesaurarij vel
pnuatarum personarum fidem non faciūt dicitur insuper quod
inquantum admitti possunt post sententiā vel etiam probarēt
nō probāt saltē solutionē integrā taliter factā dictorum florenorum
sicut videt deprehendi in vltima postea numerationis dictarū pe-
cuniarū vnde dubitat de duobus. **P**rimum est an nō obstatē
iure cōi et municipali possit vlla via retractari snia per instrā de
nouo reperta r sic an dicit̄ Jacobus possit admitti ad pbationē
solutionis r satisfactiōis dictarū pecuniarū. Scdm est an dicti li-
bri pbēt in totū vel in partē solutionē vel satisfactiōē dictorum
flo. qngētorū auri. **C**irca primū dubiū videt̄ breuiter dicē-
dum qđ nō qđ de iure cōi hoc videt̄ clarū per. l. sub specie. C. de re
iudi. r. l. i. peratores. per locū a simili. ff. de re iudi. faciat. l. qđ vero.
r. l. ius singulare. ff. de legi. de iure etiā municipali videt̄ s̄r clarū
qđ exceptio que opponit̄ nō est de pmissis per statutū vt patet ex
tenore statuti pfati: r sic nō videt̄ posse opponi cum standum sit
iuri municipali in loco vbi viget per id qđ legi. r no. in. l. oēs po-
puli. ff. de insti. r iur. insti. de iure naturali gētū r ciuili. §. ius autē
ciuile. **C**ontrarium videtur dicendum: ex eo maxime qđ vi-
detur ponderandum qđ cōuentus fuit dictus Jacobus heres di-
cti Nicolai qui verisimiliter habuit iustam causam ignorandi so-
lutionem seu satisfactiōem factam tempore vite patris sui Nico-
lai per id qđ legi. r no. in. l. qui in alterius. ff. de regn. iur. r in. l. cū
filius. §. in hac. ff. de verb. oblig. per glo. r doct. **C** Et ideo videt̄
qđ possit petere restitutionem in integrum ex clausula generali
de qua in. l. j. in fine. ff. quibus causis maiores aduersus sententiā
r eius executionem per ea que leguntur r notantur in iuribus.
Et presertim in dicto. §. cum filius. Et pro hac parte etiam bene
facit quod notauit Lynus in. l. j. in. iii. oppositione. ad fidē. C. de
condictio. in dcbi. Et Joannes andreas in addi. Specu. in tit. de
executione sententiē. §. finali. super ver. illud autem. in quibus lo-
cis videtur tenere Lynus r Joan. and. competere restit. in inte-
grum. quando ex postfacto apparet satisfactum fuisse ante senten-
tiā quorum opi. satis videtur procedere quando conuentus ha-
buit iustam causam ignorandi solutionem seu satisfactiōem pri-
uata factam per ea que leg. r not. in. d. l. j. in. fi. r in. d. l. cum filius. §. in
hac. r in. l. j. in. gl. fi. de iure emphy. r bec opi. videt̄ equa iusta et

ratiōabilis p̄ dicta r illā etiam secutus fuit in. l. imperatores. ff.
de re iudi. **C** Nec ob. in contrariū alleg. quia loquūtur de rigore iur-
ris r vbi non peteretur restitutio in integrum secus de equitate
vbi petitur restitutio in integrū per ea que leg. r no. in iurib⁹ pal-
legatis. r bec pcedunt de iure cōi. Idē v̄ dicendum de iure mu-
nicipali ciuitatis parme ex eo maxime qđ in eodē statuto in v. r
si lata fuerit iuncto verbi sequēti dicit̄ qđ vbi snia fuit
lata aduersus absentē qđ trāsuit in rē iudicatā reus postea cōpa-
rēs in arritando executionē nullatenus audiat. saluo qđ si eidē
cōpeteret auxiliū restit. in integrum cōtra ipsam sniaz r ei⁹ exe-
cutionē de iure cōi vel ex forma alicuius statuti cōis et populi
parme ratione minoris etatis vel ppter abntiam vel aliter tunc
illo iure restit. vti possit. **C** Et demū subdit̄ ex quo auxilio dicte
restitu. vti nō possit ille cōtra quē fuerit lata snia que aliquo tem-
pore more litis contra ipm fuerit in ciuitate vel districtu parme
nisi prout facere posset qui p̄ns liti fuisset ponderanda em̄ sunt
hec vltima verba dum t̄r nisi prout facere posset etc. **N**am videt̄
qđ licet quis p̄ns liti fuisset. si omisisset propter iustam ignoran-
tiam obicere exceptionem solutionis ante sententiā posset postea
ea petere restit. in integrum aduersus sniam r executionem p-
pter iustam ignorantiam per ea que no. per gloss. r doc. in. d. §. in
hac. r in. d. l. ij. r que habentur in. d. l. j. in. fi. ff. ex quibus cau. ma.
r per ea que not. p. Ly. r Jo. an. in locis prealleg. **C** Et per conse-
quens videtur statutū predictū dictam restitutionem in integrū
permittere que permittitur de iure per ea que superius dixi cuz
permittere videatur restit. de qua predixerat siue permitteret̄
de iure siue ex forma alicuius statuti ratione minoris etatis vel
aliter de qua predixit in versu saluo. **C** Et per hoc non obstat
idem statutum inquantum superius dixit qđ si sententiā fuerit la-
ta contra p̄ntem r transuerit in rem iudicatam debeat execu-
tioni mandari nō obstantibus aliquibus exceptionib⁹ iuris vel
facti nisi sit exceptio nullitatis que pueniat ex defectu iurisditio-
nis vel nisi sit exceptio solutiōis facte post ipsam sniam vel nisi sit
exceptio vel defensio que eidē pmitteret̄ per formā aliquorū sta-
tutorū cōis parme. ponderandum est em̄ licet vltimū. nā defensio
p̄ restit. in integrū rōne iuste ignoratiē v̄ p̄mitti p̄ idē statutū in
versu. r quo auxilio restōnis. iuncto v̄ si. nisi. **E**t id nō intelligit̄ exclu-
sa p̄dictū statu. sed potius p̄missa. facit qđ legi r not. in. l. j. §. j. ff.
qđ vi aut clā. p. glo. r bar. r in. l. ita pudor. C. ad. l. iul. de vi. **C** Nec
ob. p̄dictis inquantum statutum p̄mittit exceptionē solutionis fa-
cte post sniam. r sic v̄ a h̄rio pbibere exceptionē solutionis facte
ante sniam arg. l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius cui mādata est iuris-
ditio qđ respōderi pōt qđ intelligit̄ pbibuisse exceptionē solutio-
nis facte ante sniam qñ nō fuit omisa ignoratiā ex iusta cā igno-
rantie secus qñ internenit iusta causa ignoratiē prout fuit in casu
pposito qđ tunc mediante restitutiōe in integrū poterit in effectu
opponi obtenta ipsa restitutione in integrū que in casu predicto
peti pōt vt superius satis est dictū sicut etiam si fuisset omisa in
causa minoris. xrv. annis. facit qđ dicit̄ in prealleg. ver. saluo. r qđ
legitur r no. in. l. nam r postea. §. si minor. ff. de iureiurā. **C** Et ex
predictis concludendum videtur in casu proposito peti posse res-
titutionem in integrum propter iustā causam ignorantie aduer-
sus sniam latam contra dictum Jacobum contra ipsius executio-
nem occasione instrumentorum nouiter repertorum super solu-
tione r satisfactiōe dicti debiti quingentorū flore. tam de iure cōi
quā municipali que in casu p̄dicto nō vident̄ obstatē: r bec suffi-
ciant de primo dubio. **C** Circa scdm videt̄ breuiter dicēdū qđ
dicti libri non probent cum videatur esse scriptura priuata cum
manu priuata sit facta r sic non videntur probare per id qđ legi.
r no. in. l. instrumenta. C. de proba. **C** In cōtrarium videtur dicē-
dum qđ licet dicti libri sint scripti manu priuata: tñ scripti sunt p
officiales deputatos de publico seu publica autoritate. **E**t ideo
faciunt fidem per id qđ legitur r no. r glo. r Bar. in. l. quedam. §.
numularios. ff. de edendo. r ibi expresse hoc tenet Bart. r Ange-
vbi aperte dicunt qđ libris illorum qui eliguntur autoritate pu-
blica ad colligendas gabellas vel collectas est standum r idē etiā
tenet in aut. r si h̄ctus. circa fi. C. de fide instru. pro hoc etiā faciat
qđ scriptura extracta de archiuo publico r sic de camera publica
facit fidē vt legi r no. in aut. ad bec. C. de fide instru. r sic satis di-
citur fides per instrumentū si fiat per dictā scripturam per id qđ
legi. r no. in. l. j. ff. de fide instru. **E**t bec pars videt̄ vera per iura
prealleg. **C** Nec obst. in contrarium allega. qđ procedunt quando
ille qui scripsit nō est publica autoritate deputatus. **I**tē non ob-
predictis si dicatur qđ in instrumento dicitur qđ non possit pro-
bare Nicolaus vel eius heres aut successor solutionem nisi per pu-
bicum instrumentum manu publici notarij scriptum aut roga-
tum quia tale pactum non videtur valere de iure vt est gloss. que
reputatur singularis in autenti. vt siue prohibitione debitrices
r creditrices matris. §. quia vero. colla. vij. r illam tenet ibi Jaco-
bus de beluzo. r Bar. r etiam Ange. ibi: r Bal. r Ange. in. l. pa-
ctum inter heredem. ff. de pactis. r Joan. an. in. e. si diligētī. de fo-
compe. super glof. j. ad fi. **C** An autem dicti libri probent satisfactiō-

ctionem in totum quingentorum floze videtur breuiter dicendum qd sic vt videtur apparere ex tenore ipsorum librorum. Item aduertendum qd licet no appareret in vltima postea numeratam pecuniam ipsius poste Christoforo vel alteri eius voluntate cum tamen appareat Christoforum acceptasse obligatione camere; z fecisse se fieri eius creditorem vt apparet ex tenore dictorum librorum videtur fuisse nouata prior obligatio Nicolai per obligationem camere saltem ope exceptionis per id qd legi. z no. insti. quib. motollitur oblig. s. preterea. z in. l. ij. ff. de noua. per glo. z Bart. z in l. penul. ff. de preto. stipu. cum qua opin. cõter transeunt docto. z p̄cipue Ang. ibi in. d. l. ij. z in. d. l. pe. z idẽ Bar. in. l. singularia. ff. si cer. pet. z idem ibi Ang. z idẽ Jo. an. in. addi. Specu. super rubrica de deposito. Ideo in cõsulendo z iudicando nõ videt ab illa recedendũ per id qd not. Bar. in. l. fi. C. de pena iudi. z Jo. an. in. c. j. de constitu. Nec ob. si dicatur qd si non apparet de solutione vltime poste illa fuit solũ sublatavi nouationis ope exceptio nis iurta id qd no. in. d. l. ij. ff. de nouat. z. d. l. pe. de preto. stip. per Bar. ¶ Et per q̄ns videt qd dicta exceptio nõ possit ob̄fici post sniam ex quo transiuit in rẽ indicatã per id qd not. Bal. z Saly. in. l. sub specie. C. de re iudi. qz non videt tunc imputandũ credito ri si non fecit intentionẽ de exceptione rei p id qd legi. z no. in. l. si vnus. s. pactus. ff. de pactis. z institu. de replica. in prin. qz r̄ideri p̄t qd tunc nõ subuenit reo ex eo qz creditor fuerit in dolo agẽdo z nõ faciẽdo mentionẽ de exceptione. Quis cõtrariũ est quando sciens solutionẽ sibi factã pet̄it debitũ sibi solutũ vt dicit Saly. ibi sed nõ negant predicti quin succurratur reo cõuẽto rõne iuste ignorantie ex clausula generali ex quo ignorauit nouationẽ obligacionis factã z sic se effectualiter non teneri agenti sed potiõ cameram. Ideo videtur succurrendũ per restitu. in integ. aduersus sniam z eius executionẽ vt ob̄fici possit ex solutione respectu ptis solute z etiã exceptio nouationis respectu partis que nõ appare ret soluta per ea que superius sunt dicta; z p̄cipue per ea que not. per Ly. in. d. l. j. C. de condi. in debi. z per Jo. an. in loco prealleg. z per id qd no. gl. in. d. l. cum filius. s. in hac. z in. d. l. fi. C. de iure emphyteo. z per ea que plene dixi in. l. imperatores. ff. de re iudica. z bec sufficient de secũdo dubio. ¶ Et ex predictis apparet succur rendum esse dicto Jacobo aduersus sententiam contra eum latã z eius executionem per ea que superius sunt dicta.

Joannes de Imola.

De iure emphyteotico.

Consilium. xxxviij.

- 1 ¶ Conuẽtio que in cõfessione apponit regulariter seruanda est.
- 2 Masculinum femininum non concipit in contractibus.
- 3 Conductor antiquus nouiter conducere volenti preferendus.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. ¶ In casu premissõ ponderandum est qd presupponitur in facto qd dñs eps sarcenatis solitus erat per suos antecessores bona domos z possessiones sitas z sita in curte montis insti illis quibus cõcedebat in emphyteosim concedere pro se eorũqz filiis z nepotibus ex recta linea descendẽtibus demum concessit in emphyteosim castrum predictum cum domibus rebus z possessionibus quibusdã hominibus de dicto castro recipientibus nomine suo z vice aliorum pro se suisqz filiis z nepotibus z heredibus quibuscũqz etiam extraneis z non coniunctis pro certa annua mercede z certo affictu z pro tempore vigintinouem annorum cum hoc qd finito dicto tempore viginti nouem annorum predicta omnia z singula ad prefatum ep̄m et ad ipsius ius proprietatem r̄ditum redeant in pristinum statum vnde est videndum an talis confessio vltimo facta pro viginti nouem annis recipientibz pro se eorũqz filiis z heredibus etiã extraneis z nõ cõiunctis valuerit. ¶ Scõdo p̄supposito qd valuerit: an ex quo finitũ est tps. xxix. annorũ z etiã finita est linea descendẽtium dicti Budonis z similiter duzoli eiõ fratris saltim respectu linee masculine dicta dña catharina instituta a filio suo duzolo p̄bere tpe quo nõdum finitum erat dictũ tps z que infra dictũ tps institit z pet̄it se inuestiri offerẽdo se paratã soluere mercedem z alia facere ad quẽ de iure tenet z debet circa primũ nõ videt multum instandũ ex quo p̄supponit finitum esse tps vigintinonẽ annorũ vnde venio ad scõm. ¶ Et breuiter videretur dicendũ qd ex quo finitum est tps concessionis facte per ep̄m non habeat dicta concessio ob̄tare dño ep̄o cum expresse fuerit dictum qd finito dicto tpe dicte res redirent ad ep̄atum in eo statu in quo erant qz seruanda est conuentio in confessione appõsita per id qd legitur z not. in. l. in traditionibus. ff. de pactis. z in. l. j. s. si conueniat. ff. de positi. z in. l. contractus. ff. de regu. iur. l. statulibe. s. stichũ. ff. de leg. ij. z. l. imperatores. ff. de postulando. ¶ Item videt qd ex quo finita est linea Budonis z similiter linea masculina duzoli fratris. d. Budonis res p̄dictas cõcesse reuerse sint ad ecclesiam per id qd legitur z nota. in. s. emphyteosim. in aut. de non alie. col. ij. ¶ Nec ob. si dicat qd extat filia dicti duzoli qz illa nõ videt fuisse

comprehensa in contractu emphyteosis cum factus fuerit pro filiis z nepotibus z sic pro masculis. ¶ In contractibus em masculinum genus non videtur concipere femininum. ar. l. veteribus. ff. de pactis. z de regulis iuris. in regula contractum. lib. vi. z no. expresse Archi. in. c. si quis suadente. xvij. q. iij. z ideo finita linea cõprehensorum in contractu emphyteotico inito cum p̄dictis vitis videretur de mero rigore iuris dicendum per rationes z hoc sa prealleg. z pro hoc bene videt facere. c. ij. de feudis. inquantũ dicit qd re consueta dari in feudum reuerse ad ecclesiam libere dicit teri concedi. faciat qd legitur z not. in. c. licet eps. de prebendis. in vi. ¶ Sed de equitate videtur qd ex quo dicta dña catharina in cessit filio suo in quo durabat emphyteosis potius debeat inuesti se paratã soluere mercedem annuam. ar. l. j. s. permittitur. z qd ibi no. per Bar. ff. de iti. actuz p̄iuato. z in. l. j. cum ibi no. etiam per Bar. ff. de p̄iuile. credi. ¶ Et hoc etiam videtur tenere Bar. in. d. s. permittitur. z tenuit etiam dñs florentinus in. c. bone. el ij. de postu. prela. z Bald. in. addi. Specu. in. tit. de locato. s. nunc aliqua. versi. emphyteosis. debet primo possessori renouari in pe nultima charta. z bene facit qd leg. z no. in. l. congruit. z. l. se. C. de re locationis preferri debet antiquus conductor nouiter volenti conducere si offerat antiquus qd ab alio offertur z tenendo tempo opi. que videtur tenenda ex quo illam tenent prefati doctores videtur respondendum ad iura in contrarium allegata qd p̄cedat de rigore z vbi antiquus possessor non vellet offerre qd ab alio of fertur p̄t etiam responderi ad. d. c. ij. de feudis. qd verbum libere ibi positum respicit qd dictum erat in prin. de licentia romani p̄ tificis qz illa non est necessaria in concessione rei que cõsuetã est in feudari; z sic hoc respectu libere p̄t cõcedi sed alio respectu nõ v̄ libere posse cõcedi cui voluerit si antiquus possessor offert se para tum soluere id qd ab alio offertur per iura superius allegata.

Joannes de Imola.

Locati z conducti.

Consilium. xxxix.

- 1 ¶ Contractus omnium bonorũ reprobatur pro quibus omnibus vnica merces constituitur.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. ¶ Cõsitis ac ponderatis que narrantur in puncto ac etiam que superius sunt per egregium ac erimum iuris vtriusqz doctorem dñm Paulum satis videtur cõcludendum dictum Nicolaum posse resilire a dicto contractu. et restituere bona locata vt nõ teneat amplius soluere fictũ postquã non habet nec consequi potest ab ipso locatore finem optatum v̄z vtile dominium dictorum bonorum nũc z directum in futurum ex emptione fienda. Nam licet aliquorum bonorum posset habere finem optatum non tamen potest habere omnium p̄pter bona que reperiuntur esse monasterij quorũ si habuisset notitiã illa nõ cõduxisset: nec verisimiliter nõ cõduxisset alia bona cũ pacto posendi illa emere ex eo qz asserit mibi in facto qd in bonis que reperiunt esse monasterij sunt edificia apta p̄ habitatiõẽ pro ipso Nicolao p̄ tpe estimo qñ vellet in rure habitare cũ familia in alijs aut solũ sunt mãsides pro rusticis z sic verisim̄ dicit Nicola? nõ fecisset ðctũ sup alijs nec illa accepisset si sciuisset illa bona q̄ repta sunt ecclesie nõ fuisse dicti Denneroide z sic verisim̄ etiã qlibet diligẽs nõ fecisset dictũ ðctũ si habuisset notitiã de dictis bonis q̄ repta sunt ecclesie. ¶ Et ideo dictus Nicola? õz posse recedere a toto cõtractu omnium bonorũ pro quibz vna sola merces z vnũ solum p̄ciũ fuit cõstitutũ p id qd legitur z no. in. l. si duos. ff. de ðben. emp. vbi est tex. in simili iuncta gl. faciat etiã qd legitur z no. in. l. cõ te. C. de pactis inter emptorẽ. ¶ Circa vltimũ aut si iste locator velle facere vt abbas z monasteriũ liberaret illa bona z renunciaret iuri qd in eis haberet: an id sufficeret. satis videtur dicendum qd cum ecclesia sit valde p̄uilegiata z possit esse dubium ne aliquo tẽporẽ veraxer dictum Nicolaum vel eius successores licet ad p̄sens dicta bona liberaret. ¶ Non videtur qd id sufficiat attentõ periculo verisimili cui sub̄iceretur dictus Nicolaus argu. eorum que no. in. l. ij. in prin. ff. solu. matri.

Joannes de Imola.

De aqueductu z de exceptione rei iudi.

Consilium. xl.

- 1 ¶ Jus qd non habes in alium transferre non potes.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. ¶ Cõsitis ac consideratis que superius consulta sunt per egregium ac erimum iuris vtriusqz doctorem dominum Paulum stante forma sententie arbitralis et emologate prout supponitur in consilio satis videtur idem concludendum esse quod per eum superius est concludit

videlicet qd dicti rustici non possint, dictam aquam ducere per di-
ctam nonum vas seu formulam tam ad vsum irrigandi predia ipso-
rum quam ad vsum molendini nouiter per eos constructi. cum di-
cta sententia lata fuerit vt dicit, contra autores dictorum rusticorum z fue-
rit emologata z sic pndicauit ipsis autoribus. l. pe. C. de arbitris.
vt consequens etiam debet ipsis rusticis pndicare per id qd le-
gitur z no. in. l. si mater. §. si. ff. de excep. rei iudi. z qz nemo pl⁹ in
genua pot in aliu trāsferre qd habeat penes seipsum per id qd legit z
no. in. l. nemo plus iuris. ff. de reg. iur. z in. l. traditio. ff. de acq. re-
rum do. z in. c. qd aut. de iure patr. z ideo cum monasteria pdicta
ex forma sine predicta excepta die sabbati z die dominica possint
ducere aquam de qua est questio quo voluerint ad eorum liberam vo-
luntate atēto tenore sine pdicta: z hoc casu si rustici pdicti possent
dictam aquam ducere per dictum nouum vas impedirentur mo-
nasteria ducere aquam quo vellent ad eorum liberam voluntate
z sic fieret contra dictam sententiam ideo videtur qd id non pos-
sit fieri per dictos rusticos prout etiam superius est consultum.
Joannes de imola.

De iure emphyteotico.

Consilium. xli.

Pactum a iure communi exorbitans est restringendum.

In nomine domini nostri
Jesu christi zc. C. Aiso puncto premisso z que superi⁹
cōsulta sunt per egregiū decretorū doctore dñm Jaco-
bum satis videt idē in effectu cōcludēdū fore per rationes z iura
per ipsum allegata p̄supposito qd dictus dñs Marcus post tale ius
nouū questū de quo supra non teneat recipere aliquā inuestitu-
ram aliquo tpe ab ecclesia rauennate etiā transactis. xxx. annis a
tpe inuestiture sibi facte sed solum ille cui cōcessit ad vsum cū pa-
cto vt soluat decimā, ecclesie rauēnati z annuatim sibi certā quā-
titatē. C. Nam ex quo tale ius nouū questū ex potestate sibi da-
ta scdm formā pactorū de quib⁹ fit mentio in p̄cedenti consilio et
deinceps in. l. habet soluere ecclesie nec ab illa inuestitura recipe-
re aliquo tpe z sic p̄o illo iure nil videt habere facere cum ecclesia
rauennate satis videtur qd in tali iure succedat sibi de iure cōmu-
ni cum de tali iure non videatur pactum de quo fit mentio in p̄-
cedenti vt etiam est deductum in p̄cedenti consilio. z tale pactum
etiam tanquā exorbitans a iure cōmuni est restringendū. de reg.
iur. que a iure. lib. vi. z. ff. sol. ma. l. si vero. §. de viro. z ideo videtur
qd in dicto iure succedat sola mater exclusa dicta Joanna amita
que per matrem defuncti excluditur de iure communi vt in au-
defuncto. C. ad tertul.

Joannes de Imola.

De presumptionibus z de deposito. Consilium. xliij.

Experientia rerum efficax magistra.
Argumentum a consuetis validum est.

In nomine domini nostri
Jesu christi zc. C. Ais z p̄deratis que superius nar-
rant in puncto z maxime statuto de quo supra fit men-
tio ac etiā his que superi⁹ consulta sunt per egregiū ac erimū iu-
ris vtriusq; doctore dñm Paulū satis videt cōcludendū p̄t per
eum est cōclusum vtz qd ex quo nō cōstat cōtractū pdictū depositū
fuisse dissolutū nec qd fors nunquā fuerit soluta vel qd ab illa fue-
rint dicti debitores liberati. vel qd fuerit eis restituti in instrumen-
tum debiti cesset dispositio z p̄sumptio dicti statuti qm cessare vi-
dent eius verba z per cōsequens cessare debet dispositio per. l. qd
cōstita. ff. de testa. mili. z per. c. in dēnitatib⁹. §. sed cum eas. de ele-
in. vi. C. Item etiā videt cessare ratio vt superi⁹ est tactū in p̄ce-
denti cōsilio z per qñs etiā cessare o3 dispositio per. l. qd dicitū. ff. de
pactis. z. l. adigere. §. quāuis. ff. de iure pat. z. c. cū cessante. de app.
cum si. qd aut cessent verba dicti statuti satis patere pōt ex eo qz
primo dictū statutū dicit z intelligat dictus vsurari⁹ habuisse et
recepisse vsuras ad cōputum denariorū quatuor pro qualibet li-
bra dicte vere sortis p̄sumpte seu intellecte quolibet mense: et ad
rationē mēsis pro toto tpe quo durabit dict⁹ contractus a die di-
cti cōtractus vsq; ad diem solutionis dicti debiti vel dicti cōtra-
ctus. Et subdit demum qd si non appareret de tempore certo di-
ctarum solutionis vel dissolutionis debiti aut dicti cōtract⁹ in-
telligat vsurariū habuisse vsuras pro vno anno p̄terito cōputan-
do a die celebrati cōtractus nisi celebratio fuisset facta infra annū.
z sic aperte vult qd vbi nō apparet de certo tpe solutionis vel dis-
solutionis debiti nō habeat locum dicta p̄sumptio qd quolibet
mense z rationem mensis intelligat recepisse ad rationē qua-
tuor denariorum pro libra. C. Non enim hic constat de aliqua so-
lutione vel dissolutione debiti: z sic non potest dici cōstare de cer-
to tempore solutionis vel dissolutionis debiti qz deficiente substā-
tia deficiunt z alie qualitates vt legitur z no. in. l. eius qui in pro-

ninciam. ff. si cer. pet. circa finem. ibi quoniam tunc non possunt zc.
C. Ideo in casu proposito non habet locum dicta p̄sumptio qd
autem non sit eadem ratio etiam patet ex eo qz creditor vsurari⁹
non consuevit facere dissolutionem debiti nisi sit sibi solutus de
vsuris scdm ea que habentur in. l. j. C. de solu. z. l. in bis. §. fin. ff. de
1 solutio. z docet experientia que est efficax rerum magistra. de ele-
ctio. quam sit. lib. vi. contra autem debitor non consuevit solue-
re vsuras nisi quando necessitas vt quando vult dissolui obliga-
2 tionē vel pignus recuperare vt docet experientia. z Et ideo sic etiā
verisimiliter est p̄sumendum arguendo per locum a consuetis.
arg. autem a consuetis seu solitis est licitum in iure. l. iuris gētū.
§. pactorum. ff. de pactis. z. l. certi conditio. §. si nummos. ff. si cer-
tum peta. Et ista potuit esse ratio statuti, quare induxit p̄sum-
ptionem demum debito dissoluto. C. Non ob. que alle. per dñm
Rapha. de raimundis qui consuluit contrarium qz puto qd nō
vidit totum statutum pdictū. non enim videtur fuisse sibi data
copia illius particule que loquitur quādo non apparet de certo
tempore solutionis vel dissolutionis debiti vt apparet ex copia
statuti sibi dati. per dictam enim particulam tolli videtur ratio-
nes sue: vnde nō obstat dum dicit qd verba statuti simpliciter vi-
dentur dicere qd intelligi seu p̄sumi debet vsurarium habuisse
z recepisse vsuras ad cōputum denariorum quatuor pro libra
mense quolibet z ad rationem mensis a die celebrati contractus
a quibus verbis non videtur recedendum. l. non aliter. ff. de leg.
iii. z ficetiam ante solutionem vel dissolutionem debiti videtur
habere locum qz respōdetur qd non simpliciter dixit qd p̄sumi
z intelligi debeat habuisse quatuor denarios pro libra quolibet
mense z ad rationem mensis sed subiunxit pro toto tempore quo
durabit contractus vsq; ad diem solutionis dicti debiti vel disso-
lutionis contractus z demum declarat quando dicatur dissolu-
tus esse contractus z postea subdit quando non apparet de certo
tempore dissolutionis quo casu non vult habere locum dictam
p̄sumptionem z sic non est verum qd scdm verba statuti surgat
dicta p̄sumptio ante dissolutionem debiti imo demum quādo
apparet de dissolutione debiti. C. Non ob. etiam dum dicit qd ea-
dem est ratio inducendi ante solutionem z post qz id non est verū
per id qd supra dixi. C. Nec etiam hoc patiuntur verba statuti qd
ante solutionem vel dissolutionem debiti surgat dicta p̄sumptio
vt patere potest ex supra dictis. C. Item non ob. qd si solum post
dissolutionem debiti haberet locum statutum scdm hoc esset qdā
fictio qd non est de mente statuti qz certe hoc non sequit⁹ qz fictio
cadit super certo p̄sumptio super dubio vt no. glo. in. §. accedit.
C. de rei vro. act. Et sic etiā si intelligat habere locū solū post disso-
lutionem debiti p̄sumptio qz fit super dubio quando nō appa-
ret solutas fuisse vsuras. C. Item non ob. dñi dicit qd si intelligat
statutum vt superius est dictum sequeretur absurdum qz cogetur
debitor soluere sortem z demum vsuras repetere qz id non est ve-
rum quando vere apparet de solutione vsurarum. Nam posset il-
las repetere vel compensare in sortem antequā soluat sortem: sed
vbi non constat de solutione vsurarum non est absurdum qd illa
non p̄sumatur nisi post dissolutionem sortis imo videtur satis
rationabile arguendo a consuetis z a cōmuniter accidentib⁹ per
ea que superius dixi. faciat qd no. per glo. C. de proba. in. l. neq; na-
tales. C. Item non ob. dum dicitur qd intelligendo statutū etiā
ante solutionem debiti poterit vitare solutionem sortis compen-
sando qd iustius videtur. arg. l. si. C. in quibus causis qz responde-
ri potest qd dictum statutum nō potest intelligi ante solutionem
vel dissolutionem debiti qz verba hoc non patiuntur nec mens
attenta maxime particula statuti que loquitur quando non ap-
paret de certo tempore dissolutionis debiti quam vt dixi nō puto
do. Rapha. vidisse z si vidisset illam puto qd non consulisset id
qd consuluit: sed potius oppositum. Nec etiam iustius videtur
sic intelligi ex quo vere non constat de solutione vsurarum sed so-
lum p̄sumptiue z p̄sumptio solum inducitur post dissolutio-
nem debiti vt est dictum. C. Item non ob. dum dicit qd antequā
interueniat solutio p̄sumitur qd creditor nō tacuisset nisi quia
vsuras recepit qz dico qd non sequitur necessario. C. Nam potest
esse qd tacuit non qz recepit vsuras: sed qz speret illas recipere an-
tequā dissoluatur debitum. Et sic non valet ar. l. non hoc. C. vnde
legitimi. C. Item non obst. dum dicitur: qd nil refert an fiat solu-
tio an compensatio scdm not. in. l. iulianus. ff. de condi. z demon.
z in. l. si peculium. ff. de statulibe. qz illud procedit quando consta-
ret de debito z sic quando constaret vsuras solutas: sed vbi nō cō-
stat illas solutas de eis non potest obisci compensatio: non potest
etiam obisci compensatio de vsuris p̄sumptiue solutis qz nō sur-
git p̄sumptio qd sint solute nisi demum post solutionem sortis
seu dissolutionem debiti vt est debitū: z per predicta patet respon-
sum esse ad omnia que allegantur in consilio dñi Rapha. ideo nō
obstante eius consilio videtur cōcludendū vt superius circa prin-
cipium dixi per ea que superius sunt dicitia z vt p̄dixi non puto
dominum Raphaelem vidisse particulam statuti de qua feci mē-
tionem superius. Joannes de imola.

Cusus talis est.

Andreas christophorus volēs

edificare quoddam fulonicum petiuit a comune bellin z habuit ab eo gratis solum super quo construxit z edificauit domū cum edificijs ad fulonicum necessarijs: z a monasterio sanctorū Bernasij z Prothasij habuit sibi concessum aluenum aque decurrentis siue defluentis ad molendinum inferius dicti monasterij sup quo alueo z aqueductu construxit rotas z alia laboreria ad leuā dum z restagnandum aquam ad cōmodum z necessitatem fulonici. Item habuit a dicto monasterio locum super quo cōstruxit doderias ad trabendum pānos fulatos. hoc igitur fulonicū recognouit in emphyteosim a dicto monasterio cum supradictis doderijs z vt latior pateat vim consulendi dictum Andream christophorum presupponitur dictum fulonicum z edificia construxisse partim ex lucro vsurarum qz tunc fenerabatur z partim ex mercedibus scripturarum qz fuerat z notari⁹ tunc erat eius pretertu satis z competenter lucratus erat. moritur deinde z institutus ab eo heres cum beneficio inuentarij hereditatem eius adit que creditoribus hereditarijs z bis maxime de quib⁹ vsuras extorserat soluendo non est ex quo fit vt omnia bona dicte hereditatis veniant. Queritur modo vtrum istud fulonicum in totum redierit ad monasteriū defuncto dicto emphyteota sine filijs vel pro quota z qua: an remanere debeat in hereditate z cum ceteris bonis vendi possit ad satisfaciendum creditoribus antedictis. Ex quo fulonico idem emphyteota percepit abinde citra pensiones z ex predictis scōm exigentiam temporum.

De iure emphyteotico. et de vsuris. Consilium. xliij.

- 1 Emphyteosis ecclesie, emphyteota sine liberis decedente ad ecclesiam reuertitur.
2 Bona vsurarij pro restitutione vsurarum an sint obligata.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. In casu premissio videtur prima facie dicendum qd ex quo dictus Andreas christophorus tenebat z recognoscebat in emphyteosim dictas res ab ecclesia seu monasterio sanctorum Bernasij z Prothasij cum decesserit sine descendens vt presupponitur in facto dicte res redire debeant ad dictum monasterium per id qd no. Joā. an. in. c. in presentia. de proba. super prima glo. z in addi. Spec. in titu. de locato. §. nunc aliqua. super ver. crif. Faciat etiam qd no. gl. z Bar. in. l. etiam. ff. solu. mat. z qd no. idem Bart. in. l. qd dicitur. ff. de verb. obli. Et qd habetur in. §. emphyteosim. in aut. de non alie. coll. ij. In contrarium videtur dicēdū saltem quo ad res edificatas per dictum Andream christophorum super solo acquisito a cōmuni bellin. Nam cum dicte res non fuerint acquisite de bonis monasterij non videtur qd monasterium debeat illas habere cum aliena iactura. arg. l. nam natura. ff. de condi. indebi. z precipue qz presupponi videtur qd dicta edificia constructa fuerunt saltem pro parte de pecunia vsuraria z per consequens videntur esse subiecte restitutioni vsurarum z qd ille debeant vendi vt satisfiat illis a quibus vsure sunt extorte per id qd legi. z no. in. c. cū tu. ad fin. de vsuris. z sic libere non potuerunt deuenire ad monasterium respectu directi domini sed cum suo onere per id quod leg. z no. in. c. ex literis. de pignozibus. z hoc magis clarum esset si teneremus qd bona vsurarij tacite sint obligata pro restitutione vsurarum prout tenuit glo. in. c. quāq. de vsur. in. vj. in glof. in verbo facultates. ad fi. z etiam videtur voluisse glo. in. c. tua nos. §. eo. Et ex predictis concludendum videtur, qd dicte doderie que constructe sunt in territorio monasterij redeant ad monasterium ex quo dictus Andreas christophorus decessit sine descendens sed res que constructe sunt super solo acquisito a communi bellin z non a monasterio non videntur spectare ad monasteriū per rationes z iura superius allegata. sed debeant vendi pro satisfaciendo illis a quibus vsure fuerunt extorte. Nec obstat in contrarium allegata quia locum habet in rebus acquisitis a monasterio nō autem in alijs quando monasterium locupletaretur cum iactura z damno alterius per ea que superius sunt dicta.

Joannes de Imola.

De tabellionibus. De constitutionibus. De prescriptionibus z De duobus reis. Consilium. xliij.

- 1 Instrumentum depositi quando valeat.
2 Bonus presumitur quilibet nisi constet de opposito.
3 Siue dictio in copulam resoluitur.
4 Heredes correoꝝ debendi an possint se prescriptionis exceptione tueri.
5 Sententia lata secundum consilium absolutorium valeat nō obstanti. secundo consilio condemnatorio.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. In casu premissio plura in dubium quo queritur in quo tres in eo descripti tanquā correi cum nō reperiatur subscriptum per secundum notarium scōm formam statutorum valeat attentis duobus statutis postea factis. Secundo an heredes dictorum correoꝝ debendi possint se exceptione prescriptionis tueri. Tertio an sententia per primum consiliū absolutorium lata cōtra duos fratres agētes respectu illius correi contra quem non est interposita appellatio trāsuerit in rem iudicatam z vires habeat non obstante secundo consilio condemnatorio contra ipsum. Quarto an cōmissio cuius consilio condempnatum fuit consilium condemnatorium de iure fieri potuerit. Circa primum clarum est qd secundum formam statuti qd incepit vigere in. d. ccc. lxxvij. z durauit vsqz ad annum. d. cccc. vij. cum instrumentum predictum fuit rogatū in. d. cccc. z sic tempore quo vigeat dictum statutum dictum instrumentum non valuit si nō habuit nec habet subscriptionem secūdi notarij. nam hic aperte dictum statutum vsz qd nisi rogationi talis instrumenti affuerint duo notarij quorum vnus principaliter scribat alter se subscribat dicto instrumento non valet nec tenet ipso iure vt patet ex tenore dicti statuti z sic licet subscriptio debeat interuenire ex postfacto z per hoc videretur qd solum non valeat ope exceptionis per id qd legitur z no. in. l. vniuersa. C. de precibus imperato. offer. et ibi no. per Bar. tamen qz statutum expresse dicit qd non valeat nec tenet ipso iure standum est statuto z eius verbis per id qd legi. et no. l. ille aut ille. §. j. ff. de lega. iij. z no. Bar. in. d. l. vniuersa. et hoc clarum esset si alia statuta non emanassent. verum qz duo alia statuta postea edita sunt quorum vnus fuit editum in. d. cccc. vij. z durauit vsqz ad annum. d. cccc. xix. Et aliud postea factum in. d. cccc. xix. z adhuc durat surgit dubium an stādum sit dicto instrumento licet careat subscriptione notarij secūdi. Et breuiter videtur dicendum quod si consideremus statutum factum in. d. cccc. vij. dictum statutum videtur loqui quādo reperiuntur in breuiario notarij defuncti in forma debita et solenni que in casu proposito vt presupponi videtur in allegatiōibus factis pro parte ipsorum correoꝝ non reperiuntur z sic non habet locum dictum statutū vnde restat videre: an statutū factū in. d. cccc. xix. habeat prodesse vt stari debeat dicto instrumento scripto manu principalis notarij in forma publica et solenni licet non habeat subscriptionem secūdi notarij. Et breuiter videtur dicēdum qd sic qz dictum statutum expresse disponit ad releuandum instrumenta carentia subscriptione secūdi notarij que erat necessaria secundum formam statutorum veterum qd si ambo notarij dictorum instrumentorum sint mortui z reperiuntur breuiario notarij principalis defuncti in forma debita z solenni siue instrumentum publicum scriptum manu ipsius notarij vel etiam scriptum fuerit per alium eius mandato z per eum subscriptum credatur breuiarijs pdictis z tali istro z dicte breuiature z instrumenta fidem faciāt ac si essent istra publica z subscripta p scōm notariū nisi notari⁹ fuerit infamat⁹ vel suspect⁹ de falso qd in casu pposito nō allegatur z ideo cum reperiatur instrumentum publicum scriptum manu ipsius notarij principalis in forma debita et solenni ideo debet ei adhiberi fides ac si esset scriptum per principalem notarium z subscriptum per scōm cum stari debeat statuto in loco in quo vigeat per id qd plene legitur z nota. in. l. omnes populi. ff. de iusti. z iure. Nec obstat si dicatur qd per primum statutum fuerat ius questum dictis correis debendi z eius hereditibus contra dictum instrumentum z sic videtur qd postea per vltimum statutum non possit tolli per id qd leg. z no. in. l. ambitiosa. ff. de decre. ab ordi. fa. z in. l. antiochensium. ff. de priuileg. credi. z in. l. si priua. ff. qui z a quib. qz illud procedit quando statutum concerneret solum vnā personam vel duas z non vniuersaliter omnes vt dixit Bar. in. d. l. antiochensium. Item habet locum quando sine causa tolleretur ius alteri questum alias secus per id qd legi. z not. in. l. venditor. §. si constat. cum ibi no. per Bart. ff. cō. predi. z in. l. fi. C. si contra ius vel vti. publi. z etiam in illa constitutione foz. z per Inno. in. c. que in ecclesiarum. de consti. hic autem videtur esse causa ex quo reperiatur instrumentum in forma publica z solenni scriptum qd alias de iure cōmuni sufficiebat z nō potest haberi notarius scōs qui subscribat qz mortuus est z hanc causam videtur ponderasse statutum quando notarius qui scripsit non fuit infamatus vel suspectus de falso sicut non fuit in casu proposito cum id non allegatur z quilibet presumatur bonus et idoneus nisi aliud appareat vt legi. z no. in. c. si. de presum. z. ff. de le. ij. cum pater. §. rogo. Nec ob. etiam si dicatur qd statutum videtur requirere qd extēt imbreuiature principalis notarij in forma solenni z etiam instrumentum scriptū manu ipsius notarij propter dictionē siue appositam in statuto dum dixit siue instrumentum publicum scriptū manu ipsi⁹ notarij. Nam videtur qd dictio siue resoluti debeat in copulam per id qd legitur z no. in. l. si quis ita.

quis ita. ff. de an. et ar. le. et in. §. consideremus. in aut. de trien. et se
 mil. colu. in. qz responderetur qd dictio sine est disiunctiva vt patet
 in. l. si quis ita stipulatus. ff. de ver. ob. et in. l. generali. C. de sa. fan.
 ec. Et ideo sufficere dz alteram ad eius veritatem de re. in. in alter
 natius li. vi. non ob. d. l. si quis ita. qz ibi est speciale in legatis in
 quibus fauore legatorum ampliandorum accipitur pro copulati
 na alias secus vt ibi no. per Bar. Nec ob. etiam. §. considerem
 na alias secus vt ibi no. per Bar. Nec ob. etiam. §. considerem
 qz ibi ratione subiecte materie oportet exponi in copulatiua vt
 ibi voluit gloss. et sic alias erit secus. Nec ob. etiam dum dicitur
 qd statutum dicit credatur breuiariis predictis. et tali instrum
 to et sic copulatiue loquitur qz per hoc non potest inferri qz requi
 rat vt vnus extare cum superius alternative seu disiunctive fue
 rat locutus. sed vult qz credatur breuiariis si reperiatur in forma
 de qua dictum fuerat. et ideo vt qz vigore dicti statuti stari debeat
 de qua dictum fuerat. et ideo vt qz vigore dicti statuti stari debeat
 dicto instrumento. Et hec sufficiant de primo. Circa secundū
 videtur breuiter dicendum qz tempore ipsorum corcorum nō cur
 rit prescriptio qz erant in mala fide cum scirent se obligatos p id
 rit in. l. omnes populi in. iij. q. principali. licet aliter dire
 rit in. l. sequitur. §. si viam. ff. de vsuca. et plene dixi in. c. si de prescr.
 post mortem vero ipsorum si cucurrit tempus prescrip. statutarie
 in persona heredum qui tanquam succedentes in mora alterius
 iustam causam ignorantie habere videntur. ff. de re. in. l. qui in al
 terius. et de regulis iuris. si quis in ius. li. vi. tunc potuisset currere
 prescriptio si cucurrisset tm̄ tempus post mortem eorum qd suffi
 ceret ad prescriptionem statutariam cum censerentur esse in bo
 na fide nisi qd appareret per iura predicta et per id qd legitur et
 no. in. c. cura. de iure pa. Et hec sufficiat de scdo. Circa tertius
 vt breuiter dicendum qd ex quo consilium solū fuit petitū et datū
 respectu vnus heredis vnus correi non extendat se ad alium cu
 ius respectu non fuit petitum nec datū sicut nec acceptatio qn̄
 solam respectu vnus tantum est facta extenditur ad alium vt le
 gi. et notatur in. l. et per iusurandū. §. si legatorum. ff. de acce. et no.
 Bar. in. l. ex duobus. ff. de duobus reis. in secunda. q. ver. itē quid
 si acceptila. et ideo vt qz tale consilium nec sentētia absolutoria eius
 vigore lata extendat ad alium. et hec sufficiant de tertio. Circa
 quartum vt breuiter dicendum qd non debuit de iure fieri dicta
 commissio qz qn̄ agitur contra duos correos insolidum eodem li
 bello vt fuit in casu proposito pro rata contingente agētibus dz
 simul pcedi et vna sn̄a terminari vt voluit Bar. in. l. iij. ff. de duo
 bus reis. vbi etiā dicit qz si in diuersis instantiis et diuersis libel
 lis conuenirentur tunc ad instantiam partis cōuenite dēret pars
 agens compelli eodem libello et in eadem instantia conueniri. Et
 sic vt qd nō debuit fieri diuersa commissio ab illa que fuerat facta
 ne per diuersas sn̄as verarentur et id in cā ipsius qz datū fuit
 consiliū cōdenatoriū vt qz fuerit bene appellatū ar. l. j. C. de ap. cū
 ibi no. in. si. Et per hoc vt qz bene per eū fuerit appellatū et ma
 le cōtra eū iudicatū per ea que habent in simili in. d. l. j. C. de ap. in
 c. no. per Bar. in. l. iij. ff. de duobus reis. et hec sufficiat de quar
 to et vltimo. Jo. de Imo.

De iure emphyteotico.

Consilium. xlv.

In nomine domini nostri

In iesu xpi etc. Ita vt superius est cōclusum satis vt di
 ci posse supposita cōsuetudine de qua supra fit mētio
 videlicet qd statutum ciuitatis Ferrarie disponēs qz extantibus
 agnatis femine non succedant in talibus iuribus emphyteoticis
 obseruetur et fuerit ex cōsuetudine obseruatū post bullam predi
 ctam illa non obstante per ea que leg. et no. in. l. de quibus. ff. de le
 gi. et l. minime. eo. ti. Jo. de Imo.

Casus talis est.

Quidā Julianus parius et Bartholomeus fratres et filij oliz
 Agolinoli de terra vighi cōitatus bon. in. adcccxxvj. de mense
 Julij dicti anni sponte et ex certa sciētia p̄fessi fuerūt habuisse et re
 cepisse et eis et cuilibet eorū insolidū integre datas solutas et di
 missas esse abinde et a Euidoto fratribus et filijs olim Joannis
 banati de terra africi cōitatus bon. in vna parte lib. quinquagin
 ta bon. in pecunia numerata et rebus mobilibus estimatis et hoc
 in dotē et dotis noie et p dote dñe marie sororis pdictorū Bon
 di et Euidoti et sponsi et vxoris dicti Juliani et p matrimonio iā
 tracto et carnali copula cōsummato inter dictū Julianū et dictā
 dñā adharinā. Itē in alia pte lib. quinquaginta bon. in pecunia
 numerata et rebus mobilibus estimatis et hoc in dotē et dotis noie
 et pro dote Jacobe filie Joānis zanolini de dicta terra africi et si
 tie dicte dñe marie spōse Joānis filij dicti Juliani et p m̄fimo
 nio dicto inter dñm Joāne et dictā Jacobā quas dotes pdicti Ju
 lianus parius et Bartholomeus et qlibet ipsorū insolidū se obli
 gado pmiserūt dñs Euidoto et bōdo et notario stip. et recipiēti
 vice et noie dñe marie et Jacobe et p ipa dñā marina et Jaco
 ba et earū heredū restituere eidē dñe adharine et Jacobe supra

dictis et cuilibet earū heredib⁹ aut cui ius et casus dederit in om
 nē casum et euentū dotiū restituendarum sub pena dupli et cum
 pacto precarij cui renunciat: et cum alijs clausulis consuetis put
 bec latius patent et instrumento publico rogato manu publici
 notarij. Casus hōdo successiue post certum tempus post confectio
 nem dicti instrumenti videlicet per sex annos vel circa contigit
 qd mortuus est dictus Joannes superflite dicta Jacoba que de
 mum decessit ab intestato sine liberis et sine fratribus relicta post
 se dicta domina adharina eius matre: modo queritur andicta do
 mina adharina mater et heres dicte domine Jacobe per se vel suū
 procuratorem possit repetere li. quinquaginta datas pro dote di
 cte Jacobe a dictis Juliano parino et Bartholomeo vel eorum
 altero prout elegerit dubium facit quia videtur obstare prescri
 ptio. Itē qd dictus Joānes mortu⁹ est in anno decimo sue eta
 tis. et sic in etate in qua non potuit contrahere matrimonium lz
 d. Jacoba tpe mortis sue eēt etatis. xiiij. annorū. itē an si alter eo
 rū cōueniatur insolidus possit opponere bñficiū diuisionis per
 aut. de duobus reis.

Solutio matrimonio quemadmodum disc. Ad tertulianum. et de prescriptionibus. Consilium. xlvj.

- 1 Actio utilis alteri queritur ex stipulatio notarij.
- 2 Prescriptio cum mala fide non potest procedere.

In nomine domini nostri

In iesu christi etc. In casu premissio ante oia est aduer
 tedū qz actio p restōne dictarū li. quinquaginta datarū
 p dote. d. Jacobe fuit q̄sita. d. Jacobe adueniente casu mortis. d.
 Joānis et hoc vigore stip. eius nomine et p illa facte p notariū cū
 ex stip. notarij tāq̄ publice p̄sone q̄rat actio saltē utilis alteri vt
 le. et no. p gl. in. §. si quis alij. in situ. de inutilibus stip. p Bart. in
 l. iij. ff. de pup. fal. so. faciat et qd le. et no. in. l. gāius. ff. sol. ma. vbi
 p̄z qd fauore dotis et p extraneā p̄sonā q̄rat actio mulieri. et in. §.
 accedit in. l. j. C. de re iur. act. vbi p̄z qz qn̄ extraneus dās dotem nō
 stip. sibi reddi queritur actio mulieri et extraneus dz quilibet non
 habens in p̄tate vt p̄z in. d. l. j. §. extraneū. hoc supposito vt dicen
 dū qz ex quo dca Jacoba decessit ab intestato sine liberis et sine fra
 tribus successerit ei dicta dñā marina eius mater per id qd legit
 et no. in. autent. defuncto. C. ad tertul. Et ideo si dca dñā marina
 acceptat hēditatē dca Jacobe cōpetit sibi actio ad petendam di
 ctā quātitate li. quinquaginta q̄ cōpetit dca Jacobe. Nec hēt ob
 stare p̄scriptio qz nondū sunt completi. xxx. anni qz dz in facto qz
 dictus Joannes sponsus dicte Jacobe superuixit post conditū
 instrū p sex annos vel circa. et sic nondū essent completi. xxx. anni
 preterea ex quo illi q se obligauerūt sunt illi qui sunt cōuenien di
 non possunt allegare p̄scriptionē p̄p sciētiā dca obligationis cū
 non procedat p̄scriptio cū mala fide et in act. personalibus per
 id qd legit et no. in. c. si. de prescrip. et ibi et expresse hoc tenet dñs
 meus. d. Petrus de ancha. et idē et Ange. in. l. sequitur. §. si via. 3.
 ff. de vsuca. lz Bar. aliter ibi dicat. Itē nō ob. qd dictus Joā
 nes nondū erat etatis habilis ad ma. qz nihilominus fieri debet
 restitutio datorū noie dotis et hēt mulier actionē priuilegiatā ad
 repetendū vt p̄z ex his q̄ leg. et no. in. l. ij. §. si. ff. de p̄uul. credi. itez
 nō vt posse ob̄nci de bñficio diuisionis qz pdicti Julianus parius
 et Bartholomeus et qlibet obligauerūt se insolidū et et ipsi et quili
 bet eorū renūciauit oī auxilio legū facien. p eis vt p̄z ex tenore in
 strū et p̄specifice et q̄busdā exceptionibus. ideo dicto beneficio vt nō
 possunt per. l. pe. C. de pactis. et p id qd habet in. c. ad apostolicam
 de regula. cum si. Et p̄dictis igit̄ cōcludēdū vt dicte. d. adhar
 ne tanquā herede dca Jacobe debere restitui dictas quinquagin
 ta libras datas pro dote dicte Jacobe et ipsam posse agere contra
 quēlibet pdictorum insolidum obligatorū prout elegerit per ea
 que superius sunt dicta. Jo. de imo.

Casus talis est.

Pendente Lite corā potestate comitatus Imole. In causa ci
 uili inter. §. actorem et. A. reuz dñs potestas mandauit dicto. A.
 quod incontinenti satisfaret de iudicio fisti et iudicato soluendo
 alias incarceraberis et tunc dictus. A. illico promisit stare et pa
 rere in iudicio et iudicatum solui et omnia alia facere opportua p
 quo. A. sauarijs et baronus et vterqz eorum promiserunt et fideiuf
 serunt quod in casu in quo dictus. A. nō solueret iudicat per ip̄s
 dñm potestatem de sententia per eum ferenda quod ipsi dabunt
 et soluent ipsi. §. omne id quod iudicialiter fuerit pronunciatum
 aut ipsum presentabunt legitime in iudicio sub obligatione om
 nium bonorū et renūciarunt bñficio de fideiuf. et oī auxilio legū de
 mum deinde ad septē dies facta est dñō potestati in fauorem di
 cti. §. pro parte dñi Abbatis de vltimōtibus commissarij domi
 ni legati intimatio et inhibitiō est qz non debeat procedere vltē
 rius sed partes remittere ad eum et inhibitiō presentata fuit pre
 Consilia Joan. de Imo.

sententi dicto. A. principali reo et dicto barono suo fideiussore et presentante dictum. A. in iudicio et dicente se amplius nolle esse fideiussorem et sic protestante. Adodo queritur an dicti fideiussores ex mutatione dicti iudicis et presentatione dicti rei principalis vel altero ex dictis remedijs sint ipsi vel alter eorum et quis a dicta fideiussione liberatis.

Consilium. xlvij.

§ Fideiussores liberantur si a primo iudice discedatur.

In nomine domini nostri Iesu christi. C. In casu premissis v. breuiter dicendum quod de fideiussione sint liberati ex quo recessum est a primo iudice. et deuoluta est causa ad iudicem alterius tribunalis per id quod legi. et no. in. l. iij. ff. iudi. solui. et l. cum apud eo. et ibi plene per Bar. Nam de fideiussione de iudicato soluendo v. claruz per d. l. iij. et l. cum apud. Idem dicendum est de fideiussione de iudicio fisci quod illa etiam respicit instanciam iudicij. vt voluit gl. in aut. de his qui ingrediuntur ad appellandum. circa prin. col. v. et not. Bar. in. d. l. cum apud. et bene facit quod habetur in l. grege. §. post. litem. ff. de fideiuss.

Casus talis est.

Domines de rossena habent possessiones in terra sancti Pauli subiecta diuerso domino licet ambe terresunt in eadem diocesi petij per cōe et homines de dicta terra sancti Pauli quod homines de rossena soluant et contribuunt ad onera tallias et collectas quaslibet impositas et imponendas per dictos hoies et cōe sancti Pauli possessionibus et rata parte possessionū et honorū immobilium que et quas predicti de rossena habent et possident in territorio dci cōis sancti Pauli et hoies de rossena dicunt se nō teneri de iure nec et alias per tpa retroacta consueuisse soluere. Adodo qrit quod iuris.

Consilium. xlviii.

In nomine domini nostri Iesu christi. C. In casu premissis v. breuiter dicendum quod si sunt onera mere realia sed imponuntur persone per rebus vt sunt collecte que imponuntur quotidie pro necessitatibus occurrentibus cōitati et tunc de iure ad illa nō tenentur vt expresse probatur in l. rescripto. §. si. coniuncta glo. ff. de mu. et ho. et ibi et no. per Bar. et per eundem in l. j. C. de muneribus et in quo loco. l. i. Cum enim habeat imponi persone pro rebus et persona non sit subiecta ergo non potest ei imponi per id quod le. et no. in. d. l. rescripto. §. si. et in l. j. C. de sum. tri. et in aut. item nulla cōitas. C. de epi. et de. Et per predicta v. sniam alias latam inter dictas partes cū in effectu idem velit quod superius est dictum fuisse iuste et iuridice latam per ea que superius sunt dicta.

Consilium. xlix.

§ Exceptioni sibi competenti nemo presumitur renunciasse.

In nomine domini nostri Iesu christi. C. In casu premissis v. breuiter dicendum que narrantur in puncto et que superius elegāter et plenarie consulta sunt per egregium et eximium iuris vtriusque doctorem dominum Paulum et successiue confirmata per dñm meum dñm Floria. v. idem in effectu concludendum quod compositio facta inter dictos Bondum et Guidonem dicitur intelligi de negotijs proprijs ipsius Guidonis cum. A. eius fratre ex eo presertim quod non debet presumi in dubio quod dicta conuentio in quantum conuentam fuit quod dictus Bondus teneatur et debeat facere et reddere rationem dicto. B. de quibuslibet negotijs per eum gestis dicti B. debeat referri ad negotia cōia dicti. A. et dicti. B. cum illa supponantur fuisse cancellata et finita per libros et per literas. ar. eius quod habetur in l. sancimus ad fi. C. de sa. san. ec. facit quod no. Bar. in l. omnes populi. ff. de iusti. et iu. in. v. q. principali. et pro hoc etiam quod cum vigore illorum communium ex quo erant cancellata et finita competebat exceptio dicto bondo. Ad est autem verisimile in dubio quod quis velit renunciare exceptionem sibi competentem quod id esset donare et iactare iuxta id quod le. et no. in. l. si quis delegauerit. ff. de nouati. cum ibi no. per Bar. iuncto eo quod le. et not. in. l. cū de indebito. ff. de proba. et in dubio dicta conuentio non dicitur trahi ad negotia cōia dicto. B. et dicto. A. ei fratri ex quo illa sunt cancellata et finita ex quo ad alia potest referri videlicet ad propria tñ negotia ipsius Guidonis. Nec ob. si dicatur quod libri pertinentes ad negotia cōia dicto. B. et A. quod illi libri non fuerunt producti per bondum sed per alium vt supponitur in facto. Nec ob. etiam quod dicitur bondum sciuisse et non statim contraxisse quod hoc nō bñ apparet quod habuerit notitiā. Ad primus testis potius pbat oppo-

positum. Secundus autem est vnicus cui de iure non creditur. l. iureiu. C. de testibus. Nec etiam est verisimile quod habuerit notitiā anteq̄ contraxerit quod verisimile est quod contraxisset sicut postea contraxit cum vt dixi non sit in dubio presumendum quod iuri et exceptio in. d. l. si quis delegauerit. et in. d. l. cum de indebito.

Casus talis est.

Venerabilis Sacerdos dominus Antonius de sauiolis cum adhuc existeret laicus et vir prouidus Jacominus de painellis ambo de godio diocesis mantuane fundauerunt iam. xv. annis elapsis vel circa in dicto castro godij quādā ecclesiam cum vno altari de lnia dñi epi mantuani que postmodum etiam consecrata fuit per vnum ep̄m suffraganeum de lnia eiusdem etiam consecrata fundatione neq̄ in consecratione habita est mētio dñi epi et neq̄ i ecclesie postea ipse dñs. A. iam tribus annis elapsis de dote ipsius est sacerdos et affectus domui sancte trinitatis ordinis cartusien. et fratribus eiusdē intra secundam mantue donauit pro aia sua et omnium suorum defunctorū eidē domui et fratribus certa bona immobilia que ipse tūc possidebat que ante sacerdotium acquisiuerat retento eorum usufructu constituens se possidere ipsa bona nomine ipsorum fratrum postea condidit testij in quo fecit certa legata pia quibusdā et specialiter cuidam hospitali ab ipso fundato in suburbio dicti castri godij dictos vero fies cartusie seu ipsi monasterij vniuersales heredes instituit. qui cū vellent apprehendere bona et hereditatem cum beneficio inuentarij. Opposuit se reuerendus dñs ep̄s mantue successor prefati epi qui prebuit cōsensum prefatum habens in redditibus ducatorum. cc. in anno. et sequestrauit bona mobilia dicens quod vult vt ante omnia dotetur per dimidia dicta ecclesia. Queritur primo an dicta sequestratio debeat reuocari data fideiussione per dictos fratres. Secundo pre-supposito sine preiudicio quod dicti fratres tanq̄ heredes dicti dñi Antonij tenerentur ad dimidiam dicte dotis an si adierint hereditatem cum beneficio inuentarij teneantur. Tertio an si bona alia non sufficerent teneantur supplere de bonis sibi donatis an si bona hereditaria non sufficiant ad dotem an legata debeant contribuere.

Consilium. l.

- 1 Sequestratio prohibetur.
- 2 Sequestratio vbi expedit reuocanda.
- 3 Hypotheca tacita certis casibus in iure contrahitur.
- 4 Argumentum de matrimonio carnali ad spirituale inualidum.
- 5 Es alienum ante omnia semper est detrahendum.

In nomine domini nostri Iesu christi. C. In casu premissis v. breuiter dicendum quod sic quod certum est quod regulariter est prohibita sequestratio vt pz in. l. vna. C. de phibita sequestra. et in. c. j. de sequest. fallit in certis casibus notatis in. d. l. vna. et in. c. penul. de prohibita sequestratione quorum nullus hz locū in casu pposito. Presertim quod dicti fratres cartusie ad quos spectat dicta bona sequestrata tanq̄ ad heredes sunt persone religiose viri magne cōsciētie de quibus nō est verisimile quod velint dicta bona dissipare et etiā sunt idonei et sufficientes et abundantes in bonis tpalibus id de iure vt quod dicta sequestratio fieri non debuerit per ea que habentur in. d. l. vna.

et in. d. c. j. Et p-supposito sine preiudicio quod fieri potuisset cuius tamen cōtrariū videt per predicta tamē pstita satisfactio de presentandis rebus quādodocunq̄ fuerit expediens debet reuocari dicta sequestratio per id quod le. et no. in. l. senatus cōsulto. in. fi. ff. de officio presidis. et in. l. libibus. C. de agricolis et cens. libro vi. Et notat Ep̄. in. d. l. vna. in vlti. questio. et precipue in casu isto in quo non videtur clarum heredes dicti domini Antonij teneri ad dictam dotem propter notata per glo. in. c. cū sicut. de cōsecra. ecclesi. vel alta. et hec sufficiant de primo dubio. Circa secundū videtur breuiter dicendum quod etiā dato sine preiudicio quod dicti fratres tenerentur tanq̄ heredes dicti domini Antonij ad dotē dictam ecclesiam pro dimidia tñ nō teneantur supplere de bonis donatis ex eo potissime quod illa bona donata nō habet tanquā heredes dicti dñi Antonij sed habent illa ex titulo inter viuos videlicet licet vigore donatiōis eis scē cui? vigore illa herent et si nullatenus hereditate adirent quod exiuerūt dñum bonorū ipsius dñi Antonij. facit quod le. et no. in. l. sequens quod. de. le. ii. Et id cū illa bona nō habeant vt heredes s; ex titulo singulari donatiōis nō tenent de illis supplere ex eo quod si dicti fratres tenerent ad dictā dimidiā dotis tenerent tanq̄ heredes dci dñi Antonij per id quod le. et no. in. c. nemo ecclesiam. de consecra. di. j. cū ergo quo ad dicta bona donata non cessant heredes nec illa iure hereditario censeant hē vt est dictū ergo p illis non tenebant si hereditate adiuerint cum bñficio inuentarij cum vltra vires hereditatis tunc non teneant. vt. l. fi. C. de iure deli. Nec ob. si dicatur quod bona dicti dñi Antonij fuerunt hypothecata

ipotecata pro deca dote et sic vñ q̄ dicti fr̄es possint cōuēiri ypo-
 thecaria occasione deca dotis et pro bonis donatis cū fuerint do-
 nata post fundationē et consecrationem ecclesie et sic postq̄ iā bo-
 na dicti domini Antonij erant obligata: et per consequens vidē-
 tur cum suo onere transiisse ad dictos fratres vt in. c. ex literis.
 de pignozibus. cum concordantijs ibi positis. q̄ responderi po-
 test qd̄ certi sunt casus in iure in quibus cōtrahitur tacita hypo-
 theca: vt patet ex titulo. C. r. ff. in quibus causis pignus tacite cō-
 trahatur. inter quos iste non reperitur. ergo remanemus sub re-
 gula q̄ nulla sit hypotheca ex quo alias expresse nō est facta p̄ id
 qd̄ leg. et no. in. l. obligationum fere. §. placet. ff. de actio. et obliga-
 et in. l. patre furioso. ff. de bis qui sunt sui iuris. ¶ Nec ob. si dica-
 tur quod sicut pro dote matrimonij tp̄alis inducta est tacita hypo-
 theca. vt. l. i. C. de rei vxo. actio. ita vñ qd̄ pro dote ecclesie et ma-
 trimonij spiritualis arguendo de matrimonio carnali ad spiri-
 tuale iurta id qd̄ le. et no. in. c. ij. de translatio. quare r̄ideri pōt pri-
 mo qd̄ hic nullum matrimonium spirituale fuit contractum sed
 solum ecclesia constructa et consecrata. Preterea dici pōt q̄ hic
 satis grauatius construens si dicimus quod cogitur inuitus ipse
 et eius heres dotare ideo non videtur q̄ et bona eius ad hoc sint
 obligata et precipue cū non reperiatur iure cautum argu. c. ij. de
 translatione prelatorum. et l. illa. C. de collationibus. posset tamē
 dici q̄ lz nullus matrimonij fuerit contractum tñ speratur h̄bi-
 q̄ spatat p̄ideri de rectore. id vñ agi de dote matrimonij spiri-
 tualis futuri. Et sic prima responsio nō vñ oīno bona vnde scda
 respōsio videret melior tñ illa et vñ dubia q̄ in matrimonio car-
 nali si dos det simplr ius fingit stipulationē et sic actionē persona-
 le et dat tacitam hypothecā. vt leg. et not. in. l. i. C. de rei ven. act.
 ergo eodē mō nō vñ absōnū si dicam⁹ q̄ ius inducat personalem
 obligationē et et hypothecā et hec pars vñ equior. et hec sufficient
 de scdo. Posset tñ dici q̄ in matrimonio carnali ius non obligat
 ad dotē nisi certas p̄sonas. l. q̄ liberos. ff. de ritu nup. et si mulier
 h̄bit non promissa dote non obligat s̄m Bart. in. q. quedam mu-
 lier lz gl. cōtra in. l. mulier bona. de iure dot. ¶ Circa tertiaz vñ
 breuiter dicendum q̄ sic q̄ es alienum ante oīa dz detrahi. vt. l. si
 vniuerse. C. de leg. et si sint legata priuilegiata de q̄bus alias fal-
 cidia non debeat detrahi vt p̄z ex bis que legunt et notant in. l. si
 post missionē. ff. ad. l. fal. si qd̄ superest deducto ere alieno de illo
 pro rata dēt solui legata de q̄bus si sint priuilegiata nulla falci-
 dia detrabatur secus si nō sint priuilegiata. vt patet in. d. l. si post
 missionē. Et id pro rata dēret fieri diminutio legatorū oīum etiā
 ad pias causas lz de illis non detrahit falcidia. vt in. aut. simlr. C.
 ad. l. fal. et hoc sufficit vt eri alieno sed eo satisfacto de residuo p̄ ra-
 ta satisfiet legatis nulla falcidia detracta de relictis ad pias cau-
 sas: vt clare colligi pōt ex. d. l. si post. ¶ Et hec videntur procede-
 re et si agat hypothecaria ad res donatas q̄ nihilominus here-
 des possunt dici et propter res alienum legata pro rata diminiui si
 non sufficiant bona hereditaria per. l. si vniuerse. p̄allegatam. et
 d. l. si post.

Casus talis est.

Guerra inter dominum Duces Mediolani et dominos Flo-
 rentie stante. die sancti Michaelis proxime preterito. Quidam
 Alatheus Huidonis castri bolognesii comitatus Bon. ad san-
 ctissimum dominum nostrum papam et ro. ecclesiaz nullo medio
 pertinente oriundus incola et habitator cōtinuus accedens cum
 quodam eius filio bertolo etatis. xvi. annorum vel circa quem egs-
 s. quādā equā ducebat ad ciuitatē bonon. ante diem circa vnam
 horā dum esset extra castrum ipsum ad tractum seu iactum dua-
 rum ballistrū obuiauit cui dā spesacruci oriūdo de dicto castro pe-
 deltri ad vadia dominorū florentinorū exinde associato cum alijs
 quinq̄ socijs pedestribus quorū aliq̄ sunt de terris ecclesie et aliq̄
 de sanctia et imola quē ipse Alatheus bñ cognoscēs eū et eos sa-
 lutauit dicēs. Bon di briga. et qd̄ ex alijs dixit bō di bon anno. et
 interrogans ipse Alatheus vñ veniebāt respondit qd̄ de bono.
 q̄bus dictis idē Alatheus suū iter cōtinuauit et ipsi imediate re-
 trocedere et post eū venire ceperūt et tracti eū secuti sunt donec fue-
 rūt in territorio imoleñ. infra quasi p̄ mediū miliare tūc subito iū-
 gēs se sibi dixerūt tu es capt⁹ qd̄ Alathe⁹ ipse multū stupefa-
 ctus respōdit nō suz q̄ sum de cadro bolognesio et de mādato dñi
 Joānis castellani vado ad dñm legatū et ipsi recipiēdo eū dixerūt
 venias pur huc q̄ tu es p̄sonari⁹ noster et statim vñ ex eis de castro
 fluminē descendit puerū de equa et eā a puero auferens et ipsam
 ascendēs iuit cū ea versus castrū sancti Petri. et aliq̄ quinq̄ duxerūt
 Alatheū et puerū ereūdo statim viā rectā p̄ syluas nemoza et de-
 iua p̄ territorij bonon. per multa miliaria trāseūdo et dū fuerūt
 in loco remoto tenuerūt eos dōc fuit nox et post ipsos duxerunt
 ad flozēolā vbi eos detinuerūt multis diebus et detinēt. ¶ Tūc
 attētis p̄missis et q̄ dñs n̄ papa et terre sue non sunt de guerra et
 q̄ dictus Alatheus nō libat ad inimicos nec illis aliquid por-
 tabat. Et q̄ idē stipēdiarij florentinorū sepe veniebāt ad recipien-
 dū victualia in dominio castri bolognesij et ad ipm libere venire
 poterant et multi aliq̄ insequuti p̄ gētes dñi ducis fuerūt in dicto

castro bolognesio salui et liberati et tractati tanq̄ amici et qd̄ non
 est alia via p̄ quam possit iri de castro bolognesio ad Bononiam
 nisi per territorij Imole quod est de guerra. Queritur an de iu-
 re idē Alatheus et filius possint et debeant dicti veri captiui et p̄-
 sonarij stipēdiariorum florentinorum.

De captiuis. et de militari. Consilium. h.

- 1 Subditi imperatoris non possunt sibi inuicem bellum indi-
 cere absq̄ eius licentia.
- 2 Bellum indictum siue auctoritate imperatoris pape vel populi ro-
 mani illicitum.
- 3 Ecclesie subditi a nullo possunt capi.
- 4 Fozenes in territorio inimici an licite possint capi.
- 5 Rem alienam sine causa auferre vel capere non licet.
- 6 Pastoris boni officium est oues proprias tueri.

In nomine domini nostri

Jesu christi etc. ¶ In casu premissis tria principaliter
 videntur consideranda. primo an guerra inter p̄fatus
 dñm ducem et dños florentinos sit licita necne et sic an inter eos sit
 licitum bellum vel non. Scdo presupposito sine p̄iudicio qd̄
 bellū fuerit et sit inter eos licitū an licitū fuerit capere dictū Alathe-
 theū et eius filiū in dicto territorio imolestātibus alijs superi⁹ nar-
 ratis. Tertio supposito sine p̄iudicio qd̄ fuerit dictus Alathe-
 theus captus licite an potuerit duci p̄ territorium bon. ad castrū
 flozēole. ¶ Circa primum vñ breuiter dicēdum qd̄ non q̄ cū di-
 ctus dñs dux et dñi florentini sint subditi dño imperatori nō vñ q̄
 potuerint bellū sibi inuicē indicere de iure sine licētia dñi impera-
 toris per id qd̄ legi. et no. in. l. hostes. p̄ glo. et Bar. ff. de captiuis.
 et in. l. si quis ingenuam. §. si. eo. ti. et p̄ Inno. in. c. olim causam. de
 resti. spo. et in. c. sicut. et j. de iureiu. de dño duce clarum est qd̄ reco-
 gnoscit dñm imperatorē in eius superiorē de dominis florentinis
 et certum est de iure cum sint de terris de iure subiectis imperio
 qd̄ illum de iure deberēt recognoscere. facit qd̄ notat glo. in. c. j. de
 pace iura. firman. Et si dicatur de facto non recognoscant illū in
 superiorē non vñ id attēdēdum qd̄ de facto sit sed qd̄ de iure fieri
 dz p̄ id qd̄ legi. et no. in. l. lz. ff. de offi. p̄fidis. ¶ Preterea suppo-
 sito sine p̄iudicio qd̄ esset bellum licitum ex aliqua causa de nota-
 tis in. d. l. hostes. p̄ Bar. et p̄ Innocē. in. d. c. olim. et c. sicut. tamē ex
 quo nō esset inductum auto. imperatoris vel pape vel populi ro-
 mani de iure non est licitum capere personas nec id qd̄ auferitur
 efficitur capiētis. vt expresse dicit Inno. in. d. c. sicut. et infra. et no.
 et Bar. in. d. l. hostes. ¶ Et p̄ p̄dicta pōt inferri ad scdm an videli-
 cet supposito sine p̄iudicio qd̄ bellum predictum fuerit licitū de
 iure capere dictum Alatheum et eius filium et res. ¶ Nam bre-
 uiter vñ dicēdum qd̄ non ex quo dictum bellum non fuit indictū
 per papam principē aut populum romanum p̄ ea que superius di-
 xi. ¶ Preterea dato sine p̄iudicio qd̄ esset tale bellum in quo lici-
 tum esset capere p̄sonas et res: tñ vñ qd̄ de iure dz illud habere lo-
 cum in subditis dominorum florentinorum et in subditis domini
 ducis. non autē in subditis domino nostro pape qui nullam guer-
 ram h̄z cū aliquo p̄dictorum cum nulla sit ratio quare p̄dicti capi
 possint si non dant auxilium vni parti contra aliam cum neuter
 p̄dictorū p̄tātē habeat in subditos ecclesie vñ sicut expresse p̄pter
 defectum iurisdictionis nil possent statuere cōtra subditos eccle-
 sie vt. l. si. ff. de iurisd. om. iudi. et l. si. C. si a non compe. iudi. ita vñ qd̄
 dictum bellū nullatenus ad p̄dictos extēdatur de iur. ar. l. cū vn⁹
 §. i. ff. de bo. au. iudi. po. Et hoc et est valde equum attēto q̄ stipē-
 diarij dominorum florentinorū fuerunt bñ tractati in terris eccle-
 sie et precipue in castro bolognesio vt p̄supponit in puncto. ¶ Nec ob-
 stat si dicatur qd̄ quicquid sit de iure saltē de consuetudine fozen-
 ses capiuntur in territorio inimici qñ inter aliquos est bellum vt
 docet experientia q̄ r̄ideri pōt qd̄ talis consuetudo non est ratio-
 nabilis quando bellum non esset licitum q̄ nutriet peccatum et
 sic non valeret p̄ id qd̄ legi. et no. in. c. si. de consue. Si autē bellum
 sit licitum adhuc non vñ valere tanquam irrationabilis in casu
 de quo queritur cum irrationale et contra rationem sit qd̄ fozen-
 sis qui in nullo peccauit sine causa aliqua iusta de facto capiatur et de-
 robetur et maxime p̄ stipēdiarios illoz qui bñficia multa rece-
 perunt sub dominio loci sub quo est ille qui capitur: vt fuit in pro-
 posito. ¶ Non enim licitum est sine causa auferre rem alicui vel
 ei violentiam inferre imo lex vel consuetudo disponens oppositū
 non valet velut irrationabilis per id qd̄ legi. i. di. cōsuetudo et iij. di.
 in. c. erit autem. et per Inno. in. c. que in ecclesiarum. de consti. et
 per Bar. in prima constitutione fozorum. vbi expresse hoc determi-
 nat. facit etiam qd̄ legitur et notatur in. c. si. de cōsuetudine. et hec
 sufficient de secundo dubio. venio ad tertium. ¶ Circa tertium
 videtur qd̄ nullatenus fuerit licitum predictis ducere predictos
 captiuos per territorium bononiense. Non enim apparet licen-
 tiam super hoc datam per reuerendissimum dominum dñm lega-
 tum. Nec etiam est verisimile qd̄ modo aliquo concessisset si etiā

hoc habuisset petitū qđ sui subditi possent duci captiui ad terri-
 toria dñorum florentinorū cū boni pastoris sit suos subditos de-
 fendere et non lupis eos dilaniandos concedere. Faciat quod le-
 gitur et no. in. c. conquerente. de resti. spo. et xvj. qđ. j. predicator. et
 viij. q. j. clemens. et cum hoc tenderet ad preiudicium iur. et iurisdic-
 tionis ipsius domini legati intelligitur vetare vbi expresse se non
 reperitur concessisse ar. l. qui vas. §. vetare. ff. de fur. ¶ Teneri et
 videntur iniuriarum tales qui per territorium subiectum prefa-
 to domino legato contra eius presumpam voluntatem duxerunt
 per id qđ legi. et no. in. l. qui domum. ff. de iniur. et in. l. iniuriarum.
 §. si quis eo. ti. ¶ Preterea certum est qđ tales qui duxerunt pre-
 dictos captiuos per territorium boni. deliquerunt per eo que pro-
 xime dixi cum ergo sint deputati ad stipendia et seruitia domi-
 num florentinorum et occasione dicti seruitij et stipendij deliquis-
 runt contra reuerendissimum dñm legatum boni. ducendo predi-
 ctos per eorum territorium contra eius voluntatem merito dñi
 florentini teneri videntur ad exhibendos pdictos dño legato vel
 ad satisfaciendum pro eis per id qđ legi. et nota. in simili in. l. j. in
 prin. et §. familie. ff. de publicanis. Et hec sufficiant de tertio. Ex
 predictis igitur concludendum vť qđ dicti Mattheus et eius filij
 de iure capi non potuerunt. Et supposito sine pñudicio qđ potuis-
 sent capi de iure non potuerunt duci per territorium boni. per ea
 que superius dicta sunt.

Casus talis est.

¶ Nicholaus simonis sardi de pisfis pro se ipso et vice et noie Ray-
 nerij germani sui ibidem presentis et consentientis et se subscribē-
 tis fecit quandam scriptam priuatam obligatoriam in qua cōfesi-
 sus fuit et recognouit se et dictum Raynerium germanum suuz et
 vtrunqz insolidum fuisse et esse veros debitores petri Joannis bo-
 lognini de bononia in certa q̄titate pecunie ascendēti ad summā
 florenorum duorum millium et vltra pro mercantijs et rebus habi-
 tis ab eodem petro rationib⁹ in dicta priuata scripta adnotatis.
 ¶ Quam quantitatem pecunie dictus Nicholaus pro se et dicto
 Raynerio pmisit et solēniter p̄uenit soluere et restituere dō Pe-
 tro ad omnem ei⁹ requisitionem et voluntatē vel ei⁹ pcurator in
 pisfis et in florentia luca. et in alijs locis et generaliter vbiunqz et
 propterea obligauit se dictum Raynerium et vtrunqz eoz insoli-
 dum et eozū heredes et bona et renunciavit in forma infrascripta.
 ¶ Et renunciatio a ogni legi e statuto e prouisione e buletino
 che si faceffe secondo luso del comun de Fiorenze che per nui facel
 se contra le predicte cose e promessione facta et c. prout in dicta scri-
 pta quam consultor videbit vt oia bñ consideret latius cōtinetur
 que scripta priuata facta fuit de mēse ad. iiij. ad. cccc. xliij. in pisfis
 Qui scripte priuate dictus Raynerius se subscripsit dicens se esse
 contentum omnibus predictis. Sequitur qđ appareat quendam
 buletinū et saluū conductū concessum fuisse dicto Raynerio die.
 xvij. augusti. ad. cccc. xliij. sub his verbis et hoc tenore vcz decē ba-
 lie communis flozē. seruatis seruandis fm ordinamenta dicti cō-
 munis dederunt et cesserūt saluū ductū duraturū duobus mē-
 sib⁹ prime futuris Raynerio simonis sardi de pisfis libere et secu-
 re veniēdū ad ciuitatē comitatū et districtū flozētie exinde semel
 et pluries ad libitum discedēdū ita qđ durante dicto tpe nō possit
 capi cogi grauari vel quolibet inquietari occasione alicuius debi-
 ti promissionis vel obligationis ad qđvel quā quolibet teneretur
 vel obligatus esset vigore alicuius instri vel scripture tā publice
 qđ priuate alicui speciali persone loco cōi collegio vel vniuersitati
 qđ ipsum voluerūt oimoda securitate potiri arandātis predicta
 ab oibus obseruari sub pena. Postea vero de mēse octobris. ad.
 cccc. xliij. dictus Petrus bolognini ante finitum terminū dicti
 buletini per suū procuratorē fecit capi dictū Rayneriū in curia
 mercantie ciuitatis flo. pro executione dicte scripture priuate de
 qua supra fit mentio p eū subscripte. ¶ Opponitur p dicto Ray-
 nerio contra dictam capturā tā qđ iniuste factā obstāte buletino et
 saluo conducto predicto pro parte vero dicti Petri de Bologni-
 nis dñi dictā capturā subsistere et valere et tenere non obstante bule-
 tino et saluo conducto predicto qđ ipsi buletino per dictū Rayne-
 riū olim et iam renunciatū fuerat prout in dicta scriptura priuata
 plenius cōtinet. Que scripta vť per consultorē et oēs cuius effect⁹
 et contentia consideretur.

¶ De decretis ab ordine faci. de renunciatione salui con. et de sal-
 uo conductu.

Consilium. liij.

1. ¶ Buletinum concedere quis possit.
2. Iuri futuro an possit renunciari.

In nomine domini nostri

Jesu xpi et c. ¶ In casu premisso de duobus vť fore in-
 uestigādū primo an dñi officiales dicte Baylie potue-
 rint dictū buletinū concedere. ¶ Secundo presupposito qđ potue-
 rint an dicto Nicholao habeat prodesse attēta presertim renūcia-
 tione per eū facta. ¶ Circa primum breuiter vť dicendū qđ hoc

dependet a forma potestatis sibi attribute per id qđ leg. et no. in. l.
 diligenter. ff. mandati. et in. l. non distinguemus. §. de officio. ff. de
 arbitris. et plene per Bar. in. l. ambiciosa. ff. de decretis ab or. fa.
 Si igitur fuit data potestas eis super concernentibus statum ci-
 uitatis flo. prout verisimiliter est non possunt se introumittere de
 alijs non concernentibus statum sed priuatam vtilitatē alicuius
 per id qđ habetur in. d. l. diligenter. et per Bar. in. d. l. ambiciosa.
 in quarta regula ibi per eū posita et etiam in quinta. et ideo cum
 dictus buletinus et saluus conductus respiciat priuatam vtilita-
 tem ipsius Nicholai debitoris ne videlicet interim durante dicto
 vť qđ per eos concedi non potuerit per ea que habent in iuribus
 vť renunciatū iuri de futuro sed ei qđ tunc competebat per id qđ
 legi. et no. in. l. si ita. ff. de au. et ar. le. ¶ Item qđ iuri de futuro non
 vť posse renunciari. l. si ita scriptum. §. si sub conditione. ff. de le. ff.
 cum conco. ibi positus. ¶ An contrariū vť dōm ex eo potissime qđ
 in dicta renūciatione vť fuisse habitus respectus ad ius futurum
 non simpliciter ad presens. Nā dictū fuit qđ renunciabat futurum
 gi statuto prouisione et buletino que fierent fm vsū cōis flozētie
 et sic vť et respicere tps futurū per id qđ leg. et no. in. l. qui rome. §.
 augerius. ff. de ver. ob. et in. l. si debitor. §. verisimile. ff. de p̄rabē.
 emp. ¶ Et per hoc non ob. l. si ita. ff. de au. et ar. leg. que loquit qđ
 verba prolata non respiciunt futurū. ¶ Nec ob. etiam qđ iuri de
 futuro non potest renunciari qđ verum est quando esset simpler-
 tis vt hic fuit qđ facta fuit in presentia ad instantiā Joānis de pe-
 nis factorum et procuratorum Petri de bologninis vt apparet
 ex tenore scripture manudicti. Nā et recognite per eum. ideo tñc ha-
 bet vim pacti cum intelligatur pars consentire ad cuius commo-
 dum fit per. l. qui patit. ff. manda. et no. Ja. de are. Ly. et Bar. in. l.
 j. C. de pac. faciat. l. tale pactum. in prin. ff. de pactis. ¶ Et aduer-
 tendum qđ cum dictus Nicholaus pro executione dicte scripture potuisset
 capi vt presupponi vť in puncto: ideo de facili videtur potuisse re-
 nunciare dicto buletino et saluo conductu cū res de facili redeat
 ad naturam suam. l. si vnus. §. pactum. ver. qđ in specie. ff. de pac. et
 xxx. q. v. ab exordio. et qđ cuilibet licitū est iuri pro se introducto
 renunciare vt le. et no. in. l. pe. C. de pac. et in. c. ad apostolicā. de re-
 gularibus. et ideo ex predictis concludendum vť dictum Nicholaum capi
 potuisse et non relaxari nō cōsentiēte dicto Nicholaus qui dicto eius pro-
 cu. per ea que superius sunt dicta.

Casus talis est.

¶ Antonius de abbatibus de boni. decessit relictis septem filijs.
 masculis videlicet Bartholomeo et Jacobo ex primo infim. onio
 et Carolo Joanne Benedicto Andrea et Antonio ex secōdo mari-
 monio moritur Bartholomeus cui dictus Jacobus ex vtroqz pa-
 rente coniunctus insolidum successit mortur Antonius infans
 cui Carolus Joannes benedictus et Andreas successerunt equa-
 liter qđ erant fratres vtrinqz coniuncti excluso Jacobo. adhoritur
 Carolus qui equaliter oēs eius fratres et et ipsum Jacobum iñi-
 tuit. Et sic Jacobus successit dicto Carolo p quarta parte in qua
 hereditate dicti Caroli repit et vnā quartā parte hereditatis
 dicti Antonij qđ heres heredis testatoris est heres. Postmodum
 dicti Joānes Benedictus et Andreas adulti cū autoritate eozū cu-
 ratoris ad hūc actū specialiter dati et cū decreto iudicis et cū con-
 sensu propinquorum prout requirit ex forma statutorij cōis boni.
 ex vna parte et dictus Jacob⁹ ex alia fecerūt societate sub ista for-
 ma per publicū instri videlicet ac et prefati Jo. Benedictus et An-
 dreas fratres et adulti cū consensu et autoritate predictis ex vna
 parte et dictus Jacobus ex alia. vna pars ad instantiam alterius
 voluerūt et cōsenserūt et sic sponte cōfesse fuerunt saluis suprafer-
 ptis quibus per infrascripta non preiudicet nec preiudicatū esse
 intelligatur oia et q̄cūqz bona mobilia et immobilia iura et actor-
 nes tam actiuas quā passiuas saluis semp infrascriptis fuisse et
 esse debere cōis et cōia inter partes añdictas pro numero capitū
 oium partium predictarū. Et ipsas res ac bona et iura pdicta sta-
 re debere cōis et cōia donec partes añdicte voluerint in eā predi-
 cta persistere. Et tā super rebus bonis et iuribus predictis quesi-
 tis vsqz in presentē diē qđ et sup quocūqz querēdis p dictas partes
 vel alteram earum vel aliquam de partibus antedictis et tam ex
 eozum exercitio et operibus quam et fructibus redditibus et pro-
 uentibus rerum et bonorum predictorum agentes partes predictę
 pacto solēni stipulatione vallato qđ in casu quolibet future diu-
 sionis infrascriptis partes antedictas rerum bonarum et iurium
 pdictorū tam estozū quam q̄redozū. ¶ Et in casu quomolibet cōio-
 restitutionis infrascripte dotis primo et añ oia de cumulo cōio-
 nis oium pdictorū et de omnibus bonis pdictis et trahi deat quā
 titas li. octingētarū boni. pro dotibus. d. andree vrozis. dicti
 Jacobi. Itē in alia parte dicto Jacobo vari et assignari deant li.
 cl. boni. que quātitas sui t p̄mētie vnus peti et terre q̄spectabat
 insolidū ad dictum Jacobum et dictus Jacobus dictum p̄ctus
 in emptionem vnus petie terre seu possessionis cōis inter dictos
 fratres.

fratres. item dictus Jacobus ante partem seu partes faciendas de bonis predictis tpe diuisionis antedictae capiat ceteras petias terrarum spectantium pleno iure ad dictum Jacobum quo petie terre sunt in dicto instrō confinite etc. Ista sunt verba ad cōtestiū dicti instrumenti et notandū est qd tpe dicte societatis et ante et post dictus Jacobus fuit et est bonus et industrius magister in arte aurificarie et dicti adulti non erant adhuc magistri. Itē no. est qd dictus Jacobus tpe dicte societatis successerat matri sue in cuius dote fuerunt li. ccccc. quas in cōi posuit et etiam dicti tres adulti inter oēs habebant dotē eorum matris que fuit in li. nongētis bonis. Contigit qd durante dicta societate dictus Joānes decessit ab intestato superstitibus dicto Jacobo Benedicto et Andr. Qui fratres tres superstites ēr post mortē dicti Joānis in dicta cōiōne steterūt vsq; ad p̄sens tps. Cū autē volūt dicti fratres ad diuisionē venire quapropter querit de hereditate dicti Antonij et dicti Joannis. Et per consequens quot partes fieri debeant de bonis predictis cōibus et quomodo diuidi debeant.

Pro socio. De cōsan. et vter. fratribus. Consilium. liij.

Absolutio a iuramento quando peti possit. Verba contractus attenduntur a quibus non receditur.

In nomine domini nostri

iesu xpi etc. C. In casu premissis l3 attēta dispositione iuris cōis posset in dubiū reuocari an contractus de quo in puncto fit mentio valuerit et an supposito qd nō valuisset fuisset iuramēto firmatus et dato qd firmatus fuisset an absolutio aliqua a iuramento peti posset super quibus esset recurrendum ad ea que plene leguntur et no. in. c. cum contingat. de iureiu. vbi ēt per dñm Ant. et ibi etiam plenissime dixi tamen qz certa forma traditur a statuto super contractibus fiendis cum minorib; quā seruata contractus est validus nec restitutio peti potest vt patet in statuto posito sub rubrica de hētibus cum minoribus et filiis. et forma dicti statuti seruata fuerit i hētū de quo fit mētio i pūcto vt p̄z ex tenore dci hētus iūcto tenore dci statuti iō nō est instādus an dictus hēt; valuerit vt possit rescindi. C. Solū vidēdū ē quālis fuit intētio p̄tū in dco instrō et qualr fieri deat diuisio de bonis hētibus cōitatis et in quot ptes et qd de hēditate dci Joānis. C. Circa q̄ videret prima facie dicēdū qd intētio partū fuit communicare pro numero capitum oīa bona et iura q̄ habebant tpe dicti hētus et ēt quomodo docūq; postea q̄sita fuerūt per dictas partes vel earum alterum. sic enim vident sonare verba dicti contractus qd nō v̄t recedendum. l. j. si is qui nauē. versu in re igif dubia. ff. de exercitoria. et in. l. non aliter. ff. de leg. iij. Et p̄ hoc v̄t qd hereditas Joānis q̄ postea obuēnit Andree et Benedicto intelligatur cōicata p. l. j. ff. pro socio. et eo. ti. l. cum duobus. ff. idem pap. rīdit si inter fratres iuncta gl. et sic videretur qd ex quo mō dicti fratres volunt venire ad diuisionē qd exceptis illis que p̄io debent detrabi per dictum Jacobum fm formā dicti hētus alia debeant diuidi equaliter et sic pro numero capitū seu personarū p̄ id qd legitur et notat in. l. si non fuerint. ff. pro socio. Nec videtur obstare predictis qd dictū fuit p̄ dictas partes qd ipsas res et bona ac sua predicta que habebant tempore dicti contractus voluerunt stare debere cōes et cōia donec partes voluerint in dicta cōmuniōne persistere tūc non sint communes et cōia sed sint dictarum partium eo modo quo erant ante hētum arg. l. statu liberū. ff. de lega. ij. et l. imperator. ff. de postulando. quia respōderi pōt qd illa nō videt fuisse intentio partium ex eo quia l3 pro parte Jacobi fuerint excepta aliqua spectātia ad eū nō tamē oīa ad eum spectantia fuerunt excepta quia non fuit excepta dos materna ipsius Jacobi. Nec hereditas Bartholomei que spectabat ad eū et sic videntur voluisse qd dicta dos matris dicti Jacobi et similiter hereditas dicti Bartholomei deberet diuidi equaliter inter dictos fratres ex quo illa non fuerunt excepta. arg. l. cū presor. ff. de indi. et c. nōne. de p̄sump. Et quia in dubio partes societatis esse debēt equales dicta. l. si non fuerint. et sic v̄t qd oīa alia que erant cōia inter dictos fratres exceptis illis que fuerūt excepta pro parte Jacobi veniant diuidenda pro numero capitum seu personarū p̄ dicta. l. si nō fuerunt. et sic v̄t qd ex quo sunt tres deductis exceptuatis pro parte Jacobi tres partes fieri debeant de re versu. Et ipsas res ac bona etc. fuisse v̄t qd res et bona predicta essent cōia donec vellent discedere a cōmuniōne et venire ad diuisionem nō tñ fuit mens qd dicte res et bona si venirent ad diuisionem eē deberent dictarum partium eo mō quo erant ante societatem contractam p̄ id quod superius dixi. C. Et si dicatur quare p̄ parte Jacobi aliqua fuerunt excepta et ex parte aliorum fratrum nihil fuit exceptum quod deberet ante partē detrabi rīdi potest qd forte hoc ideo fecerūt dicte ptes qz tpe dicte societatis contracte ante et post vt supponitur in puncto dictus Jacobus fuit et erat bonus et industrius magister in arte aurificarie et dicti

adulti non erant adhuc magistri. Et predicta videretur concludendum vt superius est tactum qd deductis exceptuatis pro parte Jacobi omnia alia et etiam hereditas dicti Joannis inter dictos tres fratres pariter diuidi debeant per. l. si non fuerint. ff. pro socio. et sic in tres partes ita quod vnam tertiam partem dictorum omnium aliorum quilibet dictorum fratrum habeat per ea que leguntur et notantur in. d. l. si non fuerint. ff. pro socio. cum in dubio partes debeant esse equales vt ibi. C. In contrarium vero videlicet qd diuisio non debeat fieri in tres partes sed in quatuor videtur dicendum. Nam aduertendum qd tempore dicte societatis erant quatuor fratres qui inter se contraxerunt societatem videlicet Jacobus Joannes benedictus et Andreas vt patet ex narratis in puncto. Et sic per mortem dicti Joannis postea obuēntē fuit dissoluta et extincta societas predicta licet maior pars aliorum sociorum remanserit. vt legitur et no. in. l. actione. ff. morte. ff. pro socio. et ideo non potest virtute dicte societatis contracte expresse hereditatem dicti Joannis communicantem videri cum fuerit vnus ex socijs per cuius mortem extincta fuit dicta societas sed si eo viuente aliqua hereditas fuisset sibi delata tunc bene posset dubitari an si nunc viuerent ipse Joannes teneretur illam communicare. Nam videretur quod sic per. d. legē in. ff. pro socio. in contrarium tamen facit quia post illa verba generalia et tam super rebus bonis et iuribus predictis q̄sitis vsq; in p̄ntem diem quam etiam super quecunq; querendis per dictas partes alteram earum fuit adiectum et tam ex eorum exercitio et operibus q̄ ex fructibus redditibus et prouentibus rerum et bonorum predictorum et sic illa verba et tam ex eorum exercitio etiam videtur restringere precedentia generalia per id quod legitur et notatur in. l. sed et si adiciatur. ff. pro socio. et in. l. si cum fundum. ff. pro socio. Tamen super hoc non est instandum quia Joannes vnus ex socijs mortuus est et extrinseca hereditas non fuit sibi delata vnde aduertendū qd dicto Joanni successerunt ab intestato Benedictus et Andreas qui erant sibi vtrinq; cōiuncti excluso dicto Jacobo coniuncto solum ex latere patris per id qd legitur et no. in. auten. itaq; c. communia de successionibus et in corpore vnde sumitur. C. Et sic videtur qd sicut si dictus Joannes viueret et venirent ad diuisionem dicti fratres fieret diuisio in quatuor partes omnium bonorum et iurium deductis exceptuatis pro parte Jacobi. ita etiam videtur dicendum in casu proposito cum dicti Benedictus et Andreas succedant in locum dicti Joannis et representent eius personam in auten. de iureiur. a moriente prestito. in principio. Nec obstat si dicatur qd noua societas videtur fuisse hēta post mortē dicti Joannis cū perseuerauerint communicando bona vt prius cum etiam tacite hēbatur societas per id quod legitur et notatur in. l. iij. ff. pro socio. per Barto. in. l. titiū et meuium. ff. de administratio. tuto. et in. l. si patruus. C. communi diuidun. quia licet appareant post mortem Joannis communicata lucra et expen. et fructus non tamen apparet communicatam fuisse proprietatem rerum hereditatis Joannis iō illa non debet communicari. arg. l. iij. ff. si quis. et. ff. Julianus. ff. de itinere actus priua. cum ibi no. per Barto. et per ea etiam que ipse notauit in dicta. l. si patruus. et que etiam ibi notauit Salycetus. Et per predicta concludendum videtur qd illa que tempore mortis Joannis erant communia inter fratres predictos diuidi debent in quatuor partes deductis exceptuatis pro parte Jacobi quarum quatuor partium tres partes habeant dicti Benedictus et Andreas duas videlicet ex eorum persona et vna ex persona Joannis cui successerunt et quam habuisset ipse Joannes tpe dicte societatis et si nunc viueret haberet partem suam et sic fieret diuisio in quatuor partes vnde si etiam nunc fiat in quatuor partes cum dicti Benedictus et Andreas successerunt dicto Joanne non v̄t ex hoc grauari de his vero que quesita fuerunt post mortem dicti Joannis quia solum erant tres fratres cum videatur fuisse tacite noua societas hēta super obuēntibus ex eorum exercitio et ex fructibus rerū p̄dictarū v̄t qd fieri deat diuisio pro tertia pte p̄ id qd legitur et notatur in. d. l. si non fuerint. ff. pro socio. Joannes de imo.

Casus talis est. Magnificus dñs Ludouic; de alidosijs dñi humanis vigeat vt vicarius sancte m̄ris ecclie et sanctissima dñi n̄ri dñi Martinini pape quinti in ciuitate imole districtus et comitatus de mandato domini camerarij apostolici pro censibus ciuitatis imole se obligauit et promisit soluere ioanni dñi Alouisi de florētia florenos quingentos auri ad certum terminū. et de voluntate dicti ioannis dictā quantitātē florenoz soluere pmisit egregio viro Nicholao de vzano qui Nicholans progauit ipi dño Ludouico dcm̄i terminū videlicet qd infra aliū certū terminū deberet soluere dictā quantitatem qd minime fecit et obligauit dictus dñs Ludouicus pro obseruata pmissione sc̄a sancto Nicholao se suos heredes successores et bona omnia mobilia et immobilia p̄ntiū et futurorum et personarū et bona omnium et singulorū suppositis vicariatu suo et quēlibet ipsorum insolidū submittens se et prefatos suppositos pollicitus. Consilia Joan. de Imola. c. iij

se cogi et compelli in quibuscumque locis et coram quibuscumque officialibus realiter et personaliter de quibus omnibus large constat ex scriptura manu ser Beltrandi de capucis eius domini Ludouici cancellarii et manu ipsius domini. L. subscripta ante vero dictam obligationem factam per dictum dominum Lu. Quidam magister Ludouicus alfonfus de imola tale fecit depositum penes infrascripti ciues florentinos cuius quidem depositum tenor talis est vtz. Al nome de Dio a di. xix. de aprile. m. cccc. xxiij. Sia manifesto a chi vederà o odirà la presente scripta comune noi de chiatra Ridolfi et giouanni guigni e compagni ritagliatori habiào riceuuto in deposito per mesi sei proximi che vengono da magistro Ludouico de ser Bartholomeo alfonfi de imola fiorini trecento doro et quali hauemo da lui piu tempo fa in summa de fiorini. cccc. de quali ne ribebbe in dritto fiorini. c. e como appare al nostro libro bianco signato. J. a char. xviii. et per chiaraza di cio io sandro de simone rondinelli ho facto la dicta scripta cum voluntate de le supra dicte parte lequale fara soto scripta qui da pie de mano de Lorenzo mafetti vno de sopradicti cõpagni in nome di se et de tutti gli altri io Lorenzo de sandro mafetti et cõpagni sono contento et prometto de fare come desopra se contene e di renderli a ogni suo piacere per chiaraza di cio mi sono soto scripto de mia propria mano questo di. xxix. d'aprile. m. cccc. xxiij. referamamoglia a die xix. de Octobre. m. cccc. xxiij. per mesi sei proximi che vengono cioe fiorini. ccc. d. Nicholaus de vzano. m. cccc. xxiij. fecit sibi adiudicare dictos flo. ccc. in curia dñi potestatis flo. vigore obligatiõis facte per prefatum dñm Ludouicum. Queritur qui prefatus dominus. L. potest obligare prefatam obligationem eius bona et personas omnium et singulorum suorum subditorum et suo vicariatu propter quod prefatus. N. potuisset facere sibi adiudicare prefatam quantitatem. ccc. flo. ipsius magistri ludouici cuius vigore prefatus schiatta et consocij non teneantur ad restitutionem dictorum ccc. flo. An prefatus schiatta et consocij teneantur ad restitutionem.

De consti. et de solu.

Consilium. liij.

1. Legum condendarum potestatem quis habeat.
2. Contractus per eum initus qui legis ferende potestatem habet legis vigorem obtinet.
3. Juri alterius preiudicare nemo potest.

In nomine domini nostri

Jesu christi etc. In casu premissis videretur prima facie dicendum quod dictus Nicholaus potuerit facere sibi adiudicari dictos trecentos florenos per id quod no. Bar. in. l. iij. §. actor. ff. de re iudi. Nam certum videtur quod dictus dominus Ludouicus habuit potestatem statuta condendi seu faciendi cum haberet vicariatum ciuitatis inole et aliorum locorum per ipsius detentorum ciuitatis et districtus Imole ad vitam eius et sic habebat iurisdictionem perpetuam tales autem habentes iurisdictionem perpetuam habent potestatem condendi statuta vt patet in l. forma. C. de offi. prefec. preto. orientis. et in. c. ij. de maio. et obe. et in. c. ij. §. j. de consti. li. vi. et no. Bar. in. l. omnes populi. ff. de iust. et iur. in prima principal. q. Et ideo ex quo poterat condere statuta vñ potuisset obligare sibi subditos per id quod no. Bar. in. d. §. actor. Nam contractus per eum initus vñ habere vim legis et consequenter statuti per id quod legi. et no. in. l. cesar. ff. de publicanis. et l. pe. C. de do. inter vir. In contrarium vñ veritas quod licet dictus dñs ludouicos potuisset facere statuta que non fuissent contra ius tñ illa que fuissent contra ius non potuisset facere per id quod le. et no. in. l. formam. C. de offi. prefec. orient. et in. c. fi. de offi. archiepisc. et ibi per Jo. an. Constat autem quod de iure vnus pro debito alterius non debet erigi nec conueniri. C. ne filius pro patre. et vxor pro marito per totum et maxime in. l. fi. et in. l. j. C. vt nullus ex vica. pro alienorum vicariorum debitis molestetur li. xj. vbi expresse dicitur quod contra ius et naturalem equitatem est quod quis pro alieno debito molestetur ideo vñ quod dictus dominus ludouicus non potuisset facere statu. quod pro debito suo vel alterius alius sibi subditus teneretur cum id esset contra ius vt est dictum et per consequens etiam videtur quod per viam contractus multominus potuerit pro suo debito suos subditos obligare absque eorum consensu: quia interdum aliquid licet per viam statuti quod alias per viam contractus non liceret vt le. et no. in. l. iij. §. plane. ff. quod vi aut clam. cum ibi not. per Bar. Nec ob. predictis quod no. Bar. in. d. l. iij. §. actor. quod ibi loquitur quando quis habet mandatum a populo seu a concilio representante populum iuxta id quod no. glo. in rubrica. C. q. sit lon. consue. qui quidem populus habet potestatem statuendi contra ius commune vt le. et no. in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. et ibi plene per Bar. ideo nimirum si populus potest vnñ pro alio obligare. Preterea ibi loquitur Bar. quando pro debito ipsius populi vult populus quelibet de populo obligare ideo facilius id fieri potest quia etiam pro debito tali potuisset imponi collecta cui libet de populo sñm vires patrimonij si aliter debitum solui non

potuisset vt le. et no. in. l. j. §. quibus. ff. quod cuiusque vnuerfi. et no. p. Bar. in. d. §. actor. sed in casu proposito non fuit facta obligatio pro debito populi sed facta fuit obligatio pro debito ipsius dñi Ludouici per ipsum. D. Ludouicum qui recipiebat introitus et redditus ciuitatis Imo. et sic de talibus redditibus soluere poterat et debebat non autem debuit posse obligare subditos suos pro debito predicto sine ipsorum consensu: quia alterius iuris non debet posse preiudicare sine eius consensu. ar. l. fi. ff. de pac. et l. fi. C. dictus Nicholaus non potuit facere sibi adiudicari dictos trecentos florenos et sic illos indebite recepisse videtur per ea que superius sunt dicta quinimo nec videntur dicti mercatores qui soluerunt dictam pecuniam fuisse liberati ex eo quod de iure non poterat erigi ab eis quantitas predicta vt patet ex superius dictis et quod soluerunt nullo precedente mandato dicti. D. Ludouici aut heredes suorum per. l. qui hominem. §. si nullo. ff. de solutionibus. et sic si non resisterunt quominus soluerent videtur eis imputandum et precipue si non intimauerunt nec notificauerunt heredibus dicti. D. Ludouici aliquid de dicta lite. argu. l. emptor fundi. et l. sequenti C. de euictio.

Casus talis est.

Titius tenebat et possidebat in quadam villa certa bona imobilia scilicet domos et terras et iam dudum tenuit et possedit habuitque hoc anno dicere nonnullis personis non eodem tpe nec simul sed singulariter in absentia partis quod se ius volebat secum litigare pro certis terris quas tunc habebat in dicta villa et quas emerat a matre dicti seij non tñ aliter ipsas declarando postquam per duos menses vel circa tñ per parum ante iudicium inchoatum dictum Titium dictus Titius vendidit et tradidit dicta bona cuidam clerico rurali et ignobili pro precio li. cccxl. cum valeret lib. cccc. et sic pro precio quod non attigit dimidiam iusti precij constitutendo se dicta bona nomine dicti clerici possidere et iurando contractum emptionis et venditionis et contenta in eo esse vera. Qui clericus eidem venditori solum li. lxxv. tunc numeravit pacto appposito vt reliquum vsque ad annum proximum solueret qua venditione sic vt premititur facta post qua triduum dictus Titius dicta bona a dicto clerico conduxit pro certo affictu ita amplexo sicut si tunc totum precium fuisset numeratum et solutum dictum affictum dictus conductor vsque tunc pro vno anno dicto locationis vt ipse locator in instrumento conductionis ante iudicium inchoatum facte soluit et numerauit. Demum parum post predicta dictus seius fecit interrogari in iudicio dictus titium si certas petias terrarum positas in dicta villa tenebat et possidebat quod eas ab ipso auocare volebat. Qui respondit quod eas possidebat nomine dicti clerici postquam responsione institit dictus seij et petijt dictum titium vt mendacem debere sua possessioe priuari et in ipsum seium transferri tanquam ipse titius mendacium dixerit. Et probauit ipse seius actualiter possessionem dicti titij ante litem inchoatam et post ipsam litem et modicitatem dicti precij eas fuisse breui in tempore post verba habita de mouenda lite. Et quia per parum ante litem inchoatam Titius dictam venditionem et traditionem cum constituto et solutione reali partis precij et huiusmodi fidei reliquit. Necnon et dictam conductionem et confessionem solutionis ficti vnus anni per infra. C. seius tñ non probauit que fuerunt ille terre quas mater ipsius seij dicto titio vendidit et appareret dictum titium alias terras in dicta villa tpe dictorum verborum mouendelitis quod eas super quibus post ea ipsum titium in iudicio fecit interrogari tenuisse et possidisse pendente lite dictus clericus sentiens ipsam litem comparuit per procuratorem in iudicio et protestatus est quod paratus erat respondere dicto seio coram suo iudice quod nulla nouitate fieret in eius preiudicium vt latius appareret ex tenore protestationis. C. seius autem non obstante dicta protestatione non desistit procedere contra titium et propter dictam protestationem petijt dictus procurator clerici statui terminum competentem ad probandum sibi incumbentia in dicta causa tanquam per dictam protestationem et eius actum interuenisset in dicta causa sponte et non cita. et sic vices actorum sustineret et quod procurator clerici dixit se non habere causam cum dicto seio actiue nec passiuè super dictis terris nec habere posse nec intendere habere coram iudice seculari alio non apparere in dex de medio non curauit terminum petitiu statuere et tandem lata fuit sententia contra dictum Titium quia pronunciatu fuit dictum Titium esse priuatum possessione dictarum terrarum dictamque possessionem esse in dictum seium transferendum et presentiam ipsam est dictus Titius dicta possessione priuatus et illa est in dictum seium translata et mandatum fuit in dicta sententia correctio quod ipsum seium inducat in possessione actuali et presentiam qua dictus titius erat dictarum terrarum in preiudicium ipsius titij veri et actualis possessoris earum et fuit dictus titius in expensis condemnatus. et vigore dicte sententie dictus seius eo die quo lata est inductus est per correrium in possessionem ipsarum terrarum dicto clerico non vocato nec audito modo queritur de remedio contra

contra dictam sententiam et contra predicta. Jo. de imo.

Plus valere quod agit et. De alie. iudi. mu. ca. fac. De executioe rei iudi. et de resti. spolia. Consilium. lv.

- 1 Venditio quando vera et quando simulata dicatur.
- 2 Venditio in fraudem causa vitandi iudicii facta dicitur vera.
- 3 Confessio fictitia censetur si numeratio non probetur.
- 4 Paritas precii sine pacto non vitiat contractum.
- 5 Appellari non debet a sententia in iudicio possessorio super possessione lata.
- 6 Actus agentium operantur secundum intentionem ipsorum.
- 7 Res clericorum eodem privilegio quo res ecclesie gaudebunt.

In nomine domini nostri

Iesu xpi et. **C** In casu premissis est videndum an venditio facta per dominum Titium deo clerico sit censenda fictitia et simulata: an vero censenda sit fuisse vera scilicet in fraudem dei sui et inter hec duo loga est differentia. **C** In primo casu venditio fuisse nulla et nulla fuisse translata possessio in deum clericum scilicet remansisset penes deum Titium per id quod legitur et no. in. l. nuda. ff. de contrahen. em. et in. l. emptor. ff. de acq. plu. ar. et ibi per Bar. et i. l. sicut. §. j. ff. q. b. mo. pi. vel hyp. fo. et id videtur quod dea sententia lata per Titium fuisse bona lata quod de titi. fuisse possessor et dixisset medacium et sic potuisset priuare possessione et transferri in dictum Seium per. l. si. ff. de rei vendi. **C** Secundo autem casu est secundum quod dea venditio fuisse vera scilicet in fraudem causa vitandi iudicii futurum et tunc fuisse translata possessio in emptorem. unde tunc emptor potuisset venire coram suo iudice et et ipse Titius non quasi possideret: sed quasi dolo deserit possidere per id quod legitur et no. in. l. j. C. de al. iud. mu. ca. fac. et l. j. et. ff. eo. ti. **C** Item et potuisset dictus Titius reus venire actioe in factum ad interesse dicta. l. j. ff. de al. iud. et sic hoc casu sententia fuisse iniusta et iniqua quia Titius tunc non dixisset medacium nec fuisse verus possessor scilicet clericus id non potuisset priuare possessione nec illa transferri in deum Seium. **C** Ad idem est ergo an dicta venditio censenda fuerit simulata et fictitia: an vero vera in fraudem causa vitandi iudicii futurum scilicet. **C** Et breuiter videtur quod censenda sit simulata et fictitia quia apud deum Titium dicte res vendite remanserunt per id quod legitur et no. in. l. sicut. §. supuacuū. ff. q. bus mo. pi. vel hyp. soluit. **E**t potissime ex quo interuenit modicitas precii per id quod legitur et no. in. c. ad nostram. de emp. et v. et quod fecit Titius venditionem post verba per ipsum plata per quod dixit quod seius volebat sibi mouere litem per id quod legitur et no. in. l. fulcinius. §. qd sit latitare. ff. ex qui. cau. in pos. ea. et per By. in regula per possessore. de re. in. li. vj. et quod fecit dicta venditionem parum ante iudicium inchoatum ar. eius quod legitur et no. in. c. officii. de electioe et in. l. si veteri. §. in bonis. ff. de pri. cre. di. **C** In huiusmodi veritas veritas quod dea venditio censenda sit vera scilicet in fraudem causa vitandi iudicii tunc futurum quia ibi res vendita remaneat penes venditorem videatur esse presumptio quod sit fictitia vt vbi inuoluntate in d. l. sicut. §. supuacuū tunc illud demum verum quod diu remansisset et emptor nil percepisset et no. Bar. in. d. §. supuacuū. et in. l. post dictum ff. de do. §. in casu proposito Titius modico tempore post venditionem facta retinuerat dea bona tempore quo fuit in iudicio interrogatus an teneret et possideret dea bona seu deas petias terre venditas. d. clerico. vt per ex narratis in puncto. ergo non potest dici quod presumat dea venditio fictitia scilicet dea res eent penes deum Titium. vt enim quod debuisset esse elapsus decennium ar. l. pcula. ff. de pba. vel saltē triennium per id quod legitur et no. et in. l. pe. C. de apocis publi. li. x. quimo nec dictum tempus sufficeret si ex aliis circumstantiis appareret et quare interim emptor nil percepisset vt notauit Bar. in. d. l. post dictum. **E**t id verum quod in casu proposito ex quo tempore dea interrogatio non erat tractum triennium quimo nec annus a tempore venditionis non potest dici quod ex tali detentioe facta per Titium presumi deat venditionem fuisse simulata hoc et coadiuuat statutu. de quo habetur in puncto quod verum requirere terminum triu annoz elapsu esse ad hoc vt presumat venditio fictitia et simulata si per dictum tempus vel ultra parte sciēte et non sciēte illo in que alienatio fuit facta re pertu fuerit alienate possidere vel fructus rei vendite percipere. **E**t id cum dictum triennium non eēt elapsu tempore dea interrogatiois et ratio nis ei facte. nec tempore snie late per deum Titium non potest dici quod presumi debuerit dea venditio fictitia et simulata. pterea deum statutum in ver. salvo ab eo quod dixerat quod elapso triennio presumebat fictitia et simulata alienatio expresse excipit cam quoniam ille in que facta fuit alienatio postea loca vit res in eū alienatas ei quod in fecerat dicta alienatione siue ad mediu siue ad quartu siue ad fictu quod tunc non presumit dictus simulatus deo statuto scilicet in casu proposito facta fuit locatio per biennium per clericum cui facta fuerat venditio deo Titio per certo fictu vt in scō mibi est relatu et de in puncto. ergo verum quod non debuerit presumi dea venditio simulata attenda dispositioe dicti statuti. **N**ec ob. si dicat quod dictus clericus emptor confessus fuit pro primo anno se recepisse pensiones et sic cum non appareat de vera numeratione dicti fictus vt quod presumit dicta confessio fictitia ar. eius quod legitur et no. in. l. j. C. de susfragio et in. l. p diuersas. C. mandati. quod respondet quod se scilicet dea con-

sumere fictitia pro illo primo anno tamen non apparet quod pro secundo anno interuenierit aliqua fictio quia pro illo non est facta confessio et potuisset deus clericus pro illo secundo anno ipso adueniente petere fictu et ideo non verum quod presumenda sit dea venditio fictitia ex quo nondum elapsu erat triennium et facta fuerat locatio dictarum rerum dicto venditori attenda forma dicti statuti et etiaz attenda dispositione iuris cōsideratis his que notauit Barto. in d. ca. l. post dictum et in deo. §. supuacuū. **C** Nec ob. et predictis quod interuenit modicitas precii quod fait minus quam dimidia iusti precii quia scilicet talis modicitas interueniendo pro de reuendēdo faceret presumi dictum simulatum per id quod legitur et no. secundum vnum intellectū in. c. ad nram de emp. et vendi. et per glo. in. c. conqstus de vsuris tamen sola modicitas precii sine deo pro non facit presu mi dictum simulatum sed parat remedium agendi cōdictione ex l. ij. C. de resciden. v. di. et c. cum dilecti. et c. penultimo. de eptio. **E**t ideo cum in casu proposito non interuenit precium de reuendēdo non potest dici quod presumi debeat dicta venditio simulata ex dicta modicitate precii. **C** Item non ob. si dicat quod dictus Titius dixit ante litem motam per duos menses vel circa quod Seius volebat sibi mouere litem et quod parum ante iudicium inchoatum vt per quatuor dies facta fuit dicta venditio dictarum reru dicto clerico quia predicta non inferunt quod presumi debeat venditionem fuisse simulatam sed potius faciunt presumptionem quod dicta venditio facta fuerit in fraudem causa vitandi iudicium per id quod legitur et no. in. d. l. fulcinius. §. qd sit latitare. ff. ex qui. cau. in pos. eatur et in regula pro possessore. de reg. iur. li. vj. per By. et ex predictis concludendum verum quod presumi non debuit neque de dictam venditionem fuisse fictitiam et simulatam sed potius factam fuisse in fraudem et in cti sui per ea que supius sunt dicta. **C** Et aduertendum quod intelligendum verum presumi debere ipsam fictam in fraudem dicti sui per dictum titium: non autem per deum clericum nisi appareat ipsius fraudem participasse. **N**am possibile est ipsum ignorasse. facit. l. qui aut §. hoc edictum. ff. de his que in frau. credi. et ignorantia in dubio presumit. l. verius. ff. de proba. et de regulis iur. c. presumitur. lib. vj. **C** Et sic dicta fraus non verum habere nocere clerico qui habuit titu. onerosum dicto. l. qui aut. §. hoc edictum. **E**t ex hoc etiam apparet quod dicta sententia lata contra dictum titium fuit iniusta et iniqua. **C** Restat nunc videre an aliquod remedium competat dicto titio contra dictam sententiam. et similiter videndum erit an aliquod remedium et quod competat dicto clerico. **C** Circa primum videtur breuiter dicendum quod ex quo sententia lata est super possessione et in iudicio possessorio quod ab illo non potuit titius appellare de iure ciuili sine cōem opoz per id quod legitur et no. in. l. vna. C. si de momentanea possessione fuerit appel. et. q. vj. §. diffinitua verbi. de possessione scilicet secus de iure canonico per id quod legitur et no. in. c. fin. de iudic. et in. c. cum ad sedem de resti. spol. sed ius ciuile in terris ipse rii seruadum est per id quod notauit gl. i. c. ij. de arbitris in. vj. id contra dicta sententiam titio non verum petere remedium: scilicet enim per illam non fuerit dicto titio sublatu ius agendi petitorio per id quod legitur et not. in. l. si. ff. de rei ven. tamen non est verisimile quod velit agere dicto iudicio ex quo vendidit dictas res de quibus est questio dicto clerico et eius nomine asseruit se tenere. **C** Circa secundum vero an dicto clerico competat aliquod remedium est aduertendum quod dea sententia fuit lata per dicitur titium et non per dicitur clericum et sic non verum quod per talem sententiam fuerit preiudicatum dicto clerico per id quod legitur et not. in. l. si. C. si per vim vel alio modo. et l. j. et per totu. C. res inter alios acta. **E**t plus dixit Bar. in. l. ij. C. vbi in rem actio. quod etia facta executione snie late per tra detinentem rem nomine alieno priuatur dominus possessione sua sed quā habebat per dicta. l. si. C. si vim vel alio modo. **C** Nec ob. quod hinc in. l. peregre. §. quibus. ff. de acqui. pos. et l. iij. §. si hic seruus. eo. tit. quod ibi loquitur de efficiēte qui desicendo colonu hz aium priuandi quelibet sua possessione: secus in iudice quod non hz animum priuandi abntem sua possessione vt dicta. l. fin. si per vim vel alio modo. **E**t no. In. in. c. qm frequenter. §. qd si sup. vt lite non cōtest. **E**t pro hoc et facit quod iudex erat laicus quod non habebat iurisdictionem aliquā in clericu vt in. c. si diligenti et c. significasti. de foro compe. et ideo per sententiam dicti iudicis laici non verum potuisset fieri per iudicium predicto clerico. et precipue quia dictus clericus non minatus in iudicio per dictum Titium qui asseruit se nomine dicti clerici tenere comparuit per suum procuratorem et protestatus fuit quod paratus erat respondere dicto Seio coram iudice suo ipsius clerici et quod non poterat comparere nec litigare coram illo iudice laico. **N**am de iure non potuit actor in preiudicium ipsius clerici procedere coram iudice laico sed debuisset agere coram iudice ecclesiastico contra dictum clericum vt voluit Joānes and. post vbertum de bobio in. c. quoniam frequenter. preallega. §. quod si super in verbo excipiat. **C** Et pro predictis etiam faciat quia iudex non egit per suam sententiam alias executionem per eum factam priuare dictum clericum sua possessione: sed solum dictus Titium vt ex tenore sententie et commissionis date nuncio euidenter apparet. actus autem agentium non operantur ultra ipso rum intentionem. vt legitur et no. in. l. non omnis. ff. si cer. pe. **E**t per

predicta videtur qd dicto clerico nō fuerit opus appellare ex quo dicta sententia lata contra Titium non prinavit eum sua possessione. vnde remedium videtur qd dictus clericus protestetur coram testibus et notario dicto seio qd dictus seius non impediatur se de possessione dictarum petiarum terre sibi venditarum de quibus fuit questio inter dictum seium et titium et protestetur etiam qd dictus seius mandet colono suo qd ipsum non impediatur et qd de possessione recedat cum possessio dictarum rerum spectet ad ipsum virtute venditionis sibi facte per dictum titium et possessio nis translate in eum vigore constituti facti per dictum titium de quo apparet in instrumento venditionis et qd si aliquod ius pretendat se habere in dictis rebus offert se eidem paratum de iure respondere coram iudice competenti et sic coram suo iudice ecclesiastico. et similem protestationem etiam faciat colono et protestetur etiam sibi qd exeat possessionem et illam sibi libere dimittat. Et demum si contingit quod dictus seius vel eius colonus impediatur de dicta possessione vadat cum notario et testibus eo tempore quo dictus seius vel dictus colonus sit in possessione et protestetur sibi qd exeat possessionem et illam sibi libere dimittat. Et si seius vel dictus colonus hoc faciat habebit clericus suum intentum qd habebit possessionem quam poterit continuare et faciat de predictis notarium conficere instrumentum si vero nolit exire imo potius dicat qd ipse clericus non audeat intrare possessionem qd dicat se possessorem et nolit ipsam clericum admittere tunc protestetur coram testibus et notario quomodo dictus seius vel dictus colonus non vult eum admittere nec exire et qd per hoc spoliatur eum sua possessione et de hoc faciat notarium coram testibus esse rogatum et pro hac cautela facit quod notavit Spe. in ti. de pe. et possessorio. §. pe. ver. in summa. demum agat coram iudice ecclesiastico contra ipsum seium vel contra dictum colonum dicens quomodo ipse adeptus fuit possessionem talium rerum et qd fuit spoliatus dicta possessione per seium vel per dictum colonum quare petit ipsum seium vel dictum colonum condemnari ad restituendum dictam possessionem ipsi clerico et condemnatus cogi et compelli iuris remedijs ad illam restituendam. Tenebitur enim dictus seius vel dictus colonus comparere coram iudice ecclesiastico ex quo agens est clericus et asserit se spoliatum per id qd le. et not. in c. cum sit generale. de fo. compe. et licet ibi loquatur in inuasoribus rerum ecclesiasticarum: tñ idem dicendum in inuasoribus rerum clericorum et qd eodem privilegio gaudent res clericorum quo res ecclesie. vt legitur et no. in. c. ex literis. de pig. et in. c. similiter. xvj. q. j. Et expresse etiam notavit Jo. an. in dicto. c. cum sit generale. de sua autem possessione probabit probando quomodo titius vendidit sibi dictas res et constituit se nomine illius clerici possidere et qd tempore venditionis facte dicto clerico et tempore quo constituit se possidere nomine dicti clerici possidebat dictas res. Itē probabit de spoliatione producendo instrumentum de quo superius facta est mentio. Et sic cum probet se possedisse tempore tempore spoliationis et sic spoliatum debet obtinere per id quod le. et no. in. c. consultationibus. de off. dele. et de resti. spo. c. cū ad sedem. potest etiam dici qd dictus clericus propria autoritate posset intrare possessionem ex quo illa non fuit prinavata vt superius est dictum per id quod legitur et not. in. c. clam possidere. §. qui ad nundinas. ff. de acqui. poss. et in. c. olim causam. de resti. spoliato.

De iureiurando.

Consilium. lvj.

Iura neminem contra proprium iuramentum admittunt.

In nomine domini nostri Iesu christi etc. C. Visis ac ponderatis que superius narrantur in puncto et que superius consulta sunt plenarie satis vt idem in effectu concludendum fore qd superius est conclusum vtz dictum depositarium seu sequestrarium non esse audiendum ex eo maxime qz neminem contra proprium iuramentum qd seruari potest sine interitu salutis eterne iura admittunt ideo audiri non debet per. c. cum contingat. de iureiur. et eo. ti. licet mulieres. li. vj. vnde ad obseruandum iuramentum cogi possent per iudicem secularem licet etiam posset cogi per iudicem ecclesiasticum sñ ea que leguntur et notantur de fo. compe. c. cum. L. laicus. li. vj. cum ibi no. per Jo. an. et propter predicta non vt audiedus licet alleget nullitatem precepti qz dato sine pñdicio qz fuisset nullum non tamen potest venire contra iuramentum ex quo potest seruari sine interitu salutis eterne per ea que habentur in iuribus prealle. et in. c. quamuis. de pac. in. vj. et in aut. sacramenta. C. si aduersus ven. etc. Jo. de Imo.

Locati et de acquirenda vel amittenda possessione. Consilium. lvij.

Possessio per procuratorem absentem et ignorantem queri potest.

In nomine domini nostri Iesu xpi etc. C. Viso quodam instrō locatiōis facte p dñm Bernardinū de Rugeris legū doctorē et ciuē regij tā beth sororis ipsius dñi Bernardini et relicte quōdā discreti viri Berardi de flu. de bellis de certis petijs terre cuidam bellino dicto bel. locatis in. d. ccc. xvij. de mense Septembris ad terminū nonem annorum pro certo affictu annuo. queritur an fuerit factū aliquod preiudicium. d. dño Bernardino in dictis petijs terre ex eo qz tunc tpe dicte locationis asserat qd non spectabant ad dictam. d. elysa. s. ad ipsum. d. Bernardinum qui illam possederat et tenebat pro suis et tanq̄ suas per tps. xvij. annorum vel circa ante dictam locationem et in eis et habebat titulū et sic illas possederat per tempus predictum titulo et bona fide. Et et asserat qd tempore locationis tenebat et possidebat et et post dictam locationem dicit se in possessione perseverasse et durate locatione affictum percepisse et hodie asserit et se possidere saltē animo. et etiaz dicit qd post finitā locationem dicta. d. vixit p quatuor annos vel circa et nunquā allegauit in dictis terris ius habuisse. Nec et durate locatione nec fructus aliquos percepit in casu pmissio vt qd ex quo ad dictū. d. Bernardinum spectabant dicte petie terre et illas possidebat tanq̄ suas et hoc sciens prout presumitur per. l. qd quis. C. de rescin. ven. et per no. in. l. si res obligata. ff. de leg. j. fecit dictam locationem vt qd fecerit sibi preiudicium per. l. qui rē. l. ad probationem. a contrario sensu. C. loc. Nec ob. si dicatur qd dictum instrū fuit factum in absentia rei et absente dicta domina Elysa. qz ex quo asserit se procurator. d. dñe elysa presumit ipsi fuisse procu. cū confessioni stetur contra se. l. publica. ff. de deposi. et. l. de etate. §. ff. de interro. ac. et per procu. potest queri possessio absentis et ignorantis. l. j. C. de acqui. pos. et per actum fictum et in absentia rei vt queri per id qd le. et no. in. l. qd meo. ff. de acqui. pos. et in. l. quedam mulier. ff. de rei ven. In contrarium vt dicendum ex eo qz si dictus dñs Bernardinus sciens se dñm vel quasi et possessorem condurisset a dicta. d. ely. dictas petias terre non fecisset sibi preiudicium quo ad ius domini vel quasi secundum gl. et doc. in. l. si rem aliquam. ff. de ac. po. et ibi no. per Bar. et per Lyn. in. l. qui rem. C. loc. an autem per datur possessio in dicto casu fuerunt opi. Nam glo. ibi tenet qd sic licet non videatur declarare cui queratur. Bar. tamen ibi tenet contrarium scilicet qd non per datur sed qd sit de possessione saltem clarum est qd non per datur ius domini vel quasi qz non apparente alio titulo ex tali contractu conduct. qñ quis conducit ab illo rem suam tanq̄ illius a quo ducit cum esset fictus titulus et ficta traditio et due fictiones circa ides nō cōcurrant. l. j. cū ibi no. C. de dotis promiss. Ideo non transferit ius dñi vel quasi per talē cōtractū vt legit et not. in. d. l. qui rem. et i. d. l. si rē aliquā. per Dy. et Bar. eadē ergo rōne in casu proposito per talē locationem factā p. d. dñm Bernardinū dicto bellino procuratorio nomine. d. dñe ely. nō fuit factum preiudicium dicto. d. Bernardino quo ad ius dñi vel quasi ex quo solum dictū instrū locationis apparet nec aliter apparet de iure dicte. d. ely. et sic allegaretur fictus titulus et ficta traditio: et sic eadē rō eēt qñ in casu pcedēti et per consequens idem ar. l. illud. ff. ad. l. aquil. et. c. ij. de trasla. pla. et. l. j. §. hoc interdicitū. ff. de fonte. Et ideo si appeat de dño vt quasi dicti. d. Bernardini qd haberet in dictis petijs terre tpe dicte locationis videt qd sibi nō fuerit factum preiudicium per ea que notant in. d. l. si rem aliquam. Nec ob. dicta. l. qui rem. et dicta. l. ad pbat. qz nō debet sumi ibi cōtrarius sensus qz resultaret iuri cōtrarius intellectus vt p3 ex predictis id quod le. et not. in. l. ij. C. de qd. insert. et in. l. conuenticulā. C. de epi. et cle. et in. c. vno. de eta. et qua. in. vj. et hic etiam tenet glo. in. l. qui rem. vel pōt dici qd ab a cōtrario sensu sibi procederet respectu possessionis secundum intellectum gl. in. d. l. si rem aliquam. non respectu iure domini vel quasi et hec pars vtz qd saltē i iure dñi vel quasi nō sit factum pñdiciū videt verior de iure p no. in. d. l. si rem aliquā et pgl. in. l. q rem. prealleg. et per Ly. ibi.

Casus talis est.

Dominicus quondam macij de imola emit ab herede quondam Nicolini aut astulsi sui filij certa coria precio. lib. ccc. xv. et sol. v. qd precium ipse dominicus emptor soluere dictis heredibus promisit certis terminis. Et p ipso dominico et eius precibus et mandatis solenniter fidei iusserūt. Fernius de mongardino p quarta parte dicte quantitatatis. bartholomeus magistri pastij et p alia quarta parte michael controlij p alia quarta parte et dñicus de bagna et berthuschacharie pro alia parte cū obligationibus validis et maxime renunciarunt ipsi beneficio de fidei iussoribus. Quos omnes fidei iussores idem dominicus a dicta fidei iussione debitor vt seruare promisit. Adortuus est dictus dominicus debitor vt seruare nulla solutione per eum facta heredibus dicti astulsi quo domino mortuo omnes sui creditores et maxime Antonius olandini et ipsi Bartholomeus michael ferienus dñicus et berthuschacharie

runr cōtra heredes ⁊ bona dicti dñici vcz ipse Antonius p quodā suo credito. ⁊ ipse bartholomeus michael ⁊ alij p obligatione per eos vt supra facta ⁊ p pmissiōe cōseruatio. indē. de qua supra. Et nādē omnibus creditoribus ipsius dñici ⁊ dictis fideiussorib⁹ da ta fuerunt in solutum bona ipsius dñici sūm ratā ⁊ valorē hereditatis ipsius dñici. quidā Thadens habuit ⁊ accepit de consensu creditorū hereditatē ⁊ bona hereditatis dicti dñici aīo ⁊ intētiōe ne satisfaciēdi creditoribus dicte hereditatis ⁊ pmissit deinde bartholomeo p̄dicto in presentia testiuū fide dignorū ipm̄ indemnem cōseruare ab ipsa obligatione fideiussionis ⁊ soluere dicto Bartholomeo id qđ p ipso dñico pmissit ⁊ terminis quib⁹ ipse dominicus erat obligatus soluere. Qui Thadens habuit totam hereditatē dicti dñici. ⁊ soluit pluribus creditoribus dicti dñici ⁊ maxime ipsi Antonio orlādini ⁊ dicto michaeli quasi totam ratā dicte quantitatē p qua fideiussit ⁊ similiter ipsi bartholomeo alij quam partē. Idē vero bartholomeus soluit hereditatē dicti astulsi suā quartā partē quantitatē supradicte. Et agit ipse bartholome⁹ contra ipsum Thadeum virtute promissionis sibi p dictū Thadeum facte. Idē. T. negat se promissionem predictam ⁊ talem fecisse ad ipsam promissionem probandum inducitur testes dictus Antonius orlādini ⁊ michael controli. Opponitur qđ non sunt idonei quia omni exceptione non sunt maiores ⁊ maxime quia videtur in facto proprio testimoniū ferre. Queritur an sint idonei ⁊ omni exceptione maiores alijs non apparentibus.

De testibus.

Consilium. lviij.

Edictum de testibus certarum personarum prohibitorium. Testificari potest quis in causa propria. Separatum separata est ratio.

In nomine domini nostri Iesu Christi ꝛc. ¶ In casu premissis videret breuiter dicendum dictos antoniu⁹ ⁊ michaelē esse admittendos ad testificandum in causa premissa quia edictum de testibus est prohibitorium certarum personarum ⁊ premissorum regule vt legi. ⁊ no. ff. de testi. l. j. ⁊ sic quilibet debet admitti ad testificandū qui non reperitur prohibitus vt probatur in. d. l. j. ¶ Et idē cum dicti antonius ⁊ michael non prohibeantur de iure testificari in dicta causa merito sunt admittendi. non enim debēt repellī ex eo qđ in causa propria dicantur testificari iuxta. l. nullus. ff. de testi. ⁊. C. de testi. l. omnibus. qđ nullum commodum vel incommodum spectat ad predictos ex causa predicta sed omne commodum ⁊ incommodum spectat ad dictum bartholomeum qđ si obtineat bartholomeus nulla vtilitas nec aliquod commodum resultat predictis nec similiter aliquod incommodum si bartholomeus succumbere vt de se patet. ⁊ sic non potest dici qđ testificentur in causa propria vel in facto tendente ad ipsorum vtilitatem sed solum ad vtilitatem dicti bartholomei. Ideo nullatenus debent repellī s; potius admitti cum sint persone idonee ⁊ fide digne per ea que habentur in. d. l. j. ff. de testi. ⁊ in. l. ij. eo. ti. ¶ Et licet dictus antonius fuerit creditor dicti dominici fuit creditor in diuersa quantitate qđ fuerit bartholomeus ⁊ ex diuersa causa vt patet ex narratis in puncto ⁊ ei etiam est satisfactum vt colligitur ex narratis in dicto puncto ⁊ sic nulla est causa propter quas debeat repellī ex eo quia fuit creditor dicti dominici cum de re omnino diuersa ⁊ separata agatur ⁊ separatorum separata sit ratio vt leg. ⁊ no. in. l. si marit⁹. C. de do. inter vi. ⁊ vro. in. l. si. ff. de calumniator. ⁊. l. inter stipulantes. §. sacramenta. ver. sed bec dissimilia. ff. de ver. ob. Et similiter licet dictus michael fuit creditor dicti dominici ⁊ etiam dicatur fuisse ⁊ esse creditor dicti thadei ratione promissionis eidem facte tamen in alia quantitate fuit ⁊ est creditor ⁊ nō in illa in qua fuit ⁊ est bartholomeus ⁊ ex obligatione qđ protendit bartholomeus nullum commodum vel incommodum spectat ad eum vt superius est dictum ideo non debet repellī a testimonio ⁊ precipue attento quod modicum restat habere occasione promissionis sibi facte et est persona fide digna cui verisimiliter credi debet. faciat. l. ij. ff. de testi. Et ex predictis concludendum videtur dictos testes admittendos esse ⁊ nullatenus repellendos si aliud non apponatur per ea que superius sunt dicta.

De testibus.

Consilium. lix.

Testes reprobatoꝝ an contra probatoꝝ concludant.

In nomine domini nostri Iesu Christi ꝛc. ¶ Visis ac ponderatis que narrantur in puncto ⁊ que superius consulta sunt ac etiam at testationibus vtriusq; partis tam probatoꝝ quam reprobatoꝝ rōis satis vt idē fore concludendum qđ in predictis consilijs est concludum per rationes ⁊ iura in illis allegata ⁊ precipue quia te

stes reprobatoꝝ nan concludunt de necessitate contra probatoꝝ rōis excepto iōanne notario cui non videtur credendum qui vnus est ⁊ eius dicto derogatur per duos testes vcz magistrum bartholomeum et magistrum andream per id quod legi. ⁊ no. in. c. in nostra. de testibus.

Jo. de Imola.

De statutis et primogenitura.

Consilium. lx.

Sculpturis in lapidibus antiquis creditur.

In nomine domini nostri

Iesu Christi ꝛc. ¶ Visis ac consideratis que narratur in puncto et que superius consulta sunt satis videt idē concludendum fore quod superius est concludum videlicet non esse licitum fratribus sancte Marię de la scala et commissarijs dicti Andree de pellegrinis capellam et altare sancte Marię nunc existentia in dicta ecclesia destruere et aliam sibi subrogare secundum dispositionem dicti Andree reclamantibus et cōtradictib⁹ predictis nobilibus de rodulphis nec etiam imaginem aliquā in illa ponere inuitis predictis per rationes ⁊ iura in consilio allegata. ¶ Etiam quia presumendum est pro sculpturis que reperiuntur antiquitus facte in lapidibus antiquis vt leg. ⁊ no. in. c. antepē. de proba. ⁊ in. c. sane. el. ij. xxiij. q. ij. ⁊ in Spe. de proba. §. si. ver. ix. ¶ Et per predicta videtur quod legatum factum per dictum andream attento tenore testamenti dicti Andree debeat mandari executioni in ecclesia sancte Anastasie secundum dispositionem factam per dictum Andream ex quo de iure non potest mandari executioni in ecclesia sancte Marię de la scala inuitis prefatis de rodulphis ꝛc.

Jo. de imola.

De publicanis ⁊ locati ⁊ conducti.

Consilium. lxj.

Remissio datiaris ob siccitatem fienda.

Copulatiua impassibilibus interposita in disunctiuā est resoluenda.

Conductor emptor quandoq; vocatur.

In nomine domini nostri

Iesu Christi ꝛc. ¶ In casu premissis visis ac ponderatis que narrantur in puncto ⁊ que superius plenarie consulta sunt per supradictos egregios consulentes. ¶ Idē videtur in effectu concludendum fore videlicet remissionem fiendam esse dictis datiaris pro rata mēsum in quibus fuit dicta siccitas ⁊ per consequens sterilitas vltra solitum. ¶ Nam ponderandum est quod cōtractus initus per dictos datarios super dicto datio molendinorum censendus est cōtractus conductionis ⁊ locationis per ea que plene not. Bar. in questione sua que incipit publicanus. ¶ Et qđ etiam in contractu inito cum dictis datiaris dicitur qđ dictum datum fuit datum venditum concessum ⁊ locatum ⁊ sic appositum fuit verbum venditionis ⁊ locationis. constat autem qđ eadem res non potest esse eodem tempore vendita ⁊ locata cum aliud sit emptio et aliud locatio vt patet ex diuersitate titulum. de contrahen. emp. ⁊ locati. faciat quod leg. et no. in. l. si ides. ¶ C. de codicil. ⁊ et ideo cum copulatiua sit posita inter impassibilia videtur qđ resolui debeat in disunctiuam per id qđ le. ⁊ not. in. l. si titio vsuf. ff. de vsuf. legato. et sic in electione debet esse ipsi⁹ cui fit concessio an velit habere ex causa emptionis an locationis ar. eorum que habentur in. d. l. si titio. et in. l. pleriq; ff. de iure do. et ideo si ille cui concessum fuit datum vult habere ex causa locationis videtur qđ id facere possit et per consequens sibi fieri dō remissio que consuevit fieri in contractu locationis ppter sterilitatē vt le. ⁊ no. in. l. cōducto. ff. locati. et. C. locati. l. licet. cum simi. ¶ Preterea conductor lato sumpto vocabulo potest dici emptor vt colligitur ex his que habentur in. l. si his qui. C. locati. et. l. cotē. §. si. et l. Cesar. ff. de publicanis et lege ea lege. §. locati. ff. locati. ideo videtur quod in casu proposito dicenda sit locatio et lato sumpto vocabulo quedam venditio ex quo singulo mense fienda est solutio. Et dubium est an censi debeat venditio an locatio vtroq; verbo appposito in contractu per id quod no. glo. in. l. j. §. j. ff. de si perficiēbus. iuncta gl. j. C. de iure empbi. faciat quod habetur in l. insulam. ff. de prescrip. ver. ¶ Item aduertendum quod licet p vno anno fuerit facta locatio tamen solutio precij fieri debet pro rata singulo mense vt patet ex tenore instrumenti et ideo sicut qđ facta esset pro pluribus annis et solutio precij fieri deberet annuatim censeretur tot locationes quot anni et si in vno anno forte vltimo esset sterilitas fieri deberet remissio mercedis pro rata illius anni vt voluit Bar. in. d. q. publicanus. vt patet ex titulo questionis et eius solutionis ita videtur qđ si fienda sit solutio singulo mense censeantur esse tot quot sunt menses ar. eorum que habentur in l. diuortio. §. quod in anno. ff. so. ma. et sic videtur quod pro rata illorum mensium in quibus fuit sterilitas propter siccitatem quod debeat fieri remissio.

Jo. de Imola.

De iure embiteotico. et de gradibus.

Consilium. lxij.

- 1 Nepos ex filia de generatione aui materni censetur.
- 2 Generatio verbum ab homine prolatum de quibus intelligatur.
- 3 Descendens ex femina in materia penali non continetur sub verbo generatio.
- 4 Generatio et gradus idem important.
- 5 Generatio verbum in materia non penali descendentes per feminam includit.
- 6 Nepotes ex filia an dicantur de posteris aui.

In nomine domini nostri

Jesu Christi etc. Post exhibitum consilium supra scriptum percepi aliqua allegari contra ea que in prefato consilio sunt.

- 1 filio sunt, conclusa. Et precipue allegat quod nepos ex filia non debet dici de generatione aui materni propter tria. Primo quod videtur quod verbum generatio placitum ab homine vel a iure debeat intelligi de descendente ex linea masculina et non feminina per id quod legitur in c. statutum. el. ij. de heredi. li. vj. et in c. vbi quis. de penis eo. li. Secundo quod tales nepotes non videntur posse dici de generatione aui quod representant videntur stipitem et successionem patris sui et non aui materni per id quod legitur in not. insti. de patria po. §. si. et ff. de statu ho. l. cum legitime. et ff. de his qui sunt sui iur. l. nam civium. Tertio quod tales nepotes non videntur esse de posteris aui ut videtur probari in l. in fi. de iure immunita. Sed certe non obstantibus predictis videtur dicendum quod in materia factus embiteotici de quo supra facta est mentio in precedenti consilio nepos vel neptis ex filia dicatur de generatione aui presuppositis his de quibus in prefato consilio fit mentio per ea que in prelibato consilio plenarie sunt deducta. Nec habent obstare supradicta que in contrarium allegantur. Nam ad primum respondetur quod verum est quod vbi agitur de materia penali non comprehenditur sub verbo generatio descendens per feminam ut in d. c. vbi quis. et c. statu. Et per hoc patet a contrario sensu voluit comprehendendi vbi non ageretur de materia penali arg. l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius cui man. est iurisdictio. et c. cum apostolica. de his que fiunt a prelato. et pro hoc faciat quod in vno casu negat in aliis concedi videtur ut leg. et no. in l. cum preter. ff. de iudi. et in c. nonne. de presump. faciat etiam per predictis quod pene tanquam odiose sunt restringende de reg. iur. in c. odia. li. vj. et de pe. dif. j. §. pene. et ff. de libe. et posthu. l. cum quidam. et sic patet quod per dicta. c. non probatur quod indistincte sub verbo generatio non comprehendatur descendens per feminam imo videntur velle illud speciale vbi agatur pena et per consequens in aliis casibus videntur velle fore secus. faciat. l. j. §. singulare. ff. de legi. Et ideo dicta iura non probant quod in alia materia quam penali non comprehendantur descendentes ex femina imo potius probant oppositum. Ad predicta etiam faciat quod generatio et gradus idem videantur importare ut probatur in c. ij. §. heretici in c. d. c. statu. el. ij. de here. li. vj. sed certum est quod de proprio significato sub secundo gradu continentur nepos vel neptis ex filia insti. de gradibus. §. secundo gradu. ergo etiam includitur sub secundo generatione et hoc etiam voluit gl. in materia nostra embiteotica. in §. alienationis. in au. de non alie. coll. ij. et in §. adeo. insti. locati. Confirmantur etiam predicta quod nisi emanasset. c. vbi quis. et c. statu. videtur quod comprehendendi fuissent descendentes per feminam per c. in quibusdam. §. sacri. de penis. ut videtur sentire glo. in d. c. statu. el. ij. Et per predicta concludendum videtur quod regulariter sub verbo generatio comprehendatur descendens per feminam fallit vbi agit de materia penali ut est dictum fallit etiam vbi agit de dignitatibus et honoribus ut no. gl. in d. c. vbi quis. et voluit etiam gl. in d. c. statu. Item fallit vbi agitur de privilegio immunitatis aui et posteris concessio ut notavit gl. in d. c. vbi quis. et j. dicitur et idem videtur dicendum in aliis privilegiis concessis contra ius eadem ratione cum privilegia extra suum casum non debeant extendi ut legi. et no. in c. sane. de privilegio. et l. quod personale. ff. so. ma. faciat. l. quod vero. ff. de legibus. et de reg. iur. c. ea. li. vj. in quibus patet quod concessa contra ius eadem non debent ad alium casum extendi. Ad secundum cum dicitur quod tales nepotes non possunt dici de generatione aui quod representant stipitem et successionem patris sui. insti. de pa. pote. §. si. et in l. cum legitime. ff. de statu. homi. et in l. nam civium. de his qui sunt sui iuris. respondetur quod in dictis iuribus non dicitur quod nepos vel neptis ex filia non sit de generatione aui sed quod non est in potestate aui sed potius in potestate patris. dicitur etiam quod sequuntur patrem scilicet quo ad familiam seu agnationem ut no. in d. l. cum legitime. et sic non probatur per dicta iura quod non sit de generatione aui. Nec videtur verum quod representent stipitem solum in successione patris sui imo etiam representant in successione aui materni ut probatur in au. in successione. C. de suis et legi. here. et in corpore unde sumitur. Ad tertium et ultimum dicitur quod nepotes ex filia non videntur de posteris aui per l. in fi. ff. de iure immunitatis. Respondetur quod illud habet locum in privilegiis concessis contra ius eadem ut ibi patet et superius est dictum et ideo in contrarium est ius eadem per id quod legitur in not. in l. ius singulare. ff. de legi. et in l. j. ad fi. ff. ad municipa. Et ex predictis concludendum videtur quod non obstantibus predictis que in cons

trarium allegantur standum et inherendum est consilio superius dato per rationes et iura in ipso plenarie allegata. et per id quod no. nepos ex filia dicatur de generatione recipientis embiteotici. Joannes de Imola.

Casus talis est.

Ser augustinus maritali filia

nomine catherina cuida guerrerio et dedit dotem et stipulatus est dicta dotem sibi et suis heredibus in oem casum et eventum restituentem contingeret modo contingit quod morte dicte Catherine dissolutum est matrimonium superstitibus liberis et superstitibus dicto ser Augustino eius patre et guerrerio eius viro et thomasio iacoba et augustina filijs ipsius guerrerii et catherine deinde decessit dictus viro materno dictorum thomasii iacobe et Augustino deinde decessit dictus ser Augustinus condito testamento in quo legavit dictis iacobe et augustine certam partem suorum honorum. Et dictum thomasium sibi heredem uniuersalem instituit hac conditione adiecta vtz quod si dicitur thomasius decesserit quicquid sine filijs legitimis et naturalibus substituit ei vulgariter et per fideicommissum ser Joanne eius nepotes carnalis ex sorore. Quam hereditatem dictus thomasius adiuuavit cum foret etate maior tamen infante decessit superstitibus sibi dicitur Apolonia eius auia materna et dictis iacoba et augustina eius sororibus ex utroque parente. Que dicta Apolonia iacoba et Augustina heredes dicti thomasii ab intestato volunt retinere legitimam et trebellianicam ex dictis heredi. et bonis. Ad modo vertitur in dubium an dos materna computetur in legitima dictis nepotibus non obstante stipulatione predicta vna cum legatis eisdem ab auo factis. Et an legata particularia debeant contribuere pro rata in dicta legitima cum de falcatione esto quod hereditas sit soluendo.

Solutio matri. ad trebell. et de trien. et semis. Consilium. lxij.

- 1 Legitima tertia tertie partis dicitur.

In nomine domini nostri

Jesu xpi etc. In casu premissis ponderandum est quod dicitur ser Augustinus stipulatus fuit dotem datam Catherine filie sue sibi restitui et reddi in oem casum et eventum restituende dotis quicquid matrimonium sine liberis dissolui contingeret. et id cum matrimonium fuerit dissolutum morte dicte Catherine extantibus liberis ex ipso matrimonio non fuit hoc casu aliquod ius questus ipsi ser Augustino vigore dicte stipulationis per id quod legitur in not. in l. inter. §. cum inter. ff. de pac. do. et in l. si cum dotem. in prin. ff. sol. mat. et ideo cum in dicto casu ad liberos predictos tanquam heredes matris pertineat dos tenendo id quod tenuit iac. de bel. et Bar. in d. l. si cum dotem. non dicuntur illa habere ab auo sed potius a matre tanquam de bonis matris ideo videtur quod non teneant computare in legitima in successione ipsius aui per id quod legitur in not. in l. scimus. §. repletionem. C. de inof. te. et notat bar. in l. post dotem. ff. so. ma. i. pe. col. circa si. quarte quoniam. Aduertendum tamen quod si dictis iacobe et augustine fuit aliquid relictum iure insti. si ascendeat ad legitimam earum nil ultra petere poterat si autem non ascendebat ad legitimam tunc posset petere supplementum litem per id quod legitur in not. in l. oimodo. C. de inof. te. et d. l. scimus. §. repletionem. et notandum quod litem dicitur filiarum ascendit ad duas partes tertie partis hereditatis dicti ser augustini. Alia tertia pars dicte tertie spectat pro legitima ad dictum thomasium per id quod legitur in not. in au. non nisi. C. de inof. test.

- 1 Item aduertendum quod si dicte filie habuerunt legitimam seu tantum quod ascendat ad valorem legitime sibi debite tunc solum ex persona thomasii posset deduci legitima que est solum tertia tertie totius hereditatis et sic diuidendo hereditatem in xij. vncias esset vna vncia ex. xij. et vna tertia pars vnius vncie de residuo debet detrabi trebellianica que ascenderet ad duas vncias ex. xij. et dimidiam vnciam et medietatem partis tertie vnius vncie et sic in totum posset detrabi pro legitima et trebellianica thomasii quantitas trium vnciarum cum dimidia et cum tertia parte vnius vncie et dimidia vnius tertie partis vncie et sic legitima et trebellianica thomasii non ascendunt ad tertiam totius hereditatis. Item aduertendum quod cum dictus thomasius non sit de liberis primi gradus fructus percepti ex hereditate debent computari in trebellianicam et sic videnda esset quantitas fructuum an sit tanta quod ascendat ad valorem trebellianice predictae quod tunc nulla posset detrabi per id quod legitur in not. in l. quod de bonis. §. quod auus. ff. ad legem falcid. Si vero non ascenderet ad tantam quantitatem tunc saltem tanto minus posset detrabi quanta esset quantitas fructuum perceptorum per ea que habentur in dicto. §. quod auus. et que legitur in not. in l. in quartam. ff. ad trebell. et in l. iubemus. C. ad trebellianicam. Joan. de Imola.

Casus

Casus talis est.

Quidam antonius petrucij spo-

te ex certa sciencia fuit confessus et ceteras se habuisse et recepisse ac sibi integre datas et solutas numeratas et traditas fore a Jacobo bono...

Soluto matrimonio quemad. dispe. Consilium. lxiij.

Lex gaus locum habet quando ipsi dotem sibi aut filie sue reddi stipulatur.

Statutu de successione ab intestato in quibus locum sibi videtur.

Extensio quando ex identitate vel maiori parte rationis fieri debeat.

In nomine domini nostri

Jesu Christi etc. In casu premissis videtur prima facie videndum quod actio fuerit quesita dicte d. Bone ex quo con-

plenissime dixi de materia extensionis.

Pro socio. et de edendo.

Consilium. lxy.

- 1 Lucrum in societate esse quando dicatur.
2 Liber rationum societatis inter socios erit communis.

In nomine domini nostri

Jesu Christi etc. In questione que vertitur et versa est inter magistrum Benedictum de foliunio ex vna parte et quendam asafetum hebreum ex alia visis ac ponderatis que narratur in puncto videtur prima facie dicendum dictum musetum non posse cogi ad ostensionem alicuius libri ex eo maxime quod dicitur magister Benedictus fuit confessus se esse debitorem ex societate contracta in arte strazarie inter dictum magistrum Benedictum et dictum musetum in lib. quinquaginta pro quibus dedit in solutum quandam vineam ut patet in quodam instrumeto super hoc confecto et sic cum dictus magister Benedictus confessus fuerit se esse debitorem dicte societatis non videtur posse dicere se fore creditorem dicte societatis nec dicti museti occasione dicte societatis cum demum socius videatur posse dici debere societati quoniam omnibus computatis remanet debitor argu-

- 1 mutius. ff. pro socio. ubi in simili dicitur demum esse lucrum in societate dano superest et similiter demum dicitur esse damnum quoniam deducto omni quod deducto omni lucro damnus restat. Sed advertendum quod hoc procedere videtur quoniam non allegaretur confessio fuisse erronee facta sed ubi allegatur confessio erronee facta quod satis videtur fieri posse cum ratio societatis consueverit esse implicata et intricata et consequenter verisimiliter potest cadere error per id quod legi. et no. maxime per Bar. in l. cum fideicommissum. ff. de confessis. et in l. h. eo. ti. et in l. si res obligata. ff. de le. j. videtur quod si ad docendum de errore petatis dictum musetum cogi ad presentandum librum dicte societatis quem debuit facere iuxta tenorem instrumeti in initio super societate cui stare tenebatur et tunc dicitur magister Benedictus et etiam deponunt aliqui testes super dicto libro ut in eorum attestacione patet dictus musetus videtur cogendus dictum librum presentare cum liber rationum societatis debeat esse communis per id quod legi. et no. in l. pretor. in pinci. et. j. ff. de eden. et eo. ti. in l. quedam. et in l. j. c. de eden. et in l. j. officio. ff. de tute. et ra. distra. Nec credendum est dicto museto licet dicat se non habere ex quo apparet eum alias habuisse nisi aliter probet de casu li amissionis per id quod legi. et not. in simili in l. si creditor. et l. que fortuitis. C. de pi. ac. et notat expresse glo. in cle. j. de usuris. in verbo compellendus. ubi expresse decidit non esse standum iuramento asserenti se non habere vel perdidisse nisi aliter probet amissionem et ideo videtur quod omnino captis pignozibus et multa indicta et aliis remedijs pretorijis dictus musetus cogi possit ad ostendendum dictum librum rationum dicte societatis ut sic possit apparere an dictus magister Benedictus fuerit debitor dicte societatis et consequenter dicti museti an vero sit creditor dicte societatis et hoc etiam satis videtur equum. Et rationi consonum ut sit veritati locus. facit arg. l. si. i. ff. de pba. faciat. viij. di. c. veritate. et si dictus musetus non edat ad mandatum iudicis cum ad id teneri videatur actione per socio per ea que notantur in d. l. quedam. et d. l. j. que actio est bone fidei ut patet in. j. actionum. institu. de actionibus videtur quod possit iurari in litem contra dictum musetum per ea que legi. et no. in l. in actioib. ff. de in litem iur. et in d. l. j. officio. ff. de tu. et ra. dis.

Casus talis est.

Dominus ludovicus de alidosijs

iam sunt viginti anni vel circa dum dominaretur civitati imo. et communitati castri ducie imole. dioeces coegit dictum coe castri ducie ad se obligandum ad dandum et solvendum annuatim ipsi domino Ludovico donec in dominio dicte civitatis imole permanserit. Et successively duci mediolanensi successori eiusdem domini Ludovici in domino dicte civitatis. Et etiam postea aliquibus annis quibus olim papa Martinus quintus dicte civitati dominavit solverunt licet huiusmodi quantitatem pecunie antequam prefatus dominus Ludovicus dicte civitati ducie dominaretur ipsa civitas nunquam solvere consueverat seu aliquam aliam quantitatem postmodum vero prefatus papa Martinus ad supplicationem dicte civitatis ducie puidit ei gratiam faciendo quod ipsa civitas de dicta quantitate librarum trecentarum bonorum. duntaxat solvere deberet libras centum quinquaginta bonorum. et sic ipsa civitas solvit ipsas centum quinquaginta lib. bonorum. quousque dominus fauentie adeptus fuit dominum dicti castri qui dominus fauentinus dictam civitatem castri ducie exemit et liberavit dictam communitatem a solutione dicte quantitatis li. centum quinquaginta bonorum. Et sic ipsa exemptio durante dominio dicti domini fauentini in dicto castro dicte civitati observata fuit. Demum cum. as. et potens vir Nicolaus picininus de perusio locutenens et capitaneus ducis mediolanensis cum gentibus armigeris dicti ducis mediolanensis iuxta ipsum dictum castrum ducie esset causa ipsum castrum et communitatem ipsius castri debellandi et dominio ipsius ducis subingadi ipse Nicolaus capitaneus et lo-

cūtenēs antedictus ex parte vna r gētes dicti dñi Fauētini r cōi-
tas dicti castri ducie ex parte altera adinnicē cōuenerūt inter cete-
ra q capitula r cōuentiones inita r facta inter dictū dñm Fauēti-
num ex parte vna r dictā cōitatē castri ducie ex parte altera debe-
rēt effectualiter obseruari. Et sic ipse Nicolaus locūtenēs r capita-
neus antedictus conuentione r capitula huiusmodi obseruare r
sic facturū ita r taliter q conuentiones r capitula huiusmodi eidē cōita-
ti libere r effectualiter obseruarent promisit solenniter atqz cōue-
nit vt latius in capitulis inter prefatū Nicolauū picininū locūte-
nentē r capitaneū antedictū ex parte vna r cōitatez dicti castri ex
parte altera continetur r confectis de mēse octobris proxime pre-
terito. Presentialiter vero asseritur p parte cōitatis dicte ciuita-
tis Imole qd attento potissime q modo sunt duo anni vel circa
tpe quo prefatus dux Mediolani acquisiuit dominium dicte ci-
uitatis Imole ipse dux promisit dicte cōitati reintegrare ipsam
cōitatem oibus castris r terris cōitatis dicte ciuitatis r oibz alijs
honoribz et emolumētis cōsuetis tpe quo scilicet papa Eugenius
dominabatur dicte ciuitati et eius comitatu. Et ob hoc asseritur
p parte dicte communitatis Imole dictā cōitatem castri ducie te-
neri et obligatam esse ad dandū et soluendum dicte cōitati Imo-
le annuatim dictas centū quinquaginta lib. boñ. tā pro tpe retro-
acto quo ipsa cōitas ducie cessauit in solutione predicta quā etiā
pro tpe futuro attento maxime q pro parte ipsius cōitatis Imo-
le asseritur dictum nicolaū locūtenentē et capitaneum antedictuz
nō habuisse potestatem supra scriptam per eum promissa r conuē-
ta dicte cōitati ducie promittendi r dictum ducē Mediolani ad
hec obseruanda obligandi pro parte vero dicte cōitatis ducie asse-
ritur qd dictus dñs Ludouicus olim dñs dicte ciuitatis Imole
nō potuit de iure eidē cōitati ducie huiusmodi solutionis annue
trecentarū lib. boñ. de qua supra imponere attento potissime qd
huiusmodi cōitas antea esse cōsueuerat nobilis et exempta ab oibz
oneribus et grauaminibus prout et alie cōitates cōitatus di-
cte ciuitatis Imole. Et posito sine preiudicio q hoc potuerit qd
tū negatur. Et etiā presupposito q dictus dux Mediolani supra
dictam pmissionē dicte cōitati Imole fecerit attamē dictus nico-
laus capitaneus et locūtenens antedictus potuit exceptionē ei-
dē cōitati ducie per dictū dñm Fauētini dicte cōitati ducie vt pre-
mittitur factā cōfirmare nō obstante asserita pmissione p dictuz
ducē Mediolani dicte cōitati Imole vt pmissit facta. Adhodo
presupposito sine p iudicio q dictus dux Mediolani dictā pmissi-
onē fecerit dicte cōitati Imole. Querit nūquid dictus domi-
nus Ludouicus asseritus dñs r vicarius p sancta romana ecclia
dicte ciuitatis Imole potuerit dictā grauedinē solutiōis trecēta-
rū lib. boñ. annuatim imponere absqz cā dicte cōitati ducie. Et po-
sito q potuerit nunquid idē nicolaus picininus tanq locūtenēs
r capita. generalis dicti dñi ducis Mediolani pmissionē r cōuē-
tionē pdictā cū dicta cōitate ducie inire r facere potuerit de iure
r effectualiter non obstante asserita pmissione per dictū ducem
Mediolani dicte ciuitati Imole vt premittitur facta. Querit
etiam presupposito q promissio facta per dictū Nicolauū locū tenē-
tem r capitaneum dicte cōitati ducie venire possit delusoria dicte
cōitati vel si dictus Nicolaus ad hec per eū pmissa teneat inter ce-
tera capitula concessa per magnificum dñm Buidantonii homi-
nibus r cōitati ducie est istud. In prima che li dicti homini e
cōitate de doza sia e intēdesse essere liberi r exempti da ogni paga-
mēto e graueza reale de lib. cento cinquāta de bolognini la nota
alaguale gli sono soto stato grauati pagare per lo passato. Et al pa-
gamēto de la dicta quātitate nō siano tenuti ne obligati. Et itez
inter cetera capitula cōcessa per. ad. dñm capitaneū r locūtenentē
illusterrimi dñi ducis hominibus r cōitati ducie est istud. Et itez
promette che tutti r singuli capituli equali hauessino la cōita e li
homini de doza cō lo. ad. signore Buidantonio gli serāno obser-
uati e fara che li siano obseruati integramente.

De mune. r honoribus. Noua vecti. impo. non posse. r de con-
fir. vti. vel inuti. Consilium. lxxj.

- 1 Onera quis imponere possit.
- 2 Priuatio non erit si habitus non presuerit.

Nomine domini nostri

Jesu Christi etc. In casu premissis plura sunt viden-
da. Primo an olim ad. dñs Ludouicus de alido-
ffis potuerit dicte cōitati ducie imponere dictū onus trecētarū
lib. annuatim soluēdarū tpe quo eidē cōitati dominabat cōsidera-
to q ante dictam impositionem dicta cōitas non erat consueta
soluere aliquid a tpe cuius in contrarium memoria non extabat.
Secdo presupposito qd nō potuerit an saltē p quantitate. cl. li.
fuerit facta cōfirmatio dicte impositionis per papā Martinū at-
tenta exemptione per eū facte dicte cōitati solū de alijs. cl. Ter-
tio an magnificus dñs Buidātoni potuerit dictā cōitatē exime-
re a dicta quantitate per capitula per eum cōcessa dicte commu-

manitati. Quarto presupposito q non potuerit an magnificus
capitaneus potuerit dictā exemptionē factā per. ad. dñm Buidā-
tonium cōfirmare nō obstante eo qd illustrissimus r excelsus dñs
dux Mediolani pmiserit cōitati Imole reintegrare oibus castris
r terris cōitatis dicte ciuitatis r omnibus alijs honoribz r emo-
lumentis cōsuetis tpe quo papa Eugenius dominabatur dicte ci-
uitati r comitatu eius. Circa primū videb breuiter dicendum
q si dicta cōitas ducie sibi nō imposuit onus dicte quātitatis an-
nuatim soluēde suadente necessitate aliqua ipsi cōitatis sed ipse
dñs Ludouicus imposuit dicte cōitati dictū onus q tūc ex quo dñs
dicti oneris nisi cū licētia pape id fecisset p id qd le. et no. i. l. pl. C.
Bar. in. j. C. de mulieribus r in quo lo. e. li. Et notat expresse
fint imponere collectas. faciat qd le. r no. in simili. in. l. j. r. ii. C. no-
scdm vt breuiter dicēdū q ex quo papa Martinus solū voluit cō-
cedere exemptionē a dimidia quātitate dictarū librarū trecētarū
r sic solū pro cētū quinquaginta lib. tacite vt approbasse r confir-
mato potissime q narratū fuit onus pdictū trecētarū lib. p dictum
dñm Ludouicū fuisse impositū ar. l. cū ptoz. ff. de iudicijs. r. l. ma-
ritus. C. de pcur. Et pro hoc faciat q priuatio p supponit habi-
tū. vt le. r nota. in. l. manumissiones. ff. de iustitia r iure. r in. l. su-
per. de verbo. obli. r in. c. ad dissoluēdū. de despon. impuberū. Et
ideo ex quo exemit dictā communitatem a dimidia trecētarū
lib. predictarū vt voluisse q remaneant obligati in alia dimidia
r sic etiā satis expresse cauetur in dicta litera apostolica papez Mar-
tini quimo vt p supposuisse eos an dictā exemptionē fuisse ad di-
ctū onus solide quantitatē trecētarū lib. soluēdū obligatos cū
exēpto velut qdā priuatio p supponat habitū obligationē pcessis-
seper ea q habētur in iure preallegato. Et sic vt presupposuisse in
dicta exemptione eos ante dictam exemptionē seu tempore dicte
exemptionis fuisse insolida quantitate obligatos r per hoc vide-
tur. tacite approbasse dictum onus impositum p dominū Ludou-
icū. r hec sufficiant desecūdo. Circa tertium ponderandum
est q in literis dicte exemptionis dicitur quod summam. ccc. lib.
quam domino Ludouico r successiue camere apostolice singulis
retroactis temporibus soluere consueuistis ad eius medietatem
videlicet centum quinquaginta lib. reducimuz vobisqz vt de cete-
ro perpetuis futuris temporibus nobis aut camere predicte vlt-
tra centum quinquaginta lib. de dicta summa minime soluere te-
neamini. r sic voluit papa q dicta centum quinquaginta lib. solu-
uerentur camere apostolice. r consequenter vniuersitatem seu cōi-
tatem hominum castri ducie esse obligatos ad soluēdūz camere
apostolice dictas centum quinquaginta lib. Et ideo ad preiudi-
cium camere apostolice magnificus dominus Buidantonius nō
potuit liberare dictam communitatē a solutione quantitatē pre-
dicte per. l. si vnus. §. ante oia. ff. de pac. r. l. si stichum. §. si. ff. de no-
ua. r. ff. de reg. iur. l. id qd nostrū. r. C. res inter alios acta. in rubro
r nigro. r sic ad preiudicium ipsius magnifici dñi Buidātonii so-
lūmodo potuit ipse magnificus dominus predictam cōitatem li-
berare a quantitate pdicta vnde conuentionem factā cū dicta cōi-
tate seruare tenebat. faciat qd leg. r no. in. l. epistola. §. pe. r. l. si iter
debitorē. ff. de pac. Et hec sufficiant. Circa quartū videb breui-
ter dicendum q dictus magnificus capitaneus similiter in preiud-
icium camere apostolice dictā cōitatē castri ducie liberare nō
potuit per rationes r iura in precedentem dubio allegata sed in pre-
iudicium illustrissimi dñi Ducis Mediolani qz erat vt dicit lo-
cum tenēs cum plenissimo mādato r cōsequēter dicti dñi capi-
tanei r officialium dicti dñi ducis vt potuisse dictā cōitatē castri
ducie liberare a quantitate pdicta vt sic per dñm capitaneum vel
per officiales dñi ducis non possit exigi a dicta cōitate castri ducie
quantitas prefata per id qd superius in proximo dubio in simili
dixi. Nec videtur etiā cogi posse cōitas predicta ducie a communi-
tate Imole ad soluēdum quantitatē predictā cum solutio dicte
quātitatis fieri non debeat cōitati imole sed camere apostolice vt
ptz ex tenore bulle pape Martini qd leg. r no. in. l. qui homines.
§. si nullo. ff. de sol. r in. c. eam te. de iure iur. Nec ob. qd allegat p
cōitatem imole videlicet q Illustrissimus dñs Dux pmisit dicte
communitati imole reintegrare ipsaz oibus castris r terris comi-
tatis dicte ciuitatis r oibus alijs honoribus r emolumētis con-
suetis tpe. f. quo papa Eugeni dñabatur dicte ciuitati r ei? comi-
tatui qz rñderi pōt q honor r emolumētum solutiōis dicte quā-
titatis lib. cētum quinquaginta non spectabat ad cōitatē imole sed
ad camerā apostolicā vt ptz ex tenore bulle pape Martini. r id
lz dñs dux nō pvideat q cōitas castri ducie non soluit cōitati imo-
le dictā quātitatē non p hoc dñ venire ptra pmissionē p eā factam.
Aduertēdum tñ q ex quo magnificus dñs capitaneus r locūte-
nens ducalis dñi cum plenissimo mādato promisit dicte commu-
nitati castri ducie q oia r singula capitula q haberēt boies r cōi-
tas dicti castri cū magnifico dño Buidātonio obseruaret eis r fa-
ceret

ceret eis integraliter obseruari vt patet ex tenore capitulorū in ito
 rā inter dictū dñm magnificū capitaneū z dictā cōitatē castri ducie z
 inter capitula q̄ habebāt hoies z cōitas dicti castri cū magnifico
 dño Guidatōnio sit exp̄sse vnū capitulū in quo cōtinetur q̄ dicti
 hoies z cōitas ducie sint z intelligant esse liberi z exēpti ab omni
 solutiōe z onere reali soluēdo li. cētū quinquaginta bon. annua
 tim quā quātitate in preteritū fuerāt grauati soluere. Et qđ ad so
 lutiōe dicte quātitatis nō teneant nec sint obligati vt patet ex te
 nore capitulorū in itozū cū dicto magnifico Guidatōnio satis vi
 detur dicendū q̄ illustrissimus dñs dur z idē magnificus dñs ca
 pitaneus teneat dare operā z puidere q̄ capitula in ita cū dicto
 magnifico dño Guidatōnio z p̄cipue capitulū p̄dictū de nō soluē
 da dicta quātitate centū quinquaginta lib. bon. dictis hoibus et
 cōitati castri ducie attēta p̄missione facta per dictū magnificū
 capitaneū z locū tenentē p̄dictis hoibus z cōitati castri ducie ser
 uentur eisdem per ea que le. z no. in. l. iuris gentium. S. ait pretor.
 ff. de pac. z in. c. j. de pac. cum concordantīs. Et hec sufficiant de vl
 timo dñbio.

Joan. de Imola.

Casus talis est.

Constitutio prima patrie fori iu

li prohibet alienationes z obligationes rerū minorum sine certa
 solennitate z aliter factas cassat z irritat vt in ipsa cōstitutioe cō
 tinetur copia traditur. deinde mulier minor. xxv. annis fuit do
 tata per quēdā dñicū vterinū suū de bonis p̄p̄is ipsius mulieris
 et fuit appositum pactū inter ipm dñicū et maritū ipsi mulieris
 q̄ ipsa muliere decedēte absq̄ filiis z heredibus ex ipis iugalib⁹ le
 gitime descēdētibus z nō p̄ouenientibus ad etatē legitimā qđ di
 cta dos debeat pro medietate reuerti dicto dñico z p̄ alia medie
 tate Jacobo sano fratre dicte mulieris tm̄ vterino z qđ dicto Jaco
 bo decedēte sine filiis z heredibus illa sua dimidia pertinere de
 beat ad dictū dñicū z suos filios et heredes. Que pacta predicta
 mulier minor. xxv. annis ex certa scientia approbauit cū sacramen
 to deinde per annos sex vel octo in eadē patria facta fuit alia con
 stitutio per quā similiter p̄hibentur contractus alienatiōes rerū
 minorū et similiter p̄hibetur finis et remissio fienda tutorib⁹ vel
 curatoribus sine certa solēnitate z differentia solēnitate primi sta
 tuti ante cōtractum celebrati. Et talis constitutio alienatiōes vel
 obligationes vel fines aliter factas irritat etiā si fuerint iuramen
 to pallate. hoc premisso sup̄scriptus dñicus anteq̄ nuptui tra
 deret predictam mulierē sibi fecerat exp̄sas in domo sua p̄ mēses
 decē vel circa z qñ eā ad maritū misit eā fulciuit de multis p̄pa
 ramentis nuptialibus que scđm veritatē attingerent summā du
 centarū lib. et vltra sed de valore ip̄ozū nō est facta probatio speci
 fica licet facta sit probatio per testes de traditione magne partis
 predictozū preparamentozū z ornamentozū nuptialiu modo dicta
 mulier sic maritata vigore predictarum constitutionū petit cassa
 ri predicta pacta z ratificationē suā nō obstatē iuramēto suo et fas
 ctus super hoc est processus z lata fuit sententia de consilio domi
 ni Pauli de dotis contra dictū dñicū que sentētia siue consiliū
 ex duobus fundatur primo qz dicta mulier in ratificatione sua cū
 iuramento nō fuit certificata de pacto. Et super hoc non est insi
 stendū qz in cā appellationis probatū est qualiter ipsa fuit certifi
 cata. Scđo fundatur de nullitate sacramēti per eū prestiti vigore
 predictarum constitutionum z maxime vltime tāq̄ sit declarato
 ria pape vt in ipso consilio continetur qđ videat queritur ergo p
 parte dicti dñici quid iuris maxime qz per plures testes p̄batus
 est qđ talia pacta per dotantes mulieres etiam de bonis p̄p̄is
 ipsarum mulierum in tali gradu coniunctos ipsis mulieribus sic
 ri consueperunt.

Joan. de Imol.

De iureiuran. z de constitutionibus.

Consi. lxvij.

- 1 Ratificatio cum iuramento facta quando obstat ratificanti.
- 2 Testes z instrumenta equaliter probant.
- 3 Ratificatio ab initio valida temporis tractu non infirmatur.
- 4 Constitutio post facta non trahitur ad preterita.
- 5 Constitutio noua super materia prohibita quando porrigatur ad preterita.

In nomine domini nostri

Jesu xpi zc. C. In casu p̄misso circa p̄mū dubiū an ra
 tificatio facta cū iuramēto p̄iudicauerit ex eo qz dicta
 mulier noie benenuta nō fuerit certificata de pactis in instrumē
 to dotali contentis tendētib⁹ ad p̄iudicium dicte. Benenute
 noie videt instādū ex eo qz licet nō appareat ex instrumēto ratifica
 tionis lectū fuisse instrumētū dotale nec expressata fuisse facta cō
 tenta in dicto instrumēto tñ si verū est prout supponitur q̄ in cā
 appellationis p̄batus est per testes qđ pacta in instrumēto do
 tali contenta fuerunt expressata satis apparet mulierem fuisse cer
 tificatam scđm paria sint aliquid apparere per testes vel instrumē
 ta vt le. z no. in. l. in exercendis. C. de fi. instr. z in. c. cū Joannes.

de fi. instr. Circa scđm aduertendū q̄ prima constitutio videt
 dirigere verba prohibitiua ad psonā. Nam dicit q̄ nullus minor
 xxv. annis qui per se regatur z nulli sit potestati subiectus possit
 nec debeat videri alienare seu obligare aliqua sua bona immobi
 lia nisi interueniat zc. z sic videt sim opi. Bar. postā in aut. sacra
 mēta. C. si aduer. v̄. z in. l. si qs p̄ eo. ff. de fideius. Sctus vel aliena
 tio nō valide iuramēto s̄ certe dictā opi. nō t̄s Joā. de ligna. in. c.
 cū p̄tingat. de iureiur. nec do. Ant. de but. ibi nec Saly. in aut. sa
 cramēta. C. si aduer. v̄. Nec illā opi. et teneo in. d. c. cū p̄tingat. z s̄
 illā videt esse casus in. d. aut. sacramēta. iuncta. l. j. ff. de reb. eozū. et
 an dicta opi. Bar. p̄cedat plenarie examino in. d. c. cū p̄tingat. et
 finaliter teneo qđ nō vt p̄diri. et p̄ hoc videt q̄ dicta p̄stitutio p̄ia
 nō p̄hibeat alienationē q̄ fieret cū sacramēto p̄ id qđ le. z no. in au
 ten. sacramēta. p̄allegata iuncta. l. j. ff. de reb. eozū. z C. de p̄d̄is mī
 norū. l. nō solū. Et p̄ id qđ leg. z no. in. c. cū p̄tingat. de iureiur. iun
 cta. l. lex iul. ff. de fun. dota. Et sic videt q̄ cū dicta approbatio z
 ratificatio fuerit facta post primā cōstitutionē z ante secundā z fa
 cta fuerit cū sacramēto q̄ dicta ratificatio tenuerit per ea q̄ haben
 tur in. d. aut. sacramēta. z in. d. c. cū p̄tingat. Et ex hoc sequit qđ
 ex quo a principio dicta ratificatio fuit valida nō dz ex tractu t̄pis
 infirmari. de reg. iur. in. c. nō firmatur. li. vi. z ff. de reg. iur. l. qđ ab
 initio. C. Nec ob. scđa cōstitutio q̄ ex postfacto superuenit z p̄bi
 bet actū et cū sacramēto qz illa cōstitutio nō dz trahi ad p̄terita p̄
 id qđ le. z no. in. l. leges z cōstitutiones. C. de legi. z. c. fi. de cōstitu.
 Nec ob. q̄ vbi cōstitutio noua supueniēs est super materia an
 te p̄hibita porrigit etiā ad p̄terita p̄ id qđ le. z no. in. c. cū tu. de vsu
 ris. z in. d. c. fi. de cōsti. qz illud est verū qñ materia erat oino simpli
 citer p̄hibita vt est materia vsurarū que est prohibita ex veteri et
 nouo testamēto vt habetur in. c. qz in oibus. de vsuris. sed in casu
 p̄posito licet materia de qua agitur esset prohibita qñ nō interue
 niebat iuramentū tñ nō erat p̄hibita qñ interueniebat iuramen
 tum vt superius est dictū. Et ideo cōstitutio scđa non dz trahi ad
 inualidandā illa que erant valida ante dictā secundā cōstitutio
 nē. per id qđ habet in. d. c. fi. de cōsti. z in. d. l. leges z cōstitutiones.
 C. de legi. Nec ob. etiā si dicat q̄ dicta scđa cōstitutio est confir
 matoria z declaratoria prime qz imo est noui iuris edictoria saltez
 inquantū non vult actum confirmari iuramento cuz id iuris nō
 esset dispositum z sic remanebamus in iure communi de quo in
 aut. sacramenta. C. si aduer. ven. z in. c. cū contingat. de iureiur. et
 ideo non debet trahi ad irritanda p̄terita que erant valida per
 infra p̄allegata. Joan. de Imola.

De locato.

Consilium. lxviij.

- 1 Locator finito locationis tempore non cogitur eidem conducenti relocare.
- 2 Inuestitura in contractu mere locationis non fienda.
- 3 Consuetudo antiquissima est seruanda.
- 4 Pensio non augetur fundos steriles meliorantibus.
- 5 Ecclesia nemini iniuriam inferre debet.
- 6 Contractus inuestiturarum vltimo factarum naturam sapit contractus alterius q̄ locationis.
- 7 Pensio annua in locatione maior q̄ in inuestitura tribuitur.

In nomine domini nostri

Jesu xpi zc. C. In casu p̄misso videt breuiter dicēdū
 qđ prior z monachi non teneant renouare z cōfirma
 re inuestituras p̄fatis de zotolis vltimate factas vsq̄ ad nouē an
 nos noie iuris mere pure ac simplicis locationis z affectiōis. nā
 certum est q̄ finito tpe pure ac simplicis locationis nō cogitur lo
 cans iterū eidē relocare vt est casus in. l. ne cui. C. locati. z ideo ex
 quo p̄dicti de zotolis fuerūt inuestiti noie pure z mere locationis
 nō v̄ q̄ prior z monachi teneant renouare dictā locationē. Et ad
 uertēdū qz p̄ spaciū cētū annozū z vltra tenuerūt res quas mō
 tenēt z de quibus fuerūt etiā antiquus inuestiti z potuissent dici q̄
 cōfueti erāt tenere illas vt p̄caria ab ecclesia ex quo cōcedebant ad
 t̄ps z renouabant. Et sic videt q̄ attēta cōsuetudine ecclesie de
 buerint renouari anteq̄ fuissent inuestiti iure pure z mere ac sim
 plicis locatiōis p̄ id qđ le. z no. in. c. j. de precariis. tñ ex quo recepe
 rūt p̄fatis de zotolis inuestiturā iure pure z mere locationis videt
 q̄ sibi fecerint p̄iudiciū z mutauerit sibi cām possidēdi cū vltima
 derogēt priorib⁹ vt le. z no. in. l. si qs añ. ff. de ac. po. z in. l. pacta no
 uissima. C. de pac. Et si dicat q̄ inuestitura nō cōsueuit fieri i cō
 tractu mere locatiōis nec aliqd dari p̄ honorātia sed solū certa p̄
 sio in pecunia numerata annuatim vsq̄ ad certū t̄ps soluēda s̄ p̄
 sctū inuestiture sic qñ sit cōcessio in p̄cariū vel emphiteosim scđm
 no. per Ly. in. l. j. C. de iure emphi. in. ij. q. Et sic videt q̄ nō sit cen
 senda pura locatio sed potius quedā p̄caria in casu proposito cū
 facta fuerit inuestitura p̄sens aliquo dato noie honorantie. facit
 quod no. Ly. in. d. l. j. in. iij. qōne. Potest dici quod hoc non po
 test p̄cedere in casu nostro qz expresse apparet q̄ inuestitura fuit
 facta iure mere z pure ac simplicis locationis z sic videt q̄ ver bū

inuestire intelligi et exponi debeat pro cedere. facit qd le. et no. in c. autoritate. de insti. et in. l. insula. ff. de. prescrip. ver. et lz aliqd fue datu tpe inuestiture vltra id quod annuatim debet solui non videtur qd hoc casu possit intelligi emphiteosis vel precaria qz verba oino vident repugnare et ista etiā possunt stare simul qz fiat simplex et pura locatio ad tps et tpe quo fit aliquid def vltra id qd annuatim est soluēdū licet igit si fuisset dictū qz talis prior et monasteriū recepta tali re pro honoratia inuestiuerūt. talē de talib⁹ rebus et eas sibi locarunt ad tale tps tūc verbum locarunt posset exponi id est cōcesserunt per id qd not. Ly. in. d. l. j. in. iiii. q. tñ in casu pposito in quo expresse est dictum qz inuestitura est facta iure mere et pure ac simplicis locationis non vñ posse negari quin censerī debeat vt simplex locatio et pura ac mera et facilius verbū inuestiuit potest impropriari quā verba illa iure pure et mere ac simplicis locationis et sic videt qz dicti prior et monachi non teneantur reinuestire predictos. ¶ In contrariū facit qz ex quo cōsuetudo antiquissima dicti monasterij fuit renouare inuestituras factas de dictis rebus videt qd debeat renouatio fieri predictis de zotolis per id qd habet in. c. j. de precarijs. ¶ Itē qz asserit in facto qd dicte res a principio erant steriles et qd post ex diligentia et labore pdictorū de zotolis facte sunt fertiles ergo eis vident renouāde et nō auferēde p id qd legi. et not in. l. quicūqz. et. l. fi. C. de omni agro deserto. ¶ Absonū em videt qz illis q fundos inopes atqz egenos seu steriles cū magno labore impēso redixerūt ad fertilitatē dicti fundi auferantur vel eis pēso augeat p id qd dicit in. d. l. fi. ad idē etiā bñ facit qd le. et no. in. c. ad aures. de reb. ecclē. nō alie. vbi apte glo. dicit qz si cōcessa sit res sterilis alicui pro certa annua pensioe et ecclesia tūc nō fuit lesa si postea res fuerit meliorata ex diligentia et labore illius cui dicte res steriles sunt cōcesse nō debēt sibi auferri res predictae et idē videret etiā si res nō esset meliorata si ecclesia nō fuit lesa tpe cōtractus cū inspiciēdū sit tps cōtractus: vt legit in d. c. ad aures. et in. c. cū dilecti. de emptio. et vend. ¶ Pro hoc etiā qz ex quo ab antiquissimis tpb⁹ dicti de zotolis fuerūt de dictis rebus alias renouati videt qz debeant etiā nūc renouari si inuestiturā in termino petierūt vel infra modicū spacii post dictum terminum iuxta id qd habetur in. c. potuit. de locato. alias aut si non inuestiantur videretur eis fieri iniuria ar. l. j. §. permittitur. ff. de aqua quot. et esti. ¶ Ecclesia autē nemini iniuriā facere debet vt legi. et no. in. c. j. de alie. feu. ¶ Et hec pars videt de iure verior et equior. Nec ob stare habēt superius allegata in contrarium qz attendendum qz nō pōt negari quin dicti cōtractus inuestiturarū vltimo loco factarū sapiant naturā alterius cōtractus qz locationis ex eo qz facta fuit inuestitura et non locatio et ex eo qz datū fuit ali quid tpe inuestiture qd non consuevit fieri in locatione sed solum consuevit locari res pro certa annua mercede vt notauit Ly. in. l. j. C. de iure emphi. in. ij. q. et etiā in. iiii. ¶ Item in inuestitura consuevit annuatim modica pensio dari sed in locatione maior pensio dari cōsuevit vt docet experientia qz est efficax rerum magistra. de elec. c. quā sit. li. vj. ¶ Videndū est ergo an ppter illa verba qz inuestitura fuit facta ad nouē annos inter pure et mere ac simplicis locationis cēseri oino debeat pura et mera ac simplex locatio. Et certe videt dicēdū qd nō. nā pōt certo respectu dici cōtractus inuestiture similis precarie ppter id qd supra dixi et certo respectu pōt cōtractus dicte inuestiture cēseri inter pure ac mere et simplicis locationis. Nā per dicta verba pōt dici in effectu fuisse actum qd nullū dñium directū vel vtile transeat per talē cōtractū. Nec trāsseat aliqua possessio naturalis vel civilis sicut nec transit in conductōrē. l. nō solū. §. j. ff. de vsuris. et legi. et not. in. l. j. C. cōia de vsuris sed solum transeat simplex detentio ad finez fructus et redditus per copiēdū sicut contingit in colono qui nummis minus colit: qz in eum transit simplex detentio per quam percipit fructus vt legi. et no. in. l. si apes. §. j. ff. de fur. et sic stat qz sit cōtractus inuestiture si milis precarie et qd censeatur inter mere ac pure et simplicis locationis quo ad id de quo dixi. Et pro hoc etiā facit qz licet alias p cōtractū locationis ad longū tps cōsuevit in dubio transire vtile dñium vt legit et no. in. l. j. §. j. ff. si ager vecti. vel emphi. pe. tñ sec⁹ est qñ expresse actū est cōtrariū vt not. Bal. in. l. codicillis. §. pe. ff. de leg. ij. ¶ Et ideo cū dicta verba inter pure ac mere et simplicis locationis possint aliquid operari etiā stante qz sit cōtractus inuestiture separatus a locatone merito debemus dicere qz ppter dicta verba nō debet cēseri locatio simpliciter et oī respectu sed potius inuestitura qualificata vt predicti. Nam et hoc etiā satis videt fuisse de mente partiu qz nō fecerunt simpliciter cōtractū locationis sed contractū inuestiture qualificatū vt supra et sic per dictas inuestituras vltimo factas non videtur recessum oino a cōtractu inuestiture sed solū a qualitate illius cōtractus respectu eius qd dixi et ideo ex quo remanet contractus inuestiture videtur quod attento antiqua consuetudine monasterij in renouando fieri debeat renouatio per id qd habetur in. d. c. j. de precarijs. non tenebitur tñ monasteriū inuestire nisi secundum formam vltimarū inuestiturarum qz respectu dicte forme videntur dicti de zotolis fecisse p iudiciū vt sub dicta vba deinceps renouari debeat inuestitura

ar. eius qd le. et no. i. l. si quis ante. ff. de ac. po. et l. pe. C. de pac. et eo. ti. l. pacta nouissima. Et per predicta satis patere potest responsio ad contraria et ideo videtur predictos de zotolis renouari debere si petierunt in termino vel post illum infra modicū spacii renouari per ea que superius sunt dicta. Jo. de Imo.

De iure iure emphi. et de consue.

Consi. lxxi.

- 1 Utile quando per inutile vitietur.
- 2 Nepotes et neptes generationis masculinae et feminae appellatio ne veniunt.

In nomine domini nostri

Jesu Christi et c. Causis ac pōderatis qz superius narrant et que superius cōsulta sunt satis videt dicendū qz si cōsuetudo ecclesie nō erat concedere in emphiteosim nisi pro se et suis heredibus vsqz in ipsi⁹ cui fit cōcessio tertiā generationē masculinā et femininā finitā solū potuisset cōcedi dicto Joāni me dietas dicti castreni p se et suis heredibus vsqz in ipsius tertiam generationē finitā et nō potuisset fieri adiectio de qua supra fit mētio videlicet qd si filios seu filias non haberet tunc concedebatur sibi recipiēti p se et noie et vice illius persone vel hominis seu plurium hominum et pro eo vel eis que vel quos dictus Joannes voluerit nominare et specificare vel quibus voluerit vendere vel relinquere in suo testamento ista esset noua concessio ex quo non cōsuevit sic fieri. Et ideo non valuisset si nō fuit facta seruata solennitate. c. sine exceptione. xij. q. ij. et ca. j. de rebus ecclē. non alie. lib. vj. ¶ Et hoc etiā videt in simili tenere Bart. in aut. qui rem. C. de sacrosan. ecclē. et Jac. de bel. in. c. j. in titu. qui feu. da. pos. circa princ. Et Bal. in aut. si quas. C. de sac. san. videtur tñ qz solū dicta adiectio vitietur et non tota concessio qz vtile per inutile non vitietur in his que sunt superabilia. de reg. iur. vtile. l. vj. et notauit Bal. in aut. si quis. C. de sac. sanc. ecclē. licet Barto. aliter senserit in. d. aut. qui rem. Et per hoc patet qd non est instandū an dictus Antonius preferendus sit dicte angelelle filie angelelle et domine Catherine filie dicte secunde angelelle virtute dicte adiectionis et sic restat qz solū de prima parte concessionis est tractandum qua inspecta cum fiat mentio expressa de generatione nedum masculina sed etiā feminina cōprehendit etiā nepotes et neptes ex filia et id cōprehensus fuit in dicta concessione dictus Antonius filius Angelelle et etiā dicta Angelella filia Angelelle. Et ideo vterqz fuit vocatus prout superius est consultum licet Antonius fuerit heres vniuersaliter institutus et Angelella in re certa per ea que notauit Bar. in. l. vt iurifur. §. si liberi. ff. de ope. lib. et c.

Res inter alios acta.

Consilium. lxx.

- 1 Promissio nō extenditur si ab alio res promissa petatur.
- 2 Conuentiones et pacta de iure sunt obseruanda.

In nomine domini nostri

Jesu Christi et c. Causo instrumēto quodā facto per Lochū quodā Agolini de fagnola magistro Bartholomeo filio quondā Nicolai quā Santini de solma mutis cōtat mutineū. in quo in effectu cōtinet qz dictus Lochus volēs puidere in dēnitati dicti magistri Bartholomei et suozū heredū pmissit dicto magistro Bartholomeo stipulāti et recipiēti p se et suis heredibus nō petere p se vel aliū vigore cuiusdā legati cētū quadraginta librarū facti p dictū Nicolai in ei⁹ testō margarite filie dicti Lochi et vxori dicti magistri Bartholomei p dotibus suis amplius quā lib. lxxj. nec petēti aut petere volēti cōsentire et se facere et curare cū effectu taliter omni exceptioe remota qd dicit magister Bartholomeus nec eius heredes molestarent nec sibi nec heredibus aliquo tpe a dicta. d. Margarita nec ab aliqua psona p ea vigore dicti legati et dotis vltra quātitatē li. lxxj. sub pena dupli et pūta tuis patet in instrumēto pdicto. ¶ Reuocat in dubiū an si filia dicti Lochi p pcuratore cōstitutū ab ea de cōsensu dicti Lochi petat dictas. cel. lib. vigore dicti legati ab heredibus dicti Nicolai qz etiā fuerūt et sunt heredes dicti magistri Bartholomei qz fuit heres p gnta pte dicti Nicolai qz gnta ps ex ei⁹ psona venenit ad alios heredes dicti Nicolai qz successerūt dicto magistro. B. dictus Lochus teneat facere et curare qz dicti heredes nō molestent vltra vcas li. lxxj. alias incurrat in penā cōtentā in instrumēto videt breuiter dicendū qz nō qz solū pmissio facta fuit magistro. B. recipiēti pro se et suis heredibus et sibi fuit pmissum p dictū Lochū se facere et curare qd non molestaretur dictus magister. B. nec eius heredes. ¶ Et sic dicta pmissio nō videtur se extendere si petitio fiat ab alia persona per. l. si vnus. §. ante oia. ff. de pac. faciat. l. quicqd affirm. gēde. ff. de ver. ob. ¶ In cōtrariū facit qz vigore dicti legati dictay cel. li. petant a Santino et Euasparo fratrib⁹ et filiis dicti quondā Nicolai et a Bādino filio olim xpofori filij dicti olim Nicolai et Thomo et Joāne filio olim Joānis filij dicti Nicolai tāqz heredibus

has vniuersales dicti nicolai mediatis personis dictorum christi
 solozzi et Joannis et mediate persona dicti magistri Bartholomei
 olim filii dicti Nicolai. Et sic patet quod dicto Margarita per suum
 procuratorem vigore dicti legati petendo dictas. cxi. lib. in totum et pro
 rata lib. lxxi. molestas heredes dicti magistri Bartholomei in qua
 tam molestas predictos asserens eos heredes dicti Nicolai ex perso
 na dictorum christi et Joannis et dicti magistri Bartholomei vide
 tur conuenire predictos etiam tanquam heredes magistri Bartholomei
 qui fuit heres dicti nicolai per quinta parte et etiam predicto magistro
 Bartholomeo predicti successerunt. ideo videtur quod dictus Lochus
 debeat facere et curare quod desistatur a dicta molestia prout promisit
 et quo in effectu videntur molestari heredes dicti magistri Bar
 tholomei contra formam promissionis facte dicto magistro Bar
 tholomeo alias incurrat pena in dicto instrumento contentam cum
 conuentiones et pacta debeant obseruari per id quod le. et no. in. l. in
 gen. ff. de reg. iur. et hec pars verior videtur per predicta. Nec
 ob allegata in contrarium quod dicitur satis videntur molestari heredes
 magistri Bartholomei contra formam conuentionis ideo seruari
 debet per dictum Lochum promissio per eum facta alias incur
 rat penam ut est dictum. Jo. de Imola.

Casus talis est.

Statuto ciuitatis bononiensis

cauetur quod sufficiat haberi pacem ab offenso vel ab heredibus of
 fensi ut quis possit erimi de banno contigit quod mater ab intestato
 successit filio offenso et demum huic matri successit ex testamento fi
 lius quidam offensus a quo pax queritur ut illam faciat bannito qui
 offendit patrem qui filius allegatur naturalis et etiam dicitur spurius
 per partem impugnantem pacem fiendam. modo queritur an dictus fi
 lius possit dictam pacem facere attenda forma dicti statuti.

De naturalibus liberis.

Consilium. lxxj.

Spurius filius patri succedere non potest.
 Spurius heres ab auia institui potest legitimis deficientibus.

In nomine domini nostri

Jesu Christi etc. In casu premissis videret prima fa
 ctie dicendum quod dictus filius dictam pacem facere non possit
 saltem si fuerit spurius quia talis non potest succedere patri per id quod le
 g. et no. in. aut. quib. mo. natu. effi. sui. ff. de in. l. si qua illustris. C.
 ad off. et in. aut. licet. C. de natu. li. quod videtur pcedere nedum quod dicitur
 eto et immediate vellet succedere patri sed etiam per mediam personam
 per id quod le. et no. in. l. si is qui ex bonis. ff. de vul. et pup. et sic videtur
 quod dicitur filius fuerit institutus ab auia tamen non possit dici be
 res patris per ea que habentur in. d. l. si is qui ex bonis. C. In con
 trarium videtur veritas. nam certum est quod ab auia potuit institui cum
 non erraret aliqui legitimi per id quod le. et no. in. l. si. C. de natura. lib.
 Ideo cum sit heres auie videtur etiam esse heres patris quia heres heredis
 censetur etiam esse heres primi defuncti. l. si. C. de heredi. insti. faciat. l.
 sciendum. ff. de ver. sig. Nec ob. d. l. si is qui ex bonis. quia ibi loquitur
 quod ex dispositione paterna vocaretur ipse filius ut ibi patet unde
 secus est quod non vocatus ex dispositione paterna quia nihil de hoc di
 spouit sed ex dispositione illius qui successit ipsi patri quia hoc non
 reperitur prohibutum quod tunc non possit esse heres instituentis illum
 etiam respectu bonorum paternorum. Et ideo debet intelligi a iure per
 missum per id quod le. et no. in. l. nec non. ff. de quib. cau.
 ma. Et hoc etiam expresse tenuit Bar. in. d. l. si is qui ex bonis. et
 ideo cum in casu proposito mater successerit filio ab intestato. et in. l. ap
 pareat patrem disposuisse potuit predicta mater filium offensus institue
 re id est filium filii sui eius nepotem per ea que superius sunt dicta. Cum
 igitur predictus filius satis possit dici heres patris offensus ex quo
 est heres matris etiam quo ad bona in quibus successit filio suo of
 fenso ipsa mater per ea que habentur in. d. l. si. C. de heredi. insti. et in. l.
 sciendum. ff. de ver. sig. ideo satis verificari videntur verba statuti et
 pro tanto videtur quod dicta pax fieri possit a dicto filio licet sit spu
 rius per ea que superius sunt dicta et hec pars videtur verior de iu
 re per supra dicta ex quibus etiam patet responsio ad contraria.

De cessio iur. et acti. et de ali. et ciba.

Consilium. lxxij.

Cessio bonorum ob duplicem causam fienda.
 Cessio ob licitam causam facta censetur valida.
 Hereditas que non est soluendo potest cedi sicut et vendi.

In nomine domini nostri

Jesu Christi etc. Cuiusmodi quodam instrumento cessionis
 facte per Sianueram olim uxorem ser falterij quondam
 et in qua in effectu continetur quod cum dictus ser falterius sibi here
 des vniuersales equis portionibus instituit dictam dnam Latheri

nam eius matrem et dictam Sianueram eius uxorem et demum post mortem
 dicti ser falterij per dictas dnam Latherinam et Sianueram fuerit
 hereditas ipsius ser falterij adita et administrata cõiter et deinde
 dicta dña Sianuera videtur quod dicta dña Latherina recusabat cum
 ipsa dña Sianuera cum beneficio legis et inuentarij adiret quare
 habebat in manibus bona dicte hereditatis. Et cognoscens etiam
 ipsam hereditatem fore grauata grauissimis expensis ad quas dicta
 dña Sianuera quia in paupertate constituta est non valeret resistere.
 ideo dicta dña Sianuera cessit de dña Latherine omnia et quecumque
 iura sibi competentia et competitura in bonis et hereditate dicti quod
 dam ser falterij ex causa infrascripta videlicet quod dicta d. Latherina
 ex causa presentis cessionis promisit ipsam. d. Sianueram donec vi
 xerit in statu viduitatis per mortem dicti ser falterij quondam sui
 viri dare et consignare tradere ac dimittere omni exceptione remo
 ta alimeta quecumque necessaria concedentia pro persona ipsius dñe
 Sianeuere videlicet cibi et potus ipsa vidua permanentem supra
 ac etiam ipsam tractare ut eius filiam ac etiam ipsam dnam Siane
 ueram et eius heredes a quibuscumque debitis dicte hereditatis di
 cti quondam ser falterij et ipsius dñe Latherine indemne et in omnibus
 et per omnia eximere et conseruare sub pena dupli et obligatione om
 suorum bonorum prout hic latius patent ex instrumento publico
 manu ser Joannis quondam Sanctis ciuis Berthonozij et notarij
 publici illud precipue in dubium reuocatur an dicta cessio tene
 rit et valuerit. Pro cuius declaratiõne est aduertendum quod in predi
 cta cessione duplex causa considerari potest vna propter quam di
 cta domina Sianuera fuit inducta ad faciendam dictam cessionem.
 Alia ex qua dicta cessio facta fuit prima fuit propter graua
 mina dicte hereditatis et impotentiam seu paupertatem dicte
 dñe Sianeuere et quia dicta dña Latherina quia habebat in manibus
 bona dicte hereditatis recusauit fieri inuentarium tpe aditionis
 hereditatis. Secunda causa ex qua cessio fuit facta fuit quia dña La
 therina promisit ipsi dñe Sianeuere donec vixerit in statu vidui
 tatis per mortem dicti ser falterij dare et tradere omni exceptione
 remota alimenta quecumque necessaria cõdecencia pro persona ipsius
 dñe Sianeuere videlicet cibi et potus ipsa permanente vidua ut su
 pra ac etiam ipsam tractare ut filiam et etiam ipsam dnam Sianueram
 et eius heredes a quibuscumque debitis dicte hereditatis dicti quon
 dam ser falterij indemne seruare his suppositis que patent ex te
 noze instrumenti cessionis videtur breuiter dicendum quod dicta ces
 sio valuerit et tenuerit. fuit enim facta ex causa licita videlicet ut di
 cta dña Latherina prestaret sibi alimenta donec vixeret in statu vi
 duali per mortem dicti ser falterij que causa est licita ut probatur per
 id quod le. et no. in. l. j. C. de dona. quod sub modo. fuit etiam facta ut con
 seruaret eam indemnem a quibuscumque debitis hereditatis predi
 cte quibus pro dimidia erat obligata dicta dña Sianuera ex quo
 erat heres pro dimidia et adinerat hereditatem. l. pro hereditarijs. C.
 de heredi. act. et l. j. C. si cer. pe. et hec etiam fuit causa licita ut ea tra
 ctaret ut filiam per id quod le. et no. in. l. quidam cum filium. ff. de ver.
 ob. cum ibi no. per Bar. Et ideo concludendum est cessionem va
 luisse et tenuisse tanquam factam ex causa licita et honesta et quia dicta
 d. Latherina non obseruat neque adimplet dicte dñe Sianeuere illa
 que promisit quod agi potest contra ipsam virtute promissionis per eam
 facte. et sic si non prestitit alimenta pro tempore preterito agi potest
 contra eam ut condemnatur ad prestandam estimam. dictorum ali
 mentorum pro tempore preterito et ut condemnatur ad prestan
 dum in futurum alimenta promissa per id quod leg. et no. in. l. non
 quemadmodum. per glo. et Bar. ff. de iudi. et in. l. j. C. de fideicomis.
 faciat. l. barum. et l. egi. ff. si serui. ven. Nec ob. si dicatur quod dicta here
 ditatis ser falterij erat grauata grauissimis debitis ut asseruit di
 cta d. Sianuera. Et sic videtur quod non fuerit iusta causa quod dicta do
 mina Latherina se obligaret ad illa ad que se obligauit propter ces
 sionem dicte hereditatis sibi factam quia videtur quod licet dicta here
 ditatis fuisse valde grauata non tamen sequitur necessario quod non esset solu
 do et quod nil superesset solutis debitis quia possibile est quod tamen erat in
 hereditate computatis bonis que erant penes dictam dnam Lather
 inam quod poterat satisfieri creditoribus omnibus hereditarijs et quod
 etiam ultra id superant multa ex quibus poterat satisfieri pro alimen
 tis dicte dñe Sianeuere et sic etiam est verisimile fuisse quod non est ve
 risimile quod aliter dicta dña Latherina acceptasset dictam cessionem
 cum nemo in dubio presumatur iactare suam ut le. et no. in. l. cum de in
 debito. ff. de pba. Preterea etiam si hereditas non fuisset solu
 do nihilominus potuit fieri cessio hereditatis predictæ sicut potuis
 set fieri venditio predictæ hereditatis. l. cum hereditatem. ff. de here.
 vel act. ven. iuncta. l. heredita. appellatio. ff. de ver. sig. Et ideo
 concludendum est dictam cessionem valuisse et tenuisse cum facta
 fuerit ex causa licita ut est dictum. Jo. de Imola.

De acqui. here. De prescriptioni. et De rebus eorum qui sunt
 sub tutel. Consilium. lxxij.

- 1 Juris aduendi spacio. xxx. annorum prescribitur.
- 2 Tutor sine pupilli consensu hereditatem non adhibet.

- 3 Tutor bonorum possessionem coram iudice agnoscere potest.
- 4 Tutor sine solemnitate requisita a iure pupilli possessionem alteri non potest dare.
- 5 Prescriptio non incipit quando hereditas iacebit.
- 6 Voluntas tum verbis tum etiam factis manifesta fit.
- 7 Legatum pro anima quartam bonorum partem non superabit.
- 8 Mulier eius civitatis est cuius cuius est ipfius vir.
- 9 Possessio in solutum sine decreto iudicis data vendicari potest.

In nomine domini nostri

Jesu Christi &c. In casu pposito lz dicat cōuentū eē inter partes q nulla pscriptio debeat aut possit obstarē dicte dñe Dorathee tñ videtur q etiā de iure nō habeat sibi ob stare attētis his q p̄supponunt in facto. ¶ Itā certum est q iuri ad eū dī nō p̄scribit̄ minori spacio. xxx. annorū vt le. 7 no. in. l. 13. C. de iure deli. 7 in. l. sicut. 7 l. oēs. C. de p̄scri. xxx. annorū. Itē certū est q in pupillari etate dormit dicta p̄scriptio. d. l. sicut. 7 ideo cū p̄supponat q sunt. xxx. anni vel circa q dña d̄s̄artha mater dicte. d. Dorathee mortua est 7 q tpe mortis dicte dñe d̄s̄arthe cta. d. Dorothea erat etatis octo annorū vel circa 7 sic in pupillari etate 7 restabāt quatuor anni vsq; ad tempus pubertatis ipfius d. Dorathee cū pubertas in muliere sit finita duodecimo anno in masculo vero in. xiiij. finito vt insti. qui. mo. tutel. finitur in. 5. j. 7 not. in. c. ij. de despon. impu. 7 ideo videtur q de dictis. xxx. annis detrabi deberēt anni quatuor ppter pupillare etatē 7 sic solum cū currissent anni. xxvj. 7 per consequēs nō fuisset nec esset completa p̄script. xxx. annorū. 7 ideo etiā de iure cōi videtur dicta. d. Dorathea posse adire hereditatē maternā si ipsa alias nō adiuuit per ea q habentur in. d. l. licet. ¶ Nec pōt dici q hereditas predicta fuerit adita p eius tutorē qz hoc nō apparet 7 etiā si apparet nō potuisset illā adire sine dicte pupille cōsensu. l. potuit. C. de iure deli. 3 de quo dicit nullatenus apparere. ¶ Nec pōt etiā dici q agnita fuerit bonorum possessio p dictū tutorē qz lz videat illam potuisse agnoscere. l. bonorū. C. qui admitti ad bo. posses. pos. tñ id oportuisset fieri in iudicio corā iudice vt. l. si. C. qui admit. ad bo. pos. possunt. bec aut nullatenus apparere dicitur 7 sic restat qd cū nō appareat hereditatē predictā fuisse aditam illaz poterat adire dicta. d. Dorathea 7 sanū consilium 7 cautū 7 qd illā adeat cū beneficio inuentarij ppter ea q habentur in. l. si. C. de iure deli. 7 in. aut. sed cū testator. 7 in corpore vnde sumit. C. ad. l. fal. ¶ Et dictū inuentariū cōficere pōt cū nō currat tps nisi a tpe adite hereditatis scdm gl. 7 eōm opi. vt le. 7 no. in. c. si. circa prin. C. de iure delibe. ¶ Hoc supposito est etiā vidēdū an dictus ser Nicolaus potuerit p̄scribere vel eius successores dictā possessionē assertā sibi datā in solutū p certo legato sibi facto p dictā. d. d̄s̄artha eius sororē. ¶ Et breuiter videt̄ dicendū qd nō qz sciuit vel scire debuit qd sine solemnitate a iure requisita nō potuit dictus tutor ei dare ipsam possessionē 7 sic fuit in mala fide vel saltē in errore iuris. 7 id nō potuit p̄scribere donec vixit qz etiā de iure ciuili nō p̄cedit p̄scriptio lōgi tps cū mala fide. l. si quis emptiois. C. de p̄scrip. xxx. an. nec etiā cum errore iur. l. nunq. ff. de vsuca. ¶ Nec dñs d̄s̄artheo etiā potuit p̄scribere ex quo pater nō p̄scribat per. l. nihil. C. de vsuca. pro herede. cū ibi no. ¶ Nec dictus. d. Dominicus videt̄ et p̄scripsisse eadē ratōe 7 etiā qz nō tenuit p tps sufficiens ad p̄scriptiōnē cū dicta. d. Dorathea fuerit absens a ciuitate in cuius territorio est dicta possessio 7 sic requirebat qd tenuisset per tps. xx. annorū. l. si. C. de p̄scrip. lon. temp. qd hic nō interuenit qz d̄s̄artheo tenuisse a. d̄s̄artheo. vsq; in. d̄s̄artheo. 7 tūc decessisse. 7 d̄s̄artheo. taleonē a. d̄s̄artheo. vsq; in. d̄s̄artheo. 7 tūc decessisse 7 ei successisse dictū. d. dominicū. ¶ Preterea iacētē hereditate nō videt̄ potuisse inchoari p̄scriptio. l. si seruus hereditarius. ff. de stip. seruo. rū. 7 sic videt̄ etiā de iure nō cucurrisse p̄scrip. dicte. d. Dorathee his sic p̄missis satis patet dictā. d. Dorathea posse adire hereditatez dicte. d. d̄s̄arthe sue matris cū beneficio inuentarij. 7 cū dicat dictā possessionē fuisse in hereditate dicte. d. d̄s̄arthe matris dicte. d. Dorathee satis etiam patet q illā vendicare non potest dña Dorathea anteq̄ per ipsam adita fuerit hereditas dicte sue matris. Nam demū per additionē hereditatis iura q cōpetebāt defuncto trāseunt in heredē. l. cum heredes. ff. de ac. po. an autē post aditam hereditatē possit dictā possessionē vendicare Est aduertendū q vt supponitur in facto dicta possessio fuit data in dotē quondā Frācisco priori marito dicte dñe d̄s̄arthez fuit data estimata pro mille lib. deñ. paduanorum paruorū cū pacto q soluto matrimonio ppter mortē dicti Frāncisci deberet restitui dicte dñe d̄s̄arthe dicta possessio vel eius estimatio prout sibi placuerit vt patet ex tenore instrumētī dotalis 7 ideo cū post mortē dicti Frāncisci dicta dña d̄s̄artha tenuerit dictā possessionē tanq̄ suā a tpe mortis viri sui vsq; in tps mortis sue tacite videt̄ elegisse dictā possessionem 7 non estimationem ex quo illā possedit tanq̄ suā. ¶ Itā voluntas declaratur nō solū ex verbis sed etiam ex factis. l. paulus n̄dit non tantū verbis. ff. rem ra. habe. 7 in. c. ex ore. de his q fiūt a maior parte ca. 7 in. c. cū super. de offi. dele. 7 in. c. estimant. xj. q.

7. l. gerit. ff. de acqui. here. 7 sic facta dicta electione refranctā fuit dñum dicte possessionis in ipsam dñam d̄s̄artha p id qd le. re dot. 7 ideo dicta dña Dorathea poterit post aditam hereditatem 7 per eam dictam possessionem vendicare asserendo qd ad dñam vel quasi 7 successiue ad ipsam dominam Doratbeam iure domini eius heres 7 q dictus dñs dominicus possidet illā indebite 7 in iuste ideo petit ipsam cōdemnari ad illā restituendā sibi 7 in natus cogi 7 cōpelli ad illā sibi restituendā per id qd le. 7 no. in. l. vna. C. de ali. indi. 7 in. c. examinata. de iudicis. videtur etiam qd illam possit aduocare per petitionem hereditatis per. l. j. 7 no. in. l. peti. here. Nam datio in solutum facta dicto Nicolao videtur nō valuisse per ea que inferius dicentur 7 sic talis titulus habetur p nō titulo. Ideo nō hz obstarē quominus possit agi petitione hereditatis. l. nec vllas. ff. omnibus. ff. de peti. here. ¶ Itē aduertendum q dubiū esse potest an legatum quadringentarum librarū factum nicolao fratri dicte do. d̄s̄arthe valuerit. nam breuiter videt̄ q non qz attenda forma statuti solum potuit legare pro anima vsq; ad quartā partem suorū bonorum legatum aut dictarū quadringentarum lib. factū dicto nicolao eius fratri nō pōt dici factū pro anima licet ipsa domina d̄s̄artha reliquerat illas pro anima hoc exprimendo cum dictus Nicolaus esset cōsanguineus 7 nō esset pauper per id qd le. 7 no. in. l. illud. C. de sac. sanct. ec. per glo. 7 Bal. faciat qd le. 7 no. in. l. si forte. ff. de castren. pecul. 7 in. l. si donatione. C. de colla. ideo nō videtur dictū legatum valuisse. ¶ Preterea supposito sine p̄iudicio q dictum legatū factum p anima aliquo respectu valuisse cuius cōtrarium videtur verū vt est dictum tñ qz dicitur dictam. d. d̄s̄artha nō habuisse alia bona vltra dotē predictam non potuisse legare vltra quartā partē dicte possessionis que valebat lib. mille. 7 sic nō potuit legare vltra lib. ducētās quinquaginta q sunt quarta pars de mille 7 qz multa alia legata pro anima fecit pro rata dictarū ducentarū quinquaginta lib. deberet cuilibet legatario sua rata inspecta quāritate relicta cuilibet per id qd le. in simili in. l. si post missionē. ff. ad. l. fal. ¶ His sic p̄missis est videndum an dictus tutor. d. dñe Dorathee dare potuerit in solutū dicto nicolao dictam possessionē pro dictis lib. quadringentis. ¶ Et breuiter videtur dicendū qd non qz dictus legatū nō videtur valuisse vt est dictū. preterea si dedit nō adita legitime hereditate dicte domine d̄s̄arthe que nō potuit adiri nō interueniente consensu dicte do. Dorathee pupille de quo consensu nō apparet nō potuit dicta datā fieri per dictū tutorē. Et si et fuisset legitime hereditas adita non potuisse dictā possessionē dare sine decreto iudicis. l. nō solū. 7 l. p̄diorū. 7 l. si quidem. 7 l. si minor. C. de p̄diorū. minorū. 7 l. j. 7 ff. de rebus eorum. Et ideo nō impedit dicta dña Dorathea vendicare dictā possessionem p iura p̄dicta 7 p̄cipue per dictā. l. p̄diorū. 7 d. l. nō solū. quoniam dicit̄ nicolaus qui taliter accepit presumit fuisse in non bona fide p id qd le. 7 no. in. regula qui cōtra iura. de reg. iur. in. vj. 7 in. l. si. C. de vsucap. pro emptore. 7 in. l. quē admōdū. C. de agrico. 7 cens. li. xj. 7 sic etiā hac ratione nō videt̄ potuisse p̄scribere ipse nec eius heredes p. l. cū heres. ff. de diuer. 7 temp. p̄scri. 7 de hoc etiā superius tetigi sup quo etiā nō est necesse instare qz inter partes dicit̄ committū q p̄scriptio aliqua nō habeat obstarē. Et ex p̄dictis patet q dicta dña Dorathea poterit vendicare integraliter dictam possessionem nō obstatē legato facto dicto nicolao qd nullatenus valuit. Et nō ob. etiā datione in solu. facta dicto nicolao p dictū tutorē qz illa similiter nō valuit vt est dictū 7 nō obstatibus etiā legatis factis pro aia ad pias causas qz illa nō cōcernunt dictā possessionē qz facta sunt 7 cōsistunt in quāritate et ad illa est obligata domina Dorathea si adeat hereditatē cū beneficio inuentarij solum p rata lib. ducētārum quinquaginta deñ. paduan. paruorum vt patet ex superius dictis 7 de iure eorum veluti de iure tertij non pōt obficere dictus dñicus p. l. loci corpus. ff. cōpetit. ff. si serui. vendic. ¶ Sed circa p̄dicta pōt dubitari an dicta dña d̄s̄artha testatrix que fuit forēns origine 7 non fuit paduana liget̄ statutum paduan. Et breuiter dicendum est qd sic cum fuerit nupta viro paduano supposito dicto statuto. nā mulier efficitur cuius illius civitatis cuius est vir vt leg. 7 no. ff. ad munic. l. si. ff. idē rescripserunt. 7 ibi p Bar. et no. p glo. in. l. ciues. C. de incolis. li. x. et per consequens subicitur statutum loci vbi est nupta qd habet locum non solum constante matrimonio sed etiam eo dissoluto donec mulier vidua ibi remanet prout remansit dicta dña martha vsq; ad mortē p id qd le. 7 no. in. l. filij. ff. vidua. ff. ad munic. et. C. de bonis maternis. l. si. ¶ Itē aduertendum q ex quo sine iudicis decreto fuit facta dicta datio in solutum videtur qd possit vendicari dicta possessio cum fructibus extantibus et consumpti possint condici per id qd le. et no. in. l. si p̄dium. C. de p̄diorū. mino. et si illi qui detinuerunt dictam possessionem fuerunt in mala fide tenentur etiam de percipiendis seu qui percipi potuerunt per id quod le. et no. in. l. si natus. ff. de rei ven. et in. l. fructus. et l. ex diuerso. eo. ti. et in. c. grauis. de resti. spo. Jo. de Imola. De bonis

De bonis que liberis. De iureiu. De constitu. Consil. lxxviii.

1 Mulier de bonis suis immobilibus non dotalibus libere disponere potest.

2 Jus commune in interpretatione statutorum lecti non debet.

3 Juramentum qd eterne salutis non contrariatur est seruandum.

In nomine domini nostri Iesu christi etc. In casu premissis visis ac consideratis que narrant in puncto et que superius consulta sunt satis videtur concludendum fore quod si non apparet dicta. d. Margarita acceptasse. d. donationem omnium bonorum immobilium factam per eius patrem dno Joani eius marito quod non ob. statuto de quo supra fit mentio potuerit dicta dna Margarita non acceptare. d. donationem et illam renunciare ac refutari patri suo scilicet dicto statuto quod incipit mulierum inquantum impedit venditionem et alienationem et obligationem contra matrem in bonis immobilibus que non sunt dotalia sit contra ius ceterum in illis mulier de iure non potest disponere iuxta sit contra ius leg. et no. in. l. fi. C. de pactis conuentis. ideo stricte dicitur intelligi libitum vt leg. et no. in. l. fi. C. de pactis conuentis. ideo stricte dicitur intelligi quod non ampliari per id quod leg. et no. in. regula q. a. iure. de reg. iur. lib. vi. et l. qd vero. ff. de legibus. Et taliter dicitur intelligi quod quanto minus fieri possit ledat ius ceterum per id quod leg. et no. in. c. cum dilectus. de iure. ideo cum. d. statu. loquatur in bonis immobilibus mulierum et sic in his que sunt sibi quanta cum alienant non habeat locum in casu proposito per rationes et iura plenarie in primo consilio deducta et allegata. Si autem appareret ipsam dnam Margaritam acceptasse dictam donationem prius quam faceret dictam renunciationem et refutationem et dictam etiam donationem per eam factam ad cautelam dicto suo patri est magis dubium an dicta renunciatio et refutatio ac donatio tenerentur tunc videatur ob stare dictum statutum inquantum vult quod venditio alienatio et pignorum obligatio facta sub forma dicti statuti sit cassa et nulla quantuvis foret cum iuramento vt patet ex tenore dicti statuti sed certe contrarium videtur dicendum ex quo interuenit iuramentum cum tale iuramentum sit seruandum cum possit seruari sine interitu salutis eterne per id quod leg. et no. in. c. cum contingat. de iureiurata. et in. c. quauis. de pactis. in. vi. et l. dictum statutum videatur prohibere tale iuramentum tamen non videtur potuisse hoc facere quia iuramentum est quod spirituale et contra illud non potuit disponere vt no. Bar. in. l. omnes populi. ff. de iust. et iure. in. iij. q. principali. facit quod legi. et no. in. c. tuam. de ordi. cogni. Et ex predictis concludendum videtur dictam dnam Margaritam non posse venire contra renunciam. et refutationem donationem per eam factam dicto patri suo per ea que superius sunt dicta et satis etiam videtur hoc esse equum per ea que in secundo consilio sunt deducta. Joannes de imola.

De fide instrumentorum. De errore calculi. et de administratione tutorum. Consilium. lxxv.

- 1 Inventario legitime facto fides adhibetur.
- 2 Tutor de leui communiter tenetur.
- 3 Ratio administrationis tutele secundum quos libros reddenda sit.
- 4 Tutori iurati super expensis descriptis in libro rationum quoniam credatur.
- 5 Tutor frumentum quod superest pro utilitate pupilli iusto precio vendere potest.
- 6 Tutor finita tutela administrationem reddere debet.

In nomine domini nostri Iesu christi etc. Circa primum dubium videtur breuiter dicendum quod verba plata in instrumento delegationis facta de dicto Joane de laquila non probent dictum Joannem soluisse id in quo erat debitor ultra dictas libras ducentas trigintatres marchas banorum dicti quondam Jacobi speciarum et successorie filij et heredis dicti Jacobi: ex eo maxime quod videntur fuisse ex errore plata. Nam ponderandus est eorum tenor sic enim iacent: Quis dictus Joannes de laquila teneret et obligatus esset dicto quondam Jacobo speciarario in lib. cccxxiij. marchas banorum occasione resti et pro resto ducatorum. cclviij. auri datorum et prestorum dicto Joanni de laquila per dictum quondam Jacobum ad negociandum et mercandum in arte lane et pannonum de lana prout omnia predicta dixerunt apparere chirographo scripto manu dicti Joannis de laquila et subscripto manu trium resti. Et inuentario facto per dictum Joannem de honestis et Joannem de laquila tutores predictos de bonis et hereditate ac creditis et debitis dicti quondam Jacobi et put predicta omnia vera fuisse et esse et sic fuisse et esse veritate dictus Joannes de laquila ad petitionem dicti Joannis de honestis tutorum supradicti recipientis nomine dicti pupilli constituit. coram iudice ordinario dixit et sponte confessus fuit unde ponderandus est quod in dictis verbis dicitur quod dictus Joannes de laquila tenebat et obligatus erat dicto quondam Jacobo speciarario in lib. cccxxiij. occasione resti et pro resto ducatorum. cclviij. Non autem dicitur quod dictus Joannes de laquila teneret et esset obligatus filio dicti Jacobi in dictis. cccxxiij. lib. occasione resti et pro resto ducatorum. cclviij. et sic innuunt dicta verba quod ipsi

Jacobo fuit obligatus in libras. cccxxiij. pro resto ducatorum cclviij. Et per consequens quod tempore mortis dicti Jacobi non debuisset idem Joannes dare nisi lib. cccxxiij. cuius tamen contrarium patet ex assertione facta per dictum Joannem de laquila in inuentario cui standum est vt legi. et no. in. l. fi. C. arbitrium tutele. et sic patet quod ex errore dicta verba fuerunt prolata eum contrarium eorum euidenter pateat ex inuentario facto per dictum Joannem de laquila. facit quod leg. et no. in. l. error. C. de iuris et facti igno. et in. l. fi. de confessis. unde cum dictum fuit occasione resti et pro resto melius fuisset dictum occasione partium debiti et pro parte ducatorum cclviij. etc. Et sic patet quod dicta verba non iudicauerunt filio dicti Jacobi. Nec etiam deo Joani de honestis nec per illa tenet dictus Joannes de honestis dicto pupillo aliquid de proprio soluere ex quo aliter non appet aliquid solutum per dictum Joannem de laquila dicto Joanni de honestis. 2 An autem dictus Joannes de honestis teneat dicto pupillo satisfaccere de omni eo quod perditur de dicto debito. cclviij. ducatorum ex eo quia non erigit illud a Joane de laquila quod dicitur fuisse soluendo tpe suscepte tutele considerandum esset an fuisset in dolo vel lata culpa in non erigendo. An vero non fuisset in culpa lata quia hoc secundo casu non teneret per id quod leg. et no. in. l. noia. C. arbitrium tutele. Nam hoc casu non tenetur de leui sed solum de dolo et lata culpa et no. in. d. l. noia. l. alias regulariter tutor teneat et de leui vt legi. et no. in. l. j. C. de hered. tu. et in. l. curatoris. ff. de neg. ge. et l. tutori. eo. ti. et C. arbi. tu. l. qcqd. v. etiam quod non probandi dictum Joannem de laquila fuisse soluendo tpe suscepte tutele incubat ipsi pupillo vt notauit glo. in. d. l. noia. et sic videtur quod si id non probetur dicitur Joannes de honestis non teneat et hoc sit satisfactum primo et secundo dubio. 3 Circa tertium videtur breuiter dicendum quod ex quo dictus Joannes de laquila et dictus Joannes de honestis simul et diuisim administrarunt bona res et iura dicti pupilli nec fuit administratio diuisa a testatore vel iudice quilibet ipsorum fuit insolidum obligatus ad rationem reddendam vt leg. et no. in. l. iij. C. de diuisenda tutela et in. l. j. vsq. adeo. ff. de tu. et ra. distr. an vero reddi debeat ratio solum per descripta in libro rationum dicte tutele non completo. an vero per ipsum et etiam oes alios libros compilatos in quibus omnibus sunt descripta omnia et singula deducta in ipso et etiam omnia et singula credita et debita. Et certe videtur dicendum quod nedum per descripta in dicto libro non completo: sed et per alia descripta in alijs libris ex quibus extractus fuit liber predictus rationum non completus per id quod legitur et no. in. l. j. ff. de adm. tu. vbi simpliciter dicitur quod incubit tutori rationes actus sui conficere nec arctat tutele ad illas conficiendas in vno libro tamen. et sic videtur sufficere et si illas in pluribus libris conficere cum generaliter et indistincte deat intelligi vt leg. et no. in. l. de p. cio. ff. de pub. et in. l. in frau. ff. si. cum se. ff. de test. mil. et i. l. j. et generaliter. ff. de le. p. stan. et in. c. quod circa de priuile. 4 An autem standum sit facto dicti Joannis de honestis super deductis et descriptis super gestis et administratis ac datis et receptis per ipsum Joannem. Videtur breuiter dicendum quod si talia sint de magna quantitate non sit standum secus si sint de paruis quantitatibus super quibus de facili non habentur probationes per id quod no. in. l. iij. Bar. i. l. fi. ff. de computatione. C. de iure deliberandi. et l. in. l. penul. C. de dona. et in. l. id quod pauperibus. C. de epis. et cler. et per hoc sit satisfactum tertio dubio. 5 Circa quartum an deat taxari aliquod salariu per laborem suo dicto Joani de honestis et per victu singulo anno recurrendum est ad id quod leg. et no. in. l. a tutoribus. ff. fin. et ibi per Barto. ff. de adm. tuto. facit quod habet in l. j. ff. si pupillus. ff. de tutelis et rationibus dis. et hoc de quarto. 6 Circa quartum dubium videtur breuiter dicendum quod tutor potuit vendere frumentum quod restabat singulo anno ultra illud quod erat expediens per pupillo et dabat autem prene penes quam educabatur pupillo et preterea ad creditum pupilli recipere et conuertere illud in satisfaciendo creditoribus pupilli et in supplendo expens. vtiles et necessarias dicti pupilli dummodo vendiderit pro iusto precio tunc corrente in loco tempore venditionis per id quod leg. et no. in. l. ad fi. C. de adm. tu. vbi hoc expresse probatur. Si autem minus iusto precio vendidisset fuisset in culpa taliter vendendo: id teneret satisfaccere pupillo quatenus damificasset pupillum in precio per id quod legitur et no. in. l. quicquid. C. arbitrium tutele. Et hoc de quinto dubio. 7 Circa sextum et vltimum dubium videtur an dicitur Joannes de honestis qui fuit condemnatus ad reddendum rationem administrationis ipso semper contentente et protestate se teneri et velle reddere rationem tamen in lit. contestat. quam postea agnoscendo bona fidem debuerit in expens. condemnari considerato maxime quod completa tutela stetit per quatuor annos ad reddendum rationem: licet non appareret de interpellatione legitima videtur breuiter dicendum quod sic si fuit interpellatus ante ceptum iudicium vt redderet rationem administrationis et per eum stetit quo minus illud redderet. Nam tunc propter eius culpam et moram deuentum esset ad iudicium et facte essent expense et ideo condemnari debuisset in expensis per id quod legitur et nota. in. l. vniuer. cum materia sua. ff. si cer. pe. et de reg. iur. mora. lib. vi. Et idem videtur dicendum si non fuit interpellatus si non obtulit se ante iudicium inchoatum patum reddere rationem administrationis quia cum actio tutele sit bone fidei instituit. de acti. in. ff. actionum. committitur mora re ipsa fauore minoris sine interpellatione. l. in minorum. C.

Consilia Jo. de Imola.

in qb' causis restitutio no est necessaria. si aut' iudiciu inchoatum se obtulisset paratum reddere rone administrationis z p eum non stetit quominus reddere tunc videt qd no debuisset codenari in expensis qz no erat expediens inchoari iudiciu cu ex quo no erat in mora reddendi dicta rone. Et sic pp eius culpa vel mora no fuisse iudiciu inchoatum ideo no debuisset codenari in expens ex quo etia in iudicio continue fuit cessus se teneri ad reddedu rone z paratu z ad illa reddenda. Nam dictas expensas videt pars minoris supnacu fecisse cu no esset expediens illas facere z sic ex sua culpa passus est dictas expensas ideo sibi oz iputare per id qd leg. z no. in regula danu. de reg. iur. li. vi. Nec culpa pcuratoris vel curatoris minoris debuit nocere dicto Joanni de honestis ex quo ipse no erat in culpa nec in mora z per zns no debuit codenari in expensis imo iniuste fuisse tuc codenatus. ar. c. ij. de constitu. Et idem videt si fuisse interpellatus ante iudicium dictus Joannes de honestis z per eum no steterit quominus redderet rationem administrationis arbitrio boni viri qz eadem est ratio z per zns ide ius per id qd leg. z no. in. l. illud. ff. ad legem aq. z in. c. ij. de transla. prelato. Joannes de imola.

De appel. z renunciacione.

Consilium. lxxvj.

1 Promissio gnalis de no appllado no oes casus spales ptiat.

In nomine domini nostri

Jesu xpi zc. Causis ac p'deratis q narrant in p'cto z q' supius p'sulta sunt p'sertim vltimo loco: illud satis v' dicendu qd vbi no fuisse it'posita cautio p heredes dicti montis de qua supra fit metio appellari potuisset p pcurator' dictoru heredu dicti montis a primo z a scdo grauamine de quo in p'cto fit metio p rones z iura allegata p'cipue in primo consilio. Sed dubiu facit cautio p'dicta id qd p'tinet in ea cu in ea exp'ssa fuerit p'cessum qd no appellaret nec puocaret a snia seu sententijs z p'cepto seu p'ceptis seu p'cessu s' ipsos faciedis vel feredis. Et sic videt renuciaste iuri appelladi qd videt potuisse facere p. l. si. fin. aut. c. de tep. ap. z. l. j. si qz. ff. a qbus app. no lz. Et cu p'miserit sub certa pena seruare oia z singula acta in dicta cautio videtur qd pcur. eoru no habes spale mandatu no potuerit appellare qz no v' in gnali madato si madatu id ppter qd ipsi potuissent cadere in pena iuxta id qd le. in. l. j. pcur. ff. si qz ius diceti no obt. z in. l. iij. si pcur. ff. qd quisqz iur. sed ad hoc pot' respoderi vt superius respodum est: p'cipue in primo consilio. Item etia respoderi pot' qd in dicta gnali p'missione de no appellado no videt cotineri casus quos verisimiliter qz no fuisse p'missur' si fuissent specificati p id qd le. z no. in regula in gnali. de reg. iur. in. vi. z. ff. de pigno. l. obligatione. sed in casu p'posito si fuisse dictu qd non posset appellari et si euides vel manifestu esset grauame verisimiliter hoc no fuisse p dictos heredes p'missum qz p id daret quodammodo iudici materia delinquedi q in dubio dari no v' per id qd legi. z not. in. l. creditor. s. luci. ff. madati. faciat. l. couenire. ff. de pac. z. d. l. si vnus. s. illud. ff. de pactis. z ideo cu in casu p'posito appareat de euidenti z manifesto grauamine p id qd dictu est p'cipue in p'cedeti consilio v' qd no obstate dicta cautione z p'tentis in illa potuerit appellari z p' qd concludendu sit put in primo consilio est conclusum: z ita v' de iure dicendum zc. Jo. de imola.

De iure immuni. z qui numero liberorum. Consilium. lxxvij.

- 1 Numerus duodecim liberorum an excuset a muneribus patrimonialibus.
2 Etas. lv. annorum ab oneribus personalibus excusat.
3 Numerus octo filiorum cum quatuor ex vno ipsorum a muneribus non erimet.
4 Immunitas ob numerum duodecim liberorum concessa an expi ret nonnullis ex ipsis decedentibus.
5 Iuriste an sint ab omnibus exempti oneribus: z an salarium recipiant a communi.

In nomine domini nostri

Jesu xpi zc. Causis ac p'deratis q' supi' plenarie consulta sunt. Circa primu v' posse dubitari an vt qz excuset a muneribus p'rimonialibus sufficiat numerus. xij. liberoru an vero regran. xvj. Nam tex. in. l. si qz. c. de decurio. li. x. v' velle qd sufficiat. xij. sed in. l. semp. s. demost'ra. ff. de iure imunitatis. videtur velle qd regran. xvj. posset dici qd in decuriob' sufficiat. xij. alias regran. xvj. Nec miradu qz etas. lv. annorum lz excuset ab oneribus personalibus publicis auctoritate z vtilitate no excusat ab alijs oneribus. l. ij. s. numerus. ff. de vaca. mu. z tñ excusat a decurionatu vt p'tz in. l. ij. s. si. ff. de decuriob'. z no. gl. in. l. si. c. q' etate. li. x. vel posset dici qd vbi munus patrimoniale coheret oneri sufficiat. xij. liberi vt. d. l. si qz decurio. sed vbi no coheret oneri tunc regran. xvj. z hoc exp'sse tenuit gl. in. l. j. c. qui numero libe. lib. x.

Et etia tenuit ille q fecit summa sup trib' libris codicis sup rubrica qui numero liberoru gl. vero in. s. demost'ra. v' dicere qd a patrimonialibus excusat numerus. xij. filioru vel. xvj. z aliter no declarat Bar. tñ in. d. l. si qz decurio. dicit sufficere numeru. xij. libero. s. demost'ra. dicit alternativie sufficere numeru. xij. filioru vel. xvj. Satis v' qd de iure altera solutionu dataru supi' esset tenenda tñ si p'suetudo fuerit interpretata sufficere. xij. illi esset standu p id qd le. z nota. l. minime. ff. de legibus. z in. c. cu dilectus. de consuetudine.

- 3 Supposito aut sine p'indicio qd sufficeret. xij. filij an sufficiat habere. vij. filios z ex vno filio quatuor nepotes satis v' p'cludendum qd no per ea que in p'cedenti consilio plenarie sunt allegata z per ea que le. z no. in. l. nepotes. C. qui numero libe. lib. x. z. l. j. z. i. patre ipsoru nepotu z eo mortuo habent loco vnus etia quo ad munera psonalia publica auctoritate z vtilitate vt p'tz ex bis q' habent in. d. l. nepotes. multominus p'ficiet auo quo ad munera patrimonialia in qb' difficili' imunitas p'cedit vt p'tz in. l. nepes. C. de muneribus p'rimonioru. z no. Bar. in. l. j. C. de mulieribus z in quo loco. Circa scdm principale dubiu facit dubitatione qz ante cessatione excusatione seu imunitate mortui sunt duo an postea o' cededi: z claru esset qd no si consiliarij oes fuissent in ciuitate z non fuisset petita concessio imunitatis qz tunc claru qd attenderet tps quo peteret quo tpe no haberet. xij. filios. z sic no deberet concedi imunitas. l. ij. s. q' ad munera. ff. de vaca. mu. z. l. ij. s. opz. ff. de exc. tut. veru qz fuit petita imunitas tpe quo supererat. xij. liberi. z no fuit obteta p'p' absentia z filiarioru est magis dubiu. Na videt sufficere qd tpe quo fuit facta petitio erat vni. xij. liberi. per id qd legi. z nota. in. l. si is q' in tres. ff. de excu. tuto. z per id qd notant Dy. in. d. s. opz. z d' et' s' r'aci. tigrini id' tenere sed certe hoc no est sine dubitatione qz lz tex. in. d. l. si is q' in tres. in. p'zin. videat narra re qd p'ri' q' cae excusationis allegarent vnus ex trib' pupillis q'ru tutela gerebat decesserit. Tam' tex. in. v. s. cu excusat. no p'ode rat an prius fuerit allegata excusatio sed an fuerit excusat. no p'ode dicens qd cu no fuerit excusat ante morte p'dicti pupilli cogitur subire onus tutele sibi decretu z dato qd consiliarij oes no fuissent in ciuitate si tñ potuissent facere qd venissent z no fecit videt sibi iputa du ar. l. no em. ff. ex qb. cau. ma. Si aut no fuisset in p'tate ei' eos facere venire ad ciuitate tuc satis v' qd ex eqtate succurradu sibi esset salt' p via restonis in itegru p id qd leg. z no. c. de tepo. ap. in. aut. ite si appellatide. Circa tertiu principale an imunitas semel p'cessa ppter numeru. xij. liberoru expi ret si aliq' postea moriant no est instadu qz claru est qd no p id qd b' in regula de cet. de reg. iur. in. vi. z ibi exp'sse hoc decidit Jo. an. in mercurialibus. Circa quartu vtru iuriste dicant ex'pti z an possint recipere salariu a coi. Et similiter circa quintu an ab oibus oneribus z granaminibus que imponuntur in ciuitate astensi iuriste vel habentes. xij. liberos dicantur exempti non in s'f'ito: sed conclu de prout in p'cedenti consilio plenarie est conclusum per rationes z iura in ipso allegata. Jo. de imola.

De dolo malo z de suspectis tutoribus. Consilio. lxxvij.

- 1 Renunciatio dolose inducta inducenti non proderit.
2 Dolus coniecturis z evidentibus signis cognoscitur.
3 Promissum non adimplens mendacium dicit.
4 Tutela z si onus dicatur ei tamen resistitur.
5 Iuri futuro per pactum renunciari potest.
6 Suspectus de mala administratione non est promouendus.
7 Semel malus semper presumitur malus.
8 Suspecto tutori datur coadiutor.
9 Mendaces z dolosi iuribus sunt exosi.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. Causis ac p'deratis q' narrant in factu z q' superius consulta sunt p' suprascriptos criminosos doctores satis v' de iure concludendu id' qd p' eos supi' est p'sultu per rones z iura p ipsos in p'cedetibus consilijs allegata. Et maxime etia ex eo qz vbi qz dolose inducit aliu ad faciendu renunciacione ex qua induceti aperit via ad aliqd agendu id no oz in effectu p'desse ipsi iduceti p id qd le. z no. in. l. si qz affirmaverit. ff. de dolo. in. l. si maior. C. de dolo. sed dicta mater dicitur oris quoda' s' r'aci' cisci p'dicti dolose induxit dicta filia sua ad faciendu tacita renunciacione tutele filij sui per trāsitu ad scda vota. na ex tali actu surgit tacita renunciatio vt le. z no. in. aut. sacra. C. qñ mulier tutele officio fungi pot. ergo talis tacita renunciatio no dz sibi in effectu p'desse per ea q' habent in iuribus p'allegatis z. ff. de dolo. l. ne ex dolo qd aut dolose induxerit dicta filia sua ad faciendu tacita renunciacione tutele p' trāsitu ad scda vota satis patere pot: q' dol' satis p'bat z p'sumit ex p'spicuis indicijs z p'iecturis vt le. z no. in. l. dolo. lum. C. de dolo. z in. c. ij. de renun. in. vi. In casu aut p'posito sunt coiecture euidentes z indicia qd dolose induxerit filia sua ad trāsitu dum ad

morā trabēs in vna z eadē familia fecit aliqđ debitū occasiōe mer-
 cantie vel alio quouis modo licito z honesto vt dicitur in dicto statu-
 to. Nec distinguit an intra territorium subditū statuētū fecit debitū
 occasiōe p̄dicta vel extra z sic v̄ qđ ḡnāliter z idistincte debeat in-
 telligi z per q̄ns ē qđ fecit debitū extra dictū territorium per id qđ
 legi. z no. in. l. in fraudē. §. si. cū. l. seq. ff. de te. mili. z. l. j. §. ḡnāliter.
 ff. de lega. prestā. z. l. de p̄cio. ff. de p̄bliciana. z in. c. q. circa. de pri-
 2 ui. z in. c. si romanozū. xix. dis. ¶ Et pro hoc faciat qz dictum statu-
 tum inquantū vult talē filiumfamī. cōpelli ad soluedū pro causis
 in statuto contētis nō est contra ius cōe: imo potius illi cōforme
 cum filiusfamī. obligari possit ex omni cā licita p̄terquam in voto
 z mutuo. ff. de act. z obli. l. filiusfamilias z ibi no. z. ff. ad macedo.
 l. j. z. l. si rem. §. voto. ff. de pollicitationibus. Et ideo late videtur
 intelligēdū z interpretandū fm ius cōe cū censeat esse ius cōe vt
 notauit gl. in. c. j. de cōsti. li. vj. Facit qđ plene no. per Bar. in. l. om-
 nes populi. in materia interpretationis statutorum. ff. de iusti. et
 iur. Et per cōsequēs videt cōprehendere etiā casum qñ talis filius
 famil. cōtraxit extra territorium dicti statuētis cuz etiā in tali loco
 talis filiusfamilias obligetur de iure cōmuni occasione mercātie.
 d. l. filiusfamil. z cum in subsidium vel it patre cōpelli posse filio
 nō existēte soluedo videt qđ cōpelli possit pater eo casu quo pote-
 rat fili? cōpelli cū sequētia ex p̄cedētib? declarent. l. si seru? pluriū.
 §. si. cū. l. seq. ff. de leg. j. Et per q̄ns v̄ qđ cōpelli possit hoc casu lz
 debitū fuerit z tractū extra territorium. pro predictis etiā faciat qz
 prima pars statuti que loquit de filio est ḡnālī: z v̄ habere locū
 etiā in d̄ctū facto extra territorium statuētis vt superi? est dictum
 ergo etiā scōa pars dicti statuti loquētis de patre quo ad primā
 se videt referre dz indicari z intelligi ḡnālī. ar. l. si. §. j. ff. de iur.
 z facti igno. ad idē etiā qz alias mercatores p̄bētes cū dicto filio
 quodāmodo reperirent decepti. d. l. municipalis. auctoritate con-
 3 tra id qđ habet in. l. j. C. de his qui veniā etatis impetrarūt. ¶ In
 cōtrariū v̄ dicēdū ex eo potissime qz dictū statutū inquantū obli-
 gat patre pro filiofamil. nō existēte soluedo qñ ei peculū nō appa-
 ret cōcessum est cōtra ius z sic exorbitās a iure cōi vt ptz ex his q̄
 habent in. l. j. C. ne filius pro patre. Et per q̄ns videt restringēdū
 z intelligēdū vt quātominus fieri possit ledat ius cōe z alteri p̄i-
 dicet per id qđ leg. z no. in. l. j. C. de nora. z in. c. cū dilect?. de con-
 suetudine. z ideo cum dictū statutū satis operef qñ d̄ctus esset fa-
 ctus per filiumfamilias intra territorium statuētis nō dz extendi ad
 d̄ctum factum extra territorium sed potius restringi ad d̄ctum fa-
 ctum per filiumfamil. intra territorium ne alias sit nimis p̄iudicialē
 patri argu. dictozū iuriū. ¶ Nec videt etiā eadē ratio vtroqz casu
 qz in cōtractib? initis itra territorium statuētis versat verisimilis
 vtilitas subditozū statuētī que nō sic versat in d̄ctib? initis extra
 territorium: cū tales cōiter fiat cū nō subditis lz casualiter posset cō-
 4 tingere etiā extra territorium cū subdito p̄bi. ¶ Ad ea autē q̄ cōiter z
 nō ad ea q̄ raro accidūt videt statuēs habuisse respectū. ar. l. nam
 ad ea. ff. de legibus. z ideo videt statuēs in dubio intellexisse de cō-
 tractib? initis intra territorium ipsi? statuētis. Et pro hoc bene fa-
 cit qđ le. z no. in. l. cū vnus. §. j. ff. de bo. auto. indi. pos. z in. c. si. §.
 j. de cōsti. lib. vj. z hāc partē etiā expresse tenet. B. in contractu re-
 presaliarū in. iiii. q. prime qōnis p̄ncipalis vbi expresse cōcludit
 qđ si sit statutū qđ vnus subditus pro alio teneat si simpliciter lo-
 quit debet intelligi de debitis z tractis intra territorium ciuitatis
 per. d. l. cum vnus. §. j. z. d. c. si. §. j. Et idē tenuit Bal. in. l. j. C. ne fi-
 lius pro patre. in. iiii. q. licet nō per iura p̄dicta sed alia ratione: z
 hec pars videt verior per p̄dicta z p̄cipue qz non v̄ eadē ratio in
 cōtractib? initis extra territorium que est in initis intra territorium
 vt superius dixi. ¶ Nec ob. allegata in cōtrariū z primo inquantū
 dicit qđ dictū statutū indistincte ḡnāliter v̄ loqui z sic indistin-
 cte z ḡnāliter dz intelligi z sic etiā de cōtractib? initis extra terri-
 torium respōderi pōt qđ cōtrariū p̄cederet si statutū nō esset cōtra
 ius cōe in casu autē p̄missio est cōtra ius cōe ideo debet restringi vt
 quāto minus fieri possit ledat ius cōmune vt superius est dictū.
 5 ¶ Item nō ob. qđ dictū statutū inquantū obligat filiumfamil. ad
 soluedū nō est cōtra ius cōe: imo illi cōforme z sic late dz intelligi
 etiā de z tractib? initis extra territorium in quib? de iure cōi est ob-
 ligatus qz respōdet qđ illud procederet si statutum nil dixisset de
 patre qz tunc debuisset late intelligi ex quo de alterius p̄iudicio
 nō ageretur sed in casu p̄posito nō solū voluit statutū filiumfamil.
 teneri sed etiā patre in subsidium: ideo ne patri nimis p̄iudicet
 debet restringi z intelligi ad cōtractus initos intra territorium
 statuētis z sic casus quādo fit cōtractus per filiumfamilias ex
 tra territorium intelligeret omissus a statuto z per consequens re-
 manebit in dispositione iuris cōmunis. l. si extraneus. ff. de con-
 6 dictio. ob causam. z de rescriptis. c. susceptis. lib. vj. z. ff. de libe. z
 posth. l. cōmodissime. ¶ Et per hoc etiam responderi potest ad id
 qđ dicit qđ sequentia declarantur per p̄cedentia z sic cū in p̄ce-
 denti parte statutū videat loqui de cōtractibus initis per filium-
 famil. extra territorium similiter in scōa parte in qua disponit pa-
 trem teneri in subsidium debet intelligi z in dictis cōtractibus qz
 respōdetur qđ non est verum qđ statutū in prima parte intelligi

debeat etiā de contractibus initis extra territorium ne alias in
 consequentiā pro illis pater teneatur qđ nō est intelligendū fuisse
 de mente statuti cum tale statutum inquantū obligat patrem sit
 contra ius z sic debeat restringi z nō ampliari vt superius est di-
 ctum. Et ideo talis casus quando contrahit extra territorium po-
 tius debet intelligi omissus a statuto z sic relictus dispositiōi in
 ma pars statuti videt generalis z habere locū etiā in cōtractib?
 initis per filiumfamil. extra territorium z sic etiā scōa pars statuti
 videt ad primā se referri qz licet prima facie prima pars statuti
 videat generalis tamē ex mēte iuris debet restringi ad cōtractus
 initos intra territorium ne alias patri nimis p̄iudicet cū cōtractus
 tutum inquantū obligat patre sit cōtra ius cōmune vt est dictū.
 ¶ Nec ob. etiā id qđ alias cōtrahētes extra territorium reperirent
 decepti iuris auctoritate qz illud nō est verū qz debuerunt reperire
 dictum statutū nō habere locū in cōtractib? initis extra terri-
 torium per id qđ superius est dictū: z si aliter putarūt vident fuisse
 in errore iuris ideo sibi imputandum. arg. l. leges. C. de legibus.
 ¶ Preterea contrahentes extra territorium qui nō fuissent de ter-
 ritorio statuētis verisimiliter ignorarunt statutū loci existentis
 extra territorium vt in. c. j. de consti. lib. vj. z no. per Bar. in. l. qđ ner-
 ua. ff. de positi. z sic verisimiliter nō vident habuisse respectum ad
 dictū statutū sed potius ad ius cōmune: z ex p̄dictis cōcludendū
 videt dictū patre in casu p̄missio non teneri per ea que superius
 sunt dicta: z pro predictis etiam faciat qđ notauit Bar. in. l. j. C.
 de summa trini. inquantū vbi per statutum imponit pro delicto
 pena aliqua specialis tale statutū non extēditur ad delictū cōmis-
 sum per subditū extra territorium nec Bal. in. d. l. j. tenet contra-
 rium imo potius vult idē inquantū dicit qđ inquantū est delictū
 de iure municipali qđ tunc delinquens extra territorium nō de-
 bet puniri. Joannes de imola.

Casus talis est.

Titius egit contra seium corā iudice

actiōe negotiorū gestozū in z super arte z trafico febrarie. Et
 conclusiue petiit ipsum Seium condēnari ad reddendū rationē
 dicte gestiois z reliqua consignandum. ¶ Qui Seius librum ra-
 tionū suarū dicte gestiois in iudicio presentauit. Et etiā ad di-
 cti tibi coadiuuationem quāplures pbationes fecit z dictam ra-
 tionem demonstrare se paratum obtulit quā videri calculari et
 examinari petiit per artifices z in arte trafici p̄dicti peritos: z ne-
 gavit se ad alia teneri z maxime ad lucra que verisimiliter fieri debu-
 isent quā in dicto suo libro contineatur: cum asserat se sine dolo
 vel fraude sed potius bona fide gessisse. ¶ Et ex aduerso p̄fatus
 Titius denegavit quā plura in dicto libro descripta z testes in-
 duxit sup lucris que verisimiliter fieri debuissent ex gestioe p̄dicta.
 ¶ Que lucra sibi refici petiit z cōtinuo denegavit viros vel cal-
 culatores aliquos fore assumendos z maxime in dicta arte per-
 itos: z finaliter iudex cause a seipso z absqz peritozum assumptio-
 ne p̄nūciavit in causa: z dictū Seium in mille p̄fato Titio cō-
 demnavit a qua snia idem Seius appellavit z dicte cause instan-
 tia vt asserit fuit deserta: z sic sup desertione fuit p̄nūciatū z tra-
 Seium a qua etiā p̄nūciatione Seius appellavit et ipse causa
 p̄dēte dicit Seius per instm dicte eius appellationi renūciavit
 oēs dictas snias cōfirmādo. Et iuravit z p̄misit per pactū nō cō-
 traenire nec rescriptū impetrare z hoc ideo qz p̄missus fuit per
 actorē Titij pupilli in p̄sentia pluriū testiū fide dignozū qđ ipse
 faceret fieri bonas expēsas factas per dictū Seium in dicta admi-
 stratiōe z d̄ctas que erant inter dictas partes etiā bonas fieri fa-
 ceret z faceret etiā qđ dicit Titij acciperet in solutū res apothecę
 z noīa debitorū dicte apothecę que oīa postea nō fuerūt obserua-
 ta per dictū Titij nec per dictū actorē. Et post p̄dicta oīa p̄fatus
 Seius videt se enormissime z cōtra veritatē facti dānificatū occa-
 sione p̄missionis p̄dicte sibi nō seruare allegat se enormiter lesum
 ac etiā erratū fuisse per primū iudicē in calculo z vitatē ex gestis
 z administratione per eū z per actitata in dicta causa aliter quā
 in dictis sentētis cōtineatur se habere z hoc clare posse apparere
 tam ex inspectione librozū gestiois administrationis q̄ ex libris
 mercatorū z tertiarū personarū si per peritos in arte trafici p̄di-
 cti p̄dicta viderent. Et per rescriptū a dño legato bono nō tanquā
 enormiter lesum ex confidentia superius allegate p̄missionis pe-
 tit de nouo causam cōmitti vidēdū per artifices z peritos in arte
 p̄dicta. Et calculum de nouo fieri et sibi iustitiam ministrari.
 Adodo queritur nunquid possit de iure dicta ratio de nouo fie-
 ri z dictas calculus videri obstantibus maxime sentētis z renū-
 ciatione p̄dicta an vero dicto Seio aliquod aliud remediū de
 iure cōpetat cōtra dictas snias z eius renūciationem p̄dictam.

¶ Frangenti fidem fides frangatur eidem. Consilium. lxxxj.
 1 ¶ Renuncians suo iuri non poterit illo vti.
 2 Juramentum non nocet ei qui se lesum enormiter asserit. In nomine

In nomine domini nostri
 Jesu xpi zc. ¶ In casu pmissio videtur prima facie di-
 cedum dictu seium no esse audiedum ex quo cofirma-
 uit snias z renunciant appellacioni peracta z promisit z iuravit
 no conuenire nec rescriptum impetrare. ¶ Nam renunciantib?
 iura sua non est amplius recursus ad illa. vii. q. i. qua sit periculo
 sum. z. ff. de edil. edic. l. queritur. §. si venditor. z. l. pe. C. de pactis.
 sum. z. ff. de edic. l. queritur. §. si venditor. z. l. pe. C. de pactis.
 z qz iuramentum qd seruari pot sine interitu salutis eterne serua-
 ri debet quis contra illud venire. z. c. si vero in. c. cu contingat. de
 iureiur. z. de pactis. c. quauis. lib. vi. ¶ In cotrariu videt veritas
 qz vt presupponi videtur in puncto dicta renunciatio z dictu iu-
 ramentum videntur fuisse facta ratione promissionis facte dicto
 seio. cum ergo eidem seio dicta promissio non fuerit obseruata vt
 etiam presupponitur in facto merito non debet nocere eidē seio
 dicta renunciatio nec dictum iuramentum per id qd leg. z. no. in
 l. cum proponas. C. de pactis. z. in. l. siue apud acta. C. de transac.
 z. in. c. iij. de iureiuran. vbi videtur expremum. ¶ Preterea vbi quis
 quis dicit se enormiter lesum videt qd non habeat sibi nocere iu-
 ramentum vt videtur velle glo. in ca. veniens. in glo. si. de iureiur.
 z. ibi aperte hoc tenet do. Anto. Facit qd habet. e. ti. in. c. quinta.
 nullis. z. ex predictis concludendum videtur dictam renunciatio-
 nem z iuramentum predictum non habere obstare dicto seio quo
 minus veritas videatur ex quo dicit se enormiter lesum z no fuit
 sibi dicta promissio obseruata maxime per casum dicti. c. iij. de iu-
 reiuran. Non enim debet dictus seius se taliter reperire deceptu
 imo omnino ei subueniendum videtur saltem ex clausula genera-
 li. l. i. §. ff. ex quib. cau. ma. z. facit qd not. glo. in. l. si is ad que. in
 glo. si. ff. de acqui. here. z. qd ibi no. per Bart. z. per Ly. in. l. i. C. de
 conditione indebiti. Joannes de imola.

Casus talis est.

Legatari' certaru reru traslegit

cum alio asserente se creditore hypothecariu defuncti. Et conse-
 quenter res legatas sibi hypothecatas et ex causa transactionis
 pmissit inter cetera illi assero creditori omni meliori modo iure
 z forma quibus melius potuit nunquam per se neqz per alios ali-
 qua ratione vel causa de iure vel de facto in iudicio siue extra iu-
 dicitum clam neqz palā impedire inquietare nec molestare in bo-
 nis quoda defuncti in certo loco constitutu dictum asserum cre-
 ditoris vigore legati neqz alia quacūqz ratione vel causa que dici
 vel cogitari possit cedens insuper atqz mandans omnia iura et
 actiones sibi competentes quacūqz ratione z causa constituens
 se possidere z tenere nomine dicti asseri creditoris donec corpo-
 ralem possessionē acceperit promittēs etiam dicto assero credi-
 tori licere habere dictas res z dolum malū abesse z abfuturu esse
 z defendendū dictas res ab omni persona impediēte cū ratioe
 proprijs expensis z hoc si z inquantū euincerent vel impedirent
 ex facto ipsius legatarij alio autem modo non teneatur de euictio-
 ne nec defensione: nec de aliquo dando vel restituendo hoc etiā
 acto qd dictus legatarius nō possit nec debeat aliquo iure ratioe
 vel causa impedire inquietare nec molestare supradictum asseru
 creditore in consequatione iuris sui ztra z aduersus omnia alia
 bona z in alijs bonis que fuerūt dicti defuncti vltra pdicta bona
 nec iuribus ipsius nec contra eum opponere excipere vel contra-
 uenire ex causa quadā specificata nec aliqua ratione vel causa que
 dici vel cogitari possit exceptis qbusdā bonis ex causa dicte tras-
 actionis ad dictu legatariu spectare debentibus. Sed pati debe-
 re z consentire ipsum asserum creditorem agere z consequi dicta
 bona sine impedimento z molestia prefati legatarij. Et si dictus
 asserus creditor non posset consequi z vendicare teneatur lega-
 tarius ad omnem voluntatē z requisitionem asseri creditoris li-
 tem mouere z actiones suas exercere cotra ipsa bona z cotra pos-
 sessorēs. Et id qd recuperauerit comunicare dicto assero credito-
 ri soluti pte expensarum. Et hec transactio iuramento z iudicis
 autoritate vallata fuit. post hec dictus legatari' instrumēta que-
 dam ad heredem institutum vel alios spectantia. Et consilia ab
 ipso defuncto habita ad defensionē dicti defuncti heredis z alio-
 rum contra dictum asserum creditorem illis ad quos specta-
 bant. Tandemqz dictus asserens creditor ad concordiam cum
 heredibus defuncti deueniens pretendit legatarium supradic-
 tum contrauenisse transactioni tradendo dicta instrumēta et
 consilia vt supra. Et per hoc vult eum conuenire ad penā trasfactio-
 nis subiecta z interesse nec trasfactioni pro parte sua stare. Que-
 ritur quid iuris. preterea queritur nūquid bona matrimonio cō-
 stante vxori quesita si vxore sciente patiente z non contradicente
 maritus per nonnullos annos fructus et redditus percepit dicā-
 tur parafernalia z in parafernum conuersa zc.

De euictionibus. z de pactis conuen. Consilium. lxxxij.
 Occupare nemo pmittitur id qd ad alium spectare noscitur.

- 2 Euictio quando ex facto legatarij pronouire dicatur.
- 3 Conuentio in qua quis ad peccandum inducitur est inualida.
- 4 Parafernalia bona que dicantur.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. ¶ In casu pmissio circa primum du-
 bium videtur breuiter dicendum dictum legatarium
 non incidisse in penam nec cotrauenisse transactioni ex eo prefer-
 tim qz restituēdo instrumēta ad heredē vel alios spectantia z simi-
 liter consilia ab ipso defuncto habita fecit rem licitā z permissam
 cum non debeat quis qd ad se non spectat sed ad alium occupare
 vel detinere per id qd legi. z. no. in. c. si. de pscript. z. in regula posses-
 sor. de reg. iu. in. vi. per qz iuravidef etiā qd dictus legatarius si nō
 restituisset dicta instrumēta z consilia pfata qd peccasset ideo videf
 qd licitū fuerit sibi illa restituere ne alias incurreret peccatū et sic
 videf qd nullam penā ex dicta restitutione incurreret quia quod
 fit licite z iure permittente non meretur penā. l. graccus. C. ad. l.
 iulīa de adulterijs. z. xxiij. q. iij. qui peccat. Nec habet obstare tras-
 actio facta per dictum legatariu cum dicto creditore quia si bene
 consideretur ex illa non potest inferri qz ex restitutione predicto-
 rum instrumentorum z consiliorū dicatur cotrauenisse transactioni vt in
 ferius patebit. vnde aduertendū qd dictus legatarius promisit
 nō impedire nec molestare aliqua rōne vel causa per se vel aliū di-
 ctum creditore in bonis in certo loco constitutis. Et promisit etiā
 de euictione si ex postfacto ipsius legatarij euinceretur vel impe-
 diretur z nō aliter. ¶ Itē etiā scdo loco promisit dictus legatari'
 ex aliquo iure rōne vel cā nō impedire nec inquietare aut molesta-
 re supradictum creditore in constitutione iuris sui ztra z aduersus
 alia bona defuncti q fecit dictum legatariu. nec cotra eū excipere op-
 ponere vel cotrauenire aliqua rōne vel causa exceptis quibusdā
 bonis ad dictu legatariu ex cā trasactionis spectare debentibus
 sz pati dēret z consentire ipsum z creditorem agere z consequi di-
 cta bona sine molestia z impedimento prefati legatarij. Aut igit
 consideramus primam pmissionē z clarū est qd contra illa nō ve-
 nit cum non appareat ipsum legatariu per se molestasse dictu cre-
 ditore. Nec etiā p aliū cū alijs noie ipsius legatarij nō molestauit
 nec apparet etiam qz ex facto ipsius legatarij secuta sit euictio.
 Et per cōsequēs cū non euenerit casus dicte pmissionis nō pos-
 test dici dictu legatariu obligatū per id qd leg. z. no. in. l. qcquid
 asringende. ff. de verbo. obli. ¶ Preterea vt patet ex his que nar-
 rātur in facto nō apparet aliquā euictionē dicto-
 rum bonorum de quibus fit mentio in prima pmissione fuisse secutam per snias. De
 illa aut que fit ex cā trasactionis vel compromissi nō videf fuisse
 sensum per id qd legi. z. nota. in. l. si dictus. §. si cōpromisero. ff. de
 euic. ¶ Preterea tunc demū dicitur seq euictio ex facto legata-
 ri' qz ppter aliquā obligationē factā per legatariu vel ppter aliū
 cotractū factū per eū sequeret euictio. Nā sic cōiter cōsueuerūt in-
 telligi dicta verba z docet experiētia. verba aut secundū cōm in-
 telligentia sunt accipienda. vt le. z. no. in. c. ex literis. el. j. de sponsa
 libus. sed in casu proposito nō apparet ex dicta causa euictionem
 aliquā secutā ergo zc. Aut consideramus secundā pmissionē z ad-
 buc nō pot dicitur euictio cotra illā qz nō apparet dictu legatariu
 impediuisse inquietasse aut molestasse dictu creditore. Nec cotra
 ipsum excipisse vel opposuisse vel contra ipsum venisse: imo pas-
 sus fuit ipsum creditore agere z consequi bona dicti defuncti nō
 interueniente molestia vel impedimēto dicti legatari' z sic nō vi-
 detur fuisse verificata verba dicte pmissionis z per qz nō dz te-
 neri dictus legatarius per ea que habent in. l. quicqd asringēde.
 ff. de verbo. obli. ¶ Nec ob. si dicat qd imo dictus legatarius
 nō videf fuisse passus nec cōsensisse dictu creditore agere z cōseq
 bona pdicta restituēdo dicta instrumēta z consilia ex qbus impe-
 diebat dictus creditor quia de tali impedimēto non videf fuisse
 sensum nō alias si de hoc fuisset sensum inductus fuisset legatari'
 ad peccandū z sequēter delinquēdū per ea qz superius dixi circa
 principiu z per qz nō valuisset cōuetio. argu. l. cōuenire. ff. de pa-
 ctis dot. z. ff. de pactis. l. si vnus. §. illud. faciat etiā qd hō in. c. j. de
 iureiur. in. vi. z per hoc etiā qz in dubio verba generalia debent to-
 taliter intelligi qd nō includāt delictū vel illicitū vt ptz ex his qz
 habentur in. d. c. j. de iureiur. in. vi. Et hec sufficiāt de primo que-
 sito. ¶ Circa scōm videretur breuiter dicēdū qd nō qz illa viden-
 tur dici parafernalia que tradūtur a muliere viro p parafernali-
 bus. l. si. C. de pactis cōue. Alia autē bona mulieris extra dotē di-
 cūtur nō parafernalia. vt voluit glo. in. d. l. si. z notauit but. z Bar-
 to. in. l. maritus. C. de pcura. Sed certe satis videtur qd si tenuit
 vir illa tāqz parafernalia de modico pūdicio agatur per id qd le-
 gatur z no. in. l. qd in bonis. §. sunt qdā. ff. de peculio. z per id qd
 notauit Bar. in. l. que dotis. circa finē. ff. so. ma. z maxime hoc pro-
 cederet si per longum tempus tenuisset. argu. eorum que le. z. no.
 in. l. cum de in rem verso. ff. de vsuris. et que notauit Bar. in que-
 stione que incipit quedam mulier.

Casus talis est.

Quidā magister Christoforus sartor vedit parino Nicolai
 Consilia Jo. de Imola. o in

De arimino certā apothecā q̄ erat dñe Joanne vxoris ipsius magistri christofori pducētis septuaginta lib. z ante cōfectionem instrumenti dicte v̄ditionis parinus reperies dictā apotecā restitutiōni subiectā cuiusdā dñe clare vigore cuiusdā donationis fac. e p dictā dñam ipsi clare recusans soluere p̄ciū nisi p̄xi dicta dñia clara renūciaret iuri suo p̄dicto deuenit ad hāc cōnētionē q̄ ipse magister christoforus relaxabat sibi parino de dicto p̄cio lib. lx. z ipse parinus dz instrumentū emptionis acceptare absq̄ tali renūciatione z cū tali periculo z de ipsa emptione cōfectū fuit instrumentū p̄ p̄cio. cclxx. lib. de q̄bus ipse magister christoforus vt ex testiū depositione colligit restituit dicto parino lib. lx. in restauratione periculi p̄dicti: qz magister christoforus post plures annos defuncto parino supplicauit cōtra heredes parini ad cuius supplicationē emanauit rescriptū in ea appositū super q̄ examinati sunt aliq̄ testes pro parte dicti magistri christofori quozū vigore z iuramento delato in supplementum ipse magister christoforus sniam pro se reportauit ztra heredes p̄dictos. Et lz dicta snia lata sit cōtra dictos heredes quozū vnus est pupillus q̄ in hac cā nedū in defensu sed citat⁹ nō fuit: quo liq̄de apparet dictā sniam nō recte latā tñ principālī dubitat an ex dicto p̄ctu olim celebrato per parinū possit dici dol⁹ vel fraus vel vsuraria prauitas aut spēs aliqua reductiōis in p̄sona ipsi⁹ parini z an ex testiū examinatorum attestatiōe appareat sufficiēter aliqd̄ de intentione partis aduerse p̄batū ad reportandū sniam pro se z qz pro parte heredum extitit appellatū pro tanto qd̄ iuris sit in dei nomine cōsultatur.

De senten. De vsuris. z de testibus. Consilium. lxxxij.

¶ Index scōm allegata et pbata nō scōm p̄sciētā iudicare dz.

In nomine domini nostri Jesu xpi zc. ¶ In casu p̄misso v̄ breuiter dicēdum qd̄ quatenus dicta snia p̄cernit frat̄e dicti Nicolai pupilum z indefensum nō v̄z p̄ id qd̄ leg. z no. in. l. cū z vos minores. C. si aduersus rē indicatā. z multo for̄t⁹ per hoc p̄cedit si nō fuit citat⁹ per id qd̄ legi. z no. in. l. ea q̄. C. q̄no z q̄n iudex. z in. l. j. §. item cum ex eo. ff. que sentē. sine ap. rescin. z. l. de vnoquoqz. ff. de re iud. ¶ Quātū autē ad Nicolai an snia fuerit iniqua vel nō est aduertendū qd̄ iudex nō h̄z iudicare scōm cōsciētā sed scōm allegata et pbata per id qd̄ leg. z no. in. l. illicitas. §. veritas. ff. de offi. p̄si. z in c. pastoralis. §. qz vero. de offi. deleg. z in. l. j. C. vt que desunt adu. partū. videndū est igit an scōm allegata z pbata debeat talis snia ferri. Itē est vidēdū an narrata in supplicatiōe dicti magistri christofori porrecta magnifico z excelso dño Carolo cōcludat ipsi magistrū christoforū fouere iustitiā ēt dato qd̄ essent vera z ex ordine hoc scōm prius est discutiēdū. ¶ Et breuiter v̄ dicendū qd̄ nō: qz licet fuisset verū qd̄ magister christofor⁹ v̄didisset apotecam parino p̄ ducētis septuaginta libris z postea recepisset solum. ccc. z cōfessus fuit de. cclxx. z renūciasset exceptioni nō habite z nō numerate pecunie imputādū dicto magistro christoforo quare id fecisset cum quilibet possit renūciare iuri pro se introducto. l. pe. C. de pactis. z. c. ad apostolicā. de regulari. z p̄cipue hoc p̄cederet si fuisset iuratū in iustō v̄ditiōis z dicte cōfessiōis appositū in quo iurasset p̄dicta vera eē z obseruare z nō p̄facere vel venire p̄ id qd̄ le. z no. in. l. si qs maior. C. de trāsa. z qz iuramentū est seruādū si seruari pōt sine interitu salutis eterne. de iureiu. cū p̄tingat. z eo. ti. c. ij. li. vj. Et lz dicat qd̄ dict⁹ magister christoforus id fecerit qz molestabat a marcutio a pane a quo dict⁹ magister christofor⁹ emerat vnā possessionē p. cccxxij. lib. z oportebat ipsi vel fugere vel ire ad carceres nō v̄f bec sufficiēs cā p̄pter quas nō potuerit sibi p̄iudicare in lib. lx. qz talē necessitatē iuraret ex suo facto rōne obligatiōis p̄ eū inite ideo sibi habebat ip̄tare. l. si mulier. in. p̄n. cū ibi no. ff. qd̄ me. cā. z maxie ēt hoc p̄cedere v̄f si dictus parin⁹ habebat iustā cām dubitādi an emeret secure dictā apotecā p̄pter iura dicte dñe clare. Itā certū est qd̄ illis inspectis min⁹ fuisset estimata p̄ id qd̄ le. z no. in. l. mortis cā capim⁹. §. si. ff. de do. cā mor. z sic licitū fuisset p̄uenire vt aliqd̄ remitteret suscipiēdo in se piculū. z bec p̄cedūt in foro p̄tētiolo: in foro autē cōscie idē v̄f dicēdū si dict⁹ parin⁹ iuste dubitabat de iurib⁹ dicte dñe clare. Itā certū est qd̄ inspectis vt p̄dici minus valuisset: z minus fuisset estimata z sic si p̄p̄t dubiū dictozū iuriū fuisset cōiter extimata minus valere ad quātitatē lib. lx. licitū fuisset dicto. parino procurare illas retinere arg. eozū que leg. z not. in. d. l. mortis causa capimus. §. si. si autē nō iuste dubitasset tunc satis videretur qd̄ ex quo erat v̄dita pro ducētis. lxx. nō erat licitū in foro p̄sciente p̄pter necessitatē rei familiaris inuenientē parino facere eū redimi si volebat pecuniā imo videref tunc sapere vsurā in quantum pro citius soluēdo voluisset retinere dictā quātitatē per id qd̄ legi. z no. in. c. in ciuitate. de vsuris. verū in casu p̄posito satis videt qd̄ iuste dubitauerit p̄pter quādā donationē causa mortis factā sub certa cōditione dicte dñe clare vt apparet ex quodā instrumento z etiā qz aliis qui dicitur a principio emisse simul cum

dicto parino destitit a dicta emptione dicta de causa. Et bec sufficiant de scōo dubio. ¶ Circa primū videt breuiter dicendū qd̄ non fuerit sufficiēter p̄batū solū solutas fuisse. ccc. lib. Itā dz per lib. an istfo in dubio est stādū. l. cū p̄ciibus. C. de probatiōi. videntur probatum sit oppositum. Et certe v̄f dicendū qd̄ nō. nā prim⁹ te quō scit qd̄ parinus nō soluerit vltra ducētis. x. li. dicto magistro christoforo r̄idit qd̄ ipse parinus cuius ipse testis erat socius ad certū datū cōfessus fuit se soluisse de dicto p̄cio solūm ducētis. ccc. lib. ¶ Nec apparet qd̄ dicte cōfessiōi fuerit p̄ns dictus magister christoforus z sic talis cōfessiō non p̄iudicat. l. certū. §. si qs absente. ff. de cōfessis. Et ēt talis testis v̄f singularis in dicta p̄fessione: qz in illa nō h̄z cōtestē z sic non probat illā p. c. cū dilecti. z. c. bone. el. j. de elect. ¶ Secundus vero testis nil dicit super hoc articulo an videlicet solū ducēte. x. lib. fuerit solute. ¶ Tertio vero testis dicit qd̄ reduxit dictos parinū z magistrū christoforum ad cōcordiā videlicet qd̄ parinus susciperet in se p̄ctū absq̄ renūciatione snia per dñam clare z qd̄ dictus magister christoforus relaxaret z dimitteret dicto parino de dicto p̄cio lib. lx. z qd̄ audiuit ab ambobus qd̄ p̄fectus fuit p̄ct⁹ z qd̄ numeratio fuit facta de. ccc. lib. tñ nō interfuit numerationi. Et dicit ēt qd̄ predicta fuerunt p̄ntibus se teste z dictus parino z magistro christoforo z sic satis videtur dicere de cōfessione in p̄ntia facta magistri christofori tñ qz nō h̄z cōtestē in eo qd̄ dicit qd̄ audiuit ab ambobus qd̄ perfectus fuit cōtract⁹ z qd̄ numeratio fuit facta de ducētis. x. nō probare p̄ id qd̄ le. z nota. in. d. c. cum dilecti. z. c. bone. el. j. ¶ Quarto vero testis dicit qd̄ magi christoforus v̄didit parino apotecam p̄ certo p̄cio z qd̄ parinus recusabat soluere dicēs qd̄ magi christofor⁹ non potuerat alienare dictā apotecā qz erat subiecta restitutiōi z qd̄ p̄ mortem filie magistri christofori erat applicanda clare vxori magistri Antonij a curatijs. z qd̄ magi christoforus vidēs se in discrimine qz emerat a marcutio certam possessionē z nō hēbat v̄f solueret si nō hēret p̄ciū apothecę v̄dite trāsmisit quēdā ad parinū q̄ se interposuit vt christoforus daret certā p̄titatē parino in cōpensationē piculi cui se supponebat z non recordatus precise de p̄titate dicit tñ qd̄ scit qd̄ excessit li. xl. z qd̄ magi christofor⁹ dedit p̄ manus istius testis li. xl. iste autē testis est singularis nec h̄z p̄testē qz iste dicit qd̄ magister christoforus dedit parino li. xl. alij dicunt qd̄ parinus solū soluīt ducētis. x. z sic nō v̄f probare per id qd̄ habet in. c. cū dilecti. de elec. Nec dicit ēt nisi de. xl. z licet dicatur qd̄ excessit. xl. non dicit quātā vltra. z sic nil releuat p̄ ea q̄ no. in. l. cum furti. ff. de in litem iurando. Et sic p̄z ex predictis cōcludendum fore non fuisse probata narrata in supplicatione z supposito sine p̄iudicio qd̄ fuissent tñ videtur quod sententia fuerit et sit iniqua z sic bene fuerit appellatum z male iudicatum.

De publicanis. z de vecti. z cōmis. Consilium. lxxxij.

- 1 ¶ Conductores gabellarum ab oibus exigere possunt sine exceptione personarum.
- 2 Gabelle nō debentur de rebus que pro vsu familie conducuntur.
- 3 Exceptio nō excepta non facit cōtineri sub regula.
- 4 Gabella nō soluitur de rebus q̄ pro ciuitatis tuitione cōducunt.
- 5 Gabelle ab episcopo si exigatur: exactor excoicatus censetur.

In nomine domini nostri Jesu christi zc. ¶ Cūsa locatione facta de gabellis ciuitatis fauētie cū membris ipsarū gabellarū z capitulis ipsius conductionis z qdā facti narratione de tribus principaliter dubitatur. ¶ Primo v̄trū magnificus dñs fauētie cuius nomine locate sunt dicte gabelle teneatur soluere gabellas pro reb⁹ cōductis ad ciuitatē fauētie per eū seu eius noie pro vsu z victu suo z familie sue pro p̄anis videlz z vestibus eqs armis z arnelijs cōductis z emptis pro eius persona z vsu armigero z familie sue. ¶ Et qd̄ etiā de rebus cōductis ad dictā ciuitatē pro defensione ciuitatis z cōseruatione eius vt est frumētum z alia blada. ¶ Et qd̄ etiā si fuerint cōducta p̄ alios pro sustentatione z defensione dicte ciuitatis z nō cōducta nec emptā in vsu traficādi vel mercādi. ¶ Secūdo an dictus v̄ditoz seu locatoz teneat emptozibus vicariū gabellarū ad oē damnū z interesse qd̄ receperūt ex amissionē castri garnaroli amissi z perditū post dictā v̄ditionē cū dictū castrū z hoies ipsius fuerint z sint de comitatu fauētie z tanq̄ comitatiui tenebātur soluere datia z gabellas z maxime datium maxime z alia datia cū in dicto castro sint hoies z buche duo milia z soluissent pro quolibet corbe grani solidos duos. ¶ Tertio dubitatur an dictus locatoz teneatur ad solutionē pro datio maxime z alijs rebus v̄ditis per dñm ep̄m fauētinū vel saltē restantem dictos emptozes de illo interesse qd̄ dicta ratione p̄ndunt eo qz dicti emptozes non p̄nt astringere dictum dñm ep̄m ad solutionem p̄dictozum datiozū qz ille allegat se non teneri cum tñ venditio

ven dicio facta fuerit libere vt apparet ex tenore dctorū caplorū. Circa primū videre breuiter dicēdū qd dicit. Nō dñs tene...

mo an rescipitū dñi albarchionis cōprehendat vitalē feneratorē in mutina cōtrahētē mutua modo z forma de qb supra fit men...

C Pro socio. z de vsuris. Confilium. lxxxv.

- 1 Precedentia iuxta eorum que sequuntur sensum sunt intel ligenda. 2 Adutuare nomine proprio vel nomine societatis quis dicatur. 3 Statutum mutuantis sine licentia sociorū penam imponēs quali...

In nomine domini nostri Iesu xpi etc. In casu pmissio circa primū dubiū ad uertendū est qz dupliciter itelligi vno modo vtru vita...

Joannes de imola. Casus talis est. Queritur visis quodā decreto z statuto z quodā instrō mutui...

Confilia Jo. de Imola. o iij

rariū seu feneratorē cū verba enūciatiua inter partes in instrumēto prolata faciāt fidem inter illas vt leg. z no. in. l. optimā. C. de cōtrabē. z cōmit. stipu. z plene p Bar. in. l. sciendum. ff. de ver. ob. si aut velit agere via ordinaria tūc videt q̄ de iure cōi obijci nō posset si sola fors petat: h̄ hoc casu pena videat̄ adiecta in fraudē vsurariū ex quo adiecta est dationi quātītatis z in fauorē illius q̄ feneratoratur seu cōsuetus est feneratori per id qd̄ le. z no. in. l. cū allegas. C. de vsuris. qd̄ aut fors nō possit peti etiā p feneratorē nullo iure cauetur. It̄ intelligit̄ permissum cū simus in bis que sunt de genere permissorū vt ptz in toto ti. C. z. ff. si certū peta. faciat qd̄ le. z no. in. l. nec non. §. sed qd̄ eis. ff. ex qui. cau. ma. z in. l. mutus. §. j. ff. de pcur. z in. c. cū apud de sponsa. Si aut̄ caueat̄ in statutis ciuitatis mutiū. qd̄ vbi instrū sit a feneratorē solū sexta pars crediti intelligat̄ vera fors put̄ v̄ p̄supponi. tūc satis v̄ qd̄ possit opponi exceptio descendens ex dicto statuto nisi dicat̄ qd̄ ob stare habeat dicto Antonio renūciatio p eū facta in dicto instrū cū renūciauerit exceptiōi nō habite z nō recepte dicte quātītatis pecunie mō p̄dicto z omniū p̄dictorū in dicto instrū nō ita factorū z p̄missorū z omniū legū iuriū z statutorū auxilio z b̄nficio z sic non v̄ posse se tueri ex dicto statuto p̄ id qd̄ le. z not. in. l. pe. C. de pactis. z in. c. quā sit piculosum. v̄. q. j. C. Sed huic rōni posset r̄nderi qd̄ dictū statutū v̄ inductū principāl̄ in odiū feneratorū p̄ id qd̄ h̄ in. c. j. z. h̄. de vsuris in. vj. z in. c. qz in oibus. de vsuris. z ideo illi renunciari nō pōt per id qd̄ legi. z no. in. l. tam z si. ff. ad macedo. et in aut. vt sine p̄bitiōe debitorices z creditorices matres. §. qz v̄o. colla. v̄. h̄c pars verior videt̄ per p̄dicta. z h̄c sufficiāt de secūdo q̄sito. C. Circa tertium questum videt̄ breuiter dicēdū qd̄ ex quo cōpetebat exceptio vsuraria virtute statuti z erat pbata ex tenore instrū p̄ducti qd̄ snia lata pro dicto vitali reiecta dicta exceptio ne cōtineat manifestā iniquitatē z evidentē iedo nō videt̄ debere sortiri effectum per id qd̄ leg. in. c. cum bertoldus. de re iudi. z eo. ti. cum inter ceteras. Et per hoc etiā faciat qz iudex nō potuisset illā expresse reicere ob stāte dicto statuto imo tunc videret̄ lata cōtra ius cōstitutionis z sic nō valeret vt leg. z no. in. c. j. de re iudi. z in. l. h̄. C. qñ puo. nō est neces. ergo eadē rōne nō potuit tacite reicere cum eadē debeat esse cōditio taciti z expressi vt leg. z no. in. l. cū quid. ff. si cer. peta. Et sic videt̄ qd̄ cōtra dictā sniam z eius executionē petita possit dicta exceptio opponi per id qd̄ superi⁹ est dictū z sic ptz qd̄ vigore statuti de q̄ supra nō possit peti executio cū expresse excipiat vsurarios vt ptz circa finē. in ver. qd̄ qd̄ statu. zc. z h̄c sufficiāt de tertio. C. Circa quartū nō expedit instare qz vitalis nō cōprehēdit̄ sub dicto decreto in casu p̄posito rōne mutui facti dicto Antonio p ea que diri circa primū questū. C. Circa quintum similiter nō expedit instare eadē rōne z p̄suppositis statutis de quibus supra non video qualiter bene possit cōsuli dicto vitali p̄pter ea que superius diri. si tamē in rei veritate Antoni⁹ recepit quātītate de qua in instrū sit mentio male facit illā nō restituerē z in detrimentum z periculum anime sue cum in foro cōscientie sequi debeat veritatē z nō fictionē statuti per id qd̄ legi. z no. in. c. inquisitioni. de sen. excō. z in. c. qz pleriqz. de immunitate ecclesiarum. per Inno. Joannes de imola.

De iureiur. De presump. z de dila. Consilium. lxxxvj.

- 1 Solennitas intrinseca contractibus in dubio interuenisse presumitur.
- 2 Solennitas intrinseca que dicatur.
- 3 Iuravit verbum in quibus iuramentis veritatem obtineat.
- 4 Etc. dictio abbreviate scripta quid contineat.
- 5 Antecedens prius vel tempore vel saltem natura desideratur q̄ consequens.
- 6 Scriptura contra scriptorem probat.
- 7 Tantum dictio quomodo excludat.
- 8 Iudex terminū a statuto datum abbreviare vel protēdere quandoqz potest.
- 9 Fides de impedimento quando sit fienda.

In nomine domini nostri Iesu xpi zc. C. In cā que vertit̄ z versa est inter Alexandrū agētē ex vna parte z Gasparū zētū ex altera dubitat̄ de quibz p̄cipue de quibz apparet in p̄ucto. C. Primum dubium est vtrū positioes porrecte p Alexandrū habeant̄ pro nō admittis z per q̄ns r̄n̄sio eis facta habeat̄ pro nō facta qz nō reperit̄ scriptū qd̄ iuravit ad sancta dei euāgelia sed qd̄ iuravit zc. Ad qd̄ breuiter r̄ndet̄ qd̄ dicte positioes nō debēt haberi p nō admittis ex eo qz solennitas intrinseca in dubio dz p̄sumi interuenisse vt le. z no. in. l. sciēdū. ff. de ver. obli. z in. §. si scriptū. insti. de inuti. stipula. C. Solennitas aut̄ intrinseca est illa quā cōprehēdit̄ verborū significatio vel apta est iportare vt no. plene p Dy. z Bar. in. d. l. sciēdum. Sed in casu isto v̄bū iuravit est aptū iportare iuramentū p̄stitū ad sacra dei euāgelia manu tactis scripturis. C. Nam verbū iuravit ex suo significato v̄ficat̄ in iuramēto v̄baliter p̄sti

to z et in iuramēto p̄stito ad sacra dei euāgelia manu tactis scripturis cū vtroqz casu sit verū dicere eū iurasse id̄ cūz scdm̄ formā statuti iurari debeat ad sancta dei euāgelia manu tactis scripturis p̄sumi dz dicta solennitas sicut dicim⁹ de v̄bo manu tactis scriptura qz est aptū ex sui significato iportare nudū pactū z etiā stipula. p̄sumit̄ qd̄ solenniter facta fuerit p̄missio z sic p̄ stipulatio. nē vt ptz in. d. l. sciēdū. C. Scdo p hoc faciat qz ex quo apparet in ramētū p̄stitū nec appet sub qua forma in dubio dz intelligi p̄stitū in forma debita qz in dubio fieri dz iterptatio p quā res poti⁹ valeat q̄ peat p id qd̄ le. z no. in. l. quoties. ff. de reb. dub. z in. c. abba

4 cōstat aut̄ qd̄ sub dictiōe zc. abbreviate scripta in dubio intelligi notari v̄t plene no. p bar. i. l. gall. §. idē credēdū. ff. de p̄fuctudine hu. z stat aut̄ qd̄ de natura iuramētū p̄stadi p faciētē positioes esse qd̄ iurēt ad sancta dei euāgelia manu tactis scripturis vt ptz ex forma statuti. ergo ita dz itelligi ztineri sub dicta dictiōe zc. Et p̄ ista pte et facit qz dz iudicē cā cognita p̄nūciasse r̄ndēdū fore positioib⁹ porrectis p dictū Alexandrū p dictū Gasparū z a dicta p̄nūciatiōe nō fuit appellatū z sic trāsiuit in rē iudicatā. vt le. z no. in. c. cū dilecti. de elec. faciat. l. ab eo. C. qñ z qñ iudex. C. Accpōt̄ dici dictā p̄nūciationē fore nullā quasi ztinetē in se errorē iuris attēta forma statuti posita sub rubrica de positioib⁹ exp̄sse dispositis iurari debere per ponētē ad sacra dei euāgelia manu tactis scripturis p id qd̄ leg. z no. in. l. h̄. C. qñ puo. nō est neces. qz r̄ndet̄ qd̄ id posset p̄cedere vbi exp̄sse zstaret solū verbotenus fore iuratum qz tūc nō esset seruata forma statuti sed in casu p̄posito non apparet an iurauerit v̄botenus: an vero iurauerit ad sancta dei euāgelia manu tactis scripturis z possibile est ipm̄ iurasse ad sancta dei euāgelia manu tactis scripturis. Ideo non pōt dici sniam iudicis aliquē errorē in se cōtinere sed poti⁹ declarasse sub debita

5 forma fuisse iuratū ex quo p̄nūciavit r̄ndēdū fore. C. Nam qui vult q̄ns intelligi etiā voluisse antecēdēs. ar. l. illud. ff. de acquir. bere. z. l. ad rē mobilē. z. l. ad legatū. ff. de pcur. C. Nec ob. p̄dictis statutū inquātū disponit qd̄ vbi r̄n̄sum est positioib⁹ qz r̄nderi nō debebat h̄ p nō r̄n̄sio qz illud statutū h̄z locū vbi zstat positioes esse tales quib⁹ nō debebat r̄nderi qd̄ nō cōtingit in casu p̄posito qz imo erāt tales qbus r̄nderi debebat z ita fuit declaratū p iudicem cui declarationi est stādū ex quo nō fuit appellatū z snia fuit

6 valida vt p̄diri: z h̄c sufficiāt de primo dubio. C. Circa scdo in quo q̄rit an scriptura p̄iuata z recognita per dictū Gasparum faciat plenā fidē z dictū Gasparū breuiter dicēdū est qd̄ sic qz vbi zstat scripturā esse factā manu alicui⁹ pbat̄ ztra ipsum vt legi. et no. in. l. publica. §. si. ff. de positi. z in. l. ḡn̄aliter. C. de nō nu. pec. Et no. plene per Bar. in. l. admonēdi. ff. de iureiur. Et no. etiā glo. in. c. h̄. de fide instrū. z no. etiā per gl. in. l. scripturas. C. qz po. in pign. ha. in gl. magna. z ideo cū p̄zessionē dicti Gasparis zstat dictā scripturā esse manu dicti Gasparis merito h̄z sibi p̄iudicare z facit plenā fidē z eū p ea q̄ habent̄ in iurib⁹ p̄alleg. z cū in dicta scriptura nō ztineat cōfessio ex causa mutui sed aliud statim sibi p̄iudicauit per id qd̄ leg. z no. in. d. l. ḡn̄aliter. vel saltim post. xxx. dies elapso a die cōfete scripture p id qd̄ le. z no. in. l. in sc̄tib⁹. §. sup ceteris. C. de nō nu. pecu. z h̄c sufficiāt de scdo. C. Circa tertū in quo queritur vtrum dictio taratiua tm̄ quā appositū iudex quādo statuit terminū. x. diēū partib⁹ p̄sentib⁹ z acceptatib⁹ ad accipiēdum copiā z opponēdum scdm̄ formā iuris z statutorū cōis cesene de qbus. x. dieb⁹ p̄nūciavit tm̄ currere tres de instātia dicte cāe de p̄sentia z zsensu dictarū partū habeat excludere qd̄ vltra tres dies alij nō currāt. C. Et certe v̄t dicēdum qd̄ sic qz dictio taratiua tm̄ plata i dispositiōe hois h̄z excludere vt pbat̄ in. l. iii. §. cum titio. ff. de adi. le. z ibi p Bar. z no. et per eundē in. l. h̄ qd̄. C. de trāsa. z p glo. scdm̄ opi. Agolini q̄ cōiter tenet in. l. rōnes. de pbatiōib⁹. an aut̄ qñ dictio taratiua p̄fert a lege habeat excludere simplr̄ tāḡ p gl. in. l. ob es. C. de p̄d̄ns mino. z per Bart. in. l. si zstāte. in prin. in. ir. q. j. partis. ff. sol. mat. z p Dy. in regula in ar. gumētum. de reg. iur. lib. vj. z h̄c sufficiāt de tertio dubio qz non v̄ h̄re dubitationē pbabilē per ea que supi⁹ sunt dicta. C. Circa quartū vtrū v̄z iudex possit abbreviare vel etiā progare terminos datos per statutū marime si videat instātia periturā videt̄ breuiter dicēdū qd̄ sic cum dicti termini dent ministerio iudicis. Ideo ex cā pōt abbreviare p id qd̄ le. z no. in. l. nōnunquā. ff. de iudicis. z no. Ly. post. Ba. de are. in. l. j. ad fi. C. de dila. z Bar. in. l. h̄. ff. de re iud. z in regula in dul. de reg. iur. in. vj. z sic dz intelligi z limitari qd̄ notauit gl. in aut. qui semel. C. quō z qñ iudex. z in aut. offeratur. C. de lit. zte. z no. vbiqz per Bar. cā aut̄ iusta esse v̄ qñ sic zstetur est fieri vt voluit gl. in. d. aut. qui semel. z ibi etiā per Bart. et in. d. l. h̄. vel qñ periret iurisditio iudicis z eadē rōne instātia p id qd̄ legi. z nota. in. l. p̄perandum. circa p̄ncipiū. C. de iudi. z not. Bar. in. l. h̄. ff. de re iudi. z etiam expresse in. l. seius z augerius. ff. ad. l. fal. idem etiam voluit glo. in. c. de causis. de offi. delega. z pro hoc etiam facit statutum de causis z casibus in quib⁹ ordinarie pōt procedi dū dicit z maior dilatio z minor iudicis arbitrio zc. C. Nec ob.

leg. in. Ideo vltim^o nō infisto sed cōcludo vt supra q̄ dicta pronūcia rōne incōpetētie tēporis in casu p̄missō nō pōt dici de iure nulla per ea que superius dixi. Jo. de imola.

De fideiuss. z de his que in test. del. Consilium. lxxxix.

- 1 Effectus iuxta modum sue cause restringendus.
- 2 Cancellatio z verba subscriptionis notarij post cancellationē apposita an preiudicent parti.

In nomine domini nostri Iesu christi zc. In casu p̄missō duo principaliter sunt videnda primo an satisfactio prestita habeat proficere respectu sententie late per iudicē maleficioz de p̄silio certi sapiētis q̄tra quā fuit de nullitate dictū z appellatū. Scōdo an cācellatio z verba subscriptionis notarij apposita post cancellationē potuerit facere p̄iudiciū parti in cuius fauorē p̄siliū emanauit cui⁹ vigore facta fuit p̄nūciatio marie si per iudicē z notariū qui cācellauit deponat dictā cācellationē fuisse factā p̄pter differētiā in salario nō in assumptione sapiētis. Circa primū est aduertēdū q̄ vt p̄supponit in p̄ucto tres fuerūt sentētie diuerse late sup diuersis articulis. Nā p̄ma fuit lata p̄ iudicē maleficioz de p̄silio certi sapiētis z fuit diffinita sup cā p̄ncipali. scōda fuit lata p̄ eūdē iudicē maleficioz absq̄ alterius cōsilio per quā p̄nūciauit executionem p̄fate sentētie diffinitine spectare ad iudicē aquile z sic eā remisit. Tertia fuit lata p̄ iudicē aquile per quā pronūciauit dictā executionē fidē z sic ipsam executionē fecit in fauorem dñe Margarithę de qua in p̄ucto fit mētio q̄tra procur. cuiusdā magistri Nicholai de vincētia in p̄missis aduersantē. Et a dictis tribus diuersis snijs pro parte magistri b̄ndicti fratris dicti magistri Nico. z asserētis se eiusdē heredē ab intestato p̄ suo itereffe iterposite fuerūt tres diuerse appellationes z p̄ducti tres diuersi libelli corā iudice ad quē hoc supposito est ēt aduertēdū q̄ corā dño vicario z vicegerēte dñi ptātis padue die primo mēsis aprilis fuit p̄duct⁹ vn⁹ libell⁹ appellatiōis p̄ ser Nicholā cādoñ. procur. magistri b̄ndicti predicti a snia lata per iudicē agle in fauorē dñe Margarithę vxoris ser Antonij suanani q̄tra ipsuz z Magistruz b̄ndictū z ideo precib⁹ z instātia dicti ser Nico. magi Anto. ab angelo extitit fideiussor de expēsis reficiēdis z pena statuti z in oibus z per oia fm formā statutoz p̄nte. d. Bartholomeo de vrbino procuratore. d. die Margarithę prout p̄ ex actis. his p̄missis est diligēter aduertēdū q̄ dicta fideiussio v̄ fuisse p̄stita in cā appellationis interposite a snia lata per iudicem aquile vt ex eius tenore patet.

- 1 Nā ideo fuit prestita vt expresse apparet ex scriptura p̄dicta vt infra fit mētio de dicta fideiussione. dictū em̄ restringit fm suā cām vt le. z no. in. l. si is qui aīo. ff. de ac. po. z. l. adigere. §. quāuis. ff. de iure patro. Et q̄ iuxta illā fuit facta z sic illi v̄ inesse. ff. si cer. pe. l. lecta. ver. dicebā. z ideo cū fuerit prestita in appellatione interposita a iudice aquile nō extēdet ad appellationē factā a snia prima lata p̄ iudicē maleficioz de p̄silio sapiētis nec ēt ad appellationē factā a scōda snia per eūdē lata cū factū sup vna re vel cā vel respectu certe persone nō trahat ad aliū. l. si vnus. §. ante oīa. ff. de pac. z. l. j. z. ii. C. res iter alios acta. z pro hoc faciat q̄ ex quo diuerse fuerūt snie z diuerse appellationes z diuersi libelli appellatoz facti in vna appellatione nō debet prodesse in alia per id qd̄ no. Bar. in simili in. l. a snia. in prin. et in. l. si qui sepatuz. §. si. ff. de appel. Et pro hoc v̄ q̄ virtute statuti remaneat firma snia iudicis maleficioz lata per eū de p̄silio sapiētis ex quo in appellatione facta a dicta snia nulla fuit prestita satisfactio que prestari debuit fm formā statuti. Et idē videre dicitur de scōda snia eadē rōe et hec sufficiat de prima. Circa scōz v̄ breuiter dicēdū q̄ dicta cācellatio nō habeat nocere respectu assumptionis sapiētis q̄ si bene pōderent verba dicte cācellationis ex illis clare percipi pōt q̄ dicta cācellatio fuit facta propter discordiā in quātitate salarij que v̄ fuisse iter ptes nō aut in assumptione cōsultoz. Nā in dicta scriptura cācellata nulla fit mētio de discordia in assumptione cōsultoz sed solū de discordia in quātitate salarij ergo dicta cācellatio nō debet nocere respectu assumptionis cōsultoz q̄ cācellatio restringi debet ex iur. dispositione in dubio ad cām cācellationis vt le. et no. in. l. cācellauerat. ad finē. ff. de his q̄ in testa. mēto delent hoc aut multo fortius p̄cedit si iudex z notari⁹ qui ascribunt pro testibus hoc ēt attestent videlz q̄ solū fuit discordia in quātitate salarij nō aut in assumptione cōsultoz. Nam discordia in quātitate salarij nō h̄z ferre discordiā in assumptione cōsultoz nec illi nocere cū de separatis nō sitifienda illatio. l. si. ff. de calū. z. l. pap. exuli. ff. de minoribus. z. l. si maritus. C. de dona. inter virum. Et sic ex predictis cōcludendū v̄ dictā cācellationem nō habuisse nocere respectu assumptionis sapiētis per ea que superius sunt dicta. Jo. de imol. legum doctor zc.
- 2 Casus talis est. In causa que vertit z versa est inter dñm Hulielmū filiū quon

dā nobilis viri dñi henrici de soardis suo pprio nomine z procuratorio nomine z Harci z roladi fratru suoz z filioz quondam dicti dñi Henrici ex vna pte. et Paulū filiū quondā Jacobi de barzijs ex occasione cuiusdā p̄missionis asserere facte p̄ dictū Paulum predictis dño Hulielmo z fratribus de soardis de v̄ dēdo certas petias terre z venas molarū a molendinis iacētibus in territorio z loco de clauduno districtus pergami z iacētibus in actus dicte cause iure dicti Pauli cū certis pactis z specificacionibus z precijs clausulis z alijs inter eos p̄nētis modis fm qd̄ in actis cāe dicte litis z post rogatis per Lafrāchū de alio notariū p̄tinetur z occasione cuiusdam sententie arbitralis late per sapiētē virum dñm z affeū de brēbate in iure civili licitiat⁹ z discretū virū Petrū de agazijs procu. ciuitatis pgami in quos tores z amicabiles cōpositoies de predicta lite z questione et de cōpromissi rogato per dictū ser Lafrāchū quā sniam in instrumēto cōsultoz dictus Paulus dixit esse nullā z in quātū esset aliqua iniq̄a z iniustā z petiit illā in meli⁹ reformari p̄ dñm vicariū dñi ptātis ciuitatis pgami tāq̄ bonū virū z iudicē cōpetēte in dicta cā fm statutū ciuitatis pergami put lat⁹ p̄z ex petitiōne porrecta corā dicto dño vicario per dictū Paulū. Et s̄r dñs Hulielm⁹ dictis noibus in parte z partib⁹ facientib⁹ q̄tra ipsum z in fauorē Pauli dixit illā fuisse z esse iniq̄a z iniustā z iniq̄e z iniuste latā z illā fuisse z esse in meli⁹ reformādā z reducēdā per predictū dñm vicariū tāq̄ bonū virū in hac parte fm statuta pergami z petiit illā per dictū dñm vicariū in meli⁹ reformari in prius predictis prout latius p̄z ex petitiōne porrecta per dictū dñm Hulielmū dictis nominibus visis actis z actitatis in dicta causa z oibus scripturis trāsmisissis ac etiā cōpromisso vltimate facto in magnificū z generosum viz dñm Frāsciscū barbaro p̄ illustrissimā z serenissimā ducali dñatione dignissimū ptātē z capitaneū tāq̄ in priuatā p̄sonā z successiue electione de me Joāne infra scripto facta per partes predictas ad p̄siliū p̄fate magnificū z generoso viro dño Frāscisco barbaro que sint ptes eius ad p̄nūciādū z arbitrandū inter partes predictas attenda forma dicti cōpromissi in eū facti z attētis p̄bationibus z iurib⁹ partū z alijs cōsiderādis z hēdis pro predictis z eorum occasione.

De arbitris. Consilium. xc.

In nomine domini nostri Iesu christi zc. Dico ego Joānes infra script⁹ ptes p̄fate magnifici z generosi viri dñi Frāscisci p̄dicti esse in assumēdo partes arbitroz z amicabilis copositoris in p̄nūciādō in dicta cā z omī via iure z forma qbus magis z meli⁹ pōt p̄ bono pacis z concordie dictarū partū p̄nūciare z arbitrarī p̄ modū infra scriptū q̄ Paulus teneat z debeat z sit ascriptus z obligatus realiter z personaliter facere et ad faciēdū datū titulo venditiōis dictis dño Hulielmo et fratrib⁹ de soardis de ipsis petijs terre z venis in actis specificatis per publicū instrūm̄ validū z solēne cū cōventionib⁹ p̄missionib⁹ renūciationib⁹ clausulis z alijs assuetis apponi in talib⁹ seu similib⁹ instrumētis z cū cridis p̄ns fidis quas ipse Paulus teneat fieri facere sup ipsis petijs terre z venis legitime z solēniter z put et fm q̄ requirit forma iuris z statutoz cōis pergami idē precij de predictis cridis et rogatis per publicū notarium. Quas cridas incipiat fieri facere et teneatur infra terminū declarādum per p̄fatu magnificū viz dñm Frāsciscū z illas p̄sequi vsq̄ ad finē et p̄nunciari faciat super predictis cridis et ipsis finitis teneat et obligat⁹ sit vt supra datum ipsum cum p̄uentionib⁹ et p̄missionib⁹ vt supra facere ista mēses a die p̄nūciationis facte super dictis cridis memorādus z ipso sic faciēte vel parato facere cum effectu teneant et ascripti sint octi d. Hulielm⁹ et fratres de soardis dare et soluere dō Paulū tpe dicti dati et v̄ditionis et traditiōis ipsaz rex seu petiaz terre et venaz p̄ p̄cio dictaz petiaz terre z venaz lib. tria millia qngētas imperialiū et in casu in quo dicti de soardis tūc nō darēt nec soluerēt ipsi Paulū sic faciēti seu imperato effectualiter dare dictas lib. tria millia qngē. imperialiū q̄ tūc et eo casu dicit⁹ Paul⁹ nō itel ligat in aliquo esse obligatus dictis de soardis et q̄ tunc dicti de soardis amittāt depositū cētū florenoz per eos factū in māt⁹ lā zini de lamaldira et illud lucre. d. p. et q̄ deiceps. d. p. a dictis de soardis nō possit molestari vel ingetari occasiōe dicte asserite p̄missionis de vedēdo dictas petias terre et venas asserite facte per dictum Paulum predictis de soardis. Item pronūciatur et de claretur q̄ in casu in quo ipse Paulus cridas et datum v̄ditionis titulo fieri non fecerit nec fecerit singula singulis singulis referendo tunc in dubio casu predicti de soardis eozū propria autoritate et absq̄ alteri⁹ iudicis autorita. et solennitatis iudiciorum seruāda possint et valeant ipsi de soardis eozū propria autoritate

toritate eatenus quatenus eis videbit et placuerit intrare et ap
 pebédere corporale tenentam et possessione ipsarum petiarum terre
 et venarum et tenere gaudere ipsas petias terre et venas libere et sine
 contradictione ipsius Pauli pro suis et tanquam suas et illis uti que
 eadmodum vti possent si ipse Paulus ipsum datum fecisset prout pre-
 fertur et fructus earum habere et sequi pro suis et tanquam suis et absque
 ratione reddenda de eis ipsi Paulo aliquo tempore et usque quo ipse
 Paulus predicta adimplerit ipsis de soardis put perferunt singu-
 la singulis referendo prius tamen soluti vel saltim ablatis ipsi Paulo p-
 ipsis de soardis legitime ipsis libris tribus millibus quingentis p-
 precio et integra solutione dicte venditionis ipsarum petiarum terre et ve-
 narum de quibus fieri debet datum venditionis cum solennitatibus ut supra
 per ipsum paulum ipsis de soardis ut perferunt. Et per nunciationem et
 declarationem et lucrum quo ipse paulus posuisset se in necessitate
 non possendi facere ipsis de soardis ipsum datum cum cridis et aliis
 solennitatibus put perferunt et non fecerit ipsum datum vel non possit propter
 necessitatem in qua se posuisset quod tunc et eo casu ipse paulus predictis
 de soardis teneat et sit obligatus realiter et personaliter dare et solu-
 vere ipsis de soardis hinc ad festum sancti Martini proxime ven-
 turum vel ad alium declarandum arbitrio dicti magnifici domini Francisci
 lib. octingentis imperialium pro eo dano et interesse et expensis passis
 et supportatis per predictos de soardis occasione premissorum libere et
 absque alia exceptione. et sic eo casu ex nunc prout ex tunc eundem pau-
 lum ipsis de soardis in dicta pecunie quantitate occasione predictis
 aduenire et in eo casu et declarare depositum alias factum per ipsos de
 soardis de flor. centum imperialium in manibus lacini de lamaldurare
 sicuti debere ipsum depositarium ipsis de soardis libere et sine ali-
 qua contradictione et molestia ipsi pauli. Et per nunciet et declaret
 per solutis dictis denariis: videlicet dictis libris tribus millibus quin-
 gentis imperialium per ipsos de soardis ipsi paulo restituant ipsi flo-
 renti centum depositum in manibus lacini predicti ipsis de soardis. Et
 ab omnibus aliis que supra dictis per predictos de soardis a dicto
 paulo absoluerunt. Et similiter contra dictos de soardis ab omni-
 bus aliis que supra dictis per ipsos de soardis absoluet. Et per
 nunciet et declaret predicta et quolibet predictorum attendi debere et obser-
 uari per partes predictas sub penis et pena in promisso et tunc et con-
 tractis in premissis per dicti de soardis habeat potestate infra terminum
 trium mense a die publicationis presentis consilii declarare an velint
 emere dictas petias terre et venas per precio de quo infra in consilio
 fit mentio videlicet per quantitate trium millium quingentorum librarum impe-
 rialium et si dixerint et declarauerint infra dictum terminum se non velle
 emere per dicto precio faciendum de hoc fieri publicum in festum tunc et eo ca-
 su non teneant nec sint stricti ad emendum et dicitur Paulus de cetero
 non possit nec valeat molestari occasione dicte asserte promissionis
 de vendendo dictas petias terre et venas asserte facte per dictum Pau-
 lum dictis de soardis et restituant in dicto casu depositum centum flor. fa-
 centi per illos de soardis eis libere et sine aliqua exceptione et in deo ca-
 su quilibet dictarum partium sit et esse intelligat in eo casu in quo essent si
 quare nullam penitentiam actionem inter eos fuisse super dictis petiis ter-
 re et venis vendendis de quibus est tractatio inter dictas partes. Et si vero
 declarauerint infra dictum terminum faciendum de hoc fieri publicum in-
 strumentum quod velint emere dictas petias terre et venas per precio predicti
 et tunc et eo casu dicit Paulus teneat ad ea que infra continent et sicut
 dicti de soardis singula singulis referendo. in premissis namque teneat
 dicitur Paulus et debeat et sit strictus et cetera. Et ita ut est superius scriptum
 dico et iurilo ego Johannes de imo. iuris utriusque doctor padue les-
 gis partes prelati magnifici et generosi viri domini Francisci Barbaro es-
 se pronuntians arbitrando declarando absolvens et denando iter partes
 predictas attentis actis et attestacionibus in dicta causa et attesta. et iuri-
 bus per predictos in deca causa et attempta potestate per dictas partes attri-
 buta prelati magnifico et generoso viro. Et ita pronuntians arbitra-
 re et declarare absoluerit et denare prout superius est expressum. Ego
 Johannes predictus si in deca causa habere illam potestate quam habet prelatus magnifi-
 cus et generosus vir dominus Franciscus. et in huiusmodi rei testi-
 monium etc.

et consilio quodam emanato in fauorem domine Isabelle. Et dubium
 aliquod factis dictum consilium duo principaliter discutenda vident.
 Primo an probatum sit sufficienter dicta scriptura fuisse facta de vo-
 luntate dicti Federici. Secundo presupposito quod fuerit probata an con-
 sortium probauerit intentionem suam. Circa primum videtur dicendum quod sic
 quod super illa deponit betinus prius testis qui illam scripsit et asserit se scri-
 pisse deuoluntate dicti Federici. Ad eum credendum cum ibi nullum ad eum con-
 modum spectet. facit quod le. et no. in. l. si quis decurio. C. de falsis. et quod non
 Joana Andr. in regula sine possessione. de reg. iur. li. vi. in mercuria-
 libus in solutione questionis ibi posite super illa et vti attestari se-
 cundus testis qui dicit et attestatur quod Federicus dixit supra dicto
 Betino quod deberet ibi in camera ubi erat Federicus sedere et scri-
 bere put ei diceret seu dictaret et quod tunc vidit superscriptum Beti-
 num scribere circa vnum folium papyri que admodum volebat continere
 superscriptum eius testimonium. In ore autem duorum vel trium stat ob vnum ut in
 c. in oi. de testibus. et sufficienter duo vbi agit de relictis ad pias causas
 in. c. cum esset. et c. relatum. de testa. In secundum tamen facit quod ipse testis di-
 cit quod dum ibat in camera trahendo huiusmodi meti quod ipse Betinus scripsit
 certa capitula de quibus non recordat quod contineret ipsa capitula nec di-
 cit se recordari audiuisset de institione dicti consortii et sic respectu
 institionis consortii non vti probatum dicta scriptura fuisse facta de volunta-
 te dicti Federici huiusmodi ille qui scripsit hoc attestat ar. l. non hoc. C. vii. co-
 2 agnati et c. in pntia. de pba. Et ideo cum dictus secus testis non de-
 ponat se fuisse presentem quando dicta scriptura fuit facta. Ad vnum quod dicta scriptu-
 ra probet institionem consortii quod dictum vni soli testis vix primi non probat. l.
 iuris iurandi. C. de testi. nec vti aliter probata institionem consortii quod tertius testis
 deponit de auditu ab alio et sic non probat per id quod huiusmodi. l. testium. C. de
 testi. Quartus testis et non dicit quod instituerit sed quod sibi dixit federicus
 quod volebat institui consortium et est singularis et non huiusmodi et sic non
 probat ut le. et no. i. c. bone. el. j. de ele. eo. ti. cum dilecti. Quintus te-
 stis est et singularis et non dicit quod fuerit presentem quando instituerit consortium sed
 quod sub palatio coram audiuit federicum dicere quod valebat dedit testimonium
 et quod volebat cuidam agnato suo Joanni legare vnam partem bonorum et re-
 siduum volebat dimittere consortio misericordie piam et sic non pro-
 bat. Sextus testis et non deponit quod fuerit presentem institionem fecit de con-
 sortio et est singularis in deo suo et id est non probat. et hec sufficiat de
 primo. Circa secundum vti breuiter dicendum quod non ex eo maxie quod volun-
 tas scripta in dicta scriptura fuit imperfecta ratione voluntatis. et sic non
 valuit et in relictis ad pias causas put legit et nota in l. si quis qui. ff. de
 testamētis. et ibi est per Bart. quod autem fuerit imperfecta ratione voluntatis
 vti patere apte ex eo precipue quod betinus primus testis qui scripsit scri-
 pturam de qua supra fit mentio dicit et attestat quod dictus federicus di-
 xit tunc quod volebat premeditari quod facere volebat ultra illa que erant
 scripta suis parentibus seu affinibus. et id non potest bene sciri quantum
 voluerit consortium habere. Ad potuisset parentes et affines instituere in
 dimidia vel tertia vel in duabus partibus bonorum suorum. Et sic re-
 siduum ultra descripta in dicta scriptura non est certum domini federici vo-
 luisse consortium habere et sic non potest dici perfectam fuisse voluntatem respec-
 tu institionis consortii ex quo testis illam non habuit perfectam ar. ei.
 quod legit et notatur in l. actus. C. de fide instrumētis. et no. per Bar. l. d. l.
 si quis et c. ubi est satis probat et istud est satis coadiunatum per deum secu-
 di testis qui dicit quod pluries audiuit dici a dicto federico quod volebat
 instituere sibi heredem consortium misericordie in omnibus bonis suis et dimitti
 tere suis parentibus seu affinibus bona propria et sic cum in dicta scriptura
 non fieret mentio de parentibus et affinibus nec fuerit publicata co-
 ram testibus vti quod id fuerit quia dictus federicus non videtur ha-
 buisse illam voluntatem pro perfecta. Et hoc est confirmari vti per
 dictum quartum testis qui dicit quod volebat instituere consortium predictum
 saluis certis legatis que volebat facere affinibus et certis ec-
 clesiis et sic verisimile est quod non habuit illam voluntatem scriptam
 in dicta scriptura pro perfecta ex quo non fuit in illa facta mentio de
 affinibus seu parentibus. hoc est confirmatur per dictum quintum testis dum
 dicit federicum dixisse: Ego volo dedit testamentum et volo legare
 cuidam agnato meo Joanni quondam boni de totelmanis vnam partem bonorum
 meorum et residuum consortio misericordie. et sic vti verisimile voluntatem
 predictam descriptam in dicta scriptura non fuisse perfectam ex quo nil
 apparet in ea relictum dicto Joanni. hoc etiam coadiunat deum sextum
 testis dum dicit federicum dixisse quod volebat vnam partem relinquere
 parentibus et suis aliam dimittere consortio misericordie et sic cum in
 dicta scriptura nil dicatur de parentibus vides verisimiter illam fuisse
 imperfectam ratione voluntatis prout expresse est primus testis videtur
 dicere. hoc est coadiunat ex dicto quartum testis dum dicit quod federicus
 dixit ego mittam pro betino quod incepit testamētum scribere et dictare
 quoniam volo supplere facere non vides igit posse negari quod attendis
 predictis et maxie deo primi testis in quantum dicit federicum dixisse
 quod volebat premeditare quod facere volebat partibus. et attendis et
 deo aliorum testium de quibus supra et precipue quartum testis quod dictam
 voluntatem scriptam in dicta scriptura non habuit perfectam dicit
 federicus et sic vti quod non valuerit et respectu relictorum ad pias
 causas seu deo consortio. Et pro predictis et faciatis que scripta sunt
 in consilio emanato in fauorem domine Isabelle. Cum restat respon-
 dere ad motum consortii facta per arbitratorem et primo ad

De testamētis et de sacrosan. eccle.

Consilium. xcj.

- 1 Testimonium duorum vel trium censetur verum.
- 2 Testis vnicus non facit fidem.
- 3 Testes singulares nihil probant.
- 4 Testis vnicus probat vbi de anime periculo agitur.
- 5 Probatio leuior coram arbitratore sufficiens erit.

In nomine domini nostri
 Jesu xpi etc. In causa que vertit et visa est inter consor-
 tium domine sancte Marie maiorum ciuitatis Pergami seu
 eius iudicum et procure. ex vna parte agētis et dnam Isabelle filia quod-
 da franciscani de totelmanis ex altera couentā vna petitiōe porre-
 cta contra dictam dnam Isabelle et quā scriptura seu illi copia in qua
 dicitur contineri ultimam voluntatem et testimonium Federici filii quodam dicti fran-
 ciscani de totelmanis et attestacionibus predictis per parte dicti consor-

id qd dicit de dicto Bartoli in. l. si is qui. ff. de testamen. vbi dicit qd si testator scripsit in schedula tota sua voluntate non tamen publicavit eam coram notario et movit qd dicit testamentum perfectum ratione voluntatis declarate per scripturam qd necessario id oportet intelligi quando apparet testatorem scripsisse dictam schedulam aliter fecerit qd illa scriptura cum esset privata scriptura non faceret fidem de se. l. instrumenta. C. de prob. In casu autem proposito non videtur plene constare tota dicta scriptura fuisse scripta de voluntate dicti Federici qd non constat institutio facta de consortio facta fuerit de voluntate dicti Federici nisi per primum testem ut patere potest ex his que supra dixi cui soli non videtur standum. l. iurisiur. C. de testib. Preterea dato qd constaret tota scriptura fuisse scripta de voluntate dicti Federici non tamen constat illa fuisse perfectam nec dictum Federicum habuisse illam pro perfecta per ea que dixi primo testis et per alia que supra dixi secus autem est in casu Barto. que ponit in. d. l. si is qui. Et ideo cum dictus Federicus non habuerit voluntatem illam scriptam in dicta scriptura pro perfecta non valet etiam ad alias causas per no. p. gl. z. Bar. in. d. l. si is qui. et per hoc tolluntur omnia que dicuntur versus ad verum. item pro consortio. Non obstant etiam que dicuntur in illo versu versus ad si. qz plures testes deponant qd Federicus volebat instituere heredem suum consortium misericordie tamen omnes sunt singulares et sic nil probant per ea que leg. et not. in. c. bone. el. j. et c. cum dilecti. de elec. et de accusa. c. cum dilecti. Nec ob. qd notavit do. Anto. in. c. si. de successione ab intestato qd loquitur ibi quod de confessione per quam surgebat verba enunciativa constabat per duos testes qui erant coetestes ut ibi patet in tex. l. de oblatione facta de se et suis non constaret nisi per unum testem ideo ibi coniungunt et probant dicta verba enunciativa sed in casu proposito verba enunciativa non probant nisi per testes singulares ideo secus et potissime qd in casu nostro voluntas fuit imperfecta ratione voluntatis ut superius est dictum quod non fuit in casu dicti capituli. et ideo in casu proposito non possunt verba enunciativa inducere dispositionem. Item non ob. qd vbi tractatur de periculo anime qd creditur uni testis ut in. c. preterea. de spon. qd illud verum quo ad impedientem actum ex quo sequi posset peccatum ut ibi patet sed non quo ad inducendam dispositionem qd nullibi reperit iure cautum qd ultima voluntas etiam ad alias causas possit probari per unum testem. imo regula est in contrarium. l. iurisiur. C. de testib. et c. veniens. j. de testib. Et satis etiam videtur probari in. c. cum eses. et c. relatum. de testamentis. Item non ob. qd notavit Bar. in. l. j. C. de sacrosan. eccle. vbi dicit qd ultima voluntas ad alias causas obligat deo qd procedit quod de illa constat legitime et quando fuit perfecta ratione voluntatis aliter secus per ea que superius sunt dicta. Item non obstat qd coram arbitratore levior probatio sufficere debet per. no. in. c. quinta. l. de iureiur. qd id potest procedere quo ad hoc ut possit ledere partem in modica lesione non in magna per ibi no. Preterea in casu proposito aperte patet voluntatem fuisse imperfectam ratione voluntatis ut superius est deductum ergo non potest dici de iure validam fuisse institutionem consortii per ea que superius dixi. Et sic ex predictis videtur de iure consortium obtinere non debere. et ad motum arbitri satis superius est responsum.

De probationibus. Consilium. xcij.

Testis vnicus cum fama sufficit in civili causa. **In nomine domini nostri** Jesu christi etc. Visis ac consideratis que superius proxime consulta sunt ac etiam per alios dominos consulentes satis videtur dicendum quod presupposita attestacione Antonii filii Gerardi et aliorum indicium que in primo consilio deducuntur si probet publicam vocem et famam esse qd inter partes interneverit pactum de reuendendo qd per predicta satis dictum pactum intelligitur fore probatum per id quod notavit glo. in. c. veniens. el. j. de testibus. vbi concludit qd in causa civili sufficit vnus testis cum fama. facit quod no. Bar. in. l. admonendi. ff. de iureiur. in vltima carta et hoc videtur precipue procedere in casu de quo est quod cum etiam ultra dictum dicti Antonii et publicam vocem et famam sunt et alia indicia satis verisimilia de quibus in primo consilio fit mentio per id quod no. glo. in. l. ij. in prin. ff. de excu. tuto. et ita videtur de iure dicendum etc.

De diuersis rescriptis. Consilium. xcij.

In nomine domini nostri Jesu christi etc. In casu premissis visis ac consideratis que narratur in puncto et que superius consulta sunt satis videtur idem in effectu fore concludendum versus literas de quibus. non habere locum in casu proposito ex eo maxime quod verba dictarum litterarum non videntur adaptari ad casum de quo queritur versus quod in iungitur onus personale hominum mittendorum ad certum locum. nam in tali onere non posset verificari qd noue partes cum dimidia tribuant ciues putat de in dictis litteris quod. xxij. hominibus mittendis non possunt

mitti non habentur cum dimidio quod homo indivisibilis est. non effi melius homo mitti potest ut de se patet. et sic non videntur verba dictarum litterarum adaptari hoc casu et per vnus necessarium dispositio per id quod leg. et no. in. l. iij. §. toties. ff. de da. infec. cum ibi no. p. Bar. faciat etiam quod leg. et no. in. c. idemnitatibus. §. si cum eas. de elec. in. vi. Et. ff. de test. mili. in. l. qd costi. et in. l. ita autem. in principio. ff. de administra. tuto. et sic dictum esse verificari videtur quod onus est iniunctum in quantitate pecunie quo casu bene potest reperiri pars dimidia vnus partem ex. xxij. Nec obstat si dicatur quod poterat solui medietas expese que occurrit in vno homine mittendo quod non fuit iniunctum ut soluat quantitas que occurreret in mittendis tot hominibus sed qd tot homines mitterentur et impossibile erat mittere medium hominem ut est dictum et sic verba dictarum litterarum ad hunc casum non adaptantur. Preterea dictum esse videtur loqui quod aliquod onus iniungitur coeter civitati et coetatu. Et in casu proposito certum onus fuit iniunctum separatim civitati et certum onus coetatu ut presupponit in puncto ergo non habent locum dicte littere. susceptis li. vi. Et ex predictis concludendum versus quod littere predictae ad dicta onera de quibus queritur non extenduntur per ea que superius sunt dicta.

Consilium. xcij.

In nomine domini nostri Jesu christi etc. In casu premissis visis ac consideratis que narrantur in puncto et que superius consulta sunt per primum consulente satis versus idem concludendum quod per eum superius est concludendum per rationes et iura per ipsum allegata. Et potissime per ea que habentur in. l. femine. et. l. generaliter. C. de scdis nup. et. l. i. Paulo calimaco. §. j. ff. de leg. iij. iunctis his que notantur per Bar. in. l. fideicommissa. §. si quis ita. eo. ti. etc. Jo. de imo.

De interroga. et de actionibus. Consilium. xcv.

- 1 Verba generalia quoad licet sunt restringenda.
- 2 Verba scdm materia super qua proferuntur sunt intelligenda.

In nomine domini nostri Jesu christi etc. In casu premissis visis ac consideratis que narrantur in puncto et que presupponunt in facto in primo consilio satis versus circa vtriusque dubium idem in effectu fore concludendum quod superius in precedenti consilio est concludendum per rationes et iura in ipso allegata. Et pro conclusionem primi dubii etiam facit quod ex quo tempore rationis facte per dictum Louisium erat questio de affectibus inter dictum Louisium et dictum Tomasium an occasione sine late contra matrem dicti Louisii debeant dicto domino Tomasio put ipse petebat dicta ratio de qua fit mentio in puncto l. p. facie generalis videatur versus restringenda ad quodam predicta. arg. l. si ita qd. §. si. cum ibi no. ff. de verb. obl. et. l. titia. §. idem rudit. eo. ti. et. l. si sine. §. qui interrogat. ff. de interro. ac. Et quod verba generalia quod patet restringi salua ratione recti simonis debet restringi ad casum super quo proferuntur ut legitur et no. in. l. si ex pluribus. ff. de solutionibus. hic autem dicta verba possunt restringi salua ratione recti sermone ut intelligantur quod vult dictus Louisius stare et parere sine adiudicationis facte contra matrem dicti Louisii in omnibus et per omnia in omnibus suis partibus sed respectu questionis que erat inter dictum Louisium et dominum Thomam super affectibus ergo ad dictam questionem debent restringi per ea que habentur in iuribus preallegatis ad hoc etiam faciat quod verba intelligi debent secundum subiectam materiam super qua proferuntur. l. si vno. in prin. ff. locati. et. ff. de vsuris. l. si stipulat. itez ex precedentibus et sequentibus presumimus de medijs. Facit quod notavit glo. xvj. questio. iij. volumus. et quod legitur et notat in. l. si feruus plurium. §. si. cum seq. ff. de leg. j. Et ideo cum Louisius ante premissa fuerit de iure suo respectu donationis sibi facte et post dictam responcionem idem in effectu est protestatus ideo videtur quod responcionem medio tempore facta intelligi debet ante premissa dicitur ipse extremis ex quo id fieri potest ut est dictum et precipue quod in dubio vbi alia coniectura potest capi non debet arg. l. cum de indebito. ff. de proba. et de sol. l. si cum aurum. et ideo cum hic alia coniectura possit capi super dicta responcione versus ut per eam solum voluerit decidi questionem affectuum tunc vigentem non debet intelligi ut per illam intelligatur renunciante iuri sibi competenti in proprietate rei vigore donationis sibi facte per. d. ingratum quod talis renunciatio esset quedam donatio in tra id quod legitur et no. in. l. si quis delegauerit. ff. de noua. Super scdo autem non expedit in stare quod res clare videtur per rationes et iura in precedenti consilio allegata et potissime per ea que leguntur et notantur in. l. sepe. ff. de re iudi. et. l. asnam etc.

De pigno. et de proba. Consilium. xcvj.

- 1 Actore non probate reus absoluitur. Testis

Testis deponens per verbum credo non probat. Scriptura datiorum quando et contra quos fidem faciat.

In nomine domini nostri

Jesu Christi etc. **In** questione que vertitur et versa est inter Triuisanum domini Caroli a Vulpe civis Vincencie ex parte vna agentis et Joannem merzarium de valda gno civis vincencie ex altera parte conventum et se defedetem occasio ne certorum panorum asserterum dicti Triuisani dicitur quedam nomine amegargatozem pignorasce ptra voluntate dicti Triuisani pro cetu septuaginta duobus ducatis apud certos hebreos civitatis vincencie de mese aprilis prime preteriti et presentis millesimi quadregintefimi tertii quo tepore dictus Joanes erat syndicus fratulee artis lane civitatis vincencie et gerebat ac ministrabat dictu officium mediate Andrea eius filio visa petitione portecta per dictu Triuisanum ptra dictu Jo. et risione dicti iudicis facta ad illa ac alijs actis et actitatis in dicta causa. Necno attesta facta ad illa ac alijs pductoru in dicta causa et oib' alijs pductis et acti tionib' testiu pductoru in dicta causa et oib' alijs pductis et acti tatis in dicta causa causa illud potissime in dubium reuocat que sint et esse debeat partes dñi rectoris et gastaldionu fratulee artis lane ducedu partes dicti dñi rectoris et gastaldionu esse in qdem nado dictu Joane iurta petita ex eo maxime qz appet dictas pecias pa noz fuisse pignoras tpe sindicatus dicti Joanis et habuisse bul lam agnus dei et crucis sine qua bulla no poterat pignorari attē ta dispone statutoz dicte fratulee artis lane et cosuetudine dicte artis pnt vides esse pbatu per testes pductos pro pte dicti Tri uisani et etia attēto q dicta bulla cu esset penes andrea filiu dicti Joanis dicto tpe vt probatu est et etia pfessatu per Joane no po terat bullari dicti pami dicta bulla agn' dei et crucis nisi p sentent te dicto Andrea vel ipso existēte in negligētia vel culpa de cui' fa cto et culpa tenebat dictus ioanes qui eū loco sui posuerat p id qd legit' et notat in. l. i. et. ii. ff. de instituta. et. ff. commodati. l. eni q. s. fi. cu. l. seq. **In** ptra riuu v' fore ducedu v' ptes dicti dñi rectoris et gastaldionu esse in absoluēdo dictu Joane a petitis per dñm tri uisani ex eo potissime qz certu est qd vbi actor no pbauit intētio ne sua reus oz absolui vt legit' et no. in. l. qui accusare. C. de edēdo et in. c. ex lris. de pba. et in. c. cu ecclesia sutrina. de causa possessiois et proprietatis. In casu aut' pposito no vides per dictu triuisanū probata esse intētionē suam vt inferius patebit ideo merito vides qd dictus Joannes debeat absolui. Qd autem dictus Triuisan' non dicitur probasse suam intencionem satis vides patere ex eo qz no est dubiu q si dicti panni fuissent bullati bulla agnus dei et crucis ante tepus syndicus dicti Joanis tuc certum esset qd di cto Joanni nil imputari posset et si dicti panni fuerunt pignora ti. nec ob talem pignorationem modo aliquo teneretur ipse Joā nes quauis fuissent pignorati tepore sindicat' dicti Joannis ex quo tpe sui syndicat' non fuissent bullati nec apparet per ipsu vel aliu eius consensu fuisse bullatos q nulla subesset causa pro pter quam posset dici dictum Joannem teneri et absqz causa legi tima quis no obligatur. vt legitur et notatur in. l. cum de indebi to. s. si. ff. de probat. et in. c. si cautio. de fide instrumen. faciat. l. ii. s. si quis sine causa. ff. de doli except. in casu autem proposito lz sic deductu pro parte dicti triuisani q dicti panni fuerunt bullati bulla agnus dei et crucis tepore syndicus dicti Joannis tamen hoc no apparet esse probatum per dictum Triuisanum: qz null' ex testibus pductis per dictum Triuisanū deponit se vidisse bul lari dictos pannos bulla agnus dei et crucis et sic ipsoz pbat qd fuerunt bullati tepore syndicus ipsius Joannis ideo licet appa reat q erant bullati dicta bulla tempore quo fuerunt pignorati. **Et** quo no apparet q fuerunt bullati tempore syndicus dicti Joannis no probat dictum Joannem necessario teneri qz possi bile est q ante tepus syndicus dicti Joannis dicti panni fuerut bullati dicta bulla quo casu no teneret dicit' Joannes et sic nil est probatu q necessario concludat dictu Joane teneri pbatio aut' debet necessario cōcludere vt legit' et nota. in. l. no ob hoc. C. vnde cognati. et in. c. in presētia. de proba. ideo no v' posse dici proba' tā forte intencionem dicti agentis. **Nec** obstat si dicat q dictu pami erāt bullati bulla datioru presentis anni qz no sequit' ne cessario q no essent bullati alia bulla. Nam probatu est pro parte dicti Joanis per plures testes q pami bullati per datarios vni' anni bullant' et postea p daciarios anni sequētis et psertim octa uianū veterinu et Dominicū garzatorē quōdā magri Antonij et per baptista quōdā dñi zamboneti et zampetrū a fontanellis. **Et** sic eadē rōe pot' esse q pami bullati bulla agnus dei et crucis bullant' p daciarios stater' et p'cipue qz vt colligi pot' ex dicto baptiste quon dā zamboneti et ex dicto zampetri daciarij statere no pspiciūt an sint alia bulla bullati pp lucrū dicti datij. vñ etia expresse dicit dictus Baptista q pami anteq portent ad datiu stare ad bulladu potu issent esse bullati bulla artis lane. **Et** idē et voluit zampetrus et hoc etia de se p'z v'z qd possibile est qd pami bullati bulla agn' dei et crucis portent ad datiu statere et bullent' bulla dicti datij id no seg

tur necessario q si dei pami reperiunt' bullati bulla datioru sta tere pntis ani q pp hoc no fuerut ante bullati bulla agnus dei et crucis et p' p'ns non pbat q tpe datioru pntis anni fuerit bulla ti bulla agnus dei et crucis cu possibile sit q an tpe dctoru datia rioru fuissent bullati deā bulla agn' dei et crucis et probatio neces sario debeat cōcludere vt est dcm et probat' i deā. l. no ob hoc. et in deō. c. in pntia. **Et** p' pdictis et facit qz non apparet probatu pro pte dicti Triuisani q dei pami fuerint absqz bulla agnus dei tpe quo portati fuerut ad datarios statere pntis ani ideo cu ante dcm tps potuissent eē bullari deā bulla vt ē dcm et nihilominus bullari bulla datioru statere no segt q sufficiēs sit probatio s' ioane q reperiant' bullati bulla datioru pntis ani. **Nec** ob stat pdictis dcm octauiani dū dicit q pami q portantur ad datiu statere possent ex falsitate esse bullati bulla lanariorum v'z agnus dei et crucis tamē ipse testis nūq' vidit aliquē pami vel aliquos pānos bullatu vel bullatos deā bulla lanarioru anteq portentur ad bullandū ad dcm datiu nec et audiuit dici talē falsitatem com missam qz lz dictus Octavian' no viderit nec audierit pannos esse bullatos bulla lanarioru anteq portent' ad datiu statere tamē no sequit' qn potuerit esse dñi p'out et dicit zampetrus de fonta nellis et satis et concordat baptista dictus zamboneti. **Et** licet di cat Octavianus q ex falsitate possent esse bullati dicta bulla an teq portent' ad datium statere non video q repugnet qn et vera bulla lanariorum possent esse bullati antequam portentur ad da tium statere si habēs potestatem bullandi bullaret. **Et** ideo non habet obstare dictum p'fati Octauiani. **Item** non obstat predi ctis dictum Petri de cunijis dum dicit super decimoseptimo ca pitulo q si dicti Joannes et Andreas bene custodiuissent bullas vt credit ipse testis dictus triuisanus fuisset passus damnū di ctorum pannorum quia deponit per verbum credit et sic non p' bat per id quod notauit Specula. in titulo de teste. s. i. versu itez quod deposuit de credulitate. **Itez** quia in fine dicit quod ne scit quando dicti panni fuerunt bullati bulla agnus dei et sic non p' bat quod fuerint bullati tempore syndicus dicti ioannis ideo dictum ip'ius Petri nil probat contra dictum Joannē. **Item** no obstat dictu ianeroli. super. xv. c. qz lz dicat qd pami anteq por tentur ad bullandū ad datiu statere de bulla datioru non po tuissent nec possent bullari bulla lanarioru agn' dei et crucis nisi esset de p'sensu illoz quoz essent pami et de volūate syndici tenentē bulla predicta. **Ad** h' dicit q viderit pānos de quib' est qd anteq bullarent' bulla datioru esse sine bulla lanarioru agn' dei et cru cis et sic no pbat cōtra dictu Joane. pro pdictis faciat qz duo tes tes deponit q dum ballotaret dicit' Joanes in syndicu dicte fra talee dicit' Joanes fuit hortatus hoies q erat in. c. vt ipm dimit' terent qz ipse habebat recedere de ciuitate vincētia et ire ferraria pro sua mercātia vini per plures menses et sic no poterat exercere officiu predictu syndicat' q plures de illo. c. dixerut dicto Joani tu hēs filiu tuū ad hoc sufficiētē q poterit supplere vices tuas et q ppter hoc no erat desistendū ab electione et q pacto partito cu buffolis et ballotis dicit' Joanes obtinuit et hoc deponit ianiro lus piliparius et etia Baptista quondā francisci ab aqua et sic est verisimile q dicit' Andreas erat idone' ad exercēdū dictu offiū loco p'ris. **Et** per p'ns non est verisimile q negligens vel culpo sus fuerit circa officiu predictu. **Et** hoc etia coadiuuat alij testes deponentes de industria dci Andree. faciat quod legitur et nota. in. l. i. C. q et aduersus quos. **Et** idē cu non sit probatum pro parte dicti Triuisani q pami de quibus est questio fuerint bullati bul la lanariorum agnus dei et crucis tempore syndicus dicti Joā nis non potest dici quod sufficienter probauerit intencionē suā **idem Triuisanus.** **Item** aduertendum q licet posset insti ri an probatum sit qd panni pignorati fuerit traditi per dictum triuisanum dicto ame considerato q licet scriptura datioru faciat fidem s' garzatores qui fecerant dictam scripturam fieri p lanarijs quozum nomina scribi faciunt et sic et videtur dicere tes tes tñ no v' q faciat fidē s' tertiu q no cōsensit dicta scripturam fieri ar. l. si vn'. s. an oia. ff. de pactis. itē possit eē dubiu an isti pā ni q repiunt' pignorati sint illi idē qui fuerut assignati deō ame. et no videat' bn hoc pbatu pp id qd notauit Jo. an. i. c. auditos sup gl. q incipit celestin' tñ no expedit istare sup pdcis ex quo no repi pbatu q dci pami fuerit bullati tpe syndicat' dicti Joanis vñ e pdcis cōcludēdu vñ put supi' ē dcm partes dci dñi rectoris et ga staldionū eē i absoluēdo dcm Joane a petitis p dcm triuisanū p ea q superius sunt deā. **Nec** ob. allega. in dñi qz lz appareat pā nos pignoratos tpe syndicat' dicti Joanis id no sufficit ex quo no apparet eos fuisse bullatos bulla agnus dei et crucis tempore syndicus dicti Joannis vt superius est dictum. Jo. de imo.

De probi. seque. de ferijs. Quibus ex causis i n pos. eatur. et de offi. ordi. Consilium. xcviij.

- 1 R enocatio legitime facta nō debet renocari.
- 2 Citatus vnam diem ad minus habebit ad comparandum.

- 3 Sententia lata forma statuti non servata est nulla.
- 4 Citationem non precedere et minus legitimam precedere paria sunt.
- 5 Terminus reo datus ad ius suum probandum prius quam veniatur ad secundum decretum.
- 6 Possessionem recuperat infra annum veniens expensas solvendo atque de iudicio sibi satisfaciendo.
- 7 Procedi non debet de iure in solenni festo seu feriato die.
- 8 Citationem tenute factam colibilibi die nullam esse est necesse.
- 9 Citationem ad unum actum factam in alio non erit nociva.
- 10 Jurisdictio non extinguitur si sententia lata nulla probetur.
- 11 Iudex qui semel sententiam tulit an possit rursus de eadem causa se intromittere.

In nomine domini nostri

Jesu christi etc. In causa que vertit et versa est inter Joannem de lonzo et ser petrum ser iacobi de sancto minato eius procurator. et ser ioanninū santocij ab eo substitutus ex parte una agētis et Lazarū quondā dragoni de fontanella et se defendentis ex parte altera coram capitaneo cotignole visis actis et actitatis in dicta causa et appellatione per ser Euidonē de blanchis de Lotignola procuratorio nomine dicti Lazari interpositum a sententia ultimo loca lata per dictū capitaneū et statutū terre Lotignole precipue sub rubrica de causis civilibus et eaz pcessu et sub rubrica de sequestrationibus de pluribus dubitari contingit. Primo an sequestrū factū ad instātiā dicti ser Petri dicto nomine de duccētis quadraginta octo saccis salis fuerit legitime reuocatus ad instātiā dicti Lazari qui illud petiit reuocari pstita satisfatione de iudicato soluēdo omne id in quo cōtingeret eū dēnari tā p sorte quā expensis dānis et interesse. Secūdo an dicta reuocatio debuerit reuocari ad instātiā dicti Joannini pstita satisfatione per eū q cōstaret et obediret mādatis dicti capitanei et iuri ac stare in iudicio q lite cū dicto Lazaro. Et soluere omne id et totū qd fuerit cōdēnatus de iure per dictū capitaneū tā pro sorte quā expensis dānis et interesse fēdis et obuēntib⁹ occasione dicti salis in casu quomodo succūbat i causa pdicta. Tertio an valuerit sententia ultimo loco per eū lata et similis pcessus factus contra dictū Lazarū. Quarto an psupposito q dicta sententia non valuerit an dictus capitaneus possit et teneat licētiare dictū salē dicto Lazaro salē iterato pstita satisfatione de iudicato soluēdo omne id in quo cōtingeret eū cōdemnari tam pro sorte quā pro dānis expensis et interesse. Circa primū vñ breuiter dicēdum q dictū sequestrū de iure debuit ad instātiā Lazari reuocari et sic legitime fuit reuocātū per id qd habet in statuto dicte terre Lotignole sub rubrica de sequestrationibus vbi expresse dicit q prestita idonea satisfatione de iudicato soluēdo releuari dē sequestrū. Et idē ē vñ dicēdū de iure cōi per id qd legit et notat in l. si fideiussoz. §. si. ff. qui satisfada. cog. et in l. senat⁹ ad si. ff. de offi. pfi. et in l. si. C. de ordi. cogni. et in l. litib⁹. C. de agri. et cen. li. xi. Et notat expresse Lyn. in l. j. C. de prohibita sequestratione. et ibi ē per Bal. et Salycetū et quia hic satis videt esse clarū vltimus non infuso. Circa secūdū videtur breuiter dicēdum quod ex quo legitime fuerit dictum sequestrū reuocātū vt patet per ea que proxime sunt dicta non debuit dicta reuocatio reuocari etiam prestita satisfatione per dictum Joanninum qz hoc nullo iure cauet et per cōsequens fieri de iure non debuit retractari de reg. iuris. c. factum legitime. lib. vi. Et pro hoc ēt faciat qz statutum predictū positum sub rubrica de sequestrationibus dicit sequestrum debere releuari et sic prestita satisfatione idonea et non dixit dictā releuationem posse reuocari prestita satisfatione per eum ad cuius instantiam fuerat factum sequestrum. verisimiliter autem hoc dixisset si voluisset id fieri posse vel debere ideo cum hoc non dixerit non videtur fuisse mens statuentis hoc posse fieri qz faciliter potuisset exprimere si voluisset arg. l. j. §. si autem ad deficiētē. C. de caduc. tollē. Et hec sufficiant de secundo. Circa tertium videtur breuiter dicēdū q dicta sententia fuerit nulla. Primo qz fm formam statutorū cotignole quilibet citatus debet habere vnam diem ad cōparēdū vt patet in statuto de causis civilibus sed in casu proposito citatus fuit die. xxv. februarij in vesperis vt deberet comparere die crastina et sic sequēti in tertijs ad audiēdam sententiā vt patet ex actis et per qns non habuit diē ad cōparēdū ideo citatio videt fuisse nulla tāq facta cōtra formā statuti per. l. non dubiū. C. de legib⁹. C. Itē cum non fuerit personaliter citatus debuit esse bina. vt p3 ex statuto preallegato de causis civilibus circa principū. Et sic ēt ex hoc capite non fuit seruata forma statuti ideo cū snia pdicta fuerit lata non pcedēte legitima citatione merito videt fuisse nulla p. l. ea que. C. quō et qñ iudex. Itā pia sunt citationē non pcedere vel minus legitimā. ar. l. quoties. ff. q satisfada. cog. et c. fm. de trāslatio. plato. Preterea ēt non videt potuisse pueniri ad dictā sententiā ex quo data erat tenuta ex pmo decreto nisi prius fm formā dicti statuti fuisset de mādato dñi capitanei per bānitōrē vel placariū cōis cri

datū ad bāchū iuris et q si quis vellet defendere bona de quibus fuerat data tenuta ex primo decreto deberet cōparere infra quinqz dies ad defendēdū legitime dicta bona que crida nullaten⁹ reperi facta vt p3 ex actis et sic non vñ etiā in hoc crida nullaten⁹ re dicti statuti. C. Itē etiā non fuit seruata forma iuris cōis qz actū fuit reali actione vt patet ex forma libelli quo casu fm formā statuti predicti in versu si vero ageret reali seruari dēbat ius cōe et ad secūdū decretū in reali de iure cōi non pōt pueniri nisi pri⁹ fuerit dat⁹ termin⁹ reo ad pbādū de iure suo vt legit et notat p Dy. et Bar. in. l. a quo fund⁹. ff. de dāno infec. et per eundē Bar. in. l. si finita. §. iulian⁹. ad finē. ff. de dāno infec. qui termin⁹ non fuit dat⁹ vt apparet ex actis quimo nec ad scdm decretū in reali potuisset de iure cōi perueniri nisi elapso anno et qz infra ānū venies audiret ad recuperādū possessionē resectis prius expensis et pstita satisfada. xxx. annorū. et c. quoniā frequēter. §. in alijs. vt lite non pte. in casu aut pposito nondū elapsus erat ann⁹ a tēpore date tenute vt apparet ex actis qz fuit data die tertia februarij et snia lata die. xxvi. februarij. et sic ad secūdū decretū et dictā sniam non potuit de iure deueniri ex quo nōdū erat elapsus annus a die date tenute per iura pallezata. C. Itē vñ q libellus fuerit dat⁹ per ser Joannem sanctocij de Lotignola die primo mensis Januarij qui est dies feriat⁹ et solēnis in quo est festū circūcisionis dñi nostri Jesu xpi et tali die tāq feriata de iure non potuit pcedi in. c. si. de ferijs. et in l. omnes dies. C. de ferijs. et per hoc p3 q in dicta die non potuit dari dilatio ad respondēdū libello qz nullus pcessus fieri pōt dicta die dicto. c. cōquestus et sic non videt valuisse datio dilationis ad respōdēdū libello facta dicta die. C. Itē nō vñ tenuisse datio tenute que fuit data die tertia februarij qz dicta die est festū sancti Blasij qd cōsuevit celebrari. Pōt tñ dici q de iure cōi dicta dies sancti Blasij nō est feriata qz non numerat in. d. c. si. nec i. d. l. oēs. et sic istud nō haberet obstare s3 bñ obstat qd superius est dictum C. Itē aduertēdū q pductio literarū ad magnificos dñoz Lusitanij et Euidatonij non valuit qz facta fuit absente et non citato dō Lazaro. nā solū fuit citat⁹ ad rñdēdū libello et nō ad alios actus. Litatio aut ad unū actū facta non nocet in alio vt legit et notat in. c. ij. de dolo et p. lib. vi. Litatio etiā q fuit facta ad sniam audiēdā nō vñ valuisse vt supius est dictū. Et ex pdictis p3 pcessum factū per dictū Capitaneū in dicta causa et sniam pdictā nō valere et sic dictā sniam fore et fuisse nullā et similis pcessus fore et fuisse nullū per ea que supius sunt dicta. Et hec sufficiant de tertio. Circa quartū et vltimū vñ breuiter dicēdū q cū notorie et euidenter inspecto tenore actoz appareat acta pdicta fuisse et esse nulla et similiter dictā sniam et domin⁹ capitaneus sit iudex ordinarius in terra Lotignole non fuit extincta eius iurisdictio in dicta causa p pbationē snie nulle. vt legit et notat in l. iij. C. de accu. et in l. si ptes. C. quomō et qñ iudex. l3 sec⁹ sit in delegato vt legit et nota. in l. iudex. ff. de re iudic. et in. d. l. iij. de accusatio. et in l. si vt pponis. la. j. C. quomō et qñ iudex. et ibi ēt hoc pbat in l. j. C. de sen. et interlo. om. iudic. Et ideo ipse idē dñs capitaneus potest non obstare dicta snia et dictis actis nullis facere ad instātiā dicti Lazari illud qd de iure facere debebat per id qd legit et no. in. d. l. iij. et in. d. l. si vt pponis. et per qns poterit reuocare sequestrū factus de dictis ducētis quadraginta octo saccis salis pstita idonea satisfatione de iudicato soluēdo fm formā statuti de sequestrationibus terre Lotignole et per cōsequens licētiare dictos saccos salis dicto Lazaro. Et si dictus Joanninus vel eius procurator volnerit agere contra dictū Lazarū occasione dicti salis debet ipse Lazarus per se vel per suum procuratorē respondere eidē corā dicto dño capitaneo. Et aduertēdū q ex quo notorie ex tenore actoz et ex forma statutoz sniam pdictam et acta predicta non valuisse nō est necesse aliter cognoscere vel pnuunciare sup nullitate pdictoz vt notauit Bar. in. d. l. si vt pponis. circa fi. Et ideo pōt Lazarus petere a dicto dño capitaneo q non obstante dicta snia tāquā nulla et similis non obstantibus actis prefatis tāq nullis debeat reuocare et releuare sequestrū et eidē licētiare dictā quātitatē salis attenda satisfatione per eū prestita quā etiam de nouo offerre se patum prestare inquātū videat expedies dicto dño capitaneo. Et sic pōt facere dictus dñs capitaneus v3 reuocare et releuare dictū sequestrū et licētiare dictam quantitatem salis dicto Lazaro firma mente satisfatione prestita per Lazarū vel ea de nouo prestita et offerre se paratū instātiā ministrare cōtra dictū Lazarū inquātū Joannin⁹ vel eius procurator volnerit agere contra Lazarū de nouo cū pcessus fact⁹ et snia lata nō hēant opitulari dicto Joanni qz fuerūt et sunt nulli et nullius efficacie vel valoris. put notorie patet ex actis et ex illoz tenore. faciat qd notauit bar. i. d. l. si vt pponis. et in. l. si expressum. ff. de appellatio. Et hec sufficiant de quarto et vltimo. Nec ob. predictis si dicat qd ex quo dictus dñs capitaneus semel sententiā non potest amplius se intromittere per id qd legit et notat in l. iudex. ff. de re iudic. vbi dñ q in dñ q semel snia uit in cā non pōt vltius se intromittere de illa cā qz illd pcedit qñ snia est aliqua l3 iniqua vel qñ fuisset delegat⁹ l3 fuisset nulla sec⁹ quando

Rai. in locis prealleg. itē nō ob. q̄ iudex debet eligere rem minus damnosam ⁊ non tutor per id qđ habetur in. d. §. non passim qz satis dicitur eligere iudex rē quā elegit tutrix ex quo super illa ei⁹ autoritas interposuit ⁊ sic illā confirmavit ar. eius quod habet

10 in. §. interim in ver. sed si quid in aut. de defen. civi. ⁊ in. l. lege obvenire. ff. de verb. sig. ¶ Item non ob. dum dicit q̄ creditor debet instare vt sibi soluat qz responderi potest q̄ eo ipso quod decretū fuit interpositum presumitur q̄ creditor instabit cum presumat sollemniter ⁊ rite ac recte interpositum vt est dictum ⁊ sic satis probatur creditorem instituisse. ¶ Preterea etiā pōt dici q̄ lz creditor nō instet si tamē sit debitum sub vsuris pōt fieri venditio vt p̄batur in. d. §. nō passim. in ver. si igit̄ deprehēderit ibi si modo vigeat creditor aut vsurarū mod⁹ parendū eri alieno suadeat ⁊ etiā expresse ibi no. Bar. ¶ Dic aut̄ erat debitū vsurariū qz possessio de bubiano re vera fuerat data in pign⁹ lz simulata fuit vēditio seu adiudicatio qz fuit adiudicata pro multo minori precio quā valeret vt asseritur ⁊ cū peccato de reuēdēdo ⁊ sic p̄sumitur adiudicatio fuisse simulata in fraudē vsurarū p id qđ le. ⁊ no. in. c. ad nostrā. de emptione ⁊ vēdi. ⁊ soluebātur in effectu vsure qz dicta tutrix retinuerat penes se dictā possessionē de bubiano ⁊ receperat eā. ad affectū p̄ affectu annuo. xv. floze. ⁊ sic cū re vera fuisset pignus soluebat in effectu pro vsura quātitas flozeo. xv. annuatim. ¶ Itē nō obstat dū dicit sentētia lata sine cause cognitione ⁊ similiter mādatū factū sine cause cognitione nō valet qđ illud p̄cedit quādo cōstat q̄ sine cause cognitione processit. ¶ Sz hic nō obstat decretū fuisse interpositū sine cause cognitione: imo potius oppositū cū alio nō apparēte p̄sumat rite ⁊ recte ⁊ sollemniter interpositū vt est dictū. ¶ Itē nō ob. dū dicit q̄ eodē tēpore hora ⁊ die fuit facta vēditio ⁊ interpositū decretū. ⁊ sic ex breuitate t̄pis videt̄ fuisse interpositū sine cause cognitione per no. per Bar. in. l. prolata. qz ibi loquit̄ in sentētia in qua de ei⁹ cause cognitione d̄z apparere per acta vt in. c. qm̄ cōtra falsam. de p̄ba. sed hic loquimur in decretis super alienatione minoris in quo videt̄ sufficere qđ etiā extraiudicialiter iudex se informauerit. facit qđ no. Bal. in. d. §. si p̄tor. poterat em̄ prius ante decreti interpositionē se informasse iudex de eo de quo debebat inquirere ⁊ ideo lz t̄pe quo facta fuit vēditio fuerit interpositū decretū nō per hoc sequit̄ necessario qđ iudex decretū interposuerit sine cause cognitione: imo

13 presumendū est oppositū vt est dictū. ¶ Itē nō ob. dū dicit qđ nō debuit credi assertioni tutricis qz responderi pōt qđ nō simpliciter credidit assertioni tutricis ex eo qz etiā cū assertionem tutricis interfuit p̄sentia ⁊ assertio attinentiū ⁊ amicorū ipsorū pupilloz assententium dictam venditionem fuisse ⁊ esse prozsus necessariā ⁊ vtilē dictis pupillis. Et sic in cōsequentiam alia non reperiri ex quibus p̄mode posset redimi dicta possessio de bubiano. p̄terea nō dicit̄ etiā in dicto instrumēto qđ iudex fuerit motus ex dicta simplici assertionē ad interponēdū autoritatem vnde potuit moueri ex alia informatione quā potuit habere ⁊ etiā presumitur habuisse ex quo autoritatem ⁊ sic decretū interposuit cum presumantur omnia sollemniter acta vt est dictū. ¶ Itē nō ob. dum dicit qđ dicta tutrix asseruit subesse debitū alienū sub vsuris. Et de hoc nō cōstat ⁊ sic decretū fuisse videt̄ interpositū ex falsa causa ⁊ per q̄ris nullū qz responderi pōt qđ imo suberat es alienum subvsuris: qz si adiudicatio fuit nulla qz facta sine decreto iudicis fuit nulla. ⁊ sic remansit debitū sub vsuris cū pro eo soluerent̄ annuatim flozeū. xv. ¶ Preterea dicta adiudicatio v̄ fuisse simulata ⁊ ficticia cū fuisset facta pro longe minori precio ⁊ cū pacto de reuēdēdo. ⁊ sic videt̄ fuisse facta in fraudē cōtractus pignozis p. c. ad nostrā. de emptione ⁊ vēditione. ⁊ sic nō erat sublatū es alienū de quo appebat in summa publica. s. pro quātitate ducentozum octuaginta ducatorū. ideo nō fuit interpositū decretū ex falsa cā.

14 ¶ Et ex p̄dictis cōcludēdū videt̄ qđ ex quo dicta venditio fuit facta cū decreto iudicis qđ cōsēnda est valida alio nō apparente vel saltē pbabilr potuit credere dictus magister nicholaus dictā vēditionē fuisse validā ⁊ similiter dicit̄ Baptista p̄pter autoritātē tātorū doctorū ⁊ sic vident̄ p̄dicti magister nicholaus ⁊ baptista saltē fuisse in pbabili errore iuris qui s̄m Jo. an. v̄ equiparā dus pbabili errori facti alicui⁹ put ipse voluit in. c. j. de postu. p̄ la. in. vj. sup glo. que incipit in hac igit̄. facit etiā qđ ipse not. in. c. vt debitus. sup glo. antepenult. de ap. ¶ Et ex hoc pōt inferri ad scōm qđ dicti magister nicholaus ⁊ baptista saltē habuerūt instā cām p̄scribēdi. ⁊ ideo cū lapsam sit nedū tēpus lōgū. x. vel. xx. annorū lz etiā longissimū. xxx. annoz vident̄ dicti magister nicholaus ⁊ baptista dictā possessionē p̄scripsisse per ea que legunt̄ ⁊

15 no. in. l. celsus. ff. de vsucap. ¶ Nec obst. si dicat qđ error iuris nō prodest. ff. de vsucap. l. nūquā. qz illud videt̄ intelligēdū nisi error iuris probabilis: qz tūc equiparatur errori facti iuxta nota. p̄ Jo. an. in. d. c. j. de postulatione prela. ⁊ ibi per do. meum dominum

16 Pe. de. ancha. ¶ Pro p̄dictis etiā faciat qđ vbi nō iteruenit decretum in alienatione rei minoris si tamē minor post perfectā etatem tacuerit quini mo repellitur minor vt legi. ⁊ nota. in. l. si. C. si maior factus ratū habuerit. multo fortius igit̄ videt̄ qđ in ca

sa p̄posito ex quo interuenit decretū debeat repelli p̄pter lapsus dicti t̄pis post p̄fectā etatē ⁊ p̄sertim qz nedū quinquēniū lz etiam mai⁹ t̄ps est elapsus post p̄fectā etatē dicte dñe Thomafine vt superi⁹ est dictū. ¶ Et per p̄dicta etiam sit satisfactum scdo dñi bio ⁊c. Jo. de imola.

De legitimis tutoribus. Quando decreto opus nō est. ⁊ de in re deliberandi.

- 1 Verba dedit ⁊ constituit tutricem: quid importent.
- 2 Aditio hereditatis ante inuentariū cōfectionē facta censetur nulla.
- 3 Datio tutele vt sit valida que sint requisita.
- 4 Inuentarium an prius debeat confici q̄ tutrix vel administratio decerni.
- 5 Inuentarium confectum hereditariis creditoribus non citatis an sit validum.
- 6 Decretum iudicis quādo vēditioni necessario sit interponēdū.
- 7 Subastatio in venditione an sit necessaria.
- 8 P̄scriptio. xxx. annorum de bonis minorum non incipit nisi postq̄ adoluerint.

In nomine domini nostri

Jesu christi. ⁊c. ¶ In questione que vertitur ⁊ versatur est inter dominam Thomafionem Suidonis vxorem de fontanella ⁊ filiam quondam ⁊ heredē Raymondini de Ferrariis ac etiam heredis Lazari olim fratris dicte domine Thomafione ⁊ eius procuratores ex parte vna agentis ⁊ Baptistam de Ferrariis filium quondam magistri Joannis de Ferrariis et ser Bioldum de fiordebellis de Regio eius curatores ex pte altera conuentis super certa possessione ⁊ petitis terrarū de quib⁹ sit mētio in libello ⁊ petitione dicte dñe Thomafione visa certa facti narratione ⁊ viso certo puncto ac certis dubijs in eo cōtentis ⁊ certis etiā instrumētis cōtingit de pluribus dubitari. ¶ Primum est an decretū tutele per id qđ tutela Lazari ⁊ Thomafione fuit decreta ⁊ dñe Zolea uie paterne pupilloz p̄dictoz ⁊ ipsa tutela fuerit nullum ⁊ nulla. Nam videtur qđ sic qz ipsa auia erat legitima tutrix vt voluit Barto. in auten. matri ⁊ auie. C. quando mulier offi. tutele fungi possit. ⁊ ideo nō debuit dari nec constitui tutrix nec dicere esto tutrix sed debuit declarari tutrix ⁊ nō dari per tex. in. l. legitimos. §. j. ⁊ ibi per bar. ff. de legi. tuto. ⁊ ita dicit̄ fuisse cōsultū per dñm Ang. dñm Alexandri de perusio. Sz certe p̄dicta nō v̄ sufficiens causa quare reddat decretū tutele p̄dictū nullū ⁊ dicta tutela ex eo qz rōne subiecte materie qñ iudex decernit tutelā legitio tutori exponi debet. i. tutele administrationē vt est tex. cū gl. in. l. legitimos. §. in legitimis. ff. de legi. tu. Et ibi et no. per Bar. ⁊ etiā in. d. l. legitimos in prin. in versi. p̄ huius declaratione ⁊ similiter illa verba dedit ⁊ constituit tutricē exponi debet rōne subiecte materie. i. datā ⁊ constitutā declarauit. faciat qđ b̄r in simili in. c. ⁊ si xps. ad fi. de iur. iur. vbi exponit glo. verbū indub. genus. i. indultū esse oñdimus ⁊ sic verba improprian ⁊ intelligunt̄ ac exponi debet s̄m subiectā materiā faciat qđ le. ⁊ no. in. l. si vno. in p̄ncipio. ff. locati ⁊ in. l. in sentētia. ff. de p̄scrip. verbis. Et sic illa verba esto tutrix intelligēt̄ sz put iura volūt ⁊ sic legitima tutrix put ipsa iura volūt. Et p̄ hoc qz interpretatio fieri d̄z vt poti⁹ res valeat q̄ peat vt legit ⁊ notat̄ in. l. quoties. ff. de reb⁹ dubijs ⁊ in. c. abbate de verbo. signi. Et ideo nō debem⁹ interpretari dictū decretū fuisse nullū nec dictā tutelā. Et pro p̄dictis faciat qđ nō est absolutū qđ vna dictio exponat̄ p̄ alia vbiqz expediat per id qđ no. glo. in. l. eas cās. ff. de cōdi. ⁊ demon. ¶ Scdm̄ dubiū est an aditio hereditatis facta per dictā dñam sola fuerit nulla. Nam videt̄ qđ sic qz pri⁹ adiuit q̄ inuentariū cōficeret ⁊ sic etiā dicit̄ cōsuluisse p̄fatu⁹ doctorē videlicet qđ aditio facta ante quā fiat ⁊ cōficiat̄ inuentariū est nulla per. l. fin. Carbi. tut. Sed certe cōtrariū videt̄ verū videlicet qđ valuerit dicta aditio si pupilli erāt infantes iuxta id qđ legit ⁊ notat̄ in. l. si infanti. versi. p̄ rēte ⁊ in. l. potuit. ad fi. C. de iure deliberā. cū facta fuerit post decretā administrationem licet ante perfectā cōfectionem inuentariū per id qđ habet̄ in. l. si. C. de magistra. conuenien. ⁊ qđ ibi not. per Bald. Nam licet ante decernatur administratio q̄ cōficiat̄ inuentarium non vitiatur decretum administrationis vt ibi patet. et ideo videtur qđ potuit adire hereditatem ⁊ potissime qz statim ⁊ incontinenti fecit inuentarium ⁊ ipsum etiā inchoauerat antequam adiuisset licet nondum perfecisset ideo non debet vitari dicta aditio ⁊ potissime qz que incontinenti sunt vident̄ inesse. l. lecta. ver. dicebā. ff. si certum petat. Et sic cuz inuentariū fuisset inchoatum ⁊ statim perfectum fuit nō videt̄ qđ ex hoc debeat vitari aditio. faciat quod not. Bald. in dicta. l. si. in tertio notabili. lz hoc etiā videt̄ tenere Bar. in. l. legitimos. in ver. vltimo scias qđ licet dum dicit. vel hoc fieri debet in ipso actu dum decretum interponitur ⁊c. ⁊ bene facit qđ habetur in. §. fin. in auten. vt bi qui obligant ⁊c. ¶ Tertium dubiū est an ipsa datio tutele ⁊ decretum valeat cum prius fuerit data tutrix dicta domina sola et c.

et decreta administratio quā inuentarium conficere. ¶ Nam videt qd nō qz videt qd prius debuerit conficere inuentarium qd decerni tutrix seu administratio p. l. fi. C. arbi. tut. ¶ Sed certe hoc non videt fore necessarium per id qd habetur in. d. l. fi. C. de magistr. conue. z qd ibi no. Bald. z ibi etiam videtur casus expressus qd non vitiet ex hoc datio tutele vel decretum. ¶ Quartum dubium est an valuerit inuentarium confectum per dictam dominā Zolā cū in eo nō appareat citati creditores hereditarij. ¶ Nam videt qd sic per no. in aut. fed cū testator. Cad. l. fal. z per Angelū in tractatu suo quē posuit in tit. ff. si cui plus qz per. l. fal. Sed certe in tractatu videt dicendū qz licet in cōfectione inuentarij quam facta beres institutus debeant citari creditores per ea que habētur in iuribus preallega. tñ in cōfectione inuentarij quā facit tutor vel tutrix non sunt necessario citandi creditores vel debitores vt no. gl. in. l. tutores. C. de adm. tuto. z ibi etiam hoc tenet Barto. ¶ Quintū dubiū est qz videt qd veditio facta magistro Nicolao de ferrarijs de possessione sita in villa de prato fontane districtus regij per dictam dñam Zolā nō valuerit z fuerit nulla ipso iure ex eo qz videt qd non suberat es alienum. Nec ob. es alienū solū dū videt fuisse vendita cū nō teneret ipsa tutrix nec ipsi pupilli si nolebant ad reemendū possessionē de bubiano que dicebatur fuisse data i solutū Euidoni de bobio notario noie suo z noie certorū aliorū creditorū z vñ qd sublatū erat es alienū per ipsam dñam solutū z sic vñ dicta venditio facta magistro Nicolao fuisse facta cōtra. l. ob. es. C. de predijs mi. z. l. magis. §. si es alienū. ff. de reb. eorū. Sed certe videt qd in rei veritate nō fuerit sublatū es alienū qz factū fuerit instrū dicto Euidoni sub titulo dationis in solutū. tñ in rei veritate vñ qd fuerit pot. pign. qz dñ. qd dicta possessio de bubiano multo plus valebat z qd appositum fuit pactum qd infra quinquenniū posset reemi. z interim etiā videt qd dicta dñā Zola nomine illorū pupillorum receperat ad officium pro singulo anno ad rōnem. xv. flor. in anno vt colligi pōt ex narratis in primo instrū signato sub litera. §. z instrūto signato. §. etiam dicitur qd possessio de bubiano que erat melior quam haberent pupilli pignoz titulo z iure venditionis fuit obligata pro ducatis. cclxxx. auri Euidoni de bobio cum pacto quod posset reemi infra certum tempus z qd dicta possessio erat multo maioris precij quā sit precium pro quo fuit vendita z obligata z qd subiacebat magnis afflictibus. Et sic videtur qd re vera fuit pignus non autem vera venditio vel datio in solutum attentis predictis z etiam attento qd erat multo maioris valoris quā esset quantitas pro qua fuit data in solutum z qd adiectum fuit pactum de reuendendo infra certum tps per id qd legi. z no. in. c. ad nostram. de emptione z venditione. z in. c. conquestus. de vsuris. per glos. ¶ Preterea dicitur qd instrumentum dicte dationis in solutum non apparet z sic non potest apparere qd es alienum sit sublatū. ¶ Et supposito etiam qd appareret esset videndum an factum fuisset cum solennitate debita z cum decreto iudicis: qz alias non valisset z sic fuisset sublatum debitum si talis datio in solutum fuisset nulla sicut etiam videtur fuisse nulla prima venditio facta magistro Nicolao qz videtur fuisse facta sine decreto iudicis vt ex eius tenore apparet. ¶ Sextum dubium est qz videtur qd venditio facta magistro Nicolao non valuerit. Nam de prima videtur clarum qz non interuenit decretum iudicis vt patet ex tenore instrumenti qd tamen erat necessarium. l. non solum. z. l. j. z. ij. z per totum. C. de predijs minorum. ¶ Et idem videtur dicendum de secunda venditione facta dicto magistro Nicolao vñ qd non valuerit qz in illa non videt qd appareat qd fuerint considerata et seruata per iudicem interponentem decretum ea que considerari z seruari debuerunt de quibus in. l. magis puto. §. ne passim. ff. de reb. eorū. z. l. lex que tutores. C. de adm. tuto. z in. l. fi. C. de predijs mino. Sed certe potest respōderi qd iudex qui iure posuit decretum in secundā venditione satis presumitur se informasse de his que habentur in dictis iuribus propter presentium attinentiam z amicorum pupilli asserentiū z affirmantiū apud dñm vicariū qd decretū interposuit dictā venditionē fuisse: z esse dictis pupillis prolixus necessariā z vtilē z cū cōsilio z cōsensu predictorū facta fuit dicta venditio. Ideo vñ valuisse p̄dicta venditio si facta fuerit cum decreto qd videtur causa cognita fuisse interpositū propter p̄dicta. Et ex quo fuit interpositū decretū presumitur qd ex iusta causa fuerit interpositū z qd omnia solenniter acta fuerint si non ostendatur oppositū vt dixi. Specu. in tit. de empt. z vend. §. nunc dicendum. ver. z scias. ¶ Septimū dubiū est qz videt qd dicta venditio nō valuerit qz nō fuit facta subastatio q̄ vñ fuisse necessaria per id qd legi. z no. in. l. z si sine. §. questū. ff. de mino. scōm vñ intellectū. z ibi hoc videt tenere Bar. sed Husel. de cu. in. d. §. questum. dicit qd de iure non reperitur cautum qd requiratur subastatio quādo alienatio fit per tutorem vel per minorem cum auctoritate iudicis. z hoc sequitur ibi Bal. z in aut. hoc ius porre ctum. C. de sacrosan. eccle. dixit etiam Husel. in. d. §. questum. qd si p̄ diceretur qd deberet requiri non vitaretur venditio si facta non esset licet posset peti restitutio in integrum si alius plus

vellet dare q̄ sit precium pro quo fuit vendita secus in fisco quia ipso iure venditio rei fiscalis non teneret si non esset facta subastatio per. l. lucius. §. si. ff. ad municip. per quem text. probatur qd in venditione rei ciuitatis non est necessaria subastatio vt etiam no. Husel. in. d. §. questum. faciat. l. j. C. de venditione rerum ciuitatum. lib. xi. z qd non fiat subastatio in venditione rerum minorū seruatur etiam de consuetudine vt docet experientia. ¶ Ad alia dubia que fiunt in alio secundo quinterno vltimo misso potest responderi primo dum dicitur qd inuentarium primo confectum non fuit solenne qz in ipso non posuit multa ponenda que fuerūt omissa tam mobilia q̄ immobilia vt videtur patere ex tenore secūdi inuentarij potest dici qd in primo se referebat ad aliam scripturam in qua poterant esse illa que dicuntur omissa. Preterea licet nō posuisset oīa nō prohibebat administrare nisi fuisset remota per indicē vt no. Bar. in. l. tutor qui repertorij. in prin. in ver. q̄ritur quid si tutor nō posuit in inuentario. ¶ Ad scōm dñi dicit qd nō cōstabat que possessio fuisset data in solutū Euidoni ex tenore instrumenti facti magistro Nicolao potest responderi qd satis cōstare poterat ex his que dicuntur in instrumento signato. §. et ex instrumento signato. §. Et etiam ex instrumento signato. §. in quib? Specifice nominatur possessio sita in villa de bubiano z sci pue in dicto signato. §. in quo apparet quō reemīt a p̄dicto Euidone de bobio z sic non potest dici qd venditio facta magistro Nicolao de possessione de prato fontane fuerit facta in fraudē. ¶ Ad tertium de affictu responderi potest qd ista stant simul qd tutrix dederit in solutum possessionem de bobio z vt retineret eā penes se accepit illam ad affictum pro annuo affictu. xv. flore. z sic predicta adinuicem non sint contraria. ¶ Ad quartum potest responderi qd licet possessio vendita magistro Nicolao solum fuerit vendita p. cc. florenis tamē tutrix soluit certā quātitatē vltra dictos cc. florenos z obligauit se in residuo quando reluit dictam possessionem de bobio a Euidone vt patet in instrumento signato. §. ¶ Ad quintum dicitur qd prescriptio. xxx. annorum nō potuisset incipere nisi postquā pupilli fuissent facti adulti per. l. sicut. C. de p̄scri. xxx. anno. sed prescriptio. x. vel. xx. annorum potuit incipere post finitam etatem. xxv. annorum per id qd legi. z no. in. l. fi. C. in quibus causis restitutio in integrū non est necessaria. ¶ Ex predictis videtur qd instrumentum scōm factum magistro Nicolao valuerit z saltem non videtur euidenter apparere qd fuerit nullum. Ideo videtur qd prebuerit iustam causam prescribendi per no. l. celsus. de vsuca. z no. per Joā. an. in. c. j. de postula. prela. in. vi. Et sic videt qd si post etatem. xxv. annorū dicte Thomasinē lapsi sunt. x. anni cōpleta fuit p̄scriptio inter p̄sentes. ¶ Aduertē dum tamē qd dictum est mihi qd possessio vendita magistro Nicolao valebat in duplo plus q̄ fuerit vendita tpe venditionis. Et si hoc esset verum competisset remedium. l. ij. C. de rescin. vend. qd durat. xxx. annis. z sic si non esset completa prescriptio. xxx. annorum computando tempus post adultam etatem posset intentari remedium. d. l. Jo. de imola.

De iure dotium. Solutio matrimo. quēadmodum dos petat. z de fideiussozibus dotium. Consilium. c.

- 1 Restitutio dotis propter inopiam constante matrimonio non fienda.
- 2 Significatum proprium verborum non deseritur nisi cum verba nil operarentur.
- 3 Verba in contractu posita secundum contractus naturam sunt capienda.
- 4 Casus inopie contingentis in stipulatione dotis restituēde quādo includatur. z nu. §.
- 6 Verba stipulationis iuxta significatum proprium intelligenda.
- 7 Viro vergente ad inopiam an possit in bonis eius agi ad restitutionem dotis.

In nomine domini nostri Jesu xpi z c. ¶ In questione z lite que vertit z versa est inter dñam Adagdalē filiā Bernardi de lamberto chis z vxorē Lhirci de tornaquantis de florētia z eius pcura. ex parte vna. Et dñam Laurentiā olim vxorē Nicolai de tornaquantis fratris olim dicti Lhirci z eius pcura. ex parte altera. Vñ p̄dicto z narratis in eo de trib? potissime dubitabat. ¶ Primum est an vigore instrū dotis dicte. d. Adagdalene cōprebēdat dotis cōsignatio: ita qd dicit? Nicola? q se simul obligauit in dicto instrū cū dicto Lhirci z q in effectu cēfē fuisse fideiussoz fuerit obligat? in casu cōsignatiōis dotis z s̄r ei? bona. ¶ Scōm est an p̄supposito qd dicit? Nicola? z ei? bona fuerūt obligata in casu cōsignationis dotis dicto Lhirci vergente ad inopiā sit necesse qd pri? agat in bonis Lhirci mariti z principalis anquā deneniat ad bona Nicolai z ad tertij possessorē: z sic sit necesse excursionē honorū fieri. ¶ Tertij est an statutū florētie positū sub rubri. qd nulla mulier viuēte viro possit defendere bona viri nisi in certis casib? qd per

Consilia Jo. de imola. e

mittit viro vergēte ad inopiā agi in bonis viri scdm formā iuris
 cōis intelligatur p̄hibere ne possit agi in bonis alteri? obligati
 cū viro ad dotē. ¶ Circa primū videret prima facie dicendū qd
 in dicto instro nō cōprehēdat casus cōsignationis dotis ⁊ p̄ q̄is
 v̄ qd i dicto casu dicit Nicola⁹ ⁊ ei⁹ bōa nō sint obligata ex eo p̄ci
 pue qz dicit Nicola⁹ se obligavit solū i casum restituēde dotē q̄stā
 te aut̄ in f̄monio p̄pter inopiā nō sit vera restitutio cū deseruiat
 onerib⁹ matrimonii vt p̄tz in. l. vbi adhuc. C. de iure do. ergo di
 cto casu nō intelligit obligat⁹ qz verba stipulatiōis ⁊ obligatiōis
 p̄dicte debēt stricte intelligi per id qd leg. ⁊ no. in. l. quicqd astrin
 gēde. ff. de verb. obli. ⁊ in. l. arrianus. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ fieri etiā dz
 interpretatio p̄tra p̄ferētē vt legi. ⁊ not. in. l. veterib⁹. ff. de pactis. ⁊
 in regula p̄tra eū. de reg. iur. lib. vi. ¶ Et hāc partē etiā v̄ exp̄s
 se tenere Bar. in. l. si qs sic stipulat. ff. so. ma. ⁊ p̄ hoc faciat qz non
 debemus recedere a p̄prio significato verborū nisi q̄ illa nō poss
 sent aliqd opari vel q̄i p̄staret de p̄ria intētiōne vel gratia vitāde
 absurditatis. ff. de leg. in. l. nō aliter. ⁊ l. j. si is qui nauē. ff. de ex
 ercitoria. Et no. p̄ Bar. in. l. nō dubiū. C. de legib⁹. ⁊ in. l. oēs po
 puli. ff. de iust. ⁊ iure. ¶ Cum igit̄ p̄p̄riū significatum verbi resti
 tuere nō extēdat ad casum inopie in quo poti⁹ sit q̄signatio quā
 restitutio: vt no. Bar. in. d. l. si qs sic stipulet. ⁊ in. l. si constante. in
 prima. q. prin. in. v. q. ⁊ per Ly. in. l. vbi adhuc. in. v. qd. ¶ Nec ap
 pareat de cōtraria intētiōne partiū ⁊ satis possit opari scdm di
 ctā p̄p̄riā significatiōne nec resultet aliquod incōueniēs videtur
 qd dicit casus cōsignatiōis p̄pter inopiā nō cōprehēdat in dicto
 instro. ¶ Nec obstare videtur si dicatur qd in dicto instro dotis
 dictus Nicola⁹ se obligavit nō solū in casum restituēde dotis so
 luto matrimonio sed etiā eo cōstāte qz ēt q̄stāte matrimonio iter
 dum pōt fieri vera restitutio vt q̄i sit sepatio t̄bori ex aliqua iusta
 causa: ⁊ ad dictū casum ⁊ cōsimilē cēsēt partes se retulisse in quo
 est vera restitutio ⁊ nō ad casum cōsignatiōis q̄sit p̄pter inopiā
 in q̄ nō sit v̄da restō vt no. Bar. in. d. l. si qs sic stipulet. ¶ Et ex p̄di
 ctis cōcludēdū videt nō posse agi per dictā dñam Adagdalenam
 cōtra bona dicti Nicolai pro q̄signatiōe dotis dicte dñe Adagda
 lene. In cōtrariū qd cōprehēdat casus cōsignatiōis ⁊ cōsequēter
 qd dicit Nicola⁹ ⁊ eius bona fuerint obligata videt fore dicen
 dum ex eo p̄cipue qz verba dicti instri fuerūt valde lata. nam dicti
 Ebricus ⁊ Nicola⁹ ⁊ qlibet eorū in solidū per stip. solēne p̄mi
 serunt dicto Bernardo p̄senti stipulati ⁊ recipiēti pro dicta dñā
 Adagdalena ⁊ eius heredibus ⁊ cui cōcesserit dare reddere solue
 re ⁊ restituere dicte dñe Adagdalene ⁊ eius heredibus ⁊ cui con
 cesserit ⁊ omnem casum ⁊ euentum dicte restituēde ⁊ soluēde
 dotis constante matrimonio vel soluto. cū igit̄ verbū soluēde cō
 prehēdat casum vere restitutiōis verbū soluēde cōprehēdit etiam
 casum restitutiōis que sit ob inopiā cōstāte matrimonio ⁊ sic ca
 sum cōsignatiōis ne alias superfluat qd esse nō dz. l. si q̄. ff. de le.
 j. faciat qd no. Bal. sup rubrica. C. de p̄ben. emp. vbi dicit qd ver
 bum quodlibet in cōtractu appositū dz taliter intelligi. qd aliqd
 operet si fieri pōt ne alias supfluat. faciat etiā qd legi ⁊ not. in. l.
 si stipula. ff. de v̄suris. ¶ Pro p̄dictis etiam faciat qz verba ap
 posita in contractu intelligi debent scdm naturam cōtractus per
 id qd legi. ⁊ not. in. l. si vno. ff. locati. ⁊ in. l. si legati. ff. de lega. j. sed
 de natura contractus dotis est qd fiat eius restitutio sol. mat. vel
 etiam eo constante viro vergente ad inopiam vt patet in. l. vbi
 adhuc. ⁊ in. l. rebus. C. de iure dotium. ergo verba dicti instrumen
 ti comprehendunt dictos casus ⁊ p̄cipue cum sint prolata cum
 signo vniuersali. arg. c. solite. ad fi. de maio. ⁊ obe. ⁊ l. si is qui du
 centa. §. vtrum. ff. de rebus dubiis. ⁊ etiam adiectum fuerit cōstan
 te ma. vel soluto. certum est autem qd casus inopie viri constante
 matrimonio est casus restituēde dotis constante ma. vt probat
 in. d. l. vbi adhuc. ⁊ l. in rebus. eo. tit. Ideo videtur qd comprehē
 datur ⁊ hec pars videtur predicta pro cuius declaratione est ad
 uertendum qd Bernardus predictus pater dicte dñe Adagdale
 ne qui fuit stipulatus pro ipsa dotē ipsius. d. Adagdalene reddi
 in forma de qua supra sibi quesuit dictā actionē. licet ēt in eius
 potestate per id qd leg. ⁊ no. in. l. pomp. filadelfus. ff. famil. hercis.
 ⁊ qd no. glo. in. l. ij. C. de inoffi. do. Et no. Barto. in. l. post dotē. ff.
 sol. mat. in. iij. col. ver. item op. Et nunc reintra dicto Dyn. ⁊ sic
 est p̄inde ac si dicta. d. Adagdalena fuisset stipulata. ¶ Itē ad
 uertēdū qd interdum mulier stipu. dotem sibi restitui interdum
 extraneus dans dotem stipulatur illam sibi restitui. primo casu
 mulier stipulatur: aut stipulatur dotem sibi reddi soluto matri. ⁊
 postea vult agere constante matri. propter inopiam viri. Et tunc
 proprie locum habet qd no. Bar. in. l. si constante. in. q. prin. in. v.
 q. ⁊ Ly. in. l. vbi adhuc. in. v. q. C. de iure dotiū. qz tunc non potest
 agere vigore dicte stipulatiōis qz casus inopie contingentis cō
 stante matri. fuit omisus bene poterit agere p̄pter casum inopie
 contingentem constante matri. qz talis casus est casus restituēde
 dotis ipsius mulierī: vt probatur in. d. l. vbi adhuc. ⁊ ideo sub di
 cta stipulatiōne includitur qz ad quēcūqz casum adaptant ver
 ba dispositionis locum habet dispositio vt legi. ⁊ not. in. l. quod
 constitutus. ff. de re mili. ⁊ in. l. j. si is qui nauem. ver. in re igitur

dubia. ff. de exercitoria. ⁊ l. non aliter. ff. de leg. iij. Et hoc etiam te
 nuit Bar. in. l. si constante. in. vij. q. prin. vbi aperte vult quod si
 mulier stipulatur dotem sibi restitui in omnem casum ⁊ euentū
 restituēde dotis vel pater stipuletur dotem restitui in omnem
 casum ⁊ euentum restituēde dotis ⁊ stipuletur filie reddi ita qd
 actio sit propria filie vel sibi ⁊ filie: ita qd actio sit communis sibi
 ⁊ filie in dicta stipulatiōne includitur casus inopie cōtingētis cō
 stante mat. secus videt velle si pater fuisset stipulatus solū sibi red
 di in omnem casum ⁊ euentum restituēde dotis qz tūc non include
 retur qd vltimum. an procedat ad p̄sens nō discutio. ¶ Secū
 do casu quādo stipulat extraneus ⁊ tunc si stipulatur dotem sibi
 reddi soluto matr. clarum qd non comprehendet casus inopie cō
 tingētis cōstante matrimonio qz talis casus fuit omisus in sti
 pulatiōne. ideo relinquit dispositioni iur. l. si extraneus. ff. de con
 di. ob causam. ideo tunc mulieri competet actio per ea que habet
 tur in. d. vbi adhuc. ⁊ in. d. l. si constante. ⁊ in. l. si cum dotē. in prin
 cip. eo. titu. ¶ Si vero extraneus dans dotem stipulet sibi illam
 restitui in omnem casum ⁊ euentum restituēde dotis: tūc p̄prie
 locum habet qd no. Bart. in. d. l. si quis sic stipulet. vbi cōcludit
 qd non includet casus restitutiōis propter inopiā cōstante ma
 trimo. qz illa non est vera restitutio. Et idem vult in. d. l. si con
 stante. in. vij. q. prin. quando pater stipulatus esset solum sibi re
 stitui in omnem casum ⁊ euentum restituēde dotis vt supra dixi
 ⁊ sic patet qd Bart. nō est sibi cōtrarius in his que dixit in. d. l. si
 quis sic stipuletur. ⁊ in. d. l. si constante. imo in diuersis casib⁹ lo
 quitur ⁊ hec est propria veritas licet aliqui aliter dicant. ¶ Et ex
 predictis patet qd cum dictus Bernardus stipulatus fuerit di
 cte dñe Adagdalene dotem restitui in omnem casum ⁊ euentum
 restituēde dotis ⁊ p̄inde sit ac si dicta dñā Adagdalena fuisset sti
 pula. vt superius est dictum dici debet qd in dicta stipulatiōne
 includitur casus restituēde dotis propter inopiam vt aperte vo
 luit Bar. in. d. l. si constante. in. vij. q. p̄ime prin. questionis. Et
 istud idem voluit Spec. in titu. de dona. inter virum. in. §. ij. ver.
 si vero. res immobilis inestimata in forma quam ibi ponit ⁊ idē
 ibi vult Joan. and. in addi. vbi etiam dicere videtur qd idē
 tenere in. l. vbi adhuc. cum dicit latiore esse formam quando
 mulier stipulatur dotem sibi reddi in omnem casum ⁊ euentum
 restituēde dotis cum quando stipuletur dotē sibi reddi in oēm
 casum soluti matrimonii qz in vltimo casu non comprehenditur
 casus restitutiōis propter inopiam secus in principio. ⁊ pōt esse
 ratio diuersitatis inter casum quando mulier stipulatur vel ali
 pro ea ⁊ casum quando alius stipulatur sibi restitui dotē in oēm
 casum ⁊ euentum restituēde dotis qz quando mulier stipulatur
 vel alius pro ea tunc fauor est dotis qd verba late interpretatur
 vt sic comprehendant etiam casum restitutiōis propter inopiā.
 Ideo late intelligantur ar. l. in ambiguis. ff. de reg. iur. ⁊ l. j. ff. so.
 matri. que ratio cessat quādo alius stipulatur dotem sibi restitui.
 ¶ Nec ob. predictis si dicatur qd restitutio que sit p̄pter inopiā
 viri cōstante matrimonio nō est p̄p̄ria seu vera restitutio vt dixit
 Bar. in. d. l. si quis sic stipuletur. ⁊ Ly. in. d. l. vbi adhuc. ⁊ sic nul
 lo casu videtur comprehendī in stipulatiōne concepta de dote re
 stituenda in omnem casum ⁊ euentum restituēde dotis cum ver
 ba stipulatiōis debeant stricte intelligi ⁊ scdm p̄p̄riū signifi
 catum ⁊ non scdm improprium per id qd leg. ⁊ no. in. l. quicquid
 astringend. ff. de verb. obli. cum alijs superius allegatis. qz respō
 deri potest dupliciter vno modo qd illud procederet quando so
 lum facta esset mentio de casu restitutiōis dotis sed etiā de casu
 soluēde dotis vnde ne superfluat verbum soluēde comprehen
 det casum solutionis fiende propter inopiam. arg. l. si quando. ff.
 de leg. j. ⁊ eius qd no. Bal. super rubrica de contrabenda emprio
 ne. ¶ Secūdo potest responderi qd contrarium procederet quando
 pater vel alius stipulatus esset sibi dotem restitui in omnem ca
 sum ⁊ euentum dotis restituēde. Et in hoc casu proprie loquit̄
 dictum Bart. in. d. l. si quis sic stipuletur. ¶ Secus quando ipsa
 mulier vel alius pro ea qz tunc latior fieri debet interpretatio sa
 uore dotis arg. l. in ambiguis. ff. de iure do. ⁊ ff. de regu. iur. l. in
 ambiguis. ⁊ ff. sol. mat. l. j. ⁊ hoc etiā voluit Bart. in. d. l. si p̄stan
 te. in. vij. q. ij. prin. ¶ Et predictis concludendum videtur qd in
 instrumento dotis dicte dñe Adagdalene continetur casus resti
 tutiōis dotis fiende propter inopiam viri constante matrimo
 nio ⁊ sic casus cōsignatiōis dotis fiende in dicto casu ⁊ per cō
 sequens qd dictus Nicola⁹ ⁊ eius bona fuerunt obligata etiam
 in dicto casu ⁊ sic videtur qd per dictam. d. Adagdalēnā agi poss
 sit cōtra bona que fuerunt olim dicti Nicolai pro cōsignatiōne
 seu restitutiōe dotis sibi fienda propter inopiam viri sui Ebrici:
 ⁊ hec sufficiant de primo dubio. ¶ Circa scdm videtur breuiter
 dicendum qd de iure cōmuni necessarium esset precedere excussio
 nem bonorum dicti Ebrici: vt no. per gloss. in. d. l. vbi adhuc. in
 glo. in verbo qui non posteriora. ⁊ probat. C. de pignozibus. aut.
 hoc si debitor. ⁊ in corpore vnde sumitur. sed de iure municipalī
 scdm statuta ciuitatis florentie videtur secus vt patet in statuto
 posito in primo libro statutorum sub rubrica de reiecta excussioe
 bonorum

bonorum ubi expresse dicitur quod omnia excussione et eius exceptio de non obstante possit perueniri ad correos vel fideiussores vel obligatos vel extraneos bonorum possessores et ea opposita non retardat nec retardari possit iudicium seu processus et hec sufficiant de scdo. ¶ Circa tertium videtur prima facie dicendum quod cum dictum statutum permittat quod viro vergente ad inopiam agere possit in bonis viri et ea petere secundum formam iuris communis a contrario sensu videatur prohibere quod agat ad bona aliorum obligatorum cum viro ar. l. cum pretor. ff. de iudiciis. r. c. none. de presumpt. ¶ In contrarium videtur veritas quod certum est quod de iure communi etiam contra obligatos cum viro et eorum bona agi potest ut no. per gl. et doc. in. d. l. ubi ad huc. et in dicta. l. si constante. Ideo non oportet sumi contra sensus quia resultaret prius iuri contrarius intellectus per id quod legitur et no. in. l. ij. C. de condi. insert. et in. l. conuenticula. C. de epi. et cleri. et in. c. j. de eta. et qualita. in. vj. sed potius talis casus quando vult agere contra bona aliorum obligatorum cum viro ad restitutionem dotis tanquam ommissus a statuto remanet in dispositione iuris communis ar. l. si extraneus. ff. de condi. ob causam. et l. como. diffime. ff. de lib. et postu. et c. susceptum. de rescriptis in. vj. Et id per dictum statutum non impediatur agere contra bona que fuerunt dicti olim Nicolai qui se et sua bona simul obligauit cum deo et herico per ea que superius sunt dicta. ¶ Et hec sufficiat de tertio et ultimo quesito. Joanes de imola.

De testibus et de falsis. Consilium. cj.

- 1 Testis sic intelligendus est ut falsitate non incurrat. et nu. 3.
- 2 Verba per plures annos quantum tempus designent.
- 3 Testis dicitur quem possedisse tempore et temporibus in instrumentis contentis qualiter intelligendus.
- 4 Testes quoad possibile fuerit ad concordiam reducendi.
- 5 Relatio ad tempus in genere et non in specie fienda.

In nomine domini nostri

Jesu xpi et c. ¶ In causa accusationum facta per Andream olim Joannis doni vel Damiani regaterii contra Jacobum Joannis de le bombarde et Antonium pierozii Joannis lanariii et alios dictis accusationibus et dictis ipsorum testium et his que probantur contra illos ac etiam his que narrantur in puncto illud potissime in dubium reuocatur an presuppósito sine preiudicio quod probatum sit Joannem olim filium salmi mortuum esse post mortem domine Joanne eius matris per septem vel. x. menses sit probatum dictos testes falsum dixisse. ¶ Videtur prima facie dicendum quod sic quod probatum est dominam Joannam uxorem olim salmi mortuam fuisse post mortem dicti salmi mortuus fuit deinde ad paucos menses videlicet septem vel decem. Ideo cum factum fuerit capitulum quod Joannes predictus post mortem dictae domine Joanne possedit dimidiam intrature apothecae de qua est questio per plures et plures annos et dicti testes deponant eum iuramento quod dicta medietas intrature de qua in capitulo sit mentio fuit tenta et possessa per dictum Joannem olim filium et heredem dictorum olim salmi et domine Joanne modis et formis in capitulo annotatis et tempore et temporibus in dicto capitulo annotatis satis videtur probatum dictos testes falsum dixisse cum dicatur probatum quod dictus Joannes solum vixit per septem seu octo vel decem menses post mortem dictae domine Joanne et sic non potuit tenere et possidere per plures et plures annos post mortem dictae domine Joanne eius matris cum predicta adinuicem non compatiantur ut de se patet. ¶ In contrarium videtur dicendum nam certum est quod dictus testis debet taliter intelligi si fieri potest quod non incidat in falsum ut legitur et no. in. c. cum tu. de testib. et ibi per dominum meum de. Antonium de But. et ibi et dixi et per Jacobum de but. in. l. cum de etate. ff. de probat. et per Bar. in. l. j. ad fi. C. de usufr. et alii. quid est per eum in. l. inter stipulantem. §. j. et ibi et dixi. ff. de verbo. obli. Certum est autem quod dictum predictorum testium potest taliter intelligi quod non dicentur deposuisse falsum merito de eorum dictum taliter intelligi et interpretari. Ponderandum est enim quod non dicunt dicti testes quod Joannes tenuerit et possederit dictam medietatem dictae intrature per plures et plures annos post mortem dictae domine Joanne quia tunc videretur deponere quod per quatuordecim annos continue possedisset cum dictio per perfectionem notet. l. vrbana. §. pernoctare. ff. de verb. significa. et no. Bar. in. l. celsus. ff. de usufr. cap. circa finem. ¶ Et verba illa per plures annos primo loco dicta continentur ad minus duos annos et similiter alios duos secundo loco dicta cum quolibet pluralis locutio videatur continere duos. l. ubi numerus. ff. de testibus. et de regu. iur. pluralis. lib. vj. ¶ Et sic videtur per plures et plures annos videtur comprehendere quatuordecim annos. §. dicunt testes quod Joannes possedit tpe et temporibus in dicto. c. annotatis que verba verificari possunt etiam si vno mense vel die aut duobus in dicto tpe et temporibus post mortem matris Joannis possedisset modo et formis in capitulo annotatis hoc est pro suo et fructus seu redditus percipiendo per id quod legitur et

not. in. l. j. §. quod aut. ff. de aqua quotidi. et estina. et per ea que notantur per Bar. in. l. celsus. ff. de usufr. et per Jo. an. in. c. l3. de pba. i. verbo citra. ¶ Nec obstat si dicatur quod cum dicti testes se referant ad tempus contentum in capitulo intelligunt dixisse de illo tpe quod in capitulo continetur et sic quod possederit per quatuordecim annos per id quod legitur et notat in. l. ait pretor. §. j. ff. de re iudic. et in. l. asse toto. ff. de heredi. insti. cum concord. quod responderi potest quod dicta relatio intelligitur fuisse facta quo ad quid non per omnia ne testes incidant in falsum ar. eorum que leguntur et notantur in simili in. l. in. C. de negot. gest. et in. l. omni. C. de iniur. unde potest dici quod non fit relatio ad tempus in specie comprehensum in capitulo sed in genere et sic videtur sustineretur dictum predictorum testium satis esse videtur quod aliquo tempore post mortem matris Joannes possederit in tpe et temporibus de cursis post mortem matris licet per quatuordecim annos non possederit post mortem matris. ¶ Nec obstat etiam si dicatur quod predicta procederent si testes dicerent solum quod Joannes possedit tempore in capitulo contento. Et similiter si solum dixissent quod possedit temporibus in capitulo annotatis. sed in casu proposito copulatiue dixerunt quod possedit tempore et temporibus in capitulo annotatis. et sic propter copulam et denotantur testes dixisse de continua possessione temporis contenti in capitulo et sic quatuordecim annorum per no. per Bar. in. dicta. l. celsus. et quando testes dicunt quod possedit a decem annis et citra ut no. in dicta. l. celsus. Nec videtur etiam posse dici quod Joannes possedit in tempore quatuordecim annorum post mortem matris quod non cucurrerunt adhuc cum mater mortua fuerit in. asccccxxij. de mense Aprilis et Joannes de eodem mense millesimo de mense nouembris et sic cum finis in. asccccxxv. de mense Septembris adhuc non sunt tres anni quod mater Joannis fuit mortua. sed solum fuerunt duo de mense aprilis proxime preterito et sic non est dare partem aliquam quatuordecim annorum post mortem matris Joannis cum nondum incurreret tempus quatuordecim annorum post mortem dictae matris et sic non potest dici quod aliquo tempore quatuordecim annorum post mortem matris possederit. quod ad primum potest responderi quod dictio et interdum improprie et exponitur pro vel quando non potest stare proprie ut legitur et no. in. l. si titio usufr. ff. de usufr. leg. et ibi no. per Bar. Et ideo hoc casu duos testes dicunt tempore et temporibus in capitulo contentis cum dictio et articula contingencia facti non possit stare proprie quod sic illa attentum contineret impossibile et deposuissent testes impossibile quod interpretari non oportet videtur dicendum quod ne incidant in falsum exponi debet et improprie dictio et pro vel: et sic sufficiat quod vno mense vel die aut duobus possederit Joannes licet non possederit toto illo tempore in capitulo contento. debet enim innari dictum testis ne incidat in falsum etiam sumendo verba eius improprie ut legitur et not. in. d. l. cum de etate. per Ja. but. et in. c. cum tu de testibus per dominum meum dominum Antonium. ¶ Et pro hoc bene facit quod no. Bar. in. l. si finita. §. si ante. ff. de dam. infec. ubi dicit quod si aliqui testes dicunt filium institutum in maiori parte et filiam in minori alii dicunt eos equaliter institutos reduci debent ad concordiam ut intelligatur equaliter id est eodem tempore licet in diuersis partibus bus quauis de propria significatione aliud sit ut patet in. l. interdum. ff. de heredi. insti. et sic non videtur absurdum quod recedatur a propria significatione ut inuenitur dictum testis ne incidat in falsum. ¶ Ad secundum vero potest responderi ut superius est dictum quod relatio debet fieri ad tempus in genere et non in specie per id quod legitur et notatur in. l. nulli. C. de epi. et cleri. per gl. et doc. in. l. arboribus. §. idez tractat. ff. de usufr. ubi est presens ponitur futuro ut ibi no. et in. d. l. nulli. et sic potest intelligi quod aliquo tempore quatuordecim annorum inchoatorum post mortem matris et futurorum ut sequitur Joannes possederat dictam medietatem dictae intrature. ¶ Ex predictis videtur concludendum testes predictos excusari posse a falsitate et per consequens non debere condemnari de falsitate sed potius absolui debere per ea que superius sunt dicta. faciat quod legitur et no. in. l. insulam. §. i. ff. sol. matri. et in. l. §. si. ff. si certum petat. et in. d. c. cum tu. de testibus. Jo. de Imola vtriusque iuris doctor et c.

De libelli oblatione. et de testibus. Consilium. cjj.

- 1 Testes discordes in dictis suis non probant. et nu. seq.
- 2 Testium varietas quando et quibus preiudicat.
- 3 Testes in facto si concordauerint valebit probatio.
- 4 Verbum promissit qualiter intelligendum.
- 5 Promissio in terris ecclesie facta efficaciter agit
- 6 Testes suspecti non probant.
- 7 Venditor quando possit esse testis in causa emptoris.
- 8 Promissio iuxta naturam contractus precedens est intelligenda.
- 9 Inventarium faciens an solum usque ad vires hereditatis teneat.
- 10 Promissio ultra hereditarias vires extensa quando valeat.
- 11 Prodigus in dubio non est quis presumendus.
- 12 Hereditatem qui adit cum creditoribus quasi contrahit.
- 13 Promissio indentatis secundum naturam contractus ex apprehensum

none bonorum resultantis regulatur.

In nomine domini nostri
 Jesu christi &c. ¶ In causa vertete iter magistrū Bar-
 tholo. magistri parisi de imol. ex vna pte agētē & Thadeū
 deū de cardellis de imo. ex altera quētrūf dīcēdū dictū magistrū
 Bartholomeū debere obtinere ex eo qz vñ plene probasse intētio-
 nem suam per testes productos per eum & per consequens dicit
 Thadeus videtur condemnandus secundum petita per dictum
 magistrum Bartholomeum per ea que leguntur & notantur in
 l. qui accusare. C. de edendo. Verum quia aliqua obijciuntur con-
 tra processum factum in fauorem dicti magistri Bartholomei
 restat illis respōdere. Et primo enim obijciuntur quod in libello di-
 cti magistri Bartholomei agentis in versicu. Item dicit quod
 quod post predicta dicitur quod promissio facta fuit per dictum
 Thadeum dicto magistro Bartholomeo iam erāt duodecim
 anni vel circa. Sed in capitulis & positionibus dicti Bartholo-
 mei dicitur de annis vñdecim vel circa. Et de tempore etiam vñ-
 decim annorum deponunt testes & sic non videtur probasse quod
 in libello & petitione deduxit & per cōsequens videtur quod nō
 debeat obtinere quia alia videtur esse promissio facta iam sunt
 duodecim anni. alia facta iam sunt vñdecim anni & sic de alia re
 videtur facta narratio et de alia probatio. et non videtur prodes-
 se per id quod legitur & notatur in l. cum queritur. et. l. cum de
 hoc. ff. de exceptione rei iudica. ¶ Sed ad hoc potest responderi
 quod diligenter ponderanda sunt verba posita in libello circa
 fidem in versicu. Et predicta omnia & singula iuncto versicu. non
 tamen in quantum ibi dicitur quod non se astringebat ad probā-
 dum omnia & singula narrata: sed ea tantum que sibi sufficiant
 pro victoria: & ideo cum non esset sibi necessarium probare de tē-
 pore duodecim annorum sufficeret sibi promissionem factam esse
 licet alio tempore quam dictorum duodecim annorum. Ideo nō
 videtur se astringisse ad probandum de dicto tempore attenda di-
 cta clausula posita in libello in dicto versicu. non tamen astrin-
 gens &c. faciat quod no. per Bartolum in l. diuus. ff. de re iudi-
 & per canoñ. in. c. licet causam. de probatio. Et pro tantum suffi-
 cit probatum esse promissionem fuisse factam alio tempore quaz
 duodecim annorum. ¶ Et ex hoc infertur quod promissio in dē-
 mitatis articulata per dictum Bartholomeum & probata per te-
 stes habet prodesse dicto Bartholomeo. licet de alio tempore di-
 ctum fuerit in libello de alio in articulis. ¶ Secundo opponi-
 tur contra testes productos pro parte dicti magistri Bartholo-
 mei quod non probant: quia non concordant dicta eorum cum
 articulo. xxxj. vbi ponitur promissionem indemnitas fuisse fa-
 ctam iuxta bancum apothecę quam tenebat Franciscus macij
 sartor: & tamen testes dicunt ante apothecam Antonij rolandi-
 ni: & sic discordant in loco a dictis in articulo predicto & per con-
 sequens non videntur probare per id quod legi & nota. in l. ob-
 carmen. §. fina. ff. de testibus. & in l. testium. C. de testibus. ¶ Sed
 ad hoc potest responderi quod ponderandum est diligenter qđ
 quando producti fuerunt articuli fuit expresse dictum quod non
 se astringebat ad omnia probanda sed solum ad ea que essent sibi
 necessaria: vt patet ex scriptura super hoc facta tempore produ-
 ctionis dictorum articuloꝝ in versu non tamen astringens ante
 versum & primo ponit & ideo cum nō esset necessarium dicto ma-
 gistro Bartholomeo probare promissionem sibi factam fuisse in
 loco contento in dicto articulo sed sufficiebat probare promissio-
 nem fuisse factam quamuis in alio loco fuisset facta ideo non in-
 telligitur astringisse se ad probandum quod facta fuerit in loco
 de quo dicitur in articulo: et pro tanto sufficere debet magistro
 Bartholomeo quod probatum est per testes sibi factum fuisse
 promissionem quamuis de alio loco dicant testes quam dicatur
 in articulo ex quo sunt contestes in dicto & in loco per ea que no-
 tantur in preallega. l. diuus. & in dicto. c. licet causam. ¶ Nec ob-
 si dicatur qđ licet tempore quo producte fuerunt positiones adie-
 cta fuit clausula non tamē astringēs se &c. tamē nō fuit appositā
 tēpore pductionis capituloꝝ qz responderi potest qđ cum tem-
 pore productionis positionū dixerit qđ positiones negatas con-
 uertebat ad capitula & intēdebat illas pbare & apposuerit post
 ea dictam clausulam. Non tamen astringens & fuerint facta capi-
 tula de positionibus negatis dicta clausula nō tamen astringēs
 intelligitur repetita in dictis capitulis arg. l. titia. §. idem respō-
 dit. ff. de verbo obligat. ¶ Tertio obijciuntur contra testes quod
 non probant quia non videntur esse per omnia contestes. ¶ Mā
 vnus interrogatur super capitulo incipiente. Item quod dictus
 colloquium habuit postquam ad ipsius Thadei manus perue-
 nit hereditas ipsius Dominici & dicte hereditatis bona dixit qđ
 non sed quod post hereditas fuit sibi delata occasione promissio-
 nis predictę alter vero testis super eodem capitulo interrogatus
 dixit quod dicta promissio fuit facta dicto Bartholomeo post-
 quā hereditas dicti Dominici puenit ad manus dicti Thadei
 ¶ Et sic videtur esse variū in tpe. quo fuit facta dicta promissio et

per consequens non videntur probare per id quod legitur & nota.
 in l. testium. C. de testibus. & in d. l. ob carmen. §. fin. vbi ponitur
 de testibus susanne. ¶ Sed certe ad hoc potest dupliciter respon-
 deri primo qđ varietas in tempore in dictis testium nocet qđ esset
 questio de certo tpe & sic quando esset de substantia pbationis vt
 contingit quando quis vellet probare p̄scriptionē certi tempo-
 ris alias nō esset varietas in tpe vt dixit glo. que reputat singula-
 ris & mirabilis fm Bar. in l. ob carmē. §. si. Sed in casu propo-
 sito non erat de substantia pbationis certum tempus quia non
 erat vis an antequā bona hereditatis Dominici peruenirent ad
 manus Thadei an postea facta fuisset promissio sibi & colloquū
 nocere dicta varietas. licet enim in articulo dictum fuerit quod
 dictum colloquium habuit postquam ad manus ipsi Thadei
 peruenit hereditas & bōa dicte hereditatis Dominici tamē nō
 astringerat se ad id probandum magister Bartholomeus vt pa-
 tet ex protestatione pro eius parte tempore productionis articu-
 lorum in vers. non tamen se astringens. Et sic tempus de quo in
 dicto articulo non erat de substantia pbationis attenda potis-
 sime dicta protestatione: ideo varietas talis temporis non habet
 vitare dicta testium. ¶ Secundo modo potest responderi qđ si
 bene & diligenter ponderentur dicta testium nō sunt discordan-
 tia in tempore. Nam ponderandum est dictū Antonij qui sim-
 pliciter dixit qđ promissio fuit facta postquam hereditas dicti
 Dominici peruenit ad manus Thadei & non dixit postquam
 hereditas dicti Dominici delata fuit Thadeo occasione dicte
 promissionis sed Michael dixit qđ post promissionem fuit here-
 ditas dominici delata Thadeo occasione dicte promissionis vt
 dixit patre manu ser Jacobi de benegratis. Ista autem stant si-
 mul qđ hereditas & bona dicti Dominici puenierant ad manus
 Thadei ante factā pmissionē dicto magistro Bartholomeo et
 tamen qđ tunc adhuc non erat sibi delata scz per creditores dicti
 Dominici sed postea fuit delata per dictos creditores et de tali
 delatione intellexit dictus Michael vt patz ex eo qđ retulit se ad
 scripturā de hoc factā manu ser Jacobi de benegratis per quam
 de dicta delatione patz. Et sic patz qđ si diligēter pōderent dicta p̄-
 ctorum testium adinuicē non discordant imo vnum cum alio se
 compatitur. Nam ista stant simul: & sic percepit quod fuit rei ve-
 ritas qđ bona hereditatis Dominici iam peruenerant ad ma-
 nus Thadei ante factā promissionem magistro Bartholomeo.
 Nam videtur qđ ante dictā promissionē erāt assignata in depōsi-
 tum dicto Thadeo de mādato iudicis & ser Pauli de maroni-
 bus procura. creditorum Dominici quibus erant adiudicata: &
 Antonius etiā dixit interrogat⁹ in causa sciētie qđ vidit Tha-
 deum ante pmissionē stare in apotheca ipsi Dominici & labora-
 re nō aut dixit qđ fuerint delata hereditas: & bona Dominici ad
 ipsum Thadeum & tamen post factam promissionem predictam
 fuerint heredita: & bona dicti Dominici delata de cōsensu credi-
 torū dicto Thadeo ideo dicti testes non discordāt in effectu ad
 inuicem & pro tanto cū sint concordēs in facto promissionis de
 qua principaliter querit debet sufficere per id qđ notauit gl. pal-
 legata in d. l. ob carmen. §. si. & per hoc etiā faciat qz dicta testium
 sic sunt interpretāda vt inuicem sibi non cōtradicantr legitur &
 no. in. c. cum tu. de testibus. & per id qđ no. per Bar. in l. si. §. si. ff.
 si certum petā. & in l. insulam. §. i. ff. so. matri. ¶ Itē obijciunt qnar-
 to qđ testes non probāt promissionē per stipulationem sed sim-
 plex pactum quia verbum promisit lz intelligat de stipulatione
 qñ p̄fert in scriptura vt legi & nota. in l. j. C. de cōtrab. stipula-
 & in l. sciēdū. ff. de verb. obliga. & insti. de inutili. stipula. §. si scri-
 ptū. & in §. fina. institu. de fideiussō. tñ secus est qñ p̄fertur verbū
 promisit a teste vt legi. & not. in l. j. C. de vsur. qz tunc non probat
 stipula. sed pactum nudum qđ actionem non parit. l. iuris gen-
 tium. §. sed cum nulla. ff. de pactis. ¶ Sed certe potest responde-
 ri qđ cum dicta promissio facta fuerit in terris subditis ecclesie
 est efficax ad agēdū: vt legi. & not. in. c. j. de pactis. & xij. q. ii. q. c. qz
 suffragio. & xij. q. v. c. iuramēti. qđ ius canonicū seruari dicitur in ter-
 ris subditis ecclesie vt est ciuitas imolē. vt legi. & no. per Bar. in
 l. priuilegia. C. de sac. san. ecc. & per cano. in. c. j. de oper. no. nū. vbi
 per Jo. and. & Jo. cald. & p̄bat in. c. si duob⁹. de app. & not. glo. in
 c. si. de arb. in. vj. ¶ Item obijciunt quinto cōtra testes qđ nō viden-
 tur esse idonei qz videntur esse suspecti cū similē causam videntur
 habere per id qđ legi. & not. in. c. personas. de testi. & in. c. cām-
 de iudicijs. ¶ Nam Antonius rolandini & Michael cōtrōli cō-
 similem causam videntur habuisse cū dicto Thadeo qz videtur qđ
 erant cōfideiussōres vt videt apparere ex petitiōe dicti magistri
 Bartholomei & per consequens videntur repellendi tanquam
 suspecti. ¶ Sed certe ad hoc potest responderi qđ non apparet
 Antonium rolandini fuisse cōfideiuss. Nec hoc dicitur in libello
 dicti magistri Bartholomei vt patet ex eius tenore. Nec etiā
 in quarto articulo producto pro parte magistri Bartholomei
 vbi fit mentio de cōfideiussōribus & non fit mentio de Antonio
 rolandini nil debebat recipere a dicto Thadeo tempore quo de-
 posuit

posuit dictum suū vt pz ex eius attestacione in versu super tertio capitulo dictorum capitulorum et sequenti. et ideo nullatenus potest dici suspectus quia nec causam aliquam similem habebat vel erat habiturus cum dicto Thadeo. Et dictum Michaelis non videtur suspectum quia nullam habebat tunc causam seu litē cum dicto Thadeo et restabat habere parua quantitate scilicet quantitate duodecim vel tredecim librarum vt pz ex eius attestacione in versu iterum rogatus si ipse Thadeus satisfecit ideo non dicitur ex hoc suspectus ex quo nullam litē habebat cum dicto Thadeo tunc et quia propter parua quantitate non est verisimile quod volent deierare et esse in memoriam salutis eterne. arg. l. sancimus. C. ad. l. iuliam repetundarum. et precipue cum sit persona fide digna cui verisimiliter credi debeat per id quod habet in. l. ij. et. iij. ff. de testibus. Et non obstat etiam predictis quod non de venditore qui non potest esse testis in causa emptoris licet non teneatur de euictione. Nec cedens in causa cessionarij quia licet aliqui hoc teneant vt patet ex notatis in. l. omnibus. C. de testibus. Et per Jo. an. in titu. de testi. §. i. super versu quid de venditore. in additio. Spec. et in dicto. §. i. super versu sed pone mutuauit. quia aliqui illud teneant tamen Specu. ibi in dictis locis tenet contrarium et glo. in. l. nullus. ff. de testibus. Preterea illi sunt casus diuersi a casu de quo agit ideo de illis ad huc non potest inferri cum de separatis non fiat recta illatio vt legif. et no. in. l. ff. de calumniatoribus. et. l. si maritus. C. de donatio. inter viri. Et predictis concludendum videtur probata esse intentionem dicti magistri Bartholomei per testes per eum productos non obstantibus allegatis in contrarium. Et sic vt dictum Thadeum fore eidem condemnandum iuxta petitionem dicti magistri Bartholomei. Et Sed aduertendum quod dicitur quod posito quod probata esset promissio indēnitatis allegata per magistrum Bartholomeum tamen non dicitur sufficienter probasse suam intentionem ex eo quod quilibet promissio videtur intelligenda secundum naturam precedentis actus seu tractus vt legi. et nota. in. l. si stipula. ff. de vsuris. et natura precedentis seu sequentis actus. scilicet apprehensionis bonorum hereditarium dominici videtur fuisse secundum vires hereditarias et non ultra quod videtur patere ex eo quia constat dictum Thadeum accepisse bona confecto inuentario et sic tacite videtur protesta. de se non obligando ultra quam paterentur vires hereditarie per id quod legi. et nota. in. l. si. C. de iure deli. et in auten. sed cum testator. C. ad. l. falsid. ideo eodem modo videtur quod per dictam promissionem non intelligat se voluisse obligare ultra vires hereditarias. Sed huic rationi responderi potest quod promissio facta per dictum Thadeum dicto magistro Bartholomeo fuit facta simpliciter de conseruando eum indēnem a fideiussione per eum facta. Nec aliqua limitatio fuit facta vt patet ex dictis testium. ideo debet dictam promissionem idem Thadeus simpliciter seruare prout promisit arg. l. de precio. ff. de publiciana. et. l. quicquid astringēde. ff. de verbo. obli. Imputandum videtur enim dicto Thadeo quare non limitauit dictam promissionem cum id facilius facere potuisset. arg. l. veteribus. ff. de pactis. et. l. i. §. si autem ad deficientem. C. de cadu. tollen. Nec obstat. l. si stipulatus. de vsuris. quia ibi precedebat tractus secundum cuius naturam poterat intelligi stipulatio post ea super illo interposita hic autem in casu nostro nullus precedebat tractus inter Thadeum et magistrum Bartholomeum tempore quo facta fuit dicta promissio et sic dicta. l. non facit ad propositum. Nec obstat quod secuta postea fuit apprehensio hereditatis et bonorum hereditatis dicti Dominici per dictum Thadeum de consensu creditorum quia dicta apprehensio de consensu creditorum fuit facta postquam promiserat creditoribus Dominici eos conseruare indemnes vt patet ex scriptura facta manu ser. Jacobi de benegratis. Nec apparet ex dicta scriptura vel aliter quod dixerit se velle teneri solum vsque ad vires hereditarias. et id debet teneri in solidum prout sonant verba a quibus in dubio non est recedendum. l. non aliter. ff. de le. iij. et. l. i. §. si is qui nauē. versu in re igif. dubia. ff. de exercitoria. Et Nec ob. dum dicitur quod fecit inuentarium quia non per hoc sequitur quod teneri debeat solum vsque ad vires hereditarias quia non accepit dicta bona nec accipere poterat vt heres dicti Dominici quia non fuit institutus ab eo. Nec est fuit sibi delata ab intestato quia non erat de venientibus ab intestato ipsi Dominico sed solum erat eius cognatus. Et sic non potest habere relocum. l. si. C. de iure deli. et auten. sed cum testator. que loquuntur quibus tanquam heres accipit hereditatem cum inuentario. hic autem non accepit vt heres sed tanquam sibi assignata per creditores quibus fuerat adiudicata dicta bona vt narratur in libello dicti magistri Bartholomei et ideo cum simpliciter promiserit conseruare indemnem dictum magistrum Bartholomeum et similiter alios creditores debet teneri in solidum vt verba sonant quauis factum fuerit inuentarium quia illud videtur fuisse factum ad instantiam ser. Pauli pro cure dictorum quibus data fuerant bona in solutum et deposita penes Thadeum predictum de mandato iudicis et de consensu dicti ser. Pauli nemini danda sine licentia iudicis et dicti ser. Pauli. Et non ob. dum dicitur quod dato quod dicta promissio extenderetur ultra vires hereditarias fuisset sine causa et persequens inualida

per. l. ij. §. circa. ff. de doli exceptione. quia responderi potest quod quando promissio est sine causa et non cadit alia coniectura presumitur causa donationis vt notauit Bar. in. d. l. ij. §. circa. et faciat. l. campanus. ff. de oper. lib. et. l. hoc iure. ff. de donati. Nec ob. huic responsio nisi dicatur quod hic in casu proposito erat causa. scilicet apprehensio bonorum et per consequens videtur quod secundum vires bonorum intelligatur facta. argumen. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg. iij. quia responderi potest quod antequam fuissent assignata bona per creditores dicto Thadeo facta fuerat promissio per dictum Thadeum creditoribus et facta fuerat simpliciter et non limitate et postea fuerat assignata bona per creditores dicto Thadeo et sic promissio facta per Thadeum fuit causa quare postea facta fuit sibi assignatio bonorum non autem e contra assignatio bonorum fuit causa promissionis quia tunc promissionis non erat facta ideo simplex et indistincta promissio preambula facta ante assignationem bonorum non videtur limitanda secundum vires bonorum: ex quo nil de hoc fuit dictum. Videtur enim fuisse contentus se obligare ad conseruandum indemnes creditores vt sibi assignarent bona dominici et sic illa quodammodo emisit se pro quantitate pecunie ad quam in effectu se obligabat ideo non videtur curandum licet res non ascendat ad totam quantitates sicut etiam videmus quod emptor tenetur ad solidum precium licet res empti minus valeat. ff. de minoribus. l. in cause. et. l. ij. §. item pomp. Et per hoc etiam non ob. si dicatur quod animus promittentis fuit limitatus ad valore bonorum quia hoc non apparet cum id non expresserit et sic sibi non debet prodesse. arg. l. si repetendi. C. de codi. ob cau. et per hoc etiam non ob. dum dicitur quod mens agentium non operatur ultra intentionem imo secundum intentionem eorum. l. non oēs. ff. si cer. pet. quia hic non operatur ultra intentionem ex quo promissio fuit simplex et alia limitatio non fuit expressa per id quod habet in. d. l. si repetendi. et per id quod superius dixi. Et non ob. dum dicitur quod si diceremus dictum Thadeum se voluisse obligare ultra vires bonorum presumeretur dilapidator et prodigus quod in dubio non est presumendum arg. l. cum de indebito. ff. de proba. quia satis patere potest responsio ex supradictis quia ex quo simpliciter et indistincte promisit conseruare indemnem magistrum Bartholomeum et alios creditores videtur se voluisse obligare in solidum prout verba sonant cum nemo presumit verbo dixisse quod mente non cogitauerit. l. labeo. §. tubero. ff. de suppel. le. Et quia standum est verbis et eorum proprio significato. vt. d. l. non aliter. et. d. §. si is qui nauem. Nec est tractandum de alia interpretatione vel presumptioe quia vbi verba sunt clara non est opus interpretatione. l. ille aut ille. §. i. ff. de leg. iij. Ideo cum in casu proposito verba fuerint clara standum est illis et possit sequi quod reperitur ultra vires bonorum se obligasse sicut etiam contingit quando quis fideiubet pro alio qui postea non reperitur soluendo nam nihilominus est in solidum obligatus licet quodammodo videatur dilapidare bona sua. Nam per hoc non potest se tueri. Et non ob. si dicatur quod dicta promissio indēnitatis subrogatur in locum illius quasi contractus qui re sultare videtur ex dicta apprehensione bonorum que succedere videtur loco aditionis hereditatis quia apprehendendo bona hereditaria seu adeundo hereditatem quis videtur quasi contrahere cum creditoribus et se illis obligare. l. apud iul. §. si. ff. ex quibus causis in possess. ea. et sic videtur quod cum Thadeus fecerit inuentarium vt quod promissio facta per eum Bartholomeo sapiat naturam quasi tractus aditionis quando confectum est inuentarium et sic vt quod non deat teneri ultra vires hereditatis dominici. arg. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cauti. quia responderi potest vt superius est dictum quod hic non intetuenit nec ponit interuenire quasi contractus aditionis cum Thadeus nec ex testamento nec ab intestato fuerit vocatus ad hereditate dicti dominici. Nec est et verum quod promissio facta dicto Bartholomeo debeat limitari secundum vires bonorum dominici quia non fuit limitata sed simpliciter facta et ex proprio significato fuit obligatus ad solidum cui significato proprio in dubio est standum dicta. l. non aliter. cum simi. et ad id quod dictum est de inuentario quod fecit Thadeus satis superius est responsus. et quia confectio inuentarii facta per Thadeum post promissionem indēnitatis iam factam simpliciter et sic post ius questum Bartholomeo et alijs creditoribus non habet eis preiudicare per id quod leg. et no. in. l. si. ff. de pac. Et non ob. predictis quod leg. et no. in. l. si prior. ff. solu. mat. vbi promissio simplex regulatur secundum naturam contractus dotis et sic vt quod in casu proposito promissio indēnitatis non extendatur nisi secundum naturam contractus qui videtur resultare ex apprehensione bonorum vnde sicut in dicta. l. si prior. videtur dici per gloss. quod si sit promissio dotis in genere puta promitto quia prior dedit in dotem tunc promissio regulatur secundum naturam contractus dotis et non tenebor nisi quatenus facere possum secus si sit promissio in specie specificando quantitatem quia promitto decem que prior mea mihi dedit in dotem: nam tunc tenebor in solidum. Et ita videtur dicendum in proposito cum ista promissio indēnitatis fuerit facta in genere et non specificata aliqua quantitate et sic videtur quod sapere debeat naturam tractus cuius occasione est facta vt superius est dictum. Faciat. l. eum. §. si

mulier. ff. de iureiuran. unde secus videretur esse dicendum si fuisset dictum promitto te observare indemnem ab illis decem vel viginti pro quibus fuisti fideiussor per id quod notavit gloss. in. d. l. si prior. Nam huic rationi potest responderi quod illa gloss. in. d. l. si prior. potius facit ad oppositum in quantum vult quod ubi vir promittit quod datum fuit in dote licet non specificet aliter quantitas quod tenebitur insolidum quia tunc non habetur respectus ad id quod debet tempore promissionis sed ad id quod fuit datum in dote secus quando dicitur set promitto quod debeo quia tunc cum solum in effectu debeat quatenus facere potest ad illud solum tenebitur secus si expressisset quantitatem dicendo promitto. r. que debeo uxori pro dote. Et ideo cum magister Bartholomeus esset insolidum seu cum effectu obligatus heredibus magistri Nicolai ratione fideiussionis per eum facte pro rata pro qua fideiussit dictus Thadeus promittendo conservare dictum magistrum Bartholomeum indemnem a fideiussione per eum facta pro Dominico videlicet promississe conservare ab eo ad quod erat obligatus dictus magister Bartholomeus effectualiter sed effectualiter erat obligatus ad solvendam ratam pro qua fideiussit ergo similiter dictus Thadeus erit obligatus cum effectu ad conservandum dictum magistrum Bartholomeum indemnem et non secundum vires hereditatis vel bonorum Dominici quod tunc non conservaretur effectualiter indemnis ab obligatione qua erat obligatus pro Dominico si non conservetur in totum ab illa quantitate pro qua fuit obligatus effectualiter et cum effectu exactionis dictus magister Bartholomeus unde potest dici quod in. l. si prior. fiebat secunda promissio occasione prime obligationis ex qua non poterat solidum erigi sed solum quatenus quis facere potest sed in casu nostro facta fuit promissio indemnitatis respectu obligationis pro qua erat obligatus magister Bartholomeus ex qua tenebat insolidum cum effectu exactionis et non quatenus facere poterat ideo similiter debet dici obligatus Thadeus insolidum et non secundum vires hereditatis ad conservandum dictum magistrum Bartholomeum indemnem alias non conservaretur indemnis et sic adimpleretur promissio facta per dictum Thadeum. Et ex predictis concludendum videtur quod non obstantibus obiectis et allegatis contra dictum Bartholomeum debet dictus Thadeus et eius procura. condemnari dicto magistro Bartholomeo secundum formam petitionis sue. Et hec sufficiat pro victoria dicti magistri Bartholomei cetera suppleat eximia prudentia et sapientia habentis iudicare.

Jo. de imola legum doctor.

De actionibus empti. et de societate.

Consilium. ciiij.

- 1 Venditoris interest agere ad precium emptoris ad rem ipsam.
- 2 Actor si non probaverit reus absolvetur.

In nomine domini nostri

Jesu christi etc. In questione et lite que vertitur et versa est inter ser Gasparum de coltis et dominum Dominicum de fauentia et eius procur. ex parte una agentem et dominum presbyterum Petrum nigro plebanum sancte sophie et dominum Franciscum de imola eius procura. pro parte altera se defendente coram venerabili et eximio decretorum doctore domino Nicolao de paleariis abbate etc. vicario Reverendi in Christo patris et domini domini episcopi castellani occasione contentorum in petitione dicti ser Gaspari porrecta per eum coram dicto domino vicario et successively coram domino Andrea bono eximio decretorum doctore et abbati sancti Gregorii de venetijs similiter vicario dicti domini episcopi illud in dubium revocat. Que sint et esse debeant partes domini vicarii in dicta causa visis actis et actitatis in dicta causa et attestacionibus testium productorum ac etiam allegationibus partium predictarum pro cuius declaratione est advertendum quod dictus Gaspar in sua petitione primo narrat se vendidisse certam quantitatem farine. d. domino plebano pro certo precio. secundo narrat quandam conventionem ex intervallo factam vix quod consensit ut farina que restabat portaretur extra venetias ad istriam cum conventionem quod de retractu primo solveret sibi de suo capitali seu precio dicte farine et demum residuum divideret per medium ita quod medietas esset domini plebani alia medietas domini Gasparis. Tertio narrat quomodo post dictam conventionem dictus dominus plebanus transiit farinam que restabat in fundico farine civitatis venetiarum in istriam per quandam Hirardum nigro pro quo dicitur dictum dominum plebanum fideiussisse in casu in quo dictus Hirardus dilapidaret vel ipsius farine non redderet bonam rationem. Narrat etiam quomodo dictus Hirardus mandato et commissione. d. domini plebani conducti dictam farinam que restabat in fundico ad petitionem ipsius. d. plebani in istriam de civitate in stinopolis et ibidem dictus Hirardus vel alius pro nomine ipsius plebani partem vendidit in denarijs et partem baratauit in vinis qui denarij et que vina postmodum apporati et conducta in civitate venetiarum in pluribus vicibus fuerunt consignati et consignata ipsi domino plebano et dicit quantitatem vini fuisse amphorarum. r. Quarto narrat quod solvit pro domino plebano ad

extimationem vini viginti duos ducatos pro parte dati tangenti dominum plebanum pro solutioe dati ipsius vini conducti ab istria ad venetias. Narrat etiam incidenter quedam alia ut la spars conclusine petijt in dicta petitione sententari et condemnari et compelli iuris remedijs ad dandum et assignandum et condemnari et ad reddendum rationem administrationis dicte farine et vini vel ad dandum quantitatem ducatorum ducentorum pro suo damno vel interesse. Item ad dandum dicto Gasparo dictam quantitatem vigintiducatorum ducatorum vel circa ut hec latius patent ex tenore petitionis dicti Gaspari. Alterius est advertendum quod vigore prime narrationis in quantum dictus Gaspar narravit venditionem farine non potuit concludere plebanum snari et condemnari ad dandum et assignandum computum et reddendum rationem administrationis dicte farine et vini sed debuit concludere ad precium dicte farine quia venditori competit actio ad precium et emptori ad rem. ff. de act. emp. l. ex empto. in principio. vigore autem secunde conventionis videretur quod posset procedere dicta conclusio quia videtur per illam quandam societatem initam inter partes vel societatem contractum nominatum similem societati. faciat quod legitur et no. in. l. j. si quis servum. ff. de positi. et licet solum fiat mentio in conventionem de medietate lucri tamen tacite videtur fuisse conventum de medietate damni per id quod leg. et no. in. l. illud. in. st. pro socio. videndum est igitur an dicta conventio probata sit si probata non est non potest sequi condemnatoria ad id quod concluditur in petitione predicta quia illa sequi tantummodo potest virtute dicte conventionis ut superius est dictum. Quod autem dicta conventio non sit probata clare videtur patere ex actis quia non per responsionem ad positiones quia negate sunt non per dicta testium quia testes nil deponunt de dicta conventionem ut apparet ex attestacionibus super sexto capitulo non videtur etiam probata per quandam scripturam productam pro parte dicti Gaspari quia illa non fuit producta parte presente dicto plebano vel eius procuratore ut apparet ex processu. Nec ob. etiam quod procur. dicti Gasparis die. xv. maij produxit omnia acta et actitatis que faciunt pro ipso in favore eius quia non apparet quod illa productio fuerit facta parte presente nec ad hec citata. Nec ob. etiam productio facta simili modo die. xliij. septembris quia illa fuit facta post conclusionem in causa postquam scripture non possunt produci ut in. c. cum dilectus. de fide instrum. Preterea in dicta scriptura nil dicitur de dicta conventionem ut ex eius tenore apparet. Item illa scriptura potius videtur facere contra quam pro in quantum in ea dicitur quod Gaspar et dominus plebanus agebant adversus Zaninum triufano pro retractu dicte farine et sic ex illa innuitur quod retractus dicte farine non venerat ad manus dicti plebani sed ad manus dicti Zanini. Et ex predictis concludendum videtur non esse probatam intentionem dicti Gasparis agere quatenus agit contra dictum plebanum petendo ipsum sententari et condemnari ad dandum et assignandum computum et ad assignandum rationem administrationis dicte farine et vini similiter non videtur probata in quantum petijt dictum plebanum condemnari ad dandum dicto Gasparo quantitatem vigintiducatorum ducatorum vel circa quia ex actis non apparet probatum dictum Gasparum illos soluisse pro dicto plebano. Et ideo cum regula vulgata sit quod actor non probante reus debet absolvi iuxta. l. qui accusare. C. de edendo. et in. c. unico. ut ecclesiastica beneficii quod partes dicti domini vicarii sint in absolvendo dictum dominum plebanum et dictum dominum Franciscum eius procur. a petitione dicti Gasparis et in condemnando victum victori in expensis salvo et reservato dicto Gasparo omni iure sibi competente contra dictum dominum plebanum occasione asserite venditionis farine de qua in petitione dicti Gaspari fit mentio. Et ita videtur de iure dicendum per ea que superius sunt dicta semper salvo consilio saniori.

De falsis. et de dolo malo.

Consilium. ciiij.

- 1 Falsum quod statuto punitur absque dolo non patitur.
- 2 Inquisitio non permittitur de dolo quo in crimen falsi non cadit.

In nomine domini nostri

Jesu christi etc. Causis ac ponderatis que narratur in puncto et que superius consulti sunt plenarie plenarie per suprascriptos eximios dominos consulentes satis videtur indemni effectu concludendum vix quod contra dictum. B. non debet procedi per. d. potestatem ex eo maxime quia ut tetigit primus consulens aut. d. potestas vult procedere contra dictum. B. ex eo quia dicatur fecisse fieri falsa acta aut ex eo quia obruperit iudici aut ex eo quia alias dolum commiserit in iudicio. primo casu clarum quod non potest. et quia falsum punibile per statutum non committit sine dolo ut leg. et no. in. l. nec exemplum. C. de falsis. et not. per Bar. in. l. quid sit falsum. ff. de falsis. et plus ibi dicit vix quod requiritur quod cadit falsitas dolosa in aliquo capitulum. l. cor. de falsis. Cum igitur non appareat quod ipse. S. notarius qui scripsit acta et dicta relationem

relationem fuerit in dolo imo potius presumatur bona fide fecit se propter assertionem dicti. B. cui videtur credidisse per id qd leg. 2. no. in simili in. l. rem. §. tignum. ff. de rei vendi. 7 in. l. si mulier. §. ff. rerum amo. 7. xxij. q. v. hoc videtur. Et sic dictus. §. non commisit falsum punibile scribendo dictam falsam relationem: ergo nec etiam dictus. B. qui fecit qd ille. §. scriberet per id quod legi. 7 nota. in simili. in. l. si is qui. §. si tu titium. ff. de furtis. Et in legi. 7 nota. in simili. in. l. si quis obre. d. l. si mulier. §. j. 7 expresse etiam hoc tenuit Bar. in. l. si quis obre. d. l. si mulier. ff. de fal. vbi aperte videtur decidi presens questio. ¶ Secūdo casu etiam videtur qd non possit procedere qz presupponitur in facto qd nunquā dicta relatio fuit allegata iudici nec aliquid illius virtute fuit obreptus 7 etiam dicitur illā de voluntate par. tiam fuisse cancellatam. Et hoc videtur clarissimum ideo in hoc vterius non insisto. ¶ Tertio casu videtur etiam qd non possit procedere tam qz de tali dolo cum nō cadat in crimen falsi vt patet ex superius dictis non videtur permessa inquisitio per statum tum etiam actio de dolo datur ad interesse. l. arbitrarie. in prin. ff. de dolo. 7 bene facit qd legitur 7 notatur in. l. si plures. ff. de iur. e. ti. Et sic videtur qd si etiam delictum censeretur cōsumma tum tamen locus fuit penitentie per id qd legitur 7 notatur in. l. ex hoc edicto. §. penul. ff. de ali. iudi. 7 bene facit qd legi. 7 nota. in. l. j. C. de dolo. 7 in. l. j. C. de crimine stellionatus. Et notat expresse Bartol. in. l. qui ea mente. ff. de furtis. 7 hoc etiam bene coadiu. vari potest per ea que etiam in proximo precedenti consilio dicitur si dictus. B. fuit motus propter verba alterius qui asserbat citationem factam esse per ea que dixi circa primum casum 7 que notantur in. l. sub sub pretextu instrumenti. C. de transactionib. ¶ Nec ob. predictis si dicatur qd licet. §. notarius non teneatur de falso tamen videtur teneri. B. faciens fieri falsam relationem per id qd notavit glos. in. l. in rem. §. tignum. ff. de rei vendi. 7 qd habetur in. l. j. §. de iei. ff. de vi 7 vi ar. 7 in. l. nihil. ff. ad legē cor. de fca. qz respōsio patere potest per ea que notavit Bar. in. l. qui seruo. 7 in. l. si is qui. §. si tu titium. ff. de furtis. Et ex predictis cōcludendam videtur quod dictus dominus potestas in casu pro. posito procedere non potest contra dictum. B. per ea que superius sunt dicta.

Jo. de imola legum doctor.

Quibus ex cau. in pos. eatur. 7 de locato.

Consi. cv.

1 Citatio in quo loco fieri debeat.

2 Confessio inter easdem personas facta in alio iudicio quando noceat.

3 Testi domestico non creditur.

4 Spurius decedenti abintestato non succedit.

5 Dictio 7 ultra a teste prolata nihil efficit.

In nomine domini nostri

Iesu christi 7c. ¶ In causa que vertitur 7 versa est in. ter Antonium de garisendis ex vna parte 7 dominā Joannam de garisendis ex alia. Est aduertendum qd dicte dñe Joanne data fuit tenuta ex primo decreto in contumaciam cita. torum 7 sic videtur qd potuerit peti reuocari offerendo 7 prestā. do expensas 7 satisfationē de iudicio fisci per id qd legi. 7 not. in. ant. ei qui iurat. 7 in cor. vnde sumitur. C. de bo. aut. iud. pos. 7 in. l. si quis emptionis. §. pe. C. de prescrip. xxx. annorum. In quibus patet hoc procedere siue actum sit personali actione siue reali qñ hoc scdo casu non est lapsus annus vt contingit in casu propo. sito qz fuit data die vigesimotertio Januarij. m. dccc. xxxv. 7 com. missa die. xxij. vt patet ex actis. ¶ Item aduertendum qd dicta tenuta fuit nulla qz fuit data dicto Antonio tenente 7 possiden. te 7 non legitime citato qz licet dicatur fuisse citatus non fuit ci. tatus personaliter sed ad domum 7 citatus fuit ad domū in qua tunc non habitabat qz habitabat tempore citationis de ipso fa. cte in castro argilis vt est per eū pbatu 7 ideo non valuit citatio: qz quis debet citari ad domū in qua habitat tempore citationis vt leg. 7 no. in. l. iij. §. ptoz ait. in ver. s. domū: in qua ibi degit 7c. 7 ibi expresse hoc tenet Bar. ff. de damno infecto. ¶ Nec ob. qd habetur in cle. causam. de elec. vbi videt ter. coniuncta gl. qd suffi. ciat citari ad domū in qua cōiter cōsuevit habitare qz illud pce. dit quo ad intimationem fiendam de qua ibi not. quo ad actum citationis vt expresse dicit Bar. in. d. §. ptoz. 7 plus dixit Paul. de liazaris in. d. cle. qd vbi tempore citationis seu intimationis cōsuevit in certo loco habitare qd debet fieri etiā intimatō ad dictum locum facta vnde dum litera in. d. clemen. dicit in domo in qua cōmuniter habitare cōsuevit intelligit scz tempore inti. mationis. 7 iste videt rationabilior intellectus quam ille quē ibi ponit gloss. per ea que habentur in. d. §. ptoz. Et sic si teneremus intellectum Pauli in. d. clemen. clarum est quod non tenuit cita. tio facta de dicto Antonio. Si vero teneamus intellectum glos. in dicta clemētina ille intellectus procedet solum quo ad intima. tionem de qua ibi dicitur non quo ad cita. vt voluit Barto. in. d.

§. ptoz. cuius dictum satis pbatur in. d. §. in versu sed domum dum dicit in qua degit 7c. supposito igitur qd tenuta data in piu. dicium dicti Antonij tenentis 7 possidētis sit nulla est videndū an de nouo sit danda prout est petitū pro parte dicte dñe Joāne. Nam videt dicendum qd sic qz dicta dñia Joāna probauit dñiam Adaluciam tenuisse 7 possidisse pro sua: 7 tanquā suam tpe mortis sue 7 ante dictā domū 7 produxit testamentū dicte Adalucie in quo relicta fuit sibi habitatio 7 vsuff. dicte domus post mortem reuerēdi patris dñi Alexij 7 Adathei eius filij absqz descendentibus 7 deduxit mortē dñe Adalucie 7 aditis dicti dñi Alexij qui fuit ab ea institutus 7 mortem ipsius dñi Alexij 7 similiter mortē Adathei absqz descendentibus. Et sic videtur probasse sibi incū. bencia 7 ideo videtur qd saltem de nouo sit danda. Sed ad hoc responderi potest qd ponderandum est qd principaliter non pe. titur per dñiam Joannam sibi dari tenutam dicte domus qz nec hoc peti potuisset cum nullo iure hoc sit cautum sed agitur prin. cipaliter actione personali ex testamēto vt pty ex tenore petitiōis dicte dñe Joanne 7 solum in contumaciam petiit dari tenutam. vnde cum cesset contumacia respectu Antonij non debet dari in eius iudiciū arg. l. qd dictū. ff. de pac. 7 de appel. c. cum cessante. Nec etiā videt posse cōueniri actione personali ex testamento qz illa datur cōtra heredē. l. j. C. dōia de leg. 7 l. j. C. si certum pe. 7 l. j. §. si heres. ff. ad trebellianum. Sed Antonius non est heres s; sit possessor. ideo contra ipsum non competit actio personalis. d. l. j. §. si heres. ff. ad treb. Et nouo libello videt esse opus cōtra dictum Antonij. Nec ob. qd leg. 7 no. in. l. si. C. de edicto diui adri. tol. et in. l. j. C. de carboniano edicto. qz in dictis iuribus loquitur quādo quis pōt a principio principaliter tanquā heres petere se immitti. ti in tenutam 7 possessionem vigore dictorum iurium 7 ideo sic tenuta fuerit data 7 dicatur fuisse nulla ex aliqua causa pōt peti de nouo dari si esset causa nullitatis tenute date sed in casu propo. sito in principio non potuit principaliter peti dari tenutam cum ab executione nō debeat inchoari. l. nimis propere. C. de execu. rei iudi. Ideo si tenuta data fuit nulla prout fuit respectu Antonij qui non fuit in effectu contumax cum non fuerit legitime citat. non debet de nouo dari ex quo cessat contumacia 7 paratus est respondere de iure 7 actio personalis ex testamēto intentata per dñiam Joannam non competat contra eum vt patet in. d. l. j. §. si heres. ff. ad trebel. ante enim quā detur tenuta 7 sic fiat executio contra Antonium debet precedere sententia condemnatoria con. tra eum cum ab executione non debeat incipi siue agatur perso. nali siue reali actione vt legi. 7 no. in. l. nimis propere. C. de execu. rei iudi. ¶ Nec obstat qd legi. 7 no. in. d. l. si. C. de edicto diui adri. tol. 7 in. d. l. j. C. de carbo. edicto. qz vt predicti loquuntur ipsi quo. niam pretendit se heredem defuncti 7 petit se mitti in possessio. nem bonorum que possidebantur per defunctum tempore mor. tis eius. secus autem est in legataris particularibus in quib. nō reperitur tale remedium proditum vt petant se immitti in pos. sessionem legati. sed debent agere actione ex testamēto vel in rem vel hypothecaria pro legato cōsequendo 7 obtinebit scdm. l. j. C. dōia de leg. iuncta. d. l. nimis propere. C. de execu. rei iud. ¶ Item non obstat qd legi. 7 no. in. l. iij. C. de pig. qz ibi loquitur qñ fuit cō. cessum per pactum posse intrare tenutā qd hic cessat. ¶ Item ad. uertendum qd in alio iudicio cū dicto Antonio dñia Joāna fuit cōfessa dictā domū nō spectare ad dñiam Adaluciam sed ad Franci. scum de garisendis eius patrem 7 sic non videtur posse vigore te. stamenti 7 legati facti in testamento dicte Adalucie sequi vsum fruc. 7 habitationem dicte domus scum confessio facta inter eas. dem personas etiam in alio iudicio habeat nocere licet secus sit in alia probatione: vt legi. 7 no. per Inn. 7 Jo. an. in. c. per inqui. sitionem. de electione. 7 in. c. causam que. de testib. 7 in. c. ij. de or. dine cogni. 7 in. c. si. de confessis. ¶ Item nō ob. si dicat qd domi. na Joana locauit dictam domum Antonio p̄dicto 7 sic debuit sibi restitui nulla exceptione admissa per id qd leg. 7 no. in. l. si qz conductionis. C. locati. qz potest responderi qd de dicta locatiōe non est probatum qz solum Euidolus de illa deponit qui videt esse testis domesticus cum in eadem domo habitet cum. d. domi. na Joāna 7 sic nō videt sibi danda aliqua fides p id qd leg. 7 no. in. l. etiam domestici. C. de testibus. iuncto eo qd leg. 7 no. in. l. pre. senti. §. sane. C. de sacrosan. eccle. Item est vnicus cui nō est danda fides. l. iurisiuran. C. de testibus. Nam dñia Bona deponit de au. ditu super dicta locatiōe vt pty ex tenore sue attestā. ideo nil pro. bat per id qd legi. 7 no. in. l. testium. C. de testibus. ¶ Preterea dicit Euidolus fatetur se sollicitasse dictam causam 7 sic non videtur ei credendum. arg. l. si. ff. de testibus. ¶ Preterea presupposito sine preiudicio qd fuisset probata considerato qd facta fuisset tempo. re quo mortuus erat dñs Alexius 7 vivebat Adatheus ad quem spectabat dicta domus vigore testamenti dicte Adalucie 7 dicta dñia Joāna tunc non erat vidua qz vivebat Perusagonus eius maritus censeret deberet ipsam factam fuisse nomine dicti Adat. thei per id qd leg. 7 no. in. l. post mortem. 7 l. ij. ff. quando ex facto tutorum. 7 sic non dicte dñe Joanne sed dicto Adattheo 7 et be.

Consilia Jo. de imola. e iij

redi competisset conductio ex. d. l. si quis conductionis. unde cum non appareat dicta dñam Joannā fuisse heredē dicti Adatthei.

¶ Nec etiā potuit ei succedere ab intestato cū esset spurius & dicta dñā Joannā esset ei cōiuncta ex latere patris & nō matris per id qđ leg. & not. in. §. filium vero. in aut. quibus mo. na. effi. sui. coll. vij. Et no. per Ly. in aut. itaq. circa finem. C. de leg. hered. et per Dy. in suo tractatu de succes. ab intest. vbi tractat de successiōe col. lateralisi qui nō sunt legitimi videt qđ nō cōpetat sibi conductio ex. d. l. pro p̄dictis bene facit qz in petitione. d. dñe Joāne nō deducitur aliqd de cōdictione ex. d. lege si quis cōductionis. vt ptz ex eius tenore ideo ex illa non pōt se inuare. ¶ Item nō ob. p̄dictis si dicat qđ. d. l. si quis conductionis. habet locū in quolibet tenente nomine alieno vt ibi no. per glo. vnde cū videat probatum per Suidolum & dñam Bonam de cōuentione facta cum Antonio super domo p̄dicta & videat etiā de illa apparere per scriptam factam manu dicti Antonij vtz qđ Antonius debeat facere expensas sibi & Adattheo & debeat propter hoc habere vsū & habitationem domus & mortuus sit dictus Adattheus & sic dicta conuentio videatur finita videatur qđ contra dictum Antonium cōpetat condi. ex. d. l. si quis conductionis. qz responderi pōt qđ dicti testes vident esse varij in tempore. nam Suidolus deponit qđ fuit in. Adccccxiii. per spacium sex mensium vel circa post mensem Julij siue Augusti. Et sic in. Adccccxiii. fuissent. x. anni. Is dñā bona que deposuit dictū suū in. Adccccxiii. de mēse Aprilis dicit qđ tunc poterāt esse octo anni. ¶ & sic discordat in tēpore a Suidolo & lz dicat & vltra illa dictio nil operat in teste vt legi. et no. in. l. cum furti. ff. de in lit. iur. & ibi no. per Bar. vnde dicti testes non videntur probare per id qđ legi. & not. in. l. testium. C. de testibus. in. l. ob carmen. §. si testes. ff. de testibus. ¶ Preterea dicit Suidolus est testis domesticus & sollicitauit causam: ideo non videtur ei credendum vt est dictum. ¶ Item non obstat dicta scripta qz illa non specificatur certa domus & sic necessario nō pbat de domo de qua est questio cum probatio debeat concludere necessario argu. l. non hoc. C. vnde cognati. & c. in presentia. de pbat. tionibus. ¶ Preterea etiā dato sine p̄iudicio qđ probaret videtur intelligendum dictam conuentionem factam fuisse nomine Adatthei ad quem tunc spectabat domus vt est dictum argu. l. post mortem. & ibi no. ff. qñ ex facto tutori. & sic sibi & eius heredibus competisset nō dñe Joāne quā nō apparet esse heredē dicti Adatthei quinimo nec esse potuit ab intestato cū dicit Adattheus esset spurio & alijs cōiuncto ex latere patris ei nō succedit ab intestato vt pbat in p̄alleg. §. filij. & no. per Dyn. & Ly. in locis p̄alleg. ¶ Preterea si inspiciat libellus dñe Joāne ista via nulla tenus est deducta. ergo nō pōt virtute dicte vie obtinere cū nullo modo includat in verbis petitionis & libellō dicte dñe Joāne. Et ex p̄dictis concludendum videtur partes dñi vicarij esse in p̄nunciando tenutā datam dicte dñe Joanne fuisse & esse nullā in p̄iudicium dicti Antonij tenētis dictam domum de qua est questio tempore dicte tenute & non legitime citati & rebus sic se habentibus non esse de nouo dandam tenutam dicte dñe Joanne per rationes & iura superius allegata & precipue qz pro legato particulari nō pōt peti tenuta sed debet pro illo agi actione personalivel in rem aut hypothecaria vt est dictum.

Jo. de imola legum doctor.

De arbitris. de testibus. & de his que in test. delē. Consil. cvj.

- 1 Laudum annullatur qđ ex defectu potestatis fertur.
- 2 Promissio quando fieri dicatur nomine tutorio.
- 3 Testi de consanguinitate producentis non creditur.
- 4 Scripture habenti cancellaturas & interlineaturas in loco suspecto non creditur.

In nomine domini nostri

Iesu christi &c. ¶ In causa que vertit & versa est inter Christoforum Bartholomeum & Benedictū fratres & filios quondam Bini de sancto Prosperio & ser Jacobum de bonagratis eorum procur. ex parte vna agentis & Nicolai quondam Chirisi de imola & ser Paulum de marconibus de imola eius procura. conuentus ex altera visis actis & actitatis in dicta causa & attestacionibus in illa productis & duabus sententijs latis in dicta causa & appellatione interposita pro parte dicti Nicolai ac etiam laudo lato per Dominicum Chalauchi & Adattheū de zappis illud in dubium reuocatur que sint & esse debeant partes iudicis in dicta causa. Et breuiter videretur dicendū partes iudicis esse in pronunciando bene iudicatum pro parte predictorum de binis & male appellatum pro parte dicti Nicolai per rationes & iura allegata in cōsilio dñi Joannis de anania. Nam satis videtur apparere de iustitia sententie pro parte predictorum de binis attento laudo lato in fauore eorum per dictos de manu Chalauchi & Adattheum de zappis & attentis attestacionibus productis pro parte predictorum de binis. Nam in dicto laudo

condemnati fuerunt heredes Urbani de butrigarijs ad dā dūm & soluendum Christoforo Bini pro mercede & salario suo & pro salario & mercede montis rezalis totius heres quo custodierunt decem bestias bouinas dicti Urbani tres solidos pro quolibet mense vt patet ex tenore dicti laudi de quo fit mentio in actis in charta. xiiij. ¶ Item per tres testes productos pro parte illorum de binis videtur probatum quomodo per Nicolaum predictum fuit promissum dictis de binis quod si heredes dicti Urbani soluerent seu soluere recusatē dictis de binis pro pasculo & guarda datura pro tribus annis secundum declarationem fiendam & guardam Dominicū calanchi & Adattheum de zappis ipse Nicolaus solueret de suo proprio pro dicto tempore. Et ideo cum appareat de declaratione facta per dictos Dominicū & Adattheum et de promissione dicti Nicolai merito bene videtur fuisse condemnatus Nicolaus per primam sententiam & secundam. Nam videtur valuisse aditio facta per ferentem primam sententiam per rationes & iura allegata in predicto cōsilio & inquantū fuisset aliqua dicta aditio videtur qđ fuerit iniqua per ea que habentur in dicto cōsilio. ¶ In contrarium videtur dicendum ex eo precipue qz laudum latum per dictos Dominicū & Adattheum videtur fuisse nullum multiplici de causa primo qz non apparet de com. promisso aliquo facto in predictos Dominicū & Adattheum: & sic non apparet de aliqua potestate eis data: ideo ex defectu potestatis videtur laudum predictum fuisse & fore nullum per id qđ legitur & notatur in. l. non distinguemus. §. de officio. & §. si. ff. de arbitris. ¶ Et aduertendum quod dictum laudum fuit latum contra heredes dicti Urbani & non apparet de potestate aliqua data per dictos heredes predictis Dominico et Adattheo. Nec obstat si dicatur quod satis videtur apparere de potestate data predictis per prouisionem factam per Nicolaum de qua deponere videntur testes producti pro parte illorum de binis vt dicitur in cōsilio domini Joānis de anania qz non apparet ex processu quod dictus Nicolaus fuerit tutor filij Urbani. ¶ Item non apparet quod dicta promissio facta per dictum Nicolaum fuerit facta tutorio nomine quia non apparet quod nominauerit se tutorem & sic non videtur quod promiserit tutorio nomine qz si id facere voluisset verisimiliter id expressisset: & ideo cum id non expresserit & faciliter id facere potuerit non videtur verisimiliter id facere voluisse ar. l. j. §. si autem ad deficientis. C. de cadu. tol. & hoc etiam satis videtur colligi posse ex asserta forma promissionis facte per dictum Nicolaum: qz dicitur Nicolaum promississe ita et taliter cum effectu facere & curare qđ heredes Urbani seu alter p̄ eis solueret & satisfaciet predictis de binis pro pasculo & custodia dictarum bestiarum scđm declarationem Dominici calanchi et Adatthei de zappis alias promisit soluere de proprio & sic nomine proprio videtur Nicolaus se obligasse & dictam promissionem fecisse. ¶ Et ex p̄dictis satis videtur posse cōcludi qđ cum nō apparet ex actis de aliquo compromisso nec de potestate aliqua data per heredes Urbani nec per eius tutore qz nō apparet qđ Nicolaus fuerit tutor heredum Urbani. ¶ Et supposito sine p̄iudicio qđ Nicolaus fuisset tutor nō apparet qđ tanquā tutor dederit aliquā ptatē p̄dictis Dominico & Adattheo cū dictū laudū latum fuerit cōtra heredes Urbani vt fuisse nullū per. d. l. non distingue mus. §. de officio. & §. si. itē alio respectu vt dictū laudū fuisse nullum qz dicit Dominicus & Adattheus elegerūt viā arbitrorū vt ptz ex tenore dicti laudi & sic nō potuerūt ferre laudū parte non citata neqz presente cum arbitria sint redacta ad instar iudiciorum vt leg. & no. in. l. j. ff. de arbi. Et ideo cum dictū laudū fuerit latum absentibus & non citatis heredibus Urbani vt patet ex scriptura cōfecta super dicto laudo: ideo videtur qđ fuerit nullū per id qđ legi. & not. in. l. ea que. C. quō & quando index. & ff. de re iudic. l. de vnoquoq. & iij. q. ij. in. c. absens. & pro hoc etiam tex. in. l. diē p̄ter re. §. si quis litigatorum. ff. de arbitris. vbi patet qđ laudum latū per arbitrum parte absente etiam si fuerit absens per contumaciam non valet: & sic multo minus debet valere quando latū fuit parte absente & nō cōtumace. ¶ Et per p̄dicta concludendum videtur dictū laudū fuisse & fore nullum & per cōsequens nō v̄ virtute dicti laudi potuisse dictū Nicolaū cōdemnari. ¶ Item aduertendum qđ cōtra testes etiam aliqua obñci possunt. Nam contra tertium testem potest obñci qđ est consanguineus producentium & sic minus ei credi debet quā alteri testi nō consanguineo per id qđ notauit Spec. in ti. de teste. §. j. ver. sed nunquid frater faciat. l. iij. in prin. & §. j. de testibus. & qđ habet in. c. postremo. de appel. ¶ Item videtur variare ab alijs duobus qz illi dicunt qđ Nicolaus promisit facere & curare qđ heredes Urbani soluerent p̄dictis de binis. sed iste tertius hoc nō dicit: sed dicit qđ ipse Nicolaus promisit soluere predictis de binis vel qđ heredes Urbani soluerent & sic soluere recusatē promisit de suo proprio tanquā principalis soluere et sic nō videtur esse cōtestis cum alijs sed potius singularis qz alij duo nō dicunt de p̄missione alternatina sed de alia et sic non videtur probare per id quod legi. et no. in. c. cū dilecti. de elec. et eo. tit. c. bone. el. j. ¶ Itē aduertendum qđ attestacionibus seu scriptur

pture attestacionum aliorum duorum testium non videtur dan-
 da fides propter cancellaturas et interlineaturas factas in loco
 suspecto quod super eo de quo potissime est questio an videlicet pro-
 missio facta fuerit per Nicolaum pro tribus annis an vero soluz
 pro illo tempore pro quo bestie predictae fuerunt custodite simul
 per Christoforum de binis et monte rezalem ut patere potest ex actis
 per Christoforum de binis et monte rezalem ut patere potest ex actis
 et marime ex xvij. positione facta pro parte illorum de binis et ex
 responsione facta libello et petitiōi illorum de binis per ser Paulum
 procuratorio nomine Nicolai que responsio habet in secun-
 do et tertio folio actorum et ideo cum interlineature sint in loco
 suspecto tam in scriptura primarum attestacionum quam in scri-
 ptura secundarum et in scriptura etiam secundaruz sit facta can-
 cellatura super quas facta est interlineatura pro tribus annis vi-
 detur quod non sit danda fides scripture dictarum attestacionū
 tanquam suspectarum per id quod legitur et no. in. c. cum venera-
 bilis de religio. do. Et suspiccionem auget etiam quia vnus ex di-
 ctis duobus ut per cepi dixit se non fuisse examinatum in dicta
 causa. et ideo cum scriptura sit suspecta videtur potius standum
 dicto testis contradicentis scripture quam ipsi scripture per id
 quod no. l. si quis decurio et argu. in. l. si quis ex argētariis. §.
 si. ff. de edendo. Et ex predictis igitur concludendum videt in-
 tentiōem illorum de binis non esse probatam cum fundent se so-
 lam ex laudo et ex dictis dictorum trium testium quod finitis nō
 videtur de iure posse fieri. Et ideo videt quod pronūciandū sit pro
 dicto Nicolao qui est reus per. l. qui accusare. C. de edēdo. et per cō-
 sequens pronūciandū videtur male fuisse iudicatum pro parte
 illorum de binis et hū appellatū pro parte dicti Nicolai. et pro hac
 parte et facit quod appet quod tpe quo monte rezale cōduxit bestias ab
 vrbino erat suus homo et nō erat famulus illorū de binis ut patet
 ex responsione facta per illos de binis ad primā positionē factam
 pro parte dicti Nicolai. Itē patet quod etiā tpe quo dictus monte re-
 zale erat in marema senarū et erat suus homo et nō famul⁹ dicto-
 rū de binis ut patere potest ex responsione facta pro parte illorū de
 binis ad positionē quintādecimā pductā pro parte Nicolai vbi
 respondit Christoforus de binis māzottū mortuū fuisse de tēporē
 re montis rezalis et tū idē Christoforus et pcur. dictorū de binis
 asserunt illū māzottū mortuū in maremā senarū ut apparet in
 octava positione pducta pro parte illorū de binis et sic non bene
 apparet quando inceperit simul custodire Christoforus de binis
 et monte rezale. ideo nō videt posse nec potuisse ferri aliqua p-
 demnatoria dictū Nicolai per id quod le. et no. in. l. nō solum. §. sed ut
 probari. ff. de ope. no. nū. et in. l. cum actum. ff. de nego. gest.

Jo. de imola.

De diuersis rescriptis. et de decretis ab ordine faci.
Consilium. cvij.

- 1 Procedi quando possit contra priuilegiatū officio priorat⁹
dominorum priorum etc.
- 2 Clausula posita in literis hoc modo: etiā si specialis vel specialis-
sima mētio fieri deberet qui operetur.
- 3 Priuilegia per parlamentū et per cōcilia generalia tolli possunt.
- 4 Priuilegia officio prioratus concessa per statuta non tolluntur.

In nomine domini nostri

Iesu xpi etc. Cū inquisitione formata ex mādato
 cōmissione et buletino egregiorum viroꝝ sex officia
 limum rebellionum ciuitatis florentie per magnificum militem et
 comitem Joannem de vfreducis de firmo honorabilem potesta-
 tem ciuitatis florentie contra et aduersus Antonium de lacis ci-
 uem florentinum et statutis et ordinamentis de quibus fit mētio
 in puncto transmissio et potissime primo statuto in quo cauet quod
 dñs ptas et capitane⁹ seu eorū vel alterius eorū iudices seu aliquis
 alius officialis cōis florentie qui pro tpe fuerint non possint vel de-
 beant dominos priores verilliferum iustitie eorū notariū seu ali-
 quem eorum ratione eorum officij vel aliquo modo vel causa que
 dicit vel excogitari possit durante eorum officio vel postea a die de-
 positi officij ad vnum annum proxime secuturum condemnare
 grauari vel molestare seu dānificare realiter vel personaliter nisi
 ppter homicidiū vel vulnus seu vulnera cum sanguinis effusioe
 quod statutū etiā per alia statuta et ordinamēta et etiā in reformatio-
 ne et puisione facta in publico parlamento seu generali adunātia
 totius populi florentini extitit cōfirmatū. Cū reuocat in dubiū
 vtrum possit tra dictū Antonium pcedi non obstante priuilegio
 cōcesso officio prioratus dñozuz priorū in forma de qua. s. de quo
 rum numero fuit dictus Antonius et nōdum est annus elapsus
 a die depositi officij attenda et considerata potestate et baylia data
 dictis sex officialibus rebellionum per statuta duorū consiliario-
 rum populi et cōmunis florentie et clausula derogatoria vltimo lo-
 co apposta in quātum dicit quod predicta oia et singula et inde depē-
 dicta fieri et executioni mādari possint et debeāt per eos ad quos
 quomodolibet pertinent seu quibus per dictos officiales rebel-

lionum fuerit commissum seu mandatum secundum auctoritatem
 dicto officio concessum vel attributum et sic exequi teneant non
 obstante aliqua absoluteione syndicus aut quocunqz priuilegio
 vel immunitate quantumcunqz fauorabilivel singulari cuiuscunqz
 preeminētie aut dignitatis fuerit etiam si de ipsis vel ipsorum
 aliquo fieri deberet mentio specialis seu specialissima vel expres-
 sa. videretur enim dictum antonium procedi posse ex eo quia di-
 cti sex officiales videntur hēre ptatē super criminibus de quibus
 fit mentio in inquisitione ut patet ex tenore prouisionum super hoc
 factarum de quibus in puncto fit mentio que prouisiones per di-
 cta duo concilia fuerant facte ex potestate et auctoritate attributa
 dictis duobus consilijs per prouisionem factam in publico par-
 lamento seu generali adunantia populi cōmunis florentie que re-
 presentat totum populum per id quod legitur et notatur p glo-
 in rubrica. C. que sit lon. consue. et sic seruari debet per id quod le-
 gitur et notatur in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. Nec vide-
 tur obstare priuilegium officio prioratus concessum quia illi v-
 esse derogatum per clausulam derogatoriam appositam vltima-
 te in dictis prouisionibus ex quo in derogationem dictū fuit etiā
 si specialis vel specialissima vel expressa mentio fieri deberet. Itā
 per talem clausulam videtur apparere de mente disponentis quod
 omnino vult tollere priuilegium quocunqz per id quod not. bar.
 in. l. si quis in prin. testamenti. ff. de le. iij. et in. l. fin. C. si contra ius
 vel vtilit. pub. Et hoc videtur potuisse facere deā prouisio edicta
 per dicta duo concilia quia prouisum fuit in publico parlamen-
 to quod tota vniuersalis potestas arbitrium et imperium popu-
 li et communis florentie intelligeretur et esset concessa et compete-
 ret dictis duobus consilijs. Unde sicut per publicum parlamen-
 tum seu adunantiam generalem potuisset tolli dictum priuile-
 gium per id quod habet in. d. l. omnes populi. et ff. de reg. iuris. l.
 nihil tam naturale. ita videtur quod potuerit tolli per dicta duo cō-
 cilia ar. c. qui per alium. de reg. iur. in. vj. et l. ita antez. §. j. ff. de ad-
 mi. tuto. In contrarium v- dicendum quod si ponderetur potestas
 data dictis duobus cōcilijs p publicum parlamentum nō fuit eis
 expssa data potestas corrigēdi vel detrahēdi in his que statuta
 erāt per alia statuta et pēpue confirmata in publico parlamēto:
 ideo talis ptas non intelligit in dubio deis cōcilijs fuisse cōcessa
 per id quod legi. et no. in. §. quibus. C. de nouo. C. componendo. et
 ibi etiam hoc no. bar. et etiam bal. et idem voluit ipse bar. in. l. am-
 bitiosa. ff. de decre. ab or. fa. faciat quod leg. et no. in. l. si hominem. ff.
 mandati. et in. l. formā. C. de offi. prefec. preto. ori. Et hoc sequi-
 tur quod non potuerunt tollere priuilegium concessum officio prio-
 ratus per statuta et etiam per publicum parlamentum sicut nec
 alia statuta tollere potuissent p ea que habentur i iurib⁹ palle-
 gas et per p dicta v- quod illa vba nō obstante aliqua absoluteione syn-
 dicatus aut quocunqz priuilegio itelligant et intelligi deant de pri-
 uilegio nō clauso in corpe statutorū. faciat quod leg. et not. in. auten-
 qua in prouincia. C. vbi de crimine agi oportet. p glo. et doc. et ma-
 rime Bartoluz et in. l. ij. §. legatis. et l. heres absens. ff. de iudicijs.
 Nec ob. quod vniuersalis ptas populi et cōis florentie fuit concessa
 la dictis cōcilijs quod v- dixi itelligit concessa quo ad alia nō quo ad
 hoc ut possint corrigere iam statuta vel illis detrahere p id quod su-
 peri⁹ dixi. Et predictis igitur cōcludendū v- dictū Antonium p-
 cedi nō posse obstatē dicto priuilegio officio prioratus cōcesso per
 ea que superius sunt dicta. Jo. de imola.

Consilium. cvij.

In nomine domini Iesu

Iesu xpi etc. Cū scripta de qua supra fit mentio. visis
 etiam que superius consulta sunt maxime primo loco
 per erimum doctorem do. Gallustium satis v- idē in effectu con-
 cludendum fore quod p eū supius est cōclusum per rōnes et iura p ipz
 allegata et maxime p id quod legit et no. in. l. sepe. §. gaio. ff. de fun. in-
 stru. et p ibi not. p Bar. et p eūdem in. l. in repetendis. ff. de lega. iij.
 Jo. de imo.

De confessis et de questionibus.
Consilium. cir.

- 1 Confessio propria quando sufficiat ad condemnationem.
- 2 Confessio dolo vel blanditijs extorta non nocet confitenti.
- 3 Confessio dolo facta equiparatur ei que fit per metum.
- 4 Testes deponentes contra scripturam actorum audiuntur.

In nomine domini nostri

Iesu xpi etc. Cū inquisitione predicta et capitulis
 et attestacionibus predictis in dubium reuocatur an
 dictus gaglius veniat condemnandus vigore confessionis per
 eum facte an vero veniat absolvendus cum nulla alia appareat
 probatio contra dictum gaglium quam dicta confessio et atten-
 to quod nulla dicuntur apparere indicia contra eum quorum

vigore potuisset poni ad torturam. Et breuiter videretur prima facie condemnandus ex quo apparet de confessione eius spontanea ex certa scientia per id qd legi. et not. in. l. j. C. de confess. et in. c. fin. de confess. Et h. glo. in. l. ii. C. de custo. reo. videat velle qd non sufficiat que sponte crimine pteriteri nisi perseueret tñ azo tenuit p trariū in summa de p fessis. et illa opi. t. l. in. d. l. ij. et etiā bar. in. d. l. j. et illa opi. cōiter. tenet nō ob. l. j. §. diu. ff. de qōnib. qz loquit in p fessione facta metu tormētoꝝ vt no. Bar. in. d. l. j. sec. in spōtanea vt videt pbari in. l. seruos. C. ad. l. iul. de vi. et ibi hoc etiā videt tenere glo. ¶ In cōtrariū vñ dicēdū ex eo qz dicta cōfessio videtur fuisse extorta per dolum ex quo fuit inductus ad dictā cōfessionē faciendam pretextu gratie sibi fiende vt apparet sibi ex attestacionibus et postea illa non fuit facta per id qd le. et no. in. c. sane. de renū. et per id qd no. gl. in. l. itē si precio. §. si. ff. locati. p hoc faciat qz sicut iuramentū per dolum extortū nō dō nocere iuranti vt legit et notat in. c. cum ptingat. de iureiu. et in. c. quāuis. de pac. in. vj. Ita eadē ratione cōfessio dolo extorta nō dō nocere cōfiteri ar. l. illō. ff. ad. l. aquil. et. c. ij. de trāssa. plato. satis aut vt p dūri videt dicta cōfessio iuris psumptione fuisse per dolum extorta ex quo p̄suasum sibi fuit qd si p̄fiteret fieret sibi gratia et liberaret et qd aliter nō poterat liberari a carcerib. et ductus p̄suasionibus p̄dictis fuit cōfessus cum ante negaret ex quo postea nō fit sibi gratia per id qd legit et no. in. d. c. sane. et in. d. l. itē si precio. §. si. ¶ Preterea paria vident esse p̄fessionē esse factā per dolum vel per metū per id qd habetur in. d. c. cū contingat. et in. d. c. quāuis. sed cōfessio facta metu tormētoꝝ nō valet nisi perseueret in illa vt legi. et no. in. d. l. j. ff. de custodia reoꝝ. ergo eodē mō dca cōfessio per dolum extorta non dō nocere ex quo in illa nō perseuerat. ¶ Pro p̄dictis etiam faciat qz cōfessio facta metu tormētoꝝ nō p̄cedētib. indicij. non valz etiā si perseueret in illa vt est casus singularis s̄m vnam lecturam in. l. penultima. ff. de questioib. et ibi per Bar. ergo eadē rōne nō dō nocere cōfessio extorta per dolum nō p̄cedētib. indicij. et precipue cum in illa nō perseueret. ¶ Nec ob. si dicat qd per scripturā actorū p̄bat p̄fessionē factā fuisse sponte et ex certa sciētia qz h. dicat in actis tñ p̄trariū p̄bat per testes qui expresse deponūt cōfessionē fuisse factā p̄pter suaciones factas dicto gaglio vt dēret cōfiteri qz fieret sibi gratia et qd alr nō erat mod. vt liberet. cōstat aut qz per testes p̄bari pōt p̄tra scriptū actorū vt no. gl. in. l. si p̄tor. §. marcell. ff. de iudicij. et in. l. quoties. §. si. ff. de p̄ba. ¶ Ex p̄dictis igit p̄cludēdū videt dictū gaglium vigore dicte confessionis nullatenus esse condemnandum sed potius attenda reuocatio ne dicte confessionis et attestacionibus p̄dictis ipsum fore absoluendū si alie probationes non apparent cōtra eum nec indicia aliquē sufficientia ad torturam per ea que superius sunt dicta.

De in ius vocan. Ex qui. cau. in pos. eatur. Solu. ma. quemad modum dos peta. Consilium. cx.

- 1 Tenuta facta citatione legitima non precedēte censet nulla.
- 2 Tenuta que est bona et iusta an perdi possit ex postfacto.
- 2 Tenuta censet valida si seruetur statutoꝝ forma. et nu. se.
- 5 Tenuta data ex instrumēto guarētigie an valeat.
- 6 Pignus pretoriū si plures habeat quis eorū sit preferendus.
- 7 Instrumētum an sufficienter probatū sit qd ei nil possit opponi.
- 8 Cōfessio facta p̄stante m̄fimonio qñ p̄iudicet creditorib. p̄fiteris.

IN NOMINE DOMINI NOSTRI

Jesu Xpi etc. ¶ In cā que vertit et versa est inter dñam Priciolā vxorē Rēcij als Laurētij Joānis als poloñ. de aretio et filiā quondā Bartholomei Michaelis setauoli et ser Lucā ser Laurētij suū pcuratorē ex vna pte agētes et dñam gbitam olim vxorē dicti Joā. als polone et ser Antoniuꝝ vannis ex alia conuēntos et se defendētes. Visis actis et actitatis in dicta causa et testib. et eorū attestacionib. inductis et productis in dicta causa et visis instrumētis et iurib. partiū et visis statutis trāsmisissis et visis allegationib. partiū et visis forma iuris. et visis generaliter omnibus instrumētis et iuribus inductis et pductis in dicta causa per vtrāq. partē querit que dictarū dñarū in bonis dicti Joānis habeat meliora et potiora iura. pro cuius declaratione est videndū primo an tenuta data dicte dñe gbite in. m. ccc. lxxvij. valuerit nec ne. ¶ Secōdo an dato qd valuerit an illam per diderit ex postfacto. ¶ Tertio quid iuris de tenuta data dñe p̄ducie an valuerit nec ne. ¶ Quarto qd iuris de tenuta data postea dicte dñe gbite. ¶ Quinto et vltimo an dicta. d. p̄ducia dicat habere meliora et potiora iura in bonis dicti Joā. et Laurētij an vō. d. dñā gbita.

¶ Circa primū videt breuiter dicendū qd nō cū ex serie actorum productoꝝ appareat vnicā citationē p̄cessisse ad domū vt seruetur forma statuti Aretij requirit bina vt apparet ex forma statuti positi sub rubrica de in ius vo. ergo dicta tenuta nulla velut facta nō precedēte legitima citatione cū pia sint aliqd nō fieri vel min. legitime. l. quoties. ff. q. satif. cog. et in. l. j. §. qb. ff. qd cuiusq. vniuersitatis. Et hoc ēt satis p̄bat ex his que no. bar. in. l. si finita

§. in. l. ff. de dā. infe. ¶ Nec ob. si dicat qd p̄sumēdū est p̄m̄ia qñ est de lōginquo etiā si nō appareat de p̄cessu p̄cambulo p̄ id qd le. et no. per Ly. in. l. emācipatiōe. C. de si. instru. et p̄ Jo. an. in. c. alberti. cus. de testib. qz illud videt verū qñ sn̄ia sola p̄ducit sed vbi p̄du ex actorū tenore et ipsoꝝ inspectione apparet defectū iteruenisse tñc vñ sec. ex quo no. in. l. ij. C. de errore aduocatoꝝ. cū ibi no. per Bar. et pro hoc qz satis est verisimile qd si alia citatio p̄cessisset illa fuisset descripta sicut et alia que fuit scripta et sic cū vna sola fuerit scripta verisimile est aliā nō intercessisse ar. l. j. §. sinaut ad deficien. C. de cadu. posuit videt negasse aliā intercessisse ar. l. cū p̄tor. ff. de iudicij. ap. 2. et c. nonne. de p̄sump. et hec sufficiat de primo. ¶ Circa scōm nō esset necesse instare si tenuta est nulla tamē p̄supposito qd fuisset aliqua satis videt qd nō p̄didisset illā p̄ ea que leg. et no. p̄ Bar. in. l. qui iure. ff. de ac. po. et p̄ Bal. in. l. ob maritoꝝ. C. ne vxor pro mari. et hoc de scō. ¶ Circa tertij vñ breuiter dicendū qd tenuta data dicte dñe p̄ducie tenuerit ex eo p̄sertim qz data fuit scōm formā statutoꝝ aretij vt ptz ex actis dicte tenute et ex statuto posito sub rubrica de in ius vocā. et sic dō valere et tenere p̄ id qd leg. et no. in. l. legitima. ff. de pac. et in. l. oēs ppli. ff. de iusti. et iur. ¶ Nec ob. si dicat qd imo nō dō valere ex eo p̄sertim qz nō fuit citatus Xpoforus infans ad que spectat successio dicti Jo. an. sui et simi liter Laurētij sui patris cōtra id qd le. et no. in. l. j. §. pe. ff. de ven. inspi. qz respōderi pōt qd vbi agit de tenuta dāda cōtra pupillū nō habentē tutorē nō est necesse ipm citari sed sufficit tunc citare agnatos et cognatos vt ptz in. l. hoc aut. §. si. ff. ex qui. cau. in pos. ea. et no. etiā Spe. in. ti. de primo decreto. §. restat. v. qd si maior. ¶ Itē non ob. qd. d. dñā p̄ducia lucrari dō fruct. ex forma statuti et sic vñ ex illa etiā possessor p̄ no. per Bal. in. l. cōsentaneū. C. quō et qñ iudex et sic vñ qd dicta tenuta data cōtra minorē indefensum fuerit nulla per id qd le. et no. in. l. si p̄ses. C. quō et qñ iudex. quia rñderi pōt qd vbi agit de dāda tenuta contra contumacē lz ex illa missus efficiat possessor et possit p̄cipere fruct. tñ dari pōt contra minorē indefensum vt p̄bat in. d. l. hoc aut. §. si. intelligēdo illam etiā qñ agit reali. Itā tñc scōz cōem opi. statim efficiat possessor missus iuxta id qd le. et no. in. l. iij. §. si. ff. de acq. pos. et in. l. si qs empt. §. pe. C. de p̄scrip. xxx. anno. et cōsequēter pōt p̄cipere fructus p. l. iij. §. ex cōtra rio. cū ibi no. ff. de acq. pos. et illos etiā faciat suos cū bo. si. p̄cipiat iuxta id qd le. et no. in. l. q. scit. §. si. de vsur. et tñ pōt dari cōtra minorē indefensum et sufficit citari agnatos et cognatos si nō bz administratorē vt ibi ptz. ¶ Itē nō ob. si dicat qd cum data fuerit tenuta ex instrumēto guarētigie habet p̄inde ac si data esset pro executione sn̄ie p̄ id qd no. in. l. ij. C. de sententiis que sine certa quātitate. per bar. et sic nō pōt recuperari nisi soluat p̄ id qd legit et no. in. l. si pecunie. ff. vt in pos. le. et sic vñ qd dari nō potuerit talis tenuta cōtra minorē indefensum p̄ ea que leg. et no. in. d. l. si p̄ses. qz pōt respōderi qd hoc casu nō est data tenuta ex eo qz nō soluit sed ex eo qz cōtumar fuit in veniēdo et cōparēdo vt apparet ex tenore statuti et ex tenore tenute. et sic sumus in casu dicte. l. bec aut. §. ideo sufficit qd citati fuerūt agnati et cognati ex quo nō habebat tutorē vt superius est dictū. contrariū aut loquit qñ sit missus ex eo qz nō soluit vt ptz ex his que notātur p̄ Bar. in. d. l. p̄cūnie. et hec sufficiant de tertio. ¶ Circa quartū vñ an tenuta data dñe gbitte post tenatā dñe p̄ducie tenuerit vñ qd sic cū data fuerint seruata forma statuti quā seruari sufficit vt ptz ex his que habent in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. ¶ Nec ob. si dicatur qd data erat tenuta prius dicte domine p̄ducie. et sic debuit citari per id qd leg. et nota in. l. si. C. de edicto diui adri. tol. qz responderi pōt qd hoc casu nō videtur esse necesse citari illum qui prius habuit tenutam. sed sufficere videtur qd seruata sit forma statuti in dato ne tenute. Et si postea contentio oriatur inter illos quibus data fuit tenuta tunc seruari debet quod dicitur in dicto statuto quia preferri debet ille qui habet meliora et potiora iura vt aperte coligitur ex tenore dicti statuti. nec credo de intentione dicti statuti fuisse qd vbi plures habent pignus pretorium et sunt eiusdem tituli qd preferatur prior quia hoc esset contra dispositionem iuris communis et sic corrigeret ius commune vt patet ex his que leguntur et no. ff. vt in pos. le. l. is cui. §. qui prior. et se. quod in dubio nō est dicendum cum correctio sit euitanda. l. sancimus. C. de testa. et l. precipimus. C. de ap. et de elec. cum expedit. lib. vj. sed debet intelligi quando essent diuersi tituli iuxta nota in. d. §. qui prior. et se. et. C. vt in pos. lega. l. postquam. Et. C. qui pot. in pig. ba. l. ij. ¶ Restat igitur videre de quinto videlicet que predictarum dotinarum dicatur habere potiora et meliora iura. ¶ Et breuiter videtur dicendum qd dicta domina p̄ducia que habet instrumētum suum dotis contra quod nil potest opponi cum renunctatum fuerit exceptioni non nu. dotis et etiam fuerit tēpus trāsfac. opponendi exceptionem nō nu. dotis vt patet ex his que leguntur et no. in. l. j. et l. si. C. de do. cau. facit optime quod notant. Bal. in. l. si absentis. C. si certum peta. dicta autem domina Bbitta nō bene probat de vote sua quia instrumentum sed adacti ex quo nō specificat

non specificat res datas in dotem. sed simpliciter dicit res in-
 scriptas inextimatas et postea nulla res apparet descripta
 non probat aliquid quia hec solennitas que non est uniformis
 non presumitur ut plene no. Bar. in. l. sciendum. ff. de verbo. obliga.
 Nec obstat qd habeat in. l. cum post. ff. de certi. ff. de iure do. qz ibi loquit qd
 nec obstat qd habeat in. l. cum post. ff. de certi. ff. de iure do. qz ibi loquit qd
 simpliciter dos pmittitur hic agit qd agebat ut certe res essent in do
 te que debebat certificari. ideo cu no fuerint specificate tractat
 est invalidus per id qd le. 2 no. in. l. ita stipulatus. ff. de verbo. obli.
 in. l. tractat. C. de fide instrum. Nec obstat et notata in. l. cu de i
 re verbo. ff. de usufr. 2 no. p Bar. in. qone sua que incipit qda mulier
 qz illa loquitur et possent habere locum qd pbatum esset qd res ali
 quas tenuisset dictus Joanes taqua dotalis dicte dne Ebhite q
 minime pbatur est in casu pposito vt appet ex attestacionibus vi
 ctive dne Ebhite. preterea dictum instrumtu dicit res infrascriptas in
 estimatas sic appet qd no copetit sibi actio ad quantitate. Nec
 pbatur per dictum instrum aliquo mo qd quantitas aliqua data fue
 rit in dote cu de illa no fuerit facta mentio in dicto instrumeto sz
 de rebus inestimatis. ideo vigore dicti instrumeti no potuit asse
 rere Joane debitoru in floren. quadringentis. f. t. ne no habet ob
 stare p fessio facta per Joane in. adccccxiiij. die. xxviii. mensis Ju
 lii qz illa p fessio facta pstate in testimonio no potuit p iudicare credi
 torib ipfius Joanis vt plene le. 2 no. in. aut. sz ia necesse. C. de do
 na. ante na. 2 p pns no fecit p iudiciu dicte dne Ducie q babebat
 dictu Joane obligatu pro sua dote ante dicta p fessione vt patet
 ex tenore dicti instrumeti dotis dicte dne Ducie iuncto instru de
 confessionis facte in dicto. adccccxiiij. die. xxviii. Julij. nec dicta co
 fessio dicti Joanis pot habere relatione ad instrum ser adacti qz in
 illo no fit metio de aliqua quantitate sz de reb? inestimatis. C. t. ne
 no ob. du. qd no est pbata mors Laurerii qz satis vt p fessata p
 dniam Ebhite ex eo pfertim qz die martis. xvij. mensis aprilis ad in
 stantia dne Ebhite et sui pcur. fuit citata dne Ducia vxor oli Lau
 rentij et sic satis videt fuisse p fessa dne Ebhite mortuu esse Lauren
 tium qm dicto quonda lz possit tria tpa importare vt le. 2 no. ff. de
 p trah. empt. in. l. nec. emptio tm fm com vsum loquedi denotat
 tempus preteritu. 2 sic mortis vt no. experientia et notorium est. ver
 ba aut debet intelligi fm comunem vsum loquendi vt leg. 2 not.
 in. c. ex literis. de spon. 2 in. l. librozum. ff. quod tamē cassius. ff. de
 leg. iii. in. l. cum delacionis. ff. asnam. ff. de fundo instrum. 2 videt
 etiam fuisse concessa illam fuisse vxore Laurentij que omnia etiaz
 coadiuvantur ex instrumento dotis dicte dne Ducie et etiam ex
 libro in quo mortui describunt producto. facit qd le. 2 no. in. c. illd
 de presump. 2 in. l. instrumeta. C. de pbat. C. Ex p dictis igitur co
 cludendum videt dicta dniam Ducia habere meliora et potiora
 iura in bonis dicti Joanis quam prefata dne Ebhite per ea que
 superius sunt dicta. Jo. de imola.

esse habita licetia a dnis gubernatorib? forliun? vt pz ex dicta res
 sponcione 2 sic videt qd dictus sanct? pbaverit sibi incubetia p
 victoria ex quo probavit possessionem pacifica tpe spoliacionis et
 spoliacione scam p ipm Gulielmū p id qd le. 2 no. in. c. 2 sultat ois
 bus de offi. dele. 2 de resi. spo. cu ad sede 2. c. oli cam. 2. l. j. ff. vi
 21. Et id vt p eo pnuciadu iuxta petita p eu put supi? est dem per
 id qd le. 2 no. i. l. q. accusare. C. de ede. Nec ob. si dicat qz p testes
 pductos p pte dci Guli. vt pbatu qz p decē ānos et ultra possedit
 dcūs Gulielm? terrenū i quo erat dca clusa vsus forliuni vt pz ex
 attestacionib? testiu p eu pductis et pcpue primi et scōi testis et qu
 ti 2 terci qz rñderi pt qd ista stat simul qd clusa pdca vsus forliunū
 fuerit sita i territorio gulielmi et possessa pacifice et qete p scōm lz
 territorio p dcm fuerit possessus p dcm Gulielmū qz pt qs i terri
 torio alteri bñe sernitutē seu ius sñitutis habedo et tenedo clu
 saz p quā ducat aquā ad molēdinū suū. facit qd le. 2 no. p Bar. in
 l. quominus in. rñ. q. ff. de fluminibus. faciat et. l. labeo. ff. de aqua
 plu. arcē. 2. l. q. bona. ff. si qs iuxta. ff. de dā. ifec. f. t. tē no ob. si di
 cat qd ex quo dca clusa erat in territorio dci Gulielmi. 2 i terri
 torio forliunū vt fuisse cladestia possessio dci sancti. 2 sic vt potuisse ex
 pelli illa p dcm Gulielmū et gubernatores civitatis forliunū p id
 qd le. 2 no. in. l. clā possidere. ff. si. ff. de acq. pos. qz pt rñderi qz cum
 pbatu sit p testes pductos p pte sci qz p. ānos et sic p lōgissimū
 tps dca clusura fuit possessa p auzore dci sci et dcm sanctū 2 no pot
 allegare aliquā possionē dci Gulielm? vel cōitas forliunū vel ei?
 gubernatores ad p iudiciū dci sancti cu possessio ex lapsu decēnī
 videat fuisse pdita si qua hēbat p dcm Gulielmū vel dcām cōita
 tē vt dcos gubernatores p id qd le. 2 no. in. l. furtū. ff. de
 vsuca. 2 ex quo et erat dicta clusa in loco notorio 2 nedū p lōgū sz
 et lōgissimū tps steterit dicta clusa psumit dcm Gulielmū et cōita
 tē ac gubernatores forliunū hūisse ipi? notitiā p id qd legi. 2 not. in
 c. j. de postu. pla. 2 i. c. quosdā 2. c. qto. de psum. 2 in. l. si tutor. C. de
 pi. tu. 2 id cū no p dixerit vt eis iputadū et qd p id p dixerit posses
 sionē si quā habuissent p id qd leg. 2 no. in. l. quis salt? ff. de acq.
 pos. 2 eo. ti. i. l. si de eo. ff. j. C. t. ne ob. si dicat qz dicit? gulielmus
 destruit dicta clusaz de mādato et licetia dñi ptātis fori popili et
 dñi gubernatoris q tūc erat vt vt pbare p testes pductos pro pte
 dci Gulielmi. et sic vt fuisse excusat? p id qd le. 2 no. in. l. no vt. ff. q
 iusu. ff. de reg. iur. qz rñderi pt pūo qd no pbat de aliquo mādā
 to dci. d. gubernatoris qz de hoc no appet aliqua scriptura auten
 tica nec no apparēt testes q dicāt se iterfuisse qd dnis gubernator
 hoc mandauerit et lz ptās fori popili dixerit qd habuerat a dño
 frācischo epo vbete rano qd faceret destrui dictā clusaz tñ ei? so
 li? assertioi no est credēdū p id qd le. 2 no. in. c. qm. 2. de pbat. Itēz
 lz testes pducti p pte dci Gulielmi dicāt qd si fuit pceptū p dñm
 potestāte predictū qd irēt ad destruedū dictā clusaz tñ eis in. hoc
 no est credēdū si aliter no ostēdat qz vbi no hūissent mādātū 2 licē
 tiā destruedū no dubiū qd deliquissent illā destruedo p id qd leg.
 2 not. in. l. j. 2 p totū. ff. ad. l. aq. 2 i. l. j. ff. vi. vi. Et sic ipos agi pos
 set id no dz eis credi cū videat testificari p excusatōe facti ppriū
 id qd leg. 2 notat i. l. null? ff. de testib? et in. l. oibus. C. de testibus.

De restitutione spoliatorum. Consilium. cxj.
 Probans possessionem pacificam tempore spoliacionis res
 titui debet.
 Possessio quadragenaria firmatur et decennio perditur.
 Possessionem non debet destruere qui scit eam alium possidere.
In nomine domini nostri
 Jesu christi. C. In cā que vertit et versa est inter sanctū
 quonda benuenuti de munticulo cōmunitatis berte
 non ex vna parte et gulielmum bonoli de butrigholis de foro po
 pilio ex altera. Vsa petitione porrecta per dictum sanctum et re
 sponsione facta per dictum gulielmū et replicatione dicti sancti
 ad dictam responsionē acetiam respōsione facta per dictū guliel
 mum ad dictā replicationem: necno vsis attestacionib? vt riusqz
 partis illud in dubiū reuocat que sint et esse debeant partes iudi
 cis iudicare debent in dicta causa. C. Et breuiter videt dicēdus
 ptes dicti iudicis esse debere in pnuciādo dictū sanctū fuisse spo
 liatū a dicto gulielmo possessione dicte clusura siue formule molē
 dini de qua in petitionē dicti sancti fit metio et ipsum sanctū rein
 tegrandū et restitue dū fore in sua possessioe in qua erat tpe dicte
 spoliacionis ex eo maxime qz pbatu est per plures testes pductos
 p parte dci sancti et maxime per primū et scōz testē et per quītu et
 per septimū et vltimū quē tpe dicte spoliacionis facte per dictū
 gulielmum et ante dictus sanctus erat in pacifica possessione di
 ctē clusura siue formule. C. Item probatum est pro parte dci san
 cti qd fuit dicta clusura siue formula violenter destructa per dictū
 gulielmū et sic per ipsum fuit dictus sanctus sua possessione pri
 uatus vt patet ex attestacionibus productis pro parte dci san
 cti et maxime per primū et scōm et per sextū testē. et de dicta destru
 ctione facta per dictū gulielmum videt etiā cōstare et responsione
 facta per dictū gulielmū ad petitionē dicti sancti lz dicat se destrui

3 Preterea etiam elici pot qd ex quo dicit? gulielm? vt similiter
 sciret et haberet notitiā quomō sanct? possidebat dictā clusaz no
 debuit et cū licetia dci dñi ptātis ire ad destruedū dictā clusam
 no pcedere alio ordine iudiciario p id qd legit 2 notat i. l. memine
 rint. C. vi. vi. imo vt qd amittere debeat ius si qd habuit p id qd
 ibi dr. C. Ex p dictis cocludēdū vt partes iudicis in dicta cā esse
 debere in pnuciādo iuxta petita p pte sancti p ea q superi? sunt
 dicta. C. Nec ob. p dictis. l. no vt. ff. qui iusu. ff. de regu. iur. qz loqz
 tur eo casu quo qsbabebat necesse parere iudicis mādato sed di
 ctus gulielmus hoc casu no tenebat parere p id qd habeat dicta. l.
 meminerint: ideo no fuit excusat?. Preterea vt dictū est no vt
 esse pbatu qd cū licetia domini gubernatoris vel domini potesta
 tis fuerit id factum: ideo non videtur excusatus. Joā. de imola.
 vtriusqz iuris doctor et.

De in ius vocado. De testamētis. Qui potior in pig. ba. et De impensis et. Consilium. cxj.

- 1 Statuta laicorum in foro episcopali quandoqz seruari debent.
- 2 Citari an debeat is qui presens est.
- 3 Filius non potest testamenti paterni preiudicare dispositioni.
- 4 Preceptum sine cause cognitione factum quando valeat.
- 5 Preceptum super confessione fundatum sententia diffinitua re putatur.
- 9 Petitio non potest dari pendente iudicio et processu super nulli tate precepti.
- 7 Reseruatio generali s non semper operatur.
- 8 Creditores heredirarij sunt legatarijs preferendi.
- 9 Legitima non debet minus per legata.
- 10 Legitima filio debetur non obstantibus his que per testatorem legantur.

- 11 Statutum de potestate exequendi testamentum in foro ecclesiastico vendicat sibi locum.
- 12 Filius quando possit rem hereditariam pro sua legitima eligere et eam alienare vel legare.
- 13 Fructus naturales quando restitui debet et quando industriales.

In nomine domini nostri

Jesu Xpi etc. In ca que vertit et versa est inter ser Jacobum ser Angeli de prato no. pcura. et procuratorio noie et vice et noie reueredi in Xpo patris et dni dni Albertini de albicis de floritia dei et apostolice sedis gratia pistorien. epi patris et legitimi administratoris pauperu pistor. diocesis et locoru prioru dicte diocesis ex vna parte agētis. Et dnias Thomasia vidua vro rem olim Jo. Francisci Pieri vocati Fracisci rufoli de villa calis districti prati et ser Jacobu laud. ei? pcuratorē ex parte altera se defendentē sup quadā petia terre arborate et vineate et laboratiue starioru quinquaginta duoru vel circa cum domo curia furno colubaria et orto simul positis relicta per dictu Jo. Franciscu in suo testamento pro dote cuiusdā capelle quam iussit fieri in plebe sancti Stephani de prato in loco de quo fit metio in dicto testamento et in petitione dicti ser Jaco. ser Angeli corā venerabili et sapiente viro dno Lapo lippī canonico pratesi et vicario reueredi patris dni pistorien. epi in dicta terra prati visis actis et actitatis in dicta causa et iurib? et instrumētis pductis per vtrāqz partes et attestacionib? testiu pductoru ac etiā allegacionib? et statutis in dicta causa pductis illud in dubiu reuocat que fiat et esse debeāt partes dicti dni vicarij in dicta ca attēta etiā forma iuris sacroru canonu et statutoru et synodaliu cōstitutionu quaten? sibi locū vē dicāt. Et q? aliqua obijciuntur cōtra pcessum aliqua circa merita cause discutā. Primo succincte que obijciuntur circa pcessus et aduertendū qd aliqua obijciunt? tra pceptū primo loco scilicet quedam cōtra petitionem postea porrectam cōtra pceptū allegatum qd fuit et est nullū qz dicitur factum et emanatū contra formam iuris et sacrorum canonu et cōstitutionu synodaliu. Itē absqz cause cognitione et ex arrupto et non precedente libello aliquo contra dictam dominā Thomasiaz. Item non competente iure vel actione dicto ser Jacobo ser Angeli dicto nomine cōtra iustitiam pcepti allegati qz dicitur legatum factū capelle in testamento in codicillis conditis per dictum Franciscum reuocatum. Item dicitur dictā dniam Thomasiaz tenuisse et possedisse per tēpus in pcepto contētum bona fide et iusto titulo videlicet titulo legati sibi facti per Joannē seu nannā filium dicte dne filiu olim alterius Joannis olim filij dicti Francisci rufoli vt de predictis ptz ex scriptura exceptionu productaru per procuratorē dicte dne Thomasiae. Sed aduertendū qd dictus dn̄s vicarius non videtur ex arrupto processisse ad dictū pceptum. nam? ante omnia vidit testamētum Francisci et institutionem per eum factā et similiter legatum factū dicte capelle de dicta petia terre. Item etiam habuit notitiam quomodo ex dicta dn̄a Thomasia cuius venter fuerat institutus per Franciscum solum natus fuit dictus Mannes qui fuit heres dicti Francisci et qualiter dictus Mannes heres predictus inde ad plures annos deceffit et est mortuus sine filijs et descendētibz aliquibus. Item habuit notitiam quomodo executores deputati in testamēto nullam fecerint executionez de dicto legato capelle et qd etiā tempore pcepti nullus erat de dictis executoribus qui viueret et posset testamentum dicti Francisci executioni mandari. Et per cōsequēs deuoluta erat potestas exequendi ad reueredum patrē dominū episcopū pistoriensem per id qd notauit glo. in. c. ij. de testamentis. in. vj. et qd habetur in. c. si beredes et. c. tua. de testamentis. et in. l. nulli. C. de epis. et cleri. et sic videtur qd per dictū dn̄m vicariū fieri potuerit dictū pceptum dicte dne Thomasiae ex quo dicta dn̄a Thomasia tenebat et possidebat dictā petiā et illā etiā tenuerat per tps sex annoru vel circa et sic cōfessa erat per id qd legi. et no. in. c. ex parte. el. j. de verb. sig. in glo. si. videt etiā fieri potuisse virtute statuti positi sub rubrica de testamētis et vltimis voluntatib? executioni mādādis iuncta cōstitutione synodali sub rubrica de obseruādis statutis cōmunis laici et clerici et cōtra laicos et clericos huic tñ videt posse dici qd cōstitutio synodalis loquit de statutis cōis pistorij. nō asit aliqz quid dicit de statutis terre prati prout est statutū predictū positum sub rubrica de testamētis et vltimis voluntatibus. et sic non videtur illud cōprehēdere nisi aliter se habeat cōsuetudo Bar. tñ in l. j. C. de summa tri. vult qd statutū honestū laicoru seruet etiam in foro episcopali qd dictum saltem videtur habere locuz in casu proposito in quo agit cōtra personam laicam que ligat statuto faciat qd habet in. c. ij. de eo qui mittit in possessio. cā rei seruande. Itē aduertendū qd dicte dne Thomasiae nō simpliciter fuit factum pceptū quatenus infra octo dies tūc futuros deberet dictā petiā terre euacuasse et disgōberasse et euacuata et disgōberata libere dimisisse et relaxasse dicte capelle vel dicto dno vicario et ei? curie recipiēti vice et nomine dicte capelle et futuri capellani et etiam fructus et proventus quos percepit et habuit ipsa. d. Tho-

masia per dictū tps sex annoru vel circa sed fuit factum pceptū alternativē qd aut infra dictū terminū faceret predicta aut infra dictū terminū clare ostēderet. d. dno vicario et curia qualiter dictū testamentū Fracisci in dicta parte dicti legati dicte capelle dictū tioni mādari nō debeat et de omni iure suo cū cōminatiōe exequi procederet ad vltiora put iuris fuerit et sic dictū pceptus fuit iustificatū et id videt fuisse validū p id qd le. et no. et p glo. et doc. in l. de pupillo. §. meminisse. ff. de no. ope. nū. et no. et p glo. et doc. in si. in glo. si. C. Nec vñ qd fuerit necessaria citatio ex quo pars cui fiebat erat p̄sens p id qd le. et no. in. l. j. et. ff. de in ius vo. p. Euli. de cu. et Bar. et in rub. C. de in ius vo. et p Jo. in. c. si. de elec. in. vj. faciat. l. in cause. §. cā cognita. ff. de mi. vbi etiā satis vñ expressus. Et ex predictis ptz dictū pceptū nō fuisse factū contra formā iuris nec sacroru canonu aut cōstitutionu synodaliu nec fuisse necessariū libellū precedere cū sumus in via executiva nec etiā habere obstare alia que obijciunt? tra pcessus dicti pcepti. nec similiter habet obstare que allegata fuerūt cōtra iniustitiā qz nō est verū qd dictū legatū per codicillos fuerit reuocātū. Itē nō videt habere obstare qd nānes filius dicte. d. Thomasiae sibi reliquerit dictam petiā terre qz nō potuit preiudicare dispositioni testamenti paterni per id qd le. et no. in. l. j. C. de bo. au. iud. possi. et per id qd le. et no. in. l. vtrum. §. cū quidā. ff. de reb. du. et. l. inter exta. ff. de le. ij. preterea ppter cōparationē factā nomine. d. dne Thomasiae infra terminū vñ dici posse dictū pceptū fuisse reductū ad viā simplicis citationis et ideo postea porrecta fuit petitiō p dictū ser Jacobu ser Angeli cōtra dictā. d. Thomasiaz cōtra eius pcur. et sup illa fuit pcessum per ambas partes et sup illa pronūciatū fuit sup cōpetentia iudicis et nō fuit appellatū et sic snia trāsnit in rem iudicatā facit qd no. Inno. in. c. j. de offi. dele. in. vj. et in. c. ij. de delat. et super illa etiā fuit pnuciatū mādāta esse legitima et similiter non fuit appellatū super illa etiā fuit facta lit. cōtel. p. partē et pronūciatū fuit litē legitime et testatā et nō fuit appellatuz et sic snia trāsnit in rē iudica. ideo sup dicta petitione potuit pcedi et per hoc nō obstat aliqua que allegant? cōtra dictā petitionē. Itē nō ob. inquantū allegat? tra pceptū qd ordo nō fuit seruāt? qz prius debuit agi reuocatoriā qz illud pcederet qñ ageret p executione iuris personalis. secus qñ agit pro executione iuris realis vt fuit in casu pposito. vt no. Bar. in. l. iij. C. de pignorb?. Itē nō obstat si dicit pceptū factū fuisse sine cause cognitione qz non visis iurib? dicte dne Thomasiae qz illud pcederet vbi simpliciter fuisse factū pceptū. sed hic nō fuit factū pceptū simpliciter et precise sed alternativē vt superius est tactū quo casu est secus per ea que leg. et no. in. §. meminisse. in. l. de pupillo. et etiā in. d. c. ex parte. el. j. in glo. si. de verb. signi. C. Non ob. etiā qd alle. de defectu omisse citationis qz illa nō fuit necessaria ex quo pars erat p̄sens per. l. in cause. §. causa cognita. ff. de minorib?. et per id qd le. et no. in. l. j. et. ff. de in ius vocan. et in. c. si. de elec. in. vj. Itē aduertendū qd contra petitionē scōdo loco pductam allegat? qd in ea videt prius petita executio quā cōdēnatio inquātū peti? cōfirmari pceptus primo loco factū et postea nō discedēdo ab illo peti? ad cantelā cōdemnari dictā. d. Thomasiaz et cōdēnatam cogi et cōpelli remediis opportunis ad euacuādū dictam petiam terre et ad dimittēdam et relaxandam illam. hoc autē nō videt fieri potuisse per id qd habet in. l. j. C. de executione rei iudica. Itē videt cōtinere contraria qz primo videt dici sententiā esse latā inquantuz dicit pceptum factū in cōfessionem et cum pceptū videat snia diffinitiva habens fundamētū super cōfessione et. l. si debitori. ff. de iudicibz. de mum in eodē libello petit sententiam ferri inquātuz petit dniam Thomasiaz cōdemnari et sic videt libellās dicere sniam non esse latam et sic videtur qd ratione contrarietatis procur. episcopi fuerit repellendus. l. j. C. de furtis. Itē videtur simul deduxisse viam executivam et extraordinariā et viā ordinariam que videtur vīe contrarie scōm ea que habetur in. l. indices. C. de iudi. et allegatur etiam in via executiva litis haberi pro cōtestata per exceptiones oppositas et sic in illa videt qd debuit p̄sistere pcur. episcopi vsqz ad finē per aut. qui semel. Itē videt qd p̄dente iudicio et pcessu super nullitate pcepti non potuerit dari dicta petitiō qz nō per modum emēdationis cum emēdare sit se corrigere. nec per modū mutatiōis cū mutatio sit cum recedat ab actione proposta iuxta no. in. l. edita actio. C. de edēdo. Nam procurator dn̄i episcopi nō se correxit nec recessit a prima petitione imo in illa institit vt ptz ex tenore dicte petitiōis. Nec videt etiā fieri potuisse per viā accumulatiōis vt dicat accumulasse actionē in factis descēdētē ex pcepto et hypothecariam que simul nō fecit: sed ex interuallo et videtur lit. conte. seu habita pro conte. in prima et qz licet in eodem libello petatur prius executio et postea cōdēnatio nō videtur qd dicta verba intelligi debeāt accumulando sed potius videtur petita executio vt executio cōdēnationis fiēde nō vt pcepti. faciat qd no. Bar. in. l. si cū nulla. ff. de re iudi. Item non videtur qd simul possit accumulari extraordinarium seu summarium et ordinarium et plenarium imo videtur qd alterum debeat eligi per l. quod in herede. §. eligere. ff. de tali. Item licet electa via in cōpetenti

deducto ere alieno et funeris impesa. l. papi. §. quarta. et §. qm aut. ff. de inoffi. testa. Et per hoc patet quod non est necesse instare in quarto et ultimo dubio. Et ex predictis concludendum videtur partes domini vicarii esse in confirmando preceptum alii factum respectu preste dicte terre: respectu autem fructuum quid sciendum patebit ex sequentibus et hoc in quantum sit tunc in bonis hereditatis Francisci nemini legatis quod satisfieri possit dicte die Thomae de dote antifacio et etiam de legitima debita dicto nani et presere expensas necessarias et vtilis usque ad rata quantitate fructuum preceptorum. Et si reperiat expensarum quantitas excedere quantitate fructuum pronunciare licitum esse dicte die Thomae dictam rem retinere donec de dicta quantitate excedere sit satisfactum. Si vero quantitas fructuum excederet quantitate expensarum tunc quatenus excederet teneretur ad fructus naturales etiam consumptos seu eorum estimatione sed ad fructus industriales tenere extantes restituendos et non ad consumptos iuxta not. in. l. fructus. et l. ex diuerso. ff. de rei ven. et institu. de re. diui. §. si quis a non dno. ubi autem bona hereditaria Francisci nemini relictas non sufficiat ultra dote et antifacium pro legitima ita quod sit necesse appone remanus ad legata tunc pro eo quod deficiet ad legitimam pro rata de quolibet legato fienda erit deductio et per nos pro rata de dicto legato facto capelle fiende erat deductio et sic pronunciare debet pro dicta rata dictam deductione scienda et illa etiam extitit facere pro rata contingente dictum legatum factum capelle per ea que superius dicta sunt. Illud autem certum videtur quod in quantum dicat preceptum predictum nullatenus confirmandum quod tunc saltim partes domini vicarii erunt in confirmando dictam diem Thomae et eius procuratorum ad restituendam dictam presam terre illis de quibus sit mentio in petitione cum modificationibus tamen superius dictis circa preceptum ut ex superius dictis patere potest Johannes de Imola legum doctor.

De conditionibus et demonstrationibus. de legatis et de rebus dubijs.
 Consilium. cxiiij.

- 1 Filia dici potest prima aut natiuitatis respectu aut matris moni intuitu. et numero. 3.
- 2 Legatum filiabus factum de natis intelligi debet. et nu. 7.
- 4 Relatio fieri debet cum qualitate que in precedenti dispositione continentur.
- 5 Legatum factum prime filie de qua intelligi debeat.
- 6 Testatoris verba secundum eius verisimilem intentionem sunt capienda.
- 8 Verba testatoris in sensu vero an semper debeant intelligi an in sensu ficto possint capi.
- 9 Legatum filie factum cum nupsit ad tempus nuptiarum debet referri.
- 10 Intentione sua ex negativa fundas eam probare debet.

In nomine domini nostri

Jesu Christi etc. In causa que vertit et versa est inter Antonium Bertini cunctis de prato actoris et procuratoris et actoris et procuratoris nomine die Bigide uxoris Bartholomei Jo. Bertini cunctis de prato filie olim Leonardi ser Thomae sime te et domine Genevieve uxoris dicti Leonardi ex vna parte agere et heredes Francisci Adarci datini de prato civis et mercatoris florentini et cyppi ipsius Francisci rectores et gubernatores quantas ex altera occasione cuiusdam legati facti in testamento dicti Francisci de quo fit mentio in petitione et libello dicti Bertini producto coram domino potestate terre prati et coram ipsius vicario visis actis et actitatis in dicta causa et productis in illa ac et filiabus et al legatibus vtriusque partis transmissis illud potissime in dubium reuocatur que sint et esse debeant partes dicti domini potestatis et domini vicarii in dicta causa pro cuius declaratione est aduertendum quod dubitatio potissime surgit ex illis verbis in testamento dicti Francisci platis in quantum dicit. Et si deca dña haberet filias vel filias legitimas et naturales que venirent ad matrimonium peragendum voluit prime pro ea nubenda tunc dari de substantia dei Francisci qui nuberet florenos auri quingentos: venientibus autem aliis filiabus suis ad matrimonium pagendum ut supra post primam reliquerit qui nuberet et pro eorum adiutorio nuptiarum illud quod et prout deliberabitur per officiales cyppi pauperum per eum deputati que sibi herede instituit qui erunt pro tempore et qui statum cyppi et numerum filiarum et consideranda considerabunt et eas sic rogauit. Et est ex eo quod dicit dicta dominica de qua supra fuisse post mortem testatoris per diem Adarga ritam lucam et Bartholomeam quibus erat per dictum Franciscum testatoris commissum declarata cum consensu et voluntate officialium dicti cyppi qui tunc erant esse diem Genevieve uxoris Leonardi ser Thomae sime te et ex dicto Leonardo tempore testis erat nata quidam filia nomine peracina que tempore mortis dicti Francisci erat annorum vii. vel circa. Et que demum post mortem dicti Francisci decessit post aliquot annos superveniente dicta dña Genevieve matre sua et dicto Leonardo eius prope et superstitite Bigida filia d. dne Genevieve et Leonardus ac nata per duos annos ante mortem pacine et post mortem Francisci per annos. x. vel circa. Dicit et quod ias sunt octo anni quod dicta dña Genevieve et dictus Leonardus decesserunt superstitite deca Bigida herede sue matris in hereditate cuius dne Genevieve sunt

dotes eius flo. auri mille. Et dicitur quod iam sunt duo anni vel circa per dicta Bigida nupsit Bartholomeo filio Joannis Bertini de prato et cum eo matrimonium contraxit et habitavit et habitat cum eo in eadem domo. unde queritur an. d. Bigida debeat habere legatum quingentorum florenorum de quo supra fit mentio videtur pro dicto dicitur dari etc. Possunt intelligi dupliciter vno modo de prima respectu natiuitatis. Alio modo de prima que primo pervenerit ad matrimonium unde cum dicta verba videantur esse ambigua videtur quod in dubio fieri deat interpretatio secundum quod credibile est testatore cogitasse et verisimiliter de eius mente fuisse per id quod le. et no. in. l. cum in testamento genere de prima respectu natiuitatis qua de prima respectu nuptiarum ex vehementi affectione qua dicitur testatore habuisse ad pacinam primo nata et genita ex. d. dña Genevieve. Nam credendum videtur verisimiliter quod titulo legati voluerit onerare potius illam ad quam propensior affectione habebat qualis dicitur fuisse dicta pacina et non Bigida que non erat tempore testamenti. et sic ad illam affectionem habere non poterat. faciat. l. alumnos. ff. de manumis. testis. et quod habetur in. l. §. si quis primior. ff. unde cognati. et ff. de suis et le. l. titius. faciat et ad predicta que legata sunt ratione affectionis. l. nec adiecit. ff. pro socio. facit quod no. Jac. de are. in. l. si quis seruum. §. si iter duos. in verbo amici que affectio non cadat in Bigida quam non erat nata et post mortem testatoris nata fuit. faciat et ad predicta quod legi. et nota. in simili in. l. que conditio. §. si. ff. de condi. et dem. et quod no. in. c. iudicite. de testam. et in. l. qui habebat. ff. de rebus dub. Et quod notavit Bal. in. l. voluntatis. in antiqua lectura. C. de fidei commissis. Et dicitur per predictis facit quod legatum scilicet filiabus in dubio intelligitur de iam natis et non de his que postea nascunt nisi aliud appareat ut legitur et no. in. l. q. filiabus in pri. ff. de le. j. et i. l. q. q. et i. §. si. eo. ti. faciat etiam quod habet in. l. si quis ita. §. cum ignoraret. ff. de testa. tuto. ubi dicitur tutoris scilicet filias in testamento non cesset facta quo ad illos quos ignorabat se habere. faciat et pro predictis in. l. cum ita. §. in fideicom. et in. l. peto. §. fratre. de leg. ii. ubi in legato facto familie vocatur ille qui in prima linea sanguinitatis testatori est coniunctus. Et est quod iuxta affectionis ordinem interpretatur verba testatoris ambigua. l. cum pater. §. a te peto. et l. heredes mei. §. si. ff. ad trebel. Et pro peracina videtur facere ratio naturalis et per Bigida ratione accidentalis: non autem naturalis potius videtur attendenda. l. in. §. qui habet. ff. de tutelis. Et pro peracina facit quod secundum veritatem fuit prima respectu natiuitatis sed secundum fictionem Bigida possit dici primogenita ex quo peracina non duravit per. c. nam et ego. de verbo. sig. verba autem testatoris potius secundum veritatem quam secundum fictionem videntur accipienda per rationes superius allegatas et per id quod leg. et no. in. l. in. §. verba. ff. de neg. ge. Et hac interpretatione est coadiuvata quod sic intelligendo declinat in favorem pauperum quod in dubio videtur faciendum precipue cum stante dicta interpretatione dicta Bigida non remaneat indotata prout colligitur ex his que in facto superius sunt dicta. Secundo principaliter facit contra Bigidam quod est dato quod dicta verba intelligerentur de prima matrimonium contrahente attamen non videtur quod dicta Bigida debeat habere dictos florenos quingentos quod testator dixit quod voluit dictos florenos dari pro ea nubenda quando nuberet et sic videtur voluisse quod ex dictis florenis quingentis dotaliter cum non haberet aliter unde commode maritaret. ista autem Bigida ut patet ex actis et ex superius dictis habet mille florenos in bonis videlicet ex dote et hereditate matris sue dne Genevieve et ias est nupta iam sunt duo anni et ultra et cum viro suo stetit per dictum tempus et sic non indiget dicta quantitate pro ea nubenda. Et in contrarium videtur veritas videlicet quod dicte Bigide debeat dictum legatum ex eo maxime quod illa verba voluit prime pro ea nubenda dari etc. videntur intelligenda de prima que pervenerit ad matrimonium peragendum et non de prima respectu natiuitatis: quod videtur colligi posse ex eo maxime quod illa verba prime pro ea nubenda videntur se referre ad precedentia proxime dicta in verso et si dicta dña haberet filiam vel filias etc. sed in dictis verbis non est facta mentio de natiuitate filiarum sed de illis que pervenerint ad matrimonium peragendum ideo illa verba prime pro ea nubenda videntur intelligenda de prima que pervenerit ad matrimonium peragendum et non de prima respectu natiuitatis. Nam relatio fieri debet cum qualitate contentis in precedenti dispositione per id quod legi. et no. in. l. a filio. §. si. ff. de ali. leg. et in. l. si quis seruum. §. si. ff. de leg. ii. cum ibi nota. per Barto. Et pro hoc faciat quia si testator voluisset intelligere de prima respectu natiuitatis et sic de peracina cum sciret peracinam iam nata ut colligi potest ex his que in facto presupponunt verisimiliter non disposuisset in forma in qua disposuit sed dixisset et voluit filie quam nunc habet dicta domina quam veniet ad matrimonium peragendum pro ea nubenda dari quam nuberet florenos quingentos de substantia sua. Si autem habuerit alias filias legitimas et naturales que venerint ad matrimonium peragendum post predictam reliquit quam nuberet et pro eorum adiutorio etc. ut supra. cum ergo non sic disposuit sed in forma de qua appet in testamento et de qua superius est dictum et facile sibi erat disponere in forma de qua

dicitur non videtur fuisse eius mens intelligere solum de prima respectu
 natiuitatis et sic de prima qua tunc habebat sed de prima que perue
 nit ad matrimonium. ar. l. i. §. si autem ad deficientem. C. de cadu. tol.
 Preterea aut dicemus quod illa verba. Et si dicta dicitur haberet si
 vel filias et intelligantur. i. precrearet tunc comprehenderet solum na
 tura et non iam natas et sic non includeret in dictis verbis pacina
 que erat iam precreata et sic nullam fecisset provisionem de peracina quod
 non est verisimile cum illa verisimiliter magis fuerit dilecta quam nasci
 ture. Aut dicemus quod intelligantur ut sonat vix quod si haberet filias
 vel filias legitimas et naturales que venirent ad matrimonium pa
 genda tunc illa verba voluit prime dari pro ea nubenda videntur intel
 ligenda scilicet que primo venerit ad matrimonium contrahendum. Et in
 dictis verbis satis includebat pacina si virisset quod verisimiliter fuisset
 prima que puenisset ad matrimonium pagendum cum fuisset maior aliis
 per. vii. vel. viii. annos ut apparet ex his que in facto supponunt
 verum quod illa primogenita est antequam veniret ad matrimonium contrahendum. Et
 Brigida fuit prima que puenit ad matrimonium peragendum satis
 dicta verba videntur verificata in ipsa Brigida. p. id. quod le. z. no. in
 l. §. primus. ff. vii. cognati. z. in. l. primi. ff. de ver. si. z. in. l. q. duos.
 circa si. principii. ff. de reb. du. Et aduertendum quod ex quo tunc te
 stamentum dicti fratris dicitur solam habebat unam filiam. i. peracina et
 hoc etiam sciebat testator ut vix presupponi et etiam est verisimile id
 presumendum per id quod le. z. no. in. l. de tutela. C. de restitu. in inte.
 z. in. l. octavi. ff. vii. cognati. ex quo dicitur testator dixit. Et si dicta
 dicitur haberet filiam vel filias legitimas et naturales que venirent ad
 matrimonium peragendum et sic in plurali locutus est intellexit etiam
 de his que postea nascerentur et venirent ad matrimonium pagendum
 de eius quod le. z. no. in. l. si. ff. ad treb. Et etiam aduertendum quod si
 illud verbum prime intelligeret de prima respectu natiuitatis fru
 strum in verbis precedebat dicitur dixit et si dicta dicitur haberet filiam vel
 filias et respectu legati quingentorum immediate post dicta verba fa
 cti fecisset mentionem de aliis filiabus quod non est dicendum. arg. l. si quoniam. ff.
 de leg. i. ideo ne frustratorie de aliis filiabus videatur fecisse mentionem
 in verbis prime precedebat legatum quingentorum quod intelligi debeat
 de prima que puenit ad matrimonium peragendum. Nec per tale intel
 lectum verisimiliter fiebat iudicium pacine quod cum illa si virisset fuisset
 maior aliis per septem vel octo annos. et sic verisimiliter prius puenisset
 ad matrimonium et per quibus habere potuisset dictum legatum quingentorum
 etiam ex verisimili mente testatoris et si nolisset nubere ante alias
 cum verisimiliter id facere potuisset et debuisset imputandum fuisset
 sibi arg. de regu. iur. in. vi. in regula dandum. z. ff. de regu. iur. l. quod
 quis. Et hec pars verior videtur per predicta. Et nec obstat in con
 trarium allegata quod ex his que superius sunt dicta satis patere potest
 responsio. vix non ob. id quod primo allegatur pro parte contraria vix quod
 illa verba voluit prime dari videntur dubia et posse dupliciter intel
 ligi. i. de prima respectu natiuitatis et de prima que venerit ad ma
 trimonium contrahendum. et sic debet fieri interpretatio secundum quod est ma
 gis credibile testatori voluisse et sic magis credibile videtur quod sen
 serit de prima respectu natiuitatis et sic de pacina quam verisimili
 ter magis dilexit. Nam respondetur quod dicta verba prime pro ea nu
 benda et cum videantur se referre ad precedentia videntur intelligenda
 de prima que puenit ad matrimonium contrahendum quod ex precedebat
 sequentia declarationem recipiunt. l. si seruus plurius. §. si. ff. de lega. i. z.
 etiam per alias rationes superius pro hac parte inductas. et pro hoc
 facta quod etiam sic intelligendo apparet testatori attenta condicione con
 tingentia verisimiliter etiam magis puidisse peracine si virisset quam aliis
 filiabus quod cum illa fuisset maior aliis per. vii. vel. viii. annos veri
 similiter prius puenisset ad matrimonium peragendum et sic ha
 buisset dictum legatum quingentorum et non alie. et ideo intellectus pre
 dictus satis verisimiliter fuit de mente testatoris et id est amplectens
 dicitur per. d. l. cum in testamento. Nec vix fuisse mens testatoris quod pacina
 vel alia filia dicte dicitur haberet dictos quingentos florenos si non pue
 nerit ad matrimonium quoniam pro ea nubenda dari voluit quoniam nuberet et
 sic fuit legatum conditionale. l. titio centum. §. titio genero. ff. de condi.
 z. demon. ff. de iure do. l. stipulationem. faciat. l. bec conditio. la. j. ff. de
 condi. z. demon. Et ideo satis est dicendum quod intelligantur dicta ver
 ba de prima que veniret ad matrimonium quod etiam per talem intellectum
 satis verisimiliter magis puidetur dicte pacine si virisset quam
 aliis quod cum fuisset maior aliis per. vii. annos vel circa verisimili
 ter prius venisset ad matrimonium peragendum et sic habuisset dictum
 legatum quingentorum et non alie filie. ut superius est dictum. Et per pre
 dicta satis patere potest responsio ad omnia que allegantur quod ratione ma
 ioris affectionis que verisimiliter habebat ad peracina iam nata
 fieri debebat interpretatio pro ea quod satis fit interpretatio pro illa
 etiam sequendo intellectum quam dixi ut patere potest ex supradictis.
 Et non ob. quod legatum factum filiabus in dubio intelligitur de iam
 natis quod illud verum nisi aliud constet ex coniecturis ut le. z. no. in. d. l.
 qui filiabus et in. d. l. qui quartum. §. si. sed hic apparet satis quod etiam
 sensus de nascituris quod dixit in plurali et si. d. domina habebat filiam
 vel filias cum tunc tempore testamenti non haberet nisi unam vix pacinam
 et sic necessario sensus etiam de his que postea nascerentur ut supe
 rius tetigit. faciat quod legi. z. no. in. l. si. ff. ad trebel. Et non ob.

stat quod pro peracina facit ratio naturalis et per Brigida accidit alis quod
 satis considerat ratio naturalis in pacina et sequendo intellectum de quo
 dixi cum illa fuisset aliis placita si virisset ut superius est dictum. Et non
 ob. quod verba testatoris intelligi debent in sensu vero et non ficto quod
 casu proposito sequendo intellectum de quo supra dixi statim vixis te
 statoris iuxta eorum significatum a quo non est recedendum. ut le. z. no. i. l.
 minimis. ff. de le. iij. z. l. j. §. si is qui nauem. ff. de exercitoria. z. l. ille aut
 ille. §. pro. ff. de le. iij. z. in. c. ad audientiam. de decimis. Et non ob.
 quod sequendo alium intellectum inclinamus in fauorem pauperum non est dis
 scedendum ab intellectu qui verisimiliter fuit de mente testatoris cum illa sit an
 oia sua. l. in additionibus primus locum. ff. de condi. z. demon. z. l. cum virum
 C. de fideicommissis. Et non ob. quod vltimo allegatur quod et supposito quod
 dicta verba prime pro ea nubenda et debeant intelligi ut superius est di
 ctum tunc non vix quod dicta brigida debeat habere dictum legatum quod testator
 noluit dari pro ea nubenda quoniam nuberet sed ista brigida iam diu fuit et te
 tit nupta et habet bonam dotem et sic non videtur posse petere di
 ctum legatum quingentorum quia non potest sibi dari pro ea nu
 benda ex quo est nupta quod rursus potest quod ad hoc ut possit petere
 dictum legatum satis est quod ipsa puenit ad actum nubendum. Et non vix
 testator in effectu legasse decem quingentos florenos. cum nupserit ex quo
 legauit pro ea nubenda et quoniam nuberet per id quod habet in. d. l. bec con
 ditio. la. j. z. l. titio centum. §. titio genero. ff. de condi. z. de. z. l. aliunde
 habuerit dotem ex bonis et hereditate matris tunc non per hoc sequitur
 quod non deat habere decem legatum ex quo conditio sub qua fuit reli
 ctum est verificata sicut et non prohiberet habere si ab extraneo fuisset
 set dotata quod dictos quingentos florenos habere de substantia testatoris
 ut per ex tenore testamenti. et hoc et expresse tunc Suli. de cu. in. l. cum
 is. §. penulti. ff. de condi. indebiti. faciat etiam quod notauit Bar.
 post Old. in. l. lucius. ff. de leg. ij. Et pro predictis faciat quia veri
 similiter melius potuit nubere habendo spem habendi decem lega
 tum licet et haberet dotem maternam quam si solum habuisset dotem mater
 nam quod ut docet experientia que est efficax rerum magistra de elect. quod sit.
 lib. vi. Melius nubit mulier cum maiori dote quam cum minori.
 Et licet Brigida si haberet legatum quingentorum reperitur casualiter
 habere maiorem dotem quam eius mater Geneuera id non contingit ex di
 positione testantis quod solum reliquit quingentos florenos cum tamen
 dicitur Geneuere dedisset mille sed propter casum mortis matris nec
 ex substantia testantis reperitur habere nisi florenos quingentos
 quod non vix inconueniens. Et ex predictis concludendum vix par
 tes dicitur domini potestatis eius vicarij esse in condemnando decem
 cyppum et ipsi rectores gubernatores ad dandum et soluendum dictos
 quingentos florenos decem dicitur Brigide et ipsi cyppum et ipsi rectores
 absoluerunt ab expensis propter probabilem causam litigandi attente
 ta autoritate consiliorum in fauorem dicti cyppi habitorum per
 id quod legi. z. no. in. c. ut debitus. de ap. in glo. antepenult. z. super ea
 per Joan. an. z. per modernos in cle. in romani. de electio. Et licet
 duo seu tria opponantur processum factum pro parte dicte Brigide
 de tunc non vix instandus quia in processu nil de dictis oppositioni
 bus apparet expressum sed solum in allegationibus. Et non etiam
 quia nec habent ob stare quod non apparet illas verificatas. nam de
 legatum quod petit non fuisse representatum secundum formam statuti
 de qua in libro quinto capi. xxiij. fundanti autem intentionem ex
 negatiua incumbit onus probandi ut legitur z. no. in. c. sup. bis. per
 Inno. z. Jo. and. de accusa. z. per Bar. in. l. in illa. z. l. hoc iure. ff. de
 verbo. obli. Et ad eam rationem non ob. secundum dum dicitur quod non fuit
 seruata forma statuti in decimo capitulo quate partis. Preterea
 ibi loquitur quod de debito non apparet instrumentum ut expresse dicitur in
 decimo statuto: hic autem est secus quod de legato petito apparet per teno
 rem testamenti. Et non ob. dum dicitur quod libellans vix duas vias con
 tinere videtur viam executiuam legati et viam hypothecarie dum di
 xit et si et in quantum sit expediens et non aliter petit condemnari et
 quod tunc sufficeret via executiua non erat expediens intentari secun
 dum am ideo illa non intelligitur intentata cum conditio sub qua
 fuit intentata deficeret per. l. cum ad prius. cum. l. sequenti. ff. si cer
 peta. unde concludendum vix non obstantibus predictis prout su
 perius est conclusum.

- Ad tertulianum. z. de inoffi. testa. Consilium. cxiiij.
- 1 Successio abintestato locum non habet successione ex testa
 mento durante.
 - 2 Testamentum minoris quatuordecim annis quando valeat.
 - 3 Testamentum annullatur in quo filia preteritur.
 - 4 Legitima quid sit et cui et quando debeatur.
 - 5 Filius secundi matrimoni in materna successione preferendi.
 - 6 Legitima filiorum quanta. z. nu. ii.
 - 7 Ania quoto gradu sit cum nepote.
 - 8 Stipes quando sit pro gradu computandus.
 - 9 Mulier quando transiens ad vota scda tutore non petito successio
 ne priuetur.
 - 10 Jus commune correctum non presumitur in casu qui non exprimitur

- 12 Statutum de muliere in matrimonio decedente et de dote restituenda quando et in quibus locis habeat. et nu. 14.
- 13 Filius primi matrimonii pariter cum his qui socii in dotis augmento et parafernaliis succedunt.
- 15 Mulier decedens cum liberis utriusque matrimonii qualiter et usque ad quantum possit testari.

In nomine domini nostri

Iesu Xpi etc. In ca que vertit et versa est inter dominam Matthea filiaz quondam Pieri quondam Matthei nuchori panarii civis lucani. et olim vxor Joannis quondam Simonis de viano et nuc vxor artium et medicine doctorum magistri Baldasaris xpofozi ser Nicolai de burgo muzam lucani civis et eius procur. ex parte vna agētis et Antonium quondam Pieri spariū cōuenti et se defendētis et ei⁹ procu. ex altera occasione cuiusdam petitionis porrecte p dictā dñaz Matthea cōtra dictū Antonium in qua in effectu dicta dñaz Matthea asserit dictū Franciscū decessisse nullis superstitibus filiis vel descendētib⁹ aut alijs ascendētib⁹ vel collateralibus relictis qui habeāt excludere dictā. d. Mattheam a successione dicti Francisci ei⁹ filij de iure et etiā scdm formā statutorum lucani. ciuitatis. Itē asserit se heredē in totū vel saltē in legitima portione sibi debita iure nature quōdā Francisci sui filij et filij et heredē in totū quondam dicti Joannis Simonis et sic etiā petit d. dñā Matthea pronunciarī et declarari ipsam dñam Mattheā fuisse et esse heredē vniuersalē supradicti Francisci eius filij et ipsum Antonium cōdemnari ad dimittendū restituendū et relaxandū. d. dñe Matthee heredē prefate omnia et singula bona dicte hereditatis. Et quicquid idē Antonius possidet tenet et occupat de hereditate predicta vna cū fructibus perceptis et qui percipi potuerūt et cum omni causa et iuribus ipsius hereditatis seu ad ipsam hereditatē spectantibus et pertinentibus vel saltē in casu in quo ad ipsas dñam Mattheā non spectaret vniuersalis successio et tota hereditas dicti eius filij petit pronunciarī sentēciari et declarari sibi dñe Matthee deberi legitimā portionē sibi debitā in bonis et sup bonis dicti Francisci. Quā portionē legitimā asserit. d. dñā Matthea esse medietatē omnium bonorum et facultatū dicte hereditatis predicti Francisci eius filij scdm dispositionē et mentē statutorum et ordinamentorum lucane ciuitatis. Et eundē Antonium condēnari in dicto casu eidē dñe Matthee p dicte ad legitimā sibi debitā et super bonis que remaserūt in hereditate dicti Francisci eius filij vna cum fructibus perceptis et qui percipi potuerunt videlicet dimidiam dicte hereditatis vt est dictū et maxime scdm mentem statutorum et ordinamentorum predictorum et ipsum Antonium condēnari ad predicta cogi et pelli debitis iuris remedijs prout de p̄dictis latius ptz ex tenore petitionis porrecte cōtra dictū Antonium per dictā dñaz Mattheā illud potissime in dubiū reuocatur que sint et esse debeāt in dicta causa partes domini vicarij dñi lucane potestatis corā quo pendet causa predicta visis actis et actitatis in dicta causa ac etiā istrumētis attestacionibus et iuribus et statutis productis in dicta causa et similiter allegationibus vtriusque patris. Et primo ante omnia premittendū qd exceptiones opposite contra libellū non habuerunt obstare attēta forma statuti positi sub rubrica de exceptiōe libelli obscuri alternatiui cōditionalis dubij et incerti vbi expresse disponitur qd talis exceptio non admittat nec ex hoc processus iudicij differat et qd in dicto casu intelligatur actor iura sua omnia que hz super eo qd petitur in iudiciū deduxisse et egisse omni modo via iure et forma quibus melius potest. Et similiter reus intelligatur deduxisse omnes suas defensiones iustitiam vel iniustitiā respicientis et se defendere omni via iure et modo quibus melius pōt vult tamē prefatū statutū summam vel rem in libello seu petitione exprimi prout de iure fuerit. Hoc premissis est aduertendū qd in quātū dicta dñā Matthea petit pronunciarī et declarari ipsam dñam Mattheā fuisse et esse heredē vniuersalē dicti Francisci eius filij cum id petat ex eo qd asserit dictum Franciscū decessisse nullis superstitibus filiis vel descendētib⁹ aut alijs ascendētib⁹ vel collateralibus qui habeant excludere. d. dñam Mattheā a successione dicti Francisci eius filij de iure et etiā scdm formā statutorum lucane ciuitatis videtur in effectu asseruisse se heredē ab intestato dicti Francisci. Et hoc autem capite nō videtur posse obtinere: qd apparet dictū Franciscū decessisse condito testamēto in quo sibi vniuersalē heredē instituit. d. Antonium vt ptz ex tenore testamēti producti pro parte dicti Antonij in forma publica et autentica manu ser Laurentij quondam miciorinilensij de luca. ¶ Constat em̄ non esse locū successioni ab intestato quādiu locus esse potest successioni ex testamēto vt legi. et nota tur in. l. quādiu. la. ff. de ac. heredi. et l. anteq̄. C. cōmunia de successione. et ideo cum dictus Antonius pretēdat se heredem ex testamento dicti Francisci et sic etiā esse videatur non pōt. d. domina Matthea obtinere in quātum asserit se dicti Francisci heredē ab intestato per ea que habentur in iuribus preallegatis. Nec habet obstare si dicatur. d. testamentum nō valere ex eo qd non interfuerunt in eo septē testes prout requiri videtur de iure. per. l. hac cō-

sultissima. C. de testamentis. qd illud procederet de iure communi secus de iure municipalī lucane ciuitatis scdm qd sufficit interuenisse tres testes masculos idoneos. vt ptz ex tenore statuti positi sub rubrica de vltimis voluntatibus defunctorum ideo cum in testamento predicto interuenerint tres testes masculi idonei vt apparet ex tenore dicti testamenti merito dictū testamētū debet valere licet non interuenerint in eo septē testes. ¶ Ceterum non obstat si dicatur dictū testamētū non valere qd factū fuerit per minorem xliij. annis prout allegatur pro parte dicte. d. Matthee qd hoc nō est probatū vnde in dubio est presumptio pro dicto Antonio qui innititur ex dicto testamento per id qd legi. et no. in. c. in p̄sentia. de proba. vbi ptz in simili qd eoislo qd apparet professionē factā per aliquē p̄sumit p̄ illa et illi est stādū nisi fuerit p̄batū qd fuerit facta a minore. xliij. annis. et sic eodem modo videtur standū esse testamento facto per dictum Franciscū ex quo nō apparet probatum ipsum fuisse minorē tēpore conditi testamēti predicti. Et hoc etiā voluit Bar. in. l. de etate. ff. de minoribus. in. ff. questione principali vbi cōcludit qd fundanti intentionē suā ex minori etate siue agendo siue excipiēdo illam debet probare per. l. si minorem. C. de restitu. mino. Et ideo cum dicta domina Matthea fundet exceptionem suam excipiēdo contra testamētum ex minori etate illā debet probare. ideo cum illam non probauerit standum est in dubio testamento in forma publica et autentica producto per id qd legi. et no. in. l. cum precibus. C. de proba. faciat etiā quod le. et no. in. l. ab ea parte. ff. de proba. vbi in dubio quis presumitur fore habilis nisi probetur oppositū. ¶ Item non ob. si dicatur qd testamētū predictū nō videt valere alia ratione videlicet qd dicta dñā Matthea mater dicti Francisci videt fuisse preterita in dicto testamento cum nil videatur sibi in eo fuisse relictū iure institutionis vt videtur patere ex tenore dicti instrumenti et ideo non videt valere nec videtur sufficere aliquid fuisse relictum quoquo relictū titulo per id qd legi. et no. in. §. aliud quoqz capitulum. in. aut. vt cum de ap. cog. colla. viij. Et in aut. nouissima. C. de inoffi. testa. per glo. et Bar. qz responderi pōt qd illud procederet de iure communi secus de iure municipalī lucani. ciuitatis in quo expressse cauetur qd sufficiat relinquere quoquo relictū titulo vt ptz ex tenore statuti positi sub rubrica de vltimis voluntatibus. ¶ Preterea scōz opi. Bar. de qua in. d. aut. nouissima. videtur qd etiam de iure cōmuni sufficiat relinquere parentibus quoquo relictū titulo licet secus sit in descendētib⁹ an tamen hoc procedat nō in iusto ad p̄fens sed satis videt id procedere scdm dispositionē statuti lucani scdm qd etiā in filiis et descendētib⁹ sufficit relinquere quoquo relictū titulo. vt ptz ex statuto posito sub rubrica de vltimis voluntatibus defunctorum. et ideo cum aliquid fuerit relictum dicte domine Matthee in dicto testamento. vt ptz ex tenore dicti testamenti qz reliquit sibi in quolibet casu viduitatis redditum in domo ipsius testatoris et staria sex granī et salinas quatuor vini et li. tres olei quolibet anno pro subsidio vite sue ipsa vidua permanente videtur qd valuerit testamētū predictū. an tamē qz solum relinquatur in casu viduitatis et ipsa vidua permanente relictatur dicta conditio et agi possit ad supplementum legitime videtur dicendū qd sic per id qd habetur in. l. omnimodo. et in. l. famelicus. §. cum autem. C. de inoffi. testa. Et per id qd inferius dicitur. ¶ Ex predictis concludendū videtur dictā dominā Mattheam non posse obtinere in eo qd petit pronunciarī et declarari se fore heredem vniuersalem dicti Francisci snouilij. ¶ Restat nunc videre an possit vel debeat obtinere in quātum petit saltem pronunciarī et declarari dicte domine Matthee deberi legitimā portionem sibi debitam iure nature in bonis et super bonis dicti Francisci videretur primo dicendum qd nō qz legitima est portio eius qd quis ab intestato esset habiturus vt legi. et nota. in. l. parentibus. C. de inoffi. testa. et l. pap. §. si quis mortis. ff. de inoffi. testa. et in. c. rainuntius. circa finem de testamentis. sed licet de iure communi mater vocetur ab intestato ad successionem filij deficientibus descendētib⁹ et alijs ascendētib⁹ et vocetur in totum si nō extant fratres vtriusque coniuncti vel filij ipsorum prout contingit in proposito vt probatur in aut. defuncto. et in corpore vnde sumitur C. ad tertu. tamen secus videtur de iure municipalī ciuitatis lucane. vt ptz ex statuto posito sub rubrica de successione ab intestato. vbi apparet qd mortuo aliquo ab intestato sine descendētib⁹ vocantur ascendentes per masculum salua gradus prerogatiua et non extantibus descendētib⁹ nec ascendētib⁹ masculis vocatur frater germanus ex vtroque parente vel ex parte tantum et filij masculi talium fratrum premortuorum. Et illis non extantibus vocantur certe persone expressate in dicto statuto quib⁹ etiā non extantibus vocantur attinentes venientes ex linea paterna de patrimonio hoc est de agnatione defuncti vsqz ad quartū gradum inclusiue intelligendo gradum secundū computum decretorum salua gradus prerogatiua et proximate. Et predictis non extantibus vocantur ad successionem proximiores in gradu scdm computum decretorum. et sic nulla fieri videtur mentio de matre cum scdm computum decretorum mater tanq̄ stipes non videatur facere

facere gradū vt vñ patere i arboze cōsanguinitatis cū ibi no. r. i. c. si. cū ibi no. de p̄san. r. affini. r. id vñ qd̄ ex quo nō extabāt tpe mor-
 tis fr̄ācisci descēdētis nec ascēdētis masculi. Nec alie p̄sone noīa-
 te i dco statuto nec ēt p̄iūcti ex linea paterna i q̄rto gradu vñ qd̄ ab
 intestato vocat̄ fuisse dictus Antonius q̄ secūdu cōputū decre-
 tū erat in tertio gradu dco fr̄ācisco q̄ cū Joāne patre fr̄ācisci
 fuit in secūdo cū nati foret ex duabus sororibus dictus Joānes r
 dictus Antonius vt Joānes ex dña Carlina r Antonius ex dña
 Margarita secūdu cōputū decretorū dicto Francisco filio dicti
 Antonis erat in tertio gradu per id qd̄ habet in arboze consanguinita-
 tis r in. c. fi. de cōsan. r. affi. Et ideo cum dicta domina Matthea
 non videatur vocari abintestato ad successionem dicti Francisco
 non videtur sibi aliqua legitima deberi. pro hoc etiā faciat quia cō-
 nō videtur sibi aliqua legitima deberi. pro hoc etiā faciat quia cō-
 iūcti in q̄rto gradu ex linea p̄na p̄ferunt m̄ri r tñ illis non debet
 aliq̄ l̄ia q̄ nō debet collateralibus vltra fratres ergo cū illi vincat
 matrē nō vñ qd̄ plus iuris habeat mater q̄ illi argu. l. de accessio-
 nibus. ff. de diuersis r temporalibus p̄scriptionibus. Faciat et̄ pro
 predictis qz dicta dña Matthea vñ fuisse priuata hereditate dicti
 fr̄ācisci p̄ transitū ad secunda vota cum non appareat ipsam p̄-
 fuisse tutorem dicto Francisco per id quod legitur r notatur in. l.
 c. de legitimis heredibus. r. l. ij. §. si mater. ff. ad tertulianū.
 Item p̄ predictis faciat qz in statutis lucanū ciuitatis nō sit m̄-
 tio de legitima ascēdentiū s̄z solū descēdentiū ideo nō vñ statutū lo-
 quēs de legitima filioz r descēdentiū trahēdū ad matrē p̄cipue qz si
 dicat̄ dictā matrē in casu p̄posito vocari p̄ statutū ad successiones
 intestati nō vocat̄ tāquā mater s̄z vt primior. Facit qd̄ habet in. l.
 §. obijciē. versu. s̄z si ipsa. ff. ad tertul. r. Item cū trāsiuerit ad secū-
 da vota vñ p̄uasse dictū fr̄āciscū a sua successione: cū i illa p̄ferant̄
 filiū secūdi matrimoniū vt patet ex forma statuti positi sub rubri-
 ca de modo succedēdi in matrimonialibus extātibus filiis de di-
 uersis matrimoniis r sic ecōtra videt̄ qd̄ dicta dña Matthea ma-
 ter dicti fr̄ācisci fuit priuata successione dicti fr̄ācisci cum eo iu-
 re quo vtitur filius in successione matris videtur qd̄ ecōtra vti de-
 beat mater in successione filij per id qd̄ le. r. no. in. l. si qua illustris.
 C. ad officia. r. in. §. districtis. in. au. q. mo. na. effi. sui. r. qd̄ no. r. 30
 in summa. C. de natur. li. Et ideo videt̄ qd̄ dicte dñe Matthee nul-
 la legitima debeatur. Et dato qd̄ deberet nō videtur qd̄ sit di-
 midia sed tertia cum statutū de legitima ascēdentiū nō loqua-
 tur sed de legitima filioz r descēdentiū r in correctorū non sit
 fienda extētio vt le. r. no. in. l. p̄cipimus. C. de ap. r. in. au. q. non act.
 C. de lac. san. ecclē. r. in. l. si vero. §. de viro. ff. so. ma. C. In cōtrariis
 videt̄ dicēdū videlicet qd̄ debeatur legitima dicte. d. Matthee ma-
 tri dicti fr̄ācisci iuribus r rationib⁹ infrascriptis r Primo qz cer-
 tū est qd̄ de iure cōi matri debet legitima in bonis filij cū sibi cōpe-
 tat querela qñ exheredatur vel p̄ exheredata habet vt le. r. no. i. l.
 ff. de inoff. testa. r. in. l. nā r si parētibus. eo. ti. Et. C. de inof. te. l. cū
 filiū. sed hoc nō reperitur correctum de iure statutaris ciuitatis lu-
 canū. ergo standū est iuri cōi ar. l. sancimus. C. de testa. r. l. p̄cipim⁹.
 C. de appel. r. l. si extraneus. ff. de cōdi. ob. cau. r. l. quicquid astrin-
 gēde. ff. de verbo. ob. ad allegata aut̄ in cōtrariū videt̄ posse respō-
 deri. Et primo ad id qd̄ dicitur qd̄ i casu p̄posito dicta dña Mat-
 thea nō vñ vocari ad successionē dicti fr̄ācisci ex forma statuti luca-
 ni sub rubrica de successione abintestato: sed ipse Antonius tā-
 quā primior in gradu s̄m ius canonicū responderi pōt id nō esse
 verum qz imo videt̄ fuisse vocata dicta dña Matthea cū sit proxi-
 mior in gradu dicto Mattheo. nedū de iure ciuili sed et̄ s̄m ius ca-
 nonicū r s̄m formā dicti statuti deficiētibus personis de quib⁹ ibi
 prout deficiūt in casu p̄posito vocat̄ proximior i gradu s̄m ius
 canonicū. qd̄ aut̄ dicta dña Matthea sit primior dicto Antonio
 de iure ciuili est clarū qd̄ mater est in primo gradu filio. insti. de gra-
 dibus. §. primo gradu. sed dictus Antonius erat dicto Francisco
 in quinto gradu per id qd̄ habet in. §. quinto gradu. insti. de gra-
 dibus. Itē videtur proximior s̄m ius canonicum. qz qñ agitur de li-
 nea ascēdentiū r descēdentiū nō est differentia inter ius canonicum
 r ciuile vt expresse voluit gl. in arboze consanguinitatis in vers. ad
 inuentiones: r id sicut de iure ciuili mater est in primo gradu filio
 r ecōtra alius matri est in p̄rio gradu vt in. §. p̄rio gradu. insti. de
 gradibus. ita et̄ de iure canonico. faciat. xxxv. q. v. c. primo gra-
 du. Si aut̄ querit̄ quo gradu auia sit cū nepote ex filio de iure
 ciuili clarum qd̄ est in secūdo vt in. §. secundo gradu. insti. de gra-
 dibus. r. idē de iure canonico qz de inpta vna persona cū sint tres
 filii auia filius auie r nepos restāt due r sic est in secūdo gradu
 auia cū nepote ex filio s̄m regulā gl. posita in dicto vers. ad inuen-
 tionē. r. eadē ratione mater cū filio cū due sint persone erūt in vno
 gradu r sic in p̄rio nō in duobus qz vna illarum non multiplicat̄
 gradū. Nec ob. qd̄ stipes non computatur pro gradu scdm ca-
 nones qz illud vñ vbi agit̄ de successione collateralium r sic transf-
 neratū qz duo fratres s̄m ius canonicū sunt in primo gradu qz
 quilibet ipsoz distat a stipite vno gradu. r sic hoc casu stipes non
 computatur pro gradu. facit qd̄ no. in. d. c. fi. de p̄san. r. affi. r in glo.
 super arboze in vers. nunc vidēdū quibus regulis r sic patet qd̄

in casu p̄posito dicta dña Matthea mater dicti fr̄ācisci tanquā
 proximior dicto Antonio vocabatur abintestato ad successiones
 dicti fr̄ācisci r nō dictus Antoni⁹. Itē ad id qd̄ dicit̄ qd̄ coniūcti
 ex linea paterna in quarto gradu preferuntur matri quib⁹ certū
 est nō deberi legitima: r sic vñ qz matri et̄ non debeatur. Rūderi pōt
 qd̄ l̄z statutū extantibus dictis coniunctis excludat matrem a suc-
 cessione nec p̄r a l̄ia p̄dictis nō extantibus qz l̄z ius cōe cor r̄iga-
 tur per statutum in vno casu non tñ intelligit̄ correctum in alio ca-
 su in quo exp̄sse nō corrigi p̄ id qd̄ legit̄ r not. in. l. precipimus. C.
 de appella. r. de testamētis in. l. sancimus. Et p̄ hoc et̄ faciat quia
 consanguineus qui nō admittebat̄ ad querelā nisi turpi p̄sona in-
 stituta vt le. r. no. in. l. fratres. C. de inoffi. testa. preferat̄ olim ma-
 tri vt probat̄ in. §. p̄ferunt. insti. de senat. cōsul. tertul. Et tñ vbi fra-
 ter p̄sanguineus nō extabat admittebat̄ mater ad successiones ab
 intestato r et̄ condito testamento admittebat̄ ad querelam etiam
 turpi persona nō instituta vt dicta. l. cū filium. C. de inoffi. testa. et
 l. j. ff. de inoffi. testamēt. r si plus iuris habeat mater fratre p̄sanguī-
 neo nō extāte quā haberet ipse frater p̄sanguine⁹: r sic nō est abso-
 nū qd̄ mater p̄ueniatur p̄ agnatos in quarto gradu h̄z plus iur.
 illis nō extātib⁹ quā habeant ipsi agnati qñ extant r presertim qz
 nō dz induci correctio in casibus nō exp̄ssis vt est dictum. Et Itē
 nō ob. quod dicit̄ vñ qd̄ dca. d. Matthea fuit priuata successione
 dicti fr̄ācisci p̄ transitū ad scda vota nō petito tutore: qz r̄ude-
 tur quod id nō h̄z locū qñ decessit filius factus pubes vt fuit in casu
 isto in quo fecit testm̄ quod alias facere nō potuisset. ff. de testa-
 mentis. l. qui de etate. vt le. r. no. in. l. matres. C. ad tertul. pretereā
 et̄ tpe quo transfuit ad scda vota habebat̄ idēz fr̄āciscus auiam
 paternam vñ domināz Carlinae tutricem. Ideo non erat opus
 qd̄ alium peteret r ex quo habebat̄ tutore p̄ solum fr̄āciscum ad
 secūda vota nō fuit priuata successione dicti fr̄ācisci qz hoc nul-
 lo iure cauet̄: ideo hoc dici nō potest p̄ id qd̄ habet̄ in. l. illam. C. de
 collationib⁹. Et nō ob. qd̄ dicit̄ statutū lucanū nō facere men-
 tionē de legitima ascēdentiū imo potius oppositū cū ius cōe non in-
 telligatur correctū in casu non exp̄ssis p̄ id quod habetur in. d. l. sci-
 mus. C. de testamentis. r. in. d. l. precipimus. C. de appella. alias se-
 queretur qd̄ et̄ patri nō deberetur legitima in bonis filij quod nō
 est dicēdū cum etiam non extantibus descendentiū patri pre-
 feratur oibus aliis in successione abintestato ex forma statuti luca-
 ni. vt p̄z in dicto statuto de successione abintestato. Et licet
 mater non extantibus ascēdentiū masculis nec descendentiū nec
 agnatis in quarto gradu veniat vt primior: nō p̄ hoc sequit̄ qd̄ ex
 quo m̄r est r de iure cōi sibi debeatur legitima tunc et̄ non debeatur
 legitima cum standū sit iure cōi quatenus exp̄sse nō reperiatur cor-
 rectū vt est dictū. Item nō ob. qd̄ vltimo dicit̄ vñ qd̄ dictus fr̄ā-
 ciscus erat priuat⁹ a successione dicte dñe Matthee p̄pter filios se-
 cūdi matrimoniū q̄ p̄ferunt̄ in successione filij primi matrimoniū. vt
 p̄z ex tenore statuti positi sub rubrica de modo succedēdi in matri-
 monialibus extātib⁹ filiis de diuersis matrimoniis: qz rūderi pōt
 qd̄ dictū statutū non priuat̄ ex toto a successione filios primi matri-
 monij p̄pter filios secūdi matrimoniū sed solū a successione dotis nō
 aut̄ priuat̄ in augmento dotis nec in alijs bonis nō dotalibus. Et
 ideo nō est cōueniēs qd̄ m̄r p̄ trāsitū ad scda vota ex toto priuetur
 successione filij. r satis est qd̄ m̄r excludat̄ per statutū p̄ agnatos in
 quarto gradu a successione filij r p̄cipue cum dicta dña Matthea
 dicatur successisse patri suo p̄siero quondam Matthei panario ex
 ipius testō. r sic habuerit hereditatē dicti p̄sieri p̄s̄is sui vltra do-
 tē. p̄tereā possibile foret quod tēpore mortis ipsius dñe Matthee
 nō sup̄fuisent aliq̄ filij scdi matrimoniū r sic in dco casu nō fuisset
 priuatus dictus fr̄āciscus: id cū nō fuerit priuatus omni casu nec
 oibus bonis dictus fr̄āciscus successione dicte dñe Matthee non
 est dicēdū qd̄ dca dña Matthea fuerit ex toto priuata successione di-
 cti fr̄ācisci sui filij r p̄cipue qz hoc non reperitur cautum de iure
 cōmuni nec et̄ de iure statutaris ciuitatis lucanū. r satis est qd̄ exi-
 stētib⁹ agnatis in quarto gradu excluditur p̄ statutū. Et hec pars
 vñ qd̄ dca dña Matthea nō est priuata legitima i casu p̄posito ve-
 rior vñ de iure. Restat nunc videre quanta sit legitima in casu
 p̄posito an vñ sit tertia bonorū dicti fr̄ācisci an vero dimidia. Et
 certū est qd̄ de iure cōi olī erat quarta bodie est tertia. vt no. i. au-
 nouissima. r in corpore vñ sumitur. C. de inoffi. te. vnde videndū
 est. an p̄ statutū sit aucta ad dimidiaz p̄ cuius declaratione est ad-
 uertendum quod statutum lucanum nil expresse dicit̄ de legitima
 ascēdentiū sed solum de legitima filioz r descendentiū vt p̄z ex sta-
 tuto posito sub rubrica de legitima filioz r descendentiū. vnde
 quia legitima filij in bonis matris videatur aucta ad dimidiam
 quando vnus solus filius superest cum legitima videatur esse pro
 numero filioz r filiarum connumerata persona matris vt p̄z
 ex dicto statuto vñ qd̄ eodem modo intelligatur aucta in ascen-
 dentibus. r sic in matre argu. l. nam r si parentibus. ff. de inoffi. te-
 stamen. nā per rōnē illius. l. traditam in modū regule in quantum
 ibi dz qz nō minus parentibus quā liberis pie dz relinqui. consue-
 nit dici qd̄ sicut aucta fuit legitima que erat quarta ad tertiam.
 in descendentiū ita etiam intelligit̄ aucta ad tertiam in ascēdenti
 Consilia do. Joan. de Imola. f

bus ut notavit Bar. in. d. l. nam et si parentibus. faciat qd legitur et notat in. l. si quis seruo. C. de furtis. et in. l. na et posteriores. et l. qd verbis. ff. de legib. et in. l. i. §. j. ff. de mune. et bono. et in. l. i. §. lex fal. ff. ad. l. falci. Facit qd not. Bar. in. l. omnes populi. in materia interpretationis statutorum in. vi. principali questione. ¶ In contrarium videt dicendum in casu pposito cum statutum lucanum in valde deteriori conditione posuit matrem quam sit de iure cōi cōvoluerit agnatos in gradu quarto preferri matri in successione intestati qd non contingit de iure cōi. Et ideo licet aucta esset legitima in filio per statutum non videt qd per hoc dici debeat aucta in matre qz dicta ratio non minus pie debet relinqui parentibus quam liberis non videt habere locum attēta forma dicti statuti preferētis agnatos quarto gradu ipsi matri. nā per hoc satis patet qd minus pie attēta forma statuti relinqui debet matri p filio ideo cū dicta ratio attēta forma statuti non vendicet sibi locum non videt posse dici per illā auctā fore legitimā matris sicut aucta est legitima filii p̄terea dici potest qd de iure cōi legitima matris fuit aucta non simpliciter per rationē dicte. l. nam et si parētibus. et p̄cipue attēto qd alibi dicit qd magis est debita hereditas ascendētis descendēti et matris filio quā eōtra vt le. et no. in. l. scripto. §. si. ff. vnde liberi. et sic non erat p omnia eadē ratio vtrobiz et per sequēs necessario non videbat vtrobiz idē dicendum licet agere de correlatiuis. facit qd legitur et notat in l. curatores. C. de interd. ma. sed potius fuit aucta ppter generalia verba ter. in aut. de triente et semis. §. j. in versic. hoc obseruādo vbi dicit qd id qd dictū fuerat de augmēto legitime ad tertiā voluit obseruari debere in omnib. psonis quib. per. l. ratio quarte de inofficioso dabat et ita ibi etiā voluit glo. que ratio cessat in casu proposito cū solū reperiat aucta in filiis et descendētibus per statutum. Nec in statuto posita sunt verba de quibus proxime dictū est et que ponunt in. d. §. j. et ideo non debet dici aucta in descendētibus et p̄cipue in matre ar. c. cū cessante. de ap. et l. qd debet. ff. de pactis et hec pars videretur verior de iure per predicta. et sic videt qd solū sit tertia prout est de iure cōmuni et per predicta non est necesse super intellectu dicti statuti de legitima filiorum cui videtur contradicere statutū de muliere defuncta in matrimonio liberis remanentibus et statutis de modo succedendi in matrimonialibus videtur repugnare statuto p̄dicto de muliere defuncta in matrimonio liberis remanentibus videndum esset de intellectu dictorum statutorum et etiam de intellectu statuti de muliere defuncta in matrimonio et de restituēde dotis modo in quo non est necesse insistere propter id quod supra dixi. Et ideo circa intellectum dictorum statutorum que re vera satis dubius est non insisto ad presens sed cōcludo qd in casu proposito legitima dicte. d. Matthee. matris dicti Fracisci est tertia bonorum. d. §. ¶ Et ex predictis concludendum videtur partē dicti domini vicarij in dicta causa esse in condēnando dictum Antonium ad dandum tertiam partē bonorum dicti Fracisci vna cū fructibus pceptis per dictū Antonium a tempore mortis dicti Fracisci cōputato valore legati facti dicto dño

12 Mattheo. ¶ Satis tamē videt posse dici qd statutū de muliere defuncta in matrimonio et de restituēde dotis modo habeat locum quā mulier decedit in matrimonio sine liberis aliquib. vel saltem sine liberis illius m̄rimoniij. et hec satis videt fuisse de mēte dicti statuti dū dixit dimidiā lucrez vir qm decedit infra annū mulier et duas partes qm post annū. et de dicta dimidiā vel tertia et de bonis parafernalis possit mulier disponere put voluerit in sua vltima voluntate et etiā in infirmitate alienare dūm non possit alienare vel iudicare quin heredes ei abintestato succedētis etiā p̄ter ascendētis et descendētis habeant quartā partē bonorum eius. et si aliter fiat non valeat in p̄iudiciū dicte quarte partis et sic videtur velle qd si habeat ascendētis vel descendentes teneat relinquere de eo qd potest testari id qd de iure debet. et si non habet ascendētis nec descendentes tūc debet relinquere quartā illi qui veniret abintestato et sic videt dictum statutū habere locū etiā qm extāt liberi p̄mi matrimoniij sed non secūdi matrimoniij quo casu vult qd succedant in totū. reseruat tū statutum mulieri potestātē disponēdi de decima dotis et aliorū bonorum. Statutū vero de modo succedendi in matrimonialibus extātibus filiis de diuersis matrimoniis loquit qm mulier morit̄ relictis filiis p̄mi matrimoniij et scōi quo casu statutū vult qd in dote p̄mēna succedant filij vltimi matrimoniij et non filij p̄mi. ¶ In augmēto vero dotis et in parafernalis bus vult qd succedant filij masculi p̄mi matrimoniij cū filiis masculis secūdi matrimoniij. et similiter filie femine p̄mi matrimoniij cū filiabus feminis scōi matrimoniij: qd intelligendū v̄ in virilē et sic p numero psonarū. sed vbi essent filij ipsorū filiorū masculorū similiter vtriusq. matrimoniij tūc venirent in stirpē vt dicit statutū et idē in filiis filiarū vtriusq. matrimoniij non extātibus masculis vt similiter dicit statutū non aut v̄ intelligēdū qd filij p̄mi matrimoniij cū filiis scōi succedāt in stirpē qz hoc non dicit statutum et sic in hoc standū est iuri cōi ar. l. p̄cipimus. C. de app. et l. si extrane. ff. de cōdi. ob. cām. l. alij aliter videant̄ intelligere. ¶ Et aduertēdū qd dictū statutū de modo succedēdi in matrimonialibus satis v̄ p̄cedere qm mulier decedit vidua et non in matrimonio extantibus filiis

vtriusq. matrimoniij. Videt et qd possit itelligi qm decedit in scōo matrimonio cū indistincte loquat. et sic indistincte videt itelligē dū ar. l. de p̄cio. ff. de publicia. Et p hoc videt qd statutū loquēs de muliere defuncta in matrimonio liberis extātibus intelligi debeat qm solū extant liberi scōi matrimoniij et non qm extāt liberi vtriusq. matrimoniij ex eo qz si eo casu quo mulier non decedit in matrimonio sed decedit vidua filij scōi matrimoniij p̄ferunt̄ i dote multo fortius deberent p̄ferri qm decedit in matrimonio scōo cuius tūc dū vellet dictū statutū de muliere defuncta in matrimonio liberis remanētibus intelligēdo ipm in dicto casu qm decederet in m̄rimonio scōo relictis liberis vtriusq. m̄rimoniij. Ideo dicit̄ intellectū non videt verisimiliter fuisse de mente dicti statuti. ¶ Et aduertēdū qd hoc casu quando morit̄ mulier relictis liberis vtriusq. matrimoniij non dicit qd solū vsq. ad decimam partem dotis et aliorum bonorum possit testari et sic videt qd vsq. ad legitimā posset testari. quota aut sit l̄tia satis videt qd hoc casu in dote esset p numero filiorū scōi matrimoniij cōputata psona matris per statutū de l̄tia filiorū in augmēto vero dotis et alijs bonis videt legitima cōputato numero filiorū vtriusq. matrimoniij cōputata psona matris p dictū statutū vbi vero solū eēt liberi ex scōo matrimonio vt qd esset nouē partū ex decē dotis et bonorum dicte mulieris cū solū de decima dotis et aliorū bonorum possit testari vt p̄z ex dicto statuto de muliere mortua in matrimonio liberis remanētibus vbi autē moriat̄ in m̄rimonio scōo liberis non extātibus ex dicto m̄rimonio sed solū ex p̄mo: vt qd esset legitima p numero ipsorū filiorū p̄mi m̄rimoniij cōputata psona matris respectu dimidiet̄ tertie dotis de qua poterat testari mulier et erit in alijs bonis p numero filiorū cōputata psona matris et iste videt ver̄ intellectus dictorum statutorū. tū p nūc non pono p̄dicta p cōstati nec insisto qz non expedit. ¶ Et ex p̄dictis cōcludēdū videt partē dñi vicarij in dicta cā esse in pronuciādo et declarādo dicte dñe Matthee debent legitimā portionē sibi debitā in et sup bonis dicti Fracisci et ipsam fore tertiam et non dimidiā et dictū Antonium condēnare dicte dñe Matthee ad dictā legitimam vna cū fructibus perceptis et qui percipi poterūt ex dicta tertia a tpe mortis dicti Fracisci cōputato tū valore legati facti dicte dñe Matthee in dicta legitima ab alijs autem petita per dictā. d. Mattheam dictū Antonium absoluerē per ea que superius sunt dicta Jo. de Imola.

De rebus ecclesie non alienandis. et De iure emphyteotico. infra eodem. Consilium. cxv.

¶ Ecclesiastica bona alienari nequeūt sine solēnitate canonica.

In nomine domini nostri Iesu christi etc. ¶ Primo est aduertēdū qd per instrumentum cōfectum in. Matthei. in quo cauet qd dñs do de felonno vedit. d. ep̄o sarrā. quicqd in castro liuarij habet generaliter cū domib. et non dicitur qd castrū ipsum fuerit venditum. sed specificant̄ aliq. res et sic necessario non debet inferri castrum liuarij fuisse venditū. facit qd no. glo. in similt. in cl. j. de p̄ben. in gl. que incipit de isto mibi. Et pro hoc etiā qz venditio p̄dicta fuit facta pro precio lib. ccc. lxx. cū tamē dictū castrū fuerit venditum Joāni valmerini pro precio mille trecentarum librarum. ¶ Secūdo ponderandū est qd p̄supposito qd appareret dictū castrum pertinuisse et spectasse ad ecclesiā sarrā. non videt potuisse se alienari etiā dādo in emphyteosim sine solēnitate canonica p̄ id qd legi. et nota. in. c. nulli. de re. ecclie. non alie. et in. c. j. de reb. ecclie. non alie. in. vj. et xij. questione. ij. sine exceptione. qd autē cum dicta solēnitate fuerit cōcessum in emphyteosim non apparet. ¶ Tertio ponderandū est qd non apparet de aliqua cōcessione facta Francisco de agasellis per ep̄iscopū sarrā. et si facta fuit non apparet quo tēpore nec an fuerit facta cū solēnitate debita. ¶ Quarto ponderandū est qd licet appareat Joāni palmerini de cesena emisse dictū castrum liuarij a francisco de agasellis saluo iure ep̄iscopat. sarrā. et successiue dicat apparere de inuestitura facta dicto Joāni p ep̄m sarrā. in. Matthei. lxxvj. non tū potest dici qd tēpore dicte inuestiture fuerit cōsuetū dictū castrū dari in emphyteosim cū de nulla anteriori cōcessiōe nemini appareat et sic non videt valuisse dicta inuestitura si fuerit facta sine solēnitate canonica. ¶ Quinto ponderandū est qd in dicto anno in quo dictus Joānes fuit inuestit. spoliatus et sic non possidet dictū castrū et p̄p̄is nihil potuit p̄scribere cōtra ecclesiā sarrā. ¶ Sexto ponderandū est qd cōcessio facta magistro iuliano de nome. Matthei. lxx. non videtur fuisse valida cū non appareat tpe dicte cōcessiōis fuisse solū dari in emphyteosim cū solū v̄ apparere de successiōe facta Joāni palmerini nec apparet an cū solēnitate debita fuerit cōcessa vel saltem qd cū cōsensu saltz tacito capituli. nec qd cucurrissent quadraginta anni. nec debita cōcessiōe infra. xl. annos qd videbat̄ oportunum per id qd no. Ja. de bel. in v̄sibus feudorū. in. ti. j. et c. i. circa principū. ¶ Septimo ponderandū est qd donatio facta p dñas nicholosam filiā Joānis palmerini dño carolo in. Matthei. lxx. cū non bene

z sic hypotheca pretoria que alias no contrahit sine actuali mis-
sione. l. non est mirum. ff. de pigno. act. Et eodem modo potest re-
sponderi ad. c. cotingit. de dolo z cotuma. ¶ Vel potest dici qd
6 ibi est speciale quando per dolum aduersarii contra quem actus est reas-
li impedit quis nasci possessione in qua iustus est mitti propter
contumacia rei qd non cotingit in casu proposito qz no obtinuit
dn̄s Carolus se mitti in cotumacia partis per sententia iudicis.
Item secus esset si fuisset per aliu impeditus ut ibi dicit glo. z per
hoc faciat qz certu est qd vbi ab alio possidet res no potest quis il-
lius possessionem acquirere cum duo eandem rem eade specie pos-
sionis possidere non possint. l. iij. §. ex cotario. ff. de acq. posses.
sine possessione autē non procedit prescriptio. l. sine possessione. ff.
de vsuca. z de regu. iur. sine possessione. lib. vi. Nec videt etiā qd co-
petierit domino Carolo vtalis rei vendi. qz hoc claru si dicimus
eius inuestitura non tenuisse. Idē videtur dicendū si tenuisset, qz
non fuit sibi facta traditio. l. traditionibus. C. de pact. ¶ Nec ob-
dictū Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. ver. clxvij. qz ibi refert opi.
z dicit quosdā dicere prima opi. vera qd no cōpetat sine traditio-
ne per. l. cum sponsus. §. in vectigalibus. de publi. vbi videt casus.
7 ¶ Nec ob. dictio forte ibi posita qz dictio forte apposta in deci-
sione iuris no inducit dubitationē per id qd not. gl. in. l. si duo. ff.
de arbi. z hac opi. etiā tenuit Bal. in addi. Spe. sup dicto ti. ad fi.
in ver. emphyteota no habet vtile in rem sine traditione. ¶ Nec
ob. etiā predictis. l. i. §. ff. si ager vectigal. qz ibi no dicit expresse
qd ex solo titulo sine traditioe acquirat ius vendicadi: ideo intel-
ligi debet fm̄ alia iura: z sic fm̄. l. traditionibus. C. de pactis. z di-
ctam. l. cū sponsus. §. in vectigalibus. z hoc de scdo. ¶ Circa ter-
tium satis patere pot quid dicendū p ea que prime superioris sunt
dicta qz videt qd cum no appareat sufficiter probatū dictā castri
fuisse consuetū dari in emphyteosim qd nulla cōcessio seu inuesti-
tura facta dn̄o Karolo valuit qz nulla est facta interueniēte tra-
ctatu debito z cōsensu capituli. z licet in aliqua internenerit con-
sensus capituli seu pcura. capituli no apparet an habuerit māda-
tam ad consentiendū alienationē dicti castri. Et presupposito qd
habuisset no apparet tractatū pcessisse. nec apparet etiā autorita-
tem superioris interuenisse que videt requiri vt voluit glo. in. c. j.
de rebus ecclē. no alie. in. vj. in glo. in verbo defensor. in fi. z Inno.
in. c. ij. de trasac. z hoc de tertio. ¶ Circa quartum videt dicendū
qd non qz in bulla per martinum cōcessa narratum fuit consuetū
fuisse castrum esse cōsuetum dari in emphyteosim qd tamē no ap-
paret esse probatū et sic videtur bulla fuisse subreptitia per id qd
babetur in. c. super literis. de rescriptis. z in. l. p̄scriptione. C. si cō-
tra ius. z in. l. z si legibus. eo. ti. Item ponderandū qd papa non
suppleuit defectum sed mādauit cardinali coram quo causa pēde-
bat qd sub certa conditione suppleret z non appareat de aliqua
suppletionē ipsius cardinalis. z sic per literas ad Martini pape no
apparet fuisse validatā concessionem factā domino Karolo pre-
dicto quia suppletio defectuū non fuit facta per Papā. nec etiā
apparet qd fuerit facta per Cardinalem cui sup hoc data fuerat
potestas quāuis appareat qd dominus Karolus obtulerit domi-
no ep̄o Sarrañ. se paratum soluere maiorem censum quā contine-
retur in sua concessionē vcz cereum quinqz libz. cere loco culteli-
norum z etiā supplere a quinquaginta ducatis vsqz ad ducentos
pro inuocatione z obtinuerit cōcessionem a domino ep̄o sup pre-
dictis non apparēte aliter actuali solutione nec versioe facta in
9 vtilitate ecclēsie de qua debet apparere qñ agitur de alienatione
rei ecclēsie vt in aut. hoc ius p̄fectū. C. de sacrosan. ecclē. ¶ Nec
videt etiā sufficere de predictis apparere alia ratione scilicet qz
cardinalis cui fuerat cōmissum no suppleuit defectū z ep̄s no po-
tuit facere inuolutionē seu cōcedere in emphyteosim sine solēni-
tate canonica requisita in alienatione rei ecclēsticē in qua reg-
ritur tractatū precedere z ipsam fieri cū cōsensu capituli z auto-
ritate superioris vt est dcm̄. z p̄z ex bis que habent duodecima. que-
stione scda. sine exceptione. z in. d. c. j. de rebus ecclē. non alienā. in
vj. cum ibi no. z hoc de quarto. ¶ Circa quintū patere potest ex
proxime dictis qd dicendū qz videt qd vltima cōcessio facta per
ep̄m Sarrañ. dn̄o Karolo non fuerit valida no apparēte qd castri
sit cōsuetū dari in emphyteosim qz in illa no interuenit solēnitas
requisita in alienatiōe rei ecclēsticē de qua p̄rie dictū est. et hoc de
quinto. ¶ Circa sextū satis v̄ dcm̄ q ex quo no fuit facta mētio
de iure dci dn̄i Karoli no valuisse cōcessio vicariat⁹ facta magni-
fico dn̄o malateste p̄ iudiciū dicti dn̄i Karoli inq̄tū ius habuiss-
set z p̄ rones allegatas in p̄silijs sup b̄ factis. verū qz no v̄ fuisse
acq̄sitū ius dn̄o Karolo nec ēt Joāni palmerini vt superi⁹ fuit di-
ctū ideo no v̄ tractandū an deā cōcessio p̄iudicauerit dn̄o Karolo.
z hoc de sexto. ¶ Circa septimū satis patere pot quid dicendū ex
prime dictis sup sexto qz p̄ cōcessionē factā magnificis modernis
dn̄is no fuisset p̄iudicātū iuribus dn̄i karoli in quātū ius habuiss-
set sz qz no v̄ fuisse ius questū dn̄o Karolo p̄ cōcessionē sibi fa-
ctas: ideo no v̄ tractandū an dicta cōcessio p̄iudicauerit iuribus
domini Karoli. z hoc sufficiunt de septimo.
Joannes de Inola Juris v̄triusqz doctor. zc.

- 1 Vicarius episcopi iudex competens censetur etiam si alius sed non in eadem causa delegetur.
- 2 Usurarius qualiter quis sufficienter probetur.
- 3 Contractus usurariorum usurarii simul z fictici presumuntur.
- 4 Usurarius mutnare gratis nunquam presumitur.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. ¶ In causa que vertitur z versa est in-
ter ser Benasutū de foro z ser Florenantē cines bellinē.
seu ser Georgium de doino eius procura. ex parte vna agentes et
Florenantem nepotem dicti benasuti z filium z heredem z heredi-
tario nomine quondam ser feltrini de loco asseriti vsurarii quon-
dam fratris ipsius ser benasuti z honestā dominā Katerinā tu-
tricem z tutorio noie dicti Florenati sui filij z ser Antonij de pe-
regrinis actorio noie dicte tutricis ex altera se defendentis occa-
sione cuiusdā petitionis porrecte coram vicario reuerēdi in ebrū-
sto patris z dn̄i domini ep̄i feltren. z bellinē. cōtra dictas florenantē
seu cōtra dictā dn̄am Katerinā in qua in effectu dicit qd in mille-
simo quadragesimo duodecimo die. xv. iunij idem ser benasu-
tus obligauit se dicto ser feltrino eius fratri ad dādū z soluendū
libz. mille septuagintanouem z solidos quatuordecim den. paruo-
rum vt p̄z ex instrumēto publico releuato in publicā formā p̄ An-
tonium quondam Alex. notarium ex abbreviaturis z protocol-
lis quondam ser nicholai de ponte qd instrumentum dicit fuisse
de duplo vere sortis quam sortē tenebat idem ser benasut⁹ dicto
ser feltrino dare pro eo pluri qd peruenisset ad ipsuz ser benasuti
quā ad dictum ser feltrinū ex diuisione hereditatis qd ser florenā-
tis eorū patris dicit etiam in dicta petitiōe qd ipse ser benasutus
cōputatis aliquib⁹ respōsionib⁹ liuellaris ipsi⁹ ser benasuti rece-
ptis per dictū quondā ser feltrinū z denarijs sibi datis z numera-
tis exburauit z dedit dicto ser feltrino lib. quingētas trigintanouē
z sol. xvij. p̄nozi vltra verā sortē z capitale quas dicit dictū ser fel-
trinū ab eo extorsisse p̄ vsurariā prauitatē que dicit fuisse vsura-
rium z ideo petiit cōdenari z cōdemnatū cogi z compelli dicram
dominā Katerinā tanq̄ tutricē z tutorio noie dicti florenati pu-
pilli filij z heredis ser feltrini vsurarij ad dādū restituendū z sol-
uendū dicto benasuto libz. quingētas trigintanouē z sol. xvij. par-
uoz extortaz pro vsuris a dicto ser benasuto p̄ dictū quondā ser
feltrinū vt hec latius patēt ex tenore dicte petitionis porrecte per
dictū ser benasutū in qua quidē causa visis actis z actitatis inter
partes p̄dictas in causa p̄missa z instrumētis ac testibus z libris
ac p̄cessibus z copia cōstitutionū synodalium z omnibus iuribus
ac allegationib⁹ per vtrāqz partē p̄ductis ac etiā visa assumptione
ne in consultorem de me Joāne facta ad consulendū que sint z esse
debeat partes dominivicarij in dicta cā plura vidēt discutiēda.
¶ Primum est an dominus vicarius domini ep̄i feltren. z bellinē.
sit iudex cōpetens in dicta cā attēta delegatiōe facta venerabili vi-
ro domino amadeo theodori canonico taruifino. ¶ Secūdo pre-
supposito qd sit iudex cōpetēs no obstatē dicta delegatiōe an di-
ctus ser benasutus actor probauerit sibi necessaria ad obtinendū
1 victoriā in petitis p̄ eū. ¶ Circa primū v̄ breuiter dicendū qd
non obstante dicta delegatiōe dictus domin⁹ vicarius sit iudex
competens ex eo maxime quia in dicta delegatiōe nulla sit men-
tio de causa vertente inter dictū benasutū ex vna parte z dn̄o floren-
nantē pupillū seu. dn̄o Katerinā eius tutricē ex alia sed de alia re di-
uersa qz ad instatiā dicte. dn̄o Katerine tutricis asserētis se libros
z quaternos in quibus cōtinebantur bona z redditus ac cōputa-
dicti ser feltrini quos assignauerit domino ep̄o feltren. qz recusa-
bat illos restituere papa contra dictū dominū ep̄m sup restitutiō-
ne victorū librozū cōmissit eam dicto dn̄o amadeo vt p̄z ex tenore
literarū apostolicarū. Ideo p̄ dictas literas apostolicas non fuit
factū p̄iudiciū aliq̄d cause vertenti inter ser benasutum z dictū
florenā. pupillū seu dictam dominā Katerinam tutricē que etiā
est super alia re quā de p̄tenta in dicto rescripto: cum rescripta no
se extendant ad alias p̄sonas q̄ in rescripto cōtēntas nec ad alias
res vt legit z notat in. c. p. z. g. z. c. cum olim. de offi. delegati. z hoc
satis videtur esse clarū: ideo vltorius non insisto. ¶ Circa scdm̄ est
aduertendū primo an sit probatū sufficienter dictū ser feltrinū
fuisse vsurariū tēpore quo fuit confectum instrumētum de dictis
ad lxxij. lib. z solid. xvij. paruoz. ¶ Scdo presupposito q illud sit
probatū an probata sit intentio dicti ser benasuti maxime attēta
confessione facta p̄ dictū ser feltrinū z attētis constitutionibus sy-
nodalib⁹ ep̄atus feltren. z bellinē. ita qd ferēda sit sn̄a iuxta pe-
2 tita per eum. ¶ Circa primū videt breuiter dicendū qd sic nam
ex quaterno seu libro scripto manū ser feltrini apparet eum exer-
cuisse vsurā in. ad cccvij. vt appet in scda charta dicti libri in pri-
ma facie ad finem z etiā in secūda facie z similiter in tertia charta
Idē p̄z in. ad cccxij. ad chartas cētum sex z centū septē. Item in
ad cccxij. die. v. iunij ad chartas cētū yndecim z sic exerebat vsu-
ras de mēse quo confectū fuit instrūm stādū est em̄ scripturē librozū
ip̄ius

iure ssci. in quibus patet qd falsificans acta perdit causam. et sic videtur qd perdat privilegium per falsitatem circa illud commissam. in contrarium videtur dicendum qz hic agitur de privilegio ordinis clericali cui quis non potest renunciare in. c. si diligenti. de foro cõpe. r. ideo videt posse vti dicto privilegio. Nec obstant allegata in contrarium quia in eis non agit de perdendo privilegio clericali. Ad tertium videtur dicendum qd ex quo post impressum ordinem clericalem commissam est dicta falsitas r factus usus dictarum literarum qd non pot se de dicta falsitate vel dicto usu introumittere iudex secularis qz prefatum delictum est commissum p nõ subiectum sibi qz p existet clericum tpe delicti commissi. r ideo nõ pot se introumittere iudex secularis per. c. at si clerici. de iudicijs.

Casus talis est.

Statuimus qd a sententia lata

per dominum vicarium domini potestatis r capitanei feltri appellari possit ad dñz potestatem. Et a snia lata p dñm potestatem siue in principali causa siue in appellatõe appellari possit ad eundẽ tanq ad capitaneum vel ad serenissimum ducale dñum siue ad auditores sententiarum in electione appellatõis. Et quotiescuq ad dñm potestatem a snia vicarij siue a snia ipsius dñi potestatis ad eundẽ tanq capitaneum fuit appellatum potestas teneat r debeat causas committere r. c. modo querit qz pars non appellauit a snia vicarij ad dñm potestatem sed ad auditores sententiarum omisso potestate vtrũ appellatio procedat tanq non facta contra formam statuti an vero debuerit ad dñm potestatem a sententia vicarij ex forma dicti statuti. r. Et sic ipsa aliter non procedat.

De appellationibus.

Consilium.

cxv.

- 1 Appellari non potest a vicario potestatis ad ipsum ptatem.
2 Potest verbum necessitatem nullam dicit.
3 Iuri communi per statutum nõ derogatur nisi hoc ipsum exprimat.
4 Casus si quis omittatur iuri communi relinquatur.
5 Clausula que in fine ponitur ad omnia precedentia refertur.

In nomine domini nostri

Jesu Christi. r. c. In casu premissis est aduertendum qd de iure communi a sententia vicarij domini potestatis nõ potest appellari ad potestatem per id quod legi. et nota. in. l. precipimus. C. de appella. r ibi expresse hoc tenet Bart. et probat etiam in. c. ij. de consuetudine. lib. vi. r de appella. c. romana. in principi. eo. li. Et sic de iure communi potest r debet appellari ad eum ad quem appellaret si sententia esset lata per potestatem et hoc etiam expresse tenet Bar. in. d. l. precipimus. licet igitur statutum predictum dicat posse appellari a sententia vicarij ad potestatem ex quo non prohibet appellari ad alium ad quem appellari a sententia potestatis debuit posse ad illum appellari ex quo de iure cõi id fieri potuit vt predictum tanq licet statutum dicat posse appellari a sententia vicarij ad potestatem nõ tñ imponit necessitatem appellandi ad potestatem qz verbum pot nõ importat necessitatem. l. sepe. ff. de offi. pñ. r. l. nõ quicqd. ff. de iudicijs. r not. in. d. ij. ad si. de iudicijs Tum qz per statutum nõ derogat iuri cõi nisi quatenus exprimit cũ statuta stricte sint intelligenda r nõ sint extēdēda vt no. p. Dy. r Bar. in. l. ij. ff. de verbo. signi. r in. l. cõstitutionib. ff. ad municipales. r plene p Bar. in. l. oēs populi. ff. de iusti. r iur. facit qd le. r no. in. c. cũ dilect. de consuetudine. r p̄sertim nõ sunt extēdēda ad correctionē iuris. ar. l. p̄cipim. C. de appel. r ei qd notauit glos. in. c. cupietis qd si per. r. de elec. li. vi. Et ideo dicim qd casus omisus a statuto relinquit dispositiõe iure cõis. faciat. l. si extrane. ff. de cõdi. ob. cam. r. l. cõmodissime. ff. de li. r post. r de rescriptis. c. suscep. lib. vi. Et ideo licet statutum pmittat appellari ad potestatem nõ intelligitur prohibere quo min etiam aliter possit appellari fm promissionem iuris cõis. Et pro ista parte facit etiam qz clausula in fine posita debet ad omnia superiora referri si cõmode id fieri potest. talis scriptura. ff. de lega. j. et. l. j. C. de libe. p̄teritis. r ideo clausula illa vel ad serenissimum ducale dominum debet referri nedũ ad sniam latã per potestatem sed etiam ad sniam latã per vicarium ex quo hoc cõmode fieri potest arg. iurium p̄allega. Et ex p̄dictis concludendum videt a snia vicarij appellari potuisse ad serenissimum ducale dominum. Nam hoc videt fuisse in potestate appellatis nõ obstante statuto p̄misso qd re vera nõ videt id phibere per ea que superius sunt dicta. Joannes de Imo.

De priuile. bona vecti. impo. non pos.

Consilium.

cxvi.

- 1 Concessio generaliter facta indistincte est intelligenda.
2 Princeps vel quicunq superior alium sua possessione non spoliat sine causa.
3 Vectigalia imponere nullus potest inferiori principe.
4 Vectigalia imponendi potestas quibus verbis concedi dicatur.

In nomine domini nostri

Jesu Christi r. c. In causa que vertitur inter magnificum palauicinis occasione ville samboreti consideratis que narratur in facto de duobus principaliter dubitatur. Primum est an ad. d. franciscum pertineat dicta villa saltem pro quarterio lupozum an vero pertineat ad dictum rolandum. Secundum an preiudicio sine ne preiudicio qd pertineret ad dictum rolandum preiudicio sine nere onera que dicitur imposuisse hominibus dicte ville consideratum quod alias nunq aliquo tempore fuerunt imposita. Circa primum videtur primo dicendum qd dicta villa spectet r pertineat ad dictum. R. virtute concessionis sibi facte per illustrissimum et excelsum dñm dominum ducem mediolani: qz inter cetera concessit dicto. f. castrum r rochã bureti cũ villo sambureti r roncaratũ cũ mero r mixto imperio r omnimoda iurisdictione r cũ omnibus iuribus bonis honoribus r honoratijs que tenebat r possidebat r cum immunitatibus exemptio. r frãchisijs a quibuscuq alijs mutuis et impositionibus datis et gabellis salis impositionibus r imbotitaturis r alijs onerib quibuscuq r cũ plena r amplexa separatione a quibuscuq ciuitatibus r terris sibiati illustrissimi dñi ducis r ipsarũ iurisdictione ita qd ipse. R. r filij in dictis bonis habeat merũ r mixtũ imperiũ r ea possint meliorare r honorificare prout eis videbitur necessarium et eorũ hominibus dominari r de ipsis ad libitum disponere absq eo qd ipsis hominibus audientia prebeat r ad eorũ querimoniã aut instantiam grauari possint ipsi. R. r filij unde cũ dicta concessio generaliter facta fuerit de villis samboreti r roncoratis indistincte videtur intelligenda arg. l. de precio. ff. de publicia. r. c. qz circa. de privilegijs r. ff. de testa. mili. l. in fraudẽ. f. si. cũ. l. seq. r sic videt qd dicta concessio cõprehēdat villã samboreti tanq pro quarterio palauicinozũ quã pro quarterio lupozũ. Et pro hoc faciat qz beneficiũ principis late debet intelligi vt le. r no. in. l. si. ff. de cõiti. prin. r. l. j. f. cũ. vberem ff. de offi. p̄e. p̄eto. r. l. si. qñ. C. de bo. va. li. r. In cõtrariũ videt fore dicendum vtz qz dicta villa samboreti nõ cõprehēdat saltẽ pro quarterio lupozũ ex eo p̄cipue qz concessio facta dicto. R. de villa samboreti nõ intelligit fuisse facta de parte dicte ville quã tenebat r possidebat. d. frãcis. lup. sed solũ de alia per ipsum nõ possessa per id qd le. r no. in. c. ij. de decimis li. vi. r in. c. dudũ. de priuile. vbi in simili hoc videt expresse r potissime pro hoc facit qz dicto. f. fuerat facta concessio per dominum ducem de castro sorãce cũ eius curia ac mero r mixto imperio r omnimoda iurisdictione de cuius curia est dicta villa samboreti. ideo in concessione secũdo loco facta dicto. f. non intelligit venire pars predicta dicte ville possessa per dictum franciscum tpe dicte concessionis dicto. f. facte per ea que habentur in iuribus p̄allegatis. Et pro hoc faciat qz nõ est verisimile qd superior velit priuare alium sua possessione eo non requisito ar. l. si. C. si per vim. vel alio modo. Nec etiam est verisimile qd velit tertium priuare iure suo imo potius censetur facere concessionem sine preiudicio iuris tertij. per id qd legi. r no. in. l. ij. f. si quis a principe. ff. ne quid in loco publico. et. l. nec auuus. C. de emancipa. lib. r in. c. super eo. de offi. dele. r. c. ex tuariũ. de autoritate r vsu pal. Preterea ex quo villa samboreti includebat sub concessiõe facta dicto francisco qz erat de curia castri sorãnee qz castrũ cũ sua curia fuerit concessum dicto francisco. videt qd concessio facta de dicta villa samboreti dicto Rolãdo non facta mentione de concessione p̄ facta dicto. R. r videt fuisse subreptitia r p̄cõsequens inualida per id qd le. r no. in. c. sup. literis. de rescriptis. r in. c. veniens. de prescrip. Et per predicta videt qd per concessiõem factã dicto. R. de villa samboreti non intelligat concessa pars dicte ville pro quarterio lupozum que possidebatur per dictum. f. tempore concessiõis facte dicto. R. quinimo videt qd concessio facta dicto. R. fuerit inualida ex quo in ea nõ fuit facta mētio de concessione facta prius dicto. f. Nec ob. alle. in contrariũ qz potest responderi qd procedit in concessiõne valida r vbi non subest ratio restringendi sed vbi concessio est inualida qz tñ nõ est tractatũ an indistincte deat intelligi qz deficiere substantia. deficit q̄litas. vt le. r no. l. et. q in puincia. ff. si cer. pe. faciat qd le. r no. in. c. ad dissoluendũ. de despon. impu. Et similiter h concessio sit valida si subest rõ restringendi restringi vtz per id qd leg. r no. in. l. de precio. ff. de publi. r in. l. licio questũ. ff. de testibus. et in. c. ij. de cõingio leprosozum. Et bec ps qz in concessiõne facta dicto. R. saltẽ nõ intelligit venire ps ville samboreti que possidebat p dictũ. f. tpe dicte concessiõis est verior de iure per predicta. r bec sufficiat de primo questu. Circa scdm videt breuiter dicendum qd p̄supposito sine p̄iudicio qd concessio facta dicto. R. de dicta villa samboreti valuerit r tenuerit r in ea cõprehēdatur tota villa tamen dictus. R. non potuerit vectigalia imponere qz inferior a principe nõ potest noua vectigalia imponere sine expresse licētia principis vt probat in rubro et nigro. C. noua vectigalia institui non posse. r p̄cipue in. l. j. et. ff. de bene. facit etiam. l. in. r. iij. co. ti. Nec ob. concessio facta per dominum ducem dicto. R. qz per illam sit concessio cum mero r mixto imperio r

rio r cū plena r ampla iurisditiōe r cū immunitatib⁹ exēptiōib⁹
 r franchisijs a qbuscūq; talis tassīs mutuis impositionib⁹ datis
 r gabellis salis r cū separatiōe ab alijs civitatibus r terris pfati
 onū ducis. **C**Itē fuit scā dādo ptātē dicto. R. r filijs qd possint
 predictas res cōcessas meliorare r bonificare prout eis videbitur
 necessarius r hominib⁹ eoz dñari r de ipsīs ad libitum disponere
 absq; eo qd ipsīs hoibus audiētiā pbeat per ea autē q fuerunt con
 cessa vsq; ad versum. **C**Itē non fuit scā concessio imponendi
 noua vectigalia: imo potius dicta verba videntē cedere immuni
 tatē vt p3 ex ipsoꝝ verboꝝ tenore. Nec illa verba cū mero r mixto
 iperio r ampla iurisditiōe iporant dictā ptātem iponendi noua
 vectigalia p3 qz p̄sides pronunciarū habebant merū r mixtum im
 periu r amplam iurisditiōe. l. illicitas. §. q vniuersas. ff. offi. presi.
 r tñ nō habēt ptātē iponēdi noua vectigalia sine expressa licentia
 principis vt leg. r no. in. l. j. r. l. iij. C. noua vectiga. institui non pos
 se. **C**Itē p illa vba de qbus dicit supra in versu: itē fuit facta. non
 intelligit scā fuisse concessio iponendi noua vectigalia qz sunt verba
 gñalia r in tali ptāte gñali nō includunt illa q requirunt spālez ex
 pressione per id qd leg. r no. in. l. obligatione. ff. de pi. r in regula in
 generali. de regu. iur. lib. vi. r in. c. qd translationem de offi. legati.
 potestas autē imponendi noua vectigalia requirit specialem cōces
 sionem vt probatur in iuribus superius allegatis.

De prescriptionibus. r de in ius vocan. Consilium. cxrij.

Prescriptio an curat in actione persona ex mera non peten
 tis negligentia.
 Tempus inspicitur ad quod dispositio ipsa refertur.

In nomine domini nostri

Iesu xpi r. **C**Asus ac cōsideratis q narrant in pūcto
 r q superius p̄sulta sunt per mibi patrē. d. Florianū sa
 tis vt concludēdū qd dca adiudicatio ē circūscripta sn̄a dicti dñi
 Storgi non valuerit ex eo p̄cipue qz nō fuit vocata dicta. d. Alda
 beres dicte dñe Isabette qñ fuit p cōmissarios facta adiudicatio
 dicte possessionis qd fieri debuit ē dato qd dictis cōmissarijs fue
 rit plena data ptās vt expresse notauit Barto. in. l. alio. ff. de ali. r
 ciba. leg. in versu q̄ro an heres sit requirēdus. faciat. l. legatus. ff. de
 vñst. le. r. l. hac edictali. §. his oib⁹. C. de secū. nup. Satis ē vt de
 dictū debitū erat p̄scriptū vt tute statuti tpe quo factū fuit testamē
 tū p dñam Isabettā qz latū fuit laudū in. xl. ccc. lxxvi. r pater dñe
 Isabette mortu⁹ est inde ad duos annos r a tpe mortis ei⁹ vsq; ad
 tps dicti testamēti. d. dñe Isabette qd fuit i. xl. ccc. lxxv. fuerit elapsi
 anni. xxvij. vel circa. Et dicta. d. Isabetta in dubio alio nō appare
 re p̄sumitur ignorasse patrē suū fuisse debitorē dicti Philippi vel
 suozū heredū p id qd leg. r not. in. l. q in alteris. ff. de reg. iur. r sic
 potuit prescribere cū nō esset in mala fide lz si appareret ipsam sci
 uisse incidere⁹ in illud dubiū an in actiōe p̄sonali cūcurrat p̄scri
 ptio ex mera negligentia nō petētis lz debitor sciuerit se debitorē de
 quo p Bar. in. l. sequit. §. si viā. ff. de vsucap. r ibi plene dixi r in. c.
 si de p̄scrip. r ibi latius dixi. Et cōis opi. est q̄tra Bar. r et ipse idē
 Bar. in. l. oēs populi. ff. de iusti. r iure. in. iij. q. principali tenuit cō
 trariū eius qd tenuit in. §. si viā. vt plene dixi in dictis locis p dñm
 vero Jacobū patrē dicte. d. Isabette nō fuit p̄scriptū contra dictū
 Philippū qz vixit solū duob⁹ annis vt circa post laudū latū vt dñi
 puncto mibi trāsmisso r qz sciebat se debitorē vñ cū dicta dñia Isa
 betta mādauerit in suo testō qd expēs sūe hereditatis deberet sa
 tisfieri sine aliqua lite omnib⁹ r singulis q reperissent aliqd habere
 a dicto Jacobo quōdā eius patri quacūq; rōne vel cā p illa por
 tiōe quā tāgeret soluere ipsaz testatricē. Et dicit⁹ eius pater restas
 set tpe sue mortis debitor dicti Philippi vt qd cōmissarij potue
 rint virtute p̄tatis sibi date p. d. dñam Isabettā in eius testamēto
 adiudicare dictā possessionē p illa portioe quā tāgebat soluere di
 ctā. d. Isabettā Et hoc satis videtur si nō fuisset p̄scriptū dicto de
 bito p dictam dñam Isabettā sed vbi fuisset p̄scriptum est ma
 gis dubium quia videtur qd de tali debito non intelligat data po
 testas commissarijs ex quo erat prescriptum per id quod legitur r
 not. in. l. si is cui. §. namus. ff. de solutionibus. r quod ibi notauit
 Bar. r in. l. legauit. ff. de liberatione legata. r dictū est in preceden
 ti consilio. **C**In cōtrarium facit quia dicta domina Isabeta se re
 tulit ad tempus in quo nondum erat dictū debitum prescriptum
 quia ad tempus mortis dicti Jacobi suis patris nā mandauit sa
 tisfieri omnibus r singulis qui restassent aliquid habere a dicto
 Jacobo suo patre r certum est quod dictus Philippus restauit
 habere a dicto Jacobo qz nōdū erat prescriptū debitum per dictū
 Jacobū cū solū essent elapsi duo anni tpe mortis eius vt p̄dixi
 r attendi autē debet tps ad qd refertur dispositio r sufficit quali
 tatem adesse s̄m illud tps per id qd leg. r no. in. l. in delictis. §. si ex
 trans. ff. de nopalibus. r hoc satis videtur procedere si ipsa domi
 na Isabeta sciebat prescriptum esse tale debitum secus si putasset
 non fore prescriptum vel ignorasset esse prescriptum per id qd le. r
 notat in simili in. l. creditor. in prin. ff. de li. lega. Et dato etiā qd si

sciuisset fore prescrip. tñ cōmissarij nō debuissent facere adindicat.
 non requisito herede vt superius dixi. ideo cū illā fecerint nō requi
 sito herede nō videt valuisse vt notauit Bart. in. d. l. alio. ff. de ali.
 lega. r superius etiam fuit dictum.

Calus statuti talis est.

Statuimus quod si quis creditor

maior. xxv. annis r sane mētis ex cōtractu mutui pecunie date ad
 laborādū vel negotiandū boū r alioꝝ animalū datorū vel locato
 rū ad colaticū sine in sociā vel ex p̄cepto facto p iudicē in debitorē
 confessum vel ex sn̄a lata in debitorē conuictus vel ex laudo stete
 rit per decēniū inter p̄sentes qd non petierit sibi debitū transacto
 termino in instrumēto facto de p̄dictis appposito sine conuēctione
 sine cōtractu qd nō petierit sibi debitum a debitorē vel eius succes
 fore faciendo ad minus citari bis debitorē vel successore. **C**Quib⁹
 citationibus cōtineat cā debiti p̄dicti p̄scriptione decennij credi
 tor a petitiōe crediti sui ex p̄dictis excludat r exclusus intelligatur
 si iurauerit debitor vel successor debitum de quo queritur solū esse
 vel non fore numeratum quod petitur.

De prescriptionibus statuarijs r pacto precarij. r de confessis.
 Consilium. cxrij.

- 1 **I**nstrumentis in dubio fides datur.
- 2 Debitum quanto tempore non petitum prescribatur.
- 3 Verba late debent accipi vbi agitur de materia vitandi peccati.
- 4 Debitor quodammodo debitum possidere censetur.
- 5 Ratio legis si exprimatur contra ipsum agentem trahitur.
- 6 Prescriptio decennij ex sola non petentis negligentia nō inducitur.
- 7 Statutum quod debitum decennio non petitum prescribat quali
 ter sit intelligendum.
- 8 Testes in loco r tempore varij non sunt contestes.
- 9 Testis deponens de confessione in absentia partis non probat.

In nomine domini nostri

Iesu xpi r. **C**In cā q vertit r versa est inter Bartho
 lomeū quondam luce olim fratris Petri r ser Paulū
 de marconibus ex pte vna agētē r Nicholau quōdā Oliuerij deli
 nario r ser Antonium fratris Francisci de imola ex parte altera
 conuētū. **V**isus actis r actitatis in cā illud potissime in dubiū re
 uocat q sint r esse debeant ptes iudicis in dicta cā. Et breuiter vt
 dicendum partes iudicis esse debere in pronuncian do r declaran
 do procedendū esse ad electionē extimatorū qui habeant extimare
 bona de qbus data fuit tenuta dicto Bartholomeo seu alteri pro
 eo recipiēti de quibus p3 ex actis ex eo potissime qz dicta tenuta
 vt fuisse data recte r rite s̄m formam iur. r statutorum cōis imole
 attento potissime publico instrumēto in cā producto in quo ap
 paret dictū. A. fuisse r esse obligatū dicto luce in quinquaginta li
 bris ex cā mutui facti per dictū Lucam dicto Nicholao q se solen
 niter obligauit ad restituendū dictam quantitātē lib. l. ad certum
 terminum diu elapsū sub obligatione omnium suozū bonozū
 r cum pacto precarij r de ingrediendo tenutam r corporalem pos
 sessionem bonozū dicti Nicholai r cum iuramento s̄cui instru
 mento in dubio standum est per id quod le. r nota. in. l. cum preci
 bus. C. de probatio. r in. l. optimam. C. de cōtrahenda r committē
 da stipula. r ideo cum dicta tenuta legitime fuerit data deuenien
 dum est ad elect. extimatorum prout petitum est per ser Paulum
 per ea que le. r no. in. l. iij. C. de pignozibus. **N**ec habent obstare ea
 que allegantur in contrarium. **N**am primo non obstat inquantum
 dicitur quod ad instantiam minus legitime persone fuit data qz
 contrarium patet ex actis prout etiam dicitur in replicationibus
 ser Pauli. **N**ec obstat etiam secūda r tertia exceptio quia illis suf
 ficienter patet esse responsum in replicationibus ser Pauli. **I**tē
 non obstat quarta exceptio inquantum allegatur exceptio p̄scri
 ptionis vigore statuti imolei. in quo in effectu canetur quod si cre
 ditor maior. xxv. annis r sane mentis ex cōtractu mutui vel ex alia
 causa contenta in statuto steterit per decennium inter p̄sentes
 quod non petierit sibi debitum transacto termino in instrumēto
 contento a debitorē vel eius successore faciendo ad minus citari
 bis debitorē vel successore in quibus citationibus cōtineatur
 causa debiti p̄scriptioni. decennij creditor a petitiōe crediti sui
 excludatur r exclusus intelligatur si iurauerit debitor vel successor
 debitum de quo queritur solutum esse vel non fore numeratum qd
 petitur. **N**am licet videatur primo standum dicto statuto cū sta
 tutum in loco vbi viget videatur seruandum per id quod legitur
 r no. in. l. omnes populi. ff. de iusti. r iur. r in. §. ips autem ciuile.
 insti. de iure naturali gen. r ciuili. r per id quod no. Bart. in lege
 sequitur. §. si viam. ff. de vsucap. tamen contrarium videtur dicen
 dum ex eo p̄sertim quia dictum statutum non videtur valere tan
 quā nutriens peccatum in debitorē scienter non solvente nam lo
 cupleta ref cōtra conscientiam cū aliena iactura r sic cum malafī
 de ideo talis prescriptio non videtur posse induci per statutū per
 Consilia do. Joan. de Imola. f iij

id quod legi. et nota in regula possessor. de regu. iur. lib. vi. et in c. fina. de prescrip. et vt not. per glo. in dicta regula possessor. in materia peccati ius civile succumbit iuri canonico: etiam in terris imperij: et sic multo fortius in terris ecclesie per id quod legi. et notatur in regula possessor. de regu. iuris. lib. vi. et in c. fin. de prescrip. per id quod legi. et notatur in c. ii. de arbitris. in. vi. et per Jo. and. et Jo. cal. in c. j. de oper. no. nun. et per Ly. et Barto. in l. privilegia C. de sacrosan. eccle. Et quod statutum tale per quod per lapsum decennij excluditur a petitione debiti non valeat tenuit Barto. in l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. in tertia principali questione: et Jo. an. in c. ii. de exceptio. li. vi. in nouella. ante glossas. vbi concludit disputatum fuisse tale statutum non tenere. et idem ibi tenuit recedente memorie dominus Petrus de anchorano. idem Ange. in l. sequit. ff. si viam. ff. de vsucap. Idem Bal. in l. ii. C. de seruitutibus. vbi dicit quod negligentia non petentis non purgat malam conscientiam et ibi etiam dicit quod contra opi. Bar. de qua in. ff. si via. communiter tenet canonice. Et hac parte que videtur esse communis modernorum vt patere potest ex predictis licet ipse Bart. variaverit et aliter dixerit in. d. ff. si via. Tenuit etiam dominus meus Antonius de but. in c. ff. de prescrip. vbi concludit quod si agitur de prescriptione actiois penalis tunc potest tolerari quod prescriptio iuret etiam scientem quia in foro conscientie non arctat quis ad soluendum penam vt est textus iuncta glo. in c. fraternitas. xij. q. ii. Si autem agatur de prescriptione alterius actionis tunc si debitor esset ignorans vt quia forte fuit obligatus ex facto procuratoris non habetis speciale mandatū vel esset heres qui successit defuncto et ignorasset obligat. defuncti. Facit. c. cum quis in ius. de regu. iur. lib. vi. et ff. de reg. iur. l. qui in alterius locum. tunc procedere posset prescriptio quia esset cum bona fide et non cum mala. Si autem sciebat se debitorē tunc non est ex bona fide sed potius ex mala si vult acquirere comodum liberationis propter solam negligentiam non petentis. alle. quod habet in auten. vt eccle. Ro. gaudeat privilegio centum annorum. vbi bonus ter. et ideo probat opi. Bar. quā posuit in d. ff. si via. Et ideo cum in casu proposito dicitur Nicholaus sciebat se esse debitorē dicti luce et suorum heredum non videtur potuisse prescribere. Nec habet obstare rationes Bar. per quas monetur in. d. ff. si viam. nam non habet obstare predictis si dicat quod sumus in materia correctoria cum ius civile permittat prescriptionem etiam cum mala fide. vt legitur et no. in l. sicut. et l. omnes. et l. si quis emptiois. de prescrip. xxx. annorum. et sic non videtur fienda extensio per id quod legi. et nota. in l. precipimus. C. de appel. et in aut. quas actio. C. de sac. san. eccle. Et ideo cum c. possessor male fidei. de regu. iur. in. vi. videatur loqui in prescriptione in qua interuenit possessio patet quia dicit possessor male fidei non videtur habere locum in prescriptione actionis personalis que ex possessione non procedit sed ex mera negligentia non petentis. vt patet in. d. ff. si via. et in. d. l. sicut et homines. Et patet etiam ex forma statuti et similiter. c. si. de prescrip. videtur habere locum in prescriptione rerum. patet quia dicit rei habeat conscientiam aliene et sic non videtur loqui in prescriptione actionis personalis nec ad illam debet extendi per iura pallegata. et per ea que habentur in regula que a iure. de regu. iur. in. vi. Nam potest respondere quod ex quo sumus in materia peccati euitadi et sic vbi agitur de fauore animarum videtur quod verba late debeant intelligi etiam in materia correctoria per id quod notauit glo. Bar. in auten. sacramenta. C. si aduersus ven. vbi Bar. expresse dicit quod quia illa auten. est fauorabilis anime vt euitetur peccatum debet verba intelligi late licet corrigat. l. j. ibi positam. vnde quod ibi dicitur de contractu trahitur etiam ad contractum donationis vt ibi etiam tenet glo. et sic ad contractus qui non sunt vltro citroque obligatorij qui tamen proprie non dicuntur contractus. vt est textus cum glo. in l. labeo. el. ii. ff. contractum. ff. de verborum signifi. Et ideo licet regula possessor. loquatur in possessore videtur trahenda etiam ad possessorem iuris et sic actionis. Nam debitor late dicitur possidere debitum. vt est textus in l. etiam. ff. fina. ff. de petitio. heredi. et facit quod habet in eo. ti. l. quod in diem. ff. in l. et quod no. glo. eo. titu. l. regulariter. item. c. si. de prescrip. loquitur de eo qui habet conscientiam rei aliene sed lato sumpto vocabulo dicitur etiam res aliena que est alteri debita: et mea que est mihi debita. vt est textus cum glo. in l. si me et titium. ff. si cer. pe. et in. c. quod dicit. xiiij. q. iij. vbi creditor habens vsuras dicitur possidere alienum et tamen constat quod est dominus pecunie sibi tradite pro vsuris lz sit alteri debita et veniat alteri hoc est debitori restituenda vt in. c. debitor. de iureiuran. Et sic dictum. c. si. de prescrip. vt comprehendere casum nostrum. Preterea verbum rei est generale et sic comprehendit etiam actus. Faciat quod habet institui. de re. cor. et incor. Et sic debitor qui scit contra se committere satis dici potest habere conscientiam rei aliene. Et pro ista parte et faciat quia vbi exprimitur ratio in lege contra agentem trahitur et ad casum qui comprehenditur sublata significatione si ratio vendicat sibi locum vt est glo. singula. iuncta cum tex. in de. j. de elec. in verbo eligat. Et dixi plenissime in l. si vero. ff. de viro. ff. solu. ma. ideo vt quod ex quo ratio posita in dicto. c. si concludit etiam in prescrip. actiois personalis corrigatur ius civile etiam in illa per dicta capitula. Nec videtur

detur esse iusta causa maxime secundum bonam fidem et bonam conscientiam tribuendi exceptionem debitori scienti se debitorē propter solam negligentiam non petentis ex qua ipse debitor potius sentit lucrum imo potius esset nutrire peccatum per id quod habetur in textu in aut. vt ecclesia romana coll. viij. Faciat quod habetur in l. cum in fundo. ff. quod si mulier. ff. de iure dot. et ideo quod habetur in l. cum detur dictum statutum non valere de quo plenissime dixi in repetitione dicti. c. si. de prescrip. et dixi etiam de materia dixi in repetitione vbi teneo communem opi. modernorum et secundum illam etiam alias consului. Nec iurans seruare statuta intelligit iurasse seruare statuta inuvalidum et a iure improbatum vt est tex. in. c. j. de iureiuran. in. vi. Et per consequens virtute talis iuramenti non tenetur ad obseruantiam statuti predicti per id quod habetur in dicto. c. j. Nec obstat predictis si dicatur quod dictum statutum non simpliciter inducit prescriptionem decennij ex sola negligentia non petentis sed demum si ipse debitor vel eius heres iuret solutum esse quod petit vt patet ex tenore statuti quod non per hoc dicendum est dictum statutum valere cum videatur dare et aperire viam peritiam contra id quod legi. et nota. in l. j. C. si aduersus ven. et in l. ii. C. de indidretur magna quantitas pro liberatione consequenda vt docet experientia que est efficax rerum magistra. de elec. c. qua sit. li. vi. Et videtur velle per indirectum statuere quod directo non posset contra id quod legi. et nota. in c. tue. de procur. et in c. quanto. ad fi. de dinor. Et videtur tale statutum in quantum vult stari soli iuramento debitoris contra voluntatem creditoris esse contra ius diuinum secundum quod dicto vnus solius non statuit sed duorum vel trium. vt legitur et notatur in. c. in omni negotio. et in. c. veniens. el. j. de testibus. Et ad predicta bene facit quod no. Ray. de forliuio in l. omnes populi. ff. de iusti. et iure. vbi tenet non valere statutum quod disponit minorem non posse iurare super contractu et si iurauerit presumat alias fingatur dolo vel metu extortum et hoc ne indirecte aperiat via statuendi contra iuramentum. Et ideo concludendum videtur dictum statutum non habere operari dicto Nicholao. Preterea presupposito quod dictum statutum valeret videtur quod tale statutum sit intelligendum quando post lapsum decennij non emanauit confessio per quam debitor fateatur et recognoscat se debitorē ex causa contra quam postea allegatur exceptio prescriptionis prout emanauit in casu proposito quia confessio fuit dictus Nicholaus in presentia dicti Bartholomei et in presentia testium idoneorum se esse debitorē dicti Bartholomei in lib. l. ex causa mutui sibi facti per lucam patrem dicti Bartholomei. cum enim per illam appareat et probetur ipsum tempore confessionis et sic post lapsum decennij fore debitorē. nec possit venire contra suam confessionem per id quod legitur et notatur in lege generaliter. C. de non numerata pecunia. Nullo modo videtur audiendus si ipse vel eius procura. iuret vel velit iurare debitum esse solutum quia sic veniret contra confessionem suam quod facere non potest. vt patet in dicta. l. generaliter. pro hoc faciat quia dictum statutum velut exorbitans a iure communi et odiosum videtur restringendum et non ampliandum ar. de regu. iuris. odia. lib. vi. et eo. titu. c. que a iure. et ff. de libe. et posthu. l. cum quidam. et ideo presupposito quod dictum statutum valeret non videtur extendendum ad casum quando post lapsum decennij emanauit confessio de qua supra cum statutum contra ius sit restringendum vt quanto minus fieri possit ledat ius. vt legitur et nota. in. c. cum dilectus. de consuetudine. et in. l. ii. C. de nora. Nec habet obstare exceptiones opposite contra testes productos super dicta confessione per dictum Bartholomeum que opponuntur per procuratorem dicti Nicholai: quia illis sufficienter patet responsum per ser Paulum procur. d. Bartholomei ideo non est insistendum. item non habet obstare si dicat quod petia terre de qua fit mentio in actis fuit data in solutum dicto luce pro li. xlvij. ex dictis. l. vel pro dictis. l. lib. quia hoc non apparet probatum imo potius oppositum cum ex instrumento appareat illam fuisse venditam. Non autem assignatam in solutum cui instrumentum in dubio est standum et maxime attento iuramento apposito in. d. instrumentum venditionis. faciat. l. cum precibus. C. de probationibus. Nec habent obstare testes super hoc producti pro parte dicti Nicholai quia illi sunt singulares et varij et etiam sunt suspecti ex causis allegatis per ser Paulum ideo non probant per id quod legi. et no. in. c. cum dilecti. de elec. et in. c. licet causam. de probatio. Et ex predictis concludendum videtur quod non obstantibus allegatis pro parte. d. Nicholai procedendum est ad electionem estimatorum per ea que superius sunt dicta. Non obstantibus etiam testibus productis per dictum Nicholai. Circa quos etiam est aduertendum quod primum duo dicunt de confessione in absentia Nicholai facta per lucam. Et sic parte absente ideo non probant per id quod legi. et no. in. l. certum. ff. si quis absentem. ff. de confessis. et in. l. j. C. de confessis. et in. c. fin. de confis. Et sunt etiam varij in loco et in tempore. vt patet ex eorum dictis ideo dicta de causa non probant per notata in. l. testamentum. C. de testibus. Dictum vero tertium testis non habet obstare quia est singulare et dat in conteste maxime quod dicit se nihil scire. Preterea et dicit quod assignata fuit luce petia terre pro lib. l. et in instrumentum dicit quod

dicta pro. xlvij. et. Nicholaus etiam respondendo positionibus et precipue noue positioni dixit quod fuit assignata pro. xlvij. et sic non verisimilia dicit quia quantitas non videtur esse modica inspecta conditione partium non videtur propter dictum dicti tertij testis veniendum esse ad delationem iuramenti iuxta not. per glo. et Bart. in. l. admonendi. ff. de iureiur. et precipue cum videatur aliquantulum spectus propter superius dicta. ¶ Item dictum vltimi testis non habet nocere per dictam. l. certum. §. si quis absente. et per not. in locis preallegatis. et etiam quod suspectus videtur ratione affinitatis quam asserit se habere cum dicto Nicholao quia habet in domo filia Nicholai nuptam vni suo nepoti ut ipsemet constituitur in sua attestacione ideo pro eius dicto non videtur presumendum argu. l. non est verisimile. ff. qd met. can. Item etiam est singulare quod non habet conteste in confessione de qua deponit quia dicit nullum alium fuisse presentem. Et sic multis respectibus non videtur probare. Et per consequens non obstantibus rebus predictis videtur concludendum esse ut superius est conclusum.

De restitutione spolia.

Consilium. cxliij.

Lapidicina que in aliqua terra reperiuntur eius pars esse censetur. et nunc sequen. Lapidinam suo labore improbo inueniens in terra aliena acquirat eam sibi soluendo tamen decimam. Possessores clandestini possunt violenter expelli.

In nomine domini nostri

Jesu xpi etc. ¶ In causa que vertitur et versa est inter Martinum de massis. et socios seu Antonium de rodona procuratorum nomine predictorum ex vna parte agentes et Nicholaum de la vialba suo nomine et sociorum ex alia se defendentes ex eo quod Martinus et socii asserunt se spoliatos possessione cuiusdam partis cuniculi de qua in actis et in petitione fit mentio et tanquam spoliati petunt se restituere ad predictam partem et partem aduersam in expensis condonari ad valorem lapidum siue cotum inde extinctorum quas cotes extractas multum extimant. Item petunt declarari dictum locum ad se spectare quousque deueniat ad zochum terminantem venam magistralem que asserunt se adhuc non inuenisse. Et in casu in quo pertineret ad dictos reos petunt eos priuari vel priuatos esse declarari iuris si quod habuerint tanquam violentos et sic intendant. Martinus et socii primo loco possessionum recuperare et petitorum simul et conditionale intentant conditionem. et. l. si quis in tanta. Et contra autem pro parte reorum negata sunt narrata prout narrant et petita prout petunt etc. allegando venam que dicitur Riccabona et de qua est in effectu questio et cuius est pars cuniculus de quo est questio ad se spectare quo ad proprietatem et quo ad possessionem que posita est sub superficie terre eorum et similiter cuius culms de quo est questio et quod Martinus et socii de illa parte cuius culm vene Riccabone nouiter manufacti per predictos Martinum et socios et per eos spazati et purgati recesserunt sponte nulla vi interueniente tanquam clandestini possessores vni consideratis actis et actis tatis inter partes predictas super dicta causa dubitatur que debeant esse partes iudicis. Et primo videndum est circa possessionem. Secundo circa petitorum. Tertio circa conditionem ex. l. si quis in tanta. ¶ Circa primum videtur breuiter dicendum partes iudicis esse in absoluendo dictos Nicholaum et socios conuentos a dicto possessore ex eo maxime quod dictus Nicholaus et socii antequam foderet et cauaret Martinum et socii sub superficie petie terre sub qua est cuniculus de quo est quod tenebant et possidebant et tenerant et possederant predictam partem terre Nicholaus et socii. Nam possederant et possidebant dictam partem terre et hoc non videtur negari per partem aduersam ergo possederant et possidebant consequenter qualibet eius partem per. l. iij. §. j. ff. de ac. pos. ¶ Constat autem lapidinas positas in aliqua petia terre esse eius partem per id quod leg. et not. in. l. venditor. §. si constat. ff. de ac. pos. et. l. qui sari. ff. de dona. ff. de l. arbor. et. ff. de usufru. l. item si fundum. §. sed et si lapidinas. et. ff. solu. ma. l. diuortio. §. si vir. ergo etiam parte illa in qua sunt et erant lapidines seu lapides cotorie possidebant dicti Nicholaus et socii. Et per consequens cum per dictos Martinum et socios fuerit pars dicte petie terre sub illius superficie occupata verisimiliter ignorante Nicholao et sociis cum in dubio ignoratia presumatur. l. verius. ff. de proba. et precipue in casu isto in quo facta fuit occupatio in loco occulto ad quem non poterat accedere Nicholaus et socii per dictam eorum partem antequam cauarent usque ad locum illum ubi erat cuniculus de quo queritur et per consequens non poterat bene certificari antequam cauassent usque ad locum predictum et sic occupatio Martinum et sociorum fuit clandestina. l. clam possidere. §. ff. de ac. po. Et ideo videtur quod cum Nicholaus et socii possiderent saltem civiliter partem occupatam per dictum Martinum et socios cum nunquam Nicholaus et socii fuerant suspicati se posse repelli imo statim cum fuerunt certificati perueniendo ad locum ubi erant Martinus et socii vel laborantes pro eis dederunt licentiam laboratoribus et illi etiam nulla facta violentia recesserunt et dicit in actis costare ergo non possunt

dici Martinum et socii fuisse spoliatos quod nulla violentia interuenit et quod etiam si interuenisset licitum fuisset dictis Nicholao et sociis violenter expellere predictos Martinum et socios tanquam clandestinos possessores pro retentione sue civilis possessionis. per ea que le. et not. in. l. clam possidere. §. si. preal. et sic non possent agere possessore recuperande ergo multominus agere potuerunt in casu proposito et ideo videtur quod partes iudicis in possessore sint in absoluendo dictos Nicholaum et socios et partem aduersam in expensis factis occasione possessionis condonare. ¶ Circa secundum videlicet circa petitorum videtur similiter partes esse iudicis in absoluendo dictos Martinum et socios ex eo quod cuniculus de quo est questio cum sit sub superficie petie terre dictorum Nicholai et sociorum et dicte petie terre pars sit ut est dictum in presenti dubio sicut dicta petia terre spectat et pertinet et spectauit et pertinuit ad dictos Nicholaum et socios ut in actis est deductum et probatum ita et dictus cuniculus consequenter spectauit et spectat ad predictos. per. l. venditor. §. si constat. ff. de ac. pos. et. l. ite si fundum. §. sed et si lapidinas. ff. de usufru. et. ff. solu. ma. l. diuortio. §. si iure. et. ff. de l. arbor. et. l. prorogatio. ff. de ac. re. do. et. l. pe. ff. pro socio. Et precipue hoc videtur procedere quod dicitur quod inter petiam terre que spectat ad Martinum et socios et illam que spectat ad Martinum et socios erat zochus diuidens venas que fuit perforatus per dictum Martinum et socios ut dicitur esse probatum pro parte Nicholai et de zocho et perforatione dicitur etiam quod sit magnus ascensus sub superficie petie terre Nicholai et sociorum ut deueniat ad cuniculum de quo est quod et sic aperte patet quod non est eadem vena cum vena magistrali dicti Martinum et sociorum quod cum illa non continuatur dictus cuniculus sed oportet fieri magnum ascensum pro eundo ad illum. Et etiam posse de predictis costare iudici ex inspectioe. vni bene faceret subire rem inspectioni oculorum per. l. si irruptione. ff. finium re. Et ideo ex predictis maxime debet obtinere Nicholaus et socii etiam deberent obtinere si de aliquo zocho non appareret per ea que habent in. l. arbor. ff. de l. arbor. et. in. l. pe. ff. pro socio. et. ff. de ac. re. do. l. pro regione. ¶ Nec ob. quod legitur et no. in. l. cuncti. et. l. quosdam. C. de metallis et metallariis lib. xj. in quibus videtur probari quod inueniens venam lapideam suis laboriosis effusionibus illam acquirat seu illius comoditate soluedo de cimam fisco et decimam domino predicti. facit quod no. gl. i. l. venditor. §. si constat in verbo salarii. ff. de predioz. quod ut dicitur in alio consilio potest responderi quod dicta. l. cuncti. et. l. quosdam. loquuntur in vena marmoris: sed in aliis lapidinis habeat locum. §. si constat. et alia iura superius allegata. ¶ Vel secundo potest dici quod contrariaprocederet quod dominus non curaret perquirere venas nec in illa laborare quia tunc videtur suadere publica utilitas alius posse perquirere sed ubi dominus vult perquirere et laborare prout fecerunt Nicholaus et socii: tunc non videtur quod alius inuito domino vel ad eius preiudicium potuerit vel possit perquirere et appropriare cum id non suadeat publica utilitas ex quo vena non est remansura absconsa et absconsa esset dicere tunc extraneum preferri domino vel quasi domino. et ideo cum Nicholaus et socii eodem tempore laborauerunt pro vena reperienda quo Martinus et socii laborabant non debuit posse Martinum cum sociis preuenire dictum Nicholaum et socios considerato quod ipse Nicholaus erat dominus dicte vene posite sub sua superficie per ea que habent in. d. l. venditor. §. si constat. et in aliis iuribus superius allegatis. ¶ Et ex predictis concludendum videtur absoluendos esse dictos Nicholaum et socios in petitoria per ea que superius sunt dicta. ¶ Circa tertium et vltimum breuiter non est instandum quod satis videtur ex superius dictis constare partes domini iudicis esse in absoluendo etiam a pena. l. si quis in tanta: prefatos Nicholaum et socios quod nulla violentiam commisisse videtur Nicholaus et socii circa rem possessam per Martinum et socios: tum quia nulla violentia interuenit ut dictum est circa primum dubium: tum etiam quod et si interuenisset fuisset licita in expellendo clandestinos possessores per ea que habentur in. l. clam possidere. §. si. ff. de acquir. possel. Et ideo nullam penam mererentur dicti Nicholaus et socii ex quo iure permittente fecissent per id quod le. et not. in. l. gracchus. C. ad. l. iul. de adult. teris et. xliij. q. iij. q. peccat. Et hec sufficiant de tertio. ¶ Et ex superius dictis patet dictos Nicholaum et socios ab omnibus petitis per Martinum et socios seu pro eorum parte absoluendos dictos Nicholaum et socios per ea que superius sunt dicta. Joa. de Imo.

De sponsa duorum et vltimo pendente. Consilium. cxlv.

1. Sequesterum quando fieri debeat.
2. Matrimonium contractuum super primo matrimonio pendente quando valeat. et numero. 3.

In nomine domini nostri

Jesu xpi etc. In causa que vertitur et versa est inter Benedictum Paulum et dominum Martinum de zagn de Pisis eius procurat. ex vna parte agentem et petentem infra scriptas dominam Martinam pronuntiati fuisset legitimam vrom rem dicti Benedicti Pauli et dominam Martinam quondam nobilis viri domini Alouisii Justiniano et ser Dominici de fal

lencia eius proen. ex altera se defendentes corā reuerēdo ac venerabili patre dño Andrea bono. dignissimo Abbate monasterii sancti Georgii necnō vicario reuerēdi in xpo patris dñi epi castellan: quia pendente dicta lite inter Benedictū Paulū & dictam. d. Albarinā & post publicationē processus & exceptiones oppositas cōtra testes productos pro parte dicti Benedicti: licet nō probatas dicta. d. Albarina alteri secundo nupsit cum quo matrimonium consummavit. petitur a dicto Benedicto Paulo pretendēte illam suā esse uxorem & fuisse anteq̄ scōdo nuberet ipsam sequestrari & cohiberi ne ulterius ante finitam litem attentet actus matrimoniales cū viro secundo qđ negat dicta. d. Albarina fieri debere dicēs non esse licitū diuertī a scōdo viro cū quo matrimonium consummavit. **C**asus queritur an visis actis & actitatis & allegatis in dicta cā dca sequestratio fieri de iure debeat. **C** Et breuiter videt̄ dicendū dictā sequestrationē fieri nō debere qđ dicitur primū matrimonium assertū cōtractum cū Benedicto Paulo fuisse clandestine contractum & nō in facie ecclesie: scōm aut̄ dicit publice & in facie ecclesie cōtractum. ideo videtur standum secundo matrimonio videtur etiā quod teneat̄ mulier illud seruare donec aliud fuerit probatum vt videtur voluisse Hostien. in summa de clandestinis. despon. §. quare prohibeant̄ ver. igitur. ad hoc etiā facit. c. laudabilem vt lite pendēte. Et pro hoc etiā qđ si dicta dña Albarina est certa qđ nō cōtraxit matrimonium cū dicto Benedicto Paulo sed cū scōdo videtur quod teneat̄ ipsi scōdo adherere non primo per id qđ le. 2. no. i. c. inquisitioni. de snia excom. **C** In cōtrarium v̄ veritas quia ex quo lis pendebat sup̄ matrimonio inter dictū Benedictum Paulum & dictam. d. Albarinā de iure intelligebat̄ sibi esse interdictū lite pendente cū alio cōtrahere per id quod leg. et no. in. c. tenor. de re iudi. & ibi etiā expresse hoc dicit Inno. in gl. fi. & Jo. an. ibi super glo. fi. Et ideo si cōtraxit cōtra prohibitionem ecclesie ideo debet interim sequestrari a scōdo viro p id qđ le. 2. no. in. d. c. tenor. vbi expresse est casus de hac questione & idem etiā ibi voluit glo. faciat etiā quod habet in. c. fi. de matrimonio scōto cōtra interdictū ecclesie. **C** Nec ob. si dicatur qđ dictū. c. tenor. loquitur quādo primū assertum matrimonium fuit contractū in facie ecclesie qđ hic nō fuit qđ rīdetur qđ istud ibi nō colligitur imo simpliciter & indistincte loquitur quādo pendebat lis sup̄ primo matrimonio: & illa pendente nupsit secundo. Nec distinguitur ibi an primum directū fuisset in facie ecclesie contractum vel nō & sic indistincte videtur intelligendū ar. c. quia circa. de priuilegiis. & rix. di. si romanorum & l. de precio. ff. de publiciana. **C** Nec ob. etiam pdictis dcm̄ Hostien. qđ illud habet locum & sic videt̄ loqui qñ ante litem motā cōtrahitur cū secundo publice in facie ecclesie. Non autem debet intelligi qñ lite pendente super primo nuberet scōdo quia tunc dictum eius esset contra dictū. c. tenor. & cōtra rationem ibi positam in glo. fin. quia nō debet res litigiosa in aliu trāferri lite pendente vt ibi dicit glo. **C** Item non ob. dictū. c. laudabilem. quia responderi pōt vt dicit glo. in. d. c. tenor. qđ ibi ante litem motam cōtractū fuerat matrimonium: id ppter litē supuenientem non debet alter coniugū priuari sua possessione hic autē fuit matrimonium scōtum cū secundo lite pendente cū primo qđ fieri nō debuit. & id debet sequestratio petita fieri. **C** Nec ob. etiā pdictis c. inquisitioni. de snia excom. quia loquitur in alio casu scilicet qñ alter coniugū pro certo scit subesse impedimentum: licet non possit pbare quo casu debet potius pati excom. quā carnaliter alteri coniugū commiseri quia tunc peccaret. sed hic non peccaret. d. Albarina si ad mandatum ecclesie sequestratur & interim non reddat debitum secundo viro ante litem finitam cum primo cum id fieret absq̄ peccato & iure permittente ac iubente vt patet in. d. c. latoz. faciat quod leg. & nota. rix. questio. iiii. qui peccat. & c. ad. l. iul. de adulte. l. gracchus. & ex predictis concludendum videtur de iure dictam sequestrationē petitam fieri debere per ea que superius sunt dicta. Jo. de imola.

De dolo & contumacia. & De arbitris. Consilium. cxvii.

- 1 **Compromissum in quem fieri possit.**
- 2 **Contumax verus appellare nō potest.**
- 3 **Sententia arbitralis quando nulla dici possit.**

In nomine domini nostri Iesu christi &c. **C** In casu premissis considerato tenore statuti positi sub rubrica de compromissis fiendis clarum est quod peti potuit pro parte dictarum dominarum compromissum fieri inter ipsas ex vna parte & Bartholomeum de lozio filium quondam vnus fratris domini bonerij de cuius hereditate agitur: cum dictus. d. bonerius fuerit auus dictarum dominarum. Et sic dicte domine cum dicto Bartholomeo sunt coniuncte in tertio gradu secundum ius canonicum vt patere potest ex his que leguntur & not. in. c. fi. de consan. & affi. & que habentur in arbore consanguinitatis. Nam dicte domine distant a stipite in tertio gradu licet Bartholomeus solum distet a stipite in tertio

gradu & sic cum sint coniuncti secundum computationem canonicam in tertio gradu merito potuit peti inter eos fieri compromissum attēta forma statuti quod seruari debet in loco vbi viget iurta. l. omnes populi. cum ibi no. ff. de iusti. & iure. & quia etiam dicitur sic fuisse pronunciatum videlicet locum esse compromisso & nō fuisse appellatum sententia transiit in rem indicatam vt in. c. cū dilecti. ad fi. de elect. & de re iudi. in. c. qđ ad consultationē. **C** Et aduertendū qđ fm̄ formā dicti statuti debet fieri compromissum in vnum amicum cōmunem vel in plures in dispari numero quorū vnus si fuerint plures habeatur pro tertio. Et si alter dictorum litigantiū sit cōtumax seu negligens in eligendo amicum seu amicos cōmunes quod tunc potestas seu eius vicarius possit cōmittere dictam questionem amico cōmuni seu amicis communibus electo seu electis per alterū dictorū litigantiū in contumacia & negligentiam seu omissionem alterius. Et subditur etiam in statuto quod arbitri seu arbitratores & amicales compositores taliter assumpti teneantur & cogi debeant & possint acceptare infra tertiam diem a die notitie prima die non cōputata. & dicti arbitri arbitratores & amicales compositores assumpti teneantur & debeant ipsozū sentētias arbitria & arbitramenta protulisse inter dictas partes claras & clara infra quadraginta dies continuos a die acceptionis cōputandos sub certa pena cōtenta in dicto statuto vt hec patent ex tenore dicti statuti a cuius vbi non est recedendum. l. j. §. si is qui nauez. ff. de executoria. & l. nō aliter. ff. de le. iij. & in. c. ad audientia. de decimis. faciat. c. porro & c. accepim⁹ de priuilegi. His suppositis videtur dicendū quod cū peritū fuerit compromissum fieri pro parte dictarū dominarum & dictus Bartholomeus fuerit contumax & negligens in dando aliquos cōmunes amicos & sic illos dare omiserit scōm formā prefati statuti merito iudex potuit cōmittere dictā causam vertētē inter dictas dominas & dictum Bartholomeū illis tribus ex amicis communibus datis per Bartholomeū procura. dominarum predictarū. Et precipue quia iudex preceperat ipsi Bartholomeo quod non discederet a banco iuris donec daret suos amicos communes & tot quod concurrerent cum datis pro parte dictarum dominarum in quibus fieret compromissum. Et in casu quo esset cōtumax negligens vel omissor in dando & eligendo suos amicos cōmunes vt supra & in faciendo dictum compromissum monuit eū quod staret ad videndū & audientum fieri cōmissionē in aliquibus amicis datis per Bartholomeū procura. dictarum dominarū in contumaciam & negligentia seu omissionē ipsius. & ideo cū dictus Bartholomeus non steterit nec amicos cōmunes dederit nec cōtraxerit tali precepto & monitioni merito dictus iudex potuit eadez die facere cōmissionem. pat fecit tribus ex amicis datis per dictū Bartholomeum attēta forma predicti statuti & attēto etiaz qđ monitio iudicis habet vim peremptorij vt lega. & nota. in. l. fi. c. quomodo & quando iudex & per gl. in. c. consuluit. de officio dele. & dicta etiam cōmissio videtur transiisse in rem indicatā ex quo ab ea non fuit reclamatum per id quod habetur in. c. cum dilecti de electi. qđ si. quiniimo videtur quod cum videatur fuisse dictus Bartholomeus verus contumax propter monitionem sibi factam non potuisset appellare per ea que habentur in cle. si ante. de dolo & contuma. **C** Considerandū est etiā quod supponitur qđ trasactis aliquibus diebus post dictam cōmissionem dictus Bartholomeus ad conuincendam malitiam dicti Bartholomei non obstante dicta cōmissione iterato se obtulit velle dare amicos cōmunes & tot quod concurrerent si dictus Bartholomeus velle id facere. & facere in concursus compromissum petitem. & quod Bartholomeus requisitus per iudicem quod faceret pdicta dixit nō dare aliquos amicos cōmunes nec facere compromissum & sic fuit verus contumax per ea que leg. & not. in. l. fi. ff. de restitu. in integrum. & in cle. si ante. de dolo. & contu. & per Inno. in. c. ad peti. de accusa. id iudex potuit ad instantiam dicti Bartholomei & firmare cōmissione factam & etiam de nouo ex abundantia et sic ad cautelam illam facere in illos in quos antea fecit & dictus actus videtur transiisse in rem indicatam ex quo non fuit appellatum per prealleg. c. cum dilecti. quiniimo nec videtur potuisse appellari propter veram cōtumaciam per ea que habentur in dicta cle. si ante & etiam. l. & post edictū. §. cōtumax. ff. de iudicis. & in. l. ex cōsensu. §. fi. ff. de appella. Et ex his concludit qđ cum arbitri deputati p iudicem fuerint assumpti secundum formam statuti vt patere potest ex tenore. d. statuti & ex his que superius sunt dicta qđ merito potuerunt virtute commissionis sibi facte cognoscere et pronunciare inter dictas partes & sic videtur valuisse eozū sententia & arbitramentum & p consequens debet mereri executionē **C** attenda forma dicti statuti. **C** Nec ob. quod Bartholomeus dicitur sententiam arbitralem nullam tanq̄ latam per psonas nō habentes iurisdictionem seu potestatem &c. cum asserat cōmissionem factam fuisse factam preter & contra formam iuris & statutorum ex eo quia dicit non posse dici ipsum fuisse contumacē negligentem vel omissorem. allegando quod licet non dederit tot quot Bartholomeus tamen dedit plures centum & dicit se velle pbare per iudicem

per iudicē et alios qz ex aduerso dicitur et respondeat qd hoc quod dicit nō constat ex actis. nec etiaz videtur credendū iudici per. e. qm̄ contra falsam. de probatio. et dicit etiam quod per alios non potest probare id qd dicit et quod dato qd posset probare aliquando fecisse id qd allegat non tñ poterit probare qd in die precepti et monitionis vltimate sibi facti et facte id fecerit: imo tunc cōtumar fuit et maiorē etiam contumaciā ostendit dum dixit qd nolebat dare aliquos cōmunes amicos nec facere cōpromissum. et ideo videtur qd valuerit cōmissio facta dictis tribus cū vltima mora debeat nocere. l. illud. ff. de periculo et commo. rei vendi. et per confes quens videt quod alio non apparente pronuntiandum sit sniam arbitralem fore et fuisse aliquam et mereri executionē attēta forma predicti statuti et bis que superius sunt dicta. Jo. de imola.

De exceptione rei iudicate. et De iurisdictione omnium iudicū. Consilium. cxvii.

Iudex corā quo petit executio snie de ipsa nō debet cognoscere. Executor sententię de eius iniustitia non potest cognoscere. Sententię plebani quando dicatur executionē mereri. Iudex an possit forensē afficere ad instantiam ciuis creditoris. Executio sententię absolute potest denegari si constat ipsam executionem non mereri.

In nomine domini nostri

Iesu xpi etc. In casu premissis dubitari potest vtrum si contingat dictum procuratorē danielis vel alius pro executionem dicte snie petere in ciuitate lucana et contra ipsam sniam opponat an potestas vel alius officialis lucanus corā quo snio verteretur posset cognoscere de iustitia vel iniustitia seu de nullitate aut validitate dicte sententię seu dictarū sententiarū latarum per dominū Christoforū plebanū et per iudicem et officiales mercantie. et super hoc pronūciare. Et primo videtur dicendū qd non qz qñ ad literas alterius iudicis extra territorium existentis postulāt executio snie iudex coram quo talis executio petitur non debet cognoscere vel sententiare sed si viderit sententiā iniustā vel nullam debet ad iudicem qui eam tulit remittere. vt leg. et not. in l. a vino pio. §. j. ff. de re iudi. et. l. si pretor. §. marcellus. ff. de iudic. faciat quod habetur in. c. de cetero. de re iudi. et in. c. pastoralis. §. qz vero. de offic. delegati. In contrariū facit qz in statuto cōmunis florentie dicitur qd per literas cōmunis florentie vel officialis et vnineritatis mercantie debet scribi vt debenti recipere vel iniuriam aut damnū passo iustitia fiat summaria et expedita. cum aut proprium iusticie sit ius suū cuiqz tribuere. instit. de instit. et inr. in prin. et l. iustitia. ff. de iustitia et iur. per consequens videt quod etiā de iure ser dominici debeat cognosci et terminari vigore dicti statuti. faciat. l. cognitio. ff. de officio eius cui mandata est iurisdictione. et quod habetur in. l. ij. ff. de iurisdictione omn. iud. et. l. ad rem mobilē. et. l. ad legatū. ff. de procu. et de offi. delega. preterea. et. c. ex li teris. Et vniuersimodum in casu premissis videt dicendū qd si vertatur in dubiū de iniustitia snie non debet de hoc cognoscere potestas vel iudex lucanus qz censetur esse merus executor qui nō habet cognoscere de iniustitia sententię que trāsuit in rem indicatā per id qd leg. et not. in. c. pastoralis. §. quia vero. de offi. deleg. imputandum enim videtur ei qui permisit sententiā trāsire in rem iudicatam per id qd leg. et not. in. l. ab eo. c. quō et quando iudex. et in. c. qd ad consultationē. de re iudica. Si vero dicatur sententiā esse nullam vel annullandā qz latam per falsos testes vel instrumēta tunc bene potest cognoscere non vt diffiniat sed vt videat an calumniōse obiciatur vt tunc non admittat alias admittet non vt pronunciet sed vt ad superiorem remittat fm̄ ea que legū. et not. in. d. §. qz vero. et in dicto. c. de cetero. et in dicta. l. si pretor. §. marcellus. et in dicto. l. a vino pio. Et sic videt quod respectu sententię plebani si aliquid obiceretur per quod diceret sniam ipsam nullā aut annullandam deberet fieri remissio ad primum delegantē quia potestas ipsius plebani sub delegati expirauit et similiter potestas delegati sub delegantē si sub delegauit in totū vices suas per id quod leg. et not. in. c. super questionum. §. si vero. de offi. dele. et in. c. quāuis. eo. ti. lib. vij. Idem si non in totum sub delegasset ex quo lapsus est annus post sententiā latam post id qd legit et notatur in. c. que reuocant. de offi. deleg. Preterea snia plebani notorie non meretur executionē ex eo qz notorie apparet de ipsius reuocatiōe per binā sniam quarū vltima trāsuit in rem iudicatā et ideo absqz alia remissione videtur super sedendū esse executioni snie dicti plebani per ea que inferius dicent et que habent in. l. vbi pactū. c. de transactio. et in. c. de lit. conte. in. vj. Respectu autem sententię late per iudicem mercantie inquantū cōfirmat dictam sententiā plebani idem dicendū quia talis cōfirmatio nil operatur cum inferior nō possit confirmare sententiā superioris. vt leg. et not. in. c. studiū. de offi. delega. et. xj. dist. inferior. et. ff. de arbit. l. nam magistratus. Respectu autē snie late per iudicem mercantie super domo amefus possessionibus et pensionibus bene videretur remittenda cognitio

ad iudicem mercantie. tñ hic aduertendū qz predicta videntur procedere nisi euident et notoria esset nullitas snie qz tunc non videtur necessaria aliqua remissio super eius cognitione qz in notorijs nō est necessaria cause cognitio seu examinatio. vt leg. et not. in. c. manifestata. c. de manifesta. ij. q. j. et i. c. ad nostrā. el. iij. de iure iur. factat qz le. et not. in. l. vbi pactū. c. de transa. vbi patet qd qñ iudici constat agentē ius non habere potest illum ex officio repellere. et ideo non est tractandū tunc an fieri debeat remissio super cognitione illius ar. l. iij. §. toties. cum ibi not. ff. de damno infec. et. l. hos accusare. §. omnibus. ff. de accu. in casu autē proposito videt patere euidenter et manifeste de nullitate sententię iudicis mercantie qz talis snia lata est contra ser dominicum forensē qui nulla ratione fortebat forum in ciuitate florentie et sic non poterat ibi conueniri iuxta id qd leg. et not. in. c. fi. de fo. compe. et in. l. fi. ff. de iurisd. om. iud. et in. l. fi. c. si a nō cōpe. iud. Nec videtur valere statutū qd ad instantiam ciuis creditoris possit afficere forensē non subditum per id quod habetur in dicta. l. fi. ff. de iurisd. om. iud. et not. Bart. in. l. cunctos populos. c. de summa tri. in. viij. q. preterea de nullitate snie iudicis mercantie videtur patere ex actis seu ex tenore snie qz patet ex tenore dicte snie et etiam ex tenore libelli dicti danielis de quo fit mentio in snia cui standū est in preiudicium ipsius danielis: vt le. et not. in. l. cuj pactū. c. de lib. causa. qd sententiā lata fuit per iudicem mercantie post inhibitionē factam per auditore pape sub pena excommunicationis late snie et sic censetur fuisse lata ab excommunicatis per id qd not. Inno. in. c. preterea. el. ij. de appel. Itā tunc intelligitur ex iuris intellectu et ex mēte inhibitionis precessisset sniam excommunicationis vt not. Inno. in loco prealleg. et sic non debet valere snia lata cōtra dictū ser dominicū tanquā lata a publice excommunicatis per id qd leg. et not. in. c. ad probandū. de re iudi. preterea etiaz quatenus snia iudicis mercantie fuit confirmatoria snie plebani qz notorie constat per binā sniam quarū vltima trāsuit in rem iudi. qd reuocata fuit videtur quod notorie nō mereatur executio. sicut nec ipsa snia plebani per id qd leg. et not. in. c. inter dilectos. §. ceterū. vers. cum igit. de fide instrumentorum. Et ex predictis concludendū videt qd cum stantibus predictis si predicta deducant corā potestate vel iudice lucano notorie sibi cōstabit dicam sniam nō mereri execut. videt qd sine alia remissione poterit denegare execut. per id qd le. et not. in. l. vbi pactū. c. de transa. et per alia que superius sunt deducta. faciat etiā qd not. Bal. in. l. vna. c. ne liceat in vna eadēqz causa. circa intellectū de. j. de re iudi. et in. l. ab execute. c. quorū ap. nō recipi. et Bar. in simili. in. l. j. in princ. ff. de oper. no. nunc. Jo. de imola.

De rebus eorum qui etc. et De exceptionibus. Consilium. cxviii.

- 1 Actus alteri preiudicialis absqz citatiōe factus est inualidus.
2 Adens ex prefationibus colligitur.
3 Jus excipendi absqz cessione in singularē successorē potest trāsire.
4 Relaxatio valere dicitur si iuramentum interponatur.

In nomine domini nostri

Iesu xpi etc. Causis ac ponderatis que superius narantur in puncto ac etiā instrumēto de quo in puncto fit mētio necnō bis q̄ superi⁹ plenarie cōsulta sunt per eximium iuris vtriusqz doctorē dñm paulū satis videt idē in effectu cōcludendū fore prout p̄ eū superi⁹ est cōclusus qz dictā tenentā datā d. thomasio fuisse nullā et ipsas cōfirmari nō debere nec de nouo dari. qz autem fuerit nulla patet qz data fuit dicta dora thea pupilla tenētē et possidente res de quib⁹ data fuit tenentā et ipsa nō citata vt supponit in puncto ideo clarū est qz tenentā p̄dicta fuit nulla data in p̄iudiciū ipsi⁹ pupille tenētis et possidētis et nō citate. vt le. et not. in. l. fi. c. de edicto di. adria. tol. et probat. in. l. meminerint. c. vnde vi. et in. l. fi. c. si per vim vel alio modo. faciat qd le. et not. in. l. de vnoquoqz. ff. de re iudi. et in. l. nā ita diu. ff. de adop. et in. c. iter quatuor. de ma. et obe. iij. qz quib⁹ p̄tz qz actus qz fit in p̄iudiciū alteri⁹ nō citati non valet. et id v̄ qz tenentā data thomasio de factō et nō de iure fuerit data debeat de facto etiā reuocari p̄ id qd le. et no. p. glo. in. l. minor ff. de eni. qz aut dicta tenentā nō debeat cōfirmari patet qz est nullā ppter defectū solēnitatis iur. et ideo cōfirmari nō pōt p̄ id qd le. et no. in. c. inter dilectos. §. ceterū. de fid. instrū. et in. l. nō dubiū. c. de legibus. et in. c. prudentiā. in. j. glo. magna ad fi. de offic. dele. et in. l. ij. c. de iure fi. li. x. et qz etiā nō est de nouo dāda vt infra dicit et per consequēs nec cōfirmāda. qz aut nō sit de nouo dāda satis videt probari per ea q̄ in precedētī cōsilio sunt deducta et precipue quia desierant esse hereditaria per adiudicat. factam. d. clare bona de quibus data est tenentā. Itē videtur ex eo maxime probari posse quia ex prefationib⁹ colligi pōt mēs partiū per id qd legit et not. in. l. fi. ff. de here. instit. et in. l. j. ff. de origi. iur. et in. l. titia. §. idē rñ dit. ff. de ver. ob. Et ideo cū in prefatione que fit in dicto instrū. in ver. cūqz dicat qz cū hēditas fulchi fuerit et sit exusta adeo qz in eā tātū nō extat qz itēgre psolui possint debita creditorib⁹ ei⁹ ipsiqz dora thee de dōis hēditatis dōi fulchi quōdā sui patris nihil penit⁹ remaneret et oblatio fuerit facta domine clare pro parte domine

Betise dando dicte dñe clare lib. octingentas boni. in quatuor ipsa domina Clara pro parte eorum que sibi debebant in bonis et hereditatibus Andree et Bartholomei lombardis quondam eius filii tamen pro dotibus quam pro alimentis et expensis quibus recipere parata esset a dicta d. Betisa et residuum remittere dicte Dorathee pupille heredis quondam dicti Fulchi sui patris et libere eidem pupille supra scriptas res et bona adiudicata ipsi. d. Clare ac etiam renunciare omni iur. eidem domine Clare in predictis aliis quibuscumque bonis et rebus hereditatis fulchi et aliorum competenti. Et propterea. d. Clara volens benigne agere cum supra dicta Dorathea pupilla eius nepte et filia quondam dicti Fulchi fratris dicte dñe Clare recepit a dicta domina Betisa tutrice dicte Dorathee lib. octingentas pro parte solutidus totius eius quod sibi debetur tam pro dotibus quam alimentis et expensis. Et relaxavit libere dicte. d. Betise tutrici predicto tutorio nomine dicte pupille dictas domos et possessionem sibi adiudicatam. satis apparet mentem fuisse partium et domine clare quod relaxatio fieret de rebus adiudicatis. d. Clare ipsi domine Betise recipienti nomine dicte Dorathee ad dicte pupille utilitatem ut sic saltem illas haberet cum nil alias remaneret sibi de hereditate fulchi sui patris pro hoc quia dativus casus videtur sui natura importare utilitatem et commodum eius cui aliquid sit ut est tex. cum glo. in lege. j. ff. de costi. prin. et sic videtur mentem partium fuisse quod dicte pupille acquireretur ius excipiendi contra creditores et contra quoscumque alios quos competebat dicte. d. Clare et quod ius excipiendi etiam sine cessione transire potest in singularem successorem. l. etiam si in rem. ff. de iureiur. et no. p. Bar. in. l. si tertius. §. si quis prius. ff. de aqua plu. arcen. constat enim quod si saltem ius excipiendi non esset questum dicte Dorathee dicta bona possent aduocari per creditores fulchi et per dictum Thomastum saltem pro medietate unarum partium ex tribus et sic in effectu posset contingere quod nulla utilitate haberet. d. Dorathea ex dicta relaxatio quod non videtur fuisse de mente partium attenda prefatione predicta et attenda natura dativi casus de qua habetur in tex. et glo. in dicta. l. j. ff. de costi. prin. Et pro predictis etiam facit quod in dicta relaxatione fuit appositum iuramentum. et sic videtur dicta dña Clara voluisse quod dicta relaxatio valeat omni modo quo melius potest per id quod legitur et notatur in. l. cum pater. §. filius matris. ff. de leg. iij. cum ibi no. p. Bar. et no. et per eam in. l. si quis maior. C. de transac. et sic videtur voluisse quod valeat taliter quod saltem ius excipiende sit questum dicte pupille contra quoscumque contra quos competebat dicte dñe clare. Ita tali modo melius et efficacius valet. et pro hoc facit quod non est verisimile quod dicta dña Betisa voluerit dare dictam quantitatem lib. octingentarum que non est modica quantitas si saltem ius excipiendi non fuisset questum dicte pupille. alias enim datio dicte quantitatis facta dicte. d. clare fuisset quodammodo quedam iactatio quod non est presumendum videtur dictam tenentem non esse de nouo dandam dicto Thomasio pro ea que superius sunt dicta. Jo. de imola.

De falsis et de testibus. Consilium. cxix.

- 1 Scriptura non solenniter a copiata fidem non facit.
- 2 Testi singulari non creditur.

In nomine domini nostri

Jesu xpi etc. C. A. is ac pderatis que narrant in puncto et que superius consulta sunt ac etiam attento quod non reperitur scriptura originalis dicti prefati zanini sed solum quedam scriptura que dicitur copiata de ipsa scriptura originali satis videtur concludendum dictum zaninum non posse de falso puniri ex eo maxime quod non apparet ipsum dixisse falsum cum non apparet de originali scriptura dicti sui et ipse dicat se aliter deposuisse quam contentum in scriptura copiata et nam talis scriptura a copiata non fuit a copiata solenniter auctoritate iudicis. fm notata in autent. si quis in aliquo. C. de edendo. sed simpliciter fuit copiata pro quedam Joannem de boynis notarium qui asserit se copiasse ab originali quod sibi dederat Petrus de bardis qui erat notarius dicte cause. ideo talis scriptura non facit fidem per ea que le. et no. i. d. autent. si quis in aliquo et perbat etiam in. c. j. de fide instrum. et sic dicitur Joannes est singularis in suo dicto. ideo ei non videtur credendum. l. iureiuran. C. de testi. et perbat quod dicit quod suo credere ita stabat originale prout a copiavit et sic deponit de credulitate. ideo non videtur valere per no. in. l. testam. C. de testibus et in spe. de teste. §. j. ver. Item quod deposuit de credulitate. Item Bartholomeus de goldis non probat quod ista stare in originali prout stat in scriptura a copiata quod dicit quod nescit firmiter si responsio zanini stabat in originali prout in scriptura a copiata licet dicat quod credit quod sic et sic non probat quod solum deponit de credulitate. Item dñs Jacobus de advocatis non probat quia nil deponit de responsione zanini et super his de quibus deponit de auditu. de auditu deponit. Item simo de terabassis non probat aliquid quod dicit non bene recordari de forma interrogacionis facte zanino nec de forma responsionis eius. Petrus etiam nil probat quod nil dicit de interrogacione et responsione zanini. Item dñs Gulielmus de

zoardis non probat quia dicit quod recordatus lectum fuisse dictum zanini super generalibus ubi erat scriptus quod ad ipsum non spectabat commodum nec incommodum presente ipso zanino qui dixit se non dixisse falsum. Nec dicit quod contineretur quod dixisset quod non esset particeps alicuius de contentis in capitulis et videtur esse singularis et sic non videtur probare quod dicit. l. iureiuran. C. de testi. et perbat terea non dicit quod viderit sic esse scriptum prout fuit lectum et sic non probat per id quod dicitur circa dictum sequentis testis. Item d. Jacobus. d. Michael de leardis non videtur probare quia videtur esse singularis in eo quod deponit et etiam videtur esse suspectus cum sit actor tutricis filiorum quondam Gulielmi de zoardis qui sunt particeps vene de qua est questio. preterea licet dicat quod audiverit legi dictum zanini non dicit quod viderit ita esse scriptum prout fuit lectum et sic eius dictum non videtur necessario probare arg. l. non ob hoc. C. unde cognati. et c. in presentia. de probat. cum igitur non videatur apparere zaninum dixisse prout ascribitur eum dixisse non videtur posse dici eum dixisse falsum quia paria sunt non esse vel non apparere. l. in lege. ff. de contrabenda empti. preterea dato sine preiudicio quod appareret ipsum dixisse prout supponitur in puncto tamen videtur quod non debeat puniri de falso quia asseritur mihi in facto quod re vera commodum aut incommodum non spectabat ad eum licet esset particeps alicuius partis de contentis in dictis capitulis. Ex eo quia sine Gaspar obtinisset siue perdidisset nil ad particeps cum eo si succumbere remanebat particeps cum ipsius zaninum pertinebat quia si obtinebat Gaspar remanebat adversarius. et sic nullum commodum vel incommodum spectabat ad eum licet esset particeps et ideo non est verisimile quod dolo se dixerit se non esse particeps: falsum autem non committit sine dolo. l. quid sit falsus. ff. de falsis. Et ideo ex predictis et ex his que in allegationibus et in consilio precedenti deducta sunt videtur concludendum dictum zaninum nullatenus puniri posse de falso et perbat quod in penis in dubio potius debet fieri absolutio quam condemnatio. ff. de penis. l. absentem. Jo. de imo.

De arbitris. De exceptionibus. et De executione rei iudicate. Consilium. cxxx.

- 1 Arbitri tres si eligantur duo eorum absque tertio pronunciare non posse dicuntur.
- 2 Exceptio nullitatis laudi coram quo indice possit opponi. et numeris seq.
- 3 Appellari an possit a sententia lata secundum sapientis consilium.
- 4 Laudum in scriptis redactum an penitus debeat executionem sortiri.
- 5 Prudentia nullitatis laudi eius executionem non meretur.
- 6 Exceptio nullitatis laudi quando possit obijci. et numeris seq.

In nomine domini nostri

Jesu christi etc. C. In casu premissis ante omnia est videndum an laudum latum per dictos duos arbitros ex tribus tertio absente fuerit nullum vel non. C. Secundo presupposito quod fuerit nullum an possit peti coram presente officiali quod pronuncietur et declaretur nullum. C. Tertio an possit opponi exceptio nullitatis si petatur executio pro secunda pagha. C. Circa primum videtur breuiter dicendum quod sic quia ubi eliguntur tres arbitri non possunt duo pronunciare absente tertio per id quod legitur et notatur in. l. item si vnus. §. si. ff. de arbitris. ubi est expressum. facit quod no. Bar. in. l. duo ex tribus. ff. de re iudi. quod videtur procedere etiam si duo velint procedere ad sententiam tertio regnante quando sumus in terris imperii licet tunc secus in terris ecclesie ut legitur et notatur in. c. si. ff. de arbitris in. vj. in ter. et gl. et perbat per questio ista versatur in terris imperii ideo standum est dicte. l. item si vnus. §. si. ut voluit glo. in. d. c. si. Et quod super hoc etiam apparent certa consilia que plenarie hic persequuntur vltimam non in sesto. et hec sufficiant de primo dubio. C. Circa secundum videtur an dici possit de nullitate dicti laudi coram presente officiali videtur breuiter dicendum quod sic. nam certum est quod de nullitate potest principaliter dici coram indice ordinario per id quod legitur et notatur in. l. j. §. l. ff. que sententie sine appel. rescin. et in. l. j. §. j. de feriis. Et not. Barto. in. l. si expressum. ff. de appel. facit quod not. Inno. in. c. si. in gloss. magna circa si. de offi. iudicis. Et quod not. Bar. in. l. que sub conditione. §. si. ff. de condi. institu. et in. l. si ut proponis. C. quomodo et quando iudex. Item ob. quod exceptio nullitatis fuit opposita contra executionem laudi petitam pro prima pagha et tamen illa non obstante fuit laudum executioni mandatum quia licet quis succumbat in exceptione in via summaria non ob. exceptio rei iudicate si postea principaliter deducatur via ordinaria id quod deductum est per viam exceptionis. ut not. glo. in. c. ij. de ordi. cognitio. facit quod not. Inno. in. eod. titu. c. si. et Bart. in. l. pe. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. et in. c. veniens. el. si. de testib. Constat autem viam executionem esse summariam ut legitur et notatur in. l. a diuino pio. §. si super rebus. ff. de re iud. et in. l. iij. §. condennatum. eo. titu. et ideo licet quis succumbat in ipsa via executionis

executio non debet sibi nocere si principaliter velit dicere de nul-
 litate et hoc videtur etiam de mente Bar. in. l. si expressim. in penultima
 questione. et hoc etiam expresse voluit consultor assumptus de voluta
 questione. et patet ex tenore consilij. ¶ Nec obstat predictis si dicat
 quod consultor consuluit sententiam latam super nullitate laudi per offi-
 cialem coram quo principaliter fuit dictum de nullitate fuisse nullam
 propter defectum solennitatis aliquarum et presertim propter defe-
 ctum constitutionis et quia lata fuit ante finem termini quia re-
 sponderi potest quod licet dicta sententia lata super nullitate laudi pronun-
 ciata sit nulla non per hoc impedit pars de nono de ipso negotio
 principali nullitatis laudi agere ut legitur et notatur in. l. si ut pro-
 ponis. C. quomodo et quoniam in d. et ibi per Bar. et in. d. l. si expressim
 de app. ¶ Nec obstat etiam statutum positum sub rubrica de app.
 inquantum dicit quod sententia lata secundum consilium sapientis debet rema-
 nere firma et ab ea nemini liceat appellare quia hoc casu non dicitur
 aliquid contra sententiam latam secundum consilium sapientis. nec ab il-
 la appellatur sed bene dicitur quod etiam ipsa remanente firma in eo
 in quo est lata non prohibetur pars de nullitate laudi agere per
 ea que habentur in. d. l. si ut proponis. et in. d. l. si expressim. licet non
 possit dicta sententia lata secundum consilium dici nulla nec ab ea
 appellari. nec ista sunt repugnantia imo simul stare possunt ut pa-
 tet ex his que habentur in iuribus preallegatis. Item not. predi-
 ctus statutum dicit quod si non fuit appellatum infra decem dies post
 sententiam preceptum vel gravamen rata maneat atque firma quia
 responderi potest quod dictum statutum non loquitur in laudis ut
 ex eius tenore apparet. preterea debet intelligi quando sententia
 non est nulla et similiter preceptum aliter non posset manere firmum
 quod nullam firmitatem haberet ex quo esset nullum. faciat quod ha-
 betur in. l. iij. §. condemnatum. ff. de re iudi. et in. l. diuus. ff. de testa-
 milli. et quod ibi etiam not. per Bar. et in. l. §. j. ff. quod vi aut clam.
 ¶ Item non obstat ut dicitur de laudis dum dicit quod laudum redactum
 in scriptis omni exceptione remota mandet executioni in persona
 vel rebus quod debet intelligi quod laudum est aliquod et non quod est nullum
 per id quod legitur et not. in. d. l. iij. §. condemnatum. et in. d. l. diuus. et in. d. l.
 §. j. et presertim quod esset nullum ex defectu potestatis ut dicitur esse in
 casu proposito quod talis nullitas semper intelligitur excepta per id
 quod no. glo. singularis in cle. j. ad fi. de sequestratione possessionis et
 fructuum. facit quod not. Barto. in. d. l. diuus. et hec sufficiant de scdo.
 ¶ Circa tertium an si petat dictum laudum pronuciari nullum et ordina-
 rie procedatur in dicta causa illa pendente suspendi debeat execu-
 tio. de secunde paghe. et certe videtur dicendum quod sic. Nam si pendente
 causa restitutionis in integrum nihil debet innovari. ut. l. j. C. de resti-
 in integ. postu. nil innovari debere. Et similiter pendente appel-
 eadem ratione videtur quod pendente causa nullitatis non possit fieri
 executio cum prius de ipsa nullitate evasit principali et preiudiciali
 agendum videatur per id quod legitur et no. in. l. p. minor. ff. de iudicij et in. l. si
 quod libertate. ff. de peti. her. et in. l. fundum. et in. l. fund. ff. de except.
 Et hoc etiam tenet expresse Bar. in. l. iij. §. si servus. ff. de acqui. poss.
 licet de aliter dixerit. ut ibi not. per eum et etiam not. Bal. in. l. ap-
 pellatione. C. de appella. ubi etiam expresse tenet contra de. ¶ Nec
 ob. predictis. c. suscitata. de resti. in integrum. quia loquitur quando
 petit restitutionem contra sententiam pape vel quod est presumptio contra pe-
 tentem restitutionem ut patet ex ibi no. et per Bal. in. d. l. j. C. in inte-
 grum resti. postulata nil innovari posse. Et angelus in. l. j. ff. nil
 no. ap. pen. ¶ Item non ob. quod reiecta fuit exceptio nullitatis et pro-
 nunciatum laudum mereri execut. quod verum est respectu prime pa-
 ghe sed modo agitur de secunda pagha et sic de alia re ideo non ob-
 stabit exceptio rei iudica. per id quod legitur et not. in. l. cum querit. et l. cum
 de hoc. ff. de exceptio. rei iudi. et quod legitur et not. per gloss. et docto.
 in. c. ij. et c. fi. de ordi. cogni. ¶ Advertendum tamen quia Bart.
 in. l. si expressim. in versi. quero quod ista duo iudicia et c. videtur velle
 quod pendencia nullitatis non impedit executionem nisi eo casu quo
 impediret exceptio et sic demum quando statim de ea potest constare
 per id quod legitur et not. in. l. iij. §. condemnatus. ff. de re iudic. et l. si cum
 nulla. eo. titu. Inno. etiam in. c. cum in iure peritus. de offic. deleg.
 in glo. magna versi. item ubi est hoc ius videtur velle quod non repe-
 tiatur iure cautum quod pendencia nullitatis impedit executionem
 licet contrarium innuere videatur in. c. solet de sententia excom.
 in. vj. et refert Angelus in. l. j. ff. nil no. ap. pend. ibi tamen videtur
 Angelus finaliter residere quod pendente causa nullitatis non possit
 peti executio quia iste due cause non possunt accumulari cum sen-
 tentia lata in nullitate parere posset exceptionem rei iudicate super
 executione et ideo non debet admitti concursus per id quod habetur
 in. l. fundum. et l. fund. ff. de exceptionibus. ¶ Et hec pars de iure
 perior. videtur licet domini de rota sua conclusionem. cclxxiij. videant
 sequi Inno. in. c. cum in iure peritus. hoc tamen videtur verum si primo
 nullitas intentaretur qua peteretur executio secunde paghe secus si
 contra primo petatur executio per id quod habetur in. l. sed si ante
 ff. de exceptionibus. ¶ Item advertendum quod cum agatur de se-
 cunda pagha et sic de alia re qua primo fuerit act. videtur quod possit
 opponi exceptio nullitatis cum tot censeant sine seu lauda quot fue-
 runt capitula ipsius laudi per id quod legitur et notatur in. l. scire de.

bemus. ff. de verbo. ob. et sic licet respectu prime paghe fuerit exce-
 ptio nullitatis reiecta tamen si modo petat executio respectu scde
 paghe videtur quod non obstat dicta reiectio que super alia re fuit facta
 per id quod legitur et not. in. l. cum queritur. et l. cum de hoc. ff. de exceptio-
 ne rei iudicate. et in. d. c. ij. de ordine cogni. et per Inno. in. c. cum
 ecclesia. de causa pos. ¶ Circa tertium vtz an si petat executio laudi
 pro secunda pagha possit opponi de nullitate. Videtur prima fa-
 cie dicendum quod non ex quo opposita fuit contra executionem pe-
 titam pro prima pagha et fuit reiecta et pronunciatum laudum fo-
 re executioni mandandum non obstatibus obiectis cum rei iudicate
 standum sit ex quo non fuit appellatum. l. j. C. de re iudi. et in. c. cum di-
 lecti. de electio. et l. quod in diem. §. si ratione. ff. de compen. et ff. de
 nego. gest. l. sin autem. §. j. ¶ In contrarium videtur veritas. nam modo
 de alia re seu quantitate agit quod alia res vertit in prima pagha qua
 in secunda ut ex tenore laudi patet. ergo non debet obstat exceptio
 rei iudicate per id quod legitur et notatur in. l. cum querit. cum tri-
 bus sequentibus. et l. cum de hoc. ff. de exceptio. rei iudic. Nam ut
 seu quantitas et eadem causa petendi et eadem persone non obstat
 exceptio rei iudicate. ut dicitur tex. gl. in. l. et an eadem. in prin. ff. de ex-
 ceptio. rei iudic. Et ideo cum in casu proposito de alia re seu quan-
 titate agitur licet ex eadem causa et inter easdem personas non debet
 obstat exceptio rei iudicate. facit quod not. Inno. de ordine cogna-
 c. ij. in verbo non cogere ubi aperte decidit quod si ago contra aliquem
 pro aliqua re et repellar exceptione excōicationis quod si postea ago
 contra eundem pro alia re non obstat mibi dicta sententia nec dicta repul-
 sio quod modo de alia re agit. et idem etiam aperte dicit Inno. in. c. fi. de
 ordine cognitio. si postea ab eodem aliam rem peto non obstat dicta
 sententia quod de alia re agitur. ita dicit Inno. in gloss. magnam in ver. item
 si. A. agit contra. B. et c. ¶ Nec ob. iura in contrarium allegata: quia lo-
 quuntur quod de eadem re agitur et ex eadem causa ut patet in iuribus in
 contrarium allegatis. hic autem de alia re agitur ideo non debet obsta-
 re dicta sententia quin modo opponi possit de nullitate contra exe-
 cutionem petita pro ista secunda pagha per ea que superius sunt dicta
 per que etiam patet iniuste et iniuste fuisse pronunciatum super execu-
 tione prime paghe quia ex quo laudum erat nullum non debebat
 reijci exceptio nullitatis nec laudum executioni mandari ut satis-
 tis ex predictis patere potest. ¶ Ex predictis etiam patet quod si petit
 executio laudi pro secunda pagha debet admitti exceptio nullitatis
 et quod laudum est nullum ut dicitur consultor et superius est dictum pronun-
 ciari de executione sienda non esse pro dicta secunda pagha per ea que
 leg. et not. in. l. iij. §. condemnatum. ff. de re iudic. Jo. de imola.

De arbitris.

Consilium. cxxxj.

1. Laudum quot modis et quare possit dici nullum.
2. Delegati tres ad eandem causam, si fuerint duo absque tertio non se-
 rent sententiam. numero sequenti.

In nomine domini nostri
 Jesu xpi etc. ¶ In casu premissovis ac poderatis que
 narrant in puncto et que superius eleganter consulta sunt
 per egregium ac erimum legum doctorem dñm Baptistam videtur in
 effectu concludendum quod heres dicti antonii non possit cogi: ex eo pre-
 sertim quod laudum latum fuit nullum ex duplici causa. ¶ Primo quia latum
 fuit per non habentem potestatem secundo quod latum fuit partibus ab-
 sentibus et non citatis. primum patet quod potestas durabat vsqz ad pa-
 seba. et fuit lata postea et per consequens a non habentibus potestatem
 ergo fuit nullum per id quod habetur in. l. quid tamen. §. si. et in. l. non
 distinguemus. §. de officio. et §. si. ff. de arbi. ¶ Nec ob. prorogatio
 facta vsqz ad dies. xx. iulij: quia licet illa prima facie virtute primi
 instrumenti videatur facta per omnes tres arbitros tñ in veritate
 solum facta fuit per duos absente tertio vtz do. segano ut patet ex
 sequenti instrumento in quo expresse dicitur quod facta fuit dicta
 prorogatio per alios duos vtz dñm antonium et peregrinum absen-
 te dicto do. segano per quod declaratur precedens et sic primum instru-
 mentum debet intelligi dum dicitur idcirco dicti arbitri scilicet do-
 minus antonius et peregrinus. licet. s. fecerit mentionem quod in tres
 fuit compromissum et iste intellectus debet sumi ne alias dicta in-
 strumenta sibi contrariant per id quod legitur et no. in. §. quibus. in pri-
 ma constitu. codic. et in. c. cum tu. de testibus. et ideo cum facta fuerit
 per duos arbitros ex tribus simpliciter datis tertio absente non valuit
 per id quod habetur in. l. ite si vnus. §. si. de arbitris. et presertim cum non
 appareat tertium fuisse vocatum seu requisitum ab alijs duobus quo
 casu etiam in terris ecclesie non valerent. ut in. c. ij. de arbitr. in. vj.
 ¶ Nec ob. quod hic non agebatur de diffinitiva ferenda. et sic videtur
 quod duo id facere potuerunt per id quod no. glo. in. l. sicuti. ff. de ar-
 bit. quod illa glo. non videtur precedere per id quod no. Barto. in. l. pompo-
 nius scribit vni. ff. de re iudic. et per id quod habetur in. c. prudencia. in pn-
 de offi. delegati. in quibus p3 quod si sunt tres delegati ad vna causam
 simpliciter etiam vna interlocutoria non possunt ferre altero abente
 et sic eadem ratione idem in tribus arbitris per id quod habetur in dicta. l. sicuti.
 Preterea hec est interlocutoria que vsqz inspicere totalē ptatē: cum per

illam prorogaret potestas que alias finiebat. ergo non potuit ferri nisi p omnes argu. l. fina. C. de aut. prestan. ¶ Nec obst. etiam qd postea consentit tertius prorogatioi z approbauit qz cu prorogatio fuerit nulla z talis sententia interlocutoria nulla non potuit approbari per id quod legitur z notatur in dicta. l. sicuti. z in. l. ij. C. de iure fisci. lib. r. z in. c. prudentiam. de officio delegati. z hec sufficiant de primo. ¶ De secundo patet presertim ex forma copromissi in qua dictum fuit qd vtrags parte absente vel presente vel altera absente altera presente citata tamē possint procedere z finire ordinare z terminare. sed hoc casu pars nō fuit citata vt supponitur. ergo non valuit qd fuit actum per. l. diligenter. ff. mandati. ¶ Et aduertendū quod dicta clausula citata tamen zc. nedum debet referri ad casum quando altera parte presente z alia proceditur imo etiam casum quando vtrags foret absens quia clausula posita post aliqua in dubio debet referri ad oia qn nō est dare rationē diuersitatis per id quod legitur z notatur in. l. talis scriptura. ff. de leg. j. z in. l. j. C. de liberis preteritis. Ex predictis cōcludēdum videtur heredem Antonij in casu predicto non posse cogi p ea que superius sunt dicta.

De rescriptis. De preben. z digni. Consiliū. cxxxij.

- 1 Gratia surreptitia censetur si falso suggestio veritas supprimatur.
- 2 Papa iuris ignarus nō presumitur. z Inu. 5.
- 3 Confirmationem illegitime factam asserens hoc ipsuz probabit.
- 4 Citationis solennitas quid requirat.
- 6 Electionem quis dicatur canonice assequutus.
- 7 Intrusus quis dicatur.
- 8 Ratihabitio quid operetur ex postfacto.

In nomine domini nostri

Jesu christi zc. ¶ In causa taurin. archidiaconatū que vertitur inter quedā gulielmū prepositi actorē ex vna parte z dominū ludonicū reum z possessorem. xij. annorum ex alia visa copia supplicatiois porrecte super dicto archidiaconatu pape martino. v. Et similiter copia gratie facte per eundē dominum martinum super dicto archidiaconatu. d. domino ludo. Quia dictus dominus Ludonicus se defendit virtute dicte gratie z ecōtra contra illā plura opponuntur videndū est an illa habeant obstare. ¶ Opponitur enim primo dictā gratiā fuisse surreptitiam ex eo qz in illa asseritur dicto archidiaconatū nō imminere curā animarū cū tamē in contrariū esset veritas z sic deā gratia non videtur valuisse per id quod legitur z notatur in. c. si pponente. de rescriptis. zc. ti. super literis. z de prebendis. cū in illis. ¶ Secundo obiicitur quia in eadem gratia dicitur quod auctoritate ordinaria fuerat dispensatum cū eo super defectu etatis cum esset in. xx. anno constitutus z illum nō compleuisset que dispensatio videtur fuisse nulla duplici de causa tum quia nondum cōpleuerit. xx. annum quia dicto archidiaconatū imminēbat cura animarum z sic non potuit ordinarius dispensare vt le. z nota. in. c. vno. de eta. z quali. li. vj. Tertio obiicitur qd fuerit surreptitia in eo quod in dicta gratia dicitur in bis omnibus statutis a iure tēporibus obseruatis cum tamen nō appareat qd ante confirmationem premissa fuerit citatio siue bannum quod tamen omnino fieri debuit alias nō valuit confirmatio per id quod leg. z notat in. c. fi. de ele. lib. vj. ¶ Quarto obiicitur qd ex alio etiam fuerit surreptitia in quantum asseritur in dicta gratia dictum dominū Ludouicum electionis z confirmationis vigore se dictū archidiaconatuz fuisse canonice assecutum cum tamē cōtrariū esset verum cum electio z cōfirmatio videantur fuisse nulle propter defectum etatis per ea que leguntur z no. in. c. dudū. el. j. de electioni. z in dicto. c. vno. de etate z qualitate. in. vj. z dicta etiam cōfirmatio videatur fuisse nulla propter defectum citationis vt superius est dictum. ¶ Quinto obiicitur quod qz electio z cōfirmatio predicta videtur fuisse nulla cōsequēter videt quod si se ingressit in dicto archidiaconatu quod potest dici intrusus. argu. l. meminerint. C. vnde vi. Et sic nō videt posse vti commodo literarum cū in eis dicitur dummodo in dicto archidiaconatu intrusus non fuerit ar. l. cedere diem. ff. de verbo. signi. zc. verum de condi. apposi. ¶ Sexto et vltimo obiicitur quod dicta gratia etiam fuit ex alio surreptitia vtz quia in ea non fuit facta mentio de quadam gratia facta p dictum dominum martinū dicto. d. Ludonico sub data. vj. calen. februarij. anno primo z p cōsequēs nō videtur valuisse per id quod leg. z no. in. c. si motu proprio. de preben. in. vj. z de rescriptis. in. c. gratia eodem libro. ¶ Sed aduertendū qd licet predicta prima facie videantur obstare tamen reuera nō obstant vt patere poterit ex responsionibus fiendis ad obiecta predicta quibus nitar p ordinem respondere. ad primū enim dum obiicitur de surreptione ratione cure respondetur quod dicta obiectuz tollitur per literas apostolicas emanatas super dicta expressione quod non immineret cura z qd perinde sit ac si cura fuisset expressa z quod cura nō

immineret nō fuisset expressum vt patet ex copia literarum apostolicarum prefatarum. ¶ Constat enim qd si non fuisset expressum in dicta gratia qd cura nō immineret z dictū fuisset et expressum qd cura immineret nō posset tunc dicta gratia impugnari ratione cure ergo nec nunc ex quo papa voluit perinde esse ac si nō fuisset facta expressio predicta z expressum fuisset qd cura immineret. ar. ff. de regu. iur. l. iure civili. ff. de conditio. z demonstr. ar. ff. de regu. iur. l. iure civili. z in cle. j. de immunita. eccle. Faciat etiā quod legitur z notatur in. c. j. z ij. de confir. vti. vel inuti. ¶ Ad secundum vero potest responderi quod nulla fuit surreptio in factu quo quia ita fuerat rei veritas quod auctoritate ordinarij fuerat dispensatum. vt narratur in literis apostolicis. Nec etiā fuerat dispositio in iure quia papa presumitur habere notitiam iuris subreptio quod legi. z no. in. c. j. de constitu. in. vj. zc. de testamen. l. omni. de iure ex quo nondū cōpleuerat. xx. annum. per id quod leg. z no. in. d. c. j. de etate z qualitate. in. vj. ¶ Preterea non fuit assertum in dictis literis dictam dispensationem valuisse. sed simpliciter fuit narratum illā factā fuisse. ad id autē qd dicitur de cura patere potest responso per ea que dixi circa primā obiectionē. ¶ Ad tertium presumendū est pro illa z ei qui dicit illā minus legitime factā incumbit onus probandi. Nam talis confirmatio est quedā sententia vt le. z no. in. c. fi. de elec. in. vj. z de ap. cōstitutis. el. ij. per Jo. po. de elec. qd sicut. z ideo ex quo nō fuit appel. psumi debet p illa si aliud nō probatur per id quod leg. z not. in. c. in presentia. de renūciatione z no. compo. in. d. c. qd sicut circa prin. in. ff. colli. in versu ab excipiente z hoc expresse videt tenere Specu. in tit. de snia. s. vt autem versu z not. in. ij. opi. quā ibi ponit z approbat. Et p hoc etiā faciat quia fundanti intētionē suam etiā ex negatiua incumbit onus probandi per id quod notauit Inno. in. c. super his de accusa. z Bar. in. l. hoc iure. ff. de verb. obli. Et ideo cum dictus Gulielmus ad impugnādū gratiā dñi Ludouici fundet intentiones suā ex minus legitima confirmatione id debet pbare p ea que habentur in iuribus prealleg. ¶ Nec obstat si dicat qd ea die qd petita fuit confirmatio fuit facta z sic verisimiliter nō potuit interuenire citatio seu solennitas citationis que in se dz cōtinere terminū peremptorium competentem. de elec. c. fi. in. vj. z hec presumptio videtur tollere psumptionem que alias est pro sententia confirmationis cum vna psumptio per aliam elidatur. vt legi. z no. in. c. transmissa se. qui fi. sint le. z in. c. cum inter. r. de elec. z ff. de resti. in integrum. l. diuus. qz respōderi pot qd electio fuit facta die quarta octobris z cōfirmatio die. xij. z sic inter electionē z cōfirmationē cōpetens spaciū interuenit intra qd potuit fieri citatio etiā parte nō petēte cū ex mero officio possit iudex in tali causa pcedere vt le. z no. i. c. cū nobis olim. de ele. secus qn dictū spaciū nō interuenisset iter electionis z cōfirmationis vt qz die. ij. post electionē scā fuisset cōfirmatio vt voluit p. o. i. d. c. qd sicut. circa p. ¶ Preterea rñderi pot qd p̄suetudo est i diocesi taurin. qd qn electio est scā in cor dia put fuit i cā pposito nō requir pmissio bānoꝝ añ cōfirmationē vnde vtute tal p̄suetudinis deā cōfirmatio posset sustineri ar. c. cū in ecclesijs. de pbē. in. vj. Ad qrtū pot rñderi qd gra nō dz dici surreptitia ex quo narratū fuit qd ipso existēte in. xx. anno sue etatis fuit electus z cōfirmatus pcedēte dispēsatione ordinarij. ¶ Nam papa psumit sciuisse electionē cōfirmati z dispēsati fuisse nullā cū eorum que in iure cōsistūt psumat notitiā habuisse per id quod leg. z not. in. c. j. de cōstit. in. vj. z certū est qd de iure predicta erāt nulla vt p̄z ex bis que le. z no. in. d. c. dudū. el. j. de elect. z de eta. z quali. c. vno in. vj. ¶ z illa verba cāonice assecuti opz expōi ex natura subiecte materie. i. ab hñtibz ptatem faciēdi electionē de dicto archidiaconatu z ab hñte elec. pdic. cōfirmati. verba em itelligi debēt z exponi scdm naturā subiecte materie. vt le. z no. in. l. si vno. ff. loca. z in. l. si stipulat. ff. de vsur. z l. si legari. ff. de le. j. z bene facit qd notauit Spec. in ti. ij. in tractatu dispēsationis in. s. vidēdū. ver. sed num quid nocet. z Jo. an. in. c. nō pot. circa p̄ncipi. de prebē. in. vj. in verbo nō pot. Ad id autē qd dz de defectu citationis superius in primo dubio est respōsum. Et pro pdictis etiā facit qz papa habuit ratā z approbatā dispēsationē pdictā. vt p̄z ex tenore dicte gratie quā verisimiliter sciebat esse nullā vt est dictū z sic vñ illā ex certa sciētia cōfirmasse p id quod notauit glo. in. statutū. in verbo literarum. de rescrip. in. vj. z qd legi. z no. in. l. quidā. cōsulebat. ff. de re iudica. ¶ Ad quintū pot rñderi qd dñs Ludonicus nō dz dici intrusus: qz intrusus dicitur qui sua auctoritate sine auctoritate superioris beneficiū occupauit vt cōtingit in illo qui nō confirmatus occupat bñficiū sua auctoritate vel aliqd per vim faciat vt notat Innocentius in. c. nihil est. de elect. vel quando occuparet beneficiū non precedente electione spontanea capituli vel maioris partis. vt notauit compo. in capi. quod sicut. de electio. in p̄ia charta in versu. alij dicunt. z facit bene predicta autē. cessante. in casu suo proposito cum interueniret spontaneus consensus totius capituli z etiam auctoritas cōfirmatoris ideo nō potest dici intrusus. ¶ Nec

¶ Nec obstat quod legi. et notatur in. l. meminerint. C. unde
vi. quia ibi loquitur quando quis occupavit possessione sine con-
sensu illius de cuius preiudicio agitur hic secus quia dominus Lu-
dovicus occupavit cum consensu capituli ad quod spectabat ele-
ctio et cum consensu superioris confirmantis. ideo non potest di-
ci intrusus per id quod not. per Innocen. in. d. c. nibil. et per com-
po. in. d. c. quod sicut. Ad sextum et ultimum dici potest quod di-
cta gratia sublata. vi. calen. february anno primo fuit obtenta per
alium pro ipso ludovico in eius absentia et sic verisimiliter illam
ignoravit. ar. l. fina. ff. pro suo. et l. verius. ff. de probatio. et de regu.
iur. presumitur. li. vi. et ideo nisi appareat quod habuerit notitiam
illis tempore impetrationis gratie super archidiaconatu. et non
potest dici gratiam super archidiaconatu fore surreptitiam per id
quod leg. et not. in. c. gratia. de rescrip. in. vi. ¶ Nec obstat. si dicatur
quod dictus. d. Ludovicus usus est dictis literis impetratis sub
data. vi. calen. february anno primo et sic videtur illas habuisse
ratas et ratibabitio retrotrahitur. de regul. iur. ratibabitionem.
lib. vi. et. C. ad macedonianum. l. si. et sic debet sibi imputare dictus
d. Ludovicus quare illas ratas habuit. argu. de regul. iur. dam-
num. lib. vi. quia responderi potest quod ex quo propter ignoran-
tiam gratia impetrata super archidiaconatu non fuit surreptitia
et sic fuit legitime impetrata non infringitur impetratio in regula
ratibabitionem superuenientem per id quod legi. et no. in regula
factum legitime. de reg. iur. lib. vi. sed solum operatur quod si gra-
tia ratificata esset incomparabilis cum gratia impetrata videret-
ur renunciata gratie impetrata per id quod legitur et nota. in
d. c. gratia. de rescriptis. lib. vi.

De rescriptis et de arbitris. Consilium. cxxxij.

¶ Impetras carebit impetratis q in impetratioe metitus fuit.
¶ Coniunguinei compromittere compelluntur si inter eos aliqua
lis oriatur.
¶ Impetrans impetratis non priuatur si in impetrando non do-
loso mentitur.
¶ Causa an dicatur etiam antequam lis ipsa contestetur.
¶ Grammatica seu latinitas mala an vitiet rescriptum.

In nomine domini nostri

Iesu xpi et c. C. Aiso rescripto pro parte dne Lucie oliz
vrozis Nicholai magistri Antonij paralaru ipetrato
vitis etia actis et actitatis occasione dicti rescripti inter dicta do-
mina Lucia et ser Jacobu de benagratis eius procu. ex parte vna.
Et dictu magistru Antonium et ser Antoniu fratris francisci ex
parte altera illud potissime in dubium reuocatur an ad instantia
dicte dne Lucie seu eius procu. debeat dictus magister Antonius
cogi ad compromissum attenta dispositione statuti positi sub ru-
brica de questionibus ciuilibus existetibus inter coniuictos. vide-
retur prima facie dicendu qd no qz aut dicitur copromissum fieri
debere super facto tesuti et decem libraru aut super facto certe petie
terre de qua fit metio in rescripto. Super primovez super facto tes-
uti et decem libraru non videt quod cogi debeat magister Anto-
nius facere copromissum qz narratum fuit falsum in rescripto in-
quantu fuit dictu magistru Antonio quod voluntas dicti Nicho-
lai eius filij erat qd dicta do. Lucia haberet tesutu quod portabat
tempore vite sue et libraru decem. ¶ Nam dictus confessor super hoc
productus in testem dixit se nunquam fecisse dicto magistro Anto-
nio talem ambasiatam et sic cu mendaciu fuerit narratu in supplica-
tione seu rescripto videt qd mendax peccator carere debeat impe-
tratis. C. si contra ius vel vtilitate publica. l. et si legibus. Et eadem
ratione no videt cogendus ad faciendu copromissum super secun-
do rez super petia terre ex quo propter mendaciu carere debet co-
modo rescripti. ¶ Item qz nil est probatu propter qd posset dici
esse dubium an dicta petia terre fuerit promissa et sic non videt esse
opus fieri compromissum qd super re dubia videtur fiendu sicut
et transactio. l. i. et. ii. ff. de transactio. et. l. post rem. eo. titu. cu copro-
missum habeat vim transactionis: vt legitur et notatur. in. §. si ve-
ro contigerit. in. aut. vt differen. iudi. coll. ix. et. in. c. quinta uallis.
per Inno. et Joan. and. de iure iuran. ¶ Item quod no videtur ex
actis probatu de conuentione aut affinitate infra gradum statuti.
Nec videtur posse aliqua fieri probatio cu publicat fit processus
et oes termini dicantur elapsi et no restare nisi ferre sniam cum mo-
rite sint partes ad audiendum voluntate iudicis. Et sic ex predi-
ctis videretur dicendu dictu magistrum Antonium non esse cog-
gendum ad faciendum compromissum cuz dicta domina Lucia.
¶ In contrariu videtur fore dicendu quia statutum allegatum
expresse disponit qd si inter aliquos ciues vel districtuales imol-
in secundo gradu consanguinitatis vel affinitatis coniuictos ali-
qua lis ca differentia vel questio moueret vel moueri speretur tuc
dominus potestas ad denunciationem ei factam per aliquem ex
predictis debeat eos cogere seu compellere ad faciendum compro-
missum secundu formam dicti statuti sed in casu proposito causa

et differentia mouetur et moueri speratur inter coniuictos in pri-
mo gradu affinitatis qz inter nurum et focerum qui attinent sibi
adinuices in primo gradu affinitatis licet mortuus sit dictus Ni-
cholus maritus olim dicte domine Lucie sine filiis ex quo fuit fi-
lius dicti magistri Antonij qui fuit coniuictus dicto magistro
Antonio in primo gradu consanguinitatis et consequenter dicta
domina Lucia olim vxore Nicholai fuit et est dicto magistro An-
tonio in primo gradu affinitatis. vt patet ex his que legunt et no-
tantur in. c. no debet. de consan. et affi. et in arbore affinitatis. ergo
merito ad instantiam dicte do. Lucie debet cogi dictus magister
Antonius ad faciendu compromissum. ¶ Nec obstat. si dicatur qd
ex actis no apparet de dicta affinitate qz ex positionibus dicti ma-
gistri Antonij satis apparet dniam Lucia fuisse vxore dicti Nicho-
lai item dictu Nicholau fuisse filiu dicti magistri Antonij. Et sic
non est necessaria alia probatio. ¶ Item non ob. qd dictu fuit men-
daciū in supplicatione qz no apparet qd dolose id fuerit factuz.
Nam forte sic dictu fuerat eidem dne Lucie confessorē dixisse id
qd in supplicatione continet. et ideo no debet carere comodo rescri-
pti quo minus iustitia fiat per id quod leg. et not. in. l. prescriptio-
ne. C. si contra ius vel vtilitate publica. et in. c. super literis. de rescri-
ptis. ¶ Preterea etia dato qd dolose id fuisset dictum qd tñ ex actis
no videt costare solu deberet carere comodo rescripti in eo qd per
mandatu dolose esset assertu non in aliis cu in his que sunt separa-
bilis vtile per inutile no vitiet de regu. iur. lib. vi. et. ff. si cert.
peti. l. certi codictio. §. qm. et ideo cu no appareat medaciu fore di-
ctum inquantu dictu fuit qd magister Antonius promissit eidem
supplicanti et viro suo tunc infirmo dare vnu tesutum quod por-
tabat ipsa dne Lucia tepore vite viri sui et lib. x. Nec etiam super
eo quod dicitur de promissione petie terre in dicta supplicatione
seu rescriptis merito videt qd super predictis cogi debeat ad com-
promissum faciendu dictus magister Antonius cuz super dictis
mouetur causa vel differentia seu moueri speratur. ¶ Nec obstat.
etiam si dicatur qd lis no est contestata qz statutu hic no requirit
quod sit lis contestata sed videt velle qd sufficiat etia si no sit conte-
stata per id quod dicit dum dicit si aliqua lis causa differentia vel
4 questio. ¶ Nam verbu causa verificat etia ante litem contesta. fm
Bar. in. l. causas. C. de transac. Et verbu lis demu litem contesta. gl.
tamen ibi dicit ecotra. sed sine teneamus opi. Bar. sine glo. ex quo
fit mentio de vtroqz. scz de lite et causa patet qd verificat statutum
etia ante litem contesta. hoc etiam satis indicat verbu verificat differen-
tia. faciat. ff. de transactio. l. controuersia. et quod not. per Barto.
in. l. amplius. ff. rem rata haberi. ¶ Item patet etiam hoc esse de
mente statuti inquantu dixit vel moueri speretur. Nam sicut super
lite futura et sperata potest fieri transac. l. ij. cum ibi no. C. de trans-
actio. et no. per Barto. in. d. l. causas. ita eade ratione debet posse
fieri compromissum quod censetur esse quasi quedam transactio:
vt est dictum. et ideo videtur quod licet nulla probatio sit facta su-
per narratis in supplicatione tamen ex quo speratur moueri lis
causa seu questio debet dictus magister Antonius cogi ad facien-
5 du copromissum scdm forma statuti. ¶ Nec ob. etia si dicat qz in
dicta supplicatione est mala latinitas et sic vitari debet rescriptu
per. c. ad audientiam. de rescriptis. qz illud procedit quando in re-
scripto papali est mala latinitas. na illa vitiat rescriptu qz p mul-
tas manus debet transire rescriptu apostolicu. vt le. et not. in. c. cu
adeo. de rescrip. in. d. c. ad audientiam. preterea hic est mala latini-
tas in verbis supplicatis non autem in verbis superioris rescriben-
tis. ¶ Ex predictis igit concludendum videt per dictum dominu
potestatem cogendu esse dictu magistru Antoniu an promiserit di-
cte do. Lucie supplicati et viro suo dare tesutu qd portabat tepore
vite viri et lib. decem. Item an promiserit dictus magister Anto-
nius qd si matrimoniu sequeretur inter Nicholau eius filiu et di-
ctam dniam Lucia dare dicte domine Lucie seu patri dicte domi-
Lucie eius. d. Lucia vice et nomine dare illam petia terre partim
aratorie et partim vineate de quibus promissionibus fit mentio
in predicto rescripto per ea que superius sunt dicta non obstanti-
bus in contrarium allegatis. Jo. de imola.

De confess. et de testibus. Consilium. cxxxij.

- 1 Confessio debiti preiudicat debitori.
- 2 Proreneta non potest testis esse in causa.
- 3 Testes per cundu premeditate sermonē deponentes repelluntur.

In nomine domini nostri

Iesu christi et c. C. In causa premissa que vtitur inter
gasparum de castro nouo ex vna parte et venerium de
barbiano ex alia: visis q superius consulta sunt i causa predicta et
actis et actitatis in dicta causa satis videtur concludendum ex
quo dictus venerius in sua coparitione facta corā iudice confessus
est se fuisse obligatu in centu sexdecim flor. auri dicta confessio sibi
habet preiudicare per id qd leg. et no. in. cu pactum. C. de li. causa.
iuncta. l. i. cum ibi not. per Bar. C. de his qui potentioz nomine.

Et per glo. in l. exceptionem. C. de proba. et per Bar. in l. aurelius. §. idem quesit. ff. de li. le. et videtur hoc procedere etiam si nulla causa fuerit inserta ex quo est confessio iudicialis per id quod legitur et not. in l. i. ad fi. ff. de interrog. act. et per ea que dicta sunt in precedenti consilio videtur etiam quod non sit plene probatum pro parte dicti venerii ipsum venerium fuisse liberatum per dictum Gasparum. Nam hoc non probatur nisi per duos testes qui non sunt omni exceptione maiores cum non plene probant per id quod notavit Bar. in l. admonendi. in versu. venio ad tertium. ff. de iureiur. ran. Nam ponderandum est quod Stephanus fuit mediator inter partes ut ipse asserit in eius testimonio ideo non debuit admitti in testem inuito dicto Gasparo et quod mediator seu proxeneta non debet admitti in testem quando utraque pars contradicit idem si altera tatum. ut notavit glo. in §. in his in ver. quod si neque annumeratozem in aut. de fide instrumen. et cau. et videtur etiam esse textus cum glo. in c. i. iuncta glo. penultima. de testib. lib. vi. vbi videtur textus cum glo. quod speciale sit in casu illo quod admittat proxeneta inuita altera parte et sic in contrarium videtur ius commune ar. l. ius singulare. ff. de legibus. et hic pars videtur verior per predicta. licet glo. in §. qm. in aut. de testibus. col. vij. videat dicere quod altera parte inuita mediator seu proxeneta non appellat testificari sed bene potest sponte testificari si velit. Sed contrarium quod etiam non possit sponte testificari tenuit §. dixi glo. in d. versu quod si neque et videtur probari in d. c. j. de testi. in. vi. et pro hoc etiam facit quod tangit Jo. an. in c. dilectorum. de testib. co. super gl. ratio posita per glo. in d. §. quonia. videtur etiam concludere quando mediator vult testificari sponte altera parte inuita. Nam secundum glo. in d. §. qm. ideo non compellit mediator seu proxeneta testificari altera parte inuita quod presumit quod habeat effectum ad actum ut ille sortiatur effectum que ratio videtur habere locum etiam si sponte velit testificari inuita altera parte ideo non debet posse testificari inuita altera parte. Et ideo inuito dicto Gasparo non potuit in eius preiudicium admitti ad testimonium. et per altera dicti testes videntur eorum dicta deponere per unum et eundem premeditatum sermonem et ideo videntur esse suspecti per id quod le. et nota. in l. i. §. j. ff. de testibus. et in Spe. de teste. §. nactractandum. versi. tunc quoque. et quod dicitur de culpa notarii tollit per. c. illud de presump. ut tangit in precedenti consilio idem non videtur dicere verisimilia quod non verisimile quod dicitur Gaspar liberaverit dictum venerium ex hoc solo quod tradiderit sibi literam scriptam iuliano per dcm venerium quod non erat certum an ille iulianus soluerit vel non id etiam ex hoc videntur suspecta per id quod le. et no. in c. in nra. de testib. et in l. ob carnem §. si. ff. de testibus. Et ideo non verisimile fore probatum dictum venerium fuisse liberatum a dicto Gasparo per ea que supra sunt dicta. Jo. de imo.

De sponsa. et infimo. et testibus.

Consilium. cxrrv.

- 1 Fratrum matrimonium quot testibus probari possit. et numero. 4.
- 2 Frater carnalis an possit in causa fratris testificari. et numero. 5.
- 3 Pater et mater in causa matrimoniali possunt in testes admitti.
- 6 Compatriota non semper in testem admittitur.
- 7 Circumstantie in testibus queruntur a iudice.

In nomine domini nostri

Iesu christi etc. In causa matrimoniali que vertit et versa est inter nannem de forlino et dominam Eliriam illud potissime in dubium revocatur que sint et esse debeant partes domini vicarii coram quo dicta causa vertitur in causa prefata videtur prima facie dicendum partes domini vicarii esse in pronuntiatione sibi petita per dictum nannem ex eo maxime quod videtur probatum esse contractum fuisse matrimonium inter predictos per verba de presenti per duos testes expressse hoc deponentes vtz martinum et Joanne predictos pro parte dicti nannis et ex eorum depositionibus clare patet in ore aut duorum vel trium statim ob id in c. in omni. de testibus. et ff. de testi. l. vbi numerus. et Acc ob stare videtur si dicatur quod dictus martinus est frater carnalis dicti nannis et sic non videtur quod plenarie sit ei fides adhibenda. ut voluit Spec. in tit. de teste. §. j. sed nunquid frater quod posset rñderi quod illud videtur procedere quoniam in causa civili pecuniaria vellet testificari secus quoniam in causa matrimoniali. et Nam in illa admittitur et pater et mater. de testibus. super eo. cl. ij. ergo fortis admitti debet frater et potissime in casu isto in quo domina Eliria sit in divitiis superior dicto nanne tamen dictus nannes est superior illa respectu natalium quod ipse est legitimus et ex legitimo matrimonio natus ipsa vero non est nata ex legitimo matrimonio et ideo videtur quod sit pende ac si essent equalis conditionis per id quod le. et no. per Jo. an. d. c. super eo. et in Spec. de teste. §. j. versu sed quid si vir vel saltem hoc relinquendum erit arbitrio iudicatis quod habet considerare quantitatem divitiarum mulierum et qualitatem natiuitatis viri et no. in dicto versu sed quod si vir. Item dicta dictorum testimonium videntur coadiuvari per dictum d. Comelle et per dictum d. zaninum lib. videant deponere de auditu. Item per dictum dominum Ja. comelle et per dictum d. marium et francisci abauero licet dicant de auditu. Et per dictum etiam alius qui dicit quod publice dicebatur matrimonium inter predictos fuisse tractum. d. Lucia

etiam dicit quod audiuit dici a multis de supradicto matrimonio. Et ideo cum dicta dictorum martini et Joannis videantur coadiuvari etiam per testes predictos videtur quod probatum sit matrimonium per id quod le. et not. in c. pterea. de testibus. et maxime etiam attenta magna domesticitate et conversatione quam videntur testes deponere dictum nannem habuisse cum dicta domina Eliria propter quam videntur militer videtur presumi posse testes deponentes de matrimonio verisimilia dicere et per consequens esse statum per id quod leg. et no. in l. ob trarium videtur dicendum vtz dictum matrimonium non esse probatum ex eo maxime quod non sunt nisi duo testes deponentes se interfuisse contractui matrimonii. An autem deponunt de auditu et sunt singulares et vt ex serie attestationum appetit id alij nil videntur probare per id quod le. et no. in l. testium. C. de testibus. et in c. cum dilecti. et c. bone. el. j. de electione. Nec videntur etiam probare de fama quia non videntur bene deponere super illa attestationibus que plene not. per Bartol. in l. de minoribus. §. tormenta. ff. de questionibus. et Restat videre an dicti et se illi interfuisse plene probent. Pro cuius declaratio est aduertendum quod non videtur posse negari quin dictus martinus aliqualiter sit suspectus tamen quia frater dicti nannis per nota. in d. c. ti. de teste. §. j. sed nunquid frater. tum quia in eadem domo morabantur dictus martinus et dictus Joannes. Et sic ratione domesticitatis redditur etiam suspectus. l. etiam domestici. C. de testibus. et precipue si habet bona communia pro indiviso cum dicto nanne per id quod notavit Spec. in dicto versu sed nunquid frater. Item quia dicitur factum de nocte et clam per id quod le. et no. in l. fin. ff. de ritu nup. Item quia fuit sollicitator cause licet non salariatus. Nam videtur habere effectum ad causam sicut et procurator. qui procurat in causa et sic videtur suspectus vt procurator. faciat quod leg. et not. in c. romana. de testibus. lib. vi. et Item videtur suspectus dictus Joannes tñ quod compatriota per id quod leg. et no. i. c. accedens. vt lite non contesta. tñ quia dictus Joannes dicit in dicto suo quod sepe et sepius inuit ad associandum dictum nannem ad domum dicte d. Elirie et tamen nannes expresse interrogatus in iudicio dixit quod nescit si alias dictus Joannes fuit in dicta domo. non est enim verisimile quod si pluries fuit dictus nannes associatus per dictum Joannem quod dictus nannes nescierit an dictus Joannes fuerit in dicta domo per id quod le. et no. in l. quanquam ff. ad velleianum. et in l. si res obligata. ff. de le. j. et in c. ab exercitatio. de rescriptis. Item nannes in suis positionibus dixit quod post contractum matrimonium pluries cognovit carnalem dictam Eliriam. Et tamen postea dixit quod postquam desponsavit illam non habuit commoditatem possendi ipsam cognoscere nisi semel et sic varius est sibi ipsi et ideo propter predictam potissime non potest negari quin sit valde dubitandum an re vera dictum matrimonium fuerit contractum inter predictos. et ideo hoc casu debuerunt testes subtiliter interrogari de circumstantiis et quod quoniam probabiliter potest dubitari de falsitate testimonium in d. debet subtiliter interrogare de circumstantiis. vt no. Lyn. in l. testium. ad finem. C. de testibus. et Spe. in tit. de teste. §. iam de interrogatoriis. versi. item de tempore circa finem et ideo cum fuerint examinati sine interrogatoriis. videtur quod non debeat ex talium dictis pcedi ad sententiam sed potius debent repeti non obstante publicatione et super interrogatoriis ommissis deolo vel negligentia iudicis putari in dubio presumi debet. vt not. spe. in titu. de teste. §. nunc videndum. circa finem debent interrogari per id quod le. et no. in c. p tuas. de testibus. per Jo. an. et Hosti. super glo. j. et in c. presentium. super glo. que incipit interrogatoria. lib. vi. et in Spe. de teste. §. iam de interrogatoriis versu item. caute. faciat etiam quod not. per Jo. an. in c. cum causam. de testibus. super glo. que incipit causam enim. vbi dicit quod secundum interrogatoria partis contra quam producantur testes examinandi sunt testes per. c. ij. de testibus. lib. vi. Et ideo dicit quod si pars petit testes interrogari de causa scientie per id quod habet in. d. c. per tuas. et per predictis concludendum verisimile partes domini vicarii esse in repetendo dictos testes et illos interrogare super interrogatoriis ommissis et oibus modis sibi possibilibus investigare varietatem et repere falsitatem. xxx. q. v. iudicantem. Et notavit Spe. i. d. §. iam de interrogatoriis. versa item de tpe. circa finem. Ad autem verisimile de iure posse pcedi ad finem pro infimo nio vigore testimonium productorum per ea que notantur in locis superius allegatis. Jo. de imo.

De his que sub modo. et de probatio.

Consilium. cxxrvj.

- 1 Legatum modale dicitur quod per dictionem vt alicui relinquit.
- 2 Legatarius decedens modo legati non impleto ad heredem transfertur onere implendi modum.
- 3 Executor testamenti officium non transfertur in heredem.
- 4 Reus actor dicitur quando per omnem excipitur.
- 5 Reus quando suam exceptionem probare teneatur.
- 6 Negatiuam an probare debeat is qui super ea intentionem fundat.
- 7 Debitor quis dicatur.

In nomine

In nomine domini nostri

Iesu Christi zc. In causa que vertitur z versa est inter Bartholomeu dictu casella z ser Robertu ei⁹ pcur. ex pte vna agete z domina Philippa filia ser Regi z dnm Jacobu Bartholomei cōuentā ex pte altera sup quātitate libray viginti quinq; visis actis z actitatis in cā z iuribus z attestacionibus pductis in illa z similiter allegatōibus partiū ac etiā statuto pōsito sub rubrica de ordine pcedēdi in causis quādo de debito apparet publicū instrumentū testiu sentētia vel scepū illū in dubiū reuocatur que sint z esse debeāt partes iudicis in dicta causa pro cuius declaratione est aduertendū qd legatū factū de quātitate cuius declaratione est aduertendū qd legatū factū de quātitate lib. viginti quinque Bartholomeo guinissij cuius dicit casella est hīs p Bartholomeu Jacobi de mutiliana cuius dña philippa est hīs nō fuit factū simpliciter sed sub modo. Nā reliq; iure legato suis cōmissariis pro qualibet eoꝝ li. xxv. vt sint magis prompti z solliciti legata p eū facta z positiones p eū factas z ordiatas executioni mandare vt patet ex tenore testamēti dicti Bartholomei Jacobi. Et sic dictū legatum factū fuit sub mō cū p dictio nē vt inducatur modus vt le. z no. per glo. in rubrica. C. de falsa causa. z in. l. j. C. de his que sub modo. z per Bar. in. l. qbus dieb⁹ s. n. ff. de condi. z demon. de natura aut relicti sub modo est qd si legatarius nō implet modū nō debeat habere legatū nisi per euz nō stet quominus adimpleat vt leg. z no. in. l. j. C. de his que sub modo. z ex hoc etiā surgit qd lz actio cōpetat legatario cui sub modo est relictu tamen obstat sibi exceptio nisi modū impleuerit vel satisfidet de modo implēdo per id qd le. z no. in. l. si cui. z. l. cū in testamento. ff. de fideicommissa. lib. z in. l. quibus diebus. s. si. ff. de condi. z demon. z ibi expresse hoc tenet Bar. in vltima colū. Et ex his etiā descendit qd si legatarius decedit ante impletū modū trāsmitit ad heredē cū onere implēdi modū. vt est tex. cū gl. in. l. si post diē. s. eisdem. ff. qñ dies le. ce. z in. l. a testatore. ff. de cōdi. z demon. strā. Et notauit Barto. in. d. l. quibus diebus. s. si. qd tamen intelligit Bart. ibi pcedere si on⁹ possit impleri per heredē. alias si nō possit impleri excluderet tunc hīs ex eo qz modus nō implet vt voluit defunctus. faciat. d. l. j. C. de his que sub mō. Et aduertendū qd officium cōmissarii seu executoris testamēti nō trāsfit ad heredē ipsius. vt notauit gl. in. c. h. de testa. lib. vj. Et idē tenet Bar. in. l. a filio. in prin. ff. de ali. lega. qñ cōmissario solū est iniunctum onus personale vt ptingit in casu pposito z idē etiā Jo. an. super glo. dicti. c. ij. Et pro hoc bene facit qd habet in. l. antepenul. ff. de tutelis. z ibi etiā hoc tenet glo. facit etiā. l. cuius bonis. ff. de cura. furiosi. Et ex pdictis videt qd lz dicto Bartholomeo casella cōpeteret actio pro dictis lib. xxv. tamen obstat sibi exceptio si dicitur Bartholomeus guinissij non impleuit moduz appositu in relicto que nō pōt implere dictus casella qz ad eum nō trāsmit officiu cōmissarie iniunctū dicto Bartholomeo guinissij auctori suo z per consequens etiā nō admittit ad satisfadū de dicto modo implēdo z sic videt qd dictus casella z eius pcur. nō debeāt obtinere sed potius absolui debeat pars quēta z sic dña Philippa z eius procur. a petitione dicti legati. hic tamē insurgit dubiū an dicto caselle incūbat onus probandi modum adiectum legato fuisse impletū per dictū Bartholomeu guinissij z sic qd fuerit promptus z sollicitus in mandādo executioni legata z dispositio nes factas p Bartholomeu Jacobi testatorē an vero incūbat dīcte dñe philippe ad excludēdū dictū casellā onus probandi qd negligēs fuerit in faciēdo pdicta z sic in adimplēdo modū adiectuz in legato. Et breuiter videt dicendū qd dīcte dñe philippe qz obicit exceptionem contra dictum casellam z sic ex illa fundare videtur domina philippa suam intentionem z per consequens vt qd illam debeat probare sicut reus in exceptione per eū opposita censeatur actor. ff. de probationibus. l. in exceptiōib⁹. Et pro hoc etiā bene facit qd nota. Inno. in. c. sup bis. de accu. z Bar. in. l. in illa. z in. l. hoc iure. ff. de ver. ob. in quibus patet qd fundās in rētionē suā ex negativa ad excludēdū aliū illā debet pbare. ad idē facit qd no. in autē. hoc amplius. C. de fideicommissis. in cōtrarium videt dicēdū in casu pposito qz si dictus Bartholomeus guinissij in vita sua petisset dictū legatū si exceptio fuisset opposita cōtra eū de modo nō impleto oportuisset ipsum alterū de duobus face re videt z vel ostendere quomodo modum impleuit vel satisfidare de modo implēdo alias fuisset repulsus per id qd legi. z nota. i. d. l. quibus diebus. s. si. z in. l. j. C. de his que sub modo. z sic agēs ad relictu sub modo si obicit exceptio nō debet obtinere nisi ali quid faciat ex parte sua sed in casu pposito casella heres dicti Bartholomei nō potest satisfidare de modo implēdo cū potestas modum implēdi nō potest satisfidare de modo implēdo cū potestas debuit probare modum impletum si non viderit repelli a legato qz vbi alterum ex duobus alternatiuis non forebit aliud est fiendum per id qd leg. z no. in. l. stichū aut pampbilum. ff. de solutio nibus. Et hoc ob. pdictis qd reus debet probare suā exceptio nem vt. d. l. in exceptionibus. qz illud est verum quando actor simpliciter haberet fundatam intentionem suam qd non contingit

in casu pposito quando aliquid relinquitur sub modo qz non habet agens ad relictu sub modo fundatā intentionē suā si excipiatur contra eum nisi satisfidet de modo implēdo vt ostendatur modum implēdum per id qd le. z not. in. d. l. quibus diebus. s. si. z in. d. l. j. C. de his que sub modo. Et pro hoc etiā non obstat qd fundans intentionem suā ex negativa debet illam probare qz in casu isto reuercipiens contra petentem legatū relictu sub modo non fundat intentionem suam simpliciter ex negativa sed ex dispositione iuris que arctat agentē ad relictu sub modo vt satisfidet de modo implēdo vt ostendatur modum impletum vt patet ex his que habentur in. d. l. quibus diebus. s. fina. et in dicta. l. j. Et ideo cum dictus casella non satisfiderit nec satisfidare potuerit de modo implēdo cum potestas implēdi modum non trāsuerit ad eum vt est dictum. Nec etiam probauerit modum fuisse impletum videtur qd debeat succumbere. Nec obstat pdictis si dicatur qd statutum positum sub rubrica de ordine procedēdi quando de debito apparet instrumentum publicum sentētia vel pceptum qz loquitur quando producit instrumentum publicum vel pceptum testamentum vel codicillus vel alia vltima voluntas super debitis actori in denariis vel grano vel alia re mobili. Et sic quando ex tenore instrumenti publici vel testamenti vel ex alijs dispositionibus pdictis apparet actori esse debitum qd petit tunc autē dicitur apparere esse debitū ex pdictis dispositionibus quādo ex earum tenore nō apparet exceptionē obici posse Et nam is dicitur debitor a quo inuito pōt fieri exactio. l. debitor. ff. de verb. signi. Et ideo si ex tenore instrumenti publici vel testamēti vel alterius ex dispositionibus pdictis apparet exceptionem obici posse non videtur habere locū dictus statutum alias sequeret qd si producat instrumentum publicum in quo apparet de debito in diem certum si agat ante diē qd possit z debeat fieri executio cum nata sit actio z sic videatur debitum lz obstat exceptio qd nullatenus est dicendū cū ille qui ante diē agat male agat z obstat sibi exceptio. l. j. in si. ff. quando dies vsus. le. cedat. Et ideo cū in casu pposito ex tenore testamenti appareat legatū factum esse sub modo z sic taliter qd obici pōt exceptio ideo hoc casu nō habet locum dictum statutum qd videtur solum habere locum quando ex tenore instrumenti publici vel testamenti nō apparet exceptionē obici posse vel cōpetere lz alias extrinsecus obici possit. Et per hoc nō ob. si dicat qd contra testamentū nō potuit opponi exceptio nisi sit aliqua de permissis per statutū qz illud esset verum quando ex forma testamenti nō cōprehenderet aliquā exceptionē cōpetere vel obici posse vt contingeret si simpliciter fuisset factū legatū z nō sub modo. Preterea lz statutū tollat alias exceptiones nō tamē tollit iudicis officiu ex quo hoc nō exprimit per id qd le. z no. in. l. plane. ff. de petitione heredi. z notauit Bar. in. l. j. s. j. ff. qd vi aut clam. Et sic virtute officij iudicis implorati pro parte dicte. d. philippe. vt patet ex actis videt actorē debere succūbere. Et pdictis cōcludēdū videt ptes iudicis in dicta cā esse i absoluedo dictā. d. philippa z eius pcur. a petitiōe p dcm casellā z eius procuratorē z pp pbabile cām litigādī absoluedo dictū casellam z eius procuratorē ab expensis per id qd legitur z no. in. l. qui solidum. s. etiam. ff. de lega. ij. Joan. de imola.

De testibus. Consilium. cxrrvij.

- 1 Reus vel inquisitus absoluitur si nil cōtra ipsum probetur.
- 2 Probationes in criminalibus debent esse luce clariores.
- 3 Testi non iurato z parte non citata recepto non datur fides.
- 4 Testi de scriptura deponenti nō creditur qui oīa scribi nō vidit.
- 5 Probatio conclusionē necessariam inferre debet.

In nomine domini nostri

Iesu Xpi zc. Cāsa inquisitione formata cōtra Joā. tede schū ciuē cesene z ser Andrea tiberi habitatorē dīete ciuitatis et actis actitatis z ductis in dicta cā illud potissime in dubiū reuocat an dicti Joā. z ser Andreas veniāt absoluedi an vero veniāt cōdēnandi. Et breuiter vt dicendū qd veniāt absoluedi ex eo maxime qz nō vident probata deducta in dicta inquisitione cōtra pdictos vtz qd dicti Joā. z ser Andreas tpe quo fuerūt deputati ad officiu salis in ciuitate cesene z quilibet eorū per se receperit de sale plus debito z qd illud plus scienter dolose traxerint z interceperint z in eorū vtilitatē cōuerterint. Nam cū criminaliter agat cōtra eos certū est qd pbationes debēt esse luce meridiana clariores. vt le. z no. in. l. pe. z. C. de proba. faciat. l. vbi. C. de falsis. vt de ex psumptionibus vel indicijs nō est quis dānandus. l. absentē. ff. de penis. Sed certū videt qd pdicta nō sunt plene probata cōtra pdictos vt patere pōt diligenter intucti. Nam ad pdicta probāda adducit dictū Michaelis olim famuli egregij legū doctoris dñi Jo. baptiste de hemetasis de fano. Itē dictū dicti Jo. itē dictū dñi gaudē. item depositio ser Bartoli quondam Petri de cesena z Antonij magistri Fracisci de cesena dictū autem dicti Michaelis non probat ex eo maxime qz non iura

Consilia Jo. de imo. 9

tus et parte non citata receptus per id quod leg. et not. in. c. tuis. de testibus. et in. c. ij. de testibus. Item quod singularis est in dicto suo et sic non probat per id quod leg. et no. in. c. bone. et c. cum dilecti. de electio. et in. c. iure iuradi. C. de testibus. non enim habet contestes in eo quod dicit quod in initio dum esset deputatus per dominum Joannem ad mensurandum sale mensuravit predictis Joanni et ser Andree aliquos mastellos culmos et dum hoc significasset dicto domino Joanni dicens quod aliam mensuram non poterat invenire rationem et quod erant soliti recipere mastellos culmos. nullum enim in predictis concordantem habet quia nec etiam dictus dominus Joannes in predictis deponit. Item quod aliqui dederit duodecim mastellos medium raxos similiter in hoc non habet contestem. Item nec in eo quod dicit de xiiii. mastellis receptis culmis per predictos quia non habet contestem qui dicat se interfuisse quando dati fuerunt. Nam dictus dominus Joannes est contestis quia non dicit se fuisse presentem quando dati fuerunt culmi licet dicat quod Joannes tedeuschus reprehensus ab eo de culmitate dixit quod iret ad magazinum cum famulo dicti domini Joannis et reponeret illud plus quod inerat culmitati predicte. Et sic patet quod dicto Michaeli non videtur credendum multis de causis tum quod non iuratus tum quod parte non citata deposuit: tum quia singularis esset etiam considerandum an sit vilis conditionis quod hoc etiam detrahit fidei eius ut probatur in. c. licet causam. de proba. Item dictus dominus Joannes videtur etiam in suis dictis esse singularis ideo non videtur ei credendum per iura superius allegata et potissimum quia videtur fuisse patrociniatus in dicta causa predicte inquisitionis inquam propria manu ut etiam ipse fatetur scripsit in certa parte defectiva dicte inquisitionis ideo non videtur debere admitti in testem in dicta causa per id quod leg. et not. in. l. ff. de testibus. Item quia per depositionem per eum factam nedum videtur testificari sed etiam indicare ut ita dixerim. Nam ex quo non viderat Joannem tedeuschum scribere scripturam de qua deponit non spectabat ad eum dicere quod vidit et cognovit per comparationem literarum quod esset scripta per dictum Joannem sed debebat hoc relinquere iudici qui haberet facere fieri comparationem secundum dispositionem iur. ut. l. comparationes. C. de fide instrument. et ipse dicere poterat quod sibi videbatur quod esset de litera dicti Joannis idem autem non debet esse iudex et testis. iiii. q. iiii. c. j. Item quia licet dicat quod non ut affectu natus et passionatus deponat tamen illud non videtur tollere suspectum sed potius augere per id quod notavit gloss. in. l. si quis sub conditione. ff. de condi. in lit. et per id quod not. Bal. ibi. et in l. iiii. C. plus valere quod agitur. quia sibi commissa est administratio salis magazini et sic in illa videtur esse procurator et administrator ideo non videtur spectantibus ad dictam administrationem inuitis dicto Joanne et ser Andree testificari per id quod not. Bart. in. l. deferre. §. idem decreverunt. ff. de iure fisci. et quod leg. et not. in. c. si. de testi. lib. vi. Item non obstat dictum domini Gaudentii quod dicit se recepisse de manu supra dicti domini Joannis boletinum continentem in effectu id quod dicit in eius depositione et dicit quod fuit scriptus manu dicti Joannis tedeuschi quod dictus Joannes sepius dixerat dicto domino gaudentio se scripsisse dictum boletinum dicti tenoris et de dicta confessione quam asserit Joannem sibi fecisse non habet contestem et sic remanet singularis et ideo non probat per id quod habetur in dicto. c. bone. et dicto. c. cum dilecti. Item non obstat dictum ser Bartoli et Antonii quia loquuntur quando receperunt sale ad pondus ut expresse dicit et deponit Antonius et etiam satis videtur dicere ser Bartolus quod alias non bene potuisset scire an duo medii mastelli per ipsum et socios recepti essent ponderis lib. cccvi. confiderato quod dixit quod aliquando sufficit quod sint rasi aliquando oportet quod sint aliquantulum plus. In casu autem proposito non apparet probatum quod sale accepert ad pondus predicti Joannes et ser Andreas ideo depositio et dictum predictorum ser Bartoli et Antonii non debet nocere dictis Joanni et ser Andree cum de separatim non fiat recta illatio. l. fin. ff. de calumnia toribus. et l. pap. exuli. ff. de in iuri. Et probatio debeat concludere necessario. l. non ob hoc. C. unde cognati. et in. c. in presentia. de probatio. Et predictis igitur concludendum videtur dictos Joannem et ser Andream inquisitos predictos absoluendos esse et potissime attento quod probatum est eos esse et fuisse bone opinionis et fame et sic pro eis est presumendum per id quod leg. et no. in. l. non omnes. §. a barbaris. ff. de re militari. et in. c. nisi. de presbendis. et de procura. c. in nostra.

De testibus. Plus valere quod agitur. De probationibus. Consilium. cxviii.

- 1 Testibus variis et singularibus non creditur.
- 2 Instrumento an credatur in dubio.
- 3 Simulationes qualiter fiant et qualiter probentur.
- 4 Confessio facta in partis presentia probat.
- 5 Probationes due semiplene faciunt vnam probationem plenam
- 6 Simulatio a priori et a posteriori et ab utroque potest probari.

- 7 Inimicitia non semper a testimonio repellit.
- 8 Verba et generaliter de omni iure et actione et singulis omnibus ad que alius teneatur et quid importent.

In nomine domini nostri

Jesu christi et c. In questione que vertitur et visa est inter filios quondam domini Bartholomei de petruchis de cartiocto de fano ex vna parte et Lazarum quondam christofori de saltaria ex altera se defendentem occasione cuiusdam campi siti in curte tumbe in fundo carbonarie iuxta confines descriptos in petitione facta pro parte dictorum filiorum visis et consideratis actis et actibus et instrumentis productis et sententia lata in fauorem dictorum heredum per dominum potestatem civitatis fani per quam in effectu condemnant dictum Lazarum ad restituendum campum de quo est questio pignozatum dicto Lazaro cum fructibus perceptis et contra condemnant dictos filios ad restituendum ducatos. lxx. dicto Lazaro reseruato eidem iure in melioramento per eum facto in dicto campo illud potissime in dubium reuocatur an per dictum. d. potestatem fuerit bene sententia tum. Et breuiter videretur prima facie dicendum quod non ex eo maxime quod apparet instrum. in publica forma et solenni in quo in effectu continetur quod dictus Lazarus emit dictum campum a Bartolo de petruchis de fano fratre. d. Bartholomei pro centum viginti ducatis. et habet etiam instrumentum ratificationis facte per dictum. d. Bartholomeum quibus instrumentis in dubio standum est iuxta id quod leg. et no. in. l. cum precibus. C. de proba. et in. c. ad audientiam. de prescrip. et in. l. optimam. C. de contraben. et comit. stip. Nec videtur hinc ob stare testes producti quod videntur esse singulares et variis in suis dictis et sic non videntur probare per id quod leg. et no. in. c. bone. et l. de electione. et de accusa. c. cum dilecti. et l. solam. C. de testibus. et in. c. licet cam. de proba. Et aliquid dicitur esse domestici dictorum filiorum. d. Bartholomei et aliquid inimici et malivolus: et sic non videntur eis adhibenda fides per id quod leg. et no. in. l. et. C. de testibus. et in. c. cum oporteat. de accusa. ff. de testibus. l. iij. in princ. pterea attento instrum. absolutiois quod obtentum in plena forma per dictum Lazarum a dicto. d. Bartholomeo cum absoluerit eum ab omni eo quod petere posset ab ipso Lazaro ut patet ex tenore dicti instrum. videtur quod filii dicti. d. Bartholomei nil petere possint a dicto Lazaro per id quod leg. et no. per gl. in. l. emptor. §. lucius. ff. de pactis. Item in huiusmodi videretur ex eo potissime quod licet in dubio standum sit instrum. tamen illud est verum donec probetur hinc per id quod leg. et no. in. l. optimam. C. de contraben. et committenda stip. et in. c. cum Joannes. de fide instrum. et c. plus valere quod agitur. in. l. j. et per totum. et maxime in. l. iij. videndum est igitur an per testes sit facta probatio dictum instrumentum emptiois in quo dicitur Lazarum emitte dictum campum pro centum viginti floren. Et breuiter videtur dicendum quod sic pro cuius declaratione est aduertendum quod simulationes communiter sunt occulte ideo per coniecturas et presumptiones probantur. Faciat quod legitur et notatur in. l. sicut. §. supvacuum. ff. quibus modis pignus vel hypothec. soluitur. Bartol. in. l. post contractum. ff. de donationi. et per Joannem andream in capitulo ad nostrum. de emptione et venditio. et in capitulo ex literis. de iure iuran. Et pro predictis etiam faciat quod notavit glossa in. l. ij. in principio. ff. de excusa. tuto. vbi glossa dicit quod due presumptiones cum aliis indicis faciunt plenam probationem. Ad idem et faciat quod notavit gl. in. l. iij. §. eiusdem. ff. de testibus. Item aduertendum quod due semiplene probationes videntur facere vnam plenam in causis civilibus per id quod leg. et no. per glo. in. c. veniens. et l. de testibus. et per Bar. in. l. admonedi. in vltima col. ff. de iure iur. Item aduertendum quod vbi confessio fit de aliquo in presentia partis vel in epla directa parti illa confessio regulariter probat plene si de illa constat per duos testes vel per confessionem vel per instrumentum per id quod leg. et no. in. l. publica. §. si. ff. de positi. et in. l. generaliter. C. de non nu. pecu. et in. c. de confessione. Et sic videtur quod vbi per vnum testem tantum appareat de dicta confessione quod illa confessio solum probabit semiplene. faciat quod no. per glo. Bar. in. d. l. admonedi. et in. l. in bone fidei. C. de iure iur. His sic premisis est ponderandum primo quod ser Alloysius super secundo capitulo capitulorum secundo loco productorum deponit in quo capitulo dicit quod Lazarus in domo domini Bartholomei in ciuitate Bixie dixit et confessus fuit se sumpsisse campum de quo fit controuersia pignozati a Bartolo fratre predicti domini Bartholomei pro. lxx. ducatis dato quod instrumentum carta ret de emptione et quod precium fuerit centum viginti ducati. Nam deponit dictus ser Alloysius vera esse contenta in capitulo quod presens fuit et audiuit quando Lazarus fuit confessus accepisse de omni capum in pignus a Bartolo fratre dei domini Bartholomei pro octuaginta ducatis lxx instrum. factum fuerit de emptione pro centum viginti. Et sic vbi quod per hunc testem probata sit semiplene confessio Lazari facta in presentia partis et sic vbi quod semiplene sit probatum Lazarum

l. si mulier. ff. rerum amotarū. qđ aut sit causa remota patet quia
 Primo fuit mutuū inter Habielē z andrea. Secđo fuit cōtract⁹
 mandati seu pmissionis facte ad instātiā Andree per Franciscū
 Tertio fuit cōtractus stipulationis per se principaliter initus p
 publicū instrumentū in quo fuit datus saluus cōductus Andree
 per suos creditores. Quarto z ultimo est stipulatio penalī sī cō
 trahentiatur dicto saluo cōductui apparet ergo qđ cōtractus mu
 tui est multū remotus a stipulatione pene de quo in saluo cōdu
 ctu. saluus vero cōduct⁹ qui de per se sumptus nihil aliud est quā
 vna stipulatio z sine dubio nō pertinet est causa proxima huius
 pene. z ista debēt cōsiderari z attendi. pro hoc optime facit qđ no.
 Bar. in. l. sed si plures. §. in arrogato. de vulgari z pupillari vbi di
 cit ad literā qđ causa remota non est attendēda z allegat pro ca
 su legem que hoc optime probat vtz. l. sociū qui in eo. in. ff. pro
 socio. Simile etiam ipse no. in. l. si nō. §. itē quicquid. solu. matri.
 vbi questionē de ambassiatorib⁹ zc. Nec ob. si. diceret iste saluo
 cōductus depēdet ab illo cōtractu sup quo fuit interposit⁹ ita qđ
 debet iudicari eiusdem nature cuius erat ipse cōtractus z per cō
 sequēs debet pertinere ad cognitionē curie mercatorū qz dico hoc
 esse cōtra casum. §. est aut. insti. quibus mo. tol. ob. z. l. cū aquilia
 na. de trasac. z qđ ibi no. Nā stipulatio ex intervallo interposita
 sup cōtractu iuris gentiū nō iudicat esse iuris gentiū imo remāet
 iur. ciuili. hinc est qđ tollitur funditus per acceptilationē post
 ea sequentē. ita ergo saluus conductus interpositus per stipula
 tionē est publicū instrumentū diu post primā obligationē cōtra
 ctā que de sui natura pertinebat ad cognitionē curie mercatorū
 remanet in suis terminis nec efficitur illius nature cuius erat pri
 ma obligatio. vnde de ipsa nec de pena ab eius raptura procedē
 te debent cōsules curie mercatorū posse cognoscere. Confirmatur
 etiam predicta alia ratione cause continentia non debet diuidi. l.
 nulli. C. de iudicis. z. l. i. z. ff. de quib⁹ re. ad eun. in. eatur. Nec
 debet eadem res diuerso iure cēseri vt. l. eū qui edes. de vsucap.
 Sed si iudicaretur saluus conductus esse actus mercantilī vel
 non mercantilī ratione debitorū pro quibus factus esset seque
 retur icōueniēs qđ si essent plures creditores ex varijs causis vel
 vnus z idē creditor ex diuersis causis scz mercantilibus z nō mer
 cantilibus iste saluus cōductus esset subiectus cognitioni diuers
 forū iudicum qđ esse non debet vt dictum est ergo ipsum iudi
 cemus contractum de per se separatim non attento eo pro quo
 fiat. cum igitur per se sumptus sit simplex contractus stipulatio
 nis cuius sine dubio cognitio pertinet ad vicariū potestatis hoc
 etiam esse verū patet alia rōne. finge qđ vnus vel plures faciunt
 saluum cōductū cū promissione pene qui in nibilo sunt credito
 res. z vnus licet non creditor de facto molestat eū cui concessus
 est saluus conductus propter qđ postea petitur pena sine dubio
 non poterit iudicari ex debitis p̄existētib⁹ que nulla sunt
 natura huius salui cōductus sed iudicat de ipso tanq̄ de se ipso
 tanquā de cōtractu habente sua substantialia ppter qđ patet qđ
 non debet regulari a qualitate debitorū pro quibus factus est qz
 scđm illud si nullū esset nullus esset saluus cōductus. ¶ Ultimo
 pro ista parte probant sic generalis dispositio nō refer̄ ad specifi
 cata no. in. l. doli clausula. de ver. obli. Sed in hac ciuitate viget
 statutū expresse disponēs qui sint iudices super penis. ergo lz sta
 tutum de cōsilib⁹ mercatorū generalē iurisdictionem sup cōner
 ris z dependentibus a mercātia z mutuo zc. Nā tamē debet illa
 generalitas cōprehēdere illud de quo est alteri specialiter iurisdic
 tio attributa. Statutū aut loquitur de penis z per quē iudicem
 cognosci debēt est supra regratiatus. C. modo restat responde
 re ad aliqua que videntur in cōtrariū allegari. z primo ad. l. qui
 tabulas. z ad. l. quidā tabularū. de fur. z ad. l. proinde. ff. ad. l. aq.
 nam si recte aduertat natura tituli de fur. z. l. aquilie clare ptz qđ
 non ex cōneritate illud procedit sed ex interesse qđ plerūqz causat
 ex varijs z multū separatis accidētibus qđ hoc sit verum probat
 tex. ad literam in. l. ait lex. ff. ad. l. aquil. vbi dicit tex. qđ in. l. aquil.
 hoc iure vtitur vt eius qđ interest fiat extimatio. Notandū ergo
 qđ siue sit cōnerum siue separatū dum in ea interfit factū non esse
 venit in illā actionem. Simile voluit tex. in materia furti in. l. si
 quis fur. §. si. de fur. vbi qđ fur tenet furti respectu habita ad id
 qđ domini interest in illis ergo legibus si subtractū est instrumen
 tum interest dñi ppter debitū qđ per illud probabat. Nullū enim
 aliud interesse pōt cadere in vna cōtrahula illud ergo nō procedit
 ex cōneritate vel depēdentia sed ppter interesse dñi. hoc etiā esse
 verū pōt cōprehēdi qz ibi dicit debitū dependere ab instrō p qđ
 probat qđ lz nō sit verū vt supra satis dixi tñ esset magis tolerabi
 le qz per ipsuz instrū pbabat debitū quā bz in casu nostro qz ipm
 debitū seu qualitas debiti trahat ad se qualitatē cōtract⁹ in quo
 nō principalr. sed ppter aliud habet de ipso debito mētio z p hoc
 ptz rñsum ad multas rōnes in cōtrariū factas que oēs habēt locū
 qñ presupponeret id de quo agit esse cōnerū illi rei de qua princi
 paliter cognoscebat. sed in casu nostro omnino negat esse cōnerū
 vel depēdens. Nā ob. et qđ dicebat ipsos esse iudices cōpeten
 tes rōne pmissionis facte in ipso saluo conductu in qua pmissio

runt predicta solvere z obseruare in quocūqz foro z corā quocūqz
 iudice qz hoc tollit p statutū supra registratū ibi z pcessus tūc cō
 tra dictā formā fact⁹ nō valeat ipso iure etiā si de partiū volūtate
 procederet nō valeat ipso iure. ¶ Non ob. vltimo tex. in. l. cū ven
 dēte. C. vbi cause fiscales. qz ille tex. est directo casus p nobis scđm
 lecturā glo. z si teneat lectura Jac. bu. scđm quā faceret cōtra nos
 responderet qđ ipse Jac. bu. dicit qđ ibi est speciale in fisco. z ita lo
 quunt tres leges que loquunt de ista materia nec reperi pro nūe
 plures scz. d. l. cū vendēte. z. l. cū eozū. C. de sen. z inter. om. iud. z. l.
 in fraudē. §. qui pro alio. ff. de iure si. Cum ergo sit speciale in fisco
 in contrarium est ius commune qđ no. ff. de legi. l. ius singula.

De eodem facto z iure. Consilium. cxi.

- 1 ¶ Officiales de quibus possint contractibus cognoscere.
- 2 Iudex als incōpetens ratione incidentis cognoscere potest.
- 3 Iurisdictioni ordinarie quādo faueri debeat.
- 4 Permissio posita an sequatur prohibitum.
- 5 Cōnerorum z dependentiū idē esse iudiciū quomodo intelligat.
- 6 Blossarum intellectus in consulendo est seruandus.

In nomine domini nostri

Iesu Xpi zc. ¶ In casu proposito qđ pfati cōsules fue
 rint iudices cōpetentes allegant plura. ¶ Primo qz
 certū est qđ dicti officiales p̄nt cognoscere de cōtractib⁹ principa
 lib⁹ scz mutuo deposito z similib⁹ sup quib⁹ fact⁹ fuit iste saluus
 conduct⁹ penalī ergo z in cōsequētia de pena illi inserta quasi
 sit connera z dependēs ab illis zc. ¶ Allegat improprie in simili
 l. qui tabulas. z. l. qui tabularū. ff. de furtis. z. l. proinde si seruū. ff.
 ad. l. aquil. in quib⁹ ptz qđ in extimatione dāni vel interesse com
 prebēditur etiā interesse pene. ¶ Item qz de cōneris z dependenti
 bus idem est iudicandū. z ad istud de ista pendētia z cōneritate
 adducit casus. C. vbi cause fisco. l. cum vēdente. scđm intellectu ali
 quorum. vt Bar. in. l. cum eozū. C. de senten. ¶ Itē qz saltē cōmu
 ne incidentis deuoluit cognitio ad eum qui etiā als non possit co
 gnoscere. C. de iudi. l. quoties. z ibi no. z. l. titia. so. ma. zc. Sed hic
 incidit agitatio istius pene dum Franciscus conuentus excepit de
 saluocōductu z sic de pena illi inserta zc. maxime attēto qđ postea
 illam penam petit principaliter coram illis ad idem in effectu si
 milia alia adducuntur. ¶ Ponderat etiā ad istam partē disposi
 tio statuti predicti ibi per cagione di mercātia deposito zc. quasi
 negari non possit dictū saluocōductū penalē occasionem a causa
 depositi z alijs contractibus sup quibus ergo de eo iudicandum
 qđ iudicatur de ipsis cōtractib⁹ saltē quantū ad iudicium fori.
 ¶ Pro ista parte etiā allegat promissio inserta in. d. saluocōndu
 ctu penalī vbi in fine dicit qđ promiserunt seruare predictā vbiqz
 locorū: z sub quolibet iudice ditorū locorū z cuiusqz eozū z alte
 rius cuiuscunqz. ¶ Ex quib⁹ videtur restare cōclusio qđ illi iudi
 ces mercatorum fuerint iudices cōpetētes in iudicio dicte pe
 ne. ¶ Sed certe ex aduerso consideranda est in facto z in iure sunt
 plura qđ vt ex statutis suprapositis apparet reperitur specialiter
 prouisum qđ officiales curie trenguanorū habeant iurisdictionē
 z cognitionem in causis penarum. Alio statuto super rubrica de
 ordine z modo procedēdi in questionibus ciuilib⁹ in curia mer
 catorū datur alio modo iurisditio z potestas iudici z cōsilib⁹
 mercatorum inter subditos dicte artis occasione mercantie mu
 tui depositi zc. z de conneris z dependentibus ab eisdem qđ satis
 superius pro alia parte ponderatum est nō tamen expresse prou
 idet de pena. sic autē iurisdictiones z potestates distinxit z pro fa
 ciliori modo decisionis causarū z vt quilibet iudicet de his quaz
 potest cognitionē z notitiā habere. Sic et alias legū doctores et
 antiqui principes in iure potestates z iurisdictiones varie distin
 xerunt: vt ptz ex diuersitate officiorū. C. z. ff. de iudicis. l. solemus.
 §. latrunculator. ¶ Tertio aut loco per aliud statutū reperitur ex
 presse prouisum z nullus possit aliquem conuenire vel trahere in
 aliqua causa ciuili nisi coram iudice cōpetenti scđm formam iur
 isdictionis sibi cōcesse per formā statutorum ciuitatis lucane zc.
 Et contra facientem punit processum annullat etiam si de par
 tium procederet voluntate ex quo satis percipi potest qđ statuē
 tium mēs fuit iurisdictionem refrenare z restringere ad casus per
 statuta specialiter z expresse concessos. ¶ In iure etiam consideran
 dum est qđ si dicatur fauēdum iurisdictioni ordinarie scđm no.
 extra de rescriptis. dispensia. ad si. lib. vi. z. ff. de iuris. om. iudic. l.
 et qz. cum simili. Non tamen debet intelligi in quantum alteri ordi
 narie detrahatur qz non subest causaprelationis vnus ad alte
 ram. Et constat in duabus causis fauorabilibus non esse vni det
 trahendū vt alteri suppleatur. C. ad trebelli. aut. nisi rogati. z qui
 po. in pigno. habe. l. assiduis. cum similib⁹. Si ergo extraordina
 ria iurisdictione potestas cognoscēdi de causis penarum est at
 tributa curie trenguanorum non est aliud statutum simpliciter
 licet generaliter loquēs trahendū vt cōprehēdat istā causam iur
 dicitū penalī de qua specialiter est prouisum: tum qz omnis extētio
 videtur

videtur contra metem statuti supra tertio loco ponderati tñ etiã
 qz non possit vni faueri in hoc qñ precededi z alteri statuto z pro
 uisione detraberetur qd est contra expressas puisionẽ vt dictũ est.
 Item considerandũ qd vbi de aliquo procedit specialis z speci
 fica puio generalis postea sequens etiam sui natura z secundũ
 verborum ordinem z sensum apta illã comprehendere non tñ il
 lam respicit vel cõprehendit. l. alimenta. §. basilice. z. l. stichus nu
 tritis. de ali. z. ciba. lega. z. no. plene in. l. quesitũ. §. si. de fun. instru.
 4. Item qd vbi ad positionem permissi non sequitur necessario
 prohibitum imo vnum potest sine alio subsistere ad positionem
 permissi non sequitur etiam consequenter positio prohibiti imo
 qd non licet directo nec per consequentiam probatur. ff. de his qui
 no. infa. l. athletas. §. siue autem. z in. l. si sponsus. §. j. de dona. in
 ter vi. z. vro. z est doctrina dñi quã Lynus refert. C. de iud. l. quo
 ties. Sed in casu nostro cum causa presentis cõtractus mutui des
 positi mercantie z similitum nil habet cõe necessario vel consecuti
 ue superueniens saluus conductus z pena in illo inserta qd patet
 qz etiã nulla illorũ contractũ causa pendẽte posset fieri pmissio
 penalit de non molestando de non offendendo z similia: ergo cũ
 positio illorũ contractũ quorũ cognitio spectaret ad consules z
 iudicẽ mercatorũ nil cõe habeat saltem necessario vel connere cuz
 pena conuentionali per stipulationẽ pmissa: ergo de tali pena nul
 lo modo dici potest qd connexa sit vel dependens ab illis ergo si
 cut si principaliter peteretur eius cognitio spectaret ad officiales
 curie trenguanorũ vt patet ex forma dicti statuti ita z nunc cũ pe
 titur vigoze dicti salui conductus licet forte ei pmissioni causam
 vel occasionẽ dederint tales contractus precedentes qz hoc nõ dz
 attendi vt dicam infra in responsione ad obiecta. Preterea z si si
 ne preiudicio veritatis hoc appellaremus dependens vel connex
 rum a causa precedentũ contractuum qd tñ non est vt proxime di
 xi hoc tñ nõ videtur mutare cognitionẽ iudicis cui specialiter eẽt
 cõmissa cognitio huius cõneri pbari videtur per casum. ff. de in
 ius vocan. l. si. vbi casus qd licet illa pena quinquaginta anreozuz
 ciuilitate possit agi corã quocũqz iudice ciuiliũ causarũ eodẽ titulo
 si libertus respectu tñ executiõis corporalis q̄ venit imponẽda cõ
 secutiue z necessario qz nõ põt soluere oportet prefectũ vrbis adiri
 ita dicit tex. in. d. l. si. Sic ergo in casu pposito licet dicat qd illa pe
 na sit occasionata ab illis cõtractibus z qd hoc deberet attendi tñ
 eius executio z exactio debet peti corã iudice cui hec ptas tribu
 ta est spãliter z expresse. ¶ Nec obstat dicta verba statuti que di
 cunt de cõneris z depẽdẽtibz z c. qz debent intelligi dũmodo ista
 depẽdẽtia vel connexa nõ sint talia quorũ iurisdictio sit alijs tri
 buta specialiter. sic em verba statuti debent intelligi z declarari vt
 reducant ad ius cõe. extra de p. sue. c. si dilect. de cleri. nõ refidẽtibz
 ad audieñ. z no. i. l. si. §. licetia. C. de iure delibe. ¶ Patenti em restri
 ctĩã scõs ius cõe. l. vt gradatim. §. z si lege. de mu. z ho. z c. de no
 ra. l. i. p hoc et vtriusqz officij z curie trenguanorũ z iudicis mer
 catorũ z cõsulũ iurisdictio cõseruat qd satis fauorabile videt z secũ
 dum statuentiũ mentẽ qui nõ sine quare illi curie trenguanorum
 specialiter de penis cognitionẽ cõmiserũt Ex quibus satis videt
 restare cõclusio qd dicti cõsules mercatorũ nõ fuerint iudices cõ
 petetes huius pene. z qd non obstant plura de allegatis in cõtra
 rium. Et maxime rones q̄ fundant sup cõneritate vel depẽdẽtia.
 C. nõ obstat etiã. l. qui tabulas. z. l. quidã tabularũ. de fur. z ad. l.
 aquil. proinde. Lũ em illarũ actionũ natura importare deberet cõ
 denationẽ ad interesse vndecũqz z qualitercũqz causet illi? ratio
 habet vt ibi qz aliter illarũ actionũ nature nõ sufficeret z sic non
 operat hoc ibi cõneritas aliquavel depẽdẽtia qd in casu nostro to
 taliter secus est qz ad istã penã cõcludit qz per stipulationẽ pmissa
 sit nõ qz sit mercãtia vel depẽdẽtibz ab illa z de per se sup ista pe
 na condẽnatoria venit ferẽda vel absolutoria. natura ergo iudicij
 sup ea nil bz cõe ad causam mercãtie. Similiter z ex predictis pa
 tet rñsum ad id qd dicit qd ratione incidẽtis debeat consules de
 ista pena potuisse cognoscere. nõ em fuit hic dũ petita est inciden
 ter in iudiciũ deducta imo principaliter nec pprie debet appella
 ri incidẽs eũ de saluo cõductu possit excipi solũ ad effectũ repellen
 di agentẽ cõtra saluũ cõductũ ipse fecit nõ aio cõsequẽdi aliquam
 penam. Petitio ergo pene se habet de per se z speciale p ea agẽdi
 ius pditum est p arti q̄ per stipulationẽ de illa puidit z hic de ipa
 causa mercãtie vel ad illã spectare nihil in iudicio deducit vt sup
 illa aliquid pronuncietur ergo illi alia non põt incidere secundũ
 no. in. l. j. C. de oz. iudiciorum. Et extra qui fil. sint legi. latoz. et de
 re iudi. tenoz. Et sic ad partẽ ponũtur plura in cõtrariũ allegata
 licet satis subtiliter qz si bene ponderent non contingunt nec strin
 gũt ad istũ casum. Nõ ob. etiã q̄ saltẽ possit dici iste saluus condu
 ctus occasionat? ab illis cõtractibz qui sunt de mercãtia ergo z c.
 qz ista verba vidẽt debere intelligi si tñ habeat talia occasionata
 aliquid conuentũ causa mercantie ita qd illorũ cognitio cõueniat
 iudici z cõsulibz mercatorũ z iste iuris intellectus scõm quẽ vt di
 xi verba statuti dubia debet intelligi. d. c. cũ dilectus. cũ simi. §. al
 legatis. aliõqz sequeret si aliter dicat qd si occasiõe mercãtie vel so
 cietatis q̄ inter aliquos fuit in mercãtia alter legauit vel inter vi

uos donauit alteri orta questione an donatio vel legatũ habeat
 iure solẽnia sic subsistat vel nõ qd cognitio spectaret ad iudicem z
 cõsules mercatorũ qd dicendũ nõ est qz scõm hoc per indirectum
 plura ad se attraherẽt q̄ cõiter de iurisdictione ordinaria potesta
 tis z aliorũ officialium z sic detraberet de iurisdictione alioruz or
 dinaria qd dicendũ nõ est vt superius allegatũ est. pro hoc bene fa
 cit quod talia occasionata z remota nõ ponderant. ff. p socio. l. so
 cium qui in eo. z no. Bar. in. l. si non. §. itẽ quicquid. ff. solu. mat.
 6. C. nõ ob. etiã. l. cũ vendente. qz ibi cognoscit pecu. fisci ex iurisdic
 tione prorogata scõm intellectũ glossarũ a quo in cõsulẽdo disce
 dendũ non est vt dicit Ja. bu. in. l. j. C. qui p sua iurisdictione. Non
 obstat etiã qd vltimo loco allegat de pmissione inserta saluo cõdu
 ctui qz pmisserunt seruare p̄dicta sub quolibet iudice victorum lo
 corum qz necessario hec verba vidẽt intelligenda dũtñ sit talis
 qui cognitionẽ habere possit eius de quo agit tñ qz incõpetẽtis est
 phibita prorogatio expresse p statutũ illud de pena illius qui ali
 quẽ traxit nisi corã iudice competẽti a quo superius in puncto sit
 mentio. Et sic apparet qd aliter non potuissent pmittere vt pro
 cessus valeret cum etiam qz verba conuentionis pregnãtis vel du
 bie reducuntur ad intellectum iuris communis. casus no. in. l. cu
 ratores. §. si. ff. de adm. re. ad ciui. perti. Et sic videtur remanere
 precedens conclusio quod in casu isto istius pene de per se princi
 paliter petite dicti consules mercatorum non fuerint iudices
 competentes.

De eodem Consilium. cxlij.

- 1 Curia mercantie curia equitatis dicitur.
- 2 Verba dubia secundum materiam subiectam sunt capienda.

In nomine domini nostri

Jesu xpi zc. C. Ais statutis suprapositis facti narra
 tione puncto z allegationibus premissis z successiue
 superius consulta sunt per excellentissimum iuris vtriusqz docto
 rem dominum Florianũ in casu premissis vt videt idẽ in effectu con
 cludendum videlicet qd dicti consules nõ fuerint iudices in causa
 dicte pene per se z principaliter petite ex eo maxime qz curia mer
 cantie est curia equitatis vt le. z no. maxime per Bar. in. l. quint. z
 in. l. si fideiussor. §. quedã. ff. mandati. Et patet etiã ex tenore di
 cti statuti curie mercatorum dum dixit mercantilemẽte de bono
 z equo zc. Et sic nõ est verisimile de mente statuents fuisse per ge
 neralitatẽ verborum tractari debere in dicta curia ea que sunt ri
 gorosa z odiosa vt sunt pene que tanq̄ rigorose z odiose sunt res
 stringẽde vt in regula in penis. de reg. iur. lib. vj. z de pe. di. j. §. pe
 ne. faciat. l. cũ quidã. z qd ibi nõ. ff. de lib. z postbu. z qd le. et no. in
 l. lucius titius. §. lucius titius. ff. de le. si. vbi in gñali dispositio
 in dubio non includuntur odiosa. Et sic non videtur verisimile
 qd in casu pposito per dicta verba generaliter prolata dum dicit
 per cagione di mercantie o di presto zc. z dum subiũgitur ciascu
 ne cose conere z dipendente da quelle zc. voluerit includi petitiõ
 nem penarum et p̄sertim cũ super illis facta esset puio specialis
 et dati essent specialiter aliĩ iudices super eis vt patet ex tenore sta
 tuti positi sub rubrica de iurisdictione et officio curie trenguanorũ
 faciat optime qd le. et no. xi. q. j. peruenit. sicut igitur alias pene re
 stringunt quo ad alia vt patet ex notatis in iuribz p̄allegatis ita
 etiam restringatur in casu pposito in dubio vt in dictis verbis
 gñalibus nõ includantur ar. dicti. §. pene. et dicte regule in penis
 cum ibi notatis. Faciat qd leg. et no. in regula odia. de reg. iu. li. vj.
 2. Item qz dicta verba in dubio sunt intelligenda secundũ sub
 iectam materiam vt le. et no. in. l. si vno. in princ. ff. locati. et in. l. si
 stipulatus. ff. de vsur. et in. l. imperatores. ff. de in diez adiectione.
 et in. l. damni. in prin. ff. de dam. infec. et in. c. solite. de maio. z obe.
 Et ideo cum ratio subiecte materie in qua dicta verba sunt prola
 ta suadeat non includi petitionem penarum vt patet ex supradic
 tis merito videntur in dubio dicta verba illam non includere.
 Joannes de Imola.

De preci. impe. offeren. Consilium. cxliij.

- 1 Sententia quando retractari possit.
- 2 Remedia que contra sententiam introducta fuerint.
- 3 Appellatio a sententia regulariter est permittenda.
- 4 Sententia executioni mandari potest z cũ hoc potest supplicari.
- 5 Factum ipsum non attenditur sed fieri debitum.

In nomine domini nostri

Jesu Christi zc. C. In casu premissis aduertendum qd
 a prima sententia lata qua pronunciatum fuit seium
 licet verum creditorem non posse petere obstante saluo cõductu
 de qua sententia etiam fuit facta mentio in supplicatione depen
 det iustitia et iniustitia sententie late super pena non discutiendũ
 est. ¶ Primo an ab illa sententia potuerit supplicari. Et breuiter
 Consilia Joannis de Imola. §. iij

prima facie videtur dicendum quod non attento tenore statuti positi sub rubrica come et in ebe modo si de pcedere et in versu la quale sententia o comadameto yaglia et tegna perpetuamente et. Nam si debet valere perpetuo igitur non videtur quod subiacere debeat alicui retractationi alias non perpetuo valeret ex quo correptioni subiaceret ar. eozu qle. et no. in. l. eum debere columnam. de serui. vi. predicta ad idem etiam quod habetur in eodem statuto ad finem ibi omni appellatione reclamatione opposicione de nullitate ne alcuna altra exceptione ebe contra de quella sententia o comadameto se ponesset per alcuna dele parte litigati. videtur enim per dicta verba tollere remedium etiam supplicandi maxime dum dicitur post verbum appellatione et reclamatione. Nam non videtur dubium quod supplicans videtur reclamare sententiam. faciat. l. si quis aduersus. C. de preci. impe. offe. Et pro hoc etiam faciat proemium statuti positi in volumine detractionum et limitationum et additionum curie mercatorum lucane ciuitatis: dicit enim. Et per tozre viali lamenti et le querimonie ebe continuamente le fanno cum dire ebe non e cosa equa ebe da le sententie lequale se danno in la dicta corte no si posse appellare de nullitate dire o alcuno ricorso bauere et. Nam videtur apte innuere quod vigore statuti antiqui nullo modo licitum erat prouocare vel dicere de nullitate aut reclamare et per consequens supplicare cum sub verbo reclamare contineri videtur supplicatio vt est dictum. Et quod est verbum generale ad oem specie per qua quis aduersus sententiam vult venire ideo generaliter intelligatur arg. l. de preci. ff. de publicia. et l. i. §. et generaliter. ff. de le. prestan. xix. di. 2 si romanorum. cum simi. Et in contrarium videtur dicendum iuribus et rationibus infrascriptis. Et primo. nam certum est plura esse remedia iure introducta ad sententiam. Nam est remedium appellationis vt in toto titulo. C. et ff. de appel. Ites restitutione in integrum in suo casu vt in. l. i. et per totum. C. si aduersus rem iudi. et l. i. in inte. rest. postu. Item remedium supplicationis in suo casu vt. l. si quis aduersus. et aut. que supplicatio. C. de preci. impe. offe. vnde etiam Spe. posuit diuersas rubricas et separatas super predictis. Et ex hoc videtur quod sublato vno remedio predictorum non intelligatur aliud sublatum ar. l. si seruitus. ff. de serui. z. c. pastoralis. de priuile. cum simi. Et per hoc etiam inferri quod si statuta predicta tollunt aliquod remedium de predictis non per hoc videntur tollere alia et maxime cum sint exorbitantia et sic restringenda vt in regula que a iure. de reg. iur. in. vi. et l. quod nota. ff. de legi. Item certum videtur vbi lex rescit appellationem non posse appellari rescit appellationem quod dicit omni appellatione postposita et reiecta: ergo videtur non potuisse appellari a dicta sententia et sic restat quod si remedium supplicandi non est sublatum predicta statuta poterit supplicari per ea que sunt dicta. Nec ob. si dicatur quod iura videntur permittere demum supplicari quando propter qualitatem persone iudicis non potest ab eis sententia appellari non autem quando propter naturam cause prout videtur esse in casu proposito quia propter naturam cause quia mercantilis est videtur prohiberi dicta appellatio et sic non videtur quod possit supplicari quod ruderetur pro quod in casu isto non videtur esse verum quod hic prohibeatur appellatio ratione cause sed potius ratione persone iudicis quod patet quod si causa mercantilis tractaretur coram alio iudice forte ordinario loci si statutum non prohibetur vel coram delegato per magnificum doctorem Lucanum non prohiberetur appellatio que regulariter est permessa etiam si sit causa que habeat tractari sine strepitu et si gura iudicis vt le. et no. in. de sepe. de ver. sig. et per Bar. in extrana gan. ad reprimentam. in verbo figura. et sic non potest dici quod id contingat ex natura cause sed potius propter personam iudicis in iudicium. Nam alias ex quo esset causa mercantilis coram quocumque tractaretur non deberet posse appellari. Preterea etiam supplicatio quod propter naturam cause mercantilis statutum prohibet appellari. Preterea etiam supposito quod propter naturam cause mercantilis statutum prohibet appellari ex quo prohibet appellationem in casu in quo ius commune permittit: et sic est correctorium iuris communis tanquam exorbitans et valde preiudiciale debet restringi et stricte intelligi et per consequens ex quo solum tollit appellationem non debet dici quod impediat supplicari. arg. l. ij. C. de noxa. et c. cum dilectus. de consuetu. Et per hoc optime faciat quod habetur in. c. ex literis. de rest. in inte. Et quod habetur in. l. i. §. i. quod vi aut clam. per Bar. vbi dicit quod licet statutum tollat exceptionem non tamen intelligitur tollere officium iudicis velut exorbitans restringendum. Et pro hoc etiam faciat quia certum est quod vbi propter personam iudicis prohibetur appellatio contra formam iuris communis debet posse supplicari cum sit eadem ratio ex quo per ius commune non est prohibita appellatio sed permessa vt sic statutum quanto minus fieri potest ledat ius commune in preiudicium tertii arg. c. cum dilectus. de consue. Item non obstant illa verba posita in statuto Lome in ebe modo in versu la quale sententia dum dicunt yaglia tegna perpetuamente quia illa verba videntur prolata respectiue vt non possit impugnari sententia vigore solennitatis substantialis iuris communis vt patet ex verbis dicti statuti dum dicunt yaglia et tegna perpetuamente cum

ogni piena et debita regione per autorita in questo statuto. Et non obstante ebe in esse non siano obseruate le solennita o le substantia lita de regione. Et sic in dubio debent intelligi cum dictum statutum sit exorbitans a iure communi et valde preiudiciale ar. d. c. cum dilectus. et dicte. l. ij. C. de noxa. Non autem debet simpliciter intelligi quod omni respectu perpetuo valeat et non possit impugnari. Preterea illa verba perpetuo possunt exponi donec rationale expugnetur arg. eorum que habentur in. l. i. ff. pro socio. et in. ij. de cobra. mu. et cle. et r. q. ii. aut. perpetua. Item non ob. quod subditur in eodem statuto ad finem dum dicitur. Et non obstante nequa appellatione reclamatione opposicione de nullitate. ne alcuna altra exceptione: quia dicta verba respiciunt id quod dictum est. et in eodem statuto dum dicitur quod sententia debet mandari executi. Et sic in effectu vult dictum statutum quod sententia mandetur executioni non obstante aliqua appellatione reclamatione opposicione de nullitate vel alia exceptione. Et per consequens non impedit supplicari sed vult quod non obstante supplicatione sententia mandetur executioni: hic autem stant simul quod sententia debeat mandari executioni non obstante supplicatione et tamen possit supplicari vt patet ex his que leg. et no. in. l. si quis aduersus. et aut. que supplicatio. C. de preci. impe. offe. et eodem modo stant simul quod possit appellari tamen non impediatur executio vt est casus secundum vna lec. in. l. i. C. si de mon. po. fu. ap. de qua per Bar. in. l. ij. ff. de ap. recipi. Et ideo forte dici posset quod nisi fuisset dictum omni appellatione postposita et reiecta propter alia verba plura in eodem statuto non fuit impedita appellatio tamen non habuisset impedire vel suspendere effectum executionis sententie. Item non ob. predictis proemium statuti positi in volumine detractionum curie mercatorum lucane ciuitatis in quo videtur innui quod non esset aliquod remedium contra sententias ligitas in curia mercatorum quod dicta verba dicti proemii possint intelligi habito respectu id quod ceteris fiebat quia nullus reclamabat putans se non posse: non autem ad id quod fieri poterat de iure. sed certum est quod non debet inspici quod factum est sed quod fieri debuit. l. sed et licet. ff. de offi. presi. et faciat. l. pe. ff. de insti. et in. Preterea secundo potest dici quod habuerunt respectum quod fieri debebat executio non obstante aliquo remedio vt est dictum non autem quod de iure supplicari vel forte sic putarunt statuentes non ponderantes ulterius iuris intellectus circa verba statuti antiqui. Et per predicta videtur concludendum quod a sententia primo loco lata poterit supplicari. Et per hoc videtur posse inferri quod a sententia secundo loco lata super pena cum illa habeat dependentiam a prima debeat posse supplicari et licet statutum positum in volumine detractionum videatur obuiare cum semel fuerit appellatum et succubuerit appellans forte dictum statutum debet intelligi in aliis causis non in ista penali que dependet a prima cuius vices sunt in pendentia in effectu. Et sic dictum statutum velut exorbitans a iure communi restringatur ar. regule que a iure. de reg. in. in. vi. et l. ius singulare. et l. quod not. ff. de legi. et maxime quia in penalibus sumus in quibus benignior interpretatio debet assumi vt in regula in penis. de regu. iur. lib. vi. de peni. di. j. §. pene. Joannes de Imola.

Consilium domini Jacobi de Salyceto ad idem. celiij.

1 Precedentia declarantur per sequentia.
 2 Supplicatio vsq; ad quantum tempus possit principi porrigi.

In nomine domini nostri Iesu xpi et. Quia in pcedenti consilio fit metio ac etiam aliquo modo in facto pposito et in tenore supplicatiois de pria snia declaratoria validitatis et efficacie salui conductus declarati validi et ideo seiu non potuisse iure agere contra titium quamve rum seiu debitorem obstante saluo conductu predicto concluso cum pcedenti consilio ab illa sententia potuisse supplicari ad principem de iure non obstante statuto faciente in contrarium disponete sniam in tali iudicio lata ppetuo valere et tenere et. Itaque restringunt et declarantur dicta verba p subsequetia verba non obstante referunt se ad defectum solennitatis iuris substantialis qui quidem defectus non habet talem sententiam vitare licet de iure communi secus esset. l. prolata C. de sen. et quod ibi no. et. l. i. et. ff. de sen. ex peri. re. Non autem prohibet dictum statutum supplicationem et sic impugno prohibita per statutum ad casum supplicationis non extendendum tanquam exorbitans a iure communi. l. quod no. contra. ff. de legi. et l. in his. eo. tit. Et quod no. d. et genitor meus in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. Non enim in eadem omnimoda vero supplicatione et ceterarum impugnationum vt patet in aut. que supplicatio. C. de pci. impe. offe. et quod ibi nota. et intelligo supplicari posse principi vsq; ad biennium vt ibi no. per. l. i. C. de sen. psec. pto. et ibi gl. ad predicta facit quia statuta restrictiuam interpretationem recipiunt ad euitandum iniustitiam. l. i. C. de noxa. nota. Bar. in materia statutorum. in. l. oes populi. ff. de insti. et iur. et verba genalia restringunt per sequentia. l. i. C. de sum. trinitate et fide catholica. et. l. si seruus plurium. §. si. de leg. j. l. bec actio.

actio. ff. de cal. z. l. 3. C. de iudicijs. z. l. si ex pluribus. ff. de solu. cum
fina. Concludendo ergo dico ab illa snia potuisse supplicari z p
consequens a dependetibus ab ea atqz coneris vt consequetium re
guletur fm principale. ar. l. cum principales. ff. de re. iur. Jacobus
de salyceto legum doctor.

Quando in vna eademqz causa prouo. De preci. impe. off. z qua
do appellandum sit. Consilium. cxliij.

Sententiam approbare dicitur iudicatum soluens.
Sententia que dicatur ius facere.
Iudicium penale accessorium censetur.

In nomine domini nostri

Iesu xpi zc. Cepit dubitari post consilia data qz dicitur
no esse rñsum per. s. posita cōsilia duabus rōnibus que
in cōtrarium allegant. prima est qz pars cōtra quam fuerunt late
sine ulla reclamatiōe facta primā sniaz soluēdo vñ dici approba
se. ar. l. ad solutionem. C. de re iudi. ¶ Nec ob. si dicatur qz soluē
do approbavit vnum capitulum z hodie aliud impugnat qz oia il
la capitula ab eadem rōne processerunt. s. a validitate pactorum z
salui conductus: z sic tanqz connera capitula haberi debeant. ar. l.
cum eiusdem. s. si. ff. de edil. edic. Secunda est qz ter est negatum de
validitate salui cōducte primo qñ fuit primo loco pronunciatu pe
ti nō posse obstante saluo conductu. scdo qñ fuit facta condemna
tio ad penā in qua cā etiā dicitur fuisse discussum vtrum saluus condu
ctus fuisset ruptus vel nō. tertio fuit cognitum in eā appellatiōis
ab illa prima snia in qua finaliter fuit declaratum sniam dicentes
saluum conductum durare esse iustam vñ cum fuerit de hoc ter co
gnitum nō dicitur posse amplius supplicari. Ad primam rōnem facili
ter rñdetur vñ qz demum per solutionem qz vñ approbare sniam
qñ alia coniectura capi nō pōt vt voluit aperte z clare Jo. an. post
Boff. in. c. significauerunt. in verbo. j. decē. de testi. facit qd no. in. fi.
in. l. si cum auruz. ff. de sol. modo in proposito nō est dubium qz hic
poterat cadere alia coniectura vñ qz solvebat ex eo qz poterat inuit
cogi soluere nō obstāte aliqua exceptione virtute statuti lucani di
sponentis executionem fieri de hoc nō obstāte aliqua exceptione. z
ideo merito non dicitur fecisse talem solutionem sponte aio appro
bandi talem sniam. facit optime qd le. z not. in. c. debitorēs. de iure
iur. z qd no. Jo. an. in mercurialibus. super regula damnum. de re.
iur. in. vñ. Et qd no. Bar. in. l. ij. s. j. ff. qd vi aut clam. ¶ Preterea si bñ
ponderetur re vera fuerunt diuersa capitula z a diuerso fonte pro
cedentia. Nam vnum capitulum processit saluo conductu vñ in
quantum declaratum fuit per seium non posse erigi a titio obstan
te saluo conductu aliud processit a causa venditionis videlicet in
quantum seius fuit condemnatus ad soluendum titio. r. ab ipso
petita z ideo vt deseparatis debeat indicari arg. l. pap. eruli. ff. de
minoribus. cum simi. z per hoc fit rñsum ad primam rōnem. Ad
scdam rñdetur qd ad illam satis est rñsum si bene ponderetur p ea
que ad finem consilij primo loco positi dicta fuerunt. ¶ Preterea
ca dicitur potest vltra illa qd ponderā dum est qz pronunciatu fuit in
prima snia p excipiente cōtra agentē z sic illa snia vñ fecisse ius in pe
nali p id qd le. z no. in. l. qui rome. s. duo fratres. ff. de verb. ob. z sic
cum nō posset ex vi statuti aliqua exceptio opponi cōtra sniam pre
dictā nec appellari necessario sequebat qd faciebat ius in pena lz
alias de iure communi demum fecisset ius in pena si ab ea nō fuisset
appellatum z seu si transfuisset in rem iudicatam z sic loquitur
qd no. in. d. s. duo fratres. Et ideo non miruz si postea obtinuit in
pena qz victoria in pena vñ traxisse originem a snia cōtra quā ex
ceptio non poterat obijci nec ab illa appellari. z sic vñ traxisse originē
a snia qz certo respectu subiacebat retractionem. s. per viam suppli
cationis. vt. s. in cōsilio fuit dictu z ideo vñ qz sicut vires dicte primi
mesine effectualiter fuerunt z sunt in pendenti ita etiā snie due su
per pena que ab illa traxerūt originē. que em a malo principio pce
dunt illo conuassato similiter veniūt cōquassanda. j. q. j. principa
tus. z. c. vulnerato. z. l. j. di. miramur. Et ar. eius qd no. in. l. nō du
bium. C. de legi. z. c. inter dilectos. ver. ceterum. de si. instr. Et facit
optime qd no. Jnn. in. c. cum venerabilis. de excep. in verbo crede
re. ver. nec ob. ¶ Preterea aduertē dum qz iudiciu penale est accesso
rium ad primum ideo discussum in iudicio penali nō vñ nocere in
principali: p id qd habet in. l. sed z si ante. ff. de exce. Et not. expresse
Bar. in. d. s. duo fratres. z sic p qz due snie late in penali nō debēt
attendī vt faciāt preiudicium in principali cā z sup prima snia pri
mo loco lata. ¶ Et sic restat qd solum debet haberi consideratio
snie primo loco date z ideo dicitur posse in via supplicationis de ipso
in iustitia discussi non obstāt duabus sentētis predictis latis in
causa penali. Et per hoc non ob. quod habetur in. l. j. C. quando li.
in vna eademqz causa tertio prouo. que videtur velle quod vbi tres
sententie late non possit publicari: quia procedit quando ad idem
semper actum fuit hoc secus quia ad aliud actum fuit in primo iu
dicio ad aliud in secundo z tertio. vt patet ex predictis ideo secus
faciat quod leg. z not. in. l. cum queritur. l. cum de hoc. ff. de ex.

ceptionibus rei iudicate.

Joannes de imo.

De precibus impe. offe. z de appella. Consilium. cxlv.

- 1 Statuta stricte interpretantur ne ius commune ledatur.
- 2 Supplicari potest a sententia pape vel imperatoris.
- 3 Remedia contra iniquam sententiam que sint.
- 4 Officialium mercantie dignitas quanta.
- 5 Jurisditio iudicis in casu non expresse impediri non debet.
- 6 Supplicari an possit eo casu quo appellari non potest.
- 7 Glosse in consulendo seruande.
- 8 Appellatio an reiciatur propter dignitatem iudicis sicut ppter naturam cause.
- 9 Remedio vno contra sententiam sublato an censeantur aliud sublatum.
- 10 Statutum qd succumbens in appellatione non possit querelari: quomodo intelligatur.
- 11 Sententia an dicatur per solutionem approbati.
- 12 Discussum in iudicio penali non nocet in principali. z nu. 13.

In nomine domini nostri

Iesu xpi zc. Causis ac diligenter ponderatis quibus
dam allegationibus factis cōtra ea que alias consului
lz colorate videantur tñ vñ dicendum qd stent alias per me consul
ta illis non obstātibus vñ nitar illis iuxta ipsarum ordinem rñde
re. Venio igitur ad primum in quo dicitur qz sunt quedam statuta ex
presse prohibentia supplicari vñ statutum mercatorum curie sub
rubrica che nō si possit appellare dalcuna snia o processo in princi
pio vbi ad literam sic dicitur. ¶ Et statuimo z ordinemo che p niuno
mō si possit appellare o supplicare excipere o querere mouere oue
ro ad altero giudice o vero officiale ricorso hauere dalcuna snia
condemnatōe o processo ciuile o criminale vel quasi criminale fa
cto o che si fara nella dicta corte di mercadanti zc. ¶ Ponderan
dū em vñ qz dicitur in dicto statuto che per niuno modo si possit appel
lare o supplicare. Et sic expresse vñ prohibere supplicationes z ma
xime qz vniuersaliter negatine videt loqui dū dicit per niuno mo
do. Et sic penitus vñ interdicta supplicatio per id qd le. z no. in. l.
si is qui ducenta. s. vtrum. ff. de rebus dubijs. sed huic responderi
potest qd dictum statutum in quantum prohibet appellationem z
supplicationem z alia remedia iuris est exorbitans a iure commu
ni fm qd dicta remedia non sunt prohibita vt p3 ex. l. j. z p to. tum
ff. de appel. z in. l. si quis. z aut. que supplicatio. C. de preci. impera.
offe. z. l. j. cum ibi no. C. de iur. z fac. igno. ¶ Et ideo stricte est in
telligendum vt quātominus fieri potest ledat ius commune per id
qd le. z no. in. l. quicquid astringende. ff. de verb. ob. z in. l. in confi
tutionibus. ff. ad munici. z in. c. cum dilectus. de consuetudine. Et
sic appellare aut supplicare aut querelam mouere ad alium iudicē
vel officialem lucane ciuitatis prout sonant verba dicti statuti nō
comprehēdat casum qñ quis vellet supplicare magifico domino
lucano qui non est proprie index aut officialis lucane ciuitatis qz
in statuti exorbitantibus casus omīssus habetur pro omīssio z re
linquit dispōni iuris cōis vt le. z no. in. l. quicquid. z in. d. cōstitu
tionibus z in. l. si extraneus. ff. de condi. ob. cau. ¶ Nec ob. si dicere
tur qz illa verba ad altro giudice ouero officiale nō videt referri
ad verbum appellare vel supplicare vel excipere vel querelam. mo
uere. Sz si ad illa verba ricorso hauere qz rñdetur primo qz oia di
cta verba posita in dicto statuto videntur respicere illa verba que
sequunt dalcuna snia condemnatione zc. z que sunt post supra di
cta verba sic nō vñ oratio perfecta ante dicta verba dalcuna snia
cōdemnatione zc. z p cōsequens dicta in vna pte dicte oratiōis in
telligunt in alia repetita vt leg. z no. in. l. j. in prin. iucta. l. ij. s. qd
ait ptoz. ff. de incendio ruina naufragio. faciat. l. sepe. s. gaio. ff. de
fundo in fructo. z no. Bar. in. l. ptoz. s. erit. ff. vi bo. rap. ¶ Preterea
ea certum est qd dictum statutum potest intelligi duobus modis
vno modo vt dicta verba ad altero giudice ouero officiale referun
tur ad omnia remedia ibi posita. Alio modo possunt intelligi qz
non referant ad omnia pdicta remedia z sic non referant ad sup
plicationes z iste scds intellectus magis ledit ius commune qz pri
mus. ergo cum statutum exorbitās a iure communi debeat in du
bio intelligi vt quātominus fieri pōt ledat ius commune vt dictu
est z pbat optime in. d. c. cū dilectus. de consuetudine. ergo merito
in dubio assumi dicitur primus intellectus z nō scds. ¶ Preterea cer
tum est qd a snia pape vel imperatoris pōt supplicari iuxta id qd
le. z no. in. d. l. si quis aduersus. z aut. que supplicatio. de precibus
impe. offe. z in. c. ex literis. de resti. in. inte. ergo multo fortius dicitur
posse supplicari a snia lata in curia mercatorum alias sequeretur ab
surdum z inconueniens qz maioris auctoritatis esset snia talij mer
catorum qz snia pape vel imperatoris. lex autē z statutū in dubio ta
liter dicitur intelligi qd nō sonet in absurdum. vt le. z no. in. l. scire op3.
s. aliud. ff. de excu. tu. z in. l. nam absurdum. ff. de bonis que li. ergo
in dubio dictu statutum nō dicitur intelligi vt excludat supplicationē
que fieret tenēti locum principis in dicta ciuitate lucana. Et p bec
Consilia Joan. de imo. 5 v

patere potest puto etiam ratio ad statutum de non appellando a sententiis et processibus positum sub rubrica lxxj. Nam in dicto statuto dicitur ad litteram statuimus ut a processu vel aliqua sententia vel condemnatione facta in dicta curia vel quam maior pars consulum vel consules dicte curie tulerint inter suos tenutos occasione cuiuslibet generis mercantie nullatenus appelletur supplicetur vel querela moveatur vel recipiatur vel ad aliquem alium recurratur nisi ad eundem iudicem seu consulem dicte curie et eorum statuta serventur. Et subdit quod inder appellationum lucane civitatis nullo modo recipiat appellationem seu querelam seu supplicationem que a predictis fieret sub certa pena. Et sic si bene considerentur verba et mens dicti statuti solus voluit inhibere supplicationem que fieret in alio iudicem non autem ad magnificum d. Lucanum qui non est proprie inder lucane civitatis nec etiam si vulgariter appellatur verba autem intelligi debet secundum consuetudinem visum loquendi. l. liberosum. §. quod tamen cassius. de le. iij. r. c. ex literis. de spon. r. l. illa verba vel ad aliquem alium respicere videantur verbum recurratur non verbum supplicetur etiam ad illud debet referri per ea que dixi. §. quinimo quod plus est dictum statutum non prohibet supplicationem que fieret ad ipsos consules ergo multo minus intelligitur prohibere supplicationem que fieret ad magnificum d. Lucanum qui habet eandem potestatem quam et consules et maior est auctoritas in. c. dudum. cum ibi non. de preben. cum li. vj. Ad secundam rationem in quantum dicitur quod non videtur consequentia si dicatur per statuta lucane civitatis prohibita est appellatio in casu nostro: ergo debet posse supplicari quia supplicatio est inuenta in subsidium prohibite appellationis. de em. q. non videtur dicta consequentia sic indistincte placita cum in multis casibus reperitur quod sicut non potest appellari ita nec supplicari. l. si. C. ut lite pendente. r. C. si de momentanea possessione fuerit appellatum. r. l. j. ne in vna eademque causa. Et sic procedere debet dicta consequentia solum quia propter dignitates iudicis prohibita est appellatio iuxta not. in. l. si quis. r. aut. que supplicatio. C. de preci. impe. offe. Nam huic rationi responderi potest quod imo dicta ratio debet esse bona in dubio per ea que alias dixi in consilio quia certum est quod duo sunt remedia inuenta a iure contra sententiam. scilicet appellatio et supplicatio. si igitur vnum tollitur in dubio aliud non debet intelligi sublatum ar. l. si servitus. ff. de serv. vj. preda. r. de privilegio. pastoralis. r. presertim in casu nostro in quo tollitur remedium appellationis exorbitans a iure communi quod stricte debet intelligi ut ledat ius commune quantum minus fieri potest. Nec ob. quod in. l. si. C. ut lite pendente. est prohibita appellatio et supplicatio quia id quod ibi sententia a qua poterat appellari transit in rem iudicatam que ratio cessat in casu proposito cum non sit imputandum parti si non appellavit cum non potuerat et sit sibi per statutum via appellandi prohibita. Nec ob. etiam. l. j. C. ne in vna ea. causa. quia ibi fuerat bis appellatum vel semel appellatum et semel supplicatum. ideo nimirum si non potest postea appellari vel supplicari ut sit litium finis que ratio cessat in casu proposito in quo nullo modo potuit appellari. Item non ob. l. j. C. si de momentanea app. quia ibi est eadem ratio prohiben. appel. r. supplica. quia remanet partis saluum per iudicium proprietatis sed in possessorio denegetur potentia appellandi a iure faciat quod le. r. no. in. l. ante snie tps. C. quorum appel. non recipi. hic autem secus quia nullum superesset aliud remedium si hoc supplicandi remedium desit. Et eodem modo posset responderi ad. l. constitutiones. de ap. quia ibi prohibetur appellatio et supplicatio propter notorietatem et enormitatem criminis. Et sic est eadem ratio prohibendi utrumque remedium hic secus. r. ut breviter concludam nunquam reperitur prohibita esse supplicationes sed prohibetur appellatio eo casu quo ad remedium non superesset et nunquam potuerit appellari nisi si notorietas et enormitas delicti aliud suadeat. Et sic merito per quod ratio supradicta in dubio debet remanere firma et persertis in casu isto eo respectu ne resultet absurdum quod maioris sit auctoritatis sententia doctorum mercatorum quam sententia pape vel imperatoris vel magnifici domini lucani. facit quod dixi in precedenti ratione. Ad tertiam rationem dicitur quod quia hic non videtur prohibita appellatio propter qualitatem persone iudicis sed propter naturam cause. Nec videtur consequentia si dicatur si causa mercantilis tractaretur coram aliis iudicibus posset appellari ergo non est prohibita appellatio ratione cause quia posset esse prohibita mixta consideratione iudicum et causarum quo casu attendendum videtur causa magis impeditiva per. l. si quis in gravi. §. si. cum. l. se. ff. ad sillanianum. Item quia officialis mercantie non sunt tante dignitatis quia propter eorum prerogativam deberet a sententiis eorum interdici appellatio modo quo interdici a sententiis precepti pretorio cuius maior dignitas potestatis que habet ordinariam et generalem potestatem inter omnes et tamen a sententiis eius appellatur sit vni dici potest causa interdictionis appellationis in causis que versantur in dicta curia sicut utilitas subditorum mixta cum natura causarum lites cito expediri et terminari cum in illa curia tractantur qui favor ita debet prohibere supplicari sicut appellari cum sit extendendus. ut in. c. odia. de regu. iur. lib. vj. Nam huic rationi potest responderi primo quod attentis que superius dixi in precedentibus responsionibus non esset necesse discutere an prohibita sit appellatio ratione cause an persone iudicum cum utrobique si nunquam potest

appellari deberet posse supplicari dummodo aliud remedium non superesset vel notorietas vel enormitas criminis aliud non suadeat tamen supposito quod dicta differentia prederet inter casum qui prohibetur appellatio ratione cause quia si id esset etiam si causa mercantilis tractaretur coram aliis iudicibus non posset appellari quod non est verum. Et si dicatur saltem potest dici prohibita mixta consideratione cause et iudicum et attendi debet causa que magis nocet. in. d. l. iij. §. si. r. r. de non d. fieri mixtura ad impediendum iurisdictiones iudicis ut le. r. no. in. l. si idem cum eodem ff. de iuris. om. iu. Preterea ut superius dixi exorbitans est a iure communi. Et sic in dubio non debet fieri mixtura vel trahi ad prohibendam viam supplicationis quod non possit appellari in dictis causis ut per in. l. r. in maioribus. C. de ap. r. in. c. de maioribus. de ap. Et in exorbitantibus dispositio facta super simplici non aduleris. ergo dato quod vera indistincte esset opus quod vbi propter naturam cause tamen prohibetur appellatio intelligatur etiam propter naturam supplicatio cuius tamen contrarium videtur verum ut supradixi tamen saltem non precedat quia non est prohibita appellatio simpliciter ratione cause sed mixte ratione cause et persone. Nec ob. d. l. iij. §. si. quia loquitur quando utraque causa impediabat aditionem licet altera non impediatur transmissionem altera sic et sic in dicto casu utraque causa tendebat ad idem saltem respectu impediende aditionis hic ex toto vna causa tenderet ad contrarium effectum alterius nec potest vna hoc casu sine altera considerari ibi quelibet de se considerari poterat ideo nimirum sed ibi potest vna causa fortius operari quam alia. secus in casu nostro in quo vna sine altera considerari non potest et sic cum ratio ne mixtura oporteat simul utrumque considerari non debet attendi altera tamen propter sumus in exorbitantibus in quibus debet dici dispositio facta super simplici non trahitur ad mixtum. r. quia in dubio non debet fieri mixtura ad impediendam iurisdictionem ut dixi. Nec etiam est verum quod utilitas subditorum mixta cum natura causarum fuerit causa interdictionis appellationis quia si id foret verum debuisset etiam esse interdici appellatio si causa mercantilis fuisset tractata in curia potestatis seu coram iudice delegato a magnifico domino lucano quod tamen non est verum. Item licet impendatur favor dictis causis que tractantur in curia mercatorum ut non possit appellari non tamen sequitur quod impediri debeat favor quod etiam non possit supplicari cum utrumque sit exorbitans a iure communi. Et sic non debeat fieri extensio ut in regula que a iure. de re. iur. lib. vj. r. le. r. no. in. c. constitutio. de regula. li. vj. r. per hoc sit rursus ad omnia tacta in. iij. r. r. ne. Ad quartam rationem dum dicitur quod propter naturam cause interdici tur eo casu quo de iure communi conceditur quod eadem ratio vbi hoc non est quia regula iuris esse videtur quod a qualibet sententia diffinitiva possit appellari que regula fallit interdum propter dignitatem persone iudicantis interdum aliis causis et subsequenter ius statuit quod vbi propter privilegium et dignitatem iudicantis possit supplicari alias non: et sic si lex municipalis interdicit appellationem ultra casus in quibus interdicit ius commune. similiter debet inspicere quo respectu an propter dignitatem iudicantis an alia de causa sit statutum interpretetur secundum ius commune et ad illud trahatur. ar. no. per Bar. in. l. iij. ff. de leg. i. r. in. l. j. ff. ad. l. fal. r. sic lex permittens supplicari tantum propter dignitatem iudicis si prohibetur appellatio trahi debet ad omnem prohibitionem siue iuris communis siue municipalis. per no. in. d. l. iij. r. d. l. j. r. simile lex prohibens supplicari eo casu quo alias prohibetur appellatio debet ad omnem prohibitionem etiam iuris municipalis. r. qui vult dicere hoc casu posse supplicari debet dicere de iure communi licere. Breviter huic rationi respondetur quod non est verum quia ius prohibet supplicari vbi quis prohibetur appellatio alias quam propter dignitatem iudicis sed demum quando sententia transit in rem iudicatam vel esset aliud remedium vel obstitit notorietas vel enormitas criminis ut patet ex his que dixi circa secundam rationem idem quandoque contingit propter notorietatem facti ut leg. r. not. in. l. abstinendum. C. quorum appel. non recipi. r. in. l. quoniam nonnulli. de appellationibus. de appellationibus. Preterea excepto quam in casu dicte. l. fina. C. ut lite pendente non reperitur in iure expressum quod non possit supplicari eo casu quo non potest appellari nec est credendum quod de mente iuris sit prohibere supplicationem in casu in quo nunquam potuit appellari. Nec per aliud remedium potest parti succurri. Nec est notorium de iniustitia partis quia in dicto casu per omnia est eadem ratio que est quando prohibetur appellatio propter dignitatem iudicis vbi ne veritas omnino supplantetur cum possibile sit quod non sit bene iudicatum. faciat in argu. l. j. ff. de ap. r. ideo debet esse eadem dispositio. arg. l. illud. ff. ad. l. aquil. cum simil. r. pro hoc bene facit capitulum ex literis. de restitutione in integrum. vbi fuit admissa supplicatio et tamen non erat prohibita appellatio propter dignitatem iudicantis. Nec videtur bona responsio quod ibi fuerit recepta supplicatio de gratia et de benignitate principis r. non de iure communi quia fugiendi et reijciendi sunt tales intellectus qui reducunt decretales ad gratiam ut in simil. notavit Jo. an. in. c. ex parte ad de testibus

de testibus r. l. ibi loquat in ca matrimoniali in qua snia no tras
 it in res indicata verum est quo ad veritate non quo ad instantia
 ut ibi no. Jo. an post hosti. r. qd indistincte lz prohibita sit appel
 latio no p hoc intelligat prohibita supplicatio sent apte gl. in. d.
 c. ex literis. qui incipit supplicare. ¶ A glosis autē in dubio no est
 7 recedēdū in consulendo r. iudicādo vno. Jaco. bu. in. l. j. C. q. pro
 sua iurisdicōe. Ad id quod dicit qd notata p bar. in. l. j. ff. qd vi aut
 clam non faciunt ad propositum ex eo qz verba statuti sunt stri
 cta. r. ideo si tollunt exceptionem no intelliguntur tollere officiu
 iudicis. secus si essent lata r. tollerēt omnem defensionem hic aut
 videntur lata qz vident tollere supplicationem expsse. ¶ Et qz
 statutu sub rubrica come r. in che modo r. c. v. loq in rem r. sup fa
 cto dum dicit snia vel executio possit retractari vident sublata qz
 remittit cum effectu si solutio repetere post victoria in via sup
 plicandi. argumen. l. ii. §. peruenisse. ff. de here. vel actio. ven. secus
 si statutu diceret non possit appellari a snia consulu qz tuc remediu
 tati appellacionis tolleret. qz vba tuc no essent plata in rem. l. in
 spiam sniam lz in vnu ex remedis tm scilicet in appellatōe. faciat
 ad pdicta qd le. r. no. i. l. si duo. §. si qs iuraverit. ff. de iureiur. r. per
 Bart. in autē. sacramēta puberu. C. si aduersus ven. r. l. ii. C. de re
 sen. v. buic rōni rīdēt qd no est verū qd p statutum pbibeat sup
 plicatio q fiat magnifico dno Lucano sed illa que fieret alteri iu
 dici vt supius dixi. ¶ Et no est verū qd statutu loquat taliter in
 rem qd excludat remediu supplicandi. Nam licet illa verba mit
 tatur sentētia executioni in effectu. in materia iuris cōmunis de
 beant intelligi tamē in statutis in materia exorbitante a iure cō
 muni r. valde p̄iudiciali debent intelligi vt quanto minus fieri
 possit ledant ius cōe. Et sufficiat qualitercunqz vba pdicta sint
 verificata cū statutu exorbitas a iure cōi r. detrahens iuri tertij de
 beat intelligi vt quāto minus fieri possit ledat ius cōe. vt superi
 dixi r. optime probatur in. c. super. eo. de offi. delegati. r. in. c. cū di
 lect. de consuetu. facit qd nota. Barto. in. d. l. pul. decidit qd licet
 statutu disponat in rē r. tollat omnē defensionē tm no intelligitur
 excludere repetitionem. faciat etiam quod legitur r. not. in. de. j.
 de re iudica. vbi dicitur sententia plenarie executioni mandari li
 cet subiaceat reuocationi r. quia dicta verba videntur ambigua
 r. possunt intelligi mittantur executioni cum effectu scilicet pri
 ma ratione seu fronte saluo iure retractationis. faciat quod leg.
 r. not. in. l. vtrum. ff. de peti. heredi. Et ex predictis patet quod no
 est verum quod dicta statuta videantur dispensare contra omne
 remedium ex quo possit sententia impugnari. Nec etiam est ve
 rissimile ne plus auctoritatis censeatur habere sentētia consulum
 mercantie quā snia pape vel imperatoris vel magnifici dñi Luca
 ni vt supius dixi. Et p hoc ē satis pz rñsio ad id quod dicit in vsu.
 8 Et p pdicta pz qd vni dicit r. c. ¶ Ad id qd dicit qd no ob. sexta rō in or
 dine vsz qd eadē est rō qd appellatio fit reiecta ppter dignitatē iu
 dicit vel ppter naturā cause. Nam dicit hoc esse falsum quia digni
 tas iudicis no dē esse dānosa ptibus sicut natura cause argu. ff. de
 admi. tu. l. impuberi. Nam remotio que fit ppter dignitatē persone
 fundat mere in grā quā legislator facit iudicātū qz ppter ei digni
 tatē no psumit qd iniquā ferat sniam. l. j. ff. de offi. pro. ¶ Et ideo
 bec gratia restringitur ad appellacionem argu. l. quod vero. ff. de
 legibus. sed remotio appellacionis que fit propter naturā cause
 fundatur magis ex bono publico quia publice vtile est quod in
 causis modici p̄iudicii vt momentanee possessionis non ap
 pelletur r. quod in his in quibus fuit appellatum non appelletur
 tertio vt sit lituū finis ideo pbibet in predictis supplicari qz eadē
 rō publice vtilitatis vti. ff. legi. l. nam vt ait. r. eodez modo vides
 pbiberi appellatio in causis mercātilibus terminis in curia mer
 catorum propter publicam vtilitatem subiectoz illi curie vt eo
 rum questiones cito terminentur ideo debet bec pbibitio appel
 lacionis trahi etiam ad viam supplicandi. vt. d. l. nam vt ait pe
 dius. Huic rationi respondetur quod no procedit ex eo maxime
 quia vt superius dixi hic non prohibetur simpliciter appellatio
 propter naturam cause r. si dicatur quod mixta consideratōe fit
 prohibito cum simus in exorbitantibus sub simplicibus non cō
 tinetur casus mixtus r. superius dixi. ¶ Item qz ibi nunquā po
 tuit appellari nec per aliud remedium potest parti succurri. nec
 viger notozetas facti vel enormitas criminis r. euidentia licet
 propter naturā cause prohibere appellatio tamen eadē ratio per
 oia que est quādo prohibet ppter psonā iudicū scilicet qd ex quo
 denegatio solum semel est cognitū lz sit p̄sumptio pro snia con
 sulum no est cōueniens qd fiat p̄cise parti p̄iudiciū qñ de iure suo
 possit docere per viam supplicationis que rō cessat quando bis
 est appellatū vel semel appellatū r. semel supplicatū vt. d. l. vna. ne
 li. vna eadēqz cā tertio. puo. vel qñ notozetas fci vel euidentia r.
 enormitas criminis a desset. vt. l. 2. substitutōes. ff. de appel. l. absti
 nētū. C. quozū appella. no reci. vel vbi alio remedio possit esse cō
 sultū vt in cā momentanee possessionis in qua per iudiciū propieta
 tis poterit esse cōsultū: ideo no pōt appellari nec supplicari arg.
 l. ante snie. cum ibi not. C. quozū ap. no reci. Et bec est ratio illius

l. non autē illa qz agat de causis modici p̄iudicii qz etiā in causis
 modici p̄iudicii appellari pōt. vt. l. r. in maioribus. C. de appel
 licet non appellet in causa momentanee possessionis. Nec vnq̄ re
 perietur iure cautū qd prohibita appellacione intelligatur pro
 hibita supplicatio eo casu quo nunquā potuerit appellari. Nec
 9 per aliud remedium possit succurri. ¶ Nec ob. notozetas facti
 vel euidentia criminis: erubescimus autem cum sine lege loqui
 mur. l. illam. C. de colla. r. cum diuersa sint remedia scilicet appel
 lacionis r. supplicatōis satis est de mēre legū qd vno sublato no
 intelligat aliud sublātū nisi in casibz in quibus expresse reperiat
 cōtrarium ar. l. si seruitus. ff. de seruitutibus vba. p̄edio. versi. et
 eorum que no. glo. in. d. c. ex literis. de restitutione in integrū. vbi
 glo. dicit qd licet in rescripto remota esset appellatio no intelli
 gatur remota supplicatio. faciat. c. pastoralis. de p̄iuegijs. Ad id
 qd dicitur in ver. itē no obstat vltima ratio. in fi. r. c. dum dicitur
 qd p̄supposito qd a prima sententia potuerit supplicari de quo
 dictū est supra tamē ab illa no fuit supplicatū sed a sentētia lata su
 per pena. r. ab illa vides qd non potuerit supplicari eo qd potuit
 ab ea appellari r. fuit appellatū r. sententia cōfirmata per. l. vna.
 ne. li. in vna r. eadēqz causa. Nam cum habuerit auxiliū iuris con
 munis r. fuerit eo vsus r. succubuerit non debuit recurrere ad ex
 traordinarium auxiliū ar. l. in puinciali. ff. de operis no. nūcia. r.
 l. in cause. ff. de minoribus. huic rationi rīdēt qd imo fuit suppli
 catum a prima sentētia vt mihi in facto fuit p̄suppositū. Et sic in
 telleri fore veritatē. r. licet a snia lata super pena fuerit appellatū
 virtute statuti positi in volumine detractōnū et limitationum
 ideo succubuit in illa qz dicta penalis habebat depēdentia a pri
 ma sentētia lata sup validitate salui cōductus qz illa faciebat ius
 in causa pene vt in. l. qui rome. §. duo fratres. de verbo. ob. qz igit
 a prima sentētia no potuit appellari cum tunc non vigeret dictū
 statutum de appellatōe positum in volumine detractōnum s̄
 militer nec a sentētia lata super pena videtur cum effectu potuisse
 se appellari cū habeat necessariā consequentiam ab eo a quo ap
 pellari non potuit. Et sic debet inspici initium ar. eius qd legi. et
 nota. in. l. ii. §. scio. ff. de minoribus. Nam nimirum si obtinuit in
 causa pene dictus symon cum fundamentum a quo iustitia dicte
 cause dependebat esset retractabile vnde sicut illa prima sentētia
 lata super validitate salui cōductus subiacebat remedio suppli
 candi eo qd ab ipsa non potuit appellari: ita vides qd subiaceat
 dicta sentētia lata super pena ar. j. q. j. principatus. r. c. cum pau
 lus. r. c. vulnerato. etiā dato qd ab illa etiam semel fuerit appella
 tum r. in illa appellacione succubuerat ex quo succubuit r. seu p̄
 sumitur succubuisse in dicta appellacione ex eo qz dicta sententia
 penalis habebat depēdentiam a prima lata super saluo cōductu
 que faciebat ius in pena vt. d. §. duo fratres. vt dictum est. s. cum
 eadem debeat esse dispositio connerozum. ar. de consti. translatō.
 10 ¶ Et sic vides qd statutu nouiter factum qd possit appellari r. qd
 si appelletur r. succumbatur vltimus no possit aliqua querela fie
 ri debeat intelligi. f. in causis que no haberent dependentiā ab il
 lis que terminate essent tempore quo appellari non poterat cum
 vt dixi de conneris r. dependentibus debeat idē esse iudiciū r. in
 spici debeat initium quo cōquassato cetera ex illo depēdentia con
 quassari merent vt in. c. inter dilectos. §. ceterū. de fide instrumen
 torum. Et. C. de legibus. l. non dubiū r. d. c. cum paulus. r. c. prin
 cipatus. r. c. vulnerato. faciat etiam ad predicta quod le. r. no. in
 leum actum. ff. de nego. gest. et in de. j. de testamentis. ¶ Nec ob.
 illud quod successiue dicit qz non est verū qz iustitia penalis cause
 no potuerit cognosci plenarie ex eo qz fundamētū a quo descēde
 bat erat iam terminatum dicit enim hoc non esse verū qz si bñ in
 spiciat per primā sniam no fuit declaratum illos de brūdellis ru
 pisse saluū cōductū a quo fundamēto depēdebat iustitia de cā pe
 ne lz declaratū fuit saluū cōductū durare r. sic simonē no rupisse.
 Nam vbi vides qd ab hac depēdeat iustitia in cā pene qz no sequit
 symon non rupit ergo illi rumpat. Poterat enim esse qd neutra
 pars ruperat licet illi de brūdellis durate saluo conductu petie
 rint. Nam potuissent habuisse aliquā causam iustā propter quam
 non viderent per hoc incidisse in penā nec rupisse. Et sic cum no
 fuerit cognitū in primo iudicio nec terminatū per primā senten
 tiam sequitur qd potuit cognosci in primo iudicio penali r. p̄nū
 ciari potuisset illos non rupisse nec in penam incidisse remanen
 te firma prima sentētia cui per hoc in nullo derogabatur. Ex quo
 igitur pronunciatū fuit oppositū r. appellatū r. confirmatū pro
 nunciatū fuit sublata est via supplicādi qz que facta fuerūt in se
 cundo iudicio nullā sequentiā habebāt necessariā a deductis r. ter
 minatis in primo. huic em̄ rationi rīderi potest qz si dicimus pe
 nam peti posse r. p cōsequēs sniam latā sup penā esse iustā bec no
 pōt esse nisi qz illi de brūdellis ruperūt saluū cōductū. r. qz symon
 no rupit alias si symō rupisset no posset aliqd imputari postea il
 lis de brūdellis. l. cum par. ff. de req. reis. r. C. de pactis. l. cū ppo
 nas. Cum igit an symon rupit saluū cōductū vel no pēdeat a pri
 ma snia necessario opz dici iustitia snie late sup pena pēdere a prima
 snia r. potissime si in cā pene quo ad merita cāe nil de nouo pba

tū fuit ultra actitata in causa prime sententie. Nam psumitur lata ex causa que apparet ex actis prime cause ex quibus lata fuit prima sententia et per consequens ex eadem causa ex qua prima cum sententia in dubio referri debeat ad acta probatoria et lata psumitur ex illa causa que apparet ex actis iuxta id quod le. et not. l. si quis ad exhiben. ff. de excep. rei iudi. et in l. bec enim. ff. de suspectis tuto. Et ex predictis patet lucide quod sententia lata super pena et iustitia dicte sententie pendet a sententia lata super prima causa et ab eius iustitia non obstantibus superius allegatis. Ad id quod dicitur in ver. ite non obstantes contenta in primis allegationibus in ver. ad primam vtz quod illud quod ibi dicitur. l. quod demum per solutionem quis videt approbare sententiam quam alia coiectura capi non potest ut voluit aperte et clare Jo. an. post Hosti. in c. significaverunt. in verbo. ff. de testibus. faciat quod le. et no. in l. si cum aurum. ff. de soluti. modo non est dubium quod hic poterat cadere alia coiectura vtz ex eo quod inuitus poteret cogi soluere non obstante aliqua exceptione virtute statuti lucani disponetis executionem non obstante aliqua exceptione et ideo merito non dicitur fecisse tale solutionem sponte a se approbata talis sententia per no. in simili in d. c. significaverunt. faciat optime quod le. et no. in c. debitores. de iure iur. Et per Jo. an. sup regula dānū. i. mercurialibus. de reg. iur. lib. vi. et per Bart. in l. i. §. j. ff. quod vi aut elā. nā dicitur per partem adversam istud quod dictum est posset procedere si dicti de brundellis fuissent requisiti ut solverent etiam extra iudicium et solvissent et sine aliqua coactione quia tunc ignoscendum fuisset si provocati solvissent arg. l. qui cum maior. §. si libertus. ibi ignoscendi et in verbo pronotatis. sed isti sponte et sine vlla requisitione precedente obtulerunt et solverunt et sic approbasse videntur. huic rationi respondetur quod etiam si non fuerint requisiti stat tamen ratio quod non debet presumi quod solverint animo approbandi sententias ex quo alia coiectura capi potest ideo si solverint etiam non requisiti non debent dici approbasse per not. in d. c. significaverunt. et in d. c. damnum et d. c. debitores. et per ea que no. in simili in d. l. si cum aurum. preterea videtur magis imputandum solventi quando provocatur quam quando non provocatur quia quod quis provocatus consuevit se velle vlcisci et non complacere adversario ut dicto. §. si libertus. Et ideo si adversario complacere quando euz provocat sicut contingeret in casu nostro debet dici multo fortius complacere quam quando provocatus solvisset. et sic si bene ponderetur ratio et mens dicti. §. si libertus. potius facit ad oppositum et ad quod in proposito allegatur. si ergo non imputatur quando requisitus solvit multo minus debet imputari quando non requisitus solvit. Item non ob. dum subicitur quod si habebant potestatem supplicandi non habebant necesse offerre solutionem quia licet supplicatione pendente fieri debeat executio parte petente tamen tunc fieret solutio et executio cum condicione quod obtento in causa supplicatiois resituaat ut in aut. que supplicatio. Nam licet non debetur fideiussores nisi cum porrigit supplicatio infra decem dies executio fit cum illa reservatioe seu condicione ut in dicta auten. que supplicatio. in fine in tali executioe et solutioe fieret dicta protestatio quod sententia retractata retractet executio sed isti solverunt pure et simpliciter nulla facta protestatione ergo videntur renunciasse supplicationi cui si non renunciassent non tenebantur pure et simpliciter soluere sed cum protestatione et sic si fuissent protestati procedere posset dicta ratio facta pro brundellis quia tunc solvissent eo modo quo cogi poterat supplicatione porrecta: patet quia sponte solverunt nulla facta protestatione non debent conqueri illo respectu soluisse sed potius ut sententiam approbarent et ut supplicationi renunciassent videantur. Huic enim rationi respondetur quod non fuit necessaria protestatio licet ad cautelam fieri potuisset ut expresse sensit Jo. an. post Hosti. in d. c. significaverunt. Preterea sine sit facta protestatio sine non stat ratio quam supra dixi quod in dubio non debet presumi approbasse et quo alia coniectura capi poterat ut in dictis iuribus et quia pars sciebat in vbiqz suum durare lege sicut. §. non videtur. ff. quibus modis p. vel hypo. solvatur. Preterea in d. auten. que supplicatio. in fine. quando mandatur sententia executio mi sine fideiussione non dicitur quod fieri debeat executio cum protestatione sed dicitur quod fiet executio tamen remanebit saluus in retractationis parti et sic non pbat id ad quod allegatur quod ibi ponitur reservatio facta a iure non ab homine ad id quod dicitur in versu. Item non obstat quod statim sequitur an eisdem allegationibus ver. preterea si bene advertatis. vbi dicitur quod re vera fuerunt diversa capitula et a diverso fonte procedentia quia vnum capitulum processit a salvo conductu vtz in quantum declaratū fuit per seium non posse erigi a simo obstante salvo conductu aliud processit a causa venditionis tamen in quantum symo fuit condemnatus ad solvendum debet iudicari ar. l. pap. exuli. ff. de minoribus. Nam dicitur pro parte symonis quod licet essent diversa capitula tamen dependebat ab vno scilicet a validitate salvi conductu quia si ruptus non erat per symonem non potuerunt illi de brundellis ponere ad computum symonis dictam quantitatem quam symon petebat et sic potuerunt condemnari ad solvendum. unde licet debitum quod petebat.

symon procederet a venditione tū non potuisset petere si saluus conductus non durasset quia illi potuissent ponere ad computum symonis et sic pro solutione fuissent habita et sic solvendo debent dici approbasse saluum conductum durare et per symonem non fuisse dici approbasse quia diversa capitula sed quia conera. huic rationi respondetur primo quod dato quod essent conera nil ad propositum ex quo solvit coactus non animo approbandi per ea que dicitur in predicta ratione. Item verifit vident etiam simpliciter conera ex eo quia etiam si saluus conductus non per symonem potuisset symon petere dicta. et ex causa dicitur dicitur quod illi de brundellis ex alia causa debuissent habere a dicto symone non tū fit compensatio ipso iure sed demum si officiat ergo potuissent dici de brundellis velle soluere illud debitum et non compensare et sic non solvitur necessario quod si solverunt quod videant velle fateri saluum conductum non esse ruptum cum ut dixi potuissent velle sponte soluere et non obstat et sic merito debet dici capla separata et non conera et sic stat ratio superius facta quia non pbat hoc esse etiam. l. non ob hoc. C. unde cognati. vel dic tertio quod frāsciscus et socii soluendo non videntur approbasse eam sententiam qua pronuntiata fuit saluus conductum tenere quoniam est alia sententia sunt enim mutue petitiones vna qua symon petit a frāscisco alia qua frāsciscus petit a symone nec fundamētū sine qua frāsciscus fuerit condēnat⁹ est saluus conductus ruptus vel non quoniam petente symone sibi debitum frāsciscus negavit debitum asserens illud pensatum de voluntate symi fuit iudicatum symonem non consensisse et per consequens frāsciscum debitore non aut fuit oppositum per frāsciscum se velle consentire eo quia saluus conductus ruptus esset et per consequens nil fuit disputatum de saluo conductu unde soluendo bene videtur asserere de voluntate symonis non fuisse factam compensationem quam ipsi frāscisco obiciebant non autem vident asserere saluus conductum tenere quia de eo non opposuerat i petitione facta per symonem et per consequens nec cognitum. Ad id quod ultimo loco dicitur versu ad ultimam rationem in vsu preterea advertendum et vbi dicitur quod iudicium penale est accessorium. Ad primum ideo discussus in iudicio penali non videtur nocere in principali per id quod le. in l. sed et si ante. ff. de exceptionibus. et notat expresse Bar. in d. §. duo fratres. et sic patet quod due sententie late in penali non debent attendi ut faciant preiudicium in principali causa et si per prima sententia primo loco lata et sic restat quod solū debet haberi consideratio sententie primo loco late et ideo debet posse in via supplicationis de ipsius iniustitia discuti non obstantibus dictis duabus sententiis latis in causa penali. Nam videtur pro parte symonis quod dicta ratio nil ad propositum quia posito quod discussio facta in iudicio penali tanquam accessorium non noceat in principali in l. ad rēbum quia saltem in ipso penali bene nocere debet sed in casu nostro supplicatur a sententia lata in penali non in principali ergo et. Preterea discussum in vno iudicio plenarie non debet iterum in alio discuti iuxta not. in l. ii. §. j. ff. vi bonorum rap. vbi sententia lata in civili facit preiudicium in criminali quando lata est sup facto. l. j. C. quando civilis actio p. cum simil. et l. Julianus. de condi. indebiti. et sic non habemus querere an faciat preiudicium in principali ex quo non supplicatur a sententia lata in principali sed a penali huic enim rationi videtur quod imo ratio de qua. §. bene facit ad propositum quia etiam a sententia lata in principali est supplicatum ut supra dixi. Item ob. quod discussum in iudicio penali saltem debet facere fides in iudicio penali quia illud posset procedere vbi plena potuisset fieri discussio in eo. Sed in casu nostro fieri non potuit propter coneritatem quam habebat a sententia principali de cuius viribus non fuit discussum nec potuit hucusque discuti. Et per hoc et non ob. quod discussus in vno iudicio plenarie in alio non debet discuti iuxta no. i. d. l. ii. §. j. vi bo. rap. quia hic ut dixi non potuit fieri plena discussio in penali propter coneritatem quam habebat cum sententia lata in principali. preterea dicta ratio videtur procedere quando vtrunqz iudicium est principale per se sicut civile et criminale sed in casu nostro vnum est principale aliud accessorium ideo discussus in accessorio non debet iudicare in principali ut nota. Barto. in d. §. duo fratres. et per hoc accessorium non influit nec regulat principale sed e contra ut l. ex pupillari. ff. de vul. et pupil. et le. et no. l. si pacto quo penam. et l. petens. C. de pactis. et C. de contrab. stipu. l. nuda. Et ex predictis patet quod non obstantibus allegationibus et responsionibus factis pro parte symonis remanere firma alias consultata per me pro quibus multum etiam facit equitas. nā si non posset supplicari precluderetur via veritati et ledi posset multum pars illorum de brundellis sed licet supplicari et non per hoc ledi pars symonis quia in via supplicationis ministrabitur iustitia vtrique parti et si prima sententia fuit recte lata confirmabit alias veniet in firmanda. benignior igitur et humanior est interpretatio quod possit supplicari per quam via veritati apert. faciat. l. ob carmē. §. si. ff. de testib. et l. si. ff. de pba. ideo est amplexanda in dubio arg. l. benignius. et l. in ambigua. ff. de legibus. Et per hoc etiam faciat quod symon niti petitioni et eractioni pene est odiosa et ideo ei non est in dubio fauendum ut l. cum qdā. ff. de lib. et postib. et de regu. iur. odio. lib. vi. et de pe. d. j. §. pene. et hec debent multum mouere animus cuiuslibet iudicare habentis ad fauendum parti illorum de brundellis. Jo. de imola. De precibus

De precibus imperatori offe. ad idem et de materia precedentium consiliorum. Consilium. cxlvj.

- 1 Princeps que possit et que non.
- 2 Princeps contra ius faciens id de iure facere dicitur.
- 3 Supplicatio qualiter formari debeat.
- 4 Libellanti fauetur et supplicanti.
- 5 Adiectio inutilis non vitiat.
- 6 Inustum differt ab eo quod est iniquum esse.
- 7 In iudicata soluens an dicatur sententiam approbare. et nu. 9.
- 8 Supplicatio admittitur si appellatio prohibeatur.
- 9 Supplicans secundo an dicatur prime supplicationi renuñciare.
- 10 Rescripta communiter dicuntur perpetua.
- 11 Sententiam approbans remedia sibi competentia tollit.

In nomine domini nostri

Iesu christi etc. In causa nannis et ghorij fratrum de brun dellis ex vna parte et simonem turolini ex alia licet sit plenarie discussum an supplicari potuerit per dictos de brun dellis et ostensum quod sic ut patere potest per consilia per me data et responsiones de quibus infra dicitur: nihilominus ad clariorem intelligentiam nitar specificare respondere aliquibus rationibus tactis in consilio erimis ac insignis iuris vtriusque doctoris domini Pauli de castro licet diligenter intuenti per alia consilia mea et responsiones factas allegationibus et responsionibus dicti domini Pauli satis patere posset responsio. Et aduertendum quod quedam sunt que princeps nullatenus de iure potest puta auferre alicui domini rei sue sine causa ut legitur et no. per Inno. in. c. que in ecclia. rii. de constitutionibus. et per Bart. in prima constitutione ff. de. Et similiter non possit illa per que nutrireretur peccatus. faciat. iiii. di. erit autem alia aut de iure de posse ut patet ex no. in. d. c. que in eccliarum. et in. d. prima constitutione ff. de. et in. l. si. C. si. ius vel utilitatem publicam. cum ergo admittere supplica. de qua queritur non nutriat peccatum cum per illam aperiatur via veritati et saluti sit ius vtriusque partis quia licet admittat supplicatio vtraque pars poterit de iure suo docere imo illam non admittere posset nutrire peccatum vtz si Simon foueret iniustitiam id debet dici posse de iure admittere et sic ex quo magnificus. d. lucanus illam supplicatione admisit si et inquantum de iure posset et illam de iure posset admittere ut est dictum videtur quod non sit ulterius insistendum cum conditio de presenti non suspendat actum. l. cum ad presens ff. si certum petatur. Et pro hoc faciat quod verbum potest est extensiuum. l. si ita quis. ff. de le. si. et late interpretari de contra rescribentem per id quod leg. et nota. per Inno. in. c. cum dilectus. de donationibus. aliud igitur videtur esse admittere supplicationem si et in quantum debeat admitti. Aliud admittere si et in quantum de iure possit quia negari non potest quia licet esset aliquis casus in quo de iure non deberet admitti tamen posset de iure admittere ex quo non nutrit peccatum per no. in locis preallegatis. Et licet princeps aliquid faciat contra ius tamen de iure dicit id facere posse si non nutrit peccatum ut est dictum. et sic non obstat quod ubi princeps aliquid facit contra ius dicit supra ius facere ut in. c. proposuit. de concessione preben. quia non per hoc negari de quibus etiam de iure dicatur id facere posse per ea que. s. dicta sunt. Et per hoc etiam non obstat quod in dubio princeps non videtur velle tollere iura quia id verum nisi constet de mente sed sic satis videtur constare de mente per naturam extensiuam verbi per quo est usus. de facili enim poterat dicere quod admittebat in quantum de iure esset admittenda et non aliter et non dicere quod admittebat in quantum de iure posset. ideo cum intentio colligatur ex verbis. l. labeo. §. tubero. ff. de suppellectili. le. faciat. c. ad audientiam. de decimis. vbi fuisse intentionis sue illam admittere ex quo de iure poterat et usus est vbi per dictis et non in illis in quantum de iure sit admittenda arg. ei. quod le. et notat in. l. vnica. §. si autem ad deficientem. C. de cadu. tol. Et per hoc sit risum effectualiter ad ea que tangunt in dicto consilio vsqz ad verbum secundo videndum est etc. Circa secundum quod tangitur in dicto consilio vtz an dicta supplicatio fuerit bene formata videtur dicendum quod sic. Nam aduertendum quod in quantum videtur quod in via supplicationis inepte dicitur sententiam fore nullam. Respondeatur quod illud posset procedere quoniam licitum esset dicere de nullitate absque via supplicationis. faciat quod notat glo. in. l. vna. C. de sententis prefati pretorio. sed in casu proposito per statutum lucanie civitatis hoc est prohibitum ideo merito in casu proposito saltem in via supplicationis debet posse de nullitate dici per id quod notavit Barto. in simili in. l. prima. §. i. ff. quod vi aut clau. Preterea licet glo. in. d. l. vna. sentiat quod quando sententia prefati pretorio est nulla non possit supplicari tamen ex. ibi sonat primum in quantum dicit quod si dicitur sententiam prefati lata sententia constitutionis possit supplicari. constat quod tunc vel de sententia lata sententia quando est apta. Ius et sic quando est nulla ipso iure vel le. et no. in. l. si. C. quando p. no. non est necesse. ergo tunc de posse supplicari. Nec mirum quod talis supplicatio succedit in locum appellationis ut notavit Joan. and. in. c. ex

literis. de restitutionibus in integrum super glo. vnde sicut a sententia etiam nulla potest alias appellari ut. l. si expressim. ff. de ap. Et in casu isto non posset appellari saltem debet posse supplicari sicut alias regulariter etiam a sententia nulla potest appellari ar. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. et no. in. c. ecclesia. si. 4 ut lite pen. Et sic ob. quod in supplicatione debet fieri restitutio in pristinum statum per. c. ex literis. de resti. in inte. quod ibi non tantum fuit supplicatum sed etiam petita restitutio in integrum ut ibi propterea licet dicatur ibi de restitutione cum alibi simpliciter dicit de retractatione ut patet in aut. que supplicatio. C. de prec. impe. offe. et in. l. vna. C. ne liceat in vna eademque causa tertio p. no. et sic no. quod cum in casu proposito in dicta supplicatione petitum sit retractari male gesta vbi id sufficere et maxime quod fauendum est libellanti et supplicanti. ut. l. si quis intentione. ff. de iudi. et in. l. inter stipulantem. §. i. ff. de ver. obl. et in. l. sed et si possessori. §. item si iurauero cum ibi no. ff. de iureiur. Et quod in primordiis cause fauendum est agenti et sic supplicanti iuxta id quod le. et no. in. c. cum ad sedem. de resti. spo. Et item quod hic sumus in causa mercantili et inter mercatores in qua cessare debet iuris apices. l. quintus. cum ibi no. ff. mandati. C. nec ob. quod incontinente in dicta supplicatione videntur dicti nannes et gorus se retractasse dum postquam dixerunt male gesta retractare dignetur sub iuramentum declarando et pronunciano dictas sententias et confirmaciones et quequid preiudiciale ex eis secutum est nullas senulam etc. quod talis inutilis adiectio ex quo alias apta est conclusio non debet vitare per regulas vitale. de re. in. li. vi. Et per id quod no. Inno. in. c. examinata. de iud. vbi dicit quod si peto a te talem fundum quod pertinet ad me iure dñi et ad hoc propono act. ex locato quod talis inutilis adiectio vitatur et non vitiat ex quo precedit utilis petitio. Sic igitur dicam in proposito quod ex quo precedit utilis petitio licet sequatur inutilis adiectio non debet vitare. preterea ut dixi supra videtur quod de iure non debeat dici inutilis adiectio cum etiam in via supplicationis videatur posse dici de nullitate saltem quando alias de nullitate dici non potest nec appellari prout virtute statuti lucanie contingit in casu proposito et supra tetigi ut est dictum et similiter de iniustitia cum iure non caueatur oppositum et supplicatio. ut per dñi succedat in locum appellationis ar. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. Et sic ob. quod dicit Ly. in. l. si quis. C. de prec. impe. offe. quod dicit quod in supplicatione non queritur de iniquitate. sed non negat quoniam queratur de iniustitia. Nam potest esse quod iudex non iniuste pronunciat tamen pronunciat iniuste. Et pro hoc faciat quod no. Jo. an. post Inno. in. c. ex literis. de resti. in inte. vbi dicit quod supplicatio est quedam superioris benignitas per quam inducitur ad renocandum que male acta credit que equipollet appellationi. Et sic non videtur absonum quod fiat mentio de iniustitia et maxime quod libellanti et supplicanti iura volunt faueri ut superius est dictum. Et per predicta etiam non ob. quod no. Ly. et Bar. in. l. i. C. si aduer. li. vbi dicunt quod iudex datus ad restituendum aduersus sententiam non pronunciat in principali: quod loquuntur in restitutione in integrum sed nos in supplicatione per quam retractari debent male gesta sicut in appellatione ut patet ex predictis. Et per hec in effectu patere potest responsum ad oia que tanguntur in dicto consilio in v. scdo videndum est vsqz ad verbum nunc videndum est tertio etc. Circa tertium et ea que in tertio loco tanguntur in dicto. nunc videndum. respondetur et primo ad id quod dicitur quod presupposito quod dicta supplicatio aperte concludat non est de iure admittenda quod statuta mercantie lucanie civitatis prohibent expresse supplicari a sententis consulum ut dicitur patere in statuto sub rubrica che non si possa de alcua snia etc. Et sub rubrica de non appellando a sententis consulum. Nam respondetur quod dicta statuta non obstat ut plene dixi in responsionibus factis ad allegationes et responsiones dñi pauli prefati. Et non ob. scda ratio in quantum dicit quod de fundamento l. quod non erat saluus ductus per simonem ruptus ex quo alij sequuntur l. quod fuit ruptus per nane et gorij seu eorum patrem dñi petijt flo. cccc. durate saluo conductu et quod inciderunt in pena dupli et alij de quibus sit mentio in dicto consilio fuerit ter cognitum et pronunciatum. si in primo iudicio. Et in iudicio penali dñi fuit pronunciatum primam sniam lata per eorum in offio predecessores valere et tenere et in suo robore permanere quod intelligendum vbi de illa parte qua fuit pronunciatum saluum conductum tenere. Nam ille tamen articulus de prima sententia fuit deductus in hoc scdo iudicio penali si bene inspicatur. Nec expediebat alios deducere quod non faciebant ad propositum de pena et sic cum snia referat ad acta. l. sigs ad exhib. ff. de exceptionibus rei iud. et in actis tantum de primo articulo snie prime sit disputatus. vbi sup illo lata et sic scdo in iudicio penali. et tertio in ea appellatis et sic non de remansisse locus supplicandi p. l. vna. C. ne liceat in vna eademque causa tertio supplicare. Quic enim rationi rñdet ut dixi in primo consilio et et in scdo successiue per me dato vbi clare huic rationi rñdet et quod ad alium finem fuit primo quesitum ad alium scdo loco: et sic non potest dici conclusam esse via supplicandi quod ter sit cognitum. Et sic dicatur quod effectus hic videntur conformes eo quod vtriusque iudicii est plenarium secus

quando difformis vt qz alterum esset summariuz vt. l. pe. ff. de his qui sunt sui iur. tñ hoc non habet proficere qz etiam si aliquid plenarie discutitur ad vnum finem non debet nocere ad alium finem per ea que habentur in. l. vendicantem. ff. de enic. z not. Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. z qz disputatur in iudicio penali velut accessorio non facit preiudicium in principali. l. sed si ante. ff. de excep. z no. per Bar. in. d. §. duo fratres. z de hoc late dixi in secundo

8 consilio seu in additione facta ad primum. ¶ Item non ob. tertia ratio dum dicitur qz nannes z gorus approbauerunt primam sententiam soluendo quantitatem in qua fuerunt condemnati qz potest responderi multipliciter primo qd approbauerunt alijs respectibus nō respectu rupture ex qua possent incidere in penam. Non enim est id verisimile qz in dubio quis velit eligere viam per quam incidat in penam ar. l. merito. ff. pro socio. z l. si proculus. cū ibi no. ff. de condi. inde. z l. non potest. de procu. z ff. de ver. ob. l. in illa stipulatione per te non fieri. ¶ Nec ob. qz vna z eadem snia nō debet diuerso iure ceteri: qz verum est eodem respectu secus diuersis respectibus. vt in. l. in numerationibus. ff. de sol. cum si. ¶ Itē non ob. qd approbatio que fit per consensum expressam vel tacitū late interpretatur. secus in illa que fit sine consensu vt. l. soluit. §. si paciscatur. in tex. z glo. ff. quib. mo. pig. vel hypo. sol. qz potest dici id verum vbi ex interpretatione non caderet in penam alias secus per ea que habentur in. d. l. merito. z in. d. l. si procu. ¶ Scdo potest dici qd soluerunt ex necessitate qz sciebant se posse cogi ad soluendum ex vi statutorum mercantie. z sic non debent dici approbasse per. l. ij. cum ibi no. C. qd metus cau. Faciat. l. ij. §. scio. ff. de minoribus. z no. p. Jo. an. post Inno. de testib. significauerunt. z plene dixi in additione ad primum consiliū. nec fuit necesse protestari vt sentit Jo. an. in. d. c. significauerunt. z qz sciebāt dicti nānes z gorus ius suum vbiqz durare ergo zc. ar. l. sicut. §. nō videt. ff. quib. mo. pig. vel hypo. sol. Nec est verum qd potuissent euitare solutionem dicti nānes z Gorus supplicando qz illa supplicatio non suspendit executionem vt habetur in auten. que supplicatio.

10 C. de precibus impera. offer. ¶ Item non ob. quarta ratio principalis vnde dicit qz cō dictum est qz tunc admittenda est supplicatio qñ inhibita est appellatio fauore vel privilegio eius qui tulit ne presumptio que resultat fauore iudicatis afferat preiudiciū supplicanti ar. l. impuberi. ff. de admi. secus si ex natura cause prohibeatur appellatio. z sic cum in casu proposito licet possit esse dubium an denegetur appellatio a sententijs cōsulum fauore vel privilegio cōsulum an propter naturam cause tñ saltem mixta rōne vñ prohibitio facta. Et attendi debet causa que nocet. l. qui postumbos. z l. si quis in graui. §. si. ff. ad filla. Nam huic rationi patere potest responsio ex his que plene dixi in responsionibus factis ad allegationes dicti dñi pauli. ¶ Itē non ob. quinta ratio dum dicitur qd supplicatio non ceterur data contra primam sniam sz penale qz primam approbauerunt illi de brundellis. Respondet qz imo non approbauerunt primā vt superius est dictum. ¶ Itē si hñ considerat supplicatio z expresse fit in ea mētio de prima snia z lz sit appellatum a snia penali z succubuerunt illi de brundellis tñ debent posse supplicare p ea que dixi in primo consilio z in secundo seu in additione facta ad primum. ¶ Nec habet obstare in hoc nouum statutum in volumine additionum vt dixi in dictis consilijs. ¶ Itē non ob. sexta ratio dñi qz post datam primā supplicationē z commissionē factam dicte supplicationis sup eadem materia iterum supplicauerunt z petierunt cōmitti potestati vt cogeret partes ad compromittēdum. z ita factū fuit z sic cum istam scdam supplicationē fuerint prosecuti vñ renūciasse prime vel potius carere debēt commodo prime tāqz calūniose litigantes de rescriptis. ex tenore. in textu z glo. z maxime qz fuerunt negligentes prosequēdo primā p annū z vltra vt dñi patere ex die commissiōis facte z prosecutionis ergo zc. vt in. c. si aut. z plerūqz z qvtrubiqz

11 no. de rescriptis. ¶ Nam huic rationi rñdetur qd nō est verū qd p scdam supplicationē p quam petierūt cogi partes ad cōpromittēdum qd p hoc videantur renūciasse prime supplicationi qz lz fiat compromissum de lite pēdēte coram iudice non p hoc videat liti renūciatū quin possit ad illam rediri. vt no. expresse glo. in. l. si quis rē. ff. de arbitris in glo. si. ad finē. ergo multominus p talez supplicationē p quam petit cogi partē ad compromissum ar. ei. qd no. in. c. cū in cunctis. in prin. de elec. ¶ Itē nec est verum qd carere debeat cōmodo prime p. c. ex tenore. qz illa loquitur qñ p primam z scdam cōmissionē delegatus index in eadē cā inter eosdem sed hic per scdam cōmissionem nō delegatur index sup eadē cā sed potest cogi partē ad cōpromittēdum z sic sup alio emanauit prima cōmissio z sup alio scda z p cōsequēs nō hz locū dictum capitulum ex tenore qd est penale z sic odiosum z p cōsequēs restringēdum vt in regula odia. de re. iu. l. vj. z in regula in penis. eo. ti. z li. z de pe. di. j. §. pene. z ff. de penis. l. si ples. z l. si de interpretatiōe pte rea illa decretalis ex tenore. loquit qñ scda interpretatio fit in fraudē z cā fatigandi aduersariū vt ibi no. p. gloss. sed in casu isto non fiebat in fraudē sed ad cautelam vt citius liti finis imponere

12 tur z id nō dñz habere locum dicta pena p ea qz ibi no. ¶ Itē nō

ob. qd dñz de lapsu anni qz regulariter rescripta sunt perpetua vt in l. falso. C. de diuersis rescriptis. z no. in. c. si autē. in prima gl. de rescriptis. fallit qñ contra primum rescriptum impetratur scdm per aduersarium qz tunc perditur primū ex negligētia annali z sclo quantur dicta capitula vt no. in. d. c. si autē. in prima glo. sed in casu nostro nulla fuit facta impetratio contra primā p aduersariū. ergo ex negligētia annali non est perditus effectus prime commissiōis. pte rea dici pōt qd tunc perditur effectus prime commissiōis qñ est in pte impetrantis vt pza cōmissionē qd non vñ fuisse in casu proposito cum his esset in consistorio principis vt in autē. sed lz z in corpore vñ sumitur. C. de tēporibus ap. Ideo non dñz currere tunc tps vt ibi p. faciat. l. j. in si. cum ibi no. C. de annali ecce. cum similibus. ¶ Itē non ob. qd vltimo dicitur qz p supposito qz dicta supplicatio esset admittēda iudicari deberet ex eisde actis cum rescissio fieri habeat p supplicationē z ad similitudinē restitutionis in integrum z sic sicut p restitutionē ponitur solum quis in eo statu in quo allegat lesio. vt. l. j. cum ibi no. C. si aduersus li. p. qn. et Bar. z in. l. qd si minor. §. restitutio. ff. de min. Et sic cum dicti nānes z gorus solum se asserunt lesos in snia qz dñt qd plene z legitime probauerunt dictum Simonē rupisse saluum conductum. z sic non dicunt se aliquid omisisse probare sed solum redarguūt cōsules de iniqua snia id nō debēt restitui nisi contra sniam z qz ea rescissa iterum ex eisde de nouo pronuncietur nec deberet admitti nolētes de nouo probare qz hoc non petierunt. ¶ Si autē iterato iudicari habeat ex eisde actis vt qd succumbēt illi de brundellis qz non vñ probasse simonē rupisse saluum conductum cum testes p eos inducti videantur singulares nec legitime videantur deponere. nec eis videatur fides adhibēda. Nam huic rationi rñdetur qz non vñ verum qd aliqua fieri habeat rescissio necessario in via supplicationis ad instar restitutionis qz imo sufficit retractare qz gesta sunt male vt superius dixi. z probatur in autē. que supplicatio ad si. C. de pre. impe. offe. Et vñ in hoc accedere potius ad naturā appellationis vt p. ex no. per Jo. an. post Inno. in. d. c. et literis. sup glo. de restitu. in integ. lz quo ad quedam alia differat ab appellatione vt p. ex no. in. d. c. et literis. z in. d. aut. que supplicatio Et ideo cum similis videatur appellationi nisi in his in quibus reperitur expresse contrarium vñ qz sicut in causa appellationis non probatum probari pōt z non oppositum opponi vt. l. p. banc C. de tē. ap. ita z in hac via supplicationis ex quo ad hec non reperitur discrepātia inter appellationē z supplicationē. Et p hoc facit qd ista supplicatio succedit in locum qz alias regulariter fieri consuevit. ergo dñz eius assumere naturam nisi reperitur oppositum ar. l. si eum. §. qui iniuriarū. ff. si quis cau. pte rea nō est dubiū qd si quis restitueretur aduersus sniam diffinitiuam haberet perinde ac si non esset lata z sic probare posset non probatum z non oppositum opponere. ergo eodē modo in proposito. ¶ Qd antez dicitur non esse probatum Simonē rupisse saluum conductū dñz pro parte illorum de brundellis non esse verum imo dicitur plene id probatum z maxime cum causa sit mercantilis in qua apices iuris non debēt attēdi vt. l. quint. cum ibi not. z l. si fideiusor. §. quidam. ff. manda. ¶ Et hec sufficiant respectu contētorum in cōsilio. d. Pauli. venio nūc ad consilium. d.celli z ad illud satis patere pōt rñso p ea qz dixi in primo consilio z in additione ad illud z successiue in rñsonibus factis ad allegationes domini Pauli z vltimate p ea qz dñi. ¶ Nam fundant ex duobus pto vñ qz supplicatio demū vñ permilla qñ inhibet appellationē ppter psonam iudicū nō quādo alia de cā. ¶ Scdo qz qui approbat expresse vel tacite sniam tollit sibi remedia competētia. sed hic vñ approbata fuisse snia p illos de brundellis soluēdo faciat. l. ad solutionē. C. de re iud. ergo zc. ¶ Nam prima rō non pcedit. nec sñr scda vt p. ea qz dixi in primo cōsilio z in additione ad illud. z in responsionibus ad allegatiōes dñi Pauli. ¶ Itē non ob. tertia qd ter dicat sup eodē cognitū qz ad hoc ēt appet rñsum i dictis locis. ¶ Itē nō ob. similiter statutum mercantie z maxime in quātum dicit dictas snias ppetuo valere zc. qz ad hoc sñr est responsum in dictis locis. Et hec sufficiant quo ad ea qz dicunt in consilio dñicelli. Et per p̄dicta ēt patere p̄t respōsio ad ea qz dicit i cōsilio. d. dorelli. Nam i effectu cōcludit qd de absoluta potētia p̄t magnificus dominus Luchanus admittere supplicationē z in hoc faciat pro illis brundellis in quātū autē cōcludit quod de potētia ordinata non dñz nō vñ bene dicere qz a p̄ia snia nunquā fuit appellatū z sic cessat ratio debeat a prima z est accessoria ad primā nō dñz attēdi dicta appellatione p ea qz plene dixi in p̄io cōsilio z in additione ad illud. Et p hoc ēt non ob. aut. si qs liti ga. C. de epi. audi. qz ibi a snia lata in principali fuit semel appellatū hoc secus pte rea ibi nō negatur iure propter sit supplicari qd satis vñ posse fieri ex quo p̄ regulas iure propter dignitatem iudicis solū semel fuit appellatum. ¶ Nec ob. l. vnica C. ne liceat in vna eadēqz cā qz ibi ter sup eodē principat̄ discusso fuit ter pronūciatū hic secus. Et id vñ qd licite potuerit supplicari in casu nostro super principali snia a qua nō fuit appellatus z est causa accessoria ad primam per ea que dixi in primo consilio z in additione

in additione ad illud. Nec habet ob stare statutum mercan-
 tie lucane civitatis qz ad statuta plene responsum est in. d. consi-
 lio z in dicta additione z in responcionibus factis allegacionib?
 dñi Pauli. Et bec sufficiant circa cōsiliū dñi Torelli circa consi-
 lium dñi Stephani parū est instandū qz fundatur solum ex eo vi-
 det probibita appellatio ppter naturā cause z rei geste z plenius
 examine. sed hoc nō vdet verū vt plene patet in primo consilio
 meo z in additione ad illud z in responcionibus ad alleg. domi-
 ni Pauli. Et per predicta clare patet qd non obstantibus con-
 siliis z allegatis pro parte Simonis turelini admitti debet sup-
 plicatio pro parte illorum de brundellis. z hoc etiā suadet eqtas
 vt dicit circa finē rñsionū ad allegaciones dñi pauli qd h nō repeto.
 Joannes de imola.
 Consilium Raph. fulgo. in eadem causa z non est elegantius
 in toto volumine.

De probationibus. De iurēiurā. z De executione rei iudicate.
 Consilium. cxlvij.

- 1 Sententia quando iniuste lata dicatur.
- 2 Testes duo quando plenam fidem facere dicantur.
- 3 Juramentum defertur semiplene probanti.
- 4 Juramentum super facto alieno defertur.
- 5 Satisfactionis nomine veniunt pignoris et fideiussoris datio.
- 6 Testis minus rite examinatus iterum est examinandus.
- 7 Expromissor venit nomine satisfactionis.
- 8 Probatio difficilis eorum que occulte aguntur.
- 9 Socius testis esse potest in causa socii.
- 10 Appellare debeat a sententia arbitrorum qui ex compromisso as-
 sumuntur.
- 11 Arbitrio iniquo vtens mortaliter peccat.
- 12 Sententia retractatur que ex falsis instrumentis vel testib? ferē.
- 13 Princeps iniquitati sententie occurrere debeat supplicationem
 recipiendo.
- 14 Sententia euidenter iniqua retractari debet.
- 15 Exceptio compensationis lite pendente non admittitur.
- 16 Veritas omnis iustitie finis dicitur.
- 17 Partes an possint reductionem petere que laudo se parituras
 promiserunt.
- 18 Laudo non paretur si arbitri dolus probetur.

In nomine domini nostri

Iesu christi zc. In causa inter Frāciscū de brundel-
 lis z socios pte vna: z simonē turelini pte altera in cu-
 ria mercatorum civitatis lucan. occasione debiti qd idē simon di-
 ctis socijs debuerat z salui cōductus facti per ipsum franciscum
 z socios z ceteros creditores dicto simoni visis attestacionibus
 testium productorum in dicta curia pro parte dicti francisci z so-
 ciorum contra dictum simonem ac sententia in ipsa causa plata
 per sapientes z circūspectos viros videlicet. D. Nicolau pandra-
 gonis de pistozio iudicē z maiore cōsulē curie mercatorū lucane
 civitatis ac quinqz alios cōsules curie de qbuz in dicta snia noīa
 tim mentio habet ac copia salui cōductus breuiati per ser Ange-
 lū notariū z iudicē ordinariū quōdā z Aththei legitimi de la va-
 ca. ciuē lucanum anno natiuitatis dominice. m. ccc. cccc. die. iij. de
 cembrib. Nec non statutis quibusdam ipsius curie mercatorum
 vno videlicet posito sub rubrica che non se possa appellare de al-
 cuna sententia o processo facto nela corte di mercadanti. Qd inci-
 pit z statuimo z ordinamo che p niuno modo zc. Alio posito sub
 rubrica de conseruādo capitula curie mercatorū per potestāte qd
 incipit Statuimus qd lucanus potestas zc. Alio posito sub ru-
 brica de non appellando a sententijs que fierent in curia mercato-
 rum qd incipit statuimus vt a processu vel aliqua zc. Alio posito
 sub rubrica. Cōmune z in che modo si de procedere nele questio-
 lite z controuersie. Qd incipit. Nele questione lite zc. Alio posi-
 to sub rubrica de ordine z modo de faire ragioe z pcedere nele ci-
 uile questioe. qd incipit lo iudice maggiore zc. Alio posito sub ru-
 brica. Come tute le questioe lequale serāo intra li tenuti zc. qd inci-
 pit. Lonciosiacoza che di bono zc. Alio posito in volumine de
 tractionū z limitationū z additionū zc. curie mercatorū. qd inci-
 pit. z per toze via li lamēte z querimonie zc. Alio qd incipit. Itē
 che da le sententie dica ragioni z altri acti liquali zc. Cū qd
 consilijs clarissimozū iuris vtriusqz doctorū tam florētie quā bo-
 nomie residentiam pro vtraqz parte datis ac allegacionibus ele-
 gantissimis eorum z aliorum in dicta causa scribētū. Querit
 de duobus principaliter. Primū est an dicta snia lata sicut pmit-
 tit a dictis cōsilib? iuste fuerint lata nec ne. Cōsido dato qd in-
 iuste lata fuerint an cōtra eā z sup ea retractāda iure cōcedēte p-
 cipi supplicari potuerit vel nō potuerit. Et qm sup vtroqz q̄sito
 facte sunt allegaciones tā abū dātes quā pulcherrime vt nec q̄qz
 vltra vir: possibile sit adduci rescissōibus z fundatiōibus allega-
 tionibus sine disputacione cōcludā. Et primū qd manifeste

videtur eam sententiā a iudice z maiore cōsule ceterisqz cōsilib?
 latā iniuste z per iniuriā cōtra dictos de brūdellis fuisse platum.
 Nam cū iudex cōtra actorē qui suā sicut oportuerat recte ppositā
 intēcionē pbauerat nulla cōtraria rei defensionē vel pbacione sub-
 iuncta sententiā tulerit reū absolvēdo iniuste facit z iniuste pnu-
 ciat pōtqz pars actrix de eo queri. vt. ff. de eden. argētaris. §. fin.
 ibi aut si probātem iudex non curauit de iudice queri debet zc. et
 colligitur ex distinctione. l. j. §. itē cū cōtra sacras. ff. que senten. sine
 ap. rescind. z. C. qm pno. non est ne. l. ij. Sed in re pposita ipse Frā-
 ciscus z socij pbauerāt satis sufficēter scōm eos debuisset iudica-
 ri vt pbatio igit in iusta esse eiusmodi snia. qd aut idē Frāciscus z
 socij satis quātū opus erat pbauissent etiā in foro quocunqz con-
 tentioso. sic deducit ser dominicus lupardi vnus ex testib? p ipm
 Frāciscū z socios inductis deponit qd de cōsensu dicti Symonis
 vendidit sex pānos quos dicit Symon tradiderat dñe Bartho-
 lomee. R. ser Gregorij andrucij siue ad inuincandū vt ait ipse Sy-
 mon siue pro pignoze z securitate vti deposuerunt ipsa dña Bar-
 tholomea z Balthasar filius ipsius. d. bartholomee. z sic ad dñm
 Symonē pertinebāt scōm omnū testimoniū z ipsius Symonis
 assertionē ipsosqz sex pānos vēditos ipsius etiā symonis consensu
 tradidit emptori hoc est Andree Antonij z socijs z de pretio eoz
 fecit fieri creditricē ipsam. d. Bartholomeā z scriptā quam babe-
 bat de manu dicti Symonis ipsa. d. Bartholomea datam sibi ab
 ipsa. d. Bartholo. ei Symoni restituit ex quib? manifeste deprehē-
 ditur ipsam pecuniā ex pretio pānozū in solutionē debiti pcessisse
 ar. ff. si certū peta. singularia z. l. si me z titiū. z qd ibi nota. in glos.
 nec sit ratio ad finē z. l. tutor. §. si ad velleia. z de iure do. l. j. §. i. z ar-
 gamētū. ff. de pba. si chirographū † z si duo essent testes ita depo-
 nentes nō dubitaref plene pbatū intēcionē dicti Frācisci z socio-
 rum qd post saluicōductū soluisset idē symoni alicui creditricē cō-
 tra formam ipsius saluicōduct? qz vcz ceteris creditorib? nō sol-
 uisset pro rata ad librū z solidū. huius nanqz negatiue probatio
 non pertinebat ad ipsum franciscū z socios cū ipsi essent credito-
 res ipsius symonis vnde nō ipsis francisco z socijs incumbabat
 probare qd eis non soluisset pro rata conformiter sed potius ipsi
 symoni debitori affirmāti se soluisse scōm doctrinaz traditam per
 Inno. de accusa. super bis. z per Ly. C. de iure emphiteo. l. ij. z per
 Bar. ff. de verbo. obliga. hoc iure. si itaqz duo testes facerent z fe-
 cissent plenā fidē vt. ff. de testi. vbi numerus vnus fecit semiplenā
 per no. C. de re. cre. z iurēiur. in bonefidei z. ff. e. admoñ. z extra de
 procu. ex insinuatione de succ. ab inte. c. si. debuisset igit ipsi actori
 prius iuramentū deferrī sicut petierat quā reo vel contra actorē
 pronunciari. Nam causa de qua agebatur erat exiguissima. nō em
 de debito erat vlla dubitatio id nāqz ipm per instrumentū salui
 conductus qd etiā ipse symon producerat erat indubitata pbatū
 et hoc ipse symon cōfitebatur. † Sed de dilationis concessē virib?
 que erat modica atqz modice extimationis controuersia moueba-
 tur in re vero exigue quātū actori habenti semiplenā proba-
 tionem z qui erat honestus debuisset potius iuramentum deferrī
 quā reo prefertim cum fides eius forsitan vacillare et diminui ex
 eo qd fugisset probabiliter extimef. ar. notatorū post glo. p Bart.
 in. d. l. admonēdi. in interpretatione illius autoritatis. Si pecca-
 verit in te frater tuus zc. quā ibi iuxta fi. sui cōiuncti multū elega-
 ter. facit Bar. glossando dictā autoritatē enāgelicā relatā in. c. no
 uit. de indi. Nec dicat quis nō fuisse deferendū sacramentū ipsi
 Frācisco z socijs qz facti veritatē nesciebāt sed potius ipsi Symo-
 ni de cuius facto querebat quinimo dicit Frāciscus z socij potue-
 runt etiā ei? qd in alieno facto cōsistebat veritates nosce vñ si ipsi
 petissent sibi deferrī iuramentū de credulitate nequaquā fuissent
 audiēdi: qz cū in ea causa ad supplendā probationē pro testib? pe-
 terent admitti scōm illā enāgelicā veritatē in ore duozū vel trium
 fiat omne verbi z testis qui de sola credulitate deponeret nō esset
 idoneus vt. C. de testi. testiū. z qd ibi no. z in aut. de here. z fal. §. si
 vero. absunt in glos. not. testimoniū nō erūt admittēdi sicut recte
 no. Bar. in. d. l. admonēdi. Sed cū peterēt se. admitti ad necessa-
 rium iuramentū qd est de veritate z sic de veritate iurare vellēt quā
 z scire potuerūt audiēdi fuerāt quid em phibet eos aut eozū ali-
 quem vel aliquos interfuisse aut ab ipsis qui interfuissent nego-
 tio cum eozum sacramētis accepisse. Sic enim iudex qui secundū
 veritatem z de veritate oz iudicare z ita iurat eozū qui interfuere
 testimonijs intelligit veritatē z sic iudicat. † Pro qua sententiā
 facit nam z super facto alieno defertur iuramentum iudiciale et
 si is cui defertur dicat se dubitare aut remittitur ei iuramentum
 aut datur spacium vt certioreretur z iuret. vt. ff. de iurēiur. iusiuran-
 dum z ad pecunias. §. i. sic z tutor cogitur ad iusiurandum de si-
 deicom. a patre pupilli sui relicto. vt. C. de re. credi. z iurēiur. Cum
 etiam z cōtra mulierē qd nō fuerit pregnās iurat per aduersariū.
 vt. ff. de iurēiur. l. iij. §. quacūqz. ipsi nāqz symoni de cuius fide ex su-
 ga erat suspicio non fuisset securum dese rre. deniqz erat z alia pro-
 batio pro ipsis francisco z socijs. Nam z domina Bartholomea
 z Balthasar eius filius in eo erāt cōtestes qd ipse symon dedisset
 dicte domine Bartholomee sex pannos pro securitate vt faceret

ei dña bartholomea saluicōductū lz dixerit idē symō qđ dicerēt qđ ei dedisset ad iniūgandū ex quo satis presumit imo detegit cogitatio fraudis aduersus alios creditores cum studet veritatem occultari z medaciū ac falsitatē astrui z ex actu saluicōducti illi co. i. ea die facti p dictā dñam Bartholomeā satis pōt psumi qđ ob id ipm vt ei saluicōductus fieret pānos dederat. ar. ff. de priuil. credi. si ventri. §. si. z ad mace. Sed z Julia. §. sed si ab initio. z qđ no. per Bar. C. de iure deli. l. si. §. Et si pfectā ad finē sui cōmēti et z ex tpe quo illos pānos dicit symō misit ad domū dicte dñe bartholomee. i. in hora cāpane diei violēter presumit anim⁹ male agē di: qđ qui male agit odit lucē vt de offi. deleg. p̄sulu. lz de hoc tpe sol⁹ baldasar dicat. C. Et hoc autē solo qđ ipm dñe Bartholomee idē symon pānos pro securitate dedit post saluicōductū ei ab alijs creditorib⁹ factū ipse Symon cōtra saluicōductū z ei⁹ formam fecit pmiserat nāqz ipsi creditorib⁹ qđ si intra spaciū dicto rum triū annoz satisficeret alicui de suis creditorib⁹ tā p̄sentib⁹ quā absentib⁹ in toto vel pte qđ ipsa tñdem siue de tāto dabit et satisficiet oibus z singulis alijs suis creditoribus qđ siue quantū cuiuslibet eorū cōtingeret pro rata ad librā z solidū respectu crediti cuiuslibet eorū z creditoris talis cui iam soluisset siue satisfecisset ita qđ de tāto incōtinēti satisficere teneat oibus z singulis alijs z tanta parte respectu quote z ad librā z solidū de quāta z quota parte prius alteri soluerat z satisfecerat vt equalr ad librā z solidū cuiuslibet satisfiat z nullus p̄rogatiuā aliquā respectu libze et solidi oium summarū habeat siue habere debeat quouis modo.

5 Notandū quippe est qđ vsi sunt ipsi cōtrahētes vtroqz verbo videlicet solutionis z satisfactionis quo verbo satisfactionis cōprehēditur pignoris vel fideiussoris datio. vt. ff. de pigno. act. si rem. §. omnis. z. l. qđ si nō soluere z qui. mo. pi. vel ipo. sol. C. Et liberat⁹ z de solutio. satisfactionis z qđ ibi not. p̄sertim cum cumulatur verbū satisfactionis p̄missio verbo solutionis vt aliquid operet⁹ z addat arg. ff. de vsur. Si stipula. sicut fuit in proposito rursus additū est z nullus p̄rogatiuā aliquā habeat seu habere debeat quouis modo. Palam autē est eum cui pignus datū est p̄rogatiuam habere respectu eius cui nullū pignus datū est cum lōge melius sit pignori incūbere quā in psonā agere etiā si quis idoneum debitore habeat vt in situ. de obliga. que ex ma. na. §. furti. Quāto magis si debitor nō sit idoneus sed fugitiuus sicut erat in proposito. Cum itaqz hec pignoris datio pbata fuerit p duos testes nec idem Symon pbauerit se alijs creditorib⁹ cum similitur pro rata debiti eorū satisfecisse qđ per eū fuerat pbandū vt supra mōstrauit. Cōsequens est eum vt nō potuisse bñficio ipsius saluicōductus cuius legē z formā minime seruauerat tñ iure cōi ar. ff. de regu. iur. Cum par. §. illi. de actio. emp. Julianus. §. offerri. de minor. auxiliū. z de regu. iur. ex eo. li. vi. quam etiā iure specificē conuentionis ipso saluo cōductu cōprehēse in versu z p̄sens saluicōductus z. C. Nec mouet me ab hac sentētia qđ idē Symon pbauerit vt asseritur qđ dicta dña Bartholomea dixerit extra iudicium qđ illos sex pānos habuisset a dicto Symone ad iniūcā dum qm ei qđ dixerit in iudicio cū iureiurādo magis credēdum est quā ei qđ dixerit extra ius z sine religione iursurādi cum z id dixerit qm idē symō eā vt ita diceret rogauerat vt ipsa z Baldasar de pac. C. Et qđ si. z qđ ibi no. p. Bart. z Bal. nā z testimonio minus rite in iure deposito iterū examinādus est testis legitime et solēniter z posteriori dicto credit⁹ vt no. de testi. causam que. per Bernardū potissime in re p̄senti hoc versū est cū z id qđ dixerit in iudicio alterius testis idonei. i. Baldasaris testimonio cōfirmet⁹ arg. ff. de edē. si quis ex argētarijs. §. j. z qđ ibi not. per docto. eoqz amplius adiuuetur depositione ser. Dñici lupardi cōsensu ipsius Symonis eos pānos venditos z ex precio ipsi. d. Bartholomee creditrici satisfactū deponit qđ proprie pignori conuenit. argu. ff. de pigno. ac. cum z sortis. in prin. z de distractio. pigno. questū. z l. rescriptū. §. si alienā. cum plerisqz similib⁹ vnde nec obici potest qđ de suo cōmodo dicat ipsa dña Bartholomea ppter horū duorum testimonij vtz ser. Dñici z Baldasaris cōfirmatiū ar. p̄al. l. si quis ex argētarijs. §. j. ff. de eden. Et in talib⁹ causis vbi de conuincēda fraude cuiusquā agit in quib⁹ studet agēs magno ope veritatē occultare probationes subtrahere ex p̄iecturis z indicij iudicandum est vt. C. de do. dolū. z de repud. cōsensu. z qđ no. per Bar. C. vñ vi. si qñ. z. ff. de edē. si quis ex argētarijs. §. si. z p. Ange. ff. si quis cau. l. ij. §. qđ diximus. z de ser. z di. l. si. Ad hoc etiā probata fuerit intētio frācisī z sociozū p̄ depositiones Berardi Halēti z philippi aromataris qui per apertū deponūt ipsi gerardo satisfactū post saluicōductū de eo qđ antedict⁹ Symon ipsi Gerardo debuerat. Apse nāqz philippus deponit se iussu dicti Symonis promississe dicto Gerardo id qđ ipse Symon ipsi Gerardo debuerat. Sicqz ipse symō dictū philippū ex promissōe dicto Gerardo dedit qđ z satisfactionis appellationē cōprehēdit. vt. d. l. si rem. §. omnis. quin etiā vñū pannū z zuchari certā quātitatē dicti Symonis ipsi Gerardo pro sui crediti solutione tradidit. Postea ipse philippus sibi ab ipso Symone datas nec est singu-

laris ipse philippus in eo de quo principaliter querebat vtz an ipse Berardo satisfactū fuisse post saluicōductū generalem creditoriū. Nam z ipse Berardus hoc ipsum suo iuramento cōfirmat sibi. i. satisfactū. Et lz dicat ab aliquo qđ symoni sit satisfactus: nec velit dicere a quo z an ipsius symonis nomine cum tamen postea ipse philippus aromatarius rei totius seriē manifestet. Et sic p̄sumptio velut violenta qđ nō facile de suo quisquā z sine debito ris voluntate persoluat in re tam exigue quātitatē qz nō de debito sed de concessa dūtarat dilatione res in controuersia mouebat que fuerat modice extimationis ex tēporis breuitate argu. l. quoz di p̄sumptione z testis alius simpliciter de sibi facta satisfactio ne deponens qui potuit z debuit intelligi scdm alterius satisfactio positionē nē alioquin videant⁹ aduersi vt in. c. cum tu. de testi. Et scdm qđ verisimilitudo persuadet arg. ff. de testi. ob. carnē. §. si testes. Ad probationē intētionis dicti frācisī z sociozū indubitate suffecerant ar. in aut. nisi breuiiores. C. de sentē. ex peri. reci. z in corpore vnde sumit. Et si forsītā aliquis scrupulus infalsisset mētibus iudicantiū debuerat sup hoc in securādū deferre goroz qui erat vnus ex socijs ipsius frācisī in defectū ad supplementū probationis qui goroz id petiit quicqz p dictū philippū interfuisse dicebatur cū ipse symō mādauit eidē philippo quatenus promitteret soluere ipsi gerardo qđ sibi debebat vt saluicōductū faceret ipsi Symoni quo ipso pmissōe sequuta z p̄sumpta marime ex eo qđ idē gerardus saluicōductū eidē Symoni fecit vt ex superioribus colligit⁹ ipsi gerardo soluisset aut satisfecisset per alterius delegationē aut expromissoris dationē intelligit⁹ ar. ff. ad vel. leia. quāuis. §. interdū. z p̄alleg. l. si rem. §. omnis. Et marime in hac re vbi nō est facilis eorū que occulte agunt cōprobatio be fuerūt probationes admittēde vti supra relatū est cū z hic sint euidētia fraudis argumenta cū dicit⁹ Berardus noluerit dicere an nomine dicti symonis fuerit ei satisfactū quāquā id ipm psumat ar. C. de alimē. pu. p̄al. l. si. Et qđ no. ff. de verb. ob. cū feruus. p. bar. z dicit⁹ philippus dixerit qđ idē symō rogauit ipm philippū qđ hoc factū secretum foret. Rursus fuerat probata intentio dicti frācisī z sociozū per depositionē p̄sandes z librum exhibitū qui liber mercatoris bone opinionis z fame facit semiplenā pbationē vt no. per Bar. in p̄all. admonēdi. z per de pbationē goroz qui illud idē affirmat qđ in libro exhibitio cōrinebat qua deponitio goroz cum ipso libro vñā plenā faciat pbationē vt no. in. d. l. admonēdi. Nec moueat quē qđ dicit⁹ Goroz idone⁹ testis nō sit eo qđ esset socius dicti frācisī petētis per. l. qm liber. C. de testi. qm in hac causa que nō erat magne extimationis sed exigue quātitatē vt. §. sepe dictum est actor habēs semiplenā pbationē pro teste idoneo ad perficiendā ipsam probationem si de veritate non etiā de credulitate deponat recipitur iuxta illā autoritatē euagelij: in ore duorum vel trium stet omne verbum vt elegāter scribit Bart. in. d. l. admonēdi. versus finē sue repetitionis. quāto igitur magis socius accipiēdus est idoneus ad que non totius cause cōmodo sed tm̄ particulate p̄tinet. z Multiphariā itaqz z multis modis vt superius est deductum probatum fuerat plenarie. qđ idem symon pacto dicti saluicōduct⁹ nō seruauerat quo fit vt nec ei seruari debuerit ipse saluicōduct⁹: frangētī nāqz hīc fides frāgaf eadem. vt. C. de pactis. cū pponas. fed ex depositionibus quozūdam alioz testium puta. xxviii. z alioz duoz sequētium ex. xxviii. insurgant indubie quedā p̄sumptiones z indicia non seruatiō dei per dicitur: symonē scdm formam saluicōduct⁹ qđ quāuis ad vñū plene vel forsītā semiplene probationis facien de singule siue singula non sufficiant. Plurimum tamē maxime simul iuncta iudicantiū animos mouisse debuerāt ad supra relatas pleniores probationes admittēdas z sequēdas cum inder non ad vnam speciem probationis mentem suam allegare debeat sed ex plurimis adminiculis concurrentibus quod magis vero simile sit z negotio de quo agitur congruens assumere et sequi debeat vt. ff. de testi. l. iij. §. eiusdem quozqz. z. l. ob. carmen. §. si testes. z. C. eo. l. i. Et de rei vendica. indicia. quibus ex omnibus concludendum relinquitur ad primum consultationis articulum euidenter inique ac iniuste fuisse contra dictum frācisum z socios per dictos consules iudicatum. Non me mouet qđ obiciunt quidā qđ ipse frācisus z socij consenserunt quod sibi z quibusdam alijs solueretur quasi per hoc exclusi sunt ad salui conductus beneficia non consenserunt quidam qđ Symon eis z quibusdam alijs solueret qđ et facere potuerat Symon secundum formam saluicōductus. Nec potuissent creditores quibus obtulisset debitum recusare. vt ff. de verbo. obliga. stipulatio ista. §. inter certam. Nam in die debiti tum etiā ante saluicōdu. pōt vnde non vident⁹ forme saluicōductus renuicasse. Nō enim egerunt quicquā contra saluicōductum sed ipse Simon qui debebit alijs cōformiter soluere z nō fecit cōtra fecit. C. Super secundo cōsultationis articulo vñ respōdendum nō licuisse dictis de bñdellis cōtra dictā sniam suppli care principi per tex. C. senten. rescind. nō posse. l. fin. per. l. causas. C. de transac. arguendo a simili per. l. quozies. C. de p̄eci. impera. offe. nam

scio. Et quia amplius quod ea solutio facta fuit non auctoritate sententiae in causa qua dicti de brundellis ipsum simonem convenisset prolate et qua pronunciatum extitit saluum conductum in suo robore perdurare sed ex sententia lata in causa reconventionis seu mutue petitionis oblate per dictum simonem contra dictos de brundellis ad quam causam seu sententiam ipse saluus conductus et ius eius erat impertinens pertinebat namque ipse saluus conductus ad ea que dictus simon suis creditoribus debuisset non etiam ad ea que sibi a suis debitoribus solui sine ulla dilatione debuerant nec de obiectu compensationis apparet adversus dicti simonis petitionem quin nec forsitan potuisset opponi cum ea causa ex qua potuisset exceptio compensationis opponi in aliud fuerat principaliter deducta iudicium unde merito propter litis pendentiam nec potuisset opponi nec opposita debuisset admitti ne de eadem re duobus iudiciis simul et eodem tempore tractaret contra. l. fundi. r. l. fundi. ff. de except. et qz copensationis habere eam ligam et nullis ambagibus innodata. vt. C. de copensat. l. sed qd hic minime fuerat. Et omnibus itaque superioribus concludendum relinquitur dubitandum non esse pro tante et tam manifeste correctione perfidie et emendatione iniquitatis sic immoderate et potuisse iure licito principi supplicari et posse quin et debere principem quem et deus ob talia maxime preesse dedit hominibus ex ipsa naturali atque positiva iustitia talibus supplicationibus et de evidenti ac intolerabili atque immoderata ac magis enormi iniquitate querelis suas aures iustissimas imparti. Et si rem ita deprehenderit imperio sue auctoritatis corrigere ac illicitas extortiones et ne quis iniquum lucrum aut damnum sentiat contra naturalem equitatem sua potestati sapientia et sapienti potestata cohibere vt. ff. de offi. presi. l. illicitas. in prin. Quia tunc qui et forsitan recte presentet ipsum principem si ex sua privata conscientia vnitatis innotescat veritatem debere summo ope pro tueri. **¶** Nec patiam malorum improbis moribus aut qualibet ignorantia siue erroribus calcari cum nil aliud sit finis omnis iustitie quam veritas. vt. C. de app. eos. s. j. et de tempo. ap. per bac. in fine. Et ipse dominus et salvator noster Iesus in hunc orbem veritati perhibeat testimonium se venisse professus sit secundum ea que traduntur per doc. in ea questione qua querit an iudex contra veritatem quam notam habet debeat ex contrariis gestorum apud se probatibus iudicare de qua in. l. l. illicitas. s. veritas. ff. de offi. presi. et per. d. Wal. pulcherrime dantem plenissimas remissiones. ff. fini. re. Si irruptione. ad Inno. Hosti. et ceteros canonistas et legistas. Superest paucissimis et conclusionem ad allegationes in oppositum factas que satis sunt inanes ex superioribus respondere. Et ad. l. quidem ultima. C. sen. rescin. non potest respondere quod illud verum nisi de sententia manifesta iniquitate constiterit. Nam tunc princeps ipse ad eundem est et iudicem qui sententiam tulit cum ipse non possit eam corrigere sed sibi de condemnati innocentia liqueat executionem sententiae a qua non fuerit pronocatum superferendum est et principi rescribendum vt. ff. de questione ni. l. j. s. si. que peroptime superiora confirmat ad. l. causas. C. de transac. quod ibi loquitur in transactione que ex consensu facta est. ar. ff. de iureiur. admonendi. Rursum si etiam in negotio partium conventionem transactionem evidens iniquitas ac enorme et intolerabile damnum emergeret sicut hic imminet pro simplo decuplum superius est ostensum non modo dolo aduersarij scientis vti fuit in re pposita vt. ff. ad trebellianum. lucius. s. si. et quod ibi no. post gl. per Bar. et in. l. si quis cum aliter. de ver. obli. hoc amplius etiam in copromisso de iure et de facto in arbitratores et si partes promiserint parere laudo pferendo adiectis que non petituras reduci id ad arbitrium boni viri quauis sit iniquum et quod maius est addiderint etiam si fuerit in magna quantitate iniquitatis receptum est per vtriusque iuris magistris ex enormi iniquitate atque iniustitia reductionem peti posse non obstante eiusmodi renunciatione et conventionem quauis iuramento firmata et quaque huiusmodi laudum transactionem que lites finit simile censeatur vt. C. de transac. fratris. et de iudicis. aut. si vero contingit. et in corpore unde sumit. unde id no. secundum Jo. et per bar. in. l. si quis maior. C. de transac. et ff. e. post. re et de condi. indebi. elegater. Et ita peti posse reductionem sicut premissum est. Tractat Barto. plene post omnes in. l. si societate. s. arbitratorum. ff. pro socio. vbi et refert sibi consonate. Hosti. in. c. quinta uallis. de iureiuran. quanto magis itaque hec interpretatio que in bis que mutuo partium consensu firmant et gerant recepta est recipienda est in sententiis que ex iudicis redditis in inuitos proferant quo casu nil imputari potest litigatoribus cur ipsos iudices adierunt quod potest impingi his qui arbitros adierunt vt in. l. die pferre. s. stari. ff. de arbi. et d. enic. Si. d. s. si copromissore vt vtz cl. illa constitutionis vel generalis vel specialis alicuius curie vel municipij. que vetat a sententiis aliquorum pnuocari supplicari vel ipsis quouis modo agendo vel exerciendo contrarij sic interpretet nisi ex eiusmodi suis evidens et enormis ac intolerabilis iniquitas oriatur. naz. et enormis ac intolerabilis iniquitas oriatur et cum vna iter ceteras qua moti sunt hosti. et bar. vbi. s. reductionem indulgere ob immoderatam lesionem ea que presumptio doli exticta immoderatio surgit in ipsis arbitratoribus seu pnuocatoribus nunquam aut dolo futurus ulla generali remissione secludit. Et si non remissio

ne conventionali siue hominis quatominus in dispositione legali credetur esse remissus. ff. de pac. non impossibile. et ad municip. vt gradatim. s. j. na et si lex inbeat omnino arbitrariis equis vel iniuris pareri. vt. ff. de arbi. die proferre. s. stari. id est notissimum est si arbitri dolus intervenierit non parendum vt no. in. d. s. cum quidam et. C. eo. arbitratorum. Et quibus apparet etiam ad leges speciales lucanae civitatis et curie mercatorum responsum et ad omnia et singula que superius propofita sunt aut si qua preter ea proponi potuissent. Et quaquam fundamento prolapsa superedificata naturali ratione procubant. vt. ff. de pig. Si superatus. de admi. tuto. l. si. cum si. Consultissimum est vt in principis emendatione seu correctione iniquitatis quam faciendum. s. firmissima ratione monstrauius nequid dubietatis incurrat etiam sententias super pena prolatas ab ipsa prioris iniquitate sententiae necessario procedentes speciali quoque mentione corrigere per. l. ultimam. s. si. ff. de condi. indebi.

De senten. et re iudi. De execu. rei iudi. et de fune. et litis expen.
Concilium. cxlviiij.

- 1 **¶** Causa iusta litigandi an dicatur etiam si partes ipse non citentur.
- 2 Sententia iniqua super principali preiudicat in accessorio. et nu. 3.
- 4 Causa iusta litigandi quando excuset ab expensis.
- 5 Exceptio non admittitur post sententiam que transiit in re iudicata.
- 6 Exceptio rei iudicate quando non dicatur ob stare.

In nomine domini nostri

Iesu xpi etc. In casu premissis si pronunciet super validitate sententie arbitralis super qua ad pensum non istio vt idem in effectu concludendum quod superius est conclusum vtz per petitionem dictorum flor. quingentorum fuisse moram commissam taliter quod dicta mora et contrahuio purgari non potest et sic dictos fratres posse petere pena cum effectu a dicto simone et dictis fidelibus. **¶** Nec ob. si dicatur quod dictus simon videtur habuisse iustam causam litigandi attento quod non fuerat partes citate et attenta opi. Bart. in. l. si quis arbitrato. ff. de ver. ob. Et sic debet esse excusat? a pena per id quod nota. Jo. an. post Guidonem de suzaria in tit. de arbitro. s. sequitur. ver. item quid si copromissum. iuncto eo quod no. Jo. an. in c. vt debitus. de ap. super gl. antepenul. que dicta opi. Guidonis et Joan. an. licet eam sequatur Ange. in. s. duo fratres. j. alle. in. no videtur vera et videtur contra tex. in. l. qui rome. s. duo fratres. ff. de ver. obli. secundum vna lecturam quam sequit ibi Dy. et Bart. vbi sententia etiam iniqua super principali parat preiudicium in accessorio pene et sic multo fortius pariet preiudicium sententia iusta super eo super quo sunt opinioniones. Et lz Angelus in repetitione. d. s. duo fratres. videtur velle reprobare dictam lecturam et tenere opi. Rag. quod ibi fuerit bene iudicatum tamen de mente illius. s. videtur potius fuisse dicta lec. quod ibi fuerit male pronunciatum quam etiam sequit ibi Dy. et Bar. ex eo maxime quod ibi principaliter queritur de pena non autem principaliter queritur an videatur de fideicommissio tractatum fuisse et questio ibi principaliter formata super pena nullum haberet dubium supposita opi. Rag. vtz quod fuisse bene iudicatum contra id quod legi. et no. in. l. idem quod labeo. ff. de carb. edicto. **¶** Item quod contra opi. Angeli inquatum vult quod sententia iniqua lata super principali non facit preiudicium in accessorio videtur etiam esse contra casum. l. ex diuerso. s. j. ff. de rei ven. Possent tamen opi. Angeli Guidonis et Jo. an. ad concordiam reduci cum opi. Bar. in s. duo fratres. put ibi dixi per notata per Bar. in. l. iulianus. circa primam lectam. ff. de condi. indebi. quod quod contra petentem pronunciatum iniuste simpliciter vt quod absolutur reus a petitione nulla causa adiecta vel adiecta causa quod non probatum et tunc procedit opi. Angeli Guidonis et Jo. an. quandoque pronunciat contra petentem ex eo quod absolutur reus adiecta causa quod eque et iuste est laudatum et hoc casu procedat opi. Dy. et Barto. et in. d. s. duo fratres. Ratio diuersitatis patet quod hoc ultimo casu ex tenore pronunciationis apparet quod directe venit contra sententiam. secus in alio casu. unde in hoc ultimo casu non videtur procedere opi. Angeli nec Joan. an. et Guidonis per. d. s. duo fratres. secundum vna lecturam quam sequitur ibi Dy. et Bar. et videtur fuisse communis et per. l. ex diuerso. s. j. ff. de rei ven. vbi bonus textus. **¶** Nec ob. quod iusta causa litigandi excusat ab expensis quod verum est ad hoc vt iudex possit absolvere ab eis parte si velit sed si non absoluit tunc si non facit mentionem de eis non veniunt sed veniebant officio iudicis arg. l. iij. cum ibi nota. C. depositi. secus si iure actionis per id quod leg. et no. in. l. si mulier. s. si rem. ff. de le. iij. sed hic loquimur in pena que venit iure actionis. et in qua iudex nullam facit absolutionem tepore quo pronunciatum super principali imo potius videt condemnasse tacite ex vi cuiusdam accessorii per. d. l. ex diuerso. s. j. **¶** Item non ob. l. quidam cum filium. allegata per Ange. vbi patet quod si filius sit victor iniuste in querela nihilominus potest petere pena promissam si esset exheredatus. et sic in iudicio pene videtur posse refutari questio iniquitatis prime sententie quod potest responderi pluribus modis. Primo quod ibi filius succubuit in querela ex eo quod post quinquen-

quoniam intentavit vel potest secundo dici quod ibi filius qui succubavit non agit ad penam ex sua persona sed ex persona alterius cui successit et sic iure illius tertii videtur arg. eorum que habentur in l. modestinus. ff. de excep. Item potest dici quod ibi victus per se penam hic autem ille qui vicit et sic casus est diversus. quas solent etiam sentit. Bal. in §. duo fratres. sed media magis plz. Et in predictis etiam faciat quia post sententiam que transierat in pro indicatam non debet admitti exceptio que habeat sententiam impugnare. l. peremptorias. C. sententiam rescin. non posse. Et licet Angelus ad hoc respondeat quod illud est verum quando exceptio que obijcitur in alio iudicio directe tendit ad rescissionem eius quod principaliter induxit sententia secus quando tendit ad rescissionem cuiusdam effectus introducti per sententiam in quadam consequentiam quia tunc ad eneruandum illum effectum ita poterit queri de iniquitate illius sententie in alio iudicio sicut in primo poterat queri antequam ferretur sententia per. d. l. quidam cum filium. Et quod ad alium effectum queritur in alio iudicio quam in primo ideo non debet obstare exceptio rei iudicate. l. cum queritur. ff. de excep. rei iudica. et l. vendicantem. ff. de excep. Et quod post sententiam potest obijci exceptio que illam non impugnat ut legi. et nota per glo. Ly. et alios in l. j. C. de iur. et fac. igno. Et quod attendi debet principalis intentio iudicantis argu. eius quod le. et no. in. l. si quis nec causam. et l. rogasti. ff. si certum petat. Tamen hec responsio Angeli non videtur bona quod est aperte contra casum dicti §. duo fratres. secundum vnam lectu. que videtur esse melior quoquo modo ad illum tex. ut supra dixi et expresse contra. l. ex diverso. §. j. ff. de

rei ven. ubi ad alium finem queritur in secundo iudicio de eo quod discussum est in prin. quod propter fructus et tamen obstat exceptio quod secundum iudicium est accessorium primi sed procederet quando secundum iudicium versaretur super alio quam super accessoris primi iudicii. ad. l. quidam cum filium satis superius est responsum. unde ex predictis videtur concludendum quod si pronuntiatum bene et iuste arbitratum et laudatum quod talis sententia faciet ius super pena per ea que superius dicta sunt et per consequens concludi potest quod superius circa principium dixi.

§ J A J S.

Consilia doctissima eximii doctoris domini Joannis Imolenfis accurate castigata cum summaris in cuiuslibet eorum fronte adiectis necnon et Repertorio in capite voluminis appposito expliciunt feliciter.

Joannes Molyn als de Lambray excudebat.

C Regestum.

a b c d e f. Omnes hi Quaterniones sunt: sed g Quinternio.

Ad Tribimo. 1. 4. et 2. 3.

In extremis diebus instabunt tempora periculosa.

